

АРТЪР ХЕЙЛИ ЛЕТИЩЕ

Превод: Людмила Колечкова

chitanka.info

ЛЮДМИЛА КОЛЕЧКОВА

НЯКОЛКО ДУМИ ЗА АРТЪР ХЕЙЛИ И РОМАНА МУ „ЛЕТИЩЕ“

В началото на 1960 година вестникарските хроники и радиотелевизионните компании шумят около поредното изключително престъпление, уведомяват за хода на следствието, публикуват репортажи от залите на съда, коментират предстоящата смъртна присъда на двадесет и три годишния Джек Греъм. В какво всъщност се състои неговото престъпление?

... На летището в американския град Денвър, щата Колорадо, пътници и изпращачи очакват поредните полети на авиокомпаниите. Сред тях е и Джек Греъм, който изпраща майка си на гости в Аляска. Чиновникът от службата за оформяне на багажите обръща внимание на Мисис Греъм, че куфарите ѝ надвишават допустимото тегло и трябва да заплати за свръхбагаж. Мисис Греъм споделя със сина си, че е по-разумно да се извадят някои неща от куфарите — кой знае дали ще има нужда от тях, — вместо да доплаща нови тридесет долара... Но внимателният син веднага я прекъсва: „Не, мамичко, сигурен съм, че всичко ще ти потрябва!“ Щом е така... Майката доплаща, сбогува се с Джек и се отправя към изхода...

Самолетът за Аляска е вече във въздуха. След по-малко от половин час на летището настъпва суматоха. На тридесет мили от Денвър самолетът претърпял катастрофа! Екипажът и всички пътници загиват. От машината остават жалки отломки. Жалки наистина, но те са ключ при разследването на причините — по тях специалистите разгадават загадките на катастрофата.

Следствието доказва, че самолетът е взривен от бомба. Внимателните проучвания откриват и виновника за катастрофата. Това е „грижовният“ син Джек Греъм, който поставил в куфарите на майка си двадесет пакета с динамит, взривно устройство и часовников механизъм, а непосредствено преди излитането я застраховал за 37 хиляди долара. В случай на нещастие сумата трябвало да се изплати на негово име...

Ето тази история — една от многото за предумишлени въздушни пиратства в съвременния свят — дава идея на Артър Хейли за романа му „Летище“.

* * *

Артър Хейли е роден през 1920 година в град Лутън, Англия. До Втората световна война е дребен чиновник в административната йерархия, по време на войната служи в Кралския въздушен флот в Близкия и Далечния изток. След демобилизирането си се преселва в Канада. Там живее почти двадесет години и работи като търговски посредник и редактор на търговски рекламни издания. През 1965 година се установява в Съединените щати, а сега със съпругата си и трите си деца живее на Бахамските острови. Това са оскъдните факти от житейската му биография. Творческата му биография обаче е по-богата и разнообразна. През 1956 година, заедно с Джон Касъл, Хейли написва телевизионната пиеса „Полет в опасност“, посрещната с изключителен интерес, а по-късно филмирана и романизирана. Окуражен от тази успешна първа публична изява, Хейли се отдава изцяло на

писателска дейност. Първите му самостоятелни произведения — „Във висшите сфери“, един напрегнат и разобличителен разказ за интригите и машинациите сред висши политически и държавни кръгове в САЩ и Канада, и „Окончателната диагноза“, където описва съдбовни колизии в ежедневието на една голяма болница — му извоюват име на автор, който търси острота, актуалност и злободневност в сюжетите си. Следващият му роман „Хотел“ (1965 г.) се посреща възторжено и шумно от читатели и критика. Тук се описват само пет дни от живота на големия хотел „Сент Грегори“ в Ню Орлийнз, пет дни, в които лични съдби и съдбите на крупни капиталистически фирми драматично се оплитат и изменят. „Летище“ излиза през 1968 година и в продължение на дванадесет месеца не слиза от първото място в списъците на бестселърите, като през същия период се преиздава десет пъти. Съдба на бестселъри имат всички произведения на Хейли. Според неговите издатели само името му е достатъчна гаранция за търговски успех. „Колела“ (1971 г.) навлиза в сърцевината на автомобилния бизнес. Проникваме в секретни проектантски и дизайнерски бюра, в конфликти между работници и работодатели, ставаме свидетели на унищожителната конкурентна борба между гигантите в автомобилната индустрия, където господствуват интриги и кражби... на жени, на патенти, на пари... опознаваме бедняшките бордеи на Детройт, на чийто фон се възправят чудовищните автозаводи... В „Търговци на пари“ (1975 г.) — точният превод на английското заглавие е „Сарафи“ — Хейли отново се насочва в избрана социално производствена сфера. Негов обект този път е светът на банковия капитал, на една известна и процъфтяваща банка — катедрала на достопочтеност и сигурност. Но зад тази фасада меркантилизъм и корупция определят колебливите съдбини на американския долар. Въпреки реалистичното, подплатено с факти, описание на банковия свят, на хитростите и измамите при търговските разплащания, в „Търговци на пари“ Хейли остава с вярата, че „доброжелателността може да спаси капитализма“, пише американският критик Бен Левин във вестник „Дейли Уъркър“. Победата на „положителното начало“ в романа Левин определя не като победа на реалността, а на една химера, на една мечта.

„Свръхнатоварване“ — това е заглавието на най-новия роман на Хейли, който излезе от печат през 1978 г. и веднага зае място сред десетте най-добри книги. Тук авторът фокусира вниманието си върху енергийната криза в национален и световен мащаб и отражението ѝ върху съдбините на една могъща енергийна компания в Калифорния. Отново Хейли избира остро актуален сюжет, отново задоволява любознателността на читателите си, помагайки им да надникнат „зад кулисите“, да узнаят „нешичко скрито“ в цифри и данни за взаимоотношенията, стълкновенията, за свръхнатоварването във века на енергийните кризи. Но както отбелязва „Ню Йорк таймз бук ривю“, в художествено отношение романът страда, доста е схематичен, суховат и наподобява „белетризиран годишен отчет на акционерно дружество“.

* * *

Какво е мястото на Хейли в съвременната литература на САЩ? Той е необикновено популярен, романите му се посрещат със завиден интерес, издават се и преиздават във фантастични тиражи, и все пак Хейли не принадлежи към най-сериозните и задълбочени творци от своето поколение като Чийвър, Ъпдайк и Хелър, Мейлър и Маламъд.

Артър Хейли започва да пише през шестдесетте години. Тогава, като естествена

реакция на погубените надежди, на развенчаните митове и идеали, на разбитата, илюзорна „американска мечта“, в литературата на САЩ си проправя път вълна на остра публицистичност, документализъм, на така наречения „нов журнализъм“. Писатели и публицисти търсят опора във факта, в документа, в репортажния разказ. Появиха се забележителни произведения на документално-публицистичната проза или на т.н. „небелетристична“ проза, покъртителни документи за социално-нравствената картина в Америка като „Хладнокръвно“ на Труман Капоти или „Армиите на нощта“ на Норман Мейлър, където хрониката на събитията се осветлява и осмисля от философските и идейни позиции на авторите. Подобни документално-исторически елементи срещаме и в „Кланица 5“ на Вонегът и в „Рагтайм“ на Е. Л. Доктороу. „Историята и журналистиката — казва Е. Л. Доктороу — придават на повествованието движение и енергия.“

Хейли, който се оформя под влияние на това журналистично-публицистично течение, има същото отношение към документа: „Според мен ролята на факта, на документа в съвременния роман е огромна... Мисля, че днешният читател се интересува в една книга най-вече от сюжета и от фактите за съвременния живот. Затова се стремя романите ми да задоволяват този читателски интерес“ — казва Артър Хейли в интервю пред „Комсомолски правда“ по време на посещението си в Съветския съюз през 1977 година.

Наистина, той умело насища творбите си с факти, като върху фактологическата основа изгражда вълнуващи сюжети, но твърде често им придава мелодраматична отсенка и допадащ на масовия консуматор „хепи енд“; не си поставя сериозни естетически цели, не търси психологическа дълбочина на образите и философски изводи и обобщения. Тези качества на много от творбите му дават основания на някои критици да ги причислят към съвременната „масова литература“. Трябва да признаем обаче, че Хейли няма нищо общо с Джаклин Сюзън или Харълд Робинз, типичните автори на масовото четиво, пълно с развлечение, секс и ужас; Хейли не бяга от натежалите проблеми на деня, напротив, той ги търси и документира, само че отговорът на тези проблеми заобикаля или пък вижда в конформистка светлина.

„От гледна точка на жанрова принадлежност — пише съветският американовед Александър Мулярчик — почти всяко произведение на Хейли тегли към детективската разновидност на приключенския роман, но не е трудно да се забележи, че разследването или по-точно «изясняването» на престъплението — както осъществяването, така и замисълът му — съвсем не представлява главна цел на писателя. Хейли се отличава от авторите на канонистичния детективски роман по високопрофесионалното си ниво, стремежа си към широта и многопластовост на изображението, опита да съчетае занимателната интрига с обсъждане на сериозни въпроси с общонационално звучене. Най-удачните му романи съвсем не можем да причислим към развлекателното четиво. Въпреки изкуствеността на отделни сюжетни положения и олекотеността на психологическата характеристика книгите му съдържат немалко любопитни и полезни за нашия читател сведения — както в специфичните сфери, за които загатват самите заглавия, така и в общата панорама на американския живот. Понякога авторът пряко се обръща към остри социални проблеми и тогава осезаемо разчупва рамките на увлекателното и отчасти условно повествование.“

Наистина нашият читател ще се убеди, че авторовият вариант на разказаната в началото сензационна история е само формалната рамка на романа. Вън от тази история в „Летище“ присъствува съвременна Америка, могъща и сложна, конфликтна и противоречива. Америка, където властта на парите господства и задушавя човешкото у човека; Америка на

подкупи, сделки, измамни операции, скрити зад всеопрощаващата дума „законност“; Америка на социалната и расова несправедливост; Америка на жестокото трудово законодателство; Америка на несигурността в утрешния ден. Това са само някои от парещите точки, до които се докосва авторът. Но не му достига критически патос, за даzakлейми социално-нравствените недъзи и разбули класовата същност на техния произход.

Силата на „Летище“ до голяма степен се дължи на умелото водене на разказа. Ситуации и събития се редуват с бързината на кинокадри. В началото тръгват няколко отделни сюжетни линии, в динамичния ход на действието тези линии устремно се приближават, сгъстват, в кулминационния момент се пресичат и разказът, без да губи от своята напрегнатост и задъханост, достига до безметежния си хейлиевски финал.

Напоследък Хейли проявява подчертана самокритичност към своето Творчество. Въпреки половиндузината бестселъри, излезли под перото му, в едно свое интервю той споделя, че писането за него не е самоцел и мечтае да сътвори своето най-дълбоко произведение, след което ще се оттегли от литературната сцена.

ЧАСТ ПЪРВА

6,30 — 8,30 ч. вечерта

Централно стандартно време

В шест и тридесет часа вечерта в един петък през януари международното летище „Линкълн“ в щата Илинойс все още продължаваше да работи, макар и с големи трудности.

Над летището, както и над целия Среден запад на Съединените щати, бушуваше най-свирепата и най-опустошителната снежна буря от пет-шест години насам. Вече трети ден виелицата не стихваше. В работата на летището, като в заслабнал и съсипан организъм, започнаха да се появяват сериозни смущения.

Един камион на компанията „Юнайтид еърлайнз“, натоварен с храна за двеста пътници, бе заседнал някъде сред преспите в района на летището. Търсеха го упорито в непрогледната тъма и бръснещия сняг, но до този момент не бяха открили нито изчезналия камион, нито неговия водач.

Поради забавянето на храната Полет 111 за Лос Анжелос на „Юнайтид еърлайнз“, изпълняван директно от един ДС–8, закъсняваше вече три часа. Възникналото затруднение щеше още повече да го забави. Стотина други самолети на около двадесет компании, които използват международното летище „Линкълн“, закъсняваха по най-различни причини.

Писта три-нула излезе от строя, блокирана от един реактивен Боинг 707 на „Аеро Мексикан“. При рулиране за излитане самолетът бе излязъл от бетонната настилка на пистата и колесниците му бяха дълбоко затънали в заблатената и разкаляна повърхност под снега. Вече два часа напрегнато се мъчеха да отместят самолета и след като изчерпаха своите сили и възможности, „Аеро Мексикан“ се обърнаха за помощ към компанията „ГУА“.

Диспечерите на въздушните полети от РВД^[1], затруднени от блокираната писта три-нула, се принудиха да ограничат потока самолети от съседните летища в Минеаполис, щата Кливланд, Канзас сити, щата Индианополис и Денвър. Независимо от това около двадесет самолета чакаха ред за кацане и на различна височина кръжаха във въздуха. Някои от тях почти привършваха запасите си от гориво. Два пъти повече самолети чакаха на земята, готови за излитане. Докато се разреши напрежението във въздуха, РВД временно отмени всички излитания. И затова пред изходите на аерогарата, по пътеките за рулиране и стоянките се трупаха все повече самолети с работещи двигатели, готови за излитане.

Складовете на всички компании прашаха от срочни товари, чието експедиране се забавяше от бурята. Магазинерите нервно оглеждаха подлежащите на разваляне стоки: парникови цветя от Уайоминг за Нова Англия; един тон пенсилванско сирене за Анкоридж, Аляска; замразен грах за Исландия; живи омари, ловени по източното крайбрежие, които през Северния полюс трябваше да пристигнат в Европа. Омарите бяха предназначени за утрешното меню в ресторантите на Единбург и Париж, където щяха да бъдат поднесени като „прясна местна морска храна“, и американските туристи, нищо не подозирайки, щяха да се надпреварват да си поръчват. Независимо от бурята договорите изискваха подлежащите на разваляне стоки да бъдат доставени на местопредназначението навреме и в прясно състояние.

Особено безпокойство за служителите от „Америкън еърлайнз“ предизвикваше една пратка от няколко хиляди пуйчета, излюпени в инкубатори само преди няколко часа. Подобно на сложен военен план, преди няколко седмици, преди още да бъдат снесени яйцата

за пуйчетата, бе изработено най-прецизно разписание за превозване на новоизлюпените. Живите птици трябваше да пристигнат на западното крайбрежие 48 часа след излюпването им — пределния срок, до който тия мънички същества можеха да просъществуват, преди да получат първата си храна и вода. Естествено, изпълнението на този план осигуряваше почти пълното им оцеляване. И още нещо — ако пуйчетата получат храна по време на полета, те щяха да се размиришат и самолетът после щеше да смърди дни наред. А ето придвижването им се забавяше вече с няколко часа. Затова се наложи един пътнически самолет да бъде използван в товарен вариант и голошиестите пуйчета да получат предимство пред всички пътуващи същества, ВИП^[2] включително.

В залите на аерогарата цареше хаос. Чакалните бяха претъпкани с хиляди пътници от забавените или анулирани полети. Купища багаж се издигаха навсякъде. Просторната централна зала приличаше на скупчване във футболен мач или на универсален магазин в навечерието на Коледа.

Високо над покрива на аерогарата нескромният лозунг МЕЖДУНАРОДНОТО ЛЕТИЩЕ „ЛИНКЪЛН“ — КРЪСТОВИЩЕ НА АВИАЦИЯТА ОТ ЦЕЛИЯ СВЯТ бе съвсем замъглен от брулещия сняг.

Истинско чудо е, мислеше си Мел Бейкърсфелд, че летището все още някак си продължава да работи.

Мел, генералният директор на летище „Линкълн“, слаб, строен, делови и енергичен човек, стоеше в щаба по снегочистването в контролната кула и се взираше навън в тъмнината. При нормални условия от тази остъклена стая се виждаше целият летищен комплекс: пистите за излитане и рулиране, аерогарите, движението по земята и във въздуха, всичко това приличаше на грижливо подредени жилищни блокове и макети и дори в нощта прожекторите ясно очертаваха формите и движенията. По-просторна гледка се разкриваше само от службата за ръководство на въздушното движение, която заемаше двата етажа по-горе.

Но тази вечер се забелязваше само слабото мъждукане на най-близките светлини, които едва пробиваха гъстата снежна завеса. Мел си мислеше, че зима като тая година наред ще бъде обсъждана по конгреси и срещи на метеоролози.

Снежната буря се зароди преди пет дни откъм подветрената страна на Колорадските планини. Възникна като циклонална област с ниско налягане, чието чело не надвишаваше малък хълм и повечето от метеоролозите в своите сводки за въздухоплаването или не я бяха забелязали, или просто я бяха пренебрегнали. Сякаш за да им отмъсти, снежният смерч подобно на гигантски злокачествен тумор започна застрашително да расте и се понесе първо на югоизток, а после на север.

Прекося щатите Канзас и Оклахома и се задържа в Арканзас, за да набере допълнителна злоба. На следния ден чудовищна и страшна стихия връхлетя по долината на Мисисипи. Най на края с пълна сила ураганът се разрази в Илинойс, като парализира целия щат със снежните си виелици, сковаващите си температури и двадесет и пет сантиметрова снежна покривка, натрупана за едно денонощие.

Отначало заваля слабо, но непрестанно. Сега валеше силно, духаха жестоки ветрове, които натрупваха нови преспи, а снегорините едва смогваха да почистят старите. Службите по снегоразчистването бяха на края на силите си. През последните часове няколко души бяха отпратени по домовете си, изтощени до краен предел, въпреки че използваха спалните помещения на летището, уредени точно за такъв вид непредвидени критични обстоятелства.

До Мел Дани Фароу — иначе помощник-директор на летището, а сега началник по снегопочистването — търсеше по радиотелефона Центъра на снегопочистването.

— Загубваме паркингите. Трябват ми още шест снегорини и един „банджо“ екип на У-74.

Дани седеше на пулта, който по-скоро представляваше плот върху три конзоли. Срещу Дани и двамата му помощници бе разположена цяла батарея от телефони, телекси и радиостанции. Наоколо им имаше карти, графици и бюлетини, където се отбелязваше състоянието и местонахождението на всяка моторизирана снегопочистваща машина, както и на хората, заети в почистването. Имаше отделно табло за „банджо“ екипите — подвижни команди със специални снегорини. Щабът по снегопочистването действуваше само в такива сезонни обстоятелства. През останалото време на годината тази стая беше празна и тиха.

Дани непрестанно драскаше нещо по едромашабната карта на летището, а по плешивото му теме проблясваха капчици пот. Той повтори съобщението си до Центъра, което прозвуча като отчаяна лична молба. А може би наистина беше такава. Командуваният снегопочистването трябваше да има поглед върху цялото летище, да преценява обстановката и да преразпределя съоръженията там, където има най-голяма нужда. Трудно беше — затова Дани бе плувнал в пот, че онези долу, в усилията си да изпълняват собствените си задачи, не винаги отчитаха, че някои участъци се нуждаят от предимство.

— Ясно, още шест товарача — един раздражен глас от Центъра, който се намираще на другия край на летището, изпраща в говорителя. — Дядо Мраз ще ни ги прати. Трябва да се навърта наоколо. — Пауза, после още по-агресивно: — Нещо по-тъпо да измислите?

Мел поклати глава и погледна към Дани. Той позна гласа на един старши майстор, който вероятно бе работил без прекъсване от началото на снеговалежа. В такива моменти нервите се изостряха основателно. Обикновено след напрегната и трудна борба със зимата ръководството на летището и екипите по снегопочистването си уреждаха малки тържества по мъжки. Явно и тази година сякаш да заслужат такова тържество.

Дани отвърна благоразумно:

— Изпратихме четири снегорини да търсят камиона на „Юнайтид еърлайнз“. Те може би вече се връщат.

— Ще се върнат, когато успеем да открием хладилния камион.

— Още не сте го намерили? Какво правите бе, момчета? Да не сте на вечеринка? — Дани се пресегна и намали силата на говорителя, за да заглуши гневния отговор.

— А бе, пиленца, дето сте се сгушили горе на топличко, знаете ли какво значи да сте тука на откритото? Що не поглеждате от време на време през прозореца поне? В нощ като тая все едно че сме на Северния полюс — разлика няма.

— Плюй си на ръцете, Ърни — каза Дани. — Може да се стоплиш и да престанеш да се оплакваш.

До съзнанието на Мел Бейкърсфелд достигаше голяма част от разговорите и той знаеше, че всичко казано за условията във от аерогарата, беше вярно. Само преди час Мел направи обиколка на аеродрума. Той използваше служебните пътища и макар че познаваше до тънкости плана на-летището, тази вечер му бе трудно да се ориентира и на няколко пъти едва не се загуби.

Отиде специално до Центъра по снегопочистването, където и тогава, както и сега, кипеше напрегната работа. Ако щабът по снегопочистването бе командният пост, то Центърът представляваше главен щаб на предните линии. Изтощени екипи тук идваха и си

отиваха, потяха се и премръзваха, редовете на работниците набъбваха от нови попълнения — дърводелци, електротехници, водопроводчици, чиновници, полицаи. Изтръгваха ги от преките им служебни задължения и им плащаха по още надница и половина, докато се превъзмогне критичният момент. Те знаеха какво да вършат, защото бяха тренирали снежните маневри на сухо през лятото и есента. Събираха се зяпачи и се забавляваха да гледат как в топли, слънчеви дни риячите тренират, снегорините работят, вентилаторите реват. И ако някой се удивеше от размерите на подготовката, Мел Бейкърсфелд би напомнил, че изриването на снега от оперативната зона на летището се равнява на почистването на седемстотин мили шосе.

Както и щабът по снегопочистването на кулата, така и Центърът действуваха само през зимата. Центърът се помещаваше в огромно мрачно хале над един гараж и се възглавяваше от диспечер. Съдейки от гласа по радиото, Мел разбра, че редовният диспечер е сменен за известно време, може би за да поспи в „изтрезвителното“, както шеговито наричаха спалните помещения за снежните екипи.

Гласът от Центъра отново прозвуча:

— Ние също се тревожим за камиона, Дани. Нещастният шофьор може да замръзне.

Камионът бе тръгнал от кухнята на авиокомпанията преди около два часа. По околоръстния път на летището разстоянието се взимаше за не повече от петнайсет минути. Но явно шофьорът бе обърнал пътя и бе затънал в снежните преспи някъде около товарителниците на летището. „Юнайтид еърлайнз“ изпрати първо свои хора да го търсят, но безуспешно. Тогава ръководството на летището пое работата в свои ръце.

— Самолетът на „Юнайтид еърлайнз“ най на края излетя, нали? Без храна — попита Мел.

— Чух, когато командирът обясняваше на пътниците — отвърна Дани, без да вдига очи, — каза им, че още час ще трябва, за да изпратят друг камион, а горе ще им сервираат напитки, ще им прожектират филм, а в Калифорния грее слънце. Всички гласуваха да се измъкнат от тоя ад. И аз така бих постъпил.

Мел кимна, едва устоявайки на изкушението да поеме лично издирването на камиона и водача му. То щеше да му подеждува като балсам. Студът и влагата от последните дни бяха отново възбудили болката в ранения му крак — спомен от войната в Корея, който никога не го напускаше. Той се поразмърда, наклони се, остави здравия крак да поеме цялата му тежест. Облекчението трая само един миг. Почти веднага го заболя отново.

После се зарадва, че не се бе намесил. Дани вече вършеше необходимото — подсилваше търсенето на камиона, изтегляше снегорини и хора от района на терминала и ги изпращаше към околоръстния път. Почистването на паркингите можеше да почака, макар че много хора щяха да се възбунтуват срещу това. Първо трябваше да се спаси изчезналият шофьор.

Докато даваше указания по микрофона, Дани предупреди Мел:

— Бъди готов за дъжд от оплаквания. Търсенето ще блокира околоръстния път. Ще задържим всички други хладилни камиони с продоволствие, докато не открием момчето.

Мел кимна. Жалбите бяха неотменна част от работата му. В случая, както бе предвидил Дани, щеше да завали градушка от протести, когато другите авиокомпани разберат, че камионите им с провизии ще бъдат спрени, независимо каква е причината.

Някои трудно биха повярвали, че човек го грози смъртна опасност само от това, че се намира под открито небе, и то тук, около летището, в центъра на цивилизацията. Все пак

това можеше да се случи. Най-самотните и отдалечени покрайнини на летището съвсем не бяха място за разходки в нощ като тази. И ако шофьорът е спрял и оставил мотора да работи, за да го топли, скоро преспите ще го затрупат и той ще се задуши от отделящия се смъртоносен въглероден окис.

Дани с една ръка държеше червения телефон, а с другата прелистваше разпорежданията за непредвидени и критични обстоятелства, издадени от Мел и грижливо подредени за подобни случаи. По червения телефон говореше с дежурния шеф на пожарната служба към летището. Дани изложи положението с няколко думи:

— Щом като намерим камиона, да пратим една линейка — вероятно ще имате нужда от инхалатор, от грейка или от двете. Но не тръгвайте, преди да се разбере точно мястото. Да не вадим в тоя студ и вашите момчета.

Нови и нови капчици пот блещукаха по плешивото теме на Дани. Мел усети, че работата на командния пулт не му беше по сърце и предпочита своята работа — да планира дейността на летището, да изгражда логически предположения и хипотези за бъдещето на авиацията. Ситуации като днешната можеха спокойно да се обмислят предварително, а не да се решават прибързано на часа. Мел си помисли, че както има хора, които живеят с миналото, така има и хора като Дани Фароу, които търсят убежище в бъдещето. Но по сърце или не Дани се справяше, макар и плувнал в пот.

Като се пресегна през рамото му, Мел взе директния телефон за РВД. Обади се ръководителят на полетите.

— Как вървят нещата с Боинг 707 на „Аерео Мексикан“?

— Все същото, мистър Бейкърсфелд. Два часа вече се мъчим да го отместим, но нищо не излиза.

Произшествието стана, след като се стъмни, когато капитанът на „Аерео Мексикан“, рулирайки за излитане, по погрешка свърна вдясно вместо вляво от сините светлини на пилотката, която следваше. За нещастие теренът вън от настилката, обикновено затревен, точно на това място нямаше дренаж и му предстоеше ремонт, щом зимата свърши. Сега под дебелия сняг се бе образувало кално тресавище. Секунди след погрешния си ход сто и двайсеттонният лайнер затъна дълбоко.

След като се разбра, че самолетът няма да може да се измъкне от тресавището с пълния си товар, свалиха роптаещите пътници и ги отведоха сред кал и сняг към спешно извиканите автобуси. Ето почти два часа след произшествието огромният реактивен самолет все още стоеше неподвижен, блокирайки с корпуса и опашката си писта три-нула.

— Значи пистата и пътеката за рулиране са все още извън строя? — запита Мел.

— Точно така — отвърна ръководителят на полетите. — Задържахме всички излитащи самолети на входните врати и ги насочваме към другите писти.

— Сигурно графикът е сериозно нарушен?

— Петдесет процента закъснение. В момента задържахме десет полета, които чакат разрешение да излязат на пистите за рулиране и още толкова чакат разрешение да запалят двигателите си.

Това нагледно показваше до каква степен летището се нуждае от допълнителни писти за излитане и пътеки за рулиране, мислеше си Мел. От три години той настоятелно изискваше да се построи нова писта, успоредна на три-нула, както и за други оперативни подобрения. Но Съветът на специалните пълномощници под натиска на политическите управници в града неизменно отклоняваше предложенията му, защото градската община по

свои съображения избягваше да отпусна заеми, необходими за осъществяването на подобно начинание.

— Бедата е там — продължи ръководителят на полетите, — че като не използваме писта три-нула, принудени сме да насочваме самолетите над Медоууд. Жалбите вече започнаха да пристигат.

Мел изпъшка. Селището Медоууд, разположено на югозапад от летището, беше вечно трън в мислите му и вечна пречка в летателните операции. Макар че летището съществуваше дълго преди самото селище, жителите на Медоууд се оплакваша злобно и непрекъснато от шума на самолетите над главите им. В тяхната акция се включи пресата, след което заваляха още повече и по-гневни оплаквания и нападки срещу летището и неговото ръководство. Най-накрая, след дълги преговори, след тенденциозна и извратена — според Мел — кампания в печата, където не малка роля играеше политиката, летището и Федералното управление на авиацията трябваше да отстъпят и да забранят всички полети на реактивни самолети над Медоууд, освен при извънредни обстоятелства. А тъй като летището и без това страдаше от недостиг на писти, това решение още повече затрудни ефективността му.

Освен това споразумението предвиждаше всички самолети, излитащи в посока Медоууд, веднага щом се вдигнат във въздуха, да спазват мерките за намаляване на шума. Това от своя страна предизвика протести сред пилотите, които смятаха тези мерки за страшно опасни. Авиокомпаниите обаче, съобразявайки се с общественото недоволство и с градските управници, им наредиха да изпълняват указанията.

Но и това не задоволи жителите на Медоууд. Техните войнстващи лидери продължаваха да протестираат. Дори според последните слухове те се готвеха да подведат летището под съдебна отговорност.

— Имаше ли много обаждания по този повод? — попита Мел и разбра че още дълги часове от работните му дни ще бъдат отнемани от делегации, петиции, спорове и безпредметни пререкания.

— Най-малко петдесет — беше отговорът — и много други, на които не сме отговаряли. Телефоните започват да звънят след всяко излитане — обаждат се даже по номерата, необявени в указателя. Какво ли не бих дал да разбера как са открили тия номера!

— Вярвам, че сте им обяснявали, че се намираме в затруднено положение — снежна буря, една неизползваема писта?

— Обясняваме им. Но тях това не ги интересува. Те просто не искат да чуват самолети над главите си. Някои казват, че независимо от проблемите ни, пилотите са длъжни да спазват мерките за намаляване на шума, а тази вечер те не го правят.

— Господи боже, и аз, ако бях пилот, нямаше да го правя. Нима е възможно човек със здрав разум — чудеше се Мел — да иска в такава свирепа буря пилотите да отнемат от силата на двигателите непосредствено след отлепване от земята и да се издигнат стръмно нагоре само по прибори? Ето това изискваша мерките за намаляване на шума.

— Нито пък аз — отговори ръководителят на полетите. — Но може би, ако живеех в Медоууд, щях да разсъждавам като тях.

— Не бих живял там. Ти би се вслушал в съвета ни, нали си спомняш, че преди години ги увещавахме да не се заселват на това място?

— Да, така е. Между другото един от тези, които звъняха, ми обеща, че тази вечер се готвело ново сбирище в Медоууд.

— Как, в това време?

— Изглежда, че времето няма да им попречи да скроят нещо ново.

— Каквото и да кроят, скоро ще узнаем.

Ако наистина се състои публично събиране в Медоуд, мислеше си Мел, жалко, че летището щеше да им предложи свежи примери, за които да се захванат. Положително ще присъствуват местни политици и представители на пресата, а директните полети над главите им, макар и неизбежни за момента, са отличен материал за петиции и оплаквания. Така че колкото по-скоро се освободи блокираната писта, толкова по-добре за всички.

— След малко — обърна се Мел към ръководителя на полетите — ще отида лично на пистата и ще те информирам какво е положението.

— Благодаря.

— А брат ми — запита Мел, за да промени темата — дежурен ли е тази вечер?

— Да, Кийт наблюдава радара в Западно направление.

Мел знаеше, че западното направление бе един от най-трудните, най-напрегнатите участъци на кулата — следяха се всички самолети в западния квадрант. Мел се поколеба, после реши, че се познава с ръководителя на полетите от достатъчно дълго време, и попита:

— А Кийт добре ли е? Не изглежда ли пренапрегнат?

Отговорът дойде след кратка пауза.

— Да, наистина. Повече от обикновено.

Те добре се разбираха — малкият брат на Мел напоследък бе източник на не малко тревоги и за двамата.

— Честно казано — продължи ръководителят на полетите, — бих искал да го пооблекча, но не мога. Ние сме в намален състав и сме натоварени до краен предел. — И добави: — Аз също.

— Знам, че е така, и се радвам, че се грижиш за Кийт.

— При работа като нашата идва момент — рано или късно, — когато нервите ни не издържат. — Мел усети, че събеседникът му внимателно си подбира думите. — Някой път главата ти отказва, друг път падаш духом. Но в такива случаи винаги се опитваме да си помагаме един на друг.

— Благодаря. — Разговорът ни най-малко не облекчи безпокойството на Мел. — Може би ще се отбия при вас по-късно.

— Да, сър. — Ръководителят на полетите окачи слушалката.

Това „сър“ бе чиста вежливост. Мел нямаше никаква власт над РВД, който бе подчинен единствено на Федералното управление на авиацията със седалище във Вашингтон. Но отношенията между диспечерите и ръководството на летището бяха добри и Мел държеше да си останат такива.

Всяко летище — кое да е летище — представлява сложен механизъм с преплитащи се отговорности и подчинения. Нито има човек, който да съсредоточи всичката власт в себе си, нито пък отделните участъци функционират самостоятелно. Всичко е свързано и взаимозависимо. Като генерален директор Мел бе най-близко до пълната власт, но имаше сектори, в чиято дейност се стараяше да не се бърка. Един от тях бе Ръководството на въздушното движение, а друг — представителствата на отделните авиокомпании. Той отговаряше по въпроси, свързани с летището като цяло и с обслужването на пътниците. Например той можеше с категоричност да застави една авиокомпания да снесе някоя табелка, която според него заблуждава пътниците или пък не отговаря на стандартните изисквания за аерогарата. Но това, което ставаше зад вратите на авиокомпанията, естествено

си беше тяхна лична работа.

Ето защо ръководителят на едно летище трябваше да бъде добър тактик и едновременно всеотдаден администратор.

Мел затвори телефона. По другия телефон Дани Фароу спореше с отговорника за паркингите, един припрян човек, който в продължение на няколко часа бе отбивал гневните нападки на раздразнени собственици на автомобили.

— Какво, нима вашите началници не знаят, че вали сняг? И ако знаят, няма ли някой, който да раздвижи играта, да изгребе тоя сняг, че да може човек да си придвижи колата, когато иска и където иска? В края на краищата това си е наше демократично право, не е ли така?

— Кажи им, че сме установили диктатура! — Дани настояваше почистването на непокритите паркинги да почака, докато се изрие снегът от по-важните участъци. Щеше да изпрати хора и съоръжения, когато има възможност. Прекъсна го телефонен звън от ръководителя на полетите. Новият метеорологичен бюлетин предвиждаше промяна в посоката на вятъра след около час. Това означаваше, че ще трябва да се използват други писти, и не биха ли побързали в разчистването на писта едно-седем, отляво? Ще направим всичко възможно, бе отговорът на Дани. Да провери как стоят нещата с бригада „Анаконда“ и ще му позвъни.

В такова постоянно и неотслабващо напрежение хората работеха вече три дни — откакто започна снежната буря. И въпреки трудностите в общи линии се справяха. Затова бележката, която донесоха на Мел преди петнайсет минути, го изкара от кожата му. Бележката гласеше:

М-
мисля трябва да те уведомя — комисията по борба със снега
(по настояване на върн дмрст... защо зет ти
толкова те мрази) готви критичен доклад относно
почистването на пистите и пътеките за рулиране
(в.д. казва), засипани от сняг.
докладът обвинява ръководството (тебе) като
главна причина за забавяне на полетите...
твърди също 707 затънал, защото пистата не била
добре почиствена... сега всички авиокомпании
ще понесат щети... и т.н. разбра ли... с други думи,
къде беше ти досега... слез от върха и ме почерпи
едно кафе... по-скоро.
поздр.
т.

Това „т“ значеше Таня Ливингстън, старши инспектор по обслужването на пътниците от компанията „Транс Америка“ и добра приятелка на Мел. Той отново прочете бележката:

обикновено винаги препрочиташе бележките на Таня, които никога не се разбираха от първи път. Таня не признаваше главните букви. („Мел, не съм ли права. Ако изхвърлим главните букви, ще си спестим маса грижи. Ето на, виж вестниците.“) Тя дори бе придумала механика на авиокомпанията да извади всички главни букви от служебната ѝ пишешца машина. Мел бе дочул, че някой от началниците ѝ вдигнал за това страшен шум, основавайки се на суровия закон за нанасяне на своеволни щети върху собственост на компанията. Таня обаче се измъкна от това положение. Както винаги, успяваше в подобни случаи.

„врън дмрст“ в бележката се отнасяше за капитан Върнън Димирест, пилот от „Транс Америка“. Освен че бе един от висшите и най-опитни летци на компанията, Димирест бе активен член на Асоциацията на пилотите от гражданската авиация, а този сезон стана член на Комисията по борба със снеговалежите на летище „Линкълн“. Комисията проверяваше пистите и се произнасяше дали са годни за ползуване. Тази комисия винаги включваше в състава си някой от действащите пилоти.

Върнън Димирест освен това се случи зет на Мел, водеше по-голямата му сестра Сара. Фамилията Бейкърсфелд чрез наследственост и женитби имаше дълбоки корени в авиацията, също както някогашните стари фамилии бяха свързани с мореплаването. В отношенията между Мел и неговия зет обаче нямаше топлина и сърдечност. За Мел той бе надут и високомерен човек. И други хора споделяха неговото мнение. Неотдавна на едно от заседанията на Съвета на пълномощниците между Мел и капитан Димирест като представител на Асоциацията на пилотите от гражданската авиация избухна остър спор. Мел подозираше, че критичният доклад, явно подготвен от зет му, бе неговото отмъщение.

Мел не се разтревожи заради самия доклад. Каквито и недостатъци да имаше в работата на летището, той знаеше, че с бурята се справят отлично, много по-добре от други. Но все пак докладът ще му докара неприятности. Ще го разпространят сред всички авиокомпании и още утре ще завалят писма и телефонни обаждания, на които ще трябва да дава обяснения.

Мел сметна, че за всеки случай трябва да бъде подготвен. Затова реши да провери на място как върви снегоразчистването, да излезе на аеродрума и види какво става с блокираната писта и със затъналия реактивен самолет на „Аерео Мексикан“.

В това време Дани Фароу отново разговаряше с Центъра по снегочистистването. Щом прекъсна за момент, Мел му съобщи:

— Ще отида в аерогарата, а после на пистата.

Спомни си, че Таня в бележката си предлагаше да пият кафе заедно. Първо щеше да се отбие в своя кабинет и после, прекосявайки аерогарата, щеше да наmine през „Транс Америка“ да ѝ се обади. При мисълта за срещата нещо трепна в душата му.

[1] Ръководство въздушно движение. Бел. прев ↑

[2] VIP — Very important passengers (англ.). — Особено важни пътници ↑

Мел влезе в служебния асансьор, който се отваряше със специален ключ, и се спусна на мецанина, където се намираха административните помещения. В преддверията на неговия кабинет цареше тишина, стенографските бюра бяха празни, пишещите машини — покрити, но лампите светеха навсякъде. Той влезе в кабинета си. От гардероба до голямото махагоново бюро, на което работеше през деня, той извади тежко зимно палто и ботуши, обточени с пухкава кожа.

Тази вечер Мел нямаше никакви специални задачи на летището. Така и трябваше да бъде. Но почти неотклонно през трите дни на бурята той остана на поста си — за всеки случай. Иначе, мислеше си той, като пристягаше връзките на ботушите си, по това време трябваше да си бъде в къщи, при Синди и децата.

Дали наистина щеше да бъде там?

Колкото и да се стараеш да бъдеш обективен, разсъждаваше Мел, трудно е да разбереш мотивите, които те движат. И наистина, ако не беше бурята, сигурно нещо друго щеше да изникне, за да го задържи. Да не се прибира в къщи — към това, изглежда, напоследък несъзнателно се стремеше. Той търсеше причината и оправданието в работата си. Разбира се, тя му даваше стотици възможности да се задържа на летището, където напоследък изникваха сериозни проблеми, да оставим настрана тазвечершната бъркотия. Но, честно казано, летището също му предлагаше убежище от непрестанните кавги между него и Синди, които неизбежно избухваха винаги, щом се съберат заедно.

— Ох, по дяволите! — възкликанието му разкъса тишината на стаята.

Загътра се с мъхнатите си ботуши към бюрото. Само един поглед към бележката, оставена му от секретарката, го накара да си спомни, че точно тази вечер щеше да се състои една от скучните благотворителни вечери, които посещаваше жена му. Преди седмица Мел неохотно бе обещал да отиде. Предстоеше коктейл и вечеря (както подсещаше бележката) в претенциозния „Лейк Мичиган Ин“. А за какво точно се устройваше тази благотворителна вечер, бележката не споменаваше, пък и той не си спомняше. Но това съвсем нямаше значение. Синди винаги се замесваше в подобни тягостни мероприятия. В нейните представи мерило за човешкото достойнство бе висотата на общественото положение, което заемаха нейните сподвижнички от разните комитети.

За щастие, сякаш за да запази мира между него и Синди, началният час на днешния коктейл бе късен — почти след два часа, но като се има пред вид ужасното време, вероятно ще започне и по-късно. Така че Мел можеше да успее, дори след като прегледа аеродрума. Имаше време да се върне, да се избърсне и преоблече в кабинета си и да слезе до града с минимално закъснение. Но най-добре да предупреди Синди, за всеки случай. Като вдигна прекия телефон, той набра домашния си номер. Обади се Роберта, по-голямата му дъщеря.

— Ало, здравей! — каза Мел. — Баща ти се обажда.

Гласът на Роберта прозвуча хладно:

— Разбрах.

— Как мина днес училището?

— Не можеш ли да зададеш по-конкретен въпрос? Имахме разни предмети. Кой точно те интересува?

Мел въздъхна. Имаше дни, когато му се струваше, че семейното му огнище се разпада.

Явно, Роберта бе в едно от снобските си настроения, както казваше майка ѝ. Нима всички бащи, чудеше се Мел, изведнъж губят контакта с дъщерите си, щом те навършат тринадесет години? Само преди година двамата бяха толкова близки. Мел страшно обичаше и двете си дъщери, Роберта и по-малката Либи. Дори често съзнаваше, че единствено заради тях бракът му все още съществува. Естествено, знаеше, че в тази възраст у Роберта ще се появят интереси, които той нито ще споделя, нито достатъчно добре ще разбира. И беше подготвен. Но никога не бе очаквал, че тя ще го отхвърли окончателно от себе си и ще се отнася към него със смесица от безразличие и пренебрежение. Разбира се, в интерес на истината, трябваше да признае, че търканията между него и Синди не можеха да не окажат своето влияние. Децата винаги усещат всичко.

— Хайде да не се увличаме — отвърна Мел. — Майка ти в къщи ли е?

— Излезе. Каза да ти предам, ако се обадиш, че трябвало да се срещнете в града и да се опиташ поне веднъж да не закъсняваш.

Мел сподави раздражението си. Несъмнено Роберта предаваше дословно думите на майка си. Дори чуваше как би ги произнесла жена му.

— Ако майка ти се обади, кажи ѝ, че може би малко ще се позабавя, нямам друг изход.

— Последва мълчание, след което той попита: — Чу ли ме?

— Да — отвърна Роберта. — Баща ми, има ли още нещо, че трябва да си гледам уроците.

— Да, има — сопна се Мел. — Ще си промениш тона, млада госпожичке, и ще се отнасяш с повече уважение. А разговора ще приключим, когато аз сметна за необходимо.

— Както желаяш, баща ми.

— И престани да ме наричаш баща ми!

— Добре, баща ми!

Изкушаваше се да се разсмее, но реши, че е по-добре да се сдържи, и попита:

— В къщи всичко наред ли е?

— Да, само Либи иска нещо да ти каже.

— След малко. Нека да ти обясня — заради бурята няма да се прибирам тази нощ.

Имам много проблеми на летището, затова вероятно ще се върна и ще ношувам тук.

Отново последва мълчание, сякаш Роберта преценяваше дали да му отвърне с някаква остроумна реплика като например: *Нещо ново не може ли да измислиш?* Но реши да замълчи:

— Ще се обадиш ли на Либи?

— Да, разбира се. Лека нощ, Роби.

— Лека нощ.

Чу се някакъв нетърпелив шум, докато слушалката преминаваше от едни ръце в други и после тъничкото, задъхано от вълнение гласче на Либи:

— Татенце, татенце, сети се какво ще ти кажа?

Либи винаги бе така задъхана и възбудена, сякаш целият ѝ седемгодишен живот представляваше усилена надпревара и тя се боеше да не изостане.

— Остави ме да си помисля — каза Мел, — знам, имала си весели приключения в снега, нали?

— Да, ама друго нещо ще ти кажа.

— Не мога да отгатна. Ще трябва да ми помогнеш.

— Добре тогава: учителката, мис Кързън, ни даде за домашно да напишем всички

хубави неща, които мислим, че ще се случат през следващия месец.

Той с нежност си помисли, че разбира ентузиазма на Либи. Почти всичко на нея й изглеждаше хубаво и вълнуващо, а малкото лоши неща тя отхвърляше настрана и лесно забравяше. Питаше се, докога ли щеше да продължи щастливото време на невинността?

— Много хубаво, чудесно — отвърна Мел.

— Татенце, ще ми помогнеш ли?

— Стига да мога.

— Искам карта за февруари.

Мел се усмихна. Либи си имаше своя словесна стенография, която понякога бе поизразителна от конвенционалните думи. Но сега му хрумна, че не би било зле, ако той самият хвърли поглед на картата за времето през февруари.

— Има такъв календар в чекмеджето на бюрото ми в моята стая. — Мел й обясни къде точно да го намери и чу тропота на малките й крачета: явно Либи изхвъркна от стаята, като забрави телефона. И вероятно Роберта, предположи Мел, безмълвно го затвори.

Мел излезе от кабинета си и премина по административния етаж, който се простираше над цялата аерогара. Тежкото си палто носеше на ръка.

За миг той се поспря и се загледа в гъмжащата зала под себе си, която през последния половин час сякаш се бе изпълнила с още повече хора. Всяко възможно местенце в чакалните помещения беше заето. Информационните гишета и справочните бюра бяха обкръжени от тълпи, виждаха се немалко военни униформи. Пред пътническите гишета на всички аеролинии се нижеха толкова дълги опашки, че краищата им се губеха от погледа. А на самите гишета броят на касиерите и инспекторите бе набъбнал двойно, тъй като служители от предишните смени бяха задържани в извънработно време; пред тях, като партитури на диригентски пулт, бяха разгърнати разписания и схеми за настаняване на пътници.

Закъсненията в полетите и промените на маршрутите, причинени от бурята, подлагаха на сериозно изпитание както разписанията, така и човешкото търпение. Точно срещу Мел, на касата на компанията „Браниф“, един млад човек с руса коса и с жълт шал около врата си протестираше високо:

— Ама че нахалство! Да ме карате да летя до Канзас сити, за да стигна до Нови Орлеан! Та вие прекроявате географията бе, хора! Кой ви даде толкова власт, та се побъркайте!

Срещу него касиерката, приятно тъмнокосо момиче на около двадесетина години, прокара ръка по челото си и отговори с професионална търпеливост:

— Можем да ви предложим директен маршрут, сър, но не знаем кога. Заради времето, разбирате, и най-дългият път се оказва най-бърз, а стойността на билета е същата.

Зад мъжа с жълтия шал другите пътници — всеки със своите си проблеми — нетърпеливо напиреха.

Пред гишетата на „Юнайтид еърлайнз“ се разигра малка пантомима. Добре облечен бизнесмен, наклонен напред, тихо говореше нещо. По изражението и действията му Мел можеше да отгатне какъв бе разговорът.

„Много бих искал да се прехвърля за следващия полет...“

„Съжалявам, сър, но всички места са заети. Както виждате, дълъг е списъкът на чакащите резерви...“ Но още преди касиерът да довърши изречението си, вдигна очи и

замлъкна. Пътникът бе разтворил чантата си. Внимателно, но настойчиво той потупваше по нея с пластмасовия купон за багажи. Този купон показваше, че пътникът е член на Клуба „100000 мили“, създаден от „Юнайтид еърлайнз“ за най-редовните си и предпочитани клиенти — един вътрешен елит, който всички компании се стараеха да си създадат. Изражението на чиновника се промени. Гласът му също се снижи.

„Струва ми се, че ще уредим нещо, сър!“ Моливът се издигна, задраска името на някой от другите пасажери (някой, дошъл много по-рано и с право да получи билет) и записа на негово място името на бизнесмена. Хората от опашката не забелязаха нищо.

Мел знаеше, че подобни неща стават във всички авиокомпании по всички летища. Единствено наивните или неосведомените вярваха, че списъците за реда и за резервациите се спазват с неотклонна безпристрастност. В този момент погледът му спря върху нова тълпа от пътници, вероятно направо от града, която се появи на входа на аерогарата. Те отърсваха снега от дрехите си: видът им говореше явно, че вилицата навън бе станала още по-люта. Новодошлите бързо бяха погълнати от общата тълпа.

Малцина от осемдесетте хиляди пътници, които се тълпяха на аерогарата всеки ден, вдигаха поглед към административния етаж, а още по-малко бяха тия, които забелязаха тази вечер Мел. А той стоеше горе и ги наблюдаваше. В съзнанието на повечето хора летището се свързваше само с въздушни пътища и самолети. Те едва ли се замисляха, че съществуват административни помещения, а един административен апарат — невидим, но сложен, съставен от стотици служители — непрестанно работеше, за да може летището да функционира.

А може би така е по-добре, мислеше си Мел, като слизаше надолу с асансьора. Ако хората знаеха повече, вероятно скоро биха открили недостатъците в работата на летището и опасностите, които се криеха зад тях, и не биха летели така спокойно и сигурно, както сега.

От централната зала той се запъти към крилото на „Транс Америка“. Когато наближи към регистрационното бюро, към него пристъпи един от униформените служители.

— Добър вечер, мистър Бейкърсфелд! Таня Ливингстън ли търсите?

Колкото и да са отрупани хората с работа, помисли си Мел, винаги ще им остане време за клюки. Зачуди се до каква степен го свързват с Таня.

— Да — отвърна той. — Нея търся.

Чиновникът кимна с глава към вратата с надпис: „Само за служители на компанията“.

— Ще я намерите вътре, мистър Бейкърсфелд. Току-що ни се случи малка неприятност и Мисис Ливингстън се занимава със случая.

В малкия салон, който понякога използваша за приемна на ВИП-ове, младо момиче с униформа на касиер от „Транс Америка“ истерично ридаше. Таня Ливингстън я постави да седне.

— Успокой се — делово каза Таня, — изчакай. Когато дойдеш на себе си, ще говорим.

Таня също седна и изопна тясната си униформена пола. Освен риданията на младото момиче в стаята се чуваше и слабото бръмчене на климатичната инсталация.

Между двете жени имаше около петнадесетина години разлика. Момичето едва бе навършило двадесет, а Таня влизаше във втората половина на тридесетте. Изведнъж Таня почувствува, че пропастта помежду им е много по-голяма. Сигурно, мислеше си тя, защото съм изпитвала разрушителните удари на семейния живот — макар и отдавна и за кратко, но все пак е било.

Ето на — днес за втори път осъзнаваше годините си. Първият път бе сутринта, като се вчесваше, и забеляза издайнически сребърни нишки сред ниско подстриганата си яркочервена коса. Днес сребристото бе повече, отколкото преди месец. Тези случаи ѝ напомниха, че четиридесетте са по-близо, отколкото ѝ се искаше, и че приближава възрастта, когато жената трябва да знае накъде върви и защо. Жегна я и друга мисъл: след около петнадесетина години собствената ѝ дъщеря щеше да е на възрастта на момичето, което сега хълцаше пред нея.

Момичето — казваше се Патси Смит — изсуши зачервените си очи с голямата памучна кърпичка, която Таня ѝ подаде. Заговори с мъка, като едва сподавяше сълзите си.

— Те не биха говорили така... така грубо... ъх... в къщи... на жените си...

— За пасажерите ли говориш?

Момичето кимна.

— Да, но някои разговарят по този начин и в къщи — каза Таня. — Когато се ожениш, ще разбереш, макар че не ти го пожелавам. Но ако искаш да ми съобщиш, че мъжете се държат като грубияни, щом плановете за пътуванията им се объркат, съгласна съм с тебе.

— Правех всичко, което е по силите ми... Не само аз... Всички ние и днес, и вчера, и завчера... Но когато ти говорят така...

— Искаш да кажеш, че се държат с тебе, сякаш ти си предизвикала снежната буря. Нарочно, за да им объркаш плановете...

— Да, особено този, последният. Допреди това всичко вървеше нормално.

— Какво точно се случи? Повикаха ме, когато всичко бе вече свършило.

Момичето започна да идва на себе си.

— Ами... той имаше билет за Полет 72, който бе анулиран заради времето, аз му осигурих място за 114-ти, но той го пропуснал. Каза, че бил в ресторанта и не чул повикването на пътниците.

— Повиквания за полетите не се правят в ресторанта. Това е написано с ей такива букви на всяко меню.

— Аз му казах това, Мисис Ливингстън. Но той продължаваше да се заяжда. Сякаш аз бях виновна, че е изпуснал самолета. Каза, че всички сме некадърни и заспали.

— Повикахте ли отговорника си?

— Да, но той беше зает.

— Тогава ти какво направи?

— Осигурих му място за Полет 2122. Той пожела да знае кой филм ще се прожектира на борда. Проверих, но той каза, че го бил гледал. И отново почна да се заяжда. Искал филма, който щели да дават на анулирания полет. Искаше да го прехвърля на самолет, където дават филма, който той иска. А през цялото време другите пътници напиреха на гишето. Някои протестираха на глас, че съм била много бавна. И като каза това за филма, аз вече не издържах... — Момичето се поколеба: — Тогава май че нещо излетя във въздуха.

Таня й подсказа:

— Тогава ли хвърлихте разписанието?

Патси Смит кимна съкрушено. Беше готова всеки момент да се разплаче отново.

— Не знам какво ми стана, Мисис Ливингстън. Хвърлих го пред него и му казах сам да си избира полет.

— Надявам се — поде Таня, — че си успяла да го удариш в лицето.

Момичето ококори очи. Вместо сълзи в тях проблесна усмивка:

— Цапнах го, разбира се. — Тя помисли, после се разсмя. — Само да бяхте видели изражението му! Беше изумен! Но после... — тя отново стана сериозна.

— Знам останалото. Нервите ти не издържат, избухваш в сълзи и те изпращат тук да се наплачеш. Сега вече си спокойна и ще си отидеш в къщи с такси.

— Как, това... това ли е всичко? — Момичето беше като зашеметено.

— Да, разбира се. Очакваше да те уволним, така ли?

— Ами... не знаех...

— Естествено, бихме могли — каза Таня, — тъй като подобни действия не търпим, но ти, Патси, няма да постъпиш друг път така, нали? Никога?

— Да, разбира се. Един път ми стига. — Момичето поклати твърдо глава.

— А може би искаш да знаеш какво стана после? Един човек от опашката, който каза, че чул и видял всичко, заяви, че имал дъщеря на твоята възраст и бил готов да извие врата на всеки, който би се отнесъл с нея така, както онзи се държал с тебе. После още един от опашката си остави името и адреса и каза, че ако недоволният направи някакво оплакване срещу тебе, той ще се яви да свидетелствува в твоя полза. — Таня се усмихна: — Така че, както виждаш, срещат се и добри хора.

— Знаем, не са много, но като попаднеш на човек, който е любезен и весел, иска ти се просто да го прегърнеш.

— За съжаление, това не е редно, както не е редно да хвърляме разписанията по пътниците. Към всички трябва да бъдем еднакво услужливи, дори ако пътниците не са възпитани с нас.

— Да, Мисис Ливингстън.

Патси Смит ще се оправи, мислеше си Таня. Явно, не мисли да напуска, както някои момичета при подобни инциденти. След като превъзможна възбудата си, Патси показа, че притежава оная издръжливост, която щеше да й е особено полезна в бъдеще.

Един господ знае, разсъждаваше Таня, каква издръжливост, каква твърдост са нужни, за да се работи с пътници на какъвто и да е пост.

Да вземем службата за резервации например.

Тя знаеше, че напрежението в канторите за билети и резервации в града е много по-силно, отколкото тук, на летището. Откакто започна бурята, чиновниците от тези служби трябваше да звънят на хиляди пътници, да ги предупредят за закъсненията и на полетите, и

промените в маршрутите. Неприятна работа, тъй като подобни обаждания обикновено раздразват хората и ги правят страшно невъздържани. Сякаш всяко неспазване на разписанията събужда позадремалия у човека дивашки инстинкт. Мъжете обидно разговаряха с телефонистките и дори хора, обичайно меки и благоразположени, ставаха хапливи и зли. Най-ужасни от всички се оказваха пътуващите за Ню Йорк. Стигаше се дотам, че чиновниците по резервациите отказваха да съобщават по телефона за закъснения или анулиране на полети за Ню Йорк; бяха готови да рискуват службата си, но да не попадат под потока от ругатни и обиди на раздразнените пътници. Много пъти Таня си бе мислила какво толкова имаше в Ню Йорк, че заразяваше пътуващите с някакъв трескав бацил, който ги влудяваше час по-скоро да пристигнат в него?

Но тя много добре знаеше, че каквито и да са причините, след като сегашният критически момент се превъзмогне, служители от разни отдели на авиацията ще си подадат оставката. Винаги ставаше така. Ще има и няколко случая на нервно разстройство — особено, сред младите момичета, по-чувствителни към грубостите и неразположението на клиентите. Неизменната вежливост, дори когато си трениран да я поддържаш, те държи в особено напрежение, което се заплаща скъпо.

Таня се зарадва, че поне Патси Смит няма да бъде сред нещастните случаи.

На външната врата се почука и се показа Бейкърсфелд. Беше обут в мъхнати ботуши, а в ръка държеше тежко палто.

— Аз просто наминавах насам — каза той. — Може по-късно да се отбия, ако сте заети.

— Моля ви, влезте! — усмихна се Таня. — Ние привършихме.

Загледа го. Изглежда уморен, помисли си тя. После отклони очи от него, попълни някаква бланка и я подаде на момичето.

— Дай това на диспечера на такситата, Патси, и той ще те откара у вас. Почини си добре и утре те чакаме бодра и свежа.

Когато Патси излезе, Таня завъртя стола си към Мел и каза весело:

— Здравей!

Той остави настрана вестника, в който се беше загледал, и се усмихна:

— Здравсти!

— Получи ли бележката ми?

— Дойдох да ти поблагодаря за нея. Макар че можех да намина и без тази причина. —

Като посочи към вратата, откъдето излезе момичето, той попита: — Какъв е случаят? Преумора ли?

— Да — отвърна Таня и му разказа за инцидента.

— Аз също съм уморен — засмя се Мел. — Защо и мен не ме изпратиш с такси?

Таня го загледа с изпитателен поглед. Нейните ведри, ясносини очи умееха да проникват в душата му. Главата ѝ бе леко наклонена и от светлината над нея в косата ѝ искряха огнени отблясъци. Фигурата ѝ бе стройна и все пак закръглена, което униформеният костюм още повече подчертаваше... И сега, както и много пъти преди това, Мел усети нейната привлекателност и топлота.

— Защо не, особено ако таксито ни отведе в моя апартамент и ми позволиш да ти приготвя вечеря. Да речем, агнешко на фурна.

Той се подвоуми, претегли борещите се в него желания, после неохотно поклати глава:

— Искане ми се... Но първо тук си имаме някои неприятности и после трябва да се

връщам в града. — Той стана. — Нека все пак изпием по едно кафе.

— Хайде.

Мел отвори вратата пред Таня и излязоха в шумната, гъмжаща зала.

Тълпата пред „Транс Америка“ бе станала още по-голяма.

— Не бива да се бавя — каза Таня. — Още два часа съм дежурна.

Те си пробиваха път сред навалищата и растящите камари от багажи. Таня нагаждаше своята пъргава крачка към бавната походка на Мел. Направи й впечатление, че днес накуцва повече от друг път. Поиска й се да му подаде ръка, да му помогне, но се възпря. Тя беше в униформа, а клюките и сплетните се разпространяваха с изумителна скорост. Напоследък доста често ги виждаха заедно и Таня бе убедена, че машината за разпространение на слухове из летището, която действуваше като телеграф в джунгла със скоростта на електронноизчислителна машина тип „IBM“, отдавна вече е регистрирала това обстоятелство. Някои вероятно смятаха, че тя спи с Мел, което всъщност не отговаряше на истината.

Те се отправиха към „Кафенето на небесните пилоти“ в централното фоайе.

— Не може ли агнешкото на фурна — запита Мел — да го направим друг път, в други ден например?

Внезапната покана на Таня го свари неподготвен. Вярно е, че няколко пъти се бяха срещали за обяд или на чашка алкохол, но досега никога не го бе канила у дома си. Разбира се, те можеха да отидат там само за да вечерят. Но... може би и не само за това.

Напоследък Мел чувствуваше, че ако продължат да се срещат и вън от летището, в отношенията им ще настъпи естествено и неизбежно развитие. Той обаче действуваше предпазливо, защото инстинктът му подсказваше, че един роман с Таня няма да бъде обикновен флирт, а ще прерасне в дълбоко чувствено изживяване и за двамата. Трябваше да се съобразява и с личните си конфликти със Синди. Те не бяха така лесно разрешими, а едва ли въобще можеха да се разрешат; все пак с всички заплетени ситуации не можем да се справим наведнъж: човешките възможности си имат предел. Странно нещо, мислеше си Мел, когато бракът ти е стабилен, много по-лесно можеш да изкараш някоя любовна авантюра, но когато бракът ти се разпада — нещата стават по-трудни. А в същото време предложението на Таня изглеждаше, твърде съблазнително, за да го отмине.

— Други ден е неделя — отбеляза Таня, — но аз не съм дежурна и ако ти успееш да се освободиш, за мен ще е още по-удобно.

— Вино и свещи ще има ли? — усмихна се Мел.

Беше забравил, че е неделя. Но и без това трябваше да дойде на летището; даже и бурята да утихне, тя ще си остави последствия. А що се отнася до Синди, тя си излизаше сама няколко недели поред, без да дава обяснения.

Таня моментално се отдръпна от Мел, когато срещу им се зададе забързан, зачервен човек, следван от носач с червена фуражка, който тикаше товарна количка, затрупана от куфари, а най-отгоре — от тенис ракети и палки за голф. Заминава някъде на юг, със завист си помисли Таня.

— О'кей — каза тя, щом отново се изравни с Мел, — на свещи и вино.

Щом като влязоха в кафенето, една оперена сервитьорка веднага го позна и го покани в дъното на масичката с табелка „Запазено“, предназначена за административни ръководители. Когато се готвеше да седне, Мел се препъна и се улови за ръката на Таня. Наблюдателната сервитьорка ги стрелна с поглед, в който проблесна закачливо пламъче.

„Машината за слухове е готова за поредния си бюлетин“, каза си Таня. И попита на глас:

— Виждал ли си някога такива тълпи? По-голям ужас от тия три дни не помня.

Мел се огледа из претъпканото кафене; хаотичният шум от гласове се пронизваше от трясъка на съдове. Той кимна към външните врати, през които и двамата виждаха люлеещото се, бушуващо море от хора.

— Ако наистина мислиш, че това е стълпотворение, почакай, докато гражданският вариант на С-5А влезе в действие.

— Знам, ние сега едва се справяме с Боинг 747; а когато хилядите пътници започнат да се тълпят пред гишетата... — Таня потръпна. — Господи боже! Представяш ли си какво би станало, ако всичките изведнъж си грабнат багажа? Не ми се мисли!

— И други не желаят да се замислят. И защо трябва да мислим за това точно сега? — Мел бе доволен, че разговорът им премина към авиацията. Таня обожаваше самолетите, Мел също и вероятно затова им беше приятно да бъдат заедно.

— Кои не желаят да се замислят?

— Тези, които контролират наземните съоръжения — аерогарите, пистите за излитане и рулиране. Действуват така, сякаш днешните реактивни самолети ще летят вечно. Мислят си, че ако стоим тихо и кротко, новите големи самолети ще ни отминат, няма да ни създадат главоболия. И няма да има нужда да преустройваме наземните съоръжения, за да се съобразим с новостите в авиацията.

— Но на много от летищата се строи. Където и да отидеш, това ти прави впечатление — замислено изрече Таня.

Мел ѝ предложи цигара, но тя отказа. Той запали своята и чак тогава отговори:

— Това не е строителство, това са кърпежи — промени, пристройки и разширения на летища, строени през 50-те и началото на 60-те години. В тях няма далновидност, няма перспектива. Разбира се, с няколко изключения, като Лос Анжелос например, Тампа във Флорида или Далас — Форт Уорт. Те ще бъдат първите летища в света, готови за новите исполински реактивни и свръхзвукови самолети. Канзас Сити, Хюстън и Торонто също не са лоши. Сан Франциско има добър план за реконструкция, но нашата политика ще го издъни. В Северна Америка други свестни летища няма.

— А в Европа?

— В Европа всичко е старо — отговори Мел, — с изключение на Париж — новото модерно летище Норд, което ще замени Бурже, ще бъде едно от най-добрите. Лондонското летище е такава бъркотия, каквато само англичаните могат да създадат. — Той спря и се замисли: — Не е нужно да нападаме другите страни. Самите ние сме достатъчно зле. Ню Йорк е в ужасно състояние, дори с промените, които се правят на летище „Кенеди“; просто над Ню Йорк няма достатъчно въздушно пространство. Аз самият занапред ще пътувам дотам с влак. Вашингтон криво-ляво — крета; макар че Националното летище е истинска дупка. „Дълес“ направи гигантска крачка напред. Един ден Чикаго ще се събуди и ще разбере, че е изостанал с двадесет години. — Той отново се замисли. — Спомняш ли си, когато преди години реактивните самолети започнаха да летят, в какво състояние бяха летищата, пригодени само за ДС-4 и „Констелейшън“?

— Разбира се, че си спомням. На такова летище работех тогава — отвърна Таня. — В обикновени дни човек не можеше да се придвижи от тълпи, а в натоварени дни — не можеше да се диша.

— През 70-те години нещата още повече ще се влошат — предрече Мел. — Не само

заради стълпотворението от хора. Ще ни задушават още много други неща.

— Какво например?

— Направлението на полетите, диспечерският контрол, пистите, но това е отделен въпрос. Главното, което никой не взема пред вид при планирането на летищата, е, че скоро, твърде скоро ще настъпи денят, когато товарните полети ще превишат пътническите. Същото се е получило с всички форми на транспорт, като се започне от кануто. Първоначално пътуват хора с малко багаж, но твърде скоро товарът ще стане повече от хората. В авиацията вече достигахме до този момент, а малцина го съзнават. Когато товарният транспорт вземе връх — а това е неизбежно в следващите десетина години, — сегашните ни представи за съвременен летище, ще се окажат остарели. Ако искаш доказателство, огледай се накъде се насочват младите хора, постъпили в управленческия апарат на авиацията. Преди години никой не искаше да работи в товарните полети, те се смятаха за „черната“ работа, защото само пътническите полети предлагаша възможности да блеснеш. А сега? Сега прозорливите момчета отиват в товарния бизнес. Те знаят къде е бъдещето и къде могат да направят кариера.

— Аз съм старомодна и ще си остана да работя с хора в пътническите полети — усмихна се Таня. — Товарните някак си...

Сервитьорката се приближи.

— Специалитетите свършиха, толкова много хора имаме тази вечер и скоро нищо няма да остане...

Поръчаха си кафе, канелена кифла за Таня и сандвич с пържено яйце за Мел. Когато сервитьорката се отдалечи, Мел каза с усмивка:

— Аз май се увлякох, сякаш държах реч. Извинявай!

— Може би имаш нужда да си поддържаш формата. — Таня го наблюдаваше с любопитство. — Напоследък не си имал възможности за публични речи.

— Вече не съм президент на Съвета на ръководителите на летищата. Не ходя толкова често във Вашингтон или другаде. — Разбира се, не само за това той не държеше вече речи и бягаше от публични изяви. Предполагаше, че Таня добре знае причините.

Странно, но Мел и Таня се сближиха при едно от редките всеобщи събрания на летището. Мел тогава говори за възходящото развитие на авиацията, за изоставането на наземните съоръжения и организация в сравнение с прогреса във въздуха. Той използва случая, за да репетира речта, която се готвеше да произнесе след около седмица на един общоамерикански форум. Таня беше сред представителите на „Транс Америка“ и на другия ден му изпрати една от нейните записки без главни букви:

мр б

голяма реч всчки ние земни роби ви приветствуваме
задето признавате, че тия, които ръководят политиката
на летищата, спят на бюрата си. все някой
трябваше да го каже. искате ли мнение?

речта ще е по-жива, ако има по-малко цифри, а повече за
хората.

пътник в търбуха на самолета или на кита — помните
ли йона — мисли за себе си, не за системата.

Колкото и забавна, тази бележка го накара да се замисли. Вярно беше — той бе съсредоточил вниманието си върху факти и системи, а хората като личности бе пренебрегнал. Прегледа отново речта си и промени акцента, както Таня му предлагаше. Словото му произведе небивал успех. Бе посрещнато с овации и получи широка гласност в чужбина. По-късно той позвъни на Таня да ѝ поблагодари. Тогава започнаха да се срещат.

Споменът за първата бележка на Таня го наведе на мисълта за записката, която тя му изпрати тази вечер.

— Благодарен съм ти за информацията на Комисията по снегочистването, но все пак ми е чудно, как си успяла да видиш доклада им преди мен?

— Нищо тайнствено. Преписвах го на машина в бюрото на „Транс Америка“. Видях нашия капитан Димирест, като го проверяваше и си хихикаше.

— Върнън показа ли ти го?

— Не, но бе разпръснал листовете, а аз умея да чета наопаки. И това ми напомня, че ти не ми отговори на въпроса: Защо твоят зет толкова те мрази?

Мел направи гримаса.

— Вероятно предполага, че аз не съм във възторг от него.

— Ако искаш, можеш да му го кажеш още сега. Великият капитан сред нас. — Таня кимна към касата и Мел извърна глава натам.

Капитан Върнън Димирест от „Транс Америка“ си броеше рестото, след като си бе платил сметката. Неговата стройна, широкоплещеста фигура стърчеше с една глава над останалите. Цивилно облечен — със сако от туид и безупречно изгладени панталони, — от цялата му осанка лъхаше властност и величие — като армейски генерал, временно в цивилно облекло, помисли си Мел. Неговото волево, аристократично изражение остана надменно даже когато заговори на униформения пилот с четири звездички от „Транс Америка“, който беше с него. По всичко личеше, че Димирест му дава наставления. Другият непрекъснато кимаше. Капитан Димирест хвърли бегъл поглед към хората в кафенето и щом забеляза Мел и Таня, кимна сдържано и студено. И като погледна часовника си и размени няколко последни думи с другия капитан, той се отправи към изхода.

— Като че ли бърза — забеляза Таня. — Където и да отива, няма да е за дълго. Капитан Д. лети тази вечер с Полет 2 за Рим.

— Със „Златната флотилия“ ли? — усмихна се Мел.

— Точно така. Забелязвам, сър, че четете нашите реклами.

— Трудно бих могъл да ги отмина. — Мел, както и милиони хора, които се любуваха на четирицветното фолио на списанията „Лайф“, „Лук“ или „Поуст“, знаеше, че Полет 2 на „Транс Америка“ — „Златната флотилия“ — беше елитната линия на компанията, престижният ѝ курс. И той знаеше също, че само пилоти от най-висш клас изпълняват тези полети.

— Освен това — каза Мел — всеизвестно е, че Върнън е един от най-опитните ни действащи пилоти.

— О, да наистина. От най-опитните и най-нахалните. — Таня се подвоуми и после добави: — Ако си в настроение за клюки, ще ти призная, че не си единственият, който не е във възторг от зет ти. Чувах един от нашите механици да казва: жалко, че вече няма витлови

самолети, иначе все се надявах капитан Димирест да си отиде с някой от тях.

— Доста дивашка шега — остро реагира Мел.

— Съгласна съм с теб. Лично аз споделям мнението на мистър Йънгкуист, президента на компанията ни, който каза: „Дръжте този надут пуяк далеч от погледа ми, но когато летя, ще летя само с него.“

Мел се изсмя. Познавайки и двамата, намери забележката не само за остроумна, но и за точна. Не биваше да си позволява да обсъжда качествата на Върнън Димирест, но вестта за враждебния доклад срещу него и за досадните последици, които той щеше да предизвика, все още го нервираше. Случайно в ума му се прокрадна мисълта, за къде ли бърза зет му по това време, дали не се е впуснал в някое ново любовно приключение, които, според слуховете, не бяха никак малко. Той погледна към централното фоайе, но капитан Димирест бе вече погълнат от тълпата.

Таня с отривисто движение изопна полата си. Този жест Мел бе забелязал и преди и много му допаднаше. В него прозираше нещо чисто женско и му напомняше, че малко жени изглеждат така очарователни в униформа; обикновено униформата скрива женската привлекателност, но при Таня бе точно обратното.

Някои компании позволяваха на по-висшите си служители да се движат цивилно. Но „Транс Америка“ държеше на авторитетността, която вдъхваха нейните яркосини и златни униформи. Двете златни нашивки на маншетите, обточени с бяло, показваха длъжността и ранга на Таня. Догаждайки сякаш мислите му, Таня каза:

— Може би скоро ще хвърля униформата.

— Защо?

— Нашият ръководител пътнически превози го преместват в Ню Йорк. Заместникът става титуляр, а аз подадох молба за неговото място.

Мел я гледаше със смесица от възхищение и любопитство.

— Сигурно молбата ти ще бъде уважена и ти ще продължаваш да растеш нагоре.

Таня повдигна вежди.

— Мислиш ли, че мога да стана вицепрезидент?

— А защо не? Разбира се, ако се стремиш към това, ако искаш да станеш ръководен кадър.

— И аз самата не знам какво точно искам — замислено каза Таня.

Сервитьорката донесе поръчките им. Когато се отдалечи, Таня отново заговори:

— Знаеш ли, за нас, жените, които работим, голям избор няма. Ако не искаш да клечиш на едно място чак до пенсия — а много от нас не искат, — единственият път е да се катериш нагоре.

— А изключваш ли брака като възможност?

Таня отчупи парченце от кифлата си.

— Не. Но веднъж не ми провървя в брака, може да не тръгне и втория път. Освен това нямам много кандидати — достойни имам пред вид — за ръката на употребена булка с дете.

— Може би ще откриеш някое изключение?

— Така може да спечеля и на ирландска лотария. Като изхождам от собствения си опит, скъпи Мел, ще ти кажа, че мъжете предпочитат жените им да са свободни и необвързани.

Попитай бившия ми съпруг. Ако го откриеш. Нещо, което на мен не ми се удаде.

— Той те напусна, след като се роди детето?

— Господи! Нищо подобно! Тогава би трябвало цели шест месеца да се грижи за мене.

Струва ми се, че беше четвъртък, когато му казах, че съм бременна. Просто не можех за дълго да го държа в себе си. В петък, когато се върнах от работа, Рой си бе прибрал дрехите и изчезнал.

— И оттогава не си го виждала?

Таня поклати глава.

— В крайна сметка това много улесни развода — избягал, и толкоз; нямаше никакви усложнения. И все пак нека бъда правдива. Рой не бе чак толкова лош. Той не изпразни общата ни спестовна книжка, въпреки че можеше. Да си призная, често съм си мислила дали го направи от човечност, или просто бе забравил. Както и да е, всичките осемдесет долара останаха само за мен.

— Ти никога не си споделяла преди... — каза Мел.

— Нима е било нужно?

— Сигурно... за съчувствие.

Таня поклати глава.

— Ако по-добре ме познаваше, щеше да разбереш, че не ти разказах това, за да изтръгна съчувствието ти. В крайна сметка животът ми се урежда чудесно. — Таня се усмихна. — Може даже да се издигна до вицепрезидент на компанията. Нали току-що ти сам го каза?

На съседната маса една жена възкликна гласно:

— Ай! Виж кое време стана!

Мел неволно погледна часовника си. Бе изминал три четвърти час, откакто излезе от Дани Фароу. Той скокна на крака и се обърна към Таня:

— Почакай тук. Ще трябва да позвъня!

На касата имаше телефон и Мел набра един от нерегистрираните номера на щаба по снегочистването. Прозвуча гласът на Дани Фароу: „Почакай за момент“ и след малко се обади отново:

— Тъкмо се готвех да ти звъня. Да те уведомя за затъналия 707 на „Аерео Мексикан“.

— Продължавай!

— Нали знаеш, че мексиканците се обърнаха към „ТУА“?

— Да, знам.

— Те докараха камиони, кранове, господ знае още какво, и задръстиха напълно пистата за излитане и съседната пътека за рулиране, но не успяха да отместят самолета на сантиметър. Последните сведения са, че „ТУА“ изпратили за Джо Патрони.

— Добре, радвам се да чуя това — потвърди Мел, — но можеха и по-рано да се сетят.

Джо Патрони бе главният механик на аварийното отделение на „ТУА“, роден аварийен монтьор. Освен това бе земен, динамичен човек и близък приятел на Мел.

— Вероятно са се опитали веднага да извикат Патрони — обясни Дани, — но той си е в къщи и трудно са се свързали с него. Изглежда, че от бурята много от телефонните линии са прекъснати.

— Но сега знае, нали? Сигурен си?

— „ТУА“ са сигурни. Казват, че е на път.

Мел си направи сметка наум: знаеше, че Джо живее в Глен Елин, на около двадесет и пет мили път, и даже при идеални условия му бяха нужни тридесет минути, за да се добере до летището. А тази вечер при заснежените пътища и пълзящите по тях коли Джо би бил щастливец, ако успее да вземе разстоянието за двойно повече време.

— Ако някой тая нощ съумее да отмести самолета, това ще е Джо — каза Мел. — Но нека, докато го чакат, не стоят със скръстени ръце. Обясни на всички, че спешно ни трябва писта три-нула, незабавно. Не само за оперативни нужди. — Мел си припомни, че самолетите все още трябваше да излитат над Медоуд и се зачуди дали общественото събище, за което го уведоми ръководителят на полетите, вече не е приключило.

— Казах им същото — потвърди Дани. — Ще им повтора още веднъж. И една добра вест — открихме камиона с провизиите.

— Как е шофьорът?

— В безсъзнание, колата затрупана под снега. Моторът работел и, както предполагахме, имало въглероден окис. Сложиха му кислородна маска и ще се оправи.

— Добре. Сега ще изляза на аеродрума сам да направя някои проверки. Ще ти се обадя по радиотелефона оттам.

— Добре се завий. Адска нощ е.

Таня все още бе на масата, но се готвеше да си тръгва.

— Почакай — каза Мел, — аз също тръгвам!

— А това? — тя посочи към недокоснатия сандвич. — Това ли ти е вечерята?

— Ще ми стигне. — Той напъха огромна хапка в устата си, прокара я с кафето, взе палтото си. — Ще вечерям по-късно тази вечер.

Докато Мел плащаше, двама служители от „Транс Америка“ влязоха в кафенето. Щом забелязаха Таня, веднага се насочиха към нея.

— Извинете, мистър Бейкърсфелд... Мисис Ливингстън, търси ви ръководителят на пътническите полети. Отново си имаме неприятност.

— Досещам се. Някой отново е хвърлил разписанието — каза Мел, докато прибираше рестото си.

— Не, сър — момчето се усмихна. — Ако тази вечер още някой хвърли разписание, ще съм аз. Но сега случаят е друг — пътник без билет на Полет 80 от Лос Анжелос.

— Това ли е всичко? — Таня изглеждаше озадачена. Безбилетни пътници по въздуха се срещаха по всички аеролинии, но рядко са били причина за сериозни безпокойства.

— Както разбирам, този пасажер е специален случай. Пилотът изпратил радиограма от борда, за да чака охрана на изхода. Но така или иначе, вас търсят. — С приветлив поклон той се отстри.

Мел и Таня заедно излязоха в централната зала. Те спряха пред асансьора за приземния гараж, където бе паркирана колата на Мел.

— И карай внимателно — заръча му Таня. — Не се навирай в пътя на самолетите.

— Ако случайно попадна под самолет, сигурен съм, че скоро ще узнаеш. — Той навлече тежкото си палто. — Вашият гратисчия изглежда интересен. Преди да си тръгна, ще се опитам да намина и разбера какъв е случаят. — Подвоуми се и после прибави: — Това ще бъде повод да те видя още веднъж тази вечер.

Бяха съвсем близо един до друг. В един миг ръцете им се докоснаха. Таня нежно промълви:

— Кому са нужни поводи?

Надолу в асансьора той все още чувствуваше ласкавата топлина на нейното докосване и на гласа ѝ.

Както съобщиха на Мел, Джо Патрони наистина бе на път от Глин Елис за летището. Самоувереният италиано-американец, главен механик на техническите служби на „ТУА“, бе излязъл от своята вила в покрайнините на града преди около двадесет минути. Напредваше мъчително бавно, както Мел бе предвидил. А после потокът от коли, в който се движеше буикът на Джо Патрони, се задръсти. Пред него и зад него, додето поглед стигаше, чакаха автомобили. Осветяван от задните светлини на колата пред него, той запали нова пура.

За Джо Патрони се носеха легенди: някои от професионален характер, а други — за личния му живот.

Бе започнал работа като автомонтър в един гараж. Твърде скоро спечелил гаража от работодателя си в игра на зарове, така че в края на играта си разменили ролите. Младият Джо станал наследник на стари дългове, един от които го направил собственик на древен и разнебитен биплан марка „Уейко“. Благодарение на своята изобретателност и монтърски способности той поправил аероплана и успешно го подкарал — разбира се, без уроци по пилотаж, които не би могъл да си позволи.

Аеропланът и неговите механични функции погълнали Джо Патрони дотолкова, че той примабил бившия си работодател на нова игричка на зарове и го оставил да си спечели обратно гаража. Тогава Джо напуснал гаража и заработил като самолетен механик. Завършил вечерно училище, станал водещ механик, после главен майстор със славата на първокласен авариен монтър. Неговата бригада можеше да подмени самолетен двигател със скорост, която би поразила дори един производител на самолети, и то с абсолютна изправност и сигурност. Затова винаги, когато се появяше сериозно затруднение на летището или сложен ремонт, казваха: Извикайте Джо Патрони.

Още една причина за успеха му бе това, че никога не губеше време за излишна дипломатия. Подхождаше направо към действия: и при хора, и при самолети. Джо проявяваше незачитане към служебния пост и бе еднакво пряк с всички, дори с най-висшите ръководители.

Все още се помни и разказва един случай, когато Джо Патрони излязъл от работа и без да каже нито дума или предварително да се консултира с някого, качил се на един самолет за Ню Йорк. Със себе си носел пакет. Когато пристигнал, отишъл с автобус до непристъпната главна дирекция на авиокомпанията в центъра на Манхатън и без предисловия и обяснения се вмъкнал в кабинета на президента на компанията. Отворил пакета и най-безцеремонно поставил един омазен, разглобен карбуратор върху безукорно чистото бюро на президента.

Президентът, при когото никой не влизал без предварително разрешение и естествено никога не бил чувал за Патрони, едва не получил апоплектичен удар, когато Джо му казал:

— Ако искате да загубите някой от самолетите си по време на полет, изхвърлете ме оттук, ако не — седнете и слушайте!

Президентът седнал, а Джо Патрони запалил пура. Президентът го изслушал, после повикал заместника си по инженерно-техническите въпроси, който след време въвел механични изменения, предотвратяващи обледяването на карбуратора при летене. А за същото нещо Патрони настоявал и се борил в продължение на месеци на по-ниско ниво.

По-късно Патрони получи официална похвала и случаят се прибави към растящия арсенал от истории за него. После Джо бе повишен до началник смяна, а след няколко

години получи отговорния пост на главен механик по поддържането на летище „Линкълн“.

Приказките около личния му живот разказваха, че Джо Патрони правел непрекъснато любов с жена си Мари и докато повечето мъже предпочитали чашка алкохол преди вечеря, той предпочитал другото. Това бе вярно. Всъщност и така го свари телефонният звън за затъналия реактивен самолет на „Аеро Мексикан“.

Приказките не спираха дотук: говореха, че Патрони се любел по същия начин, по който вършел всичко останало — с дълга тънка пура, самодоволно стърчаща в единия край на устата му. Но в последно време вече не беше така. Мари, след като бе изгасила няколко подпалени възглавници през ранните години на брака им — прилагайки на практика обучението си като стюардеса, — категорично забрани: повече никакви цигари в леглото. Джо се подчини на декрета, защото обичаше жена си. И имаше основания. Когато се омъжи за нея, тя беше най-красивата и най-известната стюардеса в цялата авиация. Но дори сега, след дванадесет години брак и три деца, Мари не отстъпваше по нищо на своите последователи.

Джо Патрони никога не се паникьосваше при критични ситуации. Бързо преценяваше създаденото положение, решаваше дали аварията е от такова естество, че заслужава незабавно предимство, или може да си довърши започнатата работа, преди да се захване с повредата. В случая със затъналия 707 инстинктът му подсказа, че критичността на ситуацията надминава средното ниво, което значеше, че има време да довърши започнатото или да вечеря, но не и двете. И естествено, той се отказа, от вечерята. След това Мари се втурна по пеньоар в кухнята, приготви му няколко сандвича, за да се храни, докато шофира към летището. Сега Джо дъвчеше сандвич.

Не за първи път го викаха от летището, след като бе изкарал работния си ден, но днес времето бе по-ужасно от всякога. Опустошителната тридневна снежна буря се чувствуваше навсякъде и правеше шофирането изтощително и опасно. Гигантски снежни купища лежаха край улиците, а снегът продължаваше да трупа. И по главните, и по страничните шосета колите пълзяха или въобще не се движеха. Дори със специалните гуми за кал и сняг буйкът на Патрони почти не теглеше. Чистачките и размразителят не смогваха да се справят с обилния снеговалеж отвън и със запотпяването отвътре, а фаровете с мъка пробиваха едва на метър пред себе си. Заседнали автомобили, някои изоставени от водачите си, спъваха още повече движението. Явно беше, че в такова време без сериозна причина човек не би пътувал.

Патрони погледна часовника си. Неговата кола и тази пред него не помръдваха вече няколко минути. Не помръдваше и цялата колона вдясно от него. Освен това от известно време не се забелязваше и насрещно движение — явно нещо се бе случило и четирите платна бяха блокирани. Ако до пет минути не се помръднат, реши той, ще излезе да види какво става, въпреки че при тая лапавица, в тия преспи по-добре би било да си остане в колата. И без това ще се намръзне тази нощ на летището — поне това няма да му убегне. Усили радиото, което разливаше звуците на рок-енд-рол, и дръпна пурата си.

Изминаха пет минути. Хората започнаха да излизат от колите си и да се разтъркват напред-назад. Джо реши да направи същото. Загърна се яко в кожената си шуба и наметна качулката. Взе мощния фенер, който винаги носеше със себе си. Щом отвори вратата, вътре нахлуха сняг и вятър. Той се измъкна и бързо затвори.

С мъка тръгна напред, врати се тряскаха, чуваха се гласове: „Какво става?“ „Станала е катастрофа. Адска бъркотия!“ По-нататък забеляза силните светлини на прожектор, сенки се събираха и разделяха, тълпяха се. Долетя друг глас: „Казвам ти, тая скоро няма да я бъде. Ще

киснем тука часове.“ Изведнъж се очерта огромна тъмна сянка, слабо осветена от червеникава светлина. Оказа се огромен трактор с ремарке, преобърнал се на една страна. Това тежко чудовище с осемнадесет колела се бе проснало на сред пътя, задръствайки цялото движение. Част от товара му — кашони с консерви — се бе разпилял наоколо и неколцина опортюнисти, без да се боят от снега, събираха кашоните и ги мъкнеха към собствените си автомобили.

Две полицейски коли бяха пристигнали на местопроизшествието. Щатските полицаи разпитваха водача, който, изглежда, не беше пострадал.

— Нищо бе, само натиснах спирачките и той се извъртя и се плъосна като курва в калта — протестираше трактористът.

Единият полицаи отбеляза нещо в бележника си, а една жена любопитно прошепна на мъжа до нея:

— Мислиш ли, че записа дословно думите му?

Друг остър женски глас пропищя срещу вятъра:

— Айде, стига вече. Тия полицаи защо не го отместят от пътя?

Полицаят се приближи. Целият му шинел бе побелял от сняг.

— Ако ни подадете ръка, мадам, с удоволствие ще го направим.

Някои се разсмяха, жената измърмори:

— Страшно сте хитри бе!

Авариен камион с кехлибареножълта сигнална лампа на покрива бавно се приближаваше. Шофьорът пълпеше по незаетата страна на срещуположното платно. Спря, излезе и отчаяно поклати глава, като видя размерите и положението на претърколения трактор-влекач.

Джо Патрони си проби път напред. Дърпаше ожесточено пурата си, а червеното й огънче се разгаряше от вятъра. Приближи се до полицаия и рязко го тупна по рамото.

— Слушай, братче, с един буксирен камион това чудо няма да го помръднеш.

Полицаят се извърна.

— Даже и така да е, господине, наоколо има разлят бензин и по-добре да загасите пурата си.

Патрони пренебрегна бележката му, както пренебрегваше всички правила за пушене. Посочи с пура в ръка към преобърнатия трактор:

— Отгоре на това, братче, ще изгубиш времето на всички и моето, и твоето, ако се опитваш да изправиш сега тоя звяр. По-добре го отмести, за да дадеш път на движението, а за тая работа са ти нужни още два буксирни камиона — единият от тая страна да буца и двата от оная — да теглят. — Той започна да обикаля и да разглежда огромния трактор от всички страни под светлинния сноп на фенера си. И както винаги, когато решаваше някакъв проблем, той бе напълно погълнат от него. Отново размаха пурата си. — Двата камиона заедно ще се прикачат на три места. Първо ще изтеглят кабината, бързо ще стане. Другият камион...

— Чакайте — каза полицаият и се провикна към един от колегите си: — Ханк, Ханк, ела. Тука има едно момче, което май загрява от тия работи.

След десет минути Джо Патрони работеше с полицаите и всъщност командуваше положението. Още два буксирни камиона бяха повикани по радиостанцията. По нареждане на Патрони шофьорът на първия камион взе да прихваща с вериги осите на прекатурнатия трактор. Обстановката стана делова, работата вървеше вещо и сръчно — типични белези за

всяко начинание, с което се заемеше енергичният началник по поддържането на „ТУА“.

На няколко пъти Патрони си припомняше причината, която го бе извела тази нощ, и с тревога си мислеше, че закъснява твърде много за летището. Но реши, че помагайки да се разчисти задръстеният път, всъщност прави всичко възможно за най-скоростното си пристигане. Очевидно нито неговият, нито останалите автомобили биха могли да се помръднат, преди обърнатият трактор да се изтегли от средата на пътя. Да се върне обратно и потърси заобиколен път бе немислимо, тъй като колоните от чакащи автомобили — както твърдеше полицията — се простираха на няколко мили назад.

Патрони се върна в колата си да се обади по радиотелефона, монтиран там по настояване на летищните власти, за който всеки месец му удържаха такса. Свърза се с управлението по поддържането и обясни причината за своето закъснение.

Джо Патрони даде някои наставления по телефона, но разбра колко е важно да бъде сам на пистата, и то час по-скоро.

Когато отново излезе от буика си, снегът продължаваше силно да брули. Прескачайки преспите, които се бяха издигнали покрай колоната чакащи автомобили, той се върна към прекатурения трактор и с облекчение забеляза, че първият от помощните буксирни камиони вече бе пристигнал.

След като се раздели с Таня, Мел Бейкърсфелд взе асансьора и се спусна в подземния гараж. Неговата служебна радиофицирана кола с прегорял жълт цвят на горчица се намираще в специална гаражна клетка.

Мел изкара колата и бурята връхлетя върху него точно там, където изходът на сградата се съединяваше с перона на чакащите самолети отвън. Сняг и вятър диво зашибаха предното стъкло. Чистачките презглава се мятаха напред-назад, но не смогваха да се справят с гъстия сняг. През леко открянатия прозорец се втурнаха леден вятър и рояк снежинки. Мел бързо го затвори. Преходът от топлия уют на аерогарата към зловещата виелица на нощта бе ужасно мъчителен.

Непосредствено пред него се виждаха чакащите за излитане самолети. И в кратките проблясъци сред снежната завеса, когато вихърът яростно понасяше снега и го захвърляше около сградата във вихрушка, Мел забеляза насядалите пътници през осветените прозорци на самолетите. Явно няколко самолета бяха готови за излитане. Те чакаха команда от кулата да включат двигателите си. По-нататък по пистите и по летателното поле той различи мъгълните очертания и навигационните светлини на току-що кацнали машини, чиито мотори още ревяха. Задържаха ги на определено място, което пилотите наричаха „наказателно поле“, и щяха да чакат така, докато се освободят места на перона. Несъмнено същото бе положението и пред останалите седем изхода на аерогарата.

Радиото в колата на Мел, настроено сега на честотата на наземния диспечерски пункт, изпука:

— „Истърн“ 17 на „Линкълн“ контрола — разнесе се гласът на един от диспечерите — разрешавам полет за писта две-седем. Настройте се на честотата на полета.

Радиото изпука от атмосферни смущения.

— Тук „Истърн“ 17. Прието.

Един по-силен глас заграчи раздражено:

— „Линкълн“, говори „Пан Американ“ 54 от пътека за рулиране към писта две-пет. Точно пред мене има една двумоторна костенурка — частна „Чесна“. Натискам спирачки да не я смачкам.

— „Пан Американ“ 54, стоп! — Мигновена пауза и отново гласът на диспечера — „Чесна“ 73! Говори наземния диспечер. Свърни в първата пресечка вдясно и остави „Пан Американ“ да мине.

Най-неочаквано долетя приятен женски глас:

— Наземен диспечер от „Чесна“ 73. Завивам. Минавай „Пан Американ“, мечка такава! Кикот. Отново глас:

— Благодаря ти, котенце. Начерви си устничките, докато чакаш да мина.

Гневният глас на диспечера:

— Кулата на всички самолети! Ограничавайте се само в служебни разговори!

Диспечерът е нервен, мислеше си Мел, това личи независимо от рутината на професионалната съдържаност. А нима можеше човек да остане спокоен в такава бурна нощ, при такова затормозено движение? Мел с тревога си спомни за своя брат Кийт, който седеше в радарната и приемаше самолети от запад, от най-претовареното направление.

Разговорите между кулата и самолетите не спираха, без нито миг промеждутък. Мел

изчака да завърши един разговор и натисна бутона си:

— Наземен диспечер, говори кола номер едно. Намирам се на изход 65 и тръгвам към писта три-нула, мястото на закъналия 707.

Изчака, докато диспечерът даде инструкции за рулиране на два току-що приземили се самолета.

— Кулата на кола номер едно. Прието. Следвай „Еър Канада“ ДС-9, който тръгва да рулира точно пред вас. Спрете преди писта две-едно.

Мел потвърди. Видя самолета на „Еър Канада“, който в този момент бавно тръгваше откъм изхода на аерогарата — неговата грациозна висока опашка изящно се поклащаше над изсечения му силует.

В района на перона Мел караше много внимателно и се оглеждаше за „вълките“ — както хората от летището наричаха гъмжилото от разни превозни средства около самолетите на площадката. Освен обичайните днес около самолетите се въртяха и „черешоберачки“ — камиони с високи подвижни платформи със стоманени ребра. От тези платформи обслужващият персонал се катереше, за да почисти снега от крилата на самолетите и да ги поръси с гликол, което забавяше обледеняването им. Тези хора се бяха превърнали в снежни човеци.

Мел рязко натисна спирачки, за да избегне един засилил се санитарен камион, който бързаше да се освободи от своя тон и половина ароматичен товар, изпомпан от тоалетните на самолетите. Този товар се изхвърляше в специална машина в отделна сграда — нещо, което другите летища не практикуваха — и оттам се отвеждаше в градската канализация. В повечето случаи тази система работеше ефективно, но понякога пътниците се оплакваха от изчезнали изкуствени челюсти, портмонета, портфейли и дори обувки, неволно изпаднали в самолетните тоалетни. Тогава товарът трябваше да се пресява и всеки се надяваше, че изчезналият предмет ще се намери скоро.

Даже и да мине без инциденти, Мел си мислеше, тази нощ ще бъде тежка за санитарните екипи. Управата на летището знаеше от опит, че при влошаване на времето тоалетните нужди на земята и във въздуха се увеличаваха. Дали някой знае, чудеше се той, че санитарните инспектори на летищата получаваха ежечасни сводки за времето, съобразно които планираха интензивността на почистването и зареждането на тоалетните.

Реактивната машина на „Еър Канада“, след която се движеше, излезе от зоната на аерогарата и увеличи скоростта си. Мел натисна газта, за да не изостава. Чистачките не смогваха да изгребат снега и той се движеше почти слепешката — единствените му ориентири бяха светлините на опашката на ДС-9. В огледалото успя да различи силуета на друг огромен реактивен самолет, който вървеше по петите му. По радиото се разнесе предупредителният глас на наземния диспечер:

— „Еър Франс“ 4-0-4 между вас и „Еър Канада“ има служебен автомобил.

Чак след четвърт час Мел успя да стигне до пресечката на писта три-нула и пътеката за рулиране, където бе заседнал мексиканският боинг. Едва се бе измъкнал от потока рулиращи машини, които се насочваха за излитане към другите две активно използвани писти.

Мел спря и излезе от колата. Тук, в безлюдното и мрака, бурята изглеждаше още по-свирепа. Вятърът свистеше и виеше по пустата писта. Няма да се изненадам, мислеше си Мел, ако в нощ като тая се появят вълци. Някаква призрачна фигура се насочи към него.

— Вие ли сте, мистър Патрони?

— Не. Но Патрони е на път. — Мел трябваше да крещи, за да надвие воя на вятъра.

Другият се приближи. Беше загърнат в шуба, но лицето му бе посиняло от студа.

— Ще се радвам да пристигне, сър, но да ме вземат дяволите, ако знам, би ли могъл нещо да направи. Какво ли не опитахме, за да изтеглим това чудовище. — Той махна с ръка към чернеещото се туловище на самолета. — Заседнал е яко.

Мел се представи и попита с кого разговаря.

— Казвам се Инграм, сър. Старши техник на „Аерео Мексикан“. Как ми се иска в тоя час да съм на друга работа.

Разговаряйки, двамата се приближиха към затъналия Боинг 707, инстинктивно търсейки убежище под крилата и корпуса му. Под огромния търбух ритмично мигаше червената аварийна лампичка. В нейните отражения Мел можа да различи дълбоката кал под снежната покривка, където колесниците бяха здраво затънали. По пистата и по пресичащата я пътека за рулиране като разтревожени роднини се бяха струпали камиони и обслужващи машини, цистерна с гориво, пощенски фургон, фургон за багажи, два автобуса за екипажа и един боботещ генератор.

Мел вдигна яката на палтото си.

— Тази писта ни трябва на всяка цена, и то час по-скоро. Какво предприехте до този момент?

— През последните два часа — докладва Инграм — от аерогарата докараха старомодни стълби и смъкнаха по тях пътниците. Бавна и трудна работа, защото, където стъпиш, затъваш, а после мястото се заледява. Двама механици смъкнаха на ръце една възрастна дама. Увити в одеяла, бебетата и децата си ги подаваха от ръка на ръка. После върнахме пътниците в аерогарата, придружени от стюардесите и втория пилот, а капитанът и първият пилот останаха на борда.

— Опитвахте ли се да го изтеглите, след като сnehте пътниците?

— Два пъти включвахме двигателите. Командирът ги пускаше с всичка сила. Но не можа да го изтегли. Май затъна още по-дълбоко.

— А сега с какво се занимавате?

— Отнемаме от товара, може би това ще помогне. Цистерните изсмукаха повечето гориво, а това не е малко, тъй като беше зареден догоре преди полета. Свалихме багажа и освободихме товарните помещения. Върнахме чувалите с пощата обратно в пощенския камион.

Мел кимна. Пощата при всички случаи щеше да замине. Пощенското отделение към летището следеше и спазваше разписанията до минутка. В случай на закъснение пощенските чиновници незабавно прехвърляха пощенския товар от един рейс в друг. Така че пощата от заседналия самолет щеше да пристигне далеч по-рано от пътниците. Най-много след половин час щеше да тръгне с друг самолет, макар и по заобиколен маршрут.

— Извикахте ли всички на помощ? — попита Мел.

— Да, сър. Тук е цялата бригада на „Аерео Мексикан“—дванадесет човека. Половината от тях сега се греят в автобуса. Може би на Патрони ще са му необходими повече хора, не знам какво мисли да прави. — Инграм се извърна и мрачно огледа смълчания самолет. — Но ако ме питате, работата ще се проточи, ще ни трябвават мощни кранове, крикове и може би пневматични възглавници да повдигнат крилата. Те ще пристигнат чак заранта. И сигурно ще отиде утре целият ден.

— Нито утре, нито дори тази нощ — остро отсече Мел. — Пистата трябва да бъде освободена... — Той спря изведнъж и потръпна от неясно предчувствие. То бе силно и

ненадейно, тайнствено и зловещо, че Мел дори се изплаши.

По цялото му тяло преминаха тръпки. Какво бе това? Нищо особено, опита се да се успокои, от времето е — свиреп вятър пронизваше и гонеше из полето вихрушки сняг. Но странно, скоро беше излязъл от колата, а тялото му сякаш привикна със студа.

От срещуположната страна на аеродрума, надвивайки воя на вятъра, долиташе, ревът на реактивните двигатели. Грохотът нарастваше в кресчендо и рязко затихваше, щом самолетът се отделише от земята. После това се повтаряше отново и отново. Значи, там всичко беше наред.

А тук?

Ето на, пак — за момент отново го обхвана предчувствието. Просто секундна интуиция, мигновен усет, предсещане за надигаща се опасност. Разбира се, на тези неща не биваше да обръща внимание: импулсът, предсещането нямаха място в прагматичните дела. Наистина, веднъж, преди много, много години, той изпита съвсем същото чувство — обхвана го убеждението, че нещо неизбежно се заражда, разраства и води до гибелен, непредсказуем край. Мел си припомни този край, този жесток край, който той не успя да предотврати...

Погледна отново към боинга. Сега целият бе засипан и дори контурите му взеха да се губят. И все пак здравият разум му говореше, че освен задръстването на пистата и неудобството от излитането на самолетите над Медоууд, на летището нищо тревожно не се беше случило. Неприятности с боинга имаше, но без пострадали и без големи щети, с една дума, нищо особено.

— Да отидем в колата ми — обърна се той към техника на „Аеро Мексикан“. — Ще се свържа по радиото да разбера какво става.

Междувременно си спомни, че вероятно Синди вече нетърпеливо го очаква в града.

Мел бе оставил отоплението в колата да работи и вътре бе приятно топличко. Инграм изръмжа от удоволствие. Разкопча палтото си, наведе се напред и протегна вкочанясалите си ръце към струята топъл въздух.

Мел превключи радиото си на честотата на службите по поддържането.

— Щабът на снегопочистването на кола номер едно. Дани, аз съм в блокираната част на писта три-нула. Звънни на „ТУА“ и попитай какво става с Джо Патрони. Къде се намира? Кога ще пристигне? Край.

Гласът на Дани Фароу ясно прокънтя в говорителя:

— Кола номер едно на щаба на снегопочистването. Прието. Мел, обади се жена ти.

Мел отново натисна бутона:

— Остави ли някакъв телефон?

— Да.

— Дани, моля те, позвъни й. Обясни й, че за съжаление малко ще се забавя. Но първо провери какво става с Патрони.

— Ясно. Почакай така.

Радиото замлъкна. Мел бръкна във вътрешния джоб на палтото си и извади кутия „Марлборо“. Предложи цигара на Инграм.

— Благодаря.

Запушиха, наблюдавайки мълчаливо чистачките на предното стъкло, които яростно се мятаха напред-назад.

— Там горе — и Инграм кимна с глава към осветената кабина на мексиканския самолет — капитанът, тоя кучи син, вероятно лее сълзи в сомбрерото си. Отсега нататък

няма да откъсва очи от сините водещи светлини на пилотката, сякаш са свещи на олтар.

— Вашите екипи по поддържането от мексиканци ли са, или от американци?

— Всички сме американци. Само работяги като нас биха се мъчили в такова отвратително време. Знаете ли за къде трябваше да лети този самолет?

Мел поклати глава.

— За Акапулко. Преди този случай бях готов шест месеца да постя, за да отида дотам.

— Старшият техник се изсмя. — Представяте ли си — настаняваш се удобно в самолета, отпускат се и после изведнъж те смъкват в тая кал. Да бяхте чули само как проклинаха пътниците, особено жените. Научих някои нови думички тая вечер.

Радиото отново изпука:

— Кола номер едно на щаба по снегочистването — чу се Дани Фароу. — Говорих с „ТУА“ за Джо Патрони. Те са в радиовръзка с него, но той стои насред пътя. Движението по шосето е задръстено. Ще се забави още поне час. Предал е указания. Разбираш ли ме?

— Всичко е ясно. Да чуем указанията — каза Мел.

— Патрони се тревожи самолетът да не затъне още по-дълбоко. Казва, че това лесно може да стане. Така че, ако хората на „Аерео Мексикан“ не са напълно уверени в успеха на действията си, по-добре да не предприемат нищо, докато не дойде Патрони.

— Какво ще кажат хората на „Аерео Мексикан“ за това? — Мел се обърна към Инграм.

— Нека Патрони прави каквото ще. Ние ще чакаме — отвърна старшият техник.

— Разбрахте ли ме? Ясно ли е? — попита Дани Фароу.

Мел натисна отново бутона.

— Ясно.

— О'кей. И още нещо. „ТУА“ ще изпрати допълнително бригади на помощ. Ах, Мел, жена ти се обади отново. Предадох ѝ думите ти. — Мел усети, че Дани се колебае да говори открито от неудобство, че всички, които са на същата честота, ще чуят разговора им.

— Какво, не остана ли доволна? — попита Мел.

— Като че ли не — последва секундно мълчание. — Няма да е зле ти да ѝ се обадиш по телефона, когато имаш възможност.

Нямаше и съмнение, че Синди е била доста язвителна с Дани, но той от лоялност не го спомена.

А явно със затъналия боинг на „Аерео Мексикан“ нищо не можеше да се направи, докато не пристигне Джон Патрони. Съветът му да не напъхат самолета още по-надълбоко беше разумен. Инграм си нахлузи дебели ръкавици и отново закопча палтото си.

— Благодаря ви за топлината.

Излезе в снежната виелица и бързо хлопна вратата зад себе си. Мел го видя как си проправя път сред високите преспи към струпалите се около боинга превозни средства.

По радиото щабът разговаряше с центъра по снегочистването. Мел изчака разговорът им да завърши и натисна бутона:

— Тук е кола номер едно, Дани. Тръгвам към бригада „Анаконда“.

Той внимателно потегли напред, като се взираше за пътя си в снежната вихрушка и мрака, сред който проблясваха само раздалечените светлини на стартовите писти.

Бригадата „Анаконда“, член отряд и ударното звено на снегочистването, в момента се намираше на писта едно-седем вляво. Нека сам да се уверя, мислеше си мрачно Мел, дали злонамереният доклад на авиокомисията по снегочистването на капитан Димирест съдържа някаква истина, или е продиктуван от чиста злоба.

Предметът на размислите на Мел — капитан Върнън Димирест от „Транс Америка“ — се намираше в този момент на около три мили от летището. Той шофираше своя мерцедес 230 SL и за разлика от тежкото пътуване преди няколко часа — от дома му до летището — сега почти нямаше трудности по прясно почистените от снега улички. Продължаваше силно да вали, острият вятър не спираше, но новата снежна покривка още не бе станала толкова дълбока, че да затруднява шофирането.

Крайната цел на Димирест бе групата триетажни здания, недалече от летището, известни сред летците като „Кварталът на стюардесите“. Тук живееха стюардеси от различни авиокомпании на летище „Линкълн“. Обикновено апартамент-четата се наемаха от две или три момичета и всяко домакинство си имаше свое име. Най-често ги наричаха „гнезденцата на стюардесите“.

Тези гнезда бяха редовно терен за най-шумни веселби в свободните от полети дни и главна сцена на любовните романи, които често възникваха между стюардесите и мъжката половина от пилотските екипажи.

Разбира се, гнездата на стюардесите не бяха по-разпуснати от всички останали апартаменти, в които живееха сами момичета.

За времето, в което работеше в авиацията, Върнън Димирест се бе радвал на не малко стюардеси. И наистина, зад себе си той бе оставил низ от любовни приключения с красиви и интелигентни млади жени, за които един монарх или един моден идол на съвременното кино би могъл само да мечтае, но не и да постигне. Стюардесите, които Димирест и неговите колеги познаваха и любеха, не бяха нито пропаднали, нито пък „лесни“ момичета. Те просто бяха живи, отзивчиви и темпераментни същества, които умееха да ценят истинските мъже и не се отказваха от тях, особено като им бяха подръка.

Едно от момичетата, което оценяваше, така да се каже, достойнствата на Върнън Димирест и не искаше да се откаже от него, беше жизнената, привлекателна англичанка, брюнетката Гуен Мейгън. Дъщеря на фермер, тя напуснала дома си преди десет години и едва осемнадесетгодишна пристигнала в Съединените щати. Преди да постъпи в „Транс Америка“, тя бе работила за кратко време като манекен в Чикаго. Благодарение на това вероятно Гуен съчетаваше външна изящност и достойнство със страстен темперамент в леглото.

Върнън Димирест пътуваше точно към апартамента на Гуен.

По-късно тази вечер двамата щяха да полетят за Рим с Полет 2 на „Транс Америка“. В пилотската кабина капитан Димирест ще бъде командир на екипажа, а в пътническите салони — Гуен Мейгън — старша стюардеса. В Рим екипажът щеше да има тридневен престой, с „преспиване“, а друг екипаж, който в момента караше тридневния си отдих, щеше да върне обратно самолета.

Думата „преспиване“ отдавна бе влязла в официалния, жаргон на авиокомпаниите и широко се използваше. Явно, този, който я бе въвел, е имал чувство за хумор: тъй като при всички случаи екипажите изпълняваха и буквалното, и преносното ѝ значение. Димирест и Гуен Мейгън възнамеряваха да вложат собствена интерпретация в това понятие. Щом пристигнеха в Рим, незабавно щяха да тръгнат за Неапол за четиридесет и осем часово „преспиване“ заедно. Това бе мечта, идилия и Върнън Димирест щастливо се усмихна при

мисълта за нея. Вече приближаваше „Кварталът на стюардесите“ и като си спомни колко добре се бяха развили останалите му дела тази вечер, усмихна се още по-широко.

Тази вечер тръгна по-рано за летището, след като се сбогува със съпругата си Сара, която — както винаги — благо му пожела приятен и добър път. Ако живееше в друго време, Сара вероятно би запълвала часовете на неговото отсъствие с шев или плетиво. Но сега тя щеше да посещава своя клуб, да се отдаде на бридж и рисунки с маслени бои. Това бяха нещата, които я крепяха в живота ѝ.

Сара беше безстрастна и вечно унила, тези нейни качества съпругът ѝ отдавна бе приел, а напоследък — в известен перверзен смисъл — дори ценеше. Между своите полети и любовните си приключения той мислеше за кратките си престои в дома си и дори шеговито споделяше с приятели, че ме прибира „в хангара за почивка“. Бракът му предлагаше и още едно преимущество. Докато траеше, жените, с които се любеше, можеха да се влюбват безумно в него, можеха да искат какво ли не от него, но не и да предявяват желание или надежда да се свържат в семейство. Така бракът му вечно го предпазваше от прибързани и необмислени постъпки, които в прегръдките на страстта би могъл да предприеме. Що се отнася до интимния му живот със Сара, той все още от време на време я удостоверяше с ласките си, макар че тези отношения повече наподобяваха на снизходителна игра между стопанин и старото му куче. Сара покорно отвърщаше на нежностите му, но Димирест подозираше, че въздишките и тръпките ѝ идеха от навик, а не от страст и ако напълно прекратяха сексуалните си отношения, тя едва ли би страдала. Бе уверен, че Сара предполага за неговите похождения: тя инстинктивно ги усещаше, макар и да не разполагаше с доказателства. Но, както можеше да се очаква от нея, тя предпочиташе нищо да не знае, а това напълно удовлетворяваше и улесняваше Димирест.

Другото, което го зарадва тази вечер, бе докладът на комисията по снегопочистването, с който той нанесе жесток удар в ребрата на тоя надут бюрократ, неговия шурей Мел Бейкърсфелд.

Критичният доклад бе изцяло идея на Димирест. В началото другите двама представители на авиокомпанията в комисията изказаха убеждението, че ръководството на летището прави всичко по силите и възможностите си, за да се справи с извънредните обстоятелства. Капитан Димирест упорито твърдеше обратното. На края другите двама се примириха и предоставиха на Димирест сам да напише доклада; отлична възможност да го направи зльчен и язвителен колкото си иска. Той въобще не си даде труд да се придържа към действителните факти: кой пи би проверявал истината при толкова сняг наоколо? Старателно се погрижи обаче докладът да бъде широко разпространен и да причини максимум неприятности и грижи на Мел Бейкърсфелд. Сега докладът щеше да бъде ксерографиран и разпратен до регионалните вицепрезиденти на всички авиолинии, до главните дирекции на авиокомпаниите в Ню Йорк и къде ли не. И като знаеше с какво задоволство ще се нахвърлят върху изкупителната жертва заради предизвиканите закъснения, капитан Димирест бе уверен, че веднага след получаването на доклада телефоните и телетипите ще заработят като луди.

Отмъщение, мислеше с удоволствие Димирест, малко, но приятно отмъщение. Сега вече ще накара своя куцукащ родственик двойно да обмисля приказките си, преди да дръзне да атакува Димирест и Асоциацията на пилотите от гражданската авиация, както бе постъпил публично преди две седмици.

Капитан Димирест свърна своя мерcedes пред паркинга на един от блоковете. Плавно

паркира и излезе. Беше пристигнал малко по-рано — петнадесет минути преди часа, в който бе обещал да мине и вземе Гуен за летището. Независимо от това реши да се качи.

Отключвайки входната врата с ключа, който Гуен му бе дала, тихичко си тананикаше и дори се усмихна, като осъзна, че си припява „O, Sole mio!“ Защо пък не? Напълно подходяща песничка. Неапол, вместо сняг — топлата южна нощ, панорамата на залива под осеяното със звезди небе, нежни звуци на мандолина, вечеря с „кианти“ и Гуен Мейгън до него... И от всичко това го отделяха само някакви двадесет и четири часа. Е, как тогава! O, Sole mio! Той продължи да си тананика.

В асансьора се сети за още едно приятно обстоятелство: тази вечер му предстоеше особено лек полет!

Наистина тази вечер, въпреки че беше командир на Полет 2 „Златната флотилия“, капитан Димирест щеше да има сравнително малко работа, тъй като щеше да лети в качеството си на пилот-контрольор. Друг капитан с четири нашивки — Ансън Харис, почти равен по ранг на Димирест — щеше да ръководи полета и да седи на командирското място вляво. Димирест щеше да седи отдясно — на мястото на първия пилот — и оттам щеше да наблюдава и докладва за работата на капитан Харис.

Такъв контролен полет бе задължителен за капитан Харис, защото компанията „Транс Америка“ реши да го прехвърли от вътрешни в международни линии. И за да бъде пълноправен пилот по международните маршрути, трябваше да премине два контролни презокеански рейса с редовен капитан на авиокомпанията, с ранг на инструктор. А Димирест имаше такъв ранг.

След двата презокеански полета — днешният бе вторият — Харис щеше да бъде изпитан от старши пилот и чак тогава можеше да му се повери самостоятелен международен маршрут.

Тези полети, както и редовните контролни полети през шест месеца, задължителни за всички пилоти от всички аеролинии, представляваха щателна проверка на поведението във въздуха на летателните навици на пилотите. Изпитите ставаха на редовните рейсове и единственото, което можеше да подскаже на пътниците, че на борда се провежда контролна проверка, беше присъствието в пилотската кабина на двама капитани с четири нашивки.

Независимо от това че пилотите се изпитваха един друг, редовните и специалните проверки бяха винаги сериозни и взискателни. Самите пилоти държаха на това. Твърде много неща рискуваха — сигурността на хората и високите професионални критерии, — ако си позволят приятелско потупване по рамото и недоглеждане на слабостите. Провереният пилот съзнаваше, че трябва да отговори на поставените стандарти във всяко отношение. Ако не задоволи изискванията, автоматически следваше неблагоприятен отзив за възможностите му и още по-взискателна проверка от страна на главния пилот на авиокомпанията и службата на изпитвания увисваше на косъм.

И все пак, без да се снижават или пренебрегват професионалните изисквания, капитаните от по-висш ранг, които провеждаха контролните проверки, се отнасяха към колегите си добросъвестно и вежливо. Но Върнън Димирест бе изключение.

С всеки пилот, когото изпитваше — независимо по-висш или по-низш по ранг от него — той се държеше като с провинил се ученик, извикан на обяснение пред директора. На всичко отгоре в ролята си на директор Димирест биваше досаден, арогантен, високомерен и груб. Не се мъчеше да скрие убеждението си, че никой не може да го достигне в изкуството на пилотажа. Колегите му, които третираше по този начин, вътрешно кипяха от яд, но нямаха

избор и му се подчиняваха. Но се заричаха един пред друг, че когато на Димирест му дойде редът, ще му подготвят най-жестокия и най-мъчителен контролен полет. И те неотстъпно изпълняваха заплахата си, но винаги резултатът биваше един и същ: Върнън Димирест пилотираше безукорно и не им даваше за какво да се хванат.

И днес следобед, верен на своя стил при контролен полет, Димирест позвъни на капитан Харис у дома:

— Тази вечер движението ще бъде затруднено — без всякакво встъпление поде Димирест — и тъй като държа екипажът ми да бъде навреме на летището, съветвам ви да тръгнете значително по-рано.

Ансън Харис, който в своите двадесет и две години на безупречна служба в „Транс Америка“ не бе закъснял нито веднъж за полет, кипна и едва не се задуши от гняв. За щастие, преди да успее да се окопоти и издаде звук, Димирест затвори телефона.

За да бъде напълно сигурен, че Димирест няма да има за какво да го упрекне, макар и все още бесен, капитан Харис пристигна на летището три часа преди полета, вместо обичайния един час. Капитан Димирест след уговорката си с комисията по снегочистването срещна Харис в кафенето. Димирест бе в спортен костюм: униформеният държеше в гардероба си на летището и възнамеряваше по-късно да се преоблече. Капитан Харис, прошарен пилот-ветеран, към когото по-младите пилоти се обръщаха с почителното „сър“, беше в униформата на „Транс Америка“.

— Здравей, Ансън! — Върнън Димирест се отпусна на съседното столче на бара. — Виждам, че си взел пред вид съвета ми.

Капитан Харис стисна още по-здро чашата с кафето, но сдържано отвърна:

— Добър вечер, Върн!

— Подготовката за полета ще започнем двадесет минути по-рано от нормалното — каза Димирест. — Искам да проверя бордовия ти дневник.

Слава богу, помисли си Харис, че жена му вчера прегледа дневниците му и нанесе последните корекции. Но добре ще е да провери пощата в диспечерската стая. Този мръсник може да го упрекне, че не е нанесъл измененията, направени днес следобед. За да успокои ръцете си, които трепереха от гняв, Харис взе да тъпче лулата си и запуши.

Усети върху себе си критичния поглед на Върнън.

— Не сте с униформена риза.

В първия миг Харис не повярва, че колегата му говори сериозно. Но като разбра, че онзи въобще не се шегува, лицето му се покри с гъста червенина.

Пилотите от „Транс Америка“, както и пилотите от всички аеролинии ненавиждаха униформените ризи. Тези ризи се доставяха от самите компании и струваха девет долара, но бяха лошо ушити и материята им бе от съмнително качество. Макар и противно на устава, всеки можеше да си купи много по-хубава риза и много по-евтина, като външната разлика бе почти незабележима. Повечето пилоти си купуваха такива неуниформени ризи. Включително и Върнън Димирест. Ансън Харис бе чувал самия Върнън да говори с презрение за униформените ризи и да сочи предимствата на собствените си.

Капитан Димирест поръча на сервитьорката кафе и с успокояващ тон се обърна към Харис:

— Всичко е наред. Няма да спомена в доклада си, че съм ви видял в неуформена риза... разбира се, ако се преоблечете, преди да стъпите на борда на моя самолет.

„Дръж се! — каза си Харис. — Господи боже, дай ми сили да се сдържа и да не фрасна

тоя кучи син по мутрата. Но защо е всичко това? Защо? "

Добре! Добре, реши той. Ще преглътне обидата и ще си сложи униформената риза. Ще лиши Димирест от удоволствието да го упрекне дори за най-незначителното нещо. Макар че бе трудно да изнамери униформена риза за тази вечер. Може би ще трябва да поиска назаем — да направи смяна с някой друг капитан или първи пилот. Като им обясни защо, те едва ли биха му повярвали. Самият той не можеше да повярва на ушите си.

Но когато дойде време за контролен полет на Димирест... *отсега нататък... да му мисли...* Ансън Харис имаше добри приятели сред старшите пилоти. Ще се погрижи и Димирест да сложи униформена риза и да спазва устава до най-дребните и досадни подробности... Впрочем този злобар ще запомни, мрачно си помисли Харис, той положително няма да забрави.

— Хей, Ансън! — Димирест изглеждаше доволен. — Отхапа мундщука на лулата!
Това бе съвсем вярно.

Върнън си припомни този момент и се разсмя. Да, наистина, полетът тази вечер нямаше да бъде труден — поне за него.

Асансьорът спря на третия етаж и мислите му го върнаха към настоящето. Излезе на покритата с килим площадка и свърна свойски вляво към апартаментчето, в което Гуен Мейгън живееше заедно с една стюардеса от „Юнайтид еърлайнз“. Димирест знаеше, че съквартирантката на Гуен не беше в къщи, летеше на нощен рейс. Той заудря по звънеца техния установен сигнал — инициалите си по морзовата азбука — ти-ти-ти-та-та-ти-ти... и си отключи със същия ключ, който бе използвал долу за входната врата.

Гуен беше под душа. Той чу шума на течащата вода. Като приближи до вратата на спалнята ѝ, тя се провикна:

— Върнън, ти ли си? — и дори сега надвивайки плясъка на водата, нейният глас с безупречно английско произношение прозвуча мелодично и вълнуващо. Нищо чудно, помисли си той, че Гуен има такъв успех сред пътниците. Сам бе свидетел, че те просто се разтапяха — особено мъжете, — когато с покоряващото си очарование тя се обръщаше към тях.

— Аз съм, пиленце! — извика той.

Ефирното ѝ бельо лежеше на леглото — найлонови пликчета, прозрачен сутиен с цвета на тялото, колан от същата материя, френски копринен, ръчно бродиран комбинезон. Вярно е, че униформата ѝ бе стандартна, но под нея дишаше истинската индивидуалност на Гуен. Сърцето му лудо заби и той с неохота отвърна очи.

— Радвам се, че дойде по-рано — извика тя. — Искам да поговорим, преди да тръгнем.

— Разбира се, имаме време.

— Направи чай, ако искаш.

— О'кей!

Тя го бе приучила към английския обичай да пие чай по всяко време, макар че, преди да я познава, той рядко се докосваше до чая. Напоследък често искаше чай дори в къщи — за удивление на Сара — и особено стриктно държеше на прецизното му приготвяне; първо да се подгрее съдът, както го бе учила Гуен, и с кипящата още вода да се запари чайт.

Запъти се към малката кухничка, където всичко му беше познато, и постави чайника върху печката. После извади пакет мляко от хладилника, отсипа от него в една кана и отпи малко, преди да го прибере обратно. Той лично би предпочел уиски със сода, но, както повечето пилоти, избягваше всякакъв алкохол двадесет и четири часа преди полет. По навик

погледна часовника си: беше осем без няколко минути. Машинално си припомни, че в този момент на летището подготвяха огромния блестящ Боинг 707, който той щеше да командува на дългия пет хиляди мили полет до Рим.

Чу, че душът в банята спря. В настъпилата тишина той отново си затананика „O, Sole mio!“

Бушуващият студен вятър все така вилнееше и носеше гъстия тежък сняг над летището. Мел Бейкърсфелд трепереше в колата си. Движеше се към писта едно-седем вляво, която току-що бе почистена от снегорините. Дали треперя от студ, мислеше си Мел, от предчувствието за някаква беда, или от човъркащата болка в крака, която не му позволяваше да забрави старата си рана?

Кракът му бе пострадал преди шестнадесет години край бреговете на Корея, когато Мел служеше във военноморската авиация и летеше със самолетносача „Есекс“. Цели дванадесет часа преди излитането (и сега си спомняше ясно) го мъчеше предчувствието за някаква беда. Това не беше страх — той, както всички останали, беше свикнал със страха; по-скоро бе го обзело някакво убеждение, че нещо съдбовно, нещо фатално и неизбежно се надигаше срещу него. На следния ден в схватката с МИГ-15 самолетът на Мел Ф9Ф-5 бе прострелян над морето.

Мел самият не беше ранен и успя да планира донякъде, но лявото му стъпало попадна под педала, който заяде, и не можеше да го измъкне. Самолетът бързо потъваше — Ф9Ф-5 имат свойството да потъват като тухла. Мел измъкна от чантата с медикаментите един ловджийски нож и започна отчаяно, диво да реже по педала и по крака си. Неизвестно как, като по чудо във водата кракът му се освободи. С адска болка, полуудавен, Мел изплува на повърхността.

Цели осем часа се бе носил по вълните и когато го откриха, беше в безсъзнание. По-късно чак узна, че бил си прерязал сухожилията в предната част на глезена и стъпалото висеше от крака му почти в права линия.

След време военните лекари във флота излекуваха стъпалото му, но оттогава Мел не бе летял като пилот. От време на време болката се възвръщаше, напомняйки му, че и в много други случаи предчувствието му за беда никога не го е лъгало. Същият инстинкт го предупреждаваше и сега за надвиснала над него угроза.

Като караше с повишено внимание и полагаше усилия да не обърка пътя в мрака и слабата видимост, Мел наближи писта едно-седем, ляво. Върху тази писта Ръководството на въздушното движение щеше да насочи самолетите, щом вятърът измени посоката си, а съдейки по прогнозата, това нямаше да се забави.

В момента на летището функционираха само две стартови писти: две-пет и едно-седем, вдясно. Летище „Линкълн“ разполагаше общо с пет писти. През последните три дни и нощи те представляваха предните позиции в жестоката битка с бушуващата буря.

Най-дългата и най-широката от петте беше писта три-нула, сега блокирана от мексиканския боинг. (Ако вятърът се промени и ако самолетите пристигат от обратната посока, ще може да се използва и писта едно-две. Цифрите означаваха положение на компаса от 300 и 120 градуса.) Пистата беше дълга почти две мили и широка колкото един уличен квартал. Дори на летището се шегуваха, че от единия ѝ край другият не се вижда заради кръглата форма на Земята.

Всяка от останалите писти беше около половин миля дълга и значително по-тясна.

Откакто започна бурята, без нито минутка прекъсване всички писти бяха изринати от

снега, почистени, пометени и покрити с пясък. Ревящите дизелови машини, закупени за седем хиляди долара, спираха само за презареждане или за смяна на обслужващия персонал. Този тежък, къртовски труд оставаше незабелязан за пътниците, тъй като никой самолет не излизаше на прясно почистена писта, преди специална комисия да инспектира почистената повърхност и да се произнесе, че пистата е безопасна и годна за ползуване. Изискванията бяха педантично строги. Само сантиметър киша и около пет сантиметра пухкав сняг — това бе максимумът, който можеше да остане по пистите, използвани от реактивни самолети. Всеки сантиметър отгоре можеше да се всмуче от двигателите и да затрудни действието им.

Жалко, мислеше си Мел Бейкърсфелд, че трудът на бригадите по снегоразчистването остава незабелязан за обществото. А работата им представляваше внушително и вълнуващо зрелище. Дори сега, сред бурята и мрака, боботещите машини правеха поразително впечатление. Гигантски каскади от сняг се издигаха на около четири-пет метра височина. Те искряха под лъчите на фаровете и хвърляха преливащи се отблясъци, докоснати от светлината на двадесетте сигнални лампи, които се въртяха на покрива на снегоразчистващите машини.

Авангардната снегоразчистваща бригада беше известна под името „Анаконда“.

Тя си имаше глава, опашка, туловище и придружаваща свита и се движеше по пистите отмерено и плавно, като в танцуваелен ритъм.

Най-отпред вървеше водачът на конвоя — старши техник с жълт автомобил, яркожълт, както всички автомобили и машини на бригадата. Този водач определяше ритъма на работа — обикновено доста бърз. В колата си имаше две радиостанции и поддържаше непрекъснатата връзка с щаба по снегоразчистването и с кулата. Със система от светлини той сигнализираше на следващите го коли — зеленото означаваше „ускори темпото“, жълтото — „задръж на място“, червеното — „забави ритъма“, а мигащо червено — „стоп“. Той разполагаше с най-детайлна карта на целия летищен комплекс и знаеше точно къде се намира дори в непрогледна нощ като тази.

След водача на конвоя — също както концертмайсторът следва своя диригент — вървеше снегорина номер едно: един гигантски „Ошкош“ с огромен нож отпред и друг — встрани. Малко вдясно зад снегорина номер едно следваше снегорина номер две, която загребваше изринатото от предния, сама разчистваше още по-широка ивица и отхвърляше събраната снежна маса още по-встрани.

След тях вървеше „Сноубласт“ — шестстотин ревящи конски сили. Един „Сноубласт“ струва шестдесет хиляди долара и представлява „кадилакът на снегоразчистването“. С мощни помпи той изсмукваше снега, изринат от двете снегорини, и го трупаше на исполински каскади отвъд пределите на пистата. Във втори ешелон по-вдясно следваха още две снегорини и един „Сноубласт“.

След снегорините и „Сноубласта“ идеха изравнителите — автогрейдери по пет на линия с ножове, те изтъргваха всички неравности, останали след снегорините. Зад ножовете имаше въртящи се четки, всяка около пет метра широка със самостоятелно дизелово захранване. Четките измитаха пистата като с чудовищна метла.

После идеха колите с пясък. Там, където единадесетте машини бяха изчистили, настъпваха трите тежки самосвала с товар от 15 кубически метра всеки и равно разстилаха пясък.

Пясъкът беше специален. Навсякъде около летището, по пътищата и шосетата и улиците към пясък се прибавяше и сол, за да ускори разтопяването на леда. Но солта никога

не се използваше за авиопистите. Солта разяжда метала, скъсява живота му, а към самолетите се отнасяха с повече грижа, отколкото към автомобилите.

Най-отзад в бригадата „Анаконда“ вървеше „опашката Чарли“, младши техник с друг автомобил. Той следеше да не се нарушава редът на линията и да подканва изоставащите. Поддържаше радиовръзка с водача на конвоя, който често пъти не се виждаше в мрака и снега.

А зад него следваше „антуражът“ — една резервна снегорина, в случай че някоя от действащите излезе от строя, сервизен камион с техници и монтьори, цистерни с гориво за бензинови и дизелови двигатели, а също и извиканата на определени моменти по радиото кола с кафе и топли понички.

Мел натисна газта, изпревари „антуража“ и се изравни с колата на младшия техник. Пристигането му се забеляза веднага. „Мистър Бейкърсфелд се присъедини към нас“ — предадоха по радиото на водача на конвоя.

„Анаконда“ напредваше бързо — с четиридесет мили в час, вместо обичайните двадесет и пет. Водачът бе ускорил темпото вероятно поради очакваната промяна във вятъра и необходимостта от незабавната подготовка на пистата. Като превключи на вълната на наземните служби, Мел чу гласа на водача, който докладваше на кулата:

— ...Вървим по едно-седем, ляво, приближавам пресечката с писта две-пет. Разпоредете почистване на пресечката.

Писта две-пет беше една от най-активните.

— Говори неземният диспечер! Водачът на „Анаконда“! Спрете на пресечката. Очакваме всеки момент приземяването на още два самолета. „Анаконда“ не бива, повтарям, НЕ БИВА да пресича пистата. Потвърдете!

Гласът от кулата беше умоляващ. Там горе добре разбираха какво значи да спреш носещата се напред „Анаконда“, и после отново да я подкараш. Но приближаващите се самолети без съмнение се готвеха за сляпо кацане, само по уреди, и то един след друг. В нощ като тази само при отчайващо екстрени обстоятелства диспечерът би могъл да накара пилотите отново да наберат височина и да направят още един кръг във въздуха.

Мел видя как пред него червените светлини пламнаха и властно замигаха. „Анаконда“ намали скорост и спря.

Младшият техник, един жизнен млад негър, скокна от колата и се приближи към Мел. Щом отвори вратата му, вятърът се втурна вътре, но само се усещаше, а не се чувствуваше от оглушителния рев на работещите на празен ход дизелови двигатели. Техникът доближи устни до ухото на Мел:

— Е, мистър Би, защо не тръгнете с нас? Едно от момчетата ще се грижи за колата ви!

Мел се усмихна. Из пялото летище знаеха какво удоволствие му доставя в свободно време да се вози и дори да манипулира с тежките моторизирани съоръжения. Защо пък не? — реши той. Нали бе дошъл да провери как върви снегопочистването и дали има право критичният доклад на Върнън Димирест. Явно докладът бе напълно неоснователен, работата вървеше отлично. Може би няма да е зле да остане още няколко минути и да наблюдава нещата по-отблизо.

Той кимна в знак на съгласие и извика:

— О'кей, ще се кача на втория „Сноубласт“.

— Отлично, сър!

Младият техник със силен фенер в ръка и прегърбен под напора на вятъра поведе Мел

край застиналите самосвали с пясък и грейдерите с четките. Мел забеляза как тънък слой сняг моментално бе покрил току-що почистената писта. От задния сервизен камион изскочи човек и бързо затича към колата на Мел.

— Побързайте, мистър Би, спирането ще е за кратко.

Младият негър светна с фенера и освети кабината, докато Мел се изкачи. Шофьорът отвори и Мел се вмъкна вътре. Докато се качваше, болният му крак непоносимо го сви, но нямаше време да изчака болката да отmine. Отпред червените светлини вече се смениха със зелени, по всяка вероятност двата самолета се бяха приземили и отминали пресечката. „Анаконда“ трябваше да се изтегли от пресечката преди следващото кацане, което предстоеше само след една-две минути. Мел хвърли поглед назад и видя как младият негър спринтираше към своята „опашка Чарли“.

„Сноубластът“ потегли, набирайки скорост с глух, гърлен рев. Шофьорът погледна косо Мел, който се отпусна в меката тапицирана седалка до него.

— Здравейте, мистър Бейкърсфелд!

— Как си, Уил? — Шофьорът на машината иначе работеше като счетоводител на летището. Мел го позна веднага.

— Отлично, сър. Само че съм малко уморен.

Той старателно спазваше дистанцията с предните две снегорини, чиито въртящи се светлини едва се забелязваха. Грамадните ножове на „Сноубласта“ загребваха снега, помпите го всмукваха и го изхвърляха отзад, като бяла аркада, която падаше извън пределите на пистата.

Кабината на „Сноубласта“ сякаш беше капитански мостик. Шофьорът държеше леко кормилото като кормчия. Множество лостове блестяха в тъмнината пред него. Кръглите скоростни чистачки — също като на кораб — обираха полепналия сняг и откриваха прозорчетата с ясна видимост пред очите на шофьора.

— Струва ми се, че всички са уморени — каза Мел. — Но няма да трае дълго.

Стрелката на спидометъра пред него се покачваше — двадесет и пет, тридесет, после тридесет и пет. Мел се огледа наоколо от удобната си позиция, почти в средата на „Анаконда“. Виждаха се светлините и очертанията на останалите машини. Със задоволство забеляза, че редът беше безупречен.

Ако подобна свирепа буря бе връхлетяла преди няколко години, летищата щяха да бъдат напълно закрити. Сега това не става, защото наземната техника — вярно само в тази област — догони постиженията във въздуха. Но за колко от останалите сфери в авиацията можеше да се каже същото? За твърде малко, мрачно си мислеше Мел.

— Е, разбира се — продължи шофьорът, — за мен това е разнообразие, вместо да седя над сметачната машина. Колкото по-дълго работя тук, толкова повече допълнително ще изкарам. — Той натисна някакъв лост и кабината се наклони напред, за да провери остриетата на ножа. С помощта на друг лост той изравни ножовете и върна кабината в нормалното ѝ положение. — Знаете, че това не ми е работата, мистър Бейкърсфелд. Тук съм доброволец. Но ми харесва. В тая работа има нещо... — Той се поколеба. — Не знам какво.

— Нещо стихийно, близко до природата? — подсказа му Мел.

— Точно така — шофьорът се разсмя. — Снегът ме прави щастлив.

— Е, Уил, не вярвам да е така.

Мел се наклони напред и се вгледа в неспирно работещата „Анаконда“ пред себе си. Наистина тук всичко беше като стихия. Или по-точно казано, сред самотата на огромния

аеродром човек добива чувството, че е по-близко до авиацията, до истинската авиация, която в най-прост смисъл представлява човек, изправен срещу стихииите на природата. А когато седиш прекалено дълго в аерогарите и кабинетите на летището, неминуемо загубваш това чувство. Може би всеки един от нас, от ръководния състав на летището, мислеше си Мел, трябва от време на време да застава на края на пистата и вятърът да го брули в лицето. Това ще ни помогне да различим основното от несъщественото. Дори мозъците ни ще се проветрят.

Преди години, когато искаше да помисли, да обсъди някои неща спокойно и сам със себе си, той често излизаше на аеродрома. Не искаше да върши това тази вечер, но се усети, че отново е потънал в мисли, в разсъждения и прогнози за бъдещето на летището и за своето собствено бъдеще.

Преди около пет години международното летище „Линкълн“ се смяташе за едно от най-съвършените и най-модерни летища в света. Тук пристигаха делегации отвсякъде и го разглеждаха с възхищение. Местните политици говореха за летището с гордост, хвалеха и превъзнасяха „въздушното ръководство“ и „символа на реактивния век“. Днес политиките също се хвалеха и гордееха, но с по-малко основание. Повечето от тях не успяваха да проумеят, че международното летище „Линкълн“, подобно на още удивително голям брой други водещи летища, е застрашено да се превърне в жива гробница.

Мел Бейкърсфелд разсъждаваше върху израза жива гробница, докато шофираше в тъмнината по писта едно-седем, вляво. Твърде подходяща дефиниция, реши той. Наистина, недостатъците и несъвършенствата на летището бяха сериозни и съществени, но повечето оставаха скрити за масите и само хората от летището знаеха за тях.

Пътници и посетители на летището обикновено виждаха централната пътническа аерогара — една ярко осветена Тадж-Махал с климатична инсталация. Изградена от хром и блестящо стъкло, гарата бе изумително просторна, с вечно претъпкани зали и елегантни уютни чакални. Шестте специализирани ресторанта предлагаха богато разнообразие — от изискани салони, където се сервираше във фин китайски порцелан с позлатени ръбове и на подходящи цени, до най-обикновени закусвални от типа „хващай кренвирша и бягай“. Баровете с интимно приглушено осветление или дневните барчета с ярки неонов светлини бяха почти толкова многобройни, колкото и тоалетните. Докато чакаше за своя полет, без да напуска пределите на аерогарата, пътникът можеше да пазарува, да си наеме стая, да си почине, да си вземе парна баня с масаж, да се подстриже, да му изгладят костюма, да му лъснат обувките, та дори да издъхне и да му организират погребението от мемориалното бюро „Свети дух“, което имаше свои канцеларии в най-долното фойе.

Ако се съдеше само по аерогарата, летището все още бе внушително. Но недостатъците му се криеха най-вече в оперативните сфери — главно в пистите за кацане и излитане и пътеките за рулиране.

Едва ли някой от осемдесетте хиляди пътници, които всеки ден кацаха или излитаха, предполагаха колко несъвършена — и оттам — колко опасна бе пистовата система на летището. Още преди година пътеките за рулиране и пистите бяха станали недостатъчни; а днес те бяха опасно претоварени. При обичайната интензивност на движението излитането или кацането по двете главни писти ставаше на всеки тридесет секунди. Съобразявайки се с жалбите на жителите от селището Медоуд, наложи се в някои моменти да се използва допълнителната писта, която пресичаше споменатите две. В резултат на това самолетите излитаха и кацаха по взаимно пресичащи се писти и имаше мигове, когато въздушните диспечери затаяваха дъх и се молеха нищо да не се случи. Само преди седмица Кийт Бейкърсфелд, братът на Мел, мрачно бе предрекъл: „Ех, ние на кулата стоим на пръсти от нерви и избягваме инциденти на косъм. Досега не сме сблъскали самолети на тая пресечка. Но някой ден една секунда невнимание или недостатъчно добро изчисление — и катастрофата е готова. Само се моля на господ да не ми се случи на мене или в мое дежурство, защото ще се повтори традицията от Големия каньон.“

Кийт говореше точно за пресечката, по която „Анаконда“ току-що бе преминала. Мел погледна назад от кабината на сноубласта. Машините вече се бяха изтеглили от пресечката и

в разредилия се за миг сняг Мел съзря на другата писта навигационните светлини на стремително излитащ самолет. И веднага след него, само на няколко метра, колкото и да е невероятно, се появиха светлините на друг самолет, който сякаш кацаше в същата секунда.

Шофьорът също бе извърнал назад глада, дори подсвирна:

— Тия май се разминаха като по чудо!

Мел кимна. Те наистина едва се разминаха; тръпки побиха по цялото му тяло.

Очевидно въздушният диспечер, който инструктираше по радиото пилотите и на двата самолета, бе измерил толеранса във времето с изумителна точност до стотни от секундата. И сега, както обикновено, вещината му го спаси, но рискът си беше риск. Двата самолета бяха сега в безопасност — единият във въздуха, другият на земята. Но непрекъснатата необходимост от подобни безумно рисковани решения създаваше атмосфера на несигурност и растящо напрежение.

Нееднократно Мел бе говорил пред Съвета на пълномощниците и пред общинските власти, които ръководеха финансирането на летището за опасните ситуации. Мел настояваше за незабавното построяване на нови писти и пътеки за рулиране и ги съветваше да се закупят земи около летището, за да има перспектива за бъдещото му разширение. Думите му обикновено предизвикваха безконечни дискусии и често пъти — гневни спорове. Неколцина от членовете на съвета и от градските управници споделяха възгледите на Мел, останалите категорично се обявяваха против. Трудно беше да убедиш хората в това, че едно модерно летище за реактивни самолети, построено в края на 50-те години, толкова бързо може да остарее и да стане опасно за живота на пътниците. Нямаше никакво значение, че същото бе положението и с летищата в Ню Йорк, Сан Франциско, Чикаго и другаде: просто имаше неща, които политиките не желяеха да проумеят.

Може Кийт да е прав, помисли си Мел. Само някоя голяма катастрофа би разтърсила общественото мнение, също както катастрофата в Големия каньон през 1956 година накара президента Айзенхауер и неговия Конгрес да си прекроят политиката по отношение на гражданското въздухоплаване. Смешно наистина, но рядко се явяваха пречки, когато ставаше дума за финансиране на подобрения на неактивно действащи обекти. Така например предложението за превръщането на всички паркинги в града в триетажни мигновено получи обществена подкрепа. И все пак това бе нещо, което цялото общество, включително и избирателите, виждаха и усещаха. Докато въпросът с пистите бе различен. Една нова писта струваше няколко милиона долара и трябваше да се строи цели две години, а единствено пилотите, въздушните диспечери и ръководителите на летището знаеха коя пистова система струва и коя не.

Острият публичен конфликт за летище „Линкълн“ зрееше и щеше да се разрази твърде скоро. През последните седмици Мел усещаше назряващите симптоми и настъпеше ли критичната минута, нещата щяха ясно да се решат — или ще се развият наземните съоръжения, за да достигнат прогреса във въздуха, или летището безпомощно ще изостане и ще западне. В авиацията никога не може да има неизменно статукво.

Към това се прибавяше още едно обстоятелство.

Не само бъдещето на летището, личното бъдеще на Мел също бе изложено на карта. Накъдето се наклонеше политиката на летището, натам щеше да се наклони и престижът на Мел.

До неотдавна Мел го познаваха като специалист от национален мащаб по въпросите на наземната логистика в авиацията и го смятаха за многообещаващ млад талант в

ръководството на въздухоплаването. Но едно пагубно събитие внезапно измени развоя на нещата. И сега, след цели четири години, бъдещето му бе все още неясно, въпроси и съмнения терзаеха не само него, но и ума на мнозина други.

Събитието, което така властно промени съдбата на Мел, бе убийството на Джон Кенеди.

— Това е краят на пистата, мистър Бейкърсфелд. Ще продължите ли с нас обратно, или какво? — гласът на шофьора го изтръгна от мислите му.

— Какво, какво каза?

Шофьорът повтори въпроса си. Пред тях отново мигаха предупредителните светлини и „Анаконда“ спря. Дясната страна на пистата бе очистена наведнъж. Сега „Анаконда“ щеше да се върне по обратния път и да почисти останалата страна. Като се вземат пред вид всички спирания, четиридесет и пет минути, най-много час бяха необходими за почистването на една-единствена писта.

— Не — отвърна Мел. — Ще сляза тук.

— Добре, сър. — Шофьорът подаде светлинен сигнал към колата на младшия техник, която веднага пристигна. Докато Мел слезе от сноубласта, неговата кола вече го чакаше. Работниците от всички снегорини и камиони наоколо слизаха и се запътваха към фургона с кафето.

На път за аерогарата Мел се обади в щаба по снегопочистването и уведоми Дани Фароу, че писта едно-седем скоро ще бъде използвана. После превключи на честотата на наземния диспечерски пункт, намали силата на радиото и приглушените равни гласове, които се разнасяха из ефира, станаха фон на мислите му.

В кабината на „Сноубласт“ той си припомни събитието, което най-съдбовно бе повлияло на живота му.

Това стана преди четири години.

Нима беше толкова отдавна, сепна се учудено Мел. Четири години от онзи сив ноемврийски следобед, когато, зашеметен като от удар, той придърпа към себе си рядко използвания преносим микрофон, който надвишаваше всички останали високоговорители на летището, и прекъсвайки съобщението за пристигане на някакъв самолет, оповести над притихналите фойета и чакални грозната вест, долетяла преди секунди от Далас.

Докато говореше, очите му бяха приковани в портрета, който висеше срещу него в кабинета му, портрет, чийто надпис гласеше: „На моя приятел Мел Бейкърсфелд, който копнее, също като мен, да разкъса тесните и мрачни земни окови. Джон Ф. Кенеди.“

Портретът все още висеше на същото място, както и много още спомени продължаваха да живеят в Мел.

Началото започна с една реч, която Мел произнесе във Вашингтон.

Освен генерален директор на летището в ония години той бе и президент на Съвета на ръководителите на летищата — най-младият от всички президенти на този малък, но влиятелен орган, обединяващ всички първостепенни летища в света. Главното седалище на съвета се намираше във Вашингтон и Мел често летеше до столицата.

Тази своя реч той произнесе пред Националния конгрес по планиране.

Авиацията, бе заявил тогава Мел, е единствената сфера, която разкрива възможности за истинско международно сътрудничество. Тя прескача идеологически бариери и географски граници. Чрез авиацията пътуват заедно хора от най-различни народности; авиацията предлага практически най-добрите условия за непосредствено разбирателство между хората

от целия свят.

Още по-съществена роля играе международната търговия по въздуха. Превозването на товари, титанични по своите размери, ще продължава да се развива. Новите гигантски реактивни самолети, които ще влязат в експлоатация в началото на 70-те години, ще представляват най-бързият и най-евтиният товарен превоз в историята на човечеството; вероятно след около десетилетие презокеанските параходи ще представляват музейни експонати, изгласкани от употреба; също както пътническите самолети на времето нокаутираха „Куин Мери“ и „Елизабет“. В резултат може да възникне световна търговска флотилия с перспективи за по-слабо развиващите се народи. В техническо отношение, бе изтъкнал Мел пред аудиторията си, авиацията може да изпълни тази си роля за по-малко от един човешки живот.

Но докато, бе продължил той, конструкторите претворяват тънките нишки на мечтите в плътната тъкан на реалността, наземните съоръжения в голямата си част са плод на късогледство или криворазбрана привързаност. Летищата, пистите, аерогарите са на нивото на изискванията за вчерашния ден, с жалка или почти никаква перспектива за бъдещо развитие. Явно недооценяваме или пренебрегваме светкавичния прогрес на авиацията. Летищата се строят част по част, безсистемно, без въображение, по вкуса на общината. Доста често се отделят повече внимание и средства за представителността на аерогарата, не за оперативните участъци. Координирано планиране на високо равнище, от национален или интернационален мащаб, въобще не съществува.

На места, където провинциалните политици проявяваха безразличие към наземното строителство на летищата, положението бе направо плачевно.

„Ние превъзможнахме звуковата бариера — говореше Мел, — но все още не можем да превъзможнем земната бариера.“

Той бе изброил някои области, които заслужавала специално изследване, и настоя за създаването на международен орган под егидата на САЩ за проектиране и планиране на наземните авиационни съоръжения.

Докладът му бе посрещнат с бурни овации и бе широко отразен в пресата. Мел получи одобрителната оценка на такива влиятелни вестници като лондонския „Таймс“, като московския „Правда“ и „Уолстрийт Джърнъл“.

На другия ден Мел бе поканен в Белия дом.

Срещата с президента мина сърдечно. Беседваха приятелски и непринудено в частния кабинет на втория етаж. Джон Ф. Кенеди, както забеляза Мел, споделяше много от неговите идеи.

После се срещаха още няколко пъти, някога в присъствието на „мозъчния тръст“ от съветници на Кенеди, особено когато се разискваха въпроси на авиацията. След няколко подобни срещи и последвали ги неофициални беседи с президента Мел започна да се чувства по-свойски в Белия дом. С течение на времето Джон Кенеди, който насърчаваше дружеските отношения с умни хора и специалисти, установи с Мел сърдечна връзка.

Може би около година след първата им среща президентът предложи на Мел да възглави Федералната агенция на авиацията (тогава беше агенция, после стана управление). През време на втория си мандат — всички вярваха, че преизбирането на президента ще стане автоматично — Кенеди възнамеряваше да повери друг пост на тогавашния председател на FAA Халъби: мисли ли Мел, че би могъл като ръководител да внедри някои от предложенията си, за които така ревностно проповядваше отвън? Мел отвърна, че тази

работа живо го е интересувала и ако получи предложение, отговорът му ще бъде положителен.

Разбира се, мълвата се разнесе не от Мел, а от други, които бяха подразбрали за случая. Престижът му, и без това висок, израсна още повече. Съветът на ръководителите на летищата го преизбра на президентския пост. Съветът на пълномощниците към неговото летище му повиши заплащането. Още ненавършил четиридесет години, той стана „Чайлд Роланд“^[1] на авиацията.

Само шест месеца по-късно Джон Ф. Кенеди се отправи на своето гибелно пътешествие в Тексас.

В началото Мел бе като зашеметен от ужасната вест, а после се разрида като дете. Много по-късно му хрумна, че куршумите на убиеца ще рекушират върху живота и на други хора, един от които бе самият той. Забеляза, че вече не е „вътрешен“ във Вашингтон. Нейджиб Халъби наистина напусна поста си във ФАА и се издигна до вицепрезидент на „Пан Американ“, но Мел не наследи неговото място. Постепенно властта преминаваше в други ръце, старите влияния отслабваха. Името на Мел, както узна по-късно, дори не фигурираше сред предложения на президента Джонсън кратък списък от кандидати да оглавят Федералното управление на авиацията.

Вторият мандат на Мел като президент на Съвета на ръководителите на летищата изтече безлично и той бе заместен от друг млад и умен човек. Пътуванията му до Вашингтон секнаха. Публичните му изяви се ограничиха до локален мащаб, но в известен смисъл той приемаше настъпилата промяна с облекчение. Непосредствените му задължения на летище „Линкълн“ нараснаха, тъй като въздушният трафик, противно на очакванията, рязко се увеличи. Той започна да се занимава интензивно с планиране и полагаше немалко усилия да убеди Съвета на пълномощниците да подкрепи неговите проекти. С една дума, имаше си достатъчно грижи, включително и грижи в къщи. Времето му беше запълнено до последната минута.

И все пак го глождеше чувството, че пропуска и времето, и възможностите си. Други бяха на същото мнение. Ако не се случи нещо драматично, гадаеше Мел, кариерата му щеше да завърши дотук.

— Кола номер едно на кулата. Къде се намирате? — Радиото рязко прекъсна мислите му и го върна към действителността.

Той увеличи звука и отговори. Вече приближаваше главното здание на аерогарата, светлините му се виждаха по-ясно въпреки неспирния сняг. Самолетните стоянки бяха претъпкани, както преди, и опашка от пристигащи самолети чакаха своя ред през изходите на аерогарата.

— Кола номер едно, спрете, изчакайте да мине „Лейк Централ“ и го последвайте.

— Тук кола номер едно. Прието.

След няколко минути Мел вкара колата си в подземния гараж на аерогарата.

Точно до неговия бокс имаше служебен телефон. Мел провери при Дани дали няма нещо ново със затъналия самолет на „Аеро Мексикан“.

— Нищо ново — каза Дани. — Ръководителят на полетите каза да ти съобщя, че след като няма възможност да използва писта три-нула, разписанието върви с петдесет процента закъснение. А освен това телефонните оплаквания на жители от Медоуд се сипят непрестанно след всяко излитане над селището.

— Медоуд ще трябва да потърпи — мрачно каза Мел. Независимо от митинга им, той

не можеше да направи нищо, за да премахне грохота от моторите. Най-важното в случая бе да се съкрати закъснението.

— Джо Патрони къде е?

— Все там. Не може да се придвижи.

— Наистина ли?

— „ТУА“ са във връзка с него. Той има радио в колата си.

— Щом като Джо пристигне — разпoredи Мел, — обади ми. Където и да съм.

— Сигурно ще си в града, предполагам.

Мел се поколеба. Нямаше причина, реши той, да се задържа повече на летището тази вечер. Но отново го обзе онова необяснимо предчувствие за нещо лошо. Спомни си разговора с ръководителя на полетите и редицата от чакащи самолети на перона. Изведнъж реши:

— Не, няма да слизам в града. Тази писта ни е ужасно необходима и няма да си тръгна, докато не се уверя, че Патрони е пристигнал и се е заел със задачата.

— В такъв случай — каза Дани, — съветвам те да се обадиш на жена си още сега. Ето номера, на който се намира.

Мел го записа, постави слушалката и после набра номера ѝ. Попита за Синди и след кратка пауза чу острия ѝ глас:

— Мел, защо не си вече тук?

— Извинявай, задържах се. Имам си неприятности на летището. От тази страшна буря...

— По дяволите, пристигай веднага!

Фактът, че жена му говореше тихо, показваше, че наоколо слушаха други хора. Но това не ѝ попречи да влее в тия няколко думи всичката си злоба.

Понякога Мел се мъчеше да свърже сегашния тон на Синди с оная Синди, която си спомняше преди тяхната женитба отпреди петнадесет години. Тогава тя беше мека и нежна. Точно тази нежност бе едно от качествата, които най-силно привлякоха Мел при първата им среща в Сан Франциско: току-що върнал се в отпуск от флотата и от Корея. Тогава Синди беше актриса, разбира се, играеше малки ролички и мечтата ѝ да стане „звезда“ не се сбъдна. Получаваше все по-малки и по-незначителни роли в летни спектакли и по телевизията, а по-късно в момент на откровеност призна, че женитбата ѝ щастливо я избавила от незавидното ѝ положение.

След години тя започна да преиначава своя разказ и да спекулира с версията, че пожертвувала кариерата си и бъдещето си на „звезда“ заради Мел. А напоследък не обичаше въобще да се споменава миналото ѝ на актриса. И то защото бе прочела в списанието „Таун енд Кънтри“, че актрисите само с редки изключения намират място в „Социалния регистър“ за изтъкнатите личности в нашето общество, а мечтата на Синди бе да намери името си в този каталог.

— Ще пристигна веднага, щом се освободя — каза Мел.

— Това не ме устройва — отсече Синди. — Трябваше вече да си тук. Знаеш много добре, че тази вечер е важна за мен и ти ми обеща още преди седмица.

— Преди седмица не съм знаел, че ще се извие най-страшната буря от шест години насам. Една от пистите ни е излязла от употреба, става дума за безопасността на летището...

— Но нали имаш хора, които да работят за тебе? Или си се обградил с негодници, че не смееш да ги оставиш сами?

Мел отвърна раздражено:

— Хората ми са достатъчно опитни. Но на мен ми плащат за ръководител и аз нося известна отговорност, нали?

— Жалко, че с мен постъпваш безотговорно. От време на време участвам във важни приеми, които ти с удоволствие гледаш да разрушиш...

Слушайки този словесен водопад, Мел усети, че Синди всеки момент може да експлодира. Той си я представи без усилие — гневна, енергична, кацнала на високите си токове, сините ѝ очи бълват светкавици, русата ѝ подредена глава, отметната назад — дяволски красива, както винаги, когато се сърди. Сигурно затова, мислеше си Мел, в първите години след брака им нейните гневни сцени не го дразнеха. Колкото повече се разгорещаваше, толкова по-силно го привличаше към себе си. В такива моменти той винаги оставаше очите си да шарят по тялото ѝ — започваше от глезените, — но не бързаше, защото Синди имаше великолепни глезени и крака — и постепенно я обхващаше цялата с поглед — всичко у нея беше изящно и разпалваше страстта му.

Преди, когато я пиеше с погледа си, някаква искра пламваше у двамата и ги караше жадно и страстно да разтворят обятия един за друг. Останалото е ясно. Моментално Синди забравяше причината за своя гняв и вълна на нежност поглъщаше и двамата. Ставаше ненаситна и дива, пламенно му се отдаваше и повтаряше: „Ох, ухапи ме, искам да ме заболи!“ А след това, изтощени и изцедени, те нямаха нито сили, нито желание да си спомнят причините за избухналата кавга.

По този начин обаче те не разрешаваха, а само замазваха противоречията си, които Мел отдавна бе разбрал, че са дълбоки и непоправими. Годишите минаваха, страстите отслабваха, натрупаните различия по-остро се проявяваха.

Постепенно напълно престанаха да използват секса като умиротворително средство и през последната година всякаква физическа близост помежду им бе случайна. Синди, която независимо от отношенията им бе проявявала ненаситна жажда да задоволи телесните си апетити, през последните месеци бе станала напълно безразлична. Това озадачаваше Мел. Нима си бе намерила любовник? Нищо чудно, но той трябваше да внимава. Тъжното обаче беше в това, че му бе по-лесно да се прави, че нищо не забелязва.

И все пак съществуваха мигове, когато при вида на фучащата Синди или дори само при звука на нейния разгневен глас у него пламваха старите желания. Същата възбуда го обхвана и сега, слушайки бесния, унищожителен глас по телефона.

Щом намери удобен момент, Мел я прекъсна:

— Не е вярно, че ми доставя удоволствие да ти провалям плановете. Почти винаги ходя с теб, дори и там, където според мен не е толкова нужно и важно. Удоволствие ми доставя да си седим по-често у дома с децата.

— Това са празни приказки — сръза го Синди. — Знаеш много добре.

Тук той се вбеси и ръката му здраво стисна слушалката. После призна пред себе си, че тя бе права. Спомни си за времето, когато оставаше до късно на летището вместо да се прибере у дома — единствено за да избегне скандалите със Синди. Тогава въобще не мислеше за Роберта и Либи — а едва ли, когато отношенията между родителите се влошаваха, някой от тях се съобразяваше с интересите на децата. По-добре да не ги бе споменавал сега.

Разбира се, тази вечер той наистина трябваше да остане на летището, поне докато разбере какво ще стане с блокираната писта.

— Слушай — каза Мел, — дай да се разберем! Не съм ти казвал досега, но знай, че съм

си водил сметки. Миналата година си ме карала да посетя петдесет и седем от твоите благотворителни сбирки и аз съм присъствувал на четиридесет и пет. Съвсем не е малко, нали, а по собствено желание едва ли бих отишъл. Ще признаеш, че процентът е приличен, а?

— Подлец! Ще си водиш сметка по точки — сякаш играеш боулинг! Не забравяй, че съм ти жена!

— Не се разгорещявай! — пресече я Мел, кипнал от гняв. — Може би не усещаш, но започваш да повишаваш глас! Или държиш всички мили хора наоколо да разберат какъв дръвник имаш за съпруг?

— И пет пари не давам! — отвърна тя, но по-меко.

— Отлично знам, че си ми съпруга и затова възнамерявам да пристигна веднага, щом се освободя. — Какво ли би станало, помисли си Мел, ако можеше сега да протегне ръка и да прегърне Синди? Щеше ли да задействува старата магия? Едва ли, въздъхна той. — Запази ми място и кажи на сервитьора да държи супата ми топла на огъня. Извини ме и обясни защо ще се забавя. Вярвам, че някои от гостите знаят, че съществува и летище. Всъщност — хрумна му изведнъж — какъв е поводът тази вечер?

— Обясних ти миналата седмица.

— Повтори ми още веднъж.

— Прием с рекламна цел — по-точно коктейл и вечеря — в подкрепа на костюмирания бал идния месец, даван от „Фонда за помощ на децата от Арчидона“. Има представители на пресата. Ще правят снимки.

Чак сега Мел проумя защо Синди толкова настояваше да пристигне навреме. Редом до него тя би имала по-голям шанс да попадне във фотообектива, а оттам и в светската страница на утрешните вестници.

— Почти всички членки на комитета ни са тук със съпрузите си.

— Но не всички, нали?

— Почти всички.

— Спомена „Фонд за помощ на децата от Арчидона“, така ли?

— Да.

— Коя Арчидона? Има две. Една в Еквадор и една в Испания. — Още в колежа географията и картите бяха слабост на Мел, а и паметта му бе трайна.

За първи път Синди не отговори веднага. После изрече сопнато:

— Какво значение има? Сега не е време за глупави въпроси.

На Мел му идеше да се разсмее на глас Синди не знаеше. Нищо чудно, в нейните благотворителни мероприятия я интересуваше не каузата, за която работи, а хората, сред които се движи.

Мел лукаво запитва:

— Колко писма очакваш да получиш след днешната вечер?

— Не те разбирам.

— Разбираш, разбираш.

Всеки, който желаше да попадне в „Социалния регистър“, трябваше да получи осем препоръчителни писма от хора, чиито имена фигурират в този справочник. Мел бе дочул, че Синди е събрала вече четири.

— Господи, Мел, ако още веднъж кажеш нещо подобно сега или когато и да е...

— Тези писма очакваш така да ги получиш... безплатно, или се готвиш да заплатиш за

тях, както за предните две...? — Той усети, че взе надмощие в спора. Рядко се случваше.

— Мръсна инсинуация! — възмутено кипна Синди. — Нима може човек да си купи правото да...

— Не се прави на глупава! — прекъсна я Мел. — Не забравяй, че на мен ми пращат изплатените чекове от общата ни сметка, нали?

Последва мълчание. След малко Синди го наруши с тих, но треперещ от злоба глас:

— Слушай! Добре ще е да дойдеш, и то веднага! Ако не дойдеш или пък ако се появиш и почнеш да ме дразниш със същите приказки, които току-що изрече, това ще бъде краят. Ясно ли ти е?

— Не напълно. — Мел говореше спокойно. Инстинктът му подсказваше, че това бе важен момент и за двамата. — Може би ще е по-добре да ми обясниш точно какво имаш пред вид.

— Обясни си сам — парира го Синди.

После затръшна слушалката.

Докато се изкачваше към кабинета си, гневът на Мел взе да кипи и да бушува. Той винаги се възпламеняваше по-бавно от Синди. Но сега гореше от ярост. Сам не знаеше защо бе толкова бесен. До голяма степен причината бе Синди, но съществуваха и други фактори: професионалният му неуспех да се подготви ефективно за нова ера в авиацията; личната му неспособност да внуши у другите своите убеждения; възвишени, но неосъществени надежди. Личният му и професионалният му живот, мислеше си Мел, се явяваха като двойно доказателство за неговата неспособност. Бракът му вървеше към гибел; ако това се случеше, той сигурно щеше да загуби и децата. В същото време в службата си отговаряше за живота на хиляди хора, а всичките му усилия и опити да спре упадъка на летището останаха безрезултатни. Високият стандарт, който се беше борил да изгради, непрекъснато се подкопаваше.

В коридорите не срещна никакъв познат. Още по-добре. Ако в този момент го заговореха, сигурно би отговорил сопнато и нервнo. Щом влезе в кабинета си, смъкна тежкото си палто и го остави на пода. Запали цигара. Застипча му и я угаси веднага. Тръгна към бюрото си, но болката в крака му го жегна още по-силно отпреди.

Беше време — сега му изглеждаше отдавна, — когато в нощи като тази, щом болният му крак се обадеше, той се връщаше в къщи и Синди веднага го поставяше да си легне. Първо си взимаше топла баня и после, отпуснал се по очи върху леглото, се оставяше тя да масажира гърба и врата му с хладни ловки пръсти, докато болката започне да се разсейва. Беше немислимо да си представи, че сега пак би сторила същото за него. А даже и да го направеше, едва ли щеше да помогне. Общуването не е само в думите — когато близостта започне да изчезва, тя изчезва във всичко.

Мел седна зад бюрото и обхвана главата си с ръце.

Целият трепереше, както преди навън, във вилицата. Внезапен телефонен звън прониза тишината на стаята. Мел не помръдна. Телефонът отново иззвъня и чак тогава Мел осъзна, че звъни червеният алармен телефон, поставен на масичката до бюрото му. С два скока стигна дотам.

— Бейкърсфелд е на телефона.

Чу пръщене, шум и разговори, докато го включиха към линията.

— Тук е Ръководство на въздушното движение — прозвуча гласът на ръководителя на полетите от кулата. — Имаме произшествие във въздуха, трета категория.

[1] Герой от старинния шотландски епос (бел. прев.) ↑

Кийт Бейкърсфелд, братът на Мел, бе вече отработил една трета от осемчасовото си дежурство в радарната зала на РВД.

Бурята бе мъчение за всички в радарната зала, макар да не я усещаха физически. На един страничен наблюдател, мислеше си Кийт, който нищо не разбира от сложния език на множеството екрани пред него, би му се сторило, че вилицата бушува на хиляди мили далечина.

Радарната зала се намираше в кулата — един етаж под остъклената кулокабина, откъдето диспечерите направляваха движението на самолетите на земята и операциите непосредствено след излитане и преди кацане. Властта на радарната секция се простираше отвъд пределите на летището: радарите водеха самолетите във въздуха, поемайки ги от най-близкия регионален РВД център. Регионалните центрове, които се намираха на километри от летището, контролираха главните въздушни пътища и потока самолети, който пристигаше и преминаваше над тях.

За разлика от горната част на кулата, радарната зала нямаше прозорци. Ден и нощ на летище „Линкълн“ десет радарни диспечери и старши диспечери се трудеха в постоянен полумрак при бледата, почти лунна светлина на екраните. Различни съоръжения — радароскопи, контролни прибори, радиокомуникационни уредби — покриваха четирите стени. Обикновено диспечерите тук работеха с навити ръкави, тъй като зиме и лете се поддържаше температура двадесет и осем градуса, за да се съхранява капризното електронно оборудване.

В радарната зала по правило се говореше със спокоен тон. Но под външното спокойствие винаги кипеше нервно напрежение. Днес заради бурята напрежението бе по-силно, а през последните няколко минути бе нараснало още повече. Сякаш изопнатата струна се опъваше до краен предел.

Напрежението се усили от появилия се на екрана сигнал, който на свой ред задействува алармения зумер в контролната стая и мигащата червена светлина. Зумерът вече престана, но радарният сигнал продължаваше да мига. Този сигнал, наречен „двойно цвете“, разцъфна на полутъмния екран като трептящ зелен карамфил и означаваше самолет в беда. В случая самолетът в опасност бе един KG-135 на Американските военновъздушни сили, високо над летището в бурята, който молеше за аварийно кацане. Кийт Бейкърсфелд работеше на екрана, където изникна аларменият сигнал, и старши диспечерът застана до него. Сега и двамата раздаваха бързи и уместни указания по вътрешната уредба — на диспечерите от съседните позиции и по радиото — на другите самолети.

Ръководителят на полетите на горния етаж бе незабавно информиран за бедствения сигнал. Той от своя страна обяви произшествие трета степен и уведоми за това всички наземни служби на летището.

Екранът, върху който сега бе съсредоточено всичкото внимание, представляваше хоризонтален стъклен кръг с размери на велосипедна гума, хоризонтално монтирана върху конзола. Стъклото беше тъмнозелено и блещукащите по него зелени светлинни точки показваха всички самолети във въздуха с радиус до четиридесет мили. Точките се изместваха съответно с движението на самолета. До всяка точка имаше малки пластмасови маркери, които идентифицираха самолета. Диспечерите го наричаха „рибарски лодки“ и ги

преместваха на ръка, щом като самолетът напредваше и променяше позицията си на екрана. Ако се струпаха повече самолети, идентифицираха ги по радиото. В новите радарни системи не използват „лодчиците“, а идентифициращи кодове от букви и цифри — че дори и височината — се изписват направо на екрана. Но новият метод все още не се прилагаше нашироко и като всички нови системи имаше недостатъци, които трябваше да се отстранят.

Тази вечер невероятен брой самолети блещукаха на екрана и дори някой сполучливо подметна, че зелените точки гъмжат като мравуняк.

Кийт седеше най-близо до екрана, превил дългото си кльощаво тяло на сивия стоманен стол. Беше изопнат като струна. Краката му, обгърнали краката на стола, бяха вцепенени като самия стол. Изразът му съсредоточен, лицето му — напрегнато и изпито. Зелените отражения от екрана зловещо подчертаваха дълбоките и тъмни дупки под очите му. Всеки, който добре познаваше Кийт, но не го бе виждал от година насам, би се изумил от вида му и от промяната в държането му. Някога от него лъхаше жизненост, добродушна и сърдечна непринуденост: сега от тези качества не беше останало нищо. Кийт бе шест години по-малък от брат си, но изглеждаше значително по-стар.

Естествено, промяната в Кийт Бейкърсфелд не остана незабелязана от колегите му, които работеха на другите контролни постове в радарната зала. Те добре знаеха и причината за промяната и искрено му съчувстваха. Бяха все делови мъже, работата им изискваше точност и затова сега старши диспечерът Уейн Тевис скрито наблюдаваше Кийт и растящото напрежение в него. Тевис, дълъг и слаб тексасец с напевна, протяжна реч, седеше в центъра на радарната зала на високо столче и над плещите на диспечерите наблюдаваше екраните пред тях и следеше цялостната картина във въздуха. Сам той бе монтирал колелца на стола си и препускаше с него като на кон из залата там, където бе нужен.

Вече цял час Уейн Тевис не се отделяше от Кийт. Той бе готов да го замести веднага при нужда, а инстинктът му подсказваше, че такава необходимост може да възникне всеки момент.

Старшият диспечер беше мил човек, макар и леко избухлив. Боеше се от намерението си, знаеше, че то би подействувало ужасно зле на Кийт, но все пак, ако трябва, ще го направи.

Без да откъсва очи от екрана на Кийт, той провлачено заговори:

— Кийт, братче, този „Браниф“ излиза на пътя на „Ийстърн“. Ако отместиш „Браниф“ малко вляво, „Ийстърн“ ще може да следва курса си.

Това бе нещо, което Кийт сам би трябвало да види, но го бе пропуснал.

Целият екип в радарната зала работеше трескаво, за да разчисти пътя на военния KG-135, който вече започваше да се спуска по прибори от височина десет хиляди фута. Трудността идеше оттам, че под огромния военен самолет кръжаха още пет граждански машини, наблъскани на разстояние от около хиляда фута един от друг в ограничено въздушно пространство. Те всички чакаха ред за кацане. На разстояние две-три мили от всяка страна идеха колони от други самолети, плътно нанизани един след друг, а още по-ниско три огромни лайнера се готвеха всеки момент да докоснат пистата. Помежду им въздушните коридори за излитане също бяха заети. И все пак някак си военният самолет трябваше да се промуши между гъмжилото от граждански машини, без аварии и без инциденти. Дори при нормални условия тая задача можеше да скъса нечий слаби нерви. А работата се усложняваше още повече от това, че радиото на борда на KG-135 бе повредено и връзка с пилота не можеше да се установи.

Кийт Бейкърсфелд натисна бутона на микрофона:

— „Браниф“–829, завий незабавно надясно, направление нула-девет-нула.

В такива моменти, когато напрежението се превръщаше в нервна треска, гласът трябваше да остане спокоен. Гласът на Кийт беше изтънял и издаваше вълнението му. Видя, че Уейн Тревис го прониза с поглед. Но зелените мигащи точки на радарния екран, които се бяха катастрофално сближили, взеха да се раздалечават, щом „Браниф“ си изпълни указанието. Имаше моменти — този бе един от тях, — когато радарните диспечери благодаряха на бога, че пилотите бързо и точно изпълняват инструкциите. Пилотите се вбесяваха и задето им налагаха внезапна и остра промяна на курса, което ги принуждаваше на резки завой и пътниците политаха на всички страни. Но ако диспечерът изкомандува „незабавно“, те се подчиняваха, а спорът оставяха за после.

Само след една-две минути курсът на „Браниф“ отново трябваше да се коригира, както и курса на „Ийстърн“, който летеше на същата височина. Но преди това трябваше да се даде нов курс на два самолета на „ТУА“, разположени един над друг, на един „Конвеър“ на „Лейк Сентрал“, един на „Еър Канада“ и един на „Суин ер“, които току-що се появиха на екрана. Докато KG-135 не кацнеше, всички самолети наоколо трябваше да летят зигзаговидно в ограничено въздушно пространство, за да не се отклонят в съседни въздушни зони. Това наподобяваше сложна шахматна игра, с тази разлика, че фигурите се намираха на различна височина и се движеха с няколко стотин мили в час. Освен това тази игра изискваше фигурите да се издигат или снижават, но никога да не се доближават на повече от три мили в хоризонтална посока и хиляда фута във вертикал и никоя пешка да не излиза извън очертаванията на дъската. А в хода на тази опасна игра хиляди пътници, жадни час по-скоро да завърши полета им, седяха на местата си и чакаха.

В кратките мигове, когато напрежението отслабваше, Кийт се чудеше как ли се чувства пилотът на военния самолет, който с трудност се спускаше в снежната буря и в гъмжащия от самолети въздух. Самотен вероятно, както самият Кийт е самотен, както е самотен целият живот, дори с близкото физическо присъствие на други около тебе. И пилотът имаше втори пилот и екипаж, както и Кийт имаше наоколо си колеги. Но не този род близост имаше значение. Особено когато си сам в малката задна стаичка на съзнанието си, където никой друг не може да влезе, където се оттегляш и оставаш сам с паметта, съвестта и страховете си. Сам от момента, в който дойдеш на белия свят, до смъртта. Винаги и во веки сам.

Кийт Бейкърфелд знаеше колко самотен може да бъде човек.

Той последователно наложи нови координати на самолета на „Суин ер“, на единия от „ТУА“, на „Лейк Сентрал“ и „Ийстърн“. Чуваше зад себе си опитите на Уейн Тревис да установи радиовръзка с военния KG-135. Безуспешно, сигналът за бедствие, изпращан от пилота, продължаваше да мига на екрана. Движението на зелената точка на екрана показваше, че пилотът изпълнява съвършено точно указанията, дадени му, преди радиовръзката да се прекъсне. Така той знаеше, че кулата следи и предугажда действията му. Знаеше, че местонахождението му се следи с радар и вярваше, че от земята ще направят възможното да отстранят всички самолети от пътя му.

Кийт знаеше, че военният самолет бе излетял от Хавай и след зареждане във въздуха бе летял без кацане над западното крайбрежие в източна посока с крайна цел военновъздушната база Андрюс, близо до Вашингтон. Но по пътя получил повреда в един от двигателите, после повреда в електроинсталацията. Това принудило командира да поиска непредвидено кацане в Смоуки Хил, Канзас. Пистите на летището в Смоуки Хил не били

напълно почистени и военният KG-135 бил насочен към международното летище „Линкълн“. Междинните диспечерски центрове трасирали пътя му през Мисури и Илинойс. На тридесет мили от „Лишали“ радарният диспечер за западното направление в лицето на Кийт Бейкърсфелд пое полета. Скоро след това прекъсна радиовръзката и положението на пилота още повече се утежни.

Обикновено при нормални летателни условия военните самолети отбягваха гражданските летища. Но в буря като днешната естествено бе пилотът да поиска помощ — и я получи без въпроси и без отлагане.

От всички диспечери в мрачната претъпкана радарна зала се лееше пот. Но когато разговаряха с пилотите във въздуха, гласовете им не издаваха ни следа от възбуда или напрежение. Пилотите и без това са достатъчно претрупани. А тази вечер, когато вятърът ги блъскаше и подхвърляше и те летяха без никаква видимост вън от кабината, ориентирайки се само по прибори, от тяхното умение и ловкост зависеше много. Поради сериозните нарушения в трафика голяма част от пилотите летяха свръхопределената норма от часове, а сега се налагаше още да кръжат и да чакат.

От всеки радарен пост по радиото се лееха като непрекъснат спокоен поток указания, за да се отклонят колкото се може повече самолети от опасната зона. Те чакаха ред за кацане, а на всяка една-две минути броят им нарастваше. *Един от диспечерите с тих, но напрегнат глас подхвърли през рамо: „Чък, при мене гори! Можеш ли да ми поемеш «Делта седем-три»?“* Това беше техен израз, който означаваше, че положението при него е наистина напечено и не може да се справи със всички полети. Друг глас: *„По дяволите!... И аз съм затрупан... Почакай!... Съгласен, взимам го! Нова пауза... «Целта» седем-три, говори «Линкълн». Подход! Направете ляв завой, дръжте курс един-два-нула. Поддържайте същата височина; четири хиляди!“*

Диспечерите си помагаха, когато имаха възможност. Може би след десетина минути другият ще има нужда от помощ. *„Хей, погледни този «Нортуест», пристига от обратната страна. Господи! Върви като междуградска железница в пиковия час... «Американ» четири-четири, дръжте сегашния курс, на каква височина сте?“ ... „Излитащата «Луфтханза» се отклонява от курса. Спазвай курса и не се мешай с пристигащите.“* Излитащите самолети ги отправяха далеч от опасната зона, а пристигащите ги задържаха във въздуха; така се губеше ценно време за кацане. А по-късно, когато опасността премине и военният самолет се приземи, диспечерите знаеха, че едва ли час щеше да им стигне, за да оправят страхотното задръстване във въздуха.

Кийт Бейкърсфелд полагаше отчаяни усилия да се съсредоточи, да запечата в съзнанието си картината на своя сектор. Нужно бе мигновено да запамети местоположението на самолетите, отличителните им знаци, типа на машината, скоростта и височината на полета и реда за кацане — с една дума, сложна диаграма, в която се извършваха постоянни промени; една конфигурация, която нито за миг не оставаше в покой. Дори при спокойни моменти умственото напрежение не спадаше: тази вечер бурята изостряше мозъчните усилия до краен предел. Най-големият кошмар за един диспечер бе „да загуби картината“: ситуация, при която пренатовареният мозък се разбунтува и всичко от него се изличава. От време на време това се случваше и с най-добрите.

Един от най-добрите беше Кийт. Допреди година колегите му се обръщаха към него, щом напрежението ги изваждаше от строя: „Кийт, затрупан съм. Ще ми поемеш ли някой друг полет?“ Той винаги се отзоваваше.

Но напоследък ролите се смениха. Сега колегите му помагаха, доколкото успяваха: хем да гледат своята работа, хем да поемат част от неговата.

Указанията по радиото не спираха. Кийт сега бе сам. Уейн се бе плъзнал с високото си столче в другия край на залата да наблюдава друг екран. Мозъкът на Кийт щракаше решение след решение: „«Браниф» наляво, «Еър Канада» — надясно, «Ийстърн» — промени курса на сто и осемдесет градуса.“ Указанията се изпълняваха. На радарния екран зелените точки се престрояваха. „*«Лейк Централ» се движи с малка скорост, той може и да почака! Но не и реактивният на «Суис Ер», той всеки момент ще се сблъска с «Ийстърн». «Суис Ер» трябва да поеме нов курс незабавно. Но какъв? Мисли бързо! Четиридесет и пет градуса само за минута и после отново направо. Не изпускай от поглед ТУА и «Нортуест». Нов самолет пристига от запад, и то с висока скорост. Разпознай го и му намери място! Съсредоточи се! Съсредоточи се!*“

Стиснал зъби, Кийт трескаво мислеше: „*Не, само да не изгубя картината тая вечер, само не тая вечер, само не сега!*“ За това си имаше тайна причина, която Кийт не бе споделил дори със съпругата си Натали. Само той знаеше, че за последен път стои пред екрана, че за последен път е дежурен. Днес е последният му ден в радарната зала. А краят на дежурството му приближаваше.

Това ще бъде и неговият последен ден в живота.

— Почини си, Кийт — дочу гласа на ръководителя на полетите.

Кийт не бе го забелязал досега. Беше се вмъкнал неусетно и стоеше до Уейн Тевис.

Само преди минута Тевис спокойно бе казал на ръководителя на полетите:

— Струва ми се, че Кийт е напълно добре. Имаше момент, когато ме обезпокои, но сега се стегна.

Тевис се радваше, че не предприе драстичната мярка да смени Кийт, но ръководителят на кулата промърмори:

— Нека го откъснем от радара за малко — и после добави: — Аз ще му кажа.

Кийт погледна към двамата и веднага разбра защо го сменят. Положението все още беше критично и те не му се доверяваха. Откъсването беше само претекст: по устав той нямаше право на почивка още половин час. Да възрази ли? За диспечер от неговата класа това е обидно, още повече всички щяха да забележат. После се размисли: Защо да повдига въпрос? Не си струва. В десетминутната почивка щеше да дойде на себе си. А когато критичният момент във въздуха отmine, той ще се върне пред екрана и ще изкара остатъка от работния си ден.

Уейн Тевис се наведе над него:

— Лий ще поеме екрана, Кийт. — И повика един от колегите му, който току-що се бе върнал от редовната си почивка по график.

Кийт кимна, без да продума, но остана на мястото си и продължи да дава указания по радиото, докато колелата му запомни картината. Предаването на екрана от един диспечер на друг траеше около няколко минути. Новопостъпващият бе длъжен да изучи разположението на точките на екрана и да възприеме цялостната обстановка. И естествено трябваше да се настрои, да се напрегне.

Способността да се напрегнеш — нарочно и съзнателно — бе част от професията им. Диспечерите наричаха това „да се настроиш“. За петнадесет години на този пост Кийт постоянно наблюдаваше как това става с него и с колегите му. Беше задължително да се настроиш, щом сядаш пред екрана. Настройването им беше станало рефлекс. Например,

пътувайки за работа със служебния автобус, те идваха от къщи отпуснати, разговорите бяха непринудени. За небрежно подхвърлен въпрос от рода: „Ще играеш ли боулинг в събота?“ непринуденият отговор е: „Естествено“ или „Не, няма да ми се уреди въпросът тая седмица“. Но като приближаваха летището, разговорът им секваше, отговорите ставаха кратки и остри: „да“ или „не“ и нищо повече.

Заедно с острото умствено напрежение и способността да се настройва от диспечера се изискваше сдържаност и желязно спокойствие. Тези изисквания — противоречиви и трудно съвместими в един човек — изтощаваха нервната система и в крайна сметка се отразяваха на здравето. Много от диспечерите получаваха стомашни язви, които криеха от страх да не загубят службата си. Пазейки тайната си, те пръскаха пари по частни лекари, вместо да се възползват от безплатното медицинско обслужване, което им осигуряваха авиокомпаниите. Криеха в шкафчетата си бутилки с „Маалокс“ — препарат за облекчаване на повишена стомашна киселинност — и от време на време крадешком надигаха бялата сладникава течност.

Напрежението избиваше и в други крайности. Някои от диспечерите — Кийт познаваше не малко от тях — ставаха зли и избухливи в къщи и често вдигаха бурни скандали, за да се освободят от натрупаните на работа емоции. Като се прибави към това и изменящата се схема на дежурства и почивка, което особено затрудняваше семейния живот, резултатите лесно можеха да се отгатнат. Броят на разбитите семейства и на разводите сред радарните диспечери беше най-голям.

— О'кей — каза колегата, който поемаше мястото му, — готов съм.

Кийт се измъкна от стола и свали слушалките си. Още преди да бе седнал на мястото му, колегата започна да дава указания на самолетите на „ТУА“.

Ръководителят на полетите се обърна към Кийт:

— Кийт, брат ти каза, че може да намине насам.

Кийт кимна и излезе от радарната зала. Не се сърдеше на ръководителя на полетите, дори се зарадва, задето не протестира срещу смяната и наложената почивка. В този момент страшно му се искаше да запали цигара, да сръбне глътка кафе и да остане сам със себе си. Радваше се, че се отърва от опасната ситуация. Беше изживял достатъчно подобни мигове в миналото, за да съжалява, че ще пропусне днес кулминационния момент.

Подобни произшествия ставаха по няколко пъти на ден не само на международното летище „Линкълн“, но и на всички големи летища. Можеха да се случат при всякакво време — и в най-ясния ден, и в най-страшната буря. Обикновено малцина хора узнаваха за тях, тъй като почти всички завършваха благополучно, а на пилотите във въздуха рядко им се обясняваше защо ги задържат да кръжат във въздуха или защо им налагат рязко да сменят курса. От една страна, не беше нужно да им се казва, а от друга — никога не достигаше времето за разговори по въздуха. Наземните аварийни служби-спасителни екипи, „Бърза помощ“ и полиция, — както и висшето ръководство на летището биваха надлежно алармирани и съобразно степента на инцидента те взимаха съответните мерки. Най-сериозна беше първа категория, но рядко се обявяваше; тя означаваше, че самолетът се е разбил и вече не съществува. Втора категория означаваше наличие на опасност за живота или тежка повреда на самолета. Трета категория — като сегашната — беше предупреждение за готовност до съответните служби, макар и да не стане нужда от техните услуги. За въздушните диспечери обаче всеки инцидент, независимо от категорията, носеше допълнително натоварване с всички последици от него.

Кийт влезе в съблекалнята, която бе точно до радарната зала. Сега, когато имаше възможност да размишлява спокойно, от все сърце пожела KG-135 и всички самолети във въздуха да завършат благополучно полетите си тази нощ въпреки бурята.

Съблекалнята представляваше малка квадратна стаичка с един-единствен прозорец, три стени от метални шкафчета и дървена пейка по средата. На едно табло до прозореца в безпорядък бяха закачени официални бюлетини и съобщения от различни обществени организации на летището. Светлината от голата крушка, която висеше от тавана, изглеждаше ослепителна след полумрака във радарната зала. Кийт беше сам и загаси лампата. От прожекторите на кулата проникваше достатъчно светлина, за да може да вижда.

Той запали цигара. После отвори шкафчето си и извади съдинката с храната, която Натали бе грижливо опаковала. Като наливаше кафе от термоса, мислеше си дали Натали не му е сложила някаква бележка в храната или пък някоя любопитна изрезка от вестник или списание. Това често го правеше, може би се надяваше, че по този начин ще го разсее. След като се случи бедата с него, тя упорито опитваше какви ли не средства, за да го развесели. Отначало действуваше открито, но като видя, че няма ефект, премина към по-необичайни способности и макар че Кийт разбираше защо Натали върши всичко това, оставаше безстрастен и незаинтересован. Напоследък бележките и изрезките се появяваха все по-рядко.

Може би Натали също бе изгубила надежда. Вече все по-рядко намираще какво да му каже, а по зачервените ѝ очи той разбираше, че често си поплаква.

В такива моменти на Кийт му се искаше да ѝ помогне. Но как, след като не можеше да помогне сам на себе си?

От вътрешната страна на вратичката на шкафчето му бе залепена снимката на Натали — цветна, Кийт сам я беше правил. Беше я донесъл преди три години. Сега слабата светлина едва осветяваше фотографията, но Кийт я познаваше толкова добре, че можеше да види всичко по нея, дори в сумрака.

На снимката Натали беше по бански костюм. Засмяна, седнала на една скала, изящната ѝ ръка вдигната към очите и, за да скрие блясъка на слънцето. Светлокестенявата ѝ коса се спускаше назад, а малкото ѝ волево лице бе осеяно с лунички, които неизменно се появяваха през лятото. В Натали Бейкърсфелд имаше нещо дръзко и своенравно, нещо силно и волево и камерата успешно го бе уловила. Зад нея се виждаха сините води на едно езеро, високи зелени ели и остри скалисти зъбери. Тогава бяха на почивка в Канада, спираха в къмпингите край Хейлибъртънските езера и за първи път бяха оставили децата си — Брайън и Тео — в Илиноис при Мел и Синди. Това пътуване бе едно от най-щастливите преживявания в живота им.

Заслужава си да си спомня за тези дни, мислеше си Кийт, тъкмо тази вечер.

Зад фотографията беше пхнатата сгъната хартийка. Това бе една от бележките на Натали, която Кийт намери в храната си, и го накара да се замисли. Бележката стоеше там вече няколко месеца и незнайно защо той я бе запазил. Макар и да знаеше съдържанието ѝ, Кийт разгъна хартийката и се приближи към прозореца, за да я прочете. Представляваше изрезка от някакво списание с няколко реда, прибавени от жена му на ръка.

Натали имаше най-разнообразни интереси, някои от тях доста странни, но тя винаги се опитваше да приобщи към интересите си Кийт и синовете си. В тази изрезка ставаше дума за новите експерименти на американските учени в областта на генетиката. Обясняваше се, че сега човешката сперма може да се замразява, да се съхранява безконечно при ниска температура, без да губи свойствата си. След разтопяване ще може да се използва за

осеменяване на жените по всяко време — независимо дали в наши дни, или след няколко поколения.

Отдолу Натали беше написала:

*„Ной би направил ковчега си двойно смален,
ако знаеше нещо за сперматозоида замразен.
Нищо не пречи да расте броя на децата,
ако не забравяш да затвориш на хладилника вратата.
Но аз съм щастлива, че нашите два сина
са рожби на любов и страст непогасима.“*

Тогава тя все още правеше опити, отчаяни опити да върне живота — и на двамата... да върне нещата, както са били... да запази семейството... „с любов и страст непогасима“, както преди.

Мел също се притече на помощ на Натали, мъчеше се да накара брат си да превъзмогне силната вълна на отчаяние и депресия, която изцяло го бе погълнала.

Тогава сякаш все още имаше някаква частичка у Кийт, готова да откликне. Като изтръгна искричка дух и воля от дълбоките дебри на съзнанието си, той се опита да съедини усилията си с тези на ближните си, да отговори на любовта с любов. Но не успя. Пропадна, знаеше си той, защото в душата му не бе останало ни чувство, ни вълнение. В нея не можеше да пламне ни топлинка, ни любов, нито гняв. Всичко бе пустота, угризения и всепоглъщащо отчаяние.

Тогава Натали разбра, че всичко е безсмислено. И затова, подозираше той, тя си плачеше тихомълком далеч от очите му.

А Мел? Може би Мел също се отказа. Макар и ненапълно — Кийт си спомни думите на ръководителя на полетите тази вечер. „Брат ти каза, че може да намине...“

Щеше да бъде по-просто, ако Мел не си правеше труд. Кийт чувствуваше, че няма сили за тази среща, макар че винаги, през целия си живот са били близки като братя. Присъствието на Мел може да усложни замисъла му.

А Кийт беше толкова изтощен, толкова изцеден и безсилен да се пребори с някое усложнение.

Отново си помисли дали Натали не е сложила бележка в храната му. Внимателно отвори съдинката с надежда да открие нещо в нея.

Вътре имаше шунка, сандвичи с кресон, кутийка саламурено сирене, една круша, амбалажна хартия. И нищо друго.

Сега, когато знаеше, че вътре няма бележка, отчаяно му се искаше да бе намерил там някакво послание, па макар и крайно незначително. После осъзна, че вината бе негова. Днес, за да смогне с приготовленията си, излезе от къщи по-рано от обичайното време. Не бе предупредил Натали и тя опакова набързо закуската му. Дори й каза да не му приготвя нищо — може да хапне в един от бюфетите на летището. Но Натали, която знаеше, че бюфетите са претъпкани и шумни, а това е противно на Кийт, не се съгласи и веднага приготви храната му. Не го попита защо тръгва по-рано, макар да я интересуваше. Кийт си отдъхна, слава богу, нищо не го попита. Иначе би трябвало да измисли нещо, а не му се искаше последните думи

помежду им да са лъжа.

Времето му стигна за всичко. Пристигна в района на летището и се регистрира в хотелчето „О'Хейгън“, където си бе резервирал стая по телефона още предния ден. Действуваше по план, старателно изработен преди няколко седмици, но не искаше да бърза, нужно му бе спокойно да размисли, преди да пристъпи към действия. После излезе от хотелчето и пристигна на летището навреме за дежурството си.

Това хотелче се намиреше на десетина минути с кола от летище „Линкълн“. Само след няколко часа, щом дежурството му свърши, Кийт веднага ще пристигне там. Ключът от стаята лежеше в джоба му. Той го извади, за да се увери, че е на мястото си.

Съобщението, което Мел бе получил от ръководителя на полетите за събрание на жителите от Медоуд тази вечер, напълно се потвърди.

Събранието в салона на неделното училище при Първа баптиска църква в градчето — което отстоеше на разстояние петнайсет секунди от летището с реактивен самолет, излитащ от писта две-пет — продължаваше вече половин час. То започна по-късно от определеното време, тъй като голяма част от шестстотинте присъстващи с трудност се придвижваха — пеша или с автомобили — в дълбокия сняг. Но така или иначе пристигнаха.

Събранието представляваше смесено сборище — нещо типично за едно средно проспериращо селище. Повечето от присъстващите бяха чиновници от средна ръка, занаятчии и местни търговци, мъжете и жените — приблизително еднакво на брой. Тъй като беше петък вечерта — началото на уикенда — голяма част от хората бяха небрежно облечени, с изключение на външните гости и няколкото журналисти.

Салонът на неделното училище беше докрай претъпкан, въздухът спарен и опушен. Всички столове бяха заети и около стотина души стърчаха прави.

Фактът, че толкова много хора бяха напуснали топлите си домове в нощ като тази, за да присъствуват на събранието, говореше за тяхната тревога и загриженост. Освен това всички бяха бесни от яд.

Причините за техния гняв — почти така видим и осезаем като висящия тютюнев дим във въздуха — бяха две. Първата бе дългогодишното раздразнение от гръмотевичния, оглушителен грохот на реактивните двигатели, от който никой дом в Медоуд нямаше спасение. Ден и нощ той нарушаваше мира и покоя и не позволяваше на хората нито да спят, нито да бодърствуват. А втората причина бе, че по време на цялото събрание неспирният рев над главите им пречеше да се чуят един друг.

Естествено, те очакваха шумът да им пречи. Та нали за това се свикваше събранието. Преносима високоговорителна уредба бе взета назаем от църквата. Но никой не бе предполагал, че тази вечер самолетите щяха да излитат директно над главите им и че техният шум ще раздира и човешките уши, и микрофоните им. Разбира се, заради излязлата от строя писта три-нула със заседналия Боинг 707 на „Аеро Мексикан“ всички самолети получаваха направление за излитане от писта две-пет, насочена като стрела точно към Медоуд. Но жителите на Медоуд не знаеха това, нито пък ги интересуваше.

В настъпилото мимолетно затишие председателстващият събранието, целият червен, изкрещя:

— Дами и господа, ето вече няколко години се мъчим да постигнем споразумение с ръководството на летището и авиокомпаниите. Говорихме им за вечния терор над нашите домове. Доказахме им с показанията на незаинтересовани свидетели, че под непрестанната звукова канонада, която сме принудени да издържаме, животът тук е немислим. Обяснявахме им, че здравето ни е застрашено, че нашите жени, нашите деца и самите ние сме на ръба на нервното разстройство, а някои от нас вече се поболяха.

Председателят бе оплешивяващ мъж с ъгловато чене, наречен Флойд Занета — медоудски домовладелец и собственик на печатарска фирма. Занета взимаше дейно участие в решаването на обществените дела.

Председателят и безупречно облеченият по-млад мъж до него седяха на малка

платформа. По-младият, Елиът Фриймантъл, бе адвокат. До него стоеше отворено черно кожено куфарче.

— Какво правят летището и авиокомпаниите? — Флойд Занета удари с ръка по писалището пред него. — Ще ви кажа. Преструват се, че се вслушват в нашите искания. Дават лъжливи обещания и ни залъгват с приказки, които нямат намерение да изпълнят. Ръководството на летището, Федералното управление на авиацията и авиокомпаниите са лъжци и мошеници...

Последната му дума се изгуби. Тя бе погълната от разгромителен, неописуемо растящ грохот, който сякаш сграбчи сградата, повдигна я и я разтърси. Повечето хора в залата запушиха с ръце ушите си. Някои като обезумели гледаха нагоре. Други, чиито очи изпускаха гневни искри, разгорещено ръкомахаха, говореха нещо, но само по устните им би могло да се разгадае какво казват. Каната с вода на масата на председателя трепереше. Ако Занета не я бе грабнал, тя щеше да падне и да се разбие на парчета.

Грохотът намаля и утихна така светкавично, както се беше появил. Полет 58 на „Пан Американ“ вече бе на няколко мили разстояние и на няколко хиляди фута височина. Устремен към по-ясни висоти, представляващ бурята и мрака, той поемаше своя курс към Франкфурт, Федерална република Германия. В момента Полет 23 на „Континентал Еърлайнз“ за Денвър, Колорадо се плъзгаше по писта пет-две, готов да се вдигне... над Медоуд. Още няколко самолета стояха на съседните пътеки за рулиране и всеки момент чакаха разрешение да излетят.

Това се повтаряше цяла вечер още преди да започне събранието. А на самото събрание работата се водеше в кратките интервали между заглушителния тътнеж на самолетите.

Занета бързо продължи:

— Казах, че всички те са мошеници и лъжци. Това, което става сега тук, е убедително доказателство. Трябва поне да спазват мерките за приглушаване на шума, но тази вечер и това не правят...

— Господин председателю — прокълтя един женски глас от залата, — всичко това сме чували и преди. А да го повтаряме сега, няма смисъл. — Всички извърнаха очи към жената, която застана права. Лицето ѝ бе енергично и интелигентно. Косата ѝ, дълга до раменете, бе паднала и тя с отривисто движение я отхвърли. — Това, което мен ме интересува, а и всички останали, е какво може да се направи и към кого да се обърнем?

Думите ѝ бяха посрещнати с овации и доволни възгласи.

— Моля, позволете ми да се изкажа... — раздражено пое Занета.

Но така и не успя.

Още веднъж същият всепоглъщащ рев заля салона на неделното училище. Репликата му увисна и предизвика смях. Дори председателстващият печално се усмихна и разпери ръце в отчаяние.

Един мъжки глас свадливо се обади:

— Ами карайте де!

Занета кимна. Продължи да говори и подобно на катерач, който си пробира път между скалистите чукари, той търсеше моменти на затишие сред ужасяващия тътен над главите им. Жителите на Медоуд, заяви той, е време да изоставят своята вежливост и благоразумен подход към властите на летището. Напротив, вече трябва да преминат към атака, опирайки се на закона. Жителите на Медоуд са граждани със законни права, които биват потъпквани. Затова трябва да прибягнат към съда; да намерят сили да се борят и по съдилищата с

твърдост и дори със злост, ако е нужно. Що се отнася до правната страна на тяхната офанзива, за щастие мистър Елиът Фриймантъл известен адвокат, чиято кантора се намира не в нашето селище, а там, в града, се съгласи да присъствува на събранието. Мистър Фриймантъл добре познава законите на свръхшума, нарушаването на покоя и въздушното пространство и скоро тези, които не се побояха от бурята, за да дойдат на събранието, ще имат удоволствието да чуят този изтъкнат джентълмен. Той дори пристигна тук със собствено предложение...

Докато се лееха тези празнословни клишета, Фриймантъл се суетеше на стола си. Той прокара ръка по модно подстриганата си прошарена коса, поглади гладките си страни и брадичка — беше се обръснал само час преди събранието — и остро му обоняние долови, че изисканият парфюм, който употребяваше винаги след бръснене и след кварцово облъчване, все още се носи из въздуха. Отново кръстоса крака, увери се, че двестадоларовите му обувки от крокодилска кожа все още лъщят с огледален блясък и че няма да развали ръбовете на модния си пръскан костюм. Елиът Фриймантъл отдавна беше разбрал, че хората предпочитат техните адвокати — за разлика от техните лекари — да имат преуспяващ вид. Този вид сякаш осигуряваше ореола на успех в съда, успех, за който жадуват всички тъжители.

Елиът Фриймантъл се надяваше, че повечето от присъстващите в залата скоро ще станат тъжители и той ще представлява техните интереси. Чакаше с нетърпение мига, когато тоя стар гъсок Занета ще млъкне и той ще може да вземе думата. Няма по-лесен начин да изгубиш доверието на една аудитория или на съдебните заседатели от това да им дадеш време да мислят по-бързо от теб самия и да отгатват мислите ти, преди да си ги изрекъл. Неговата остра интуиция му подсказваше, че точно това става в момента. Следователно, дойдеше ли неговият ред, ще трябва да употреби повече усилия от обичайното, за да утвърди компетентността и превъзходството на своя интелект.

Вероятно някои от неговите колеги биха поставили под съмнение превъзходството на интелекта на Елиът Фриймантъл. Те дори биха възразили на председателстващия събранието, че Фриймантъл е джентълмен. Други от колегите му юристи гледаха на Фриймантъл като на самохвалко, който печели много благодарение на своето вродено умение да се саморекламира и да привлича внимание. Безспорно той притежаваше завиден усет да се залавя с шумни и доходни дела.

За Елиът Фриймантъл ситуацията в Медоуд дойде сякаш по поръчка.

Беше прочел някъде за проблема на селището и веднага уреди чрез познати хора да подхвърлят името му пред неколцина граждани на Медоуд като единствен адвокат, способен да им помогне. В резултат на това комитет от местни жители се обърна към него. Самият факт, че го потърсиха, му осигури необходимото му психологическо предимство. Междувременно попрегледа повърхностно закона и някои по-нови съдебни решения във връзка с шума и нарушаването на покоя — въпрос абсолютно непознат за него, — но когато пратениците на Медоуд пристигнаха, той им заговори с убедителността на човек, посветил целия си живот на тези проблеми.

После им подхвърли някои свои идеи, което доведе до свикването на днешното събрание и неговото присъствие тук.

Слава богу! Най на края Занета завърши своето вятърничаво встъпление. Банален до последния момент, той монотонно припяваше:

— И така аз имам честта и удоволствието да ви представя...

И дори без да дочака да спомене името му, Елиът Фриймантъл рипна на крака. Заговори моментално, още преди Занета да бе успял да допре задните си части до стола. Както обикновено, изхвърли всякакви уводни приказки:

— Ако очаквате от мене съчувствие, по-добре си тръгнете веднага. Няма да чуете състрадателни слова от мен нито сега, нито по-късно, при следващи срещи. Не се надявайте да предложа носни кърпички, за да попивате сълзите си — ако имате нужда от такива, набавете си ги сами. Моето призвание е законът. Законът и нищо друго.

Той нарочно говореше с остър тон; знаеше, че това ще ги шокира, но такава бе целта му. Забеляза също, че репортерите се загледаха в него и наостриха слух. Те бяха трима на масата за журналисти — двама младежи от големите градски ежедневници и една по-възрастна жена от местния седмичник. Те му бяха нужни за плановете и затова си бе дал труда да проучи имената им и дори разговаря с тях преди събранието. Сега моливите им препускаха по хартията със страшна скорост. Добре! Сътрудничеството с пресата винаги играеше важна роля в проектите на Елиът Фриймантъл и той от опит знаеше, че най-сигурно може да ги привлече, като им достави жив материал за разказ и свеж ракурс, от който да го поднесат. Обикновено успяваше.

Журналистите особено ценяха това — много повече от глътка алкохол или нещо за ядене — и колкото по-жив и по-колоритен е случаят, толкова по-благоразположен ще бъде репортажът им.

Отново насочи вниманието си към залата. И с една степен по-малка агресивност, той продължи:

— Ако решим, че аз ще представлявам вашите интереси, ще трябва да ви задам някои въпроси относно влиянието на шума върху вашите домове, вашите семейства, вашето лично физическо и духовно здраве. Не искам да оставате с впечатлението, че ще ви питам тези неща от вълнение към вашата участ. Честно казано, не е така. Добре е да знаете, че аз съм изключителен егоист. Тези въпроси са ми нужни, за да установя каква е степента на нанесените ви увреждания от гледна точка на закона. Вече съм убеден, че такива увреждания съществуват, може би не са никак малки и в такъв случай вие имате право на законна компенсация. Добре е също да знаете, че каквото и да науча тук, колкото и дълбоко да ме развълнувате, заради благото на своите клиенти аз няма да жертвувам съня си или спокойствието си във от кантората ми и съдебните зали. Но... — Фриймантъл направи драматична пауза и посочи с пръст напред, за да акцентира върху думите си — но в кантората ми и в съда вие, като мои клиенти, ще получите всичкото ми внимание и всичките ми юридически способности по въпроси, касаещи закона. И разбира се, ако работим заедно, обещавам ви, ще сте доволни, че съм на ваша страна, а не на страната на противника.

Всички в залата бяха приковали погледи в него. Мнозина, и мъже, и жени, бяха протегнали шии напред, да не пропуснат някоя негова думичка дори в кратките паузи, когато над главите им префучаваха излитащите самолети. Вярно е, че по лицата на някои се появи враждебно изражение. Време беше да смекчи тона си. За миг устните му се разтегнаха в предразполагаща усмивка и после отново сериозно продължи:

— Съобщавам ви тези неща, за да сме наясно още от самото начало. Някои хора ме наричат зъл и неприятен. Може би са прави, макар че аз самият, ако някога имам нужда от юридическа защита, бих избрал за свой защитник именно човек, който е зъл и неприятен, но упорит.

Думите му срещнаха одобрителни възгласи и усмивки.

— Разбира се, ако искате някой по-мил човек, който ще ви предложи повече съчувствие и по-малко законна защита — Елиът Фриймантъл сви рамене, — това си е ваша работа.

Той внимателно и изкъсо следеше аудиторията си и забеляза един солиден мъж с очила в тежки рогови рамки, който се наклони към жената до него и нещо ѝ зашепна. От изражението му Фриймантъл можа да заключи, че ѝ казваше: „Това са сериозни приказки — такъв човек ни трябва!“ Жената, вероятно негова съпруга, кимна утвърдително. И по други лица в залата той прочете същото изражение.

Обикновено Елиът Фриймантъл умееше веднага и точно да оцени настроението на аудиторията и да намери най-удачния подход към тях. Още в началото почувствува, че на тези хора им е омръзнало от банални приказки и съчувствие, които, макар и благонамерени, не водят до никакъв резултат. Неговите думи, резки и брутални, им подействуваха като студен отрезвителен душ. А сега, преди да се отпуснат и разсеят вниманието си, трябваше да премине към нова тактика. Моментът за специфичните факти бе настъпил — тази вечер ще им предложи беседа по законите на шума. Изкуството да владееш вниманието на публиката, в което Фриймантъл нямаше равен, се криеше в това, да се движиш винаги с една мисъл напред; нито по-малко, нито повече, така че публиката хем да следва думите ти, хем винаги да бъде нащрек.

— Сега обърнете внимание — изкомандува той, — тъй като ще се спра на особеностите на вашия проблем.

Законът за борба с шума, заяви той, все по-всеотрасно се изучава от нашите съдилища. Старите концепции се променят. Новите съдебни решения постановяват, че прекомерният шум може да се разглежда като нарушение на човешкия покой и като погазване на правата за собствеността. Освен това съдът е склонен да наложи забрана и глоби, където се установи такова нарушение, включително от прекомерен шум на самолети.

Елиът Фриймантъл изчака да заглъхне грохотът от поредния излитащ самолет, после вдигна ръка и добави:

— Струва ми се, за вас няма да е трудно да го докажете.

И тримата журналисти на масата за пресата си отбелязаха нещо в тефтерите.

— Във Върховния съд на Съединените щати, продължи той, вече съществува прецедент. В делото „Съединени щати срещу Козби“ съдът реши, че един птицефермер от Грийнсбъро, щата Северна Каролина, има правото на компенсация заради „инвазията“ на военни самолети, които летели ниско над къщата му. В друг един случай, разгледан от Върховния съд, „Григз срещу Алигени“ бе застъпен същият принцип. Щатските съдилища в Орегон и Вашингтон съответно в делата „Торнбърг срещу летище «Портланд»“ и „Мартин срещу летище «Сиатъл»“ присъдиха глоби за свръх-шум от самолети, макар и въздушното пространство непосредствено над тъжителите не е било нарушавано. И други селища са започнали подобни съдебни борби, някои дори използват репортажи и кинокамери в подкрепа на своите доказателства. Радиоколите записват и определят децибелите на шума, а камерите — височината на самолетите. И често пъти шумът се оказваше по-силен, а височините — по-ниски от това, което твърдят летищните власти. В Лос Анжелос един гражданин завел дело срещу международното летище в града, задето летището, разрешавайки кацания на наскоро удължената писта близо до дома му, прави неизползваема една от постройките му без юридическо право. Той изискал обезщетение от десет хиляди долара, равно на снижената себестойност на дома му. Навсякъде се водят все повече и повече подобни дела.

Словото му беше сбито и впечатляващо. Споменаването на определената сума — десет хиляди долара — още повече раздвижи интереса на аудиторията, както Елиът Фриймантъл беше предвидил. Цялата му реч звучеше авторитетно, обосновано, плод на многогодишен опит. Само Фриймантъл знаеше, че неговите „факти“ идеха не от дълго ровене из съдебни дела, а от два часа бегло прелистване на изрезки от вестници в една документация вчера следобед.

Съществуваха обаче факти, които той нарочно премълча. Решението на Върховния съд относно птицефермера датираше отпреди двадесет години, а тоталното обезщетение възлизаше на някакви си нищожни триста седемдесет и пет долара — фактически стойността за измрелите пиленца. Случаят в Лос Анжелос засега бе само тъжба, още не бе стигнал до съдебен процес и може би въобще нямаше да стигне. Съществуваше едно по-значително дело — „Батън срещу Съединените щати“, по което Върховният съд се бе произнесъл сравнително скоро, през 1963 г., но Фриймантъл сметна за по-удобно да го отмени. В това дело формулировката на съда бе, че за пряка „физическа агресия“ може да се присъди обезщетение, но само за шум — не. И тъй като в Медоуд нямаше подобна физическа агресия, ако се възбудеше процес, той бе предварително обречен на загуба въз основа на прецедента, създаден от споменатото дело.

Но адвокатът Фриймантъл нито имаше желание това да се знае от аудиторията, нито пък го интересуваше дали започнатото дело ще бъде спечелено, или не. На него му бе нужно само едно: да привлече медоудските собственици за свои клиенти, и то срещу неимоверен хонорар.

С мисълта за собствените си облаги той вече бе преброил присъстващите и си бе направил наум своите сметки. Резултатът го зарадва.

От шестстотинте души в залата, мислеше си той, поне петстотин, а може би и повече са частни собственици. Отчитайки присъствието на мъже заедно със съпругите им, той сметна, че ще набере поне двеста и петдесет сигурни клиенти. И ако съумее да убеди всеки от тези двеста и петдесет души да подпише с него адвокатски договор срещу сто долара — което Фриймантъл се надяваше да постигне преди края на събранието, — то една сумичка от двайсет и пет хиляди долара и отгоре щеше да му падне в джоба.

Неведнъж бе постигал подобни удари. Удивително е наистина колко много неща могат да се издействуват с дързост, особено когато хората горят от желание да задоволят собствените си интереси. Тлъста купчина от адвокатски договори лежеше в куфарчето му. „Настоящото споразумение между... по-надолу именуемите ищец/истци и Фриймантъл и Сие, юристи..., който ще защитава законните интереси на ищеца/ците в търсене на полагаемото му се обезщетение, предизвикано от агресията на самолетите при международното летище «Линкълн»... Ищецът е съгласен да заплати на упоменатите Фриймантъл и Сие сто долара на четири вноски от по двадесет и пет долара всяка, като първата вноска се изплати веднага, а остатъкът при поискване на всяко тримесечие... Ако делото бъде спечелено, то Фриймантъл и Сие ще получат десет процента от общата сума на обезщетението за нанесените щети...“

Десетте процента бяха вписани за всеки случай, тъй като бе повече от невероятно да се стигне до изплащане на някакво обезщетение. От друга страна, странни неща се случваха понякога със закона, а Елиът Фриймантъл обичаше навсякъде да заложи предварително.

— Осведомих ви за законната страна на въпроса — обясни той. — Сега бих искал да ви дам един съвет. — По устните му се стрелна мигновено усмивка. — Този съвет, разбира се,

ще бъде безплатен като рекламна туба паста за зъби, но всяка следваща туба ще се заплаща.

Думите се посрещнаха със смях, който той рязко прекъсна с отривист жест:

— Съветът ми е, че време за губене няма. Трябва да се действа. Незабавно.

Последваха ръкопляскания и одобрителни възгласи.

— Съществува тенденцията — продължи той — да се гледа на съдопроизводството като на бавен и отегчителен процес. Обикновено е така, но с решителност и юридическа вещина законът може и да се поразмърда. Във вашия случай веднага трябва да се започне дело, защото, ако шумът продължи години, летището и авиокомпаниите ще се оправдаят със заварено положение. — И сякаш за да подчертае думите му, един самолет избоботи над главите им. Още преди тътенът му да заглъхне, Елиът Фриймантъл извика:

— Ето, още веднъж ще повторя съвета си. Няма какво повече да чакате. Действайте още сега. Тази вечер!

Някъде от първите редове млад мъж с жилетка от лама и спортни панталони скокна на крака:

— Добре де, ще действваме, но кажете ни как!

— Като начало нека решим дали аз ще поема законната защита на вашите права.

Изведнъж неколкостотин души ревнаха в глас:

— Да, вие, вие!

Председателстващият Флойд Занета се изправи и зачака виковете да утихнат. Той видимо изглеждаше доволен. Двама от журналистите бяха извили вратове и с интерес наблюдаваха нескривания ентузиазъм в залата. А възрастната репортерка от местния седмичник гледаше към трибуната с приятелска усмивка.

Всичко се нареждаше така, както Елиът Фриймантъл беше предвидил. Оттук нататък работата ставаше проста. Само след тридесет минути голяма част от адвокатските договори щяха да бъдат подписани на място; някои щяха да отнесат договорите в къщи, вероятно малко ще се поразмислят, но утре ще ги изпратят по пощата. Тези хора не се бояха от договори или от съдебни процеси. Още повече че сто долара не изглеждаха огромна сума; дори за някои би се сторила нищожна.

На малцина можеше да им дойде наум да си направят същите сметки, като тези на Елиът Фриймантъл. Но дори и да възразят срещу общия хонорар, той бе готов да поспори, че сумата е напълно оправдана от гледна точка на големия брой тъжители, които трябва да защитава.

Още повече че парите им нямаше да отидат на вятъра — щеше да им предложи истински спектакъл с фойерверки и в съда, и навсякъде. Той хвърли поглед към часовника си: време да започне. Сега, след като вече със сигурност се беше забъркал в играта, искаше му се да заякчи връзката си с тези хора, като разиграе с тях първото действие от своята драма. Тази драма беше предварително добре обмислена и щеше да привлече вниманието на утрешните вестници много повече от сегашното събрание. Тя целеше да убеди присъстващите, че време за губене няма.

Актьорите в драмата щяха да бъдат жителите на Медоуд, събрани тук, и той бе убеден, че всички присъстващи са готови да напуснат залата и до късно да не се приберат.

Мястото на действието щеше да бъде летището.

Време на действието: още тази вечер.

Приблизително по същото време, когато Елиът Фриймантъл се радваше на своя успех, един озлобен и разстроен човек, бивш строителен предприемач на име Д. О. Гереро, отчаян от своите неудачи, реши да сложи край на своя жизнен път.

Гереро се намираше на около петнайсет мили от летището, в заключената стая на един жалък апартамент в южните покрайнини на града. Апартаментът бе разположен над шумна, мръсна и мазна закусвалня на 51-ва улица, недалече от складовете.

Д. О. Гереро беше кльошав, източен като вретено, с леко увиснали рамене. По изпитото бледо лице с тясна издадена челюст трескаво блестяха хлътнали, раздалечени очи; устните му бяха тънки и безкръвни, отгоре с редки русоляви мустачки. Вратът му беше мършав със силно изпъкнала адамова ябълка. Косата по челото му бе почнала да оредява. Ръцете му нервно трепереха, пръстите му не знаеха покой. Пушеше неспирно, цигара от цигара. Беше брадясал с мръсна риза и непрекъснато се потеше, макар че в стаята беше студено. Едва навършил петдесет години, той изглеждаше много по-стар.

Гереро беше женен от осемнадесет години. Бракът му беше сполучлив, макар да не блестеше с нищо. Д. О. (беше свикнал цял живот хората да се обръщат към него само с тези инициали) и Инес Гереро се погаждаха добре и никога на никой от тях не му бе хрумвала мисълта да си намери друг партньор в живота. Д. О. Гереро не се интересуваше от жени; бизнесът и финансовите сделки далеч по-силно го занимаваха. Но през последната година в отношенията на двамата съпрузи се появи дълбока пропаст, която Инес, въпреки усилията си, не успя да превъзмогне. Това бе само една от последиците от множеството провали в бизнеса, които сведоха финансовите им възможности от относително благополучие до бедност; вече няколко пъти се принуждаваха да променят жилището си — първо напуснаха луксозния си просторен, макар и заложен за солидна сума, дом срещу други не толкова изискани, докато на края се свряха в това отвратително, студено, усойно и гъмжащо с хлебарки жилище.

Въпреки че Инес Гереро се измъчваше от създалата се ситуация, тя би направила всичко, за да разведри обстановката, ако мъжът ѝ не ставаше всеки ден по-мрачен, раздражителен и зъл и понякога въобще не можеше да се разговаря с него. Преди няколко седмици в изблик на гняв той жестоко я удари през лицето. По-късно тя бе готова да му прости, но той нито ѝ се извини, нито пък пожела да разговаря за случая. Опасявайки се от нови изстъпления, тя изпрати двете им деца — момче и момиче около петнайсет-шестнайсетгодишни — при своята омъжена сестра в Клийвланд. Инес остана тук и започна работа като сервитьорка в едно кафене. Работата ѝ беше тежка, а заплатата — нищожна, но изкарваше поне колкото за хляб. Мъжът ѝ, изглежда, не забелязваше нито отсъствието на децата, нито нейното: напоследък бе изпаднал в дълбоко и мрачно униние.

В момента Инес беше на работа. В апартамента Д. О. Гереро беше сам. Не бе нужно да заключва вратата на малката спалня, но го направи за допълнителна сигурност, да не би някой да му попречи.

Подобно на други от нашите герои Д. О. Гереро след малко щеше да тръгне за летището. Имаше редовен билет с „ОК“ за Полет 2 на „Транс Америка“ за Рим. В момента билетът се намираше в джоба на палтото му, метнато върху паянтови дървен стол в заключената стая.

Инес Гереро не знаеше нищо за пътуването му до Рим, нито пък подозираше причините за това пътуване.

Билетът бе за отиване и връщане и обикновено струваше четиристотин и седемдесет и четири долара. Чрез измама обаче Д. О. Гереро успя да получи кредит. Заплати всичко четиридесет и пет долара, с които се сдоби, залагайки последната ценност на жена си — пръстена на майка ѝ (Инес все още не бе открила изчезването му), — и обеща да изплати остатъка плюс лихвата в месечни вноски за две години.

Нямаше вероятност това обещание да бъде изпълнено.

Никоя уважаваща себе си финансова компания или банка не биха дали на Д. О. Гереро заем за автобусен билет, камо ли за билет до Рим. Те първо биха проучили щателно състоянието му и биха открили, че от години е неплатежоспособен, че има десетки лични неизплатени дългове и че неговата предприемаческа фирма „Гереро Контрактинг Инкорпорейтивд“ още преди година е била обявена за банкрутирала.

Едно по-прецизно разнищване на заплетените финансови операции на Гереро би показало, че през последните осем месеца — използвайки името на жена си — той се опитал да се сдобие с капитал за поземлени спекулации, но претърпял неуспех. А този неуспех му бе навлякъл нови дългове. Разкриването на някои негови мошеничества, обстоятелството, че след фалита си не е задоволил кредиторите си — а такова разкритие е неизбежно рано или късно, — ще му навлече криминално следствие и почти сигурно затвор. Не чак толкова сериозен, но също така отчайващ бе фактът, че вече цели три седмици бе просрочил наема за тоя жалък апартамент и хазяинът бе заплашил утре да ги изхвърли. Изгонеше ли ги, те нямаше къде да отидат.

Д. О. Гереро изпадна в пълно отчаяние. Финансовите му възможности възлизаха на минус нула.

Авиокомпаниите обаче бяха прочути с това, че лесно даваха кредит и даже ако изплащанията се забавеха, не бяха така строги в изискването на остатъка от сумите. Тази им политика е добре проверена. Дългогодишният им опит доказваше, че платежоспособните пасажери по въздуха са удивително честни, затова и загубите от дългове на повечето авиокомпании бяха нищожни. Несретници като Гереро рядко ги тревожеха, затова се уловиха лековерно за измамния трик, който той им приложи.

Използувайки два прости способа, той изключи всякаква възможност за детайлно проучване на финансовото му положение. Първо, той им представи „Справка от предприятието“, която собственоръчно бе изготвил върху бланка на една несъществуваща вече компания, която някога бе възглавявал (не банкрутиралата), а за адрес посочи своя собствен пощенски адрес. И, второ, в писмото нарочно промени първоначалната буква на името си от „Г“ на „Б“. Така обичайната проверка за кредитоспособността на „Береро“ просто нямаше да даде резултат — вместо ужасяващите данни, записани под истинското му име. Вместо документи за самоличност той приложи застрахователната и шофьорската си книжки, където предварително бе променил началната буква на името си. Беше се погрижил за още нещо — подписвайки се върху документа за кредита, той се постара подписът му да излезе достатъчно нечетлив и да не стане ясно дали името е „Гереро“ или „Береро“.

Грешката в името се продължи и от чиновничката на касата, която оформи вчера билета му на името на Д. О. Береро. Гереро се замисли как ли това обстоятелство би се отразило на непосредствените му планове. Но реши да не се безпокои. Ако по-късно започнеше разследване, то грешката в една-единствена буква както в билета, така и в

справката ще изглеждат като невинна грешка. Нищо не можеше да докаже, че тя бе направена нарочно. Но като се регистрира довечера на летището, непременно ще поправи буквата както в списъка на пътниците, така и на билета си. Стъпи ли веднъж на борда, за него беше особено важно да няма никакви съмнения относно истинската му самоличност. Това също влизаше в плана му.

А планът на Д. О. Гереро бе да взриви самолета. Естествено, той също щеше да загине, но това не го възпираше, защото бе уверен, че животът му вече няма никаква стойност нито за него, нито за другите.

Смъртта му обаче имаше стойност и от това искаше да се възползува.

Преди полета щеше да се застрахова за сумата седемдесет и пет хиляди долара в полза на жена си и децата си. Мислеше си, че твърде малко бе направил за тях приживе, затова бе измислил последната си постъпка като трансцедентален жест за тяхно благо. Дълбоко вярваше, че това бе саможертва от любов.

Неговият перверзен, разстроен от отчаянието мозък въобще не бе помислил за останалите пътници или за екипажа на самолета, които щяха да загинат заедно с него. Като всички психопати той гледаше на останалите пасажери само като на евентуална пречка при осъществяването на замисъла му.

Струваше му се, че бе предвидил всички възможни случайности.

Начинът, по който се бе снабдил с билет, нямаше да има повече значение, щом стъпи на борда. Никой не можеше да докаже, че не е имал намерение да изплати вноските по договора си; а разкритието на фалшивата „справка от предприятието“, което бе неизбежно, щеше да покаже, че е бил принуден да получи кредит чрез измама. Но това обстоятелство не можеше да повлияе на изплащане на застраховката му.

Освен това той бе взел билет за отиване и връщане нарочно, за да създаде впечатлението, че има намерение да отиде до Рим и да се върне. Изборът на Рим не беше случаен — Гереро имаше втори братовчед в Италия, когото никога не бе виждал, но често бе споменавал пред Инес, че му се ще да го посети. Така че намерението му да замине за Рим не бе напълно лишено от логика.

Д. О. Гереро обмисляше своя план вече няколко месеца, откакто финансовото му положение стана катастрофално. През това време той прилежно изучи историята на самолетните катастрофи — и по-специално взривяването на самолети с цел облагодетелстване от застраховката. Броят на подобни инциденти бе удивително голям. Във всички опасни случаи мотивите за катастрофите са били откривани при разследванията и ако конспираторите злодеи са оставали живи, давали са ги под съд за убийство. Застраховките им, естествено, са били анулирани.

Разбира се, няма начин да се докаже колко от катастрофите с неизяснени причини не са дело на саботаж. Наличието на останки от крушението е ключов фактор при разследването. Експертите събират намерени останки и по тях разгадават тайната на катастрофата. Обикновено успяват. След експлозиите във въздуха обикновено остават следи и причините могат да се докажат. Затова Д. О. Гереро реши, че трябва да предотврати намирането на всякакви остатъци.

Това го накара да избере презокеанския рейс без междинно кацане до Рим.

Повечето време „Златната флотилия“ щеше да лети над океана, където останките от взривения самолет никога нямаше да се открият.

Използувайки рекламните брошури на авиокомпанията, които показваха въздушните

пътища, скоростта на самолетите и дори поддържаха удобната рубрика „Определете сами местонахождението си в момента“, Гереро правилно прецени, че след четири часа във въздуха, при наличие на нормални ветрове, Полет 2 на „Транс Америка“ ще се намира в средата на Атлантика. Възнамеряваше да провери изчисленията си и да внесе известни корекции — ако е нужно — по време на пътуването. Това нямаше да е трудно: първо ще отбележи точния час на излитане и после внимателно ще слуша съобщенията по високоговорителя, които прави командирът на екипажа по време на полета. При наличието на тази информация беше съвсем просто да определи дали се движат по разписание, дали изостават и с колко. И на края на избраното от него място, приблизително на около осемстотин мили източно от Нюфаундлँнд, ще предизвика експлозията. В резултат на което самолетът — или останките от него — стремглаво ще се понесат към морето.

Останки от катастрофата никой никога нямаше да открие.

Отломките на Полет 2 завинаги ще останат погребани на дъното на Атлантическия океан. И никакви разследвания, никакви допълнителни разкрития около мистериозната гибел на самолета. Специалистите ще се чудят, ще се питат, ще гадаят, ще правят предположения: дори и да отгатнат истината, те никога нямаше да я докажат.

Всички застраховки — при липса на доказателства за саботаж — ще бъдат изцяло изплатени.

Основният елемент, върху който се крепеше целият му план, бе експлозията. Несъмнено тя трябваше да бъде с такава сила, че да разруши целия самолет и да избухне в точно определен момент. Тъкмо затова Д. О. Гереро бе решил да вземе взривното устройство на самолета със себе си и сам да го приведе в действие. Сега в заключената стая той монтираше механизма на взривителя и макар че като бивш строител предприемач бе добре запознат с експлозивите, продължаваше да се поти от напрежение вече четвърт час.

Взривното му устройство се състоеше от пет основни части — три динамитни шашки, малък детонатор с изходящи от него проводници и една радиотранзисторна батерия. Шашките бяха специалната марка „Дюпон-Червен кръст“ — малки, но страшно мощни с 45% нитроглицерин. Всяка една имаше диаметър инч и четвърт и с осем инча дължина. Бяха обвити с черен изолационен материал за прикритие и поставени в обикновена кутийка, отворена в единия край.

Върху парцаливата покривка на леглото, където работеше Гереро, внимателно бяха разположени всички необходими неща — дървена щипка за пране, две кабарчета, парченце пластмаса и късо канапче. Това устройство, което щеше да унищожи самолета за шест и половина милиона долара, струваше по-малко от пет долара. Всичките му съставки, включително и динамита — остатък от дните на Гереро като предприемач — можеха да се купят от обикновен железарски магазин.

На леглото също лежеше плоско черно куфарче, подобно на тези, в които бизнесмените носят книгата си. Точно в него Гереро монтираше взривното устройство. А после с това куфарче щеше да се качи на самолета.

Всичко беше невероятно просто. Всъщност толкова просто, мислеше си Гереро, че хора, незапознати с експлозивите, никога не биха повярвали, че механизмът му ще задействува. А той щеше да задействува с опустошителна гибелна сила.

Внимателно постави кутийката с динамита в куфарчето и я прикрепил неподвижно с пластир. Недалеч от нея закрепил дървената щипка и батерията. Батерията щеше да възпламени заряда. Щипката представляваше ключа, който в определения момент ще подаде

електричество от батерията.

Ръцете му трепереха. Усещаше как потта на ручейчета се стича под ризата му. Поставеше ли детонаторната капса на място, само една малка грешка, едно невнимание можеше да взриви и него, и стаята, и голяма част от сградата.

Затаи дъх, докато свързваше и втория проводник от детонатора и динамита с единия край на щипката.

Той се спря, почака. Сърцето му лудо биеше. Изтри с кърпичка влагата от ръцете си. Нервите му бяха изострени до краен предел. Седна на леглото и усети под себе си тънкия дюшек, целия на буци. Желязното паянтово легло изскърца недоволено.

Залови се отново на работа. С изострено внимание той свърза и другия проводник. Сега само малката пластмасова пластинка възпираше електрическия ток от батерията и... експлозията.

Тънката пластмасова пластинка имаше малка дупка в единия си край. Д. О. Гереро взе и последното нещо от вещите — канапчето — прекара единия му край през дупката на пластинката и го завърза предпазливо, като внимаваше да не помръдне пластинката. Другия край на канапчето извади през едва забележима дупчица, предварително пробита през куфарчето, и го извади точно под дръжката. Остави канапчето вътре в куфарчето съвсем хлабаво, а на външния му край върза голям възел, за да не се изхлузи вътре. После направи от канапчето примка за пръста си, като миниатюрна примка за обесник, и отрязва излишното.

Това бе всичко.

Пръстът в примката и само едно подръпване! Електрическият ток ще потече и ще последва внезапна, разрушителна експлозия за всичко и всички наоколо.

Сега, след като всичко беше готово, Гереро се отпусна и запали цигара. Язвително се усмихна, като си помисли колко сложна, си представят хората бомбата, в това число и авторите на криминалните романи. В книгите, които сам бе чел, винаги се разказваше за сложни механизми, бикфордови шнуrowe, часовници, които тиктакат, свистят или жужат и издайническият им глас може да се заглуши само ако се потопят във вода. А в действителност никакви сложни механизми не бяха нужни — единствено простите, обикновени елементи, които току-що беше съединил. И нищо не можеше да спре детонацията на неговата бомба — нито вода, нито куршуми, нито човешката смелост — само веднъж да дръпна канапчето!

Захапа цигарата между устните си и присвивайки очи в дима, той внимателно постави някакви документи в куфарчето си, покри динамитните пакетчета, щипката, батерията, проводниците и канапчето. Погрижи се книжата да не се местят из куфарчето и канапчето да е свободно и хлабаво под тях. Дори да се наложеше да отвори куфарчето си, съдържанието му изглеждаше напълно невинно. После затвори куфарчето и го заключи.

Погледна евтиния будилник до леглото. Осем минаваше, до излитането оставаха по-малко от два часа. Време е да тръгва. Първо ще вземе метрото, а после автобуса до летището. Беше си оставил пари, колкото за билети и да си купи застраховка на летището. Това го подсети, че трябва да отиде по-рано, да има достатъчно време да се оправи с документите по застраховката. Грабна бързо палтото си и провери дали билетът за Рим е във вътрешния му джоб.

Отключи спалнята и влезе в жалката, бедна всекидневна, като внимателно носеше куфарчето.

Още нещо! Последно! Бележка за Инес! Намери парченце хартия и молив и като

помисли няколко секунди, надраска:

„Ще отсъствам няколко дни. Заминавам. Очаквай скоро добри вести, които ще те изненадат.“

И се подписа: „Д. О.“

За миг се поколеба, разнежи се. Едва ли с такава бележка трябваше да сложи край на осемнадесетгодишния им семеен живот. После реши, че това е достатъчно; ще сбърка, ако каже нещо повече. В края на краищата, дори от самолета да не остане прашичка, при разследването списъкът на пътниците ще се гледа под микроскоп. И бележката, както и всичко, което е оставил, ще се изследва и тълкува с особено внимание.

Остави бележката на масата, където Инес непременно щеше да я забележи.

Слизайки по стълбите, Д. О. Гереро чу гласове. Музика от джукбокс долиташе от долнопробната закувалня. Той вдигна яката на палтото си, стисна здраво куфарчето, а под дръжката пръстите му усещаха примката в края на канапчето.

Запъти се към метрото, а навън снегът все още продължаваше да трупа.

ЧАСТ ВТОРА

8,30 — 11,00 ч. вечерта

Централно стандартно време

Джо Патрони се върна отново в топлата си кола и телефонира на летището. Главният механик на „ТУА“ съобщи, че движението все още е спряно от пътно произшествие, но има шансове скоро да се оправи. Попита дали боинга на „Аеро Мексикан“ е все още в калта. Да, беше отговорът, отгоре на това на всеки две минути звънят в „ТУА“ да питат къде е Патрони, колко време ще се забави, защото чакат помощта му с нетърпение.

Без да се сгрее напълно, Патрони изскокна от колата и забърза през снега и лапавицата към мястото на произшествието, което в момента приличаше на снимачна площадка за широкоекранен филм. Гигантският трактор все още лежеше обърнат на една страна, блокирайки четирите платна на шосето. Вече бе почти напълно затрупан от снега, четирите му колела стърчаха във въздуха и наподобяваше на претърколил се мъртъв динозавър. От прожекторите, фенерите и белотата на снега наоколо беше ясно като ден. Прожекторите светеха от трите буксирни камиона, които бяха повикани по съвета на Патрони. Ярките червени светлини на сигналните ракети на полицията блестяха, сякаш, щом някой от полицаите нямаше какво да прави, палеше нова ракета. Илюминациите и фойерверките бяха достойни за Четвърти юли^[1].

Екипът от телевизионни оператори, пристигнали само преди няколко минути, още повече подсили театралния ефект. Самоуверените представители на телевизията пристигнаха с надут клаксон и незаконно инсталирана въртяща се сигнална лампа върху стар микробус, като препускаха с едно колело въвн от банкета. Четиримата телевизионни служители се държаха по присъщия им начин, сякаш цялото събитие, цялото произшествие бе устроено заради тях и всички понататъшни действия трябваше да се развиват под тяхно разпореждане. Полицаите, без да обръщат внимание на незаконно инсталираната сигнална лампа, наредиха на буксирните камиони да променят положението си според инструкциите на телевизионния екип.

Още преди да се върне в колата си, за да телефонира, Патрони внимателно бе придумал водачите на камионите да застанат в най-изгодни позиции за по-лесното отместване на трактора. Шофьорите и помагачите започнаха да привързват тежките стоманени вериги. Полицаите бяха доволни от помощта на Патрони, а грубоватият лейтенант, който пое ръководството на операцията, им каза да следват само инструкциите на Патрони. Макар и невероятно, но веригите сега бяха свалени, освен една, която ухилен шофьор държеше, позирайки пред портативната камера.

Зад камерата и прожекторите се бе събрала още по-голяма тълпа от зяпачи, наизлезли от спрелите коли наоколо. Те с интерес наблюдаваха снимките на телевизията, за миг забравили студа, снега и предишното си нетърпение.

Внезапен силен порив на вятъра хвърли боцкащи ледени кристалчета в лицето на Джо Патрони. Късно вдигна яката на шубата си. Снегът се вмъкна във врата му, проникна под ризата му и го измокри. Без да обръща внимание на неприятното мокрещо усещане, той се приближи до полицаия и извика:

— Кой, по дяволите, размести камионите? Както сте ги подредили сега и шишарка не може да отместите. Като че ли един друг ще се теглят.

— Знам, но... — високият широкоплещест лейтенант стърчеше с цяла глава над ниската набита фигура на Патрони — но момчетата от телевизията искаха по-интересен кадър. Те са от местното студио и ще пуснат материала в новините довечера, за бурята. Извинявайте.

Един от операторите, сгушил се в топло палто, приканваше с ръка лейтенанта да влезе в кадър. И лейтенантът, вирнал глава, без да усеща падащия сняг, с авторитетна стъпка тръгна към един от камионите, който бе в центъра на телевизионния репортаж. Двама полицаи го последваха. Лейтенантът, като непрекъснато обръщаше лицето си към камерата, започна да дава напътствия, да ръкомаха към шофьорите, напътствията бяха абсолютна глупост, но на екрана щяха да изглеждат внушителни.

Като знаеше колко спешно е нужен на летището, Патрони даде воля на гнева си. Едва се сдържа да не хване камерата и прожекторите и да ги запрати на земята. Щеше да го направи като нищо, мускулите му инстинктивно се стегнаха, дишането му се учести. Овладея се с огромни усилия.

Джо Патрони бе известен със своя буен, избухлив нрав. За щастие умееше да въздържа буйността си, но веднаж избухнеше ли, напускаха го и ум, и разсъдък. Дълги години бе тренирал да се самоконтролира. Не винаги успяваше.

Веднаж напълно изгуби контрол над себе си и последиците оттогава неотклонно го преследваха.

Във военновъздушните сили по време на Втората световна война Джо Патрони се славеше като страшен непрофесионален боксьор. Биеше се в средна категория и в един миг стана център на шампионата на ВВС в своята дивизия.

В турнир, организиран в Англия малко преди нападението над Нормандия, Патрони трябваше да се бие срещу един груб и недоляпан бостънец на име Тери О'Хейл, известен с подлостта си както на ринга, така и вън от него. Джо Патрони, млад самолетен механик, познаваше О'Хейл и го ненавиждаше. Омразата му нямаше да се развихри, ако О'Хейл като елемент от боксовата си техника не му шептеше непрекъснато: „Ах, мръсно копеле, що не се биеш от страната на противниците, а, продажник такъв, ликуваш сигурно, когато свалят нашите самолети, кучи сине...“ — и подобни пикантерии. Патрони разбра, че противникът му се стреми да го изкара от нерви и не обръщаше внимание на бръщолевенето му, докато онзи не му нанесе серия къси отсечени удари ниско в слабините, които реферът зад гърба му не забеляза.

Обидите, подлите удари и разпъващата болка накараха Патрони да дерайлира от гняв, точно както противникът му целеше. Но той не бе предвидил, че Джо ще му върне със светкавична, дива и безмилостна атака, от която О'Хейл се просна на земята, не се вдигна, след като му броиха, и тогава разбраха, че е мъртъв.

Патрони беше оправдан. Съдията не бе забелязал коварните ниски удари, но другите около ринга ги бяха видели. А Патрони просто се беше боксира в границите на своите сили и способности. Спомняше си, разбира се, че за няколко секунди бе обезумял. По-късно си даде сметка, че дори и да знаеше, че О'Хейл умира, пак не би могъл да се спре.

След този случай той не постъпи шаблонно, както в романите, да се откаже от бокса, да „захвърли завинаги ръкавиците“. Продължи да се бие, да разгръща физическите си възможности на ринга, без да се въздържа, но проверяваше способността си за самоконтрол, за да не излезе от границите на разума и да не изпадне в дива ярост. В тези самопроверки успяваше да наложи разума си над животинското в него. Чак след като се убеди, че може да

се контролира и владее, Джо Патрони се отказа от бокса завинаги.

Това не означаваше обаче, че може напълно да възпира гнева си. Когато полицейският лейтенант се върна от снимките, Джо го подхвана разгорещено:

— Удължихте разчистването на движението с цели двадесет минути. За десет минути подредихме камионите, както трябва, сега ще изгубим още десет да ги върнем на местата им.

В този момент грохотът на реактивен самолетен двигател над главите им още веднаж напомни на Джо, че трябва да бърза.

— Слушайте, сър! — лицето на лейтенанта и без това зачервено от вятъра и студа, стана тъмновинено. — Проумейте най-после, че аз ръководя разчистването. Нямаме нищо против чужда помощ, включително и вашата. Но аз съм този, който ще решава какво да се прави.

— Тогава решете нещо, за бога!

— Ще правя това, което аз...

— Чакайте. Чуйте ме! — Джо Патрони го гледаше втренчено, без да се смущава от стърчащото цяла глава над него туловище на полицаия. Неговият сдържан гняв, неговата авторитетност накараха лейтенанта да се поколебае.

— На летището има произшествие. Вече ви обясних защо час по-скоро трябва да пристигна там. — Патрони посочи с пламтящата си пура, за да подчертае думите си. — Сигурно другите хора не бързат и могат да си висят тука, но аз повече не издържам. В колата си имам телефон. Ще се обадя на началника си, той ще позвъни на твоя началник и преди да се усетиш, ще ти звъннат по радиостанцията да ми обясниш за работа ли си изпратен тука, или за да си пулиш муцуната пред телевизионните камери. Така че вземи решение. Да звъня по телефона, или ще задвижиш разчистването?

Лейтенантът го изгледа с омраза и яд. Беше готов да излее своя гняв, но се спря. Обърна се към телевизията:

— Хайде, момчета, отместете се оттука! Нямаме повече работа!

Един от екипа се примоли:

— Още няколко минути, шефе!

С две крачки полицаят се намери пред него.

— Вие чухте ли какво казах! Веднага!

Наклони се към него, лицето му все още червено от разговора с Патрони, и операторът отскокна настрана. Махна към колегите си и прожекторите на портативните камери угаснаха.

— Хайде, сега тия двата камиона да застанат на предишните си места. — Лейтенантът започна да изстрелва заповеди към своите помощници, които се втурнаха да ги изпълняват. После се върна към Патрони и посочи към преобърнатия трактор: явно бе разбрал, че е по-добре Патрони да му е съюзник, отколкото противник. — Все още ли мислите, че трябва да го теглим? Сигурен ли сте, че не можем да го изправим?

— Ами ако искате да блокирате пътя до зори. Първо трябва да го разтоварите и ако...

— Знам, знам! Първо трябва да го избутаме, а после ще му мислим за щетите. — Той посочи към колоната от чакащи автомобили. — Ако искате пръв да тръгнете, докарайте си колата дотук. Искате ли ескорт до летището?

— Да, благодаря — Патрони кимна в съгласие.

След десет минути и последната кука на влекачите бе поставена на място. Тежки вериги бяха прикачени към осите на обърнатия трактор. Як кабел свързваше веригата с

лебедката на единия камион. Вторият буксирен камион бе свързан с ремаркетото, а третият се намираше зад него, готов да бута.

Шофьорът на трактора, който, макар и преобърнат, беше само частично смачкан, пуфтеше наоколо, като наблюдаваше операцията:

— Ох, какво правите! Това е съвсем нова машина, вие ще я изпотрошите.

— Ще довършим тогава това, което ти си започнал — каза един от полицаите.

— Внимавайте поне. На вас ви е все едно, но аз си изгубих хубавата служба — измърмори човекът.

— Мислите ли, че сме готови? — обърна се лейтенантът към Патрони.

Патрони кимна. Той беше клекнал и проверяваше опъна на веригите и кабелите.

— Тръгнете леко, без да дърпате. Нека кабината започне да се плъзга — предупреди ги той.

Първият камион започна да тегли с лебедката си. Колелата му забоксуваха по снега и шофьорът натисна газта. Предната част на прекатурения трактор изскриптя, плъзна се на крачка-две с недоволно скърцане и спря.

— Продължавайте. Задвижете ремаркетото! — изкомандува Патрони.

Веригата и кабелите между осите на ремаркетото и вторият камион се изопнаха. Третият камион забута покрива на ремаркетото. Колелетата и на трите влекача скърцаха и боксуваха по мокрия, сбит сняг. Тракторът и ремаркетото, все още свързани както при преобръщането, се придвижиха встрани по шосето под одобрителните възгласи на тълпата наоколо. Телевизионната камера отново заработи и прожекторите ѝ окъпаха в светлина цялата маневра.

Огромна дупка бе останала на мястото на преобърнатото чудовище. Кабината на трактора и фургона на натовареното ремарке сякаш бяха наказани за случилото се, покривът на ремаркетото започна да се изкривява, като се влачеше по шосето. Цената, която трябваше да заплатят застрахова-телите за бързото разчистване на пътя, нямаше да бъде малка.

От двете страни на шосето две снегорини се мъчеха да разчистят, доколкото могат, натрупалия сняг след произшествието. Всички и всичко наоколо бе побеляло — и Патрони, и лейтенантът, и полицаите, и зяпачите.

Моторите на камионите ревнаха отново. От гумите им се вдигаше пушек. Бавно и тромаво, прекатуреният гигант се поотмести няколко сантиметра. После още няколко стъпки и на края се плъзна към отсрещната страна на пътя. Сега, вместо да запречва четирите платна, запречваше само едното. Вече нямаше да е трудно камионите да го избутат отвън банкета.

Полицаите се готвеха да отприщят и регулират монументалното задръстване, което щеше да им отнеме няколко часа поне. Ревът на самолет над главите им още веднаж припомни на Джо Патрони, че основната му работа за тази вечер все още предстои.

Лейтенантът свали фуражката си и изтупа снега от нея. После кимна към Патрони.

— Сега е вашият ред — после му посочи патрулната кола, спряла до банкета. — Карайте след нея. Аз съм им наредил да ви осигурят бързо придвижване до летището.

Джо Патрони кимна и когато влизаше в буика си, чу, че лейтенантът извика след него:

— И... много ви благодаря!

[1] Националният празник на САЩ (бел. прев.) ↑

Капитан Върнън Димирест отвори вратичката на шкафчето, отстъпи назад и учудено свирна.

Все още беше в кухнята на Гуен Мейгън и докато я чакаше да излезе от банята, бе приготвил чая. Търсейки чашки и чинийки, той отвори вратичката на шкафчето.

Пред очите му се откриха четири реда плътно наредени бутилки. Всички бяха маломерни бутилчици, които авиолиниите предлагаха на пътниците си. На етикета си повечето носеха марката на линията и не бяха отворени. Димирест набързо пресметна, че наброяваха повече от триста.

И друг път беше виждал от алкохола на авиокомпаниите в квартирите на стюардесите, но никога в такова количество.

— Имаме още запаси в спалнята — каза Гуен зад гърба му. — Събираме си ги за гости. Вече имаме достатъчно, нали?

Беше се вмъкнала неусетно в кухнята. И винаги, откакто бе започнала връзката им, щом я видеше, тя му действуваше обаятелно и освежително. Нещо невероятно за мъж, който винаги е имал самочувствие сред жените. В такива моменти той в почуда се питаше: нима е възможно тя да му принадлежи? Гуен беше в униформената си пола и блузка, които я правеха още по-млада. Живото ѝ лице с високи скули бе вдигнато нагоре, а буйните ѝ черни коси блестяха на светлината. Дълбоките ѝ черни очи го гледаха усмихнато и с искрена радост.

— Можеш силно да ме целунеш, още не съм си сложила грима.

Той се усмихна: нейният ясен музикален глас с чисто английско произношението очароваше. Както момичетата от изисканите и скъпи английски колежи, тя бе усвоила най-благозвучното от английската интонация. Понякога Върнън нарочно я караше да говори — просто за да се наслаждава на мелодичната ѝ реч.

Но сега безмълвно те се притиснаха плътно и устните ѝ жадно отвърната на целувката му.

След малко Гуен се отдръпна от него.

— Не — упорито настояваше тя. — Недей, Върнън, не сега.

— Защо? Имаме достатъчно време. — В гласа му звучеше суровост, нетърпение.

— Защото нали ти казах. Искам да поговорим, а време за двете нямаме — Гуен си оправи блузката, която се бе извадила от полата.

— По дяволите! — изръмжа той. — Караш ме да кипна, а после... Добре, ще почакаме до Неапол! — Той нежно я целуна. — През целия път до Европа ще знаеш, че седя в пилотската кабина, но лудея...

— Отново ще те накарам да кипнеш. Обещавам ти — тя се засмя и прокара своите дълги изящни пръсти през косата и лицето му.

— Ох, господи, отново ме караш да... — изпъшка той.

— Добре, стига толкова — Гуен свали ръцете му, които бяха обгърнали кръста ѝ, и го бутна решително встрани. После се обърна и се приближи към шкафчето, което стоеше отворено.

— Почакай малко. Какво значи всичко това? — Димирест посочи към миниатюрните бутилчици с етикети на авиокомпанията.

— Това ли? — Гуен повдигна вежди и разгледа четирите реда с бутилки, а после

лицето ѝ доби невинно и добродетелно изражение. — Просто някои останки, от които пътниците са се отказали. Предполагам, капитане, че нямате намерение да съобщите, че притежавам инвентар на авиокомпанията.

— Останки в такова количество? — скептично попита той.

— Разбира се! — Гуен извади една бутилчица от джин „Бийфитър“, после повдигна бутилка с уиски „Канейдиън клъб“. — Хубавото на авиокомпаниите е това, че винаги купуват най-изисканите марки. Искаш ли глътка?

Той поклати глава.

— Би могла да ми предложиш нещо по-добро.

— Да, разбира се. Но не разбирам защо трябва да гледаш толкова неодобрително.

— Просто не искам да те хванат.

— Всички си свиват, а досега никого не са хванали. На всеки пътник в първа класа се полагат по две бутилчици. Обикновено пътниците изпиват една, а има и такива, които въобще се отказват.

— В правилника е казано, че неупотребеното трябва да се върне.

— О, за бога! Разбира се, че връщаме: две-три бутилчици, а останалото момичетата си поделят помежду си. Същото правим и с виното. — Гуен се изкикоти. — Страшно обичаме пътниците, които пожелават повече вино в края на полета. По този начин на законно основание отваряме нова бутилка и му наливаме една чаша, а останалото...

— Ясно. Останалото си го носите в къщи, така ли?

— Искаш ли да видиш? — Гуен отвори друго шкафче. Вътре имаше около десетина винени бутилки.

— По дяволите! — изсмя се Димирест.

— Не всичкото е мое. Съквартирантката ми и едно момиче от съседния апартамент ми дават своето за съхранение. Нали се готвим за „купон“? Ти ще дойдеш, нали?

— Може би, ако ме поканите.

Гуен затвори вратичката на шкафчето.

— Естествено, ще бъдеш поканен.

Седнаха в кухнята и тя наля чая. Върнън я наблюдаваше с възхищение. Умееше и най-простото нещо да го прави красиво и величествено. Забеляза, че в съседното шкафче имаше цял куп чаени чашки с емблемата на „Транс Америка“. Тези чашки се използванаха в самолетите. Реши, че няма смисъл да се ядосва за бутилките; тези „аванти“ не бяха нещо ново за стюардесите. Но единственото, което го изуми, бе огромното количество.

Той много добре знаеше, че стюардесите от всички аеролинии отрано се ориентират, че икономииите от храната и алкохола на пътниците могат съществено да облекчат личния им бюджет. Те обикновено носеха на борда големи чанти, почти празни, които натъпкваха с останалата храна — винаги от най-добро качество. Един празен термос винаги бе полезен, за да се напълни с шампанско или сметана. Димирест бе убеден, че ако една стюардеса е достатъчно предприемчива, тя би съкратила седмичните си разходи за храна наполовина. Само при задграничните полети, където по закон всичката храна, консумирана или не, се унищожаваше непосредствено след кацането, момичетата бяха по-внимателни.

Това бе строго забранено от правилниците на всички авиокомпаниии, но все пак се вършеше.

Стюардесите добре знаеха още нещо; че никакви проверки на инвентара не се правят в края на полета. От една страна, компаниите просто нямаха време, а от друга — беше им по-

евтино да преглътнат някои загуби, отколкото да вдигат шум около тях. Благодарение на това много стюардеси бяха успели да се сдобият с одеяла, възглавници, хавлии, салфетки, чаши, сребърни прибори, и то в удивителни количества. Върнън Димирест, който бе посещавал не малко „гнезденца“ на стюардеси, знаеше, че всички предмети за всекидневна употреба идеха от авиокомпаниите.

Гуен го изтръгна от мислите му.

— Това, което искам да ти кажа, Върнън, е, че съм бременна.

Тя го каза толкова небрежно, че в началото той просто не й обърна внимание. После тъпо реагира:

— Какво си?

— Бременна — **бременна!**

— Не ми го натъртвай! — сръза я той. Умът му все още не го проумяваше. — Сигурна ли си?

Гуен се разсмя — из стаята се разнесе нейният звучен, сребърен смях — и отпи глътка чай. Върнън усети, че тя се подиграва на реакцията му. Но също усети, че тя никога не е била толкова хубава и желана, както в този момент.

— Слушай, скъпи! Твоят въпрос е банален. Едно старо клише. Във всяка книга, която съм чела, при подобна сцена мъжът пита: „Сигурна ли си?“

— По дяволите, Гуен! — той нервно повиши глас. — *Все пак сигурна ли си, или не?*

— Разбира се, че съм сигурна. Иначе не бих ти казала. — Тя посочи към чашата чай пред него. — Искаш ли още чай?

— Не.

— Всичко е много просто — спокойно поде Гуен. — При онова „преспиване“ в Сан Франциско... Спомняш ли си? Нощувахме в луксозния хотел на Ноб Хил. Онзи, с красивия изглед, как се казваше?

— „Флеърмонт“. Добре де, спомням си? По-натагък...

— Ами май че проявих небрежност. Престанах да гълтам хапчета, защото напълнявам от тях. Мислех, че нямам нужда от други предпазни мерки и мога да съм спокойна този ден, но явно, сбъркала съм. И точно защото съм проявила нехайство, сега в мене има едно мъничко Димирестче, което ще расте и големее.

Настъпи мълчание. След малко той неловко запита:

— Може би не е редно да ти задавам такъв въпрос...

— Напротив — прекъсна го тя, — имаш право всичко да питаш. — Нейните тъмни дълбоки очи го гледаха спокойно и открито. — Това, което искаш да знаеш, дали не съм имала междувременно някой друг и дали ти си бащата?

— Виж, Гуен...

Тя протегна ръка и се докосна до него.

— Не бива да се срамуваш да питаш. На твоето място бих задала същия въпрос.

Той махна съкрушено с ръка.

— Извинявай, забрави го.

— Но аз съм готова да ти отговоря. — Тя заговори забързано и не толкова уверено. — Няма никой друг, знаеш, и не може и да има. Аз просто те обичам.

За първи път сведе очи и после продължи:

— Мисля, че те обичам. Знам, че те обичах преди това, в Сан Франциско. Мисля си и дори се радвам, защото сигурно и ти обичаш жената, която ще ти роди бебенце, нали?

— Слушай, Гуен! — той взе ръцете ѝ в своите. Ръцете на Димирест бяха силни и чувствителни, привикнали да управляват и да подчиняват, но и способни на нежност и ласка. Сега те бяха нежни. Към жените, които е харесвал, той винаги е бил мил и ласкав, докато с мъжете се държеше неизменно грубо. — Трябва сериозно да обмислим нещата. — След като се съвзе от изненадата, опита се да приведе в ред мислите си. Беше му съвършено ясно каква ще бъде следващата му стъпка.

— Не трябва да предприемаш нищо! — Гуен вдигна глава, гласът ѝ беше овладян. — И не се безпокой, не мисли дали ще имам трудности, не мисли, че ще усложня твоя живот. Аз много добре знаех в какво се увличам и какви ще бъдат последствията. Това стана случайно. Не съм го очаквала. Реших да ти кажа тази вечер, защото бебето е твое. То е част от тебе. Ти знаеш това. Сега, когато знаещ, повтарям ти: Не се вълнувай, аз сама ще се справя с всичко!

— Не ставай смешна. Разбира се, аз ще ти помогна. Да не би да си мислиш, че ще те зарежа, сякаш това не ме засяга? — Най-главното нещо е бързината, съзнаваше той. Колкото по-бързо се избавеше от нежелания плод, толкова по-добре. Замисли се дали Гуен няма някакви религиозни предрасъдъци относно абортите. Никога не бе споменавала пред него да е религиозна, но откъде да знае, понякога най-неподозираните хора се оказват верующи. — Ти католичка ли си? — попита той.

— Не.

Още по-добре, мислеше си той. В такъв случай най-разумното е бързо да се замине за Швеция. Трябваше само няколко дни да остане там. „Транс Америка“, естествено, ще ѝ съдействува — авиокомпаниите винаги помагаша в такива случаи, при условия официално да не ги забъркват: думата „аборт“ трябваше само да се намекне, но не и да се произнеса. Тогава Гуен можеше да отлети с „Транс Америка“ до Париж, а оттам с „Ер Франс“ до Стокхолм със служебен билет на разменни начала. Разбира се, дори пътуването да е безплатно, таксата за операцията щеше да бъде дяволски висока. Хората от авиацията дори се шегуваха, че в Швеция ти изтръгват не само вътрешностите, но и джобовете. В Япония, естествено, едно такова нещо струваше по-евтино. Много от стюардесите предпочитаха да отидат до Токио, където правеха аборти за 50 долара. Абортите трябваше да са терапевтични, но Димирест не им се доверяваше. Все пак Швеция или Швейцария са за предпочитане. Веднаж той беше заявил: ако някоя стюардеса забременее от него, той ще ѝ уреди да се избави от детето само при първокласно медицинско обслужване.

Лично за него бе страшно досадно, че Гуен се нареди точно сега, когато той правеше пристройка на къщата си и разходите по строежа бяха надхвърлили предварителните сметки. Е, няма какво да се прави, ще трябва да продаде някои акции, например от „Дженеръл Дайнемикс“. Капиталът му там бе добър, и време беше да вземе печалба. Ще позвъни на своя борсов посредник веднага след като се върне от Рим и Неапол.

— Но все пак ще дойдеш ли с мен в Неапол?

— Разбира се, мечтаей за този момент. Освен това имам нова нощница. Ще я видиш утре вечер.

Той стана от масата и се засмя:

— Ти си една малка безсрамница.

— Една малка бременна безсрамница, която най-безсрамно те обича. А ти обичаш ли ме? — приближи се до него и той започна да я целува по устните, по ухото, по лицето. Усети, че нейните ръце нежно го обгръщат и той промълви:

— Да, обичам те! — В този момент той говореше истината.

— Скъпи, Върнън!

— Кажи.

Лицето ѝ бе нежно притиснато в неговото, гласът ѝ прозвуча глухо:

— Аз наистина ти казвам — не искам да ми помагаш! Но ако ти пожелаеш, това е вече друга работа.

— Искам, разбира се — той реши внимателно да подразбере какво мисли тя за един аборт, но не сега, а по пътя за летището.

Гуен се изтръгна от обятията му и погледна часовника си: беше осем и двадесет.

— Време е, капитане, да вървим!

— Предполагам, че разбираш — наистина не трябва да се тревожиш — говореше Върнън Димирест, докато шофираше, — авиокомпаниите са свикнали неомъжените им стюардеси да забременяват. Това се случва непрекъснато. В последния доклад, който четох, десет процента от стюардесите годишно се оказват бременни.

Разговорът беше започнал да става делови, с удоволствие забеляза Димирест. Чудесно! Беше важно да отклони Гуен от глупави сантименталности за това дете. Започне ли да става сантиментална, не можеше да се разчита на здравия ѝ разум и можеха да се случат всякакви нелепости.

Той управляваше мерцедеса си внимателно, изящно, но твърдо държеше кормилото, както винаги, когато управляваше някаква машина — било самолет или автомобил. Малките улички, които бяха току-що почистени, когато идваше към апартамента ѝ, сега бяха покрити с дебела снежна покривка. Продължаваше непрестанно да вали и далеч от сградите по откритите за вятъра места се издигаха високи преспи. Капитан Димирест ловко ги заобикаляше. Нямаше намерение да заседне или да излиза от колата, докато не се добере до гаража на „Транс Америка“. Сгушена на кожената седалка до него, Гуен недоверчиво попита:

— Наистина ли всяка година десет на сто от стюардесите забременяват?

— С малки изменения всяка година, но това е средният процент. Е, таблетките несъмнено измениха малко нещата. Но не чак толкова, както ми е известно. Като един от ръководителите на нашата асоциация аз имам достъп до този вид информация. — Той изчака реакцията на Гуен. Тя остана безмълвна и тогава той продължи:

— Трябва да знаеш, че повечето стюардеси са млади момичета, дошли от провинцията и от скромни градски семейства, със скромно възпитание, водили непретенциозен живот, и изведнъж им се открива блестяща работа, блестящ живот: те пътуват, срещат се с интересни хора, отсядат в луксозни хотели, това е първото им докосване до „la dolce vita“. — Той се изхили. — Понякога тази първа глътка остава неприятна утайка в чашата.

— Но това е гадно! — за първи път, откакто се познаваха, Гуен избухна и процеди с възмущение: — Държиш се високомерно, също като мъж. Ако аз имам някаква утайка в моята чаша или в мен самата, позволи ми да ти напомня, че тази утайка е твоя и ако не спрем разговора дотук, бих измислила и по-сполучливо определение. И още нещо, не желая да ме смесваш с всички онези момичета от провинцията или скромните градски семейства, за които говориш.

Бузите на Гуен бяха пламнали и от очите ѝ излизаха гневни искри.

— Ха! — възкликна Върнън. — Гневът ти ми харесва.

— Продължавай с тия приказки и ще видиш какво ще се получи!

— Нима бях толкова лош?

— Безобразен!

— Извинявай, не се сърди — Димирест намали скоростта и спря на един светофар, който блестеше с хиляди червени отражения в падащия сняг. Стояха мълчаливи, докато светофарът светна в зелено, наситено зелено, като в коледна картичка. Щом потеглиха, той внимателно подхвана отново:

— Не съм искал с никого да те смесвам, защото ти си по изключение. Ти си едно изящно създание, по невнимание изпаднало в беда. Ти сама го каза. Но аз мисля, че невнимателни сме били и двамата.

— Да, така е — гневът на Гуен започна да се изпарява. — Но не ме бъркай с другите. Аз съм си аз и никои друг.

Пътуваха известно време мълчаливо, после Гуен замислено продължи:

— Мисля, че бихме могли да го наречем така.

— Кое да наречем?

— Спомних си за думите си преди малко, за малкия Димирест вътре в мен. Ако е момче, бихме могли да го наречем Върнън Димирест-младши, както американците кръщават децата си.

Все му беше едно за името. Той започна боязливо: — Не бих искал моят син... — и спря. Тази тема беше опасна. — Искан да кажа, Гуен, че авиокомпаниите са свикнали с тези неща, чувала ли си за съществуването на триточковата програма за бременността?

— Да — кратко отвърна тя.

Естествено, Гуен знаеше. Повечето стюардеси знаеха какво биха направили за тях авиокомпаниите в случай че забременеят и в случай че стюардесите приемат определени условия. В „Транс Америка“ тази система фамилиарно я наричаха „трите точки“. Другите авиокомпании използваха различни наименования и процедурите бяха по-различни, но принципът — същият.

— Познавам момичета, които са използвали „трите точки“, но никога не съм мислила, че и на мен ще ми дотрябват.

— Сигурно и другите момичета не са мислили, но не бива да се безпокоиш. Авиокомпаниите няма да го разтръбят. Всичко става скрито-покрито. Как сме с времето?

Гуен погледна часовника си на светлината на таблото.

— Имаме време.

Той сви мерцедеса внимателно по централната алея и пресмятайки хлъзгането по мокрия сняг, задмина един тежък камион. Няколко мъже, вероятно от аварийните служби, висяха отстрани, уморени, мокри, жалки. Как ли биха реагирали, помисли си Димирест, ако знаеха, че само след няколко часа те с Гуен ще бъдат под топлото неаполитанско небе?

— Не знам — каза Гуен. — Мисля, че не бих могла да го направя.

И двамата знаеха причините, които караха ръководството на авиокомпаниите да използват триточковата програма. Някоя аеролиния не би искала да загуби стюардесите си. Обучението им беше скъпо и една квалифицирана стюардеса представляваше истински капитал. И още нещо: подходящи момичета с приятна външност, изискани маниери и личен чар трудно се намираха.

Програмата действуваше просто и ефективно. Забременееше ли стюардеса, без изгледи да се омъжи, след края на бременността можеше да се върне на своята работа и компанията с удоволствие я приемаше. Съгласно програмата тя получаваше служебна отпуска и мястото й

се пазеше. За личното ѝ състояние се грижеше специална служба към кадровия отдел, която уреждаше медицинските грижи в дома на момичето или в болнично заведение, както предпочиташе то. Компанията предлагаше психологическа помощ: момичето знаеше, че някой се грижи за нея, че пази интересите ѝ, понякога се отпускаха и парични помощи. Ако след раждането на стюардесата ѝ беше неудобно да се върне на предишното си място, прехвърляха я в друга авиокомпания по неин избор.

В замяна авиокомпаниите изискваха от стюардесите да спазят три условия — и оттук наричаха програмата триточкова.

Първо, стюардесата беше длъжна да уведомява кадровата служба за местонахождението си по време на цялата бременност.

Второ, непосредствено след раждането тя трябваше да се откаже от бебето си и да го предаде за осиновяване. Не биваше да се интересува и да знае родителите, които ще го осиновят. Така детето щеше да изчезне напълно от живота ѝ. Авиокомпанията обаче гарантираше бебето да попадне в добро семейство и се грижеше за процедурните въпроси при осиновяването.

Трето, за да се ползува от услугите на триточковата програма, стюардесата се задължаваше да съобщи на авиокомпанията името на бащата на детето. Тогава представител на кадровата служба, човек опитен в тези проблеми, незабавно изнамираше бащата и изискваше от него нужната парична помощ за момичето. Представителите на кадровия отдел искаха от бащата писмено съгласие да заплати медицинските разходи по раждането и кърменето на бебето и ако успееш, караха го да вземзди, макар и частично, финансовите загуби на момичето, докато е в отпуск по бременност. Авиокомпаниите държаха тези съглашения да се пазят в тайна и да са по взаимно съгласие. Разбира се, ако се наложеше, те прибегваха и до натиск над неподатливия баща, използвайки значителното си обществено влияние.

До крути мерки почти не се стигаше, ако бащата на бебето бе някой от членовете на екипажа — командир, първи или втори пилот. В такива случаи компанията лесно го увещаваше, а и бащата бе готов на всичко, за да се запази инцидентът в тайна. Разбира се, компанията бе абсолютно дискретна. Уговаряха се за разумна издръжка и по желание компанията правеше месечни удръжки от заплатата на своя служител. И за да се избягнат всякакви неудобни и неприятни въпроси в къщи, удръжките се правеха официално по графа „Личен фонд“.

Всички пари, получени по този начин, се изплащаха на бременната стюардеса. Компанията не взимаше никакво комисионно за себе си.

— Хубавото в тази програма е — каза Димирест, — че няма да се чувствуваш сама, хората се грижат за тебе.

До този момент той внимателно избягваше едно нещо — да спомене думата „аборт“. Това бе отделен въпрос, тъй като никоя авиокомпания не желаше пряко да се свързва с изкуствено прекъсване на бременност. Обикновено момичетата получаваха неофициални съвети от своите старши стюардеси, които знаеха от опита на другите как се уреждат тези въпроси. Ако стюардесата се реши на аборт, задачата им бе да осигурят добри клинични условия и в никакъв случай момичето да не попадне в ръцете на опасни и недостойни шарлатани, към чиито услуги често се обръщаха доведени до отчаяние жени.

Гуен наблюдаваше спътника си с любопитство.

— Каж ми, моля те, откъде си толкова осведомен по тези въпроси?

— Казах ти, аз съм един от ръководителите на Асоциацията на пилотите...

— Да, но тази Асоциация е за пилотите. Доколкото знам, тя няма нищо общо със стюардесите.

— Е, пряко не, но все пак...

— Върнън, такова нещо ти се е случвало и преди, нали?... Искам да кажа... и друг път стюардеса е забременявала от тебе?

— Да — неохотно потвърди той.

— Разбира се, за теб не представлява никаква трудност да свалиш някоя стюардеса, някое от ония неопитни доверчиви момичета от провинцията, за които говореше. Или може би момиче „от скромно градско семейство“? — В гласа ѝ се чувствуваше горчивина. — Колко подобни случая имаш? Десет, двайсет? Кажи ми поне приблизителна цифра.

— Един-единствен случай — въздъхна той.

Той просто беше щастливец: вървеше му. Можеше да бъдат много повече. Сега каза истината... или почти истината. Имаше и един случай с аборт, но той не влиза в сметката.

Навън движението ставаше все по-напрегнато. До летището оставаше четвърт миля. Ярките светлини на просторната аерогара осветяваха небето дори през гъстия снеговалеж.

— Другото момиче, което е забременяло... не искам да знам името му... — започна Гуен.

— Няма и да ти го кажа.

— Тя възползува ли се от триточковата програма?

— Да.

— А ти помогна ли ѝ?

— Боже мой, за какъв човек ме смяташ? — нетърпеливо се сопна той. — Разбира се, че съм ѝ помогнал. Компанията ми правеше удържки от заплатата и затова знам как стават тези работи.

— Удържаха ти „Личен фонд“, така ли? — усмихна се Гуен.

— Точно така.

— А жена ти разбра ли нещо?

Димирест се поколеба, преди да отговори.

— Не.

— А какво стана с бебето?

— Осиновиха го.

— Какво беше?

— Как какво? Бебе.

— Много добре разбираш какво те питам. Момче или момиче?

— А... момиче май.

— *Май!*

— Е, добре, хайде — момиче беше.

Въпросите ѝ го караха да се чувствава неловко, да си спомня неща, които би искал завинаги да забрави.

Двамата мълчаха. Мерцедесът навлезе в широкия и внушителен вход пред летището. Високо над входа, облени в светлината на прожектори, се издигаха футуристични аркади — творение на всепризнат победител в международен конкурс за скулптори, — които

символизираха благородните стремежи на авиацията. След аркадите се разгръщаше сложен комплекс от серпантини, подлези, надлези, тунели, „детелини“, така оформен, че интензивният поток от превозни средства към летището да не убива скоростта си, макар че тази вечер след тридневния снеговалеж колите се движеха по-бавно от всякога. Огромни могили от сняг се издигаха на участъци от пътя. Снегорини и товарни камиони, мъчейки се да поддържат в добра проходимост поне част от пътя, още повече затрудняваха движението.

Принуден на няколко пъти да спира, Димирест на края свърна по служебния път към хангарите на „Транс Америка“, където щеше да остави мерцедеса и да вземе служебния автобус до аерогарата.

— Върнън! — Гуен го стресна изведнъж.

— Да?

— Благодаря ти, че беше откровен с мен. — Тя се протегна и докосна ръката му върху волана. — Аз ще се оправя. Просто много ми се струпа отведнъж. Но както и преди, мечтая да бъдем заедно в Неапол.

Той се усмихна, кимна, после свали ръка от кормилото и стисна ръката на Гуен.

— Ще прекараме великолепно. Обещавам ти, това пътуване ще бъде незабравимо и за двама ни.

Той вътрешно си даде дума, че ще направи всичко по силите си, за да изпълни обещанието си. За него нямаше да бъде трудно. Гуен го привличаше повече от всички жени, с които е бил... още нещо, тя му бе по-скъпа и по-близка. Ако не беше женен... Не за първи път се замисляше да се раздели със Сара и да се ожени за Гуен. После веднага прогони тази мисъл. Познаваше много свои колеги, преживели подобни дълбоки сътресения — пилоти, които след дългогодишен семеен живот изоставяха съпругите си и се оженваха за по-млади жени. Но в повечето случаи ги очакваха разбити надежди и тежки алименти на плещите им.

Все пак по време на пътуването, може би в Рим или в Неапол, трябваше да проведе още един сериозен разговор с Гуен. Досегашният разговор не взе желаната от него насока, въпросът за аборта въобще не бе споменат.

Мисълта за Рим му напомни, че в момента му предстои важна непосредствена задача: командването на Полет 2 на „Транс Америка“.

Ключът бе за стая 224 на хотелчето „О’Хейгън“.

В полутъмната съблекалня до радарната зала Кийт Бейкърсфелд осъзна, че зяпа в ключа и в пластмасовата му табелка вече няколко минути. Или може би само секунди? Кой знае. Напоследък губеше представа за времето и способност да се ориентира. У дома Натали често го заварваше да стои неподвижен и да гледа безизразно в пространството. И само загриженият ѝ въпрос: „Кийт, къде си?“ го изтръгваше от това състояние и го връщаше към нормални действия и мисъл.

Ето и сега, предположи той, неговото измъчено и изтощено съзнание бе изключило. Някъде в сложната плетеница на мозъка от кръвоносни съдове, мускули, натрупани мисли и емоции има едно малко ключе, един самозащитен механизъм, подобно на термостат в електродвигател, който задействува при прегряване и предпазва мотора от пръскане. Разликата обаче между двигателя и човешкия мозък е тази, че машината може да се остави да почине, ако има нужда. А мозъкът не може.

През единствения прозорец проникваше достатъчно светлина от прожекторите, за да може Кийт да вижда. Но това не му беше нужно. Седнал на дървената пейка, до него недокоснатите сандвичи на Натали, той държеше ключа от хотела „О’Хейгън“ и размишляваше върху парадоксите на човешкия мозък.

Човешкият мозък може да постига възвишени образи, да ражда поезия и радари, да създава Сикстинската капела и свръхзвуковия „Конкорд“ и в същото време, благодарение на своята памет и съзнание, човешкият мозък може да измъчва, да терзае човек, да не му дава минутка покой и единствено смъртта може да го избави от такова мъчение.

Смърт... Забравя... Безпаметност... — И най на края покой... Това бе накарало Кийт да сложи тази вечер край на живота си.

Скоро ще трябва да се върне в радарната зала. До края на смяната оставаха няколко часа и той си даде дума да приключи дежурството си. Сам не знаеше защо, просто смяташе, че така е редно, той винаги всичко беше вършил съвестно. Съвестното отношение към работата беше семейна черта: типична за него и за брат му Мел.

Но когато дежурството свърши и той се отърси от последното си служебно задължение, ще отиде към хотел „О’Хейгън“, където се бе регистрирал рано следобед. Необезпокояван от никого, без да губи време, ще нагълта четиридесет капсули „Нембутал“, които лежах в малка кутийка в джоба му. Той бе събирал капсулите по една, по две през последните месеци. Предписваха му ги за сън и от всяка опаковка, която аптекарят на Натали му изписваше, той си заделяше и укриваше половината. Преди няколко дни отиде в една библиотека и провери в справочника по клинична токсикология дали количеството „Нембутал“, което си бе приготвил, превишава смъртоносната доза.

Смяната му ще завърши в полунощ. Малко след това ще глътне хапчетата и ще заспи последния си сън.

Погледна часовника си. Беше почти девет. Да се връща ли в радарната зала? Не, нека остане още малко. Искеше да се върне спокоен, за да могат нервите му да издържат на всичко, което последните часове от дежурството му предложат. Отново разгледа ключа от хотелската стая. Стая 224. В тези цифри имаше странно съвпадение. Номерът на случайно избраната стая окончава на 24. Има хора, които вярват в номерологията, в тайното знамение

на цифрите. Кийт не беше от тях, но последните две цифри, предшествувани от едно „2“ показваха, че цифрата 24 се явява за втори път в неговия живот.

Първият път цифрата 24 беше дата преди година и половина. Очите на Кийт се замъглиха, както винаги, когато си спомняше за този ден. Тази дата бе запечатана с болка и чувство за вина в паметта му. От този ден се отприщи тъмният мрак на неговия дух, тоталното му отчаяние. Заради тази дата той се готвеше да сложи край на живота си.

Летен ден, утро. Четвъртък, 24 юли.

Беше ден само за поети, за влюбени и за фотографи на цветни снимки, ден, какъвто хората пазеха дълго в паметта си и след много години, когато искаха да си спомнят нещо красиво, те се връщаха към него като към изрезка от стар албум. В Лийзбърг, щата Вирджиния, недалеч от историческото място Харпърд Ферид, при изгрев небето беше ясно — в сводките за времето бе отбелязано CAVU, което на езика на авиацията означаваше таван и видимост неограничени. Чак след обяд се появиха малки пухкави бели облачета. Слънцето грееше, но не прежуряше. От планините Блу Ридж полъхваше лек ветреца и носеше аромат на орлови нокти.

На път за работа тази сутрин, шофирайки към Центъра за ръководство на въздушното движение в Лийзбърг, Кийт Бейкърсфелд видя храсти, цъфтящи диви рози, спомни си едно стихче от Кийтс, което беше учил в училище: „О, лято, пъстроцветно!“ Стори му се подходящо за ден като днешния. Пресече границата с Вирджиния — от Адъмстаун, щата Мериленд, където той, Натали и двамата им сина бяха наели чудесна малка къща. Гюрукът на фолксвагена му беше свален. Пътуваше спокойно, радваше се на свежия въздух и слънцето, когато и пред него се появиха познатите ниски модерни постройките на Центъра за ръководство на въздушното движение. Не се чувствуваше напрегнат, както друг път. По-късно неведнъж се питаше дали това не беше причината за последвалите събития.

Дори в оперативното крило — здание с плътни стени, без прозорци, където дневна светлина никога не проникваше — Кийт имаше чувството, че сиянието на летния ден някак си бе успяло да проникне и във вечната тъма. Сред седемдесетте дежурни диспечери се усещаше някакво чувство на лекота, противно на потискащото напрежение през повечето работни дни. Една от причините вероятно бе по-слабата натовареност на движението във въздуха поради ясното време. Множество нетърговски самолети — частни, военни, дори няколко лайнера — работеха на VFR, т.е. на принципа на пряката видимост, и нямаха нужда да се свързват често по радиото с Центъра за РВД.

Центърът за ръководство на въздушното движение „Вашингтон“ в Лийзбърг беше ключова контролна точка. Той следеше въздушното движение в шест източни крайбрежни щата. Контролираната зона надхвърляше сто хиляди квадратни мили. В рамките на тази зона всеки самолет, който излиташе по прибори от кое да е летище, попадеше веднага под ръководството и наблюдението на центъра в Лийзбърг. Центърът го ръководеше до края на полета му или докато напуснеше зоната. За всеки самолет, влязъл в зоната, веднага постъпваше информация от някои от дванадесетте подобни центрове, разхвърляни из целите Съединени щати. Центърът в Лийзбърг бе един от най-активните. Той наблюдаваше южния край на Североизточния коридор, който бе с най-интензивната дневна натовареност в света.

Макар и странно, Лийзбърг бе далеч от какво да е летище и на четиридесет мили от летището във Вашингтон, район Колумбия, затова центърът носеше неговото име. Самият център, разположен в провинцията на Вирджиния, представляваше група от ниски модерни здания, от три страни заобиколени с просторни нивя. Недалече шуртеше малко поточе, Бул

Рън, останало навеки в историята като полесражение на две битки по време на гражданската война. Веднаж след работа Кийт Бейкърсфелд се разходи до поточето, размишлявайки върху странната, изпълнена с превратности съдба на Лийзбърг в миналото и сега.

Тази сутрин, въпреки ясното и слънчево време навън, работата в просторната, подобна на катедрала диспечерска апаратна вървеше както винаги. Помещението — по-голямо от футболно игрище — бе слабо осветено, за да се виждат ясно десетките радарни екрани, подредени в редици над тях с козирки. Първото нещо, което поразяваше всеки новодошъл, бе шумът. От огромните изчислителни машини, прилежащата им електронна апаратура и автоматични телетипи, където постъпваха и се обработваха данните за полетите, се носеше непрестанно жужене и тракане. А от десетките диспечерски постове, където на различни честоти се раздаваха указания на пилотите, долиташе неясен човешки говор. Тракането на машините и човешкият говор се преливаха, превръщайки се в постоянен шум, който проникваше навсякъде, но странно се приглушаваше от акустичните, звукопоглъщащи стени и тавани.

Над диспечерите по протежение на цялата апаратна минаваше един мост за наблюдение, където понякога водеха посетители. Оттам погледнато, работата на диспечерите наподобяваше на фондова борса. Диспечерите рядко хвърляха поглед към моста, свикнали да пренебрегват всичко, което би отклонило вниманието им от екрана. И тъй като твърде рядко някои привилегировани личности идваха на посещение, диспечери и външни хора рядко се срещаха. Така работата беше не само напрегната, но и монашеска — в центъра не работеше ни една жена.

Кийт свали сакото си и влезе в диспечерската апаратна по снежнобяла риза, което представляваше нещо като неофициална униформа за всички диспечери. Защо беше така, никой не знаеше — правило за това не съществуваше, но диспечерите по негласно споразумение почти винаги носеха бели ризи. Кийт се запъти към своето място и неколцина негови колеги приятелски му кимнаха с „добро утро“. Поради внезапното чувство за напрежение, което обхващаше всеки, щом влезеше в диспечерската апаратна, бе станало нормално да поздравяваш само с леко кимване или с бързо „здраси!“, а често пъти нямаше дори време за това.

Кийт работеше в зоната Питсбърг — Балтимор, която обикновено се наблюдаваше от трима души. Кийт бе радарен диспечер: той поддържаеше връзка със самолетите и им даваше указания по радиото. Двамата му помощници събираха информации за полетите и поддържаха контакт с летищата. Старши диспечерът координираше работата на тримата. Днес в екипа работеше и стажант-диспечер, когото Кийт обучаваше от няколко седмици насам.

Заедно с Кийт влязоха още няколко диспечери, всеки заставаше няколко минути зад колегата си, когото трябваше да смени, докато „запечати картината“. Така беше пред всички контроли постове в диспечерската апаратна.

Изправен в своя сектор зад колегата си, чието дежурство свършваше, Кийт усети как сетивността му се изостря и как съзнателно се усилва мозъчната му дейност. В продължение на следващите осем часа, с изключение на две малки почивки, мозъкът му трябваше да работи с това напрежение.

Направи му впечатление, че въпреки хубавото време, движението в този час от деня не беше особено напрегнато. На тъмната повърхност на екрана блестяха около петнайсет яркозелени точки или „мишени“, както ги наричаха радарните диспечери, обозначаващи

местоположението на самолета във въздуха. Един „Конвекър“—440 на компанията „Алигъни“ на 800 фута височина приближаваше Питсбърг. Зад него на различни височини летяха един ДС—8 на „Нешънъл еърлайнз“, един 727 на „Американ еърлайнз“, два частни самолета — „Лиър“ и „Феърчайлд“ Ф—27 — още един на „Нешънъл“, този път „Електра“. Още няколко полета, забеляза Кийт, щяха всеки момент да се появят на екрана или от други сектори, или от летището „Френдшип“ във Балтимор. В противната посока с направление към Балтимор летяха един „Делта ДС—9“, който скоро щеше да се поеме от кулата на летище „Френдшип“. Следваха един самолет на „ТУА“, един „Мартин“ на „Пиедмон еърлайнз“, още два частни, още два на „Юнайтид еърлайнз“ и един „Мохок“. Дистанцията между самолетите в хоризонтал и вертикал беше задоволителна. Като че ли само двете машини на „Юнайтид“ бяха малко близко, помисли си Кийт. Сякаш прочел мислите му, диспечерът, който все още командуваше екрана, даде инструкции на задния самолет леко да промени курса си.

— Запомни картината — спокойно каза Кийт. Колегата му кимна и се отдалечи.

Старши диспечерът на Кийт — Пери Йънт — надяна слушалките си над главата на Кийт и се наведе над него, за да провери сам какво е положението във въздуха. Пери бе висок, слаб негър, няколко години по-млад от Кийт. Имаше бърза и всепоглъщаща памет и умееше да съхранява в ума си всевъзможни данни за полетите и след това да ги възстановява на части или в цялост с точността на изчислителна машина. В трудни минути присъствието на Пери действуваше окуражително и успокоително.

Кийт вече бе приел няколко нови полета и предал няколко самолета на съседни контролни центрове, когато Пери се докосна до рамото.

— Кийт, днес наблюдавам два екипа — този и съседния. С един човек сме по-малко. При тебе всичко е наред в момента, нали?

Кийт кимна.

— Прието. — Той предаде наставления на един Боинг-727 на „Ийстърн“ и посочи към стажант-диспечера Джордж Уолас, който седеше до него. — Джордж е при мен, той ще ме наблюдава.

— О'кей! — Пери Йънт свали слушалките си и се придвижи към съседния екран. Подобни неща се бяха случвали и друг път и диспечерите се справяха без усилие. Пери и Кийт работеха заедно вече няколко години и можеха спокойно да се доверяват един на друг. Кийт се обърна към стажанта:

— Джордж, опитай се да запомниш картината!

Джордж Уолас кимна и се приближи до екрана. Беше около двадесет и пет годишен и стажуваше вече втора година. Преди това бе изкарал военната си служба в авиацията. Проявяваше се като момче с бърз и подвижен ум и умееше да запазва самообладание при тревожни ситуации. След около седмица щяха да го направят пълноправен диспечер, макар и сега да бе практически напълно подготвен да поеме самостоятелно този пост.

Кийт нарочно остави един БАС-400 на „Американ еърлайнз“ и един Боинг-727 на „Нешънъл“ да се доближат повече от допустимото. Беше готов за светкавични инструкции, ако разстоянието станеше критично. Джордж Уолас моментално забеляза нередността и предупреди Кийт.

Този вид непосредствени тестове бяха единственият сигурен начин да се провери способността на един нов диспечер. Също така, когато стажантът сам наблюдаваше екрана, даваха му се възможности да прояви съобразителност и сам да се справи със ситуацията. В такива моменти обучаващият диспечер бе задължен да стои спокойно, да стиска палци и да

се облива в пот. Все едно, беше казал някой, че „висиш във въздуха, вкопчил нокти в тухлена стена“. Беше много важно кога ще се намеси — нито прекалено рано, нито прекалено късно. Ако инструкторът се намесеше не навреме, можеше да се подкопае самочувствието на стажанта и един потенциално добър бъдещ диспечер да изгуби вяра в себе си. От друга страна, ако инструкторът не съумееше да се намеси навреме, във въздуха можеше да се получи страхотна катастрофа.

Рисковете и нервното напрежение бяха толкова големи, че повечето диспечери отказваха да обучават стажанти. Обикновено изтъкваха, че нито получават официално признание, нито пък им заплащат за това. А случеше ли се произшествие, инструкторът изцяло носеше отговорността. Струваше ли си да поемат толкова допълнително напрежение и отговорност за нищо?

Кийт обаче с удоволствие приемаше стажанти и проявяваше търпение при обучението им. Въпреки че самият той често се потеше и трепереше от страх, вършеше тази работа, защото чувствуваше, че е необходима. В момента той лично се гордееше с постиженията на Джордж Уолас.

— Ще накарам „Юнайтид“ 284 да завие вдясно, докато дадете нова височина на „Мохок“ — спокойно каза Уолас. Кийт кимна с глава и натисна бутона на микрофона.

— Полет 284 на „Юнайтид еърлайнз“. Тук е Центърът „Вашингтон“. Завой вдясно, курс 06–0.

Отговорът дойде незабавно.

— Център „Вашингтон“. Тук е „Юнайтид“ 284. Прието. 06–0.

На екрана яркозелената точка започна да пулсира, когато „Юнайтид“ 284 пое новия си курс.

Под диспечерската апаратна в една стая, изпълнена с рафтове от множество бавновъртящи се магнетофони, се записваха разговорите между земята и въздуха — за прослушване, ако станеше нужда. Всеки разговор от всеки пост в диспечерската апаратна се записваше и съхраняваше; периодически някои ленти се прослушваха контролно от старши диспечерите. Никой диспечер не знаеше кога неговите разговори ще бъдат прослушани за анализ. На вратата на магнетофонната апаратна с чер хумор бе написано: „Внимание! Големият брат ви подслушва!“

Пери Йънт се появяваше от време на време. Продължаваше да контролира двата екрана и се задържаше дълго, за да проследи положението във въздуха. Явно бе доволен от екрана на Кийт, затова оставаше по-малко при него, отколкото на съседния пост, където често изникваха трудности. Около 10 часа напрежението във въздуха започна леко да спада, но малко преди обед щеше отново да се увеличи — след 10,30 часа Кийт и Джордж Уолас си размениха местата. Стажантът застана пред екрана, а Кийт го наблюдаваше отстрани. Нямаше нужда от намеса. Младият Уолас действуваше умно и компетентно. Доколкото позволяваше обстановката, Кийт се отпусна.

В единадесет без десет на Кийт му се наложи да отиде до тоалетната. През последните месеци на няколко пъти прекара стомашен грип, боеше се, че започва нова атака. Махна към Пери Йънт. Той кимна.

— Джордж справя ли се?

— Не по-зле от ветерана — отвърна Кийт достатъчно високо, за да чуе Джордж.

— Аз ще наглеждам — каза Пери, — ти върви, Кийт.

— Благодаря!

Кийт отбеляза в дневника времето, в което излиза. Пери драсна инициалите си в следващата графа, поемайки отговорността за работата на Уолас. След няколко минути, когато Кийт се върне, щеше да се повтори същата процедура.

Излизайки от апаратната, Кийт Бейкърсфелд забеляза, че старши диспечерът изучава екрана, сложил леко ръка на рамото на Джордж Уолас.

Тоалетната се намираще на горния етаж. През матиралото стъкло проникваше блясъкът на слънчевия ден. Като свърши, Кийт се наплиска с вода и отвори прозореца. Дали времето е все така хубаво, както сутринта? — помисли си Кийт. Беше все така прекрасен ден.

От прозорчето на задната стена на зданието, отвъд служебния двор, той видя зелени поляни, дървета и диви цветя. Беше станало по-горещо. Във въздуха се носеше сънливото жужене на насекоми.

Кийт продължи да гледа навън — не му се искаше да се раздели със сияйната слънчева светлина и да се върне в полумрака на диспечерската апаратна. Напоследък често го обхващаха подобни настроения — дори доста често — и ако трябваше да признае честно пред себе си, не му се връщаше не заради тъмнината, а заради силното напрежение на работата. А имаше време, когато напрежението и трудностите в професията му, все така безмилостни както и сега, не му правеха никакво впечатление. Сега обаче той ги усещаше и понякога трябваше да се насили, за да ги превъзмогне.

Докато Кийт Бейкърсфелд стоеше на прозореца и мислеше, един Боинг 727 на „Нортуест Ориент“ на път от Минеаполис-Сент Пол — приближаваше към Вашингтон. В салона на самолета стюардесата се бе навела към един възрастен пътник. Лицето му бе станало пепелявосиво, нямаше сили да проговори. Стюардесата реши, че е изкарал или в момента прекарва сърдечна криза. Тя забърза към кабината да съобщи на командира. Секунди по-късно, действайки по инструкции на командира, първият пилот на самолета поиска от Центъра за ръководство на въздушното движение „Вашингтон“ специално разрешение за аварийно кацане на националното летище във Вашингтон.

Неведнъж Кийт си мислеше, както се замисли и сега, колко ли още години ще може да измъчва и напруга уморения си мозък. Работеше като диспечер вече петнайсет години. А бе едва на тридесет и осем.

Най-мъчителното беше, че тази работа изтощава умствено човека и на четиридесет и пет-петдесет той е вече старец, а до пенсия трябваше да се влачи още десетина-петнайсет години. За мнозина от въздушните диспечери тези последни години бяха изтощителни и непосилни и те не доживяваха до пенсия.

Кийт знаеше, знаеха и другите диспечери, беше и отдавна официално признато, че напрежението на тяхната работа изтощава човешкия организъм. А папките на лекарите, които следяха здравето на авиационния персонал, бяха набъбнали от такива примери. Сред болестите, които се явяваха непосредствено в резултат от диспечерската работа, бяха нервно изтощение, инфаркти, стомашните язви, тахикардия, психическите разстройства и още много други по-малко тежки заболявания. Множество изтъкнати лекари в своите научни изследвания потвърждаваха и обосноваваха тези заболявания. Един от тях бе писал: „Диспечерът ще прекарва нервни, безсънни часове всяка нощ, потънал в мисли, как ли за

бога бе успял да предотврати сблъскването на самолетите във въздуха. Днес бе успял да се размине с катастрофата, но ще има ли същия късмет утре? Постепенно нещо вътре в него — физически, душевно, а най-често и двете — неизбежно ще почне да се руши.“

Въоръжено с тези данни, Федералното управление на авиацията се бе обърнало към Конгреса с предложение въздушните диспечери да се пенсионира след петнадесет или двадесетгодишна служба. Двадесетгодишен стаж, по мнението на лекарите, се равняваше на четиридесет години в друга професия. Федералното управление на авиацията отправи предупреждение към законодателните органи, че от тяхното решение зависи безопасността на пътуващите по въздуха граждани. На диспечери, прекарвали пред радара повече от двадесет години, не бива да се разчита. Конгресът, спомни си Кийт, не обърна внимание на това предупреждение и отказа да внесе законопроект.

По-късно назначената от президента специална комисия също се изказа против съкращения стаж на диспечерите, а на Федералното управление на авиацията казаха да прекрати всякакви опити в тази насока. И сега официално нищо не се вършеше. По свой път обаче Кийт знаеше, че хората от ФУА във Вашингтон са убедени, че трябва да се продължи борбата; те дори предричаха, че въпросът ще се постави отново само след като по вина на уморен диспечер стане катастрофа във въздуха и се вдигне обществено недоволство и шум в пресата.

Мислите на Кийт отново се върнаха към зелените поля пред него. Днес наистина бе славен ден. Полята бяха така примамливи, дори гледани от прозореца на тоалетната. Прииска му се да излезе и да се изтегне на слънцето. Но, уви, беше невъзможно. Реши, че е време да се върне в диспечерската апаратна. Ще се върне, още един миг само.

Боингът 727 на „Нортуест Ориент“, по указание на Центъра „Вашингтон“, започна да снижава. На всички машини, които летяха по-ниско, бе спешно заповядано да променят курса или да кръжат на безопасно разстояние. Сред растящото движение във въздуха бе прочистен наклонен коридор, в който трябваше да се спусне самолетът. Кулата на летището във Вашингтон бе алармирана. Тя щеше да поеме самолета, след като той излезе от зоната за наблюдение на Центъра „Вашингтон“. В този момент отговорността за полета на „Нортуест Ориент“ и останалите машини ръководеше съседното отделение до Кийт, наблюдавано от младия негър Пери Йънт.

Петнадесет самолета с различни скорости, възлизащи общо на 7 500 мили в час, сновяха в малко въздушно пространство от няколко мили. Те всички трябваше да летят на определено разстояние един от друг. През тях спешно и безопасно трябваше да се прокара боингът.

Подобни ситуации се случваха по няколко пъти на ден. В лошо време те ставаха по няколко пъти на час. Понякога извънредни обстоятелства възникваха едновременно и диспечерите ги номерираха ИО-1, ИО-2, ИО-3.

Пери Йънт — спокоен, уверен и сръчен, както винаги, откликна с вещица и опит на създадената ситуация. Работейки с другите в сектора, той координираше инструкциите при извънредни обстоятелства, спокойно, с равен глас, така че никой случайно попаднал човек не би разгадал от неговия тон, че се решава въздушно произшествие. Другите самолети не можеха да чуят указанията, давани на самолета на „Нортуест Ориент“, който бе преминал на отделна радиочестота.

Всичко вървеше добре. Самолетът се спускаше по указания курс. След няколко минути

извънредната ситуация щеше да бъде ликвидирана. Въпреки напрегнатата обстановка Пери Йънт намери време да погледне и на съседния екран — от който не трябваше да отделя вниманието си, — за да провери работата на Джордж Уолас. Всичко изглеждаше нормално, но Пери щеше да се чувства по-спокоен, когато Кийт Бейкърсфелд се върне на мястото си. Погледна към вратата. От Кийт все още нямаше следа.

Кийт продължаваше да стои на отворения прозорец, любуваше се на полята на Вирджиния и си мислеше за Натали. Въздъхна. Напоследък помежду им се бяха появили разногласия заради неговата работа. Имаше някои моменти, които жена му не можеше да разбере. Натали се тревожеше за здравето на Кийт. Искаше той да се откаже от тази работа, да напусне и да избере някоя друга професия, докато все още са млади и докато не е загубил окончателно здравето си. Сега той осъзна, че бе грешил, доверявайки на Натали какво става с другите диспечери, които от напрегнатата работа преждевременно остаряваха и заболяваха. Натали се тревожеше, и не без причина, но той си имаше съображения и не можеше да напусне работата си, не искаше да махне с ръка на толкова години обучение и опит — съображения, които Натали трудно можеше да разбере, може би не само Натали, а всяка друга жена.

Над Мартинзбърг, Западна Вирджиния, на около триста мили северозападно от Центъра „Вашингтон“ един частен четириместен самолет „Бийч Бонанса“, летящ на седемстотин фута височина, напусна въздушно трасе V166 и навлезе в трасе V44, Малкият самолет, който видимо се идентифицираше по опашката, подобна на пеперуда, летеше със скорост 175 мили в час по посока Балтимор. В него пътуваше семейство Редфърн — Ървинг Редфърн, инженер-икономист, съпругата му Мери и двете им деца — Джеръми на десет години и Валери — на девет.

Ървинг Редфърн беше внимателен и прецизен човек. Днес в ясното време би могъл да лети само на визуално управление. Той реши обаче, че е по-благоразумно да лети по прибори и напускайки летището в своя град Чарлстън, Западна Вирджиния, той навлезе във въздушното трасе и държеше връзка с центрове за ръководство на въздушно движение. Само преди няколко минути Център „Вашингтон“ му даде нов курс по въздушно трасе V44. Той изпълни указанията и стрелката на магнитния му компас, която леко вибрираше, бавно се успокои. Семейството пътуваше за Балтимор отчасти защото Ървинг имаше работа, но и за удоволствие — канеха се тази вечер да отидат на театър. Докато бащата бе съсредоточен в пилотирането, децата и майката весело разговаряха какво ще си поръчат за обяд на летище „Френдшип“.

Диспечерът от Център „Вашингтон“, дал последните инструкции на Ървинг Редфърн, бе Джордж Уолас — почти квалифицираният стажант, който все още запълваше отсъствието на Кийт Бейкърсфелд пред екрана. Джордж веднага бе засякъл самолета на Редфърн на своя екран още щом се появи като ярка зелена точка, много по-мъничка от останалите и много по-бавно подвижна. Никакви машини не летяха до малкия самолет и той, изглежда, можеше спокойно да се движи напред. Старши диспечерът Пери Йънт в този момент отново се бе върнал към съседния сектор. Той помагаше там да се отстранят по-бързо последиците от разстройството на графика, предизвикано от извънредното кацане на боинга на „Нортуест Ориент“, сега вече безопасно поет от кулата на националното летище. От време на време Пери хвърляше поглед към Джордж, дори веднаж

се провикна: „Всичко наред ли е?“ Джордж кимна, макар че бе започнал да се изпотява. Пренапрежението, което винаги настъпваше около обед, днес като че ли започна по-рано.

Без знанието на Джордж Уолас, на Пери Йънт или на Ървинг Редфърн един реактивен тренировъчен самолет Т-33 на въздушните сили на националната гвардия кръжеше в момента на няколко мили северно от въздушно трасе V44. Т-33 беше от базата на летище Мартин, близо до Балтимор, и неговият пилот, служител в националната гвардия на име Ханк Нийл, се занимаваше с препродажба на автомобили.

Сега лейтенант Нийл провеждаше военната си преподготовка без откъсване от работа и сам изпълняваше тренировъчен полет с виражи. Тъй като имаше заповед да лети в строго определена зона, северозападно от Балтимор, никой не бе уведомен за този полет. Център „Вашингтон“ нямаше сведения, че Т-33 се намира във въздуха. Това не би имало значение, ако на Нийл не му бе доскучало да изпълнява заповедта и да спазва определената зона, ако не беше небрежен пилот. Докато лениво описваше кръгове, той от време на време поглеждаше през прозореца си и забеляза, че се е отклонил леко на юг, а всъщност той се бе врязал дълбоко в друг район. Само преди минути навлезе в зоната, контролирана от Джордж Уолас. Самолетът се появи на екрана на Уолас като зелена точка, малко по-голяма от самолетчето на семейство Редфърн. Един по-опитен диспечер веднага би разбрал какво представлява тази точка, но Джордж, зает с други самолети, все още не бе обърнал внимание на внезапно появилия се неидентифициран сигнал.

В този момент лейтенант Нийл, летящ на височина петнадесет хиляди фута, реши да завърши своя пилотаж: с няколко акробатични изпълнения — два лупинга, няколко бавни преобръщания и да се върне в базата. Той рязко свърна своя Т-33, описа кръг и погледна по правило дали има самолети над и под него. В този момент още повече се приближи към трасе V44.

Жена му не можеше да разбере, мислеше си Кийт, че човек не може безотговорно, по прищявка, пък дори и да иска да се раздели с работата си, още повече когато има да издържа семейство, да дава образование на децата. Особено когато вещината и умението, които с търпение си натрупвал в своята работа, не можеш да използваш другаде. Съществуват служби, където чиновниците могат да преминават от едно място на друго и навсякъде да прилагат своето професионално умение. За въздушните диспечери това бе невъзможно. Тяхната квалификация нямаше приложение в частната индустрия и никой не би ги взел на работа.

Съзнанието, че се намиращ в капан, а това си беше точно така, носеше разочарование, което се трупаше към другите разочарования. Парите бяха едни и същи. Когато си млад, изпълнен с ентузиазъм, когато гориш от желание да работиш в авиацията, щатните таблици за въздушните диспечери изглеждат сносни и дори високи. Едва по-късно ти става ясно колко нищожни са тези заплати в сравнение с високоотговорната работа. Пилотите и въздушните диспечери са днес най-квалифицираните професии в авиацията. И все пак пилотите получават тридесет хиляди долара годишно, докато таванът на един старши диспечер е едва десет хиляди. Никой не мислеше, че пилотите могат да получават по-малко, но дори пилотите, които се славят със своя егоизъм и себелюбие, твърдяха, че диспечерите трябва да имат по-високи заплати.

За разлика от другите професии диспечерите не можеха да се стремят към повишение, старши диспечерските места бяха няколко и само неколцина щастливци можеха да се доберат

до тях.

И въпреки всичко... Ако не си безразсъден или безотговорен — а сред диспечерите нямаше такива поради естеството на тяхната професия, — не можеш да напуснеш работата си току-така. Затова Кийт реши, че няма да изостави своя диспечерски пост. Ще трябва отново да поговори с Натали: за добро или лошо тя трябваше да се примири — за промени беше вече късно. Нямаше намерение на тази възраст да си пробива тепърва път в живота.

Наистина трябва да се връща. Погледна към часовника си и виновно осъзна, че петнадесет минути бяха изминали, откакто напусна диспечерската апаратна. За част от времето той прекара в мечти — нещо, което рядко правеше, и вероятно днес то се дължеше на упоиващото въздействие на летния ден. Кийт затвори прозореца, излезе в коридора и забърза надолу към апаратната.

Високо над областта Фредерик, щата Мериленд, лейтенант Нийл изправи своя Т-33 и полетя напред. Той хвърли небрежен поглед навън и не забеляза други самолети. Започвайки първия си лупинг и полутоно — той се гмурна остро надолу.

Веднага щом като влезе, Кийт почувства, че темпото на работата се е изменило. Шумът от гласовете бе станал по-силен. Диспечерите бяха погълнати в екраните си и не поглеждаха встрани — както тази сутрин, когато идваше на работа. Кийт се разписа в дневника, отбеляза времето, и застана зад Джордж Уолас, за да запомни картината, а очите му се мъчеха да привикнат с полумрака на апаратната след ярките слънчеви лъчи навън. Джордж промърмори „Здрасти!“, когато Кийт се върна, и продължи да дава наставления на самолетите във въздуха. Щом запомни картината Кийт, ще смени Джордж и ще заеме неговото място. Може би не беше зле, помисли си Кийт, Джордж да остане сам за малко — това ще повиши самочувствието му. От съседния сектор Пери Йънт забеляза връщането на Кийт.

Кийт изучи екрана с неговите движещи се светлинни точки — самолети, опознати от Джордж. Изведнъж ярка зелена неидентифицирана точка привлече вниманието му. Той рязко попита Джордж:

— Какъв е този самолет до „Бийч Бонанса“ 403?

Лейтенант Нийл привърши своя първи лупинг и полутоно, издигна се отново до петнадесет хиляди фута все още над областта Фредерик, макар и малко още по на юг. Той хоризонтира самолета си, след това рязко заби нос надолу и се гмурна за втория си лупинг.

— Какъв друг самолет? — Джордж Уолас проследи ръката на Кийт по екрана, пое въздух и изхриптя: — Господи боже!

С бързо движение Кийт грабна радиослушалките от Джордж и го бутна встрани. Превключи на нужната честота и натисна бутона:

— „Бийч Бонанса НС 403“. Тук център „Вашингтон“. Вляво от вас лети неопознат самолет. Завийте незабавно вдясно!

Т-33 на националната гвардия беше в най-ниската точка на гмуркането. Лейтенант Нийл дръпна лоста към себе си и като даде пълен газ, започна бързо и стремително изкачване. Точно над него се намираще мъничкият „Бийч Бонанса“ със семейство Ървинг

Редфърн, който стриктно летеше по трасе V44.

В диспечерската апаратна... затаили дъх... безмълвни... молейки се... всички наблюдаваха приближаващите се яркозелени точки. Радиото изпраща.

— Център „Вашингтон“. Тук е „Бийч...“ — изведнъж връзката се прекъсна.

Ървинг Редфърн бе инженер-икономист. Той бе опитен пилот любител, но не и професионалист.

Един професионален пилот, получавайки указанието от центъра, моментално и рязко би свил самолета надясно. Той би доловил настойчивия глас на Кийт и щеше да действа без въпроси, без потвърждение — незабавно. Един професионален пилот би пренебрегнал всички дребни последствия от резкия завой, воден от най-главното и най-спешното — да избяга от близката опасност, която му подсказват указанията на центъра. Зад него в пътническия салон врящото кафе може да се разсипе, храната да се разпилее, дори леки наранявания не са изключени. Ще последват оплаквания, извинения, обвинения, може би дори разследване от Съвета на гражданската авионавтика. Но с малко късмет биха могли да оцелеят. Бързото действие можеше да им помогне. Същото би помогнало и на семейство Редфърн.

Пилотите професионалисти, благодарение на тренировки и опит, имаха бързи и сигурни рефлексии. На Ървинг тези рефлексии му липсваха.

Той беше прецизен, учен човек, свикнал да мисли, преди да действа, и да следва точни правила. Първата му мисъл бе да потвърди указанията на центъра. Затова му отидоха две или три секунди — всичкото време, с което разполагаше. Т-33, издигайки се от лупинга, удари „Бийч Бонанса“ в лявата страна, накъса крилото, врязвайки се в метала. Т-33, фатално повреден, продължи нагоре за малко, докато предната му част се разпадна. Почти без да съзнава какво става — само за част от секундата лейтенант Нийл бе зърнал другия самолет — той катапултира от кабината и се отпусна, очаквайки парашута му да се разтвори. Под него, изгубил управление, въртящ се като свредел, „Бийч Бонанса“ със семейство Редфърн стремглаво падаше надолу.

Ръцете на Кийт трепереха, когато отново пое микрофона.

— „Бийч Бонанса“ НС 403! Тук Център „Вашингтон“. Чувате ли ме?

Устните на Джордж Уолас беззвучно помръдваха. Лицето му се бе изцедило от кръв. Докато наблюдаваха с ужас, двете точки на екрана се сляха, силно припламнаха и после угаснаха.

Пери Йънт, почувствувал нещо нередно, веднага пристигна.

— Какво става?

Устата на Кийт беше пресъхнала.

— Катастрофа във въздуха.

И точно в този миг се разнесе кошмарният глас. Всички, които го чува, биха дали мило и драго да не го чуват повторно, но този глас никога нямаше да се изличи от съзнанието им.

В обречения, въртящ се надолу „Бийч Бонанса“ Ървинг Редфърн продължаваше да седи на пилотското място — може би неволно, а може би с последни отчаяни усилия да направи нещо — той натисна бутона на своя микрофон. Радиото все още работеше...

В Център „Вашингтон“ заработи динамичният високоговорител, който Кийт беше включил, щом пое пулта. Първо говорителят изпука, после се разнесе пронизителни, безумни, вледеняващи писъци. Всички диспечери обърнаха глави. Лицата им побледняха. Джордж Уолас хлипаше истерично. Старши диспечерите от съседните сектори се струпаха пред пулта. Изведнъж над тези писъци се чу отчетливо един-единствен глас, изплашен, изоставен, умоляващ. В началото думите не можеха да се разберат. Едва по-късно, когато магнитофонният запис на последната радиовръзка бе прослушан многократно, се разбра смисъла и се опозна гласът на деветгодишната Валери Редфърн:

— ...Мамичко, татко... Направете нещо! Не искам да умирам... О, мили боже... Аз съм толкова добра, толкова послушна... Моля те, недей, не искам...

Като по милост връзката прекъсна.

„Бийч Бонанса“ се разби и изгоря близо до селцето Лисабон, щата Мериленд. Останките от четирите трупа бяха, неразпознаваеми и погребани в общ гроб.

Лейтенант Нийл благополучно се приземи с парашута си на пет мили разстояние от тях.

Тримата диспечери, свързани с катастрофата — Джордж Уолас, Кийт Бейкърсфелд и Пери Йънт, — бяха незабавно освободени от работа до края на следствието.

По-късно стажантът Джордж Уолас бе оправдан, тъй като по време на катастрофата не е бил квалифициран диспечер. Независимо от това той бе уволнен от държавната служба и му бе забранено да работи в авиацията.

Младият негър, старши диспечерът Пери Йънт понесе цялата вина. В продължение на дни и седмици комисията по разследването прослушваше ленти, разпитваше свидетели, преразглеждаше решения, които Йънт бе взимал за секунди в напрегнатите мигове; на края комисията се произнесе, че Йънт е трябвало да не отделя толкова време на самолета на „Нортуест Ориент“, а по-внимателно да наблюдава Джордж Уолас в отсъствието на Кийт Бейкърсфелд. Обстоятелството, че Пери Йънт изпълняваше двойно дежурство — което, ако не беше сговорчивата му натура, той можеше напълно да откаже, — комисията не взе под внимание. Йънт бе официално наказан и понижен в службата.

Кийт Бейкърсфелд бе напълно оправдан. Комисията положи усилия да изтъкне, че Кийт бе поискал разрешение за временно отлъчване от дежурство, че молбата му е била основателна и е спазвал правилата за отписване и вписване в дневника. Още повече че непосредствено при завръщането си е забелязал опасността от въздушна катастрофа и се е опитал да я предотврати. Комисията го похвали за бързата му мисъл и рефлексии, макар и опитът му да бе неуспешен.

Първоначално въпросът за времето, в което Кийт бе отсъствувал, не се повдигаше. Към края на следствието — усещайки как се развиват нещата за Пери Йънт — Кийт сам повдигна този въпрос, за да раздели вината с него. Любезно го изслушаха, но стана ясно за комисията, че това е рицарски жест и нищо друго. След като разбраха насоката на неговото изложение, не му позволиха да продължи. В крайния доклад на комисията за този опит на Кийт не се споменаваха нито дума.

Въздушните сили на националната гвардия проведоха свое разследване, в което доказаха, че лейтенант Хенри Нийл е виновен, тъй като, нарушавайки поради нехайство

заповедта да се придържа в околностите на въздушната база Мидълтаун, е навлязъл със своя Т-33 в трасе V44 и е предизвикал злополука. След като обаче точното му местонахождение не можеше да се потвърди, не последваха никакви репресии. Лейтенантът продължи да препродава автомобили, а през неделните дни да лети.

Когато научи за решението на комисията, Пери Йънт получи нервен шок. Бе откаран в болница и поставен под грижите на психиатър. Явно вървеше към подобрение, но един ден получи по пощата от анонимен подател печатен бюлетин на калифорнийска дясна група, която се бореше и срещу гражданските права на негрите. Бюлетинът изопачаваше злобно трагедията на Редфърн. Той рисуваше Пери Йънт като некадърен тъпак, безотговорен и нехаен към гибелта на семейството. Целият случай, твърдеше бюлетинът, трябва да послужи като предупреждение към „добродетелните либерали“, които съдействуват на негрите да получават отговорни постове, за които нямат нужните умствени способности. Препоръчваше се чистка на всички негри, работещи като въздушни диспечери, „преди подобна трагедия да се повтори отново“.

По всяко друго време човек с интелигентността на Пери Йънт не би обърнал внимание на бюлетина. Би го приел като работа на манаици, фанатици, както и беше. Но все още нездравял, той получи повторен шок. И би останал неопределено дълго в болнично лечение, ако правителствената комисия не бе отказала да му изплаща болничните разходи, изтъквайки, че болестта му не се е възобновила при травма, получена по време на работа. Йънт бе изписан от болницата, но не се върна в авиацията. Последното, което Кийт Бейкърсфелд чу за него бе, че работел в един пристанищен бар в Балтимор и пиел жестоко.

Джордж Уолас изчезна от хоризонта. Носеха се слухове, че се записал в армията, но в пехотата, а не във военновъздушните сили, и че имал сериозни неприятности с военната полиция. Чуваше се, че Уолас често участвувал в кавги и побоища, където правел всичко възможно да бъде битият. Слуховете не бяха потвърдени.

Що се отнася до Кийт Бейкърсфелд, за известно време изглеждаше, че животът му ще продължи, както преди. Когато разследването приключи, той бе върнат на работа: мястото и длъжността му останаха същите. Върна се отново в Лийзбърг. Колегите му, които знаеха, че участва на Кийт можеше лесно да сполети и тях, се държаха приятелски и съчувствено. В началото работата му тръгна добре.

След неуспешния си опит да повдигне въпроса пред комисията по разследването той не разкри пред никого — дори пред Натали, — че в онзи фатален ден се бе мотал дълго и безцелно в тоалетната. И все пак тази негова тайна често измъчваше мозъка му.

В къщи Натали бе любяща и внимателна, както винаги. Разбираше, че Кийт преживява душевна травма, от която човек трудно се възстановява, и се опитваше да се държи според настроението му: беше бърлива и жизнена, когато усещаше, че това му е приятно, и мълчалива, когато той мълчеше. Насаме обясни поотделно на всеки един от синовете им, Брайън и Тео, защо и те трябва да бъдат внимателни със своя баща.

Кийт разбираше и оценяваше усилията на Натали, макар и по свой абстрактен начин. Вероятно тактиката ѝ би успяла, но липсваше едно обстоятелство: въздушният диспечер имаше нужда от сън. Кийт малко спеше, а имаше нощи, когато осъмваше, без да мигне.

Щом заспиваше, му се явяваше един и същ сън със сцената в диспечерската апаратна, мигове преди катастрофата... сливащите се зелени точки на екрана, последните му указания по радиото... писъците... гласът на малката Валери Редфърн...

Понякога този кошмарен сън се явяваше в различни вариации. Когато Кийт тръгва към

екрана, за да вземе слушалките от Джордж Уолас и да предаде тревожното предупреждение към Редфърн, изведнъж ръцете му се вдървяват, движенията му се забавят, сякаш се намира в безвъздушно пространство. Мозъкът му налудничаво повтаря: „Ако можеш бързо да се движиш, ще предотвратиш трагедията...“ И макар че се мъчи и бори с всички сили, винаги късно постига целта си. Друг път му се присънваше, че грабва веднага слушалките, но от гърлото му не излиза глас. Ако можеше да изрече поне една дума, едно предупреждение, щеше да е достатъчно да предотврати гибелта. И той напругаше дробове, напъваше гласните си струни, но звук не излизаше.

Независимо от тези вариации кошмарът винаги завършваше по един и същи начин — с последния радиосигнал от „Бийч Бонанса“, който бе слушал толкова пъти по време на следствието. Той лежеше до спящата Натали вече разбуден, мислеше, спомняше си, мечтаеше за невъзможното — да промени вече случилите се неща, — после се боеше да не заспи, бореше се да остане буден, за да избяга от повторното мъчение на същия кошмарен сън.

И тогава, в самотата на нощта, съзнанието му се връщаше към откраднатите, безцелно пропиляни минути на прозорчето на тоалетната... критични минути, когато трябваше да се е върнал на поста си, но улисан в собствените си мисли, не го направи. Кийт знаеше — единствено той, — че истинската вина за трагедията на Редфърн бе негова, а не на Пери. Пери Йънт бе жертва на обстоятелствата. Пери беше приятел на Кийт, той се беше доверил на неговата съзнателност, че ще се върне веднага на поста си. А Кийт, макар и да знаеше, че приятелят му изпълнява двойно дежурство, че е двойно натоварен, се бави по-дълго и провали Пери. На края Пери Йънт бе обвинен вместо Кийт.

Пери бе изкупителната жертва.

Но Пери, макар и жестоко онеправдан, бе все още жив, а семейство Редфърн ги нямаше. Те бяха мъртви, защото Кийт потъна в мечти и се забави на слънцето, оставил полуобучения стажант да се справя с работата му. Нямаше и съмнение, че ако се беше върнал по-рано, щеше да забележи нарушителя Т-33 много преди да се приближи до самолетчето на Редфърн. Наистина той го забележа, когато се върна, но твърде късно, за да помогне.

И така... отново и отново, час след час, по цели нощи съзнанието на Кийт, болно от мъка, неспирно се самообвиняваше, бичуваше, терзаеше. Най на края заспиваше от изтощение, но отново кошмарът го нападнаше и той отново се събуждаше. Мисълта за Редфърн не го напускаше и през деня. Ървинг Редфърн, жена му и двете деца, които Кийт никога не бе виждал, го преследваха неумолимо. Присъствието на двамата му сина, живи и здрави, той приемаше като личен укор. Целият му живот, цялото му съществуване за него бе един жесток упрек.

Безсънните нощи и душевният тормоз скоро започнаха да се отразяват на работата му, реакциите му станаха бавни, решенията му колебливи. Няколко пъти в напрегнати ситуации Кийт изгубваше картината и трябваше да му помагат. След време забележа, че го следят отблизо. Неговите старши диспечери знаеха от опит какво може да се случи и внимаваха да му помогнат в моменти на превъзбуда.

Викаха го при началниците на неофициални, дружески разговори, но нищо не излезе. По-късно, по внушение на Вашингтон и с негово съгласие, Кийт бе прехвърлен от Източното крайбрежие към Средния запад — на международното летище „Линкълн“ като радарен диспечер. Надяваха се промяната на обстановката да му подействува оздравително. Те отчитаха и това, че по-големият брат на Кийт — Мел — бе генерален директор на летището и може би неговият авторитет щеше да му повлияе укрепващо. Натали, която обичаше щата

Мериленд, се прехвърли безропотно.

Но нищо не помогна.

Чувството за вина продължаваше да преследва Кийт. Не го напуснаха и кошмарите му; те растяха, приемаха различни форми, но в основата си оставаха същите. Заспиваше само с помощта на барбитурати, предписвани от един лекар, приятел на Мел.

Мел разбираше тежкото състояние на брат си, но не напълно. Кийт все още пазеше в тайна безцелното си шляене в тоалетната на Лийзбърг. След време, когато Мел забеляза, че положението на брат му се влошава, накара го да потърси помощта на психиатър, но Кийт отказа. Обяснението му беше просто. Защо трябва да търси лек, защо трябва изкуствено да приспива вината си, когато вината му е реална и нищо на земята и на небето, и нищо в клиничната психиатрия не може да я промени.

Кийт ставаше все по-потиснат и дори устойчивата натура на Натали започна да се бунтува срещу мрачните му настроения. Тя го виждаше, че не спи, но не знаеше нищо за неговите кошмари. Един ден го запита нервно и нетърпеливо:

— Нима цял живот ще трябва да жалим? Нима вече няма да се веселим, да се смеем, както преди? Ако смяташ така да я караш, знай едно — аз така не мога да живея и няма да позволя на Брайън и Тео да живеят в такава атмосфера.

Кийт не отговори и Натали продължи:

— И преди съм ти казвала — нашият живот, нашият брак, нашите деца са по-важни от твоята работа. Ако тази работа вече не ти е по силите и толкова те изморява — зарежи я, заеми се с нещо ново. Знаем какво ще ми кажеш: че тук парите са повече, че ще се простиш с пенсията си. Това не е най-важното. Все някак си ще се справим. Аз не се боя от трудностите, Кийт Бейкърсфелд! Може малко да роптая, но няма да е много. И все пак ще е по-добре, отколкото е сега. — Тя едва сдържаше сълзите си, но продължи: — Предупреждавам те, повече не мога да издържам. Ако продължаваш да упорствуваш, ще останеш сам.

Това бе единственият случай, когато Натали намекна за възможна разруха на техния брак. И тогава за първи път на Кийт му хрумна мисълта за самоубийство.

По-късно тази мисъл се наби в главата му и прерасна в решение.

Вратата на тъмната съблекалня се отвори. Лампата светна. Кийт се върна от мислите си към реалността и присви очи от ярката светлина над главата си.

Бе влязъл един диспечер да използва редовната си почивка. Кийт остави настрана недокоснатите сандвичи, заключи долапчето си и влезе обратно в радарната зала. Колегата му го изгледа с любопитство. Никой не продума. Интересно, помисли си Кийт, дали военният KG-135 с прекъснатата радиовръзка вече е успял да кацне. Имаше шансове, дано самолетът и екипажът се бяха приземили благополучно. Поне така се надяваше Кийт. Искаше му се нещо хубаво да се случи някому тази вечер. Влизайки в залата, докосна ключа от хотелската стая в джоба си, за да се увери още веднъж, че е на място. Скоро щеше да му потрябва.

Измина почти час, откакто Таня Ливингстън се раздели с Мел Бейкърсфелд в централната зала на аерогарата. Въпреки многото неща, случили се междуременно, тя все още си спомняше как ръцете им се бяха докоснали и с какъв тон той ѝ бе казал: „Това ще бъде повод да те видя още един път тази вечер.“

Таня искрено се надяваше, че Мел няма да забрави, и въпреки че трябваше да бърза за града, ще намери време да ѝ се обади.

„Поводът“, за който спомена Мел — сякаш му бе нужен повод, — бе любопитството му към съобщението, което получи Таня в кафенето: „На борда на Полет 80 има пътник без билет. Викат ви! Както разбирам, този път ще имате работа с професионалист“ — беше ѝ съобщил служител от „Транс Америка“. И той се оказа прав.

Таня се върна в малкия салон, зад гишетата на „Транс Америка“, където бе успокоявала неотдавна разстроена касиерка Патси Смит. Сега вместо Патси пред Таня стоеше дребна стара дама от Сан Диего.

— Вие не за първи път пътувате гратис, нали? — запита Таня.

— О, миличка, разбира се. Доста често.

Малката стара дама се беше отпуснала удобно в креслото със скръстени ръце в скута си, от които се подаваше бяла дантелена кърпичка. Беше облечена в черно, със старомодна блуза с висока яка и приличаше на почтена пра-прабаба, запътила се за църква. А бе хваната, че пътува нередовно, без билет от Лос Анжелос за Ню Йорк.

Пътници без билет, Таня бе прочела някъде, съществували още в 700 година преди новата ера по корабите на финикийците, които бродели по Източното Средиземноморие. По това време наказанието за нередовен пътник било смърт — възрастните ги изкормвали живи, а децата ги изгаряли на жертвени клади.

Оттогава наказателните мерки бяха станали по-меки, но числото на гратисчиите не бе намаляло.

Интересно, чудеше се Таня, дали освен някои служители в авиацията хората знаят до какви огромни размери достигна „епидемията от гратисчии“, откакто се появиха реактивните самолети, и изведнъж нарасна броят на пътниците и скоростта на полетите. Едва ли. Авиокомпаниите полагаха усилия да държат това в тайна, опасявайки се, че ако фактите добият гласност, броят на нередовните пътници моментално ще скокне. Но имаше хора, които разбираха колко е лесно да си гратисчия — сред тях бе и малката стара дама от Сан Диего.

Тя се казваше Мисис Ейда Куонсет. Таня провери самоличността ѝ по застрахователната карта и Мисис Куонсет несъмнено би стигнала Ню Йорк безпрепятствено, ако не бе допуснала малка грешка. Тя доверила на своя съсед в самолета, че лети без билет, и той съобщил на стюардесата. Стюардесата докладвала на командира, който на свой ред съобщил по радиото, и на летище „Линкълн“ чакаха касиер и охрана, за да свалят малката стара дама от борда. Доведоха я при Таня, в чиито задължения влизаше и това, да се разпрям с гратисчиите, ако имаха късмет да ги хванат. Таня опъна стегнатата си униформена пола с привичен жест.

— Добре, аз мисля, че трябва да ми разкажете всичко.

Възрастната жена леко разтвори ръце.

— Знаете ли, аз съм вдовица. А дъщеря ми е омъжена в Ню Йорк. Понякога се чувствавам самотна и ми се иска да я видя. И тогава отивам в Лос Анжелос и взимам самолета за Ню Йорк.

— Как така? Без билет?

Мисис Куонсет я изгледа възмутено.

— Но, милинка, естествено. Аз нямам възможност да си купя билет. Живея от социална застраховка и от нищожната пенсия на покойния ми съпруг. Мога да си позволя само да си платя автобуса от Сан Диего до Лос Анжелос, и това е всичко.

— А автобуса поне плащате ли си?

— Разбира се. Там кондукторите са много строги. Веднъж се опитах да си купя билет само до първата спирка и да продължа по-нататък, но те проверяват във всеки град и откриха, че билетът ми е невалиден. Държаха се ужасно неприятно. Не са етични като служителите в авиокомпаниите.

— Любопитно ми е — запита Таня, — защо не използвате летището в Сан Диего?

— О, миличка, боя се, че там добре ме познават.

— Искате да кажете, че там вече са ви хващали?

Малката стара дама сведе глава.

— Да.

— Пътували ли сте гратис и с други компании? Не само с нашата?

— О, разбира се. Но най-обичам „Транс Америка“.

Таня се опитваше да запази строгия си вид, макар да ѝ беше трудно: разговорът звучеше така, сякаш ставаше дума за невинна разходка до съседния магазин. Все пак лицето ѝ стана безпристрастно, когато запита:

— Мисис Куонсет, а защо най-харесвате пътуването с „Транс Америка“?

— Ще ви кажа. В Ню Йорк те винаги постъпват много разумно. След като погостувам на дъщеря си една-две седмици и реша да се връщам в къщи, отивам в канторите ви в Ню Йорк и им разказвам всичко.

— Как, вие им разказвате истината? Че сте пътувала до Ню Йорк без билет?

— Точно така, миличка. Те ме питат на коя дата и с кой полет — аз винаги си записвам и им отговарям точно. Тогава те започват да се ровят в някакви книжа.

— В дневника — подсказа Таня. Този разговор истина ли е, или сън, чудеше се тя.

— Точно така, миличка, в дневника.

— Моля ви, продължавайте.

Старата дама я изгледа учудено.

— Какво да продължавам? След като им разкажа това, те ме изпращат моментално в къщи. Още в същия ден с един от вашите самолети.

— И това ли е всичко? Повече нищо не ви казват?

Мисис Куонсет се усмихна мило, сякаш разговаряше на чаша чай с местния свещеник.

— Е, понякога ми се поскарват. Казват ми, че не съм постъпила правилно и друг път да не правя така. Но това е нищо, нали?

— Да — отвърна Таня. — Наистина нищо.

Най-невероятното, мислеше си Таня, е, че всичко това е истина. Авиокомпаниите знаеха, че тези случаи са чести. Гратисчията просто се качва на самолета — има много начини за това — и сядат спокойно до излитането. Твърде трудно е да го открият, ако не седне в салона за първа класа, където всеки един човек повече лесно ще се забележи, и ако

самолетът не е препълнен. Вярно е, че стюардесите броят пътниците, но техните изчисления могат да се различават от списъка, представен от пътническите гишета. В такъв случай възниква подозрение, че на борда на самолета има гратисчии, и пътническият контрольор се сблъсква с две възможности: или да даде съгласие самолетът да излита, като отбележи в журнала, че броят на пътниците и броят на продадените билети не съвпада, или да провери билетите на всички пътници в самолета.

Ако избере втората възможност, ще му е нужен най-малко половин час, а междувременно задържането на шест милиона доларовия реактивен самолет на земята би струвало големи загуби. Разписанието на самолета и на излитащите след него ще се наруши. Пътниците, които имат връзки с други линии или имат важни срещи, ще станат нервни, нетърпеливи, докато командирът на полета ще се разгневи на контрольора, задето подкопава личния му авторитет на акуратен пилот. Контрольорът ще започне да мисли, че наистина е допуснал грешка; и все пак, ако не намери някакъв солиден претекст за задържането на самолета, по-късно го застрашава гнева на ръководителя на пътническите превози. В крайна сметка дори и да открият гратисчията, загубата на долари и нерви ще струва много повече, отколкото безплатното превозване на един човек.

Така че авиокомпаниите в подобни случаи предпочитаха единствената разумна стъпка: затваряха вратите и изпращаха самолета.

Обикновено с това приключваше всичко. Стюардесите във въздуха са твърде заети, за да правят проверка на билетите, а ако поискат да направят проверката в края на полета, пътниците положително биха се разбунтували, задето им досаждат и ги бавят. И така гратисчията слизаше необезпокояван и нетормозен от никого.

Думите на малката стара дама за връщането ѝ в къщи бяха съвършено верни. Авиокомпаниите поддържаха мнението, че ако се е промъкнал гратисчия, вината е тяхна, задето не са успели да го открият. На същото основание те смятаха за свой дълг да върнат гратисчиите и тъй като нямаше друг начин, нарушителите пътуваха на редовно място, получаваха нормалните услуги и храна, както редовните пътници.

— Вие също сте хубав човек — каза Мисис Куонсет, — винаги усещам кои хора са добри. Но вие сте много по-млада от вашите колеги, искам да кажа, от онези, с които съм се срещала.

— Искате да кажете от онези, които се занимават с измамници и гратисчии?

— Точно така. — Малката стара дама не се засрами. Очичките ѝ изгледаха Таня с одобрение. — Не бих ви дала повече от двадесет и осем.

— Трийсет и седем! — кротко я отрязва Таня.

— Ами! Вие сте младолика, но зряла жена. Сигурно защото сте омъжена.

— Оставете тези неща — каза Таня, — те няма да ви помогнат.

— Но вие сте омъжена!

— Бях, но вече не съм.

— О, колко жалко. Бихте могли да имате превъзходни дечица. С червена коса като вашата.

С червена коса, да, помисли си Таня, но не и със сребристи нишки в нея. Естествено, тя би могла да обясни, че има дете, което си беше в къщи и може би вече спеше, но вместо това тя строго се обърна към Мисис Ейда Куонсет:

— Вашата постъпка е нечестна. Вие сте измамили, вие сте нарушили законите. Досещате се, предполагам, че може да бъдете подведена под съдебна отговорност.

За първи път победоносен лъч озари детинското лице на старицата.

— Но няма да го направите, нали? За такова нещо под съд не дават!

Нямаше смисъл да се продължава, помисли си Таня. Тя отлично знаеше, знаеше го и Мисис Куонсет, че авиокомпаниите не съдеха гратисчии, опасявайки се, че гласността на случая повече ще им навреди.

Съществуваше единствената възможност да поразпита старицата и да изтръгне от нея полезна информация за в бъдеще.

— Мисис Куонсет — започна Таня, — след като сте пътували толкова много безплатно с „Транс Америка“, бихте ли ни помогнали малко?

— С удоволствие, стига да мога.

— Бих искала да знам как се качвате на борда на самолета?

Малката стара дама се усмихна.

— О, милинка. Има толкова много начини. Винаги се старая да използвавам различни.

— Все пак, кажете ми някои.

— Добре. Най-често се опитвам да пристигна рано на летището и да се снабдя с бордна карта.

— Нима това не е трудно?

— Да се сдобиеш с бордна карта? О, не, съвсем просто. Днес повечето авиокомпаниии използват обложките на билетите вместо бордни карти. Приближавам се до едно от гишетата, казвам им, че съм изгубила обложката на билета, и ги моля за нова. Обикновено избирам гише, където чиновниците са страшно заети, чака ги дълга опашка от хора и те винаги ми дават.

Разбира се, така биха постъпили, помисли си Таня. Съвсем нормална молба, често се случваше. Само че за разлика от Мисис Куонсет повечето хора искаха нова обложка, водени от съвсем почтени подбуди.

— Но това е една празна обложка — каза Таня. — Вътре не е запълнена.

— Аз сама си я запълвам — в тоалетната. Винаги си нося няколко стари бордни карти с мене и знам какво да пиша вътре. И винаги си нося черен молив в чантата. — Тя остави в скута си копринената тантелена кърпичка и отвори черната си мънистена чантичка. — Ето на.

— Да, виждам — каза Таня. Тя се протегна и взе молива. — Не възразявате, ако го запазя, нали?

Ейда Куонсет я изгледа с недоволство.

— Но той си е мой. Е, ако искате, аз мога да се снабдя с друг.

— Продължавайте. И така, имате бордна карта. После какво правите?

— Отивам там, където извикват пътниците.

— Към изхода ли?

— Точно така. Чакам, докато служителят, който проверява билетите, стане страшно зает — а това винаги става, щом много хора се скупчат наведнъж. Тогава минавам покрай него и се качвам на самолета.

— Ами ако някой се опита да ви спре?

— Никой не може да ме спре, щом имам бордна карта.

— Дори стюардесите?

— Те са все млади момичета, милинка. Те си приказват помежду си, заглеждат се в мъжете. Единственото, което проверяват, е номера на полета, а аз винаги внимавам там да не

допусна грешка.

— Но вие казахте, че не винаги използвате бордна карта?

Мисис Куонсет се изчерви.

— В такива случаи боя се, че трябва да прибегна към някаква малка лъжа. Понякога казвам, че се качвам на борда, за да изпратя дъщеря си — повечето аеролинии разрешават това. О, ако самолетът току-що е пристигнал отнякъде и има само престой на летището, тогава обикновено казвам, че се връщам на мястото си и съм оставила билета си на борда. Или пък им казвам, че синът ми току-що се е качил на самолета, но си е изпуснал портфейла и отивам да му го предам. Държа портфейл в ръка и това винаги действа успешно.

— Да, мога да си представя — каза Таня. — Вие, изглежда, обмисляте всичко много внимателно? — Тя бе набрала достатъчно материал за бюлетин до всички контролори на изходите и стюардеси; и все пак се съмняваше дали щеше да има някаква полза.

— Покойният ми съпруг ме учеше да бъде прецизна. Той беше учител по геометрия. Винаги казваше, че трябва да оглеждам нещата от всеки ъгъл.

Таня вторачено изгледа Мисис Куонсет. Не й ли се присмиваше старата жена? Но лицето на малката стара дама от Сан Диего оставаше невъзмутимо.

— Има още нещо важно, което не споменах.

Телефонът в стаята иззвъня. Таня вдигна слушалката.

— Онази стара кокошка още ли е при вас? — разнесе се гласът на ръководителя на пътническите превози, който отговаряше за работата на „Транс Америка“ на летище „Линкълн“, Обикновено спокоен и добросърдечен, тази вечер той беше раздразнен. Три дни и три нощи полетите закъсняваха, пътниците се прехвърляха от един рейс на друг и непрестанните затруднения и укори от висшестоящото ръководство бяха оказали своето въздействие върху него.

— Да — каза Таня.

— Измъкнахте ли нещо полезно от нея?

— Доста. Ще ви изпратя доклад.

— Като го пишете, използвайте, за бога, главни букви, за да мога да го разчета.

— Да, сър.

Тя нарочно наблегна на думата „сър“ и от другия край на жицата настъпи мълчание. После той измърмори:

— Извинявайте, Таня. Аз като че ли прехвърлям върху вас това, което ми наговориха от Ню Йорк. Мога ли да ви бъда полезен с нещо?

— Бих искала един билет за Лос Анжелос тази вечер за Мисис Ейда Куонсет.

— Това ли е старата квачка?

— Точно тя.

Ръководителят кисело запита:

— И сигурно за сметка на компанията?

— Боя се, че да.

— Най-много ме дразни това, че ще получи предимство пред честните пътници, които си заплащат, а чакат вече с часове. Но може би сте права... По-добре да ни се махне от главата.

— И аз така мисля.

— Ще поискам ОК за едно място. Ще получите билета от гишетото. Но погрижете се да уведомите Лос Анжелос да я чакат с полицейски патрул и да я изведат от летището.

Таня се усмихна и окачи слушалката. Отново се обърна към Мисис Куонсет:

— Вие казахте, че има нещо важно при качването на борда, което все още не сте ми съобщили.

Старата дама се колебаеше. Тя бе стиснала устни, след като чу по време на разговора да се споменава за билет обратно до Лос Анжелос.

— Казахте ми почти всичко — подкани я Таня. — Свършихте ли, или има още нещо да ми кажете?

— Разбира се, че има! — Мисис Куонсет кимна с глава. — Искан да кажа, че най-добре е да не се избират дългите полети, тези, които пътуват „нон-стоп“ през страната. Те обикновено са пълни, в тях пътниците имат определени номерирани места, дори в туристическата класа. Това много усложнява нещата. Въпреки че съм пътувала и с такива рейсове, като няма други.

— Значи избирате недиректните полети. Не ви ли откриват на междинните спирки?

— Аз се преструвам, че спя, и никой не ме закача.

— Но този път ви обезпокоиха.

Устните на Мисис Куонсет се свиха в упрек.

— Заради този, който седеше до мен. Толкова подъл човек. Аз му се доверих, а той ме предаде на стюардесата. Ето каква е отплатата, щом се доверяваме на хората.

— Мисис Куонсет — каза Таня, — надявам се, чухте, че ще ви изпратим обратно в Лос Анжелос.

В сивите старчески очи блесна мигновено пламъче.

— Е, да, милинка. Боях се, че точно това ще се случи. Но поне бих искала чаша чай.

Така че, ако сега изляза да изпия един чай и ми кажете кога да се върна...

— Не, не — Таня решително поклати глава. — Никъде няма да ходите! Ако искате чай, един от нашите служители ще ви придружи. Сега ще го повикам и той няма да се отдели от вас, докато не се качите на борда на самолета за Лос Анжелос. Изпусна ли ви в аерогарата, знам отлично какво ще се случи. Ще кацнете на някой самолет за Ню Йорк, преди да сме се усетили.

От краткия враждебен поглед, с който Мисис Куонсет я стрелна, Таня разбра, че е отгатнала намеренията на старата дама.

След десет минути всички формалности бяха уредени. Бе направена резервация за Полет 103 за Лос Анжелос, излитащ след час и половина. Самолетът летеше директно и нямаше шансове Мисис Куонсет да се измъкне посред пътя и да се върне обратно.

Ръководителят на пътническите превози в Лос Анжелос бе уведомен по телетипа. Бележка със същото съдържание бе изпратена до екипажа на Полет 103.

Към малката стара дама от Сан Диего прикрепиха един млад, новопостъпил служител в „Транс Америка“, който би могъл да ѝ бъде внук. Наставленията на Таня към момчето — казваше се Питър Коукли — бяха изрични:

— Ще стоите с Мисис Куонсет до момента на излитането! Тя казва, че иска чай, отведете я в кафенето, поръчайте ѝ, може и нещо за ядене, въпреки че на борда на самолета ще има вечеря, не се отделяйте от нея. Ако иска да отиде в тоалетната, чакайте я отпред. С други думи, не я изпускате от очи! Когато дойде време за полета, отведете я до изхода, качете се на борда с нея и я предайте на старшата стюардеса. Обърнете им внимание да не я пускат да слиза от самолета под какъвто и да е предлог. Тя има цяла кошница с трикове и хитри извинения, и затова внимавайте.

Излизайки от стаята, малката стара дама хвана младежа подръка.

— Млади момко, надявам се, че не възразявате. Старите хора имат нужда от опора. А вие толкова ми напомняте на моя зет. И той е такъв хубав като вас, макар че, разбира се, е много по-възрастен. Въобще вашата авиокомпания, изглежда, назначава само хубави хора. — Мисис Куонсет изгледа обидено Таня. — Поне повечето са хубави.

— Помнете какво ви казах! — Таня предупреди Питър Коукли. — Тя има неизчерпаеми запаси от трикове.

Мисис Куонсет я прекъсна грубо:

— Не е много любезно от ваша страна. Оставете младия човек да си състави сам свое мнение.

Младото момче се хилеше глуповато. На вратата Мисис Куонсет спря и се обърна към Таня:

— Въпреки че не се държахте много добре към мен, миличка, знайте, че аз не ви се сърдя.

След няколко минути Таня се върна в кантората на „Транс Америка“ на административния мецанин. Беше девет без четвърт. Седна зад бюрото, като се питаше дали авиокомпанията се разделя завинаги с Мисис Ейда Куонсет, или отново ще се среща с нея. Едва ли. Взе своята пишеща машина без главни букви и написа бележка до ръководителя на пътническите полети:

за: рпп

от: таня лив'стн

относно: старото бабе

Спря. И се замисли къде ли е Мел Бейкърсфелд сега и дали ще се отбие при нея?

Мел Бейкърсфелд реши, че му е просто невъзможно тази вечер да слезе в града.

Той беше в кабинета си на административния етаж. Пръстите му замислено барабанеха по бюрото, откъдето непрекъснато телефонираше и получаваше последните сведения за състоянието на летището.

Писта три-нула все още бе извън строя, блокирана от заседналия Боинг на „Аеро. Мексикан“. В резултат на това положението с пистите ставаше все по-критично и закъснението на самолетите — и във въздуха, и на земята — се натрупваше. Съществуваше реална възможност след около няколко часа летището да се закрие.

Междувременно самолетите продължаваха да излитат над Медоуд, това гнездо от стършели. Телефонната централа на летището, както и тази на РВД бяха загрели от злобните оплаквания на местните жители, които в момента си бяха по домовете. А много от тях, както разбра Мел, се бяха събрали на протестен митинг. Сега се носеше слух — който тръгна от ръководителя на полетите преди няколко минути, — че се готви някаква публична демонстрация на самото летище още тази вечер.

Мел мрачно си мислеше, че банда демонстранти в краката му щеше да го довърши.

Слава богу поне, че произшествието от трета категория бе успешно ликвидирано — военният КГ-135 се беше приземил благополучно. Но когато едно произшествие завършва, няма никаква гаранция, че ново няма да започне. Мел не бе забравил смътното безпокойство, предчувствието за някаква опасност, което го обхвана на аеродрума преди час. И това чувство, невъзможно да се определи и обясни, продължаваше да го измъчва. Но дори и да не му обръщаше внимание, имаше достатъчно други обстоятелства, за да се задържи тази вечер на летището.

Разбира се, Синди, която продължаваше да го чака на нейното благотворително тържество, ще дигне адски скандал. Тя и без това беснееше, задето закъснява, така че Мел трябваше да набере сили и да издържи всичкия й гняв заради отсъствието му от вечерята. Може би по-добре да издържи на първия й изблик. Телефонният номер, на който се намираше Синди, бе все още в джоба му. Той извади бележката и набра номера.

Изминаха няколко минути, преди Синди да дойде до телефона, но за негово учудване в гласа й нямаше и остатък от гневния плам, с който бе разговаряла преди, а само ледено презрение. Тя изслуша мълчаливо обяснението на Мел: защо му се налага да остане на летището. Той очакваше кавга, а такава не последва. И необяснимо защо започна да се запъва, да измисля обяснения, които бяха неубедителни и за самия него. Изведнъж рязко спря.

Последва пауза и Синди студено попита:

— Свърши ли?

— Да.

Гласът й звучеше така, сякаш разговаряше с някой омразен, чужд човек.

— Не съм изненадана, тъй като въобще не те очаквах. Още когато каза, че ще дойдеш, предположих, че, както обикновено, ще ме излъжеш.

— Не съм те лъгал, нито пък това е нещо обикновено. Още тази вечер ти казах колко много пъти съм... — разпалено започна той.

— Ти току-що каза, че си свършил.

Мел млъкна. Имаше ли смисъл? Уморено се съгласи:

— Продължавай!

— Исках да ти кажа, когато ме прекъсна — също както обикновено...

— Синди, за бога!

— ... знаейки, че ме лъжеш, ти ми даде възможност да обмисля някои неща! — Тя направи пауза. — Казваш, че ще останеш на летището?

— Нали за това говорим...

— Колко време ще се забавиш?

— До полунощ, а може би цяла нощ.

— Тогава ще дойда. Очаквай ме.

— Слушай, Синди. Не е редно. Не е нито време, нито място.

— Времето е напълно подходящо. А за това, което ще ти кажа, мястото също не пречи.

— Синди, моля те, бъди разумна! Знам, че има неща, за които трябва да разговаряме, но...

Мел спря, защото разбра, че говори сам на себе си. Синди му бе затворила телефона.

Той остана замислен в самотния кабинет. После, без сам да знае защо, грабна телефона и за втори път тази вечер се обади в къщи. Първия път Роберта бе вдигнала телефона. Този път се обади Мисис Себастиани, жената, която гледаше децата.

— Обаждам се да проверя дали всичко е наред — каза Мел. — Децата спят ли?

— Роберта си легна, мистър Бейкърсфелд. Либи току-що си ляга.

— Може ли да ми се обади Либи?

— Добре. Момент, но ако обещаете, че ще бъдете кратък.

— Да, разбира се.

Мисис Себастиани бе олицетворение на дидактиката, тя изискваше подчинение не само от децата, но и от цялото семейство. Мел си мислеше понякога дали в нейното семейство възникват емоционални проблеми. Едва ли, Мисис Себастиани не би позволила подобно нещо.

Той чу краченцата на Либи, които пляскаха по пода.

— Татко — попита Либи, — нашата кръв непрекъснато и завинаги ли ще върви по тялото ни?

Въпросите на Либи бяха винаги различни и винаги провокиращи.

— Не завинаги, скъпа, нищо не е вечно. Само докато си жива. Твоята кръв се движи в телцето ти вече седем години, откогато започна да тупа сърчицето ти.

— Аз усещам как сърцето ми бие в коляното — каза Либи.

Готвеше се да обясни, че сърцата не бият в коленете, да обясни за пулса, за артериите и вените, но после се отказа. Имаше време за това. Важното е да усещаш, че сърцето ти бие — където и да е. Либи имаше инстинкт към същественото у нещата. Понякога му се струваше, че тя протяга ръчички и събира в тях звездици от истина.

— Лека нощ, татко!

— Лека нощ, моето момиче!

Мел все още не можеше да си обясни защо позвъни, но му стана по-леко.

Що се отнася до Синди, когато тя си намисли да направи нещо, тя го вършеше, така че бе напълно вероятно да пристигне тази вечер на летището. Може би беше права. Предстоеше им да разрешат фундаментални неща — дали кухата черупка на техния брак ще продължи в името на децата, или не. Тук поне щяха да бъдат двамата сами, далеч от ушите на Роберта и

Либи, които бяха чули не малко от техните кавги.

В момента Мел нямаше никаква спешна работа, просто трябваше да бъде на разположение. Той излезе от кабинета си на административния етаж и се загледа долу в централната зала, където гъмжеше морето от пътници.

Не след дълго, мислеше си Мел, пътническите аерогари коренно ще се изменят. Нещо трябваше да се направи, за да се промени сегашният нерационален начин, по който хората се качваха и слизаха от самолетите. Влизането и излизането един по един бе мъчително и бавно. С всяка измината година цената на аеропланите нарастваше с милиони долари; в същото време растеше и цената за неоправданото им задържане на земята. Авиоконструкторите и планиращите икономисти се стремяха да натоварят самолетите с повече летателни часове, които носят приходи, и да намаляват престоя им на земята, който не носи никакви доходи.

Вече се разработваха проекти за „пътнически капсули“ на базата на така наречените „Иглу“, използвани от „Американ еърлайнз“ в товарната авиация. Множество авиокомпании имаха свои варианти на системата „Иглу“.

Товарните иглу представляваха контейнери във форма, която плътно приляга в корпуса на самолета. Всяко иглу предварително се натоварва със стоки и товари с определена форма и размери, вдига се на нивото на корпуса и се вмества вътре за минути. За разлика от конвенционалните пътнически самолети вътрешността на товарните реактивни машини обикновено представлява куха черупка. Сега, щом товарният самолет пристигне на товарната аерогара, тези „иглу“, които са в самолета, се разтоварват и на тяхно място се качват „иглу“ с нови товари. С минимални усилия и време един цял реактивен самолет може бързо да бъде разтоварен и отново натоварен и готов да излети веднага.

„Пътническите капсули“ щяха да представляват адаптация на същата идея и Мел бе вече видял чертежи, по които се разискваше. Те щяха да се състоят от малки удобни кабинни секции, обзаведени със седалки, в които пътниците ще влизат още при регистрацията си на летището. После тези капсули ще се повдигат на конвейерни ленти — подобни на съвременните багажни ленти — и ще се отнасят до вратите на самолета. Без да стават пътниците, капсулите ще се плъзгат в самолета, който може току-що да е кацнал и да е разтоварил капсулите с пристигащите пътници.

Когато капсулите се натоварят и поставят на определените места, техните прозорци ще съвпаднат с прозорците на самолета. В края на всяка капсула ще има сгъващи се врати, през които стюардесите и пътниците ще се движат в останалите секции. Продоволствени секции, заредени с пресни храни, напитки и нови стюардеси, ще се вкарват като отделни капсули.

Мел бавно тръгна надолу. В централната зала пред гишетата на „Транс Америка“ се трупаше огромна тълпа пред табелата:

РЕГИСТРАЦИЯ

само за ПОЛЕТ 2 „Златната флотилия“

директно за РИМ

Наблизо Таня Ливингстън оживено разговаряше с група пътници. Тя махна на Мел и след малко се приближи към него.

— Не мога да си отдъхна. При нас е истинска лудница. Мислех, че вече си слязъл в града.

— Плановете ми се измениха — каза Мел. — Мислех, че вече си свършила с дежурството си.

— РПП ме помоли да остана. Опитваме се да изпратим „Златната флотилия“ навреме. Уж го правим за престиж, но подозирам, истинската причина е, че капитан Димирест не обича да чака.

— Ти си субективна — ухили се Мел. — Но и на мен понякога ми се случва.

Таня посочи към една платформа, заобиколена с перваз, на няколко метра от тях.

— Ето, заради това зет ти води голямата борба срещу тебе. Затова капитан Димирест е бесен срещу тебе, нали? — Таня сочеше към гишетото, където се продаваха застрахователните полици. Около десетина души стояха до кръглия перваз и попълваха формуляри за застраховка в случай на пътническа злополука. На гишетото две привлекателни момичета — едната бе впечатляваща блондинка с очертан бюст — оформяха документите.

— Да — потвърди Мел, — напоследък това е една от главните причини за нашите спорове. Върнън и Асоциацията на пилотите от гражданската авиация са на мнение, че трябва да закрием застрахователните гишета на летищата и автоматите за продажба на застрахователни полици. Двамата водихме разгорещена битка пред Съвета на пълномощниците. Върнън все още не може да се примири, че аз спечелих битката.

— Да, знам това — Таня изгледа Мел изпитателно, — някои от нас не са съгласни с теб. В този случай мислим, че капитан Димирест има право.

Мел поклати глава.

— Тогава мненията ни се различават. Дълго съм мислил по този въпрос. Но аргументите на Върнън са просто безсмислени.

Те му се бяха сторили безсмислени още в оня ден, преди месец, когато Върнън Димирест застана пред Съвета на пълномощниците на летище „Линкълн“. Въпросът бе включен в дневния ред по настояване на Върнън като представител на Асоциацията на пилотите от гражданската авиация, която водеше кампанията за премахване продажбата на застраховки по всички летища.

Мел си спомняше заседанието в подробности.

Беше сряда сутринта и съветът имаше редовно заседание в определена стая на летището. Присъствуваха петимата пълномощници: Мисис Милред Акерман, красива брюнетка — домакиня, за която се говореше, че е любовница на кмета и оттам бе станала пълномощница на съвета; един професор в университета и председател на съвета; двама местни бизнесмени и един пенсиониран съветник. Заседанията обикновено бяха открити. Днес единственият външен човек, — освен пълномощниците и ръководството на летището, бе капитан Върнън Димирест, спретнат в униформата си на „Транс Америка“ — четирите му златни нашивки блестяха. От учтивост съветът реши първо да изслуша капитан Димирест, преди да разгледа редовните въпроси.

Димирест се изправи. Той заговори с присъщата си самоувереност и само от време на време хвърляше бегъл поглед към бележките си. Обясни, че се явява от името на Асоциацията на пилотите, но възгледите, които излага, са и негови собствени и се поддържат от повечето пилоти на всички аеролинии. Пълномощниците се облегнаха на своите кресла и заслушаха.

Продаването на застраховки на летището, започна Димирест, е смешна работа, архаична останка от първите дни на авиацията. Самото присъствие на застрахователни гишета и автомати — а те се набиват в очите ни на аерогарата — е обида към пътническата авиация, която се слави със сигурност на пътуването.

Нима на железопътните гари, на автобусните спирки, на презокеанските параходи или

на паркингите, където оставяме колите си, има специални застрахователни агенти, които да ни пъхат под носа осигуровка при смърт и злополука? Такова нещо няма.

Добре, защо го има в авиацията?

Димирест сам отговори на въпроса си. Защото застрахователните компании отлично знаят богатите приходи.

Пътническата авиация е сравнително нова и много хора мислят, че пътуването по въздуха е опасно, независимо от доказания факт, че човек е на по-сигурно място в самолета, отколкото в собствения си дом. Вроденото недоверие към летенето се раздухва от изключително редките случаи на въздушни злополуки. Ефектът е драматичен и затъмнява факта, че много повече са смъртните случаи и телесните повреди при останалите транспортни средства.

Истината за безопасността на въздухоплаването, изтъкна Върнън, се доказва от самите застрахователни компании. На пилотите, които много повече летят от обикновените пътници, им се предлагат застраховки за живот на далеч по-ниски цени, отколкото на пътуващите. И все пак застрахователните компании, подкрепяни от алчните ръководители на летищата и с мълчаливото съгласие на авиокомпаниите, продължават да раздухват страховете и лековерието на пътниците.

Той изтъкна, че истинската опасност за всеки пътник по въздуха и за екипажите иде от безотговорната продажба на застраховки... „застраховки, които обещават огромни суми, цели състояния срещу минимална вноска от няколко долара“.

Димирест разпалено продължи:

— Тази система, ако въобще има правото да се нарече система, предлага златоносна, открита покана към манааци и престъпници да предизвикат саботажи и масови убийства. Мотивите им са най-прости: лично възнаграждение за тях или за техните наследници.

— Капитане — Мисис Акерман се наклони напред, от израза и от гласа ѝ Мел разбра, че тя е бясна от бележката му за „алчни ръководители на летищата“. — Капитане, чухте достатъчно от вашето мнение. Имате ли факти, с които да го подкрепите?

— Разбира се, мадам. Фактите са много.

Върнън Димирест бе подготвил словото си блестящо. С помощта на диаграми и таблици той показва известните в авиацията катастрофи, предизвикани от бомбени експлозии или други прояви на насилие, възлизащи средно до една, една и половина на година. Мотивите бяха различни, но преобладаващата причина бе финансовото облагодетелстване от застраховката. Съществуваха и други бомбени атентати, навреме предотвратени, както и злополуки, където саботаждът се предполагаше, но не бе доказан.

Той изтъкна класическите катастрофи на „Канейдиън Пасифик“ в 1949 и 1965 г., на „Уестерн еърлайнз“ в 1957 г., на „Нешънъл еърлайнз“ в 1960 г. и заподозрян саботаж в 1959 г.; на две мексикански авиокомпани в 1952 и 1953 г., на „Венецуела еърлайнз“ в 1960 г.; на „Континентал еърлайнз“. 1962 г.; „Пасифик еърлайнз“ в 1964 г.; на „Юнайтид еърлайнз“ в 1950, 1955 г. и заподозрян саботаж в 1965 г. При девет от тези 13 катастрофи всички пътници и екипажи загинаха.

Вярно е, разбира се, че когато се открие саботаж, застраховките на всички, които са го организирали, автоматично се анулират. С други думи, саботаждът не се изплаща и нормалните, информирани хора знаят това. Те също знаят, че дори от въздушната катастрофа да няма спасени, ако се открият останки, възможно е да се докаже дали има експлозия и какви са причините.

Но хората, които предизвикват бомбените атентати и дивашките си насилия, не са нормални хора — те са психопати, криминални рецидивисти, безумни масови убийци. Тези хора са рядко информирани, пък и дори й да са, психопатичният им мозък се интересува само от своите безразсъдни цели.

И още едно нещо — ненормалният, небалансиран индивид действа по импулс и за да не бъде заподозрян от застрахователните агенти, той предпочита бързата застраховка на гишетата на летищата или от автомата.

— Разбираме отлично накъде биете, капитане — остро каза председателят на съвета, — но започвате да се повтаряте.

— Така е. Аз лично бих искала да чуя мнението на мистър Бейкърсфелд по този въпрос — каза Мисис Акерман.

Мел се изправи, а Върнън Димирест се върна на мястото си.

— Въпросът има няколко страни, които трябва добре да обмислим. Първо, нека не забравяме факта, че повечето хора изпитват вроден страх от летенето. И аз съм убеден, че това чувство винаги ще съществува, независимо от нашия напредък и от растящата сигурност на авиацията. Разбира се, съгласен съм с Върнън, ние се славим с безопасността на пътуването. Заради този вроден страх обаче много пътници се чувствуват по-сигурни, по-уверени със застраховка в джоба. И те сами търсят да се застраховат. И то на самите летища — обстоятелство, доказано от огромния брой продадени застраховки на автоматите и гишетата. А що се отнася до закупуването на застраховки предварително, просто повечето от пътниците нямат време да помислят за това. А освен всичко — добави Мел, — ако застраховките не се купуват от аерогарите, то летищата ще загубят голяма част от приходите си.

При тези думи Мел се усмихна. Пълномощниците също се усмихнаха. Ето тук беше проблемът. Мел го съзнаваше. Приходът от застраховките беше твърде важен, за да се откажат от него. Летище „Линкълн“ получаваше половин милион долара годишно от комисионна при продажбата на застраховките. И малцина знаеха, че летището присвоява 25 процента от всеки долар застраховка. Така че застраховките представляваха четвъртото най-голямо приходно перо, след наемите от ресторантите, паркингите и леките коли.

— Сега, що се отнася до саботажите — потенциални или не. — Той забеляза, че съветниците го слушаха напрегнато. — Върнън говори доста за това. След като го слушах внимателно, трябва да кажа, че повечето от думите му бяха пресилени. Всъщност доказаните случаи на въздушни взривявания заради облагодетелствуване от застраховката са само няколко. Може да се спори, разбира се, че ако не се продават застраховки на летището, подобни предумишлени злополуки ще изчезнат. Излиза, че импулсивните престъпления стават, защото застраховките лесно се купуват на летището, момент преди излитането. Но едва ли можем да твърдим, че едно предварително обмислено престъпление няма да бъде извършено, ако застраховката трябва да се купи в града. Очевидната слабост на Върнън и на Асоциацията на пилотите е, че доводите им са по-скоро предполагаеми.

Мел изтъкна, че въздушните застраховки се явяват като вторичен мотив за бъдещите саботьори, а не първопричина за техните злодеяния. Истинските причини се коренят във вечните човешки слабости: любовни мъки, алчност, служебни провали, самоубийства. Откакто човекът съществува, се знае, че тези причини не могат да се отстранят. Следователно тези, които са загрижени за сигурността на авиацията и за предотвратяване на саботажите, трябва да се стремят не към премахване на въздушните застраховки, а към по-

строги препредпазни мерки във въздуха и на земята. Една такава мярка е стриктен контрол на продажбата на динамит — главния материал, използван при въздушните експлозии. Трябва да се помисли за развитието на онези апарати, които ще откриват експлозиви в багажа. Подобен апарат — обясни Мел — се намира в пробна употреба.

— И така — каза Мел в заключение — тук ние трябва да решим дали на базата на хипотези и предположения имаме право да лишим пътниците от една услуга, която очевидно им е нужна.

Милдред Акерман каза бързо и категорично:

— Моето мнение е НЕ! — и тя хвърли триумфален поглед към Върнън Димирест.

С малко формалности останалите пълномощници я подкрепиха и отложиха другите делови въпроси за следобед.

Навън в коридора Върнън Димирест изчака Мел.

— Е, Върнън — Мел заговори бързо преди своя зет с желание за примирение. — Надявам се, няма да се озлобяваме. Понякога дори приятелите и роднините могат да застанат на противни мнения.

Това „приятели“ беше пресилено. Мел Бейкърсфелд и Върнън Димирест никога не се бяха обичали, независимо че Димирест се ожени за сестрата на Мел, Сара. Това го знаеха и двамата. Още повече напоследък антипатията им прерасна в открит антагонизъм.

— Адски прав си да мислиш, че без озлобеше не може — отвърна Димирест. Приливът на гняв бе отминал, но погледът му бе суров.

Пълномощниците, които се изнизваха от стаята, ги заглеждаха с любопитство. Те отиваха на обяд. След минути Мел щеше да се присъедини към тях.

Върнън заговори с презрение:

— Лесно ви е на вас, влечуги, вързани за бюрата с мозък на пингвини. Ако сте във въздуха толкова често, колкото съм аз, щяхте да мислите по друг начин.

— Аз не винаги съм бил вързан за бюрото — остро каза Мел.

— О, господи! Не ми излизай с историята си на герой ветеран! Сега си на нула сантиметра височина. Това личи от разсъжденията ти. Ако не си, щеше да мислиш като всеки самоуважаващ се пилот!

— Самоуважаващ се ли искаш да кажеш, или самобоготворящ се? — Ако Върнън е решил да мине към недостоен словесен двубой, Мел нямаше да му отстъпи. Сега нямаше никого наоколо. — Трагедията с повечето от вас, пилотите, е, че се смятате за полубогове, за властелини на небето и почвата да си въобразявате, че и мозъците ви са също така велики. Да, но в доста области те не са. Понякога си мисля, че малкото мозък, който имате, се е размътил окончателно в разрежения въздух, докато седите бездейно и автопилотът ви върши работата. И когато някой изрази честното си мнение, което не съвпада с интересите ви, започвате да се държите като разглезени деца.

— Няма да обърна внимание на приказките ти — каза Димирест, — въпреки че ако някой се държи като дете в момента, то това си ти. И още нещо — ти си нечестен.

— Слушай, Върнън...

— Честно мнение, казваш... — Димирест изсумтя в погнуса. — Честно мнение, боже мой! Вътре ти използва докладите на ония мухльовци от застрахователните компании. Четеше от тях. Видях те от мястото си, пък и аз имам същите документи. — Той докосна с пръст папките си. — Дори не си проявил доблестта или не си си направил труда да си подготвиш защитата!

Мел пламна. Зет му го хвана натясно. Той наистина трябваше да се подготви или поне да попреработи бележките на застрахователните компании и да ги препише на чисто. Вярно е, че последните няколко дни беше претоварен с работа, но това не е извинение.

— Един ден ще съжаляваш — каза Върнън Димирест. — И ако стане така и съм наоколо, ще ти припомня днешния ден. А дотогава ще гледам въобще да не те срещам! Преди Мел да отговори, зет му се обърна и изчезна.

И сега, застанал до Таня, Мел си спомни всичко това и за кой ли път се запита, трябваше ли да изостря отношенията си с Върнън. Глождеше го неясното чувство, че не се бе държал, както трябва. Разбира се, можеше да има различно мнение по въпроса от своя зет — дори сега Мел не виждаше причина да промени своето виждане. Но можеше да се държи по-мекко, да не прибъгва към нетактичност, която беше присъща за Димирест, но не и за него.

Оттогава те не се бяха срещали: тази вечер в кафенето за първи път след заседанието на Съвета на пълномощниците Мел видя зет си отблизо. Мел не беше особено близък с по-голямата си сестра Сара и те рядко си ходеха на гости. Но все пак рано или късно Мел и Върнън Димирест трябваше да се срещнат, ако не да разрешат разногласията си, то поне да прекратят спора. Колкото по-скоро, толкова по-добре, реши Мел, съдейки от гневния доклад на Комисията по снегопочистването, несъмнено вдъхновен от омразните чувства на Върнън.

— Може би не трябваше да споменавам въпроса за застраховките — каза Таня. — Ако знаех, че ще те отнесе толкова далече от мен.

Макар че спомените, които проблеснаха в съзнанието му, го откъснаха за секунди, Мел отново усети колко проникновено Таня разбира неговите преживявания. Той не познаваше друг човек с такава лекота да отгатва мислите му. Може би това говореше за една интуитивна близост помежду им.

Усети, че Таня го гледа в лицето, че погледът ѝ е нежен, изпълнен с разбиране, но зад тази нежност прозираше женската ѝ сила и чувственост, която интуицията му подсказваше, че може да се разгори в пламък. Изведнъж му се прииска тази близост да стане по-пълна.

— Ти не си ме прогонила далеч от теб — отвърна Мел. — Напротив, ти ме приближаваш към себе си. В този момент така искам да си до мен — очите им се срещнаха и той добави: — Във всяко отношение.

С присъщата си прямота Таня отвърна:

— Аз също искам — тя леко се усмихна. — И то отдавна.

Желанието му бе да ѝ предложи да се махнат отгук, да отидат на някакво тихо място... може би в нейния апартамент... и да не мислят за последствията! Но после Мел се отърси от тази мисъл — той знаеше, че никъде не може да отиде. Поне не сега.

— Нека да се срещнем по-късно тази вечер — каза той. — Не знам колко късно, но ще го направим. Не се прибирай без мен. — Искаше му се да протегне ръка, да я прегърне и притисне до себе си, но хората в централната зала продължаваха да гъмжат наоколо им.

Таня протегна ръка и пръстите ѝ докоснаха неговата. Допирът ги разтърси като електрически ток.

— Аз ще чакам — каза Таня. — Ще чакам, докато кажеш.

Миг след това тя се отдалечи от него и тълпата от пътници пред „Транс Америка“ я погълна.

Въпреки увереността, с която говори преди половин час, Синди Бейкърсфелд съвсем не бе решила какво да предприеме по-нататък. Искаше ѝ се да се довери на някого, да поиска съвета му дали да отиде тази вечер на летището, или не. Самотна сред шума и разговорите на коктейла, Синди размишляваше върху двете възможности за действие, които се откриваха пред нея. През по-голямата част от вечерта тя се движеше сред гостите, разговаряше оживено, спираше се с познати или с хора, които би искала да познава, но неизвестно защо тази вечер, много повече от друг път, Синди се усещаше като изоставена. В момента тя стоеше умислена, загрижена, самотна.

Не ѝ се искаше сама да иде на вечерята, която скоро щеше да започне. Можеше или да си отиде в къщи, или да потърси Мел на летището и да му направи сцена.

По телефона тя настоятелно му повтори, че ще пристигне на летището и ще разговарят. Но отидеше ли — Синди го съзнаваше много добре, — щеше да настъпи разрыв, положително невъзвратим и окончателен. Здравият ѝ разум подсказваше, че рано или късно разрывът е неизбежен, затова по-добре още сега да се свърши всичко. Имаше и други въпроси, които трябваше да се разрешат. Все пак петнадесет години семеен живот не можеха да се отхвърлят така лесно. Колкото и недостатъци и неразбирателства да са имали — а техните не бяха малко, — когато двама души живеят дълго време заедно, обвързват ги тесни връзки, които е твърде болезнено да се разкъсат.

Дори сега Синди вярваше, че техният брак може да се спаси, ако и двамата положат сериозни усилия. Въпросът беше: имаха ли желание да го направят? За себе си Синди бе убедена, че е готова да го направи, стига Мел да приеме някои от условията ѝ, макар че преди той бе ги отхвърлил и тя се съмняваше, че би се променил така, както тя иска. Разбира се, без някои промени съвместният им живот в бъдеще би бил нетърпим. Напоследък помирение не носеше и сексът, който доскоро изглаждаше много от различията им. И там нещо се повреди, но какво точно, Синди не знаеше. Мел продължаваше да я възбужда: дори сега, само като си помисли за него, по тялото ѝ премина тръпка и тя усети, че се разтрепера. Но някак си, когато имаха възможност да бъдат заедно, духовното им отдалечение ги спираше и двамата. И резултатът беше — за Синди поне — раздразнение и гняв, а по-късно толкова силен любовен глад, че ѝ трябваше обезателно мъж. Който и да е.

Продължаваше да стои сама в плюшения салон на ресторанта, където се провеждаше коктейла. Повечето разговори наоколо бяха за бурята и за трудностите на транспорта в снега; но въпреки това, за разлика от Мел, хората бяха дошли. От време на време се споменаваха за Арчидона, което караше Синди да си спомни, че все още не беше открила за коя Арчидона се събираха помощи — за тази в Еквадор или тази в Испания... *Бъди проклет, Мел Бейкърсфелд! Аз не съм толкова умна, колкото си ти!*

Нечия ръка се докосна до нейната и един любезен и приятен глас каза:

— Искате ли нещо за пиене, Мисис Бейкърсфелд? Какво да ви донеса?

Синди се обърна. Пред нея стоеше журналистът Дерик Идън, когото тя бегло познаваше. Той често пишеше в „Сън Таймс“. Както повечето хора от своята професия, той се държеше непринудено и уверено и имаше вид на леко разсеян. Тя си спомни, че при предишни срещи и двамата се бяха заглеждали.

— Да, благодаря — каза Синай, — „Бърбън“ с малко вода. Със съвсем малко. И, моля

ви, наричайте ме по име. Мисля, че го знаете?

— Разбира се, Синди.

Очите на журналиста я изгледаха с откровено и нескривано възхищение. Защо пък не, помисли си Синди. Знаеше, че изглежда добре тази вечер — беше изискано облечена и гримирала.

— Сега ще се върна — каза Дерик Идън — и, моля ви, не се отдалечавайте. И без това едва ви открих. — Той се устреми към бара.

Докато чакаше, Синди огледа претъпкания салон. Очите ѝ се спряха на една възрастна жена, с шапка на цветя. Синди ѝ се усмихна приветливо, жената кимна, но отмести поглед от нея. Това бе журналистка, която водеше светската хроника. До нея вървеше фотограф и двамата решаваха кого да снимат за утрешната страница. Дамата с шапката на цветя посочи към няколко благотворителки и техните гости — те се струпяха около нея, усмихвайки ѝ се угоднически, и макар да си придаваха небрежен вид, бяха явно поласкани, че изборът ѝ падна върху тях. Синди знаеше защо дамата я отмина. Сама тя не представляваше нищо. Съвсем друго щеше да бъде, ако Мел бе с нея. Все пак в живота на града Мел беше фигура. Ужасното беше, че Мел не обръщаше внимание на светските почести.

Светкавицата на фотографа блесна; дамата с шапката записваше имена и фамилии. Синди щеше да се разплаче. *Почти във всяко благотворително мероприятие...* тя участвуваше без да жали сили, вършеше неблагодарната работа, от която по-издигнатите в обществото дами се срамуваха; и да бъде отмината по този начин!...

Върви по дяволите, Мел Бейкърсфелд! По дяволите с твоя сняг! Дано се провалиш с твоето отворително, проклето летище, което провали брака ни!

Журналистът Дерик Идън се връщаше с две чаши в ръка — за Синди и за себе си. Пробивайки си път в салона, той видя, че Синди го гледа, и ѝ се усмихна. Той изглеждаше самоуверен. Доколкото Синди познаваше мъжете, разбираше, че той преценява какви са възможностите да легне с нея тази вечер. Вероятно журналистите, мислеше си тя, умеят да разберат отхвърлените самотни жени.

Синди също си направи някои сметки относно Дерик Идън. Тридесет и една-две годишен, реши тя; достатъчно зрял, за да има опит, и все още млад, за да бъде научен на някои неща, да го накара да се забрави. Това искаше Синди. Външно изглеждаше добре сложен. Ще бъде внимателен, може би нежен и ще ѝ даде, не само ще вземе. При това явно беше готов — още преди да отиде за уискито, ѝ даде да го разбере. Контакт лесно можеше да се постигне между двама чувствителни хора с една и съща мисъл в главата.

Преди няколко минути тя избираше между алтернативата да се прибере или да отиде на летището. Сега, изглежда, ще изникне трета възможност.

— Заповядайте — Дерик Идън ѝ подаде чашата. Синди погледна в нея. Беше пълна с уиски — вероятно бе казал на бармана да сипе повече. Боже мой, мъжете са толкова ясни.

— Благодаря — тя отпи глътка и го погледна през стъклото на чашата. Дерик вдигна своята и ѝ се усмихна:

— Тук е доста шумно, нали?

За един писател, помисли си Синди, подобен диалог би бил жалък и неоригинален. Предполагаше се, че тя трябва да отвърне с „да“ и тогава той щеше да ѝ предложи: „Защо не отидем на някое по-тихо място?“ Следващите им реплики лесно можеха да се отгатнат.

Синди забави отговора си, отпи глътка уиски.

Тя размишляваше. Разбира се, ако Лайънъл беше в града, тя не би си губила времето с

този човек. Но Лайънъл, нейното пристанище в други случаи, човекът, който искаше тя да се разведе с Мел и да се ожени за нея... беше заминал за Синсинати (или за Калъмбъс) да се занимава със своите архитектурни въпроси и нямаше да се върне десет или повече дни.

Мел не знаеше за Синди и Лайънъл или поне не знаеше нищо определено. Синди допускаше, че той подозира за съществуването на неин неизвестен любовник. Тя също допускаше, че този въпрос не го тревожи особено и му дава възможност да се съсредоточава на летището и въобще да не се сеца за нея. Това проклето летище беше стократно по-пагубно за брака им, отколкото някоя любовница.

А преди не винаги беше така.

В началото на техния брак, скоро след като Мел напусна флота, Синди се гордееше с неговите амбиции. Когато Мел започна бързо да се изкачва по стълбичката на ръководните постове в авиацията, тя беше щастлива при всяко повишение, при всяко ново издигане. Колкото повече растеше Мел, растеше и Синди, особено в обществото, а в ония дни те водеха светски живот почти всяка вечер. От името на двамата Синди приемаше покани за коктейли, вечери, премиери, благотворителни приеми... и ако се случеха две мероприятия в една и съща вечер, Синди беше тази, която решаваше кое е по-важно. Тези обществени ангажменти, запознанства с изтъкнати хора бяха важни в началото на кариерата на един млад човек. Дори Мел признаваше това. Той приемаше всичко, което уреждаше Синди, без да роптае. Бедата беше в това, чак сега проумя Синди, че техните крайни цели се различаваха. За Мел обществените контакти бяха средство за осъществяване на професионалните му амбиции; той отдаваше значение само на кариерата си, а светският живот бе външната форма, с която лесно можеше да се раздели. Синди, от друга страна, виждаше в кариерата на Мел само пропуск към по-висшите кръгове на светското общество. Понякога си мислеше, че ако бяха разбрали своите намерения още в началото, може би щяха да постигнат споразумение. Но за съжаление бяха пропуснали този момент.

Разривът им започна приблизително тогава, когато Мел — освен че беше генерален директор на международното летище „Линкълн“ — го избраха президент на Съвета на ръководителите на летищата.

Щом Синди разбра, че влиянието и възможностите на мъжа ѝ се простират чак до Вашингтон, тя разцъфна от щастие.

Честите покани в Белия дом, близките контакти с президента Кенеди накараха Синди да си въобрази, че скоро ще се влеят във вашингтонското висше общество. В най-розовите си мечти тя се виждаше на снимка заедно с Жаклин, с Етел или Джоун, в Порт Хайанис или по моравите на Белия дом.

Но това не стана. Мел и Синди не влязоха в светския живот на Вашингтон, макар че това не беше никак трудно. Напротив, по настояване на Мел те започнаха да отклоняват много от поканите. Мел прецени, че неговото професионално положение не се нуждае повече от това да бъде „сред“ светското общество, на което той и без това не държеше.

Когато Синди разбра накъде клонят нещата, тя експлодира и му направи страхотен скандал. Това също бе грешка от нейна страна. Мел понякога бе склонен да приема разумните ѝ предложения, но нейната ярост обикновено го караше да упорствува за своето. Кавгата продължи цяла седмица, Синди ставаше все по-зла и това още повече разстрои отношенията им. Синди знаеше, че не бива да бъде зла. Често пъти тя не го искаше. Но безразличието на Мел караше огнения ѝ темперамент да кипне — както стана и тази вечер по телефона. След едноседмичната разправия, която всъщност въобще не приключи,

разприте им взеха да зачестяват. Те престанаха да ги прикриват от децата, пък беше и невъзможно. Веднъж за срам и на двамата Роберта заяви, че след училище повече няма да се прибира в къщи, а ще отива при приятелка, защото „в къщи нямам спокойствие да уча от вашите непрекъснати кавги“.

В крайна сметка постигнаха някакво равновесие. Понякога Мел придружаваше Синди в някои светски приеми, ако ѝ беше предварително обещал. Иначе все по-дълго се задържаше на летището и все по-рядко се прибираше в къщи. Синди се почувствува много по-самотна и отдаде на презираната от Мел „жалка благотворителност и глупаво пълзене към върховете на обществото“.

Възможно е, мислеше си понякога Синди, за Мел всичко това да изглежда глупаво. Но нямаше какво друго да прави, а ѝ харесваше съперничеството за място в обществото. На мъжете им е лесно да критикуват; те винаги имат с какво да запълнят времето си. Мел си имаше своя кариера, своето летище, своята отговорност. А какво можеше да прави Синди? Да седи по цял ден и да бърше праха от къщата?

Синди не си правеше илюзии относно собствените си умствени възможности. Тя не беше голям интелект и знаеше, че не може да се мери с Мел. Но това не бе ново. В първите години на техния семеен живот Мел обичаше да ѝ намира някакви дребни и глупави развлечения, макар че сега, когато ѝ се подиграваше, забравяше за тези неща. Синди разсъждаваше доста трезво за своята някогашна кариера на актриса — знаеше, че никога няма да стане звезда или поне да се доближи до върховете. Вярно е; понякога в миналото подхвърляше, че може би щеше да постигне нещо, ако бракът ѝ не бе сложил край на театралните ѝ амбиции. Но това беше само форма на самозащита, желание да напомни на другите, на Мел включително, че тя носи своя индивидуалност и не е само съпруга на генерален директор. Вътре в себе си Синди знаеше истината. Като професионална актриса тя едва ли щеше да излезе от дребните епизодични роли.

С участието си в светския живот — в този мизансцен на местното общество — Синди се справяше. То ѝ бе нужно, вдъхваше ѝ чувството, че има собствена значимост, че е личност. И макар че Мел се присмиваше и отричаше постиженията ѝ, Синди все пак бе успяла да се изкачи по обществената стълбица, бе приета в кръга на светски особи и намери своето място в приеми като тазвечершния... Макар че днес остро се нуждаеше от присъствието на Мел, а той винаги мислеше за проклетото си летище и отново я остави сама.

Мел, който си бе завоювал свой престиж и свое име в обществото, никога не проявяваше разбиране към стремежа на Синди да се самоутвърди. И едва ли някога щеше да я разбере.

Независимо от това Синди държеше на своето. Тя имаше свои планове за бъдещето, които, разбира се, щяха да предизвикат чудовищни скандали, ако двамата продължаваха да са едно семейство. Синди хранеше амбицията да въведе като дебютантки двете си дъщери, първо Роберта и по-късно Либи, на баловете в Пасаван. Блестящо събитие, което откриваше бъдеще за младите момичета от висшето общество на Илиноис. А като майка на момичетата Синди също щеше да извиси своето обществено положение.

Веднъж тя бе споменала тази идея пред Мел, който гневно избухна: „Само през трупа ми!“ Баловете, устройвани за тези момичета и техните глупави, подсмърчащи майки, подигра се Мел, са събития от миналия век, анахронично продължение на снобизма и класовата структура, от която за щастие се отърсваме, макар че все още има хора, които разсъждават като Синди. Мел искаше децата му да растат с чувството, че са равни с всички други, а не с

някаква високомерна и погрешна идея, че са от по-възвишено потекло. Каза ѝ го. И така нататък.

Необичайно за Мел, който винаги излагаше възгледите си сбито и кратко, толкова подробно да обоснове възраженията си по този въпрос.

Лайънъл от своя страна напълно одобряваше идеята на Синди.

Името му беше Лайънъл Ъркът. В живота на Синди той все още бе въпросителна. Любопитно е, че Мел запозна Синди с Лайънъл. Той ги запозна на един официален обяд, където Лайънъл бе поканен като архитект, направил някои неща в града. Двата се познаваха бегло от години.

После Лайънъл започна да се обажда на Синди, срещаха се за обяд или вечеря, после по-често и на края станаха по-интимни. За разлика от повечето хора, които имаха опит в извънбрачните връзки, Лайънъл погледна изключително сериозно на техните отношения. Той живееше сам, беше се разделил с жена си от няколко години, но не бе разведен. Сега искаше да получи развод и караше Синди да направи същото, за да се съберат. Вече разбираше, че бракът на Синди е разклатен. Лайънъл и жена му нямаха деца и той призна на Синди колко много се измъчва от това. Все още не е късно, казваше той, ако се оженят по-скоро със Синди да си имат дете. Също, казваше, че ще е щастлив да създаде семейно огнище за Роберта и Либи и ще прави всичко възможно да замени техния баща.

Синди непрекъснато отлагаше решението си по няколко съображения. Основното бе, че тя се надяваше отношенията им с Мел да се подобрят, да станат отново близки, както преди. Не можеше да твърди, че все още е влюбена в Мел; Синди откри, че колкото повече остарява човек, толкова по-скептично гледа на любовта, но тя бе привързана към Мел. Той съществуваше; съществуваха и децата, Роберта и Либи; подобно на много жени Синди се боеше от кардинални промени в живота.

Първоначално тя мислеше, че един развод и повторна женитба ще навредят на социалното ѝ положение, но напоследък промени мнението си по този въпрос. Много хора се разведоха, без да изгубят своето място в обществото, макар и временно: доста често хората срещаха една жена с един съпруг, а след седмица — с нов. Синди понякога си мислеше, че човек, неразведен поне веднъж, е ужасно безинтересен.

Беше напълно възможно бракът ѝ с Лайънъл да подобри положението ѝ в обществото. Лайънъл обичаше много повече от Мел приемите и забавленията. От друга страна, Ъркъртови бяха стара, почитана фамилия. Майката на Лайънъл бе властувача вдовица в една огромна допотопна къща, недалече от хотел „Дрейк“, където един архаичен портиер въвеждаше гостите, и скована от артрит прислужница поднасяше чай на сребърен поднос. Лайънъл веднъж заведе Синди на кафе, след което ѝ каза, че е направила добро впечатление на старицата и е уверен, че ще успее да убеди майка си да помогне на Роберта и Либи да получат достъп до баловете в Пасаван. Още тогава — тъй като противоречията ѝ с Мел ставаха все по-остри — Синди можеше да реши да се свърже с Лайънъл, но я задържаха едно обстоятелство. В сексуално отношение Лайънъл бе като умряла патица.

Той упорито се стараяше и понякога успяваше да я изненада, но повечето пъти, когато се любеха, приличаше на часовник, чиято главна пружина непрекъснато се развива. Една нощ, след неуспешен опит за близост, който бе мъчителен и за двамата, той бе казал мрачно: „Трябваше да ме познаваш, когато бях на осемнайсет години. Бях като жребец.“ За съжаление сега Лайънъл бе далеч от тази възраст. Навършваше четиридесет и осем.

Синди отлично разбираше, че ако се омъжи за Лайънъл, и без това незадоволителното

им сексуално общуване, на което се радваха сега като любовници, ще секне напълно, щом заживеят заедно. Разбира се, Лайънъл би се опитал да компенсира по други начини — щеше да бъде любезен, щедър, внимателен, — но нима това беше достатъчно? Синди съвсем не клонеше към сексуален залез; тя продължаваше да бъде все така силно чувствена и напоследък плътските ѝ желаниа растяха. Но дори и Лайънъл да беше слаб в това отношение, с Мел те също бяха прекъснали интимните си връзки — тогава каква е разликата? Освен това Лайънъл можеше повече да ѝ даде.

Вероятно решението бе: да се ожени за Лайънъл Ъркът и да спи с някой друг от време на време. Нямахше да е толкова лесно да го осъществи като младоженка, но яко прояви повече внимание и предвидливост, ще успее. Тя познаваше много хора, и мъже, и жени от висшите кръгове, които вършеха същото хем за да задоволят своите страсти, хем за да запазят семействата си. Освен това досега успешно ѝ се удаваше да мами Мел. Може би той я подозираше въобще, но Синди бе уверена, че Мел няма понятие за Лайънъл или за някой друг.

Добре, а какво да направи тази вечер? Да отиде ли на летището, за да се разправят с Мел, както първоначално мислеше? Или да си позволи да прекара тази вечер с журналиста Дерик Идън, който стоеше до нея, очаквайки отговор на въпроса си.

Изведнъж на Синди ѝ хрумна, че може да осъществи и двете.

Тя се усмихна на Дерик Идън.

— Повторете, ако обичате, какво казахте?

— Казах, че тук е ужасно шумно.

— Да, наистина.

— Мисля си, не бихме ли могли да се откажем от вечерята и да отидем на по-тихо място?

Синди едва не се разсмя, но се сдържа и кимна:

— Да, разбира се.

Тя огледа наоколо организаторите и гостите на приема: фотографите бяха престанали да щракат; наистина нямаше смисъл да стои повече тук. Ще се измъкне тихо и незабелязано.

— Синди, вие с кола ли сте? — попита Дерик Идън.

— Не, а вие? — Заради бурята Синди беше дошла с такси.

— Аз съм с кола.

— Чудесно — каза тя. — Аз няма да тръгна с вас, но ако ме почакате навън в колата си, ще изляза през главния вход след петнадесетина минути.

— По-добре след двадесет. Трябва да телефонирам на няколко места.

— Още по-добре.

— Имате ли някакви предпочитания? Къде да отидем?

— Оставам изцяло на вас.

Той се поколеба, после попита:

— Бихте ли искали първо да вечеряме?

На Синди ѝ стана забавно: това „първо“ означаваше, че ще последва и нещо друго. И тя трябваше да е наясно.

— Не — отвърна Синди, — аз нямам време. Трябва да отида на още едно място.

Очите на Дерик Идън се плъзнаха по тялото ѝ, после отново се спряха на лицето ѝ. Усети го как си пое дъх и ѝ се стори, че той се чуди на късмета си.

— Вие сте очарователна жена. Но ще повярвам в късмета си чак когато ви видя да

излизате.

С тези думи той се обърна и незабелязано излезе от салона. След четвърт час също така незабелязано Синди го последва.

— Такси, госпожо?

— Не, благодаря, няма нужда.

В този момент светнаха фаровете на една кола на паркинга.

Тя потегли напред, забоксува по рохкавия сняг, после тръгна и спря пред вратата, където чакаше Синди. Шевролет — доста стар модел. На волана тя разпозна Дерик Идън.

Портиерът отвори вратата и Синди влезе вътре. Щом вратата се тресна зад нея, Дерик Идън каза:

— Много жалко, че колата е студена. Трябваше да се обадя във вестника, после да подсигурия някои неща за нас и току-що пристигам.

Синди се разтрепера и по-плътено загърна палтото до себе си.

— Надявам се, че там, където отиваме, ще бъде топло.

Дерик Идън се присегна, взе ръката ѝ и тъй като тя лежеше върху коляното ѝ, той обгърна и него. Тя усети кратката ласка на пръстите му. После той пое кормилото с двете си ръце и каза тихо:

— Ще ви стопля, обещавам ви.

Оставаха четиридесет и пет минути до 10,00 часа, определеното време за излитане на Полет 2 на „Транс Америка“ — „Златната флотилия“ — с командир капитан Върнън Димирест; извършваха се последните приготовления за директния полет до Рим, дълъг цели пет хиляди мили.

Общата подготовка за полета траеше месеци, седмици, дни. Най-непосредствените задачи се изпълняваха през последните двадесет и четири часа.

Излитането на един самолет от кое да е голямо летище наподобява на река при вливането си в морето. Преди да достигне до морето, реката се подхранва от притоци, които водят началото си далеч във времето и пространството, а всеки приток събира по пътя си помалки или по-големи поточета. Така че при устието си реката е събрала водите на всички рекички, втели се в нея. Преведено на езика на авиацията, реката в своето устие представлява самолет в момента на излитането.

Полет 2 щеше да се изпълнява от междуконтинентален реактивен Боинг 707-320В, с регистрационен номер N-731-TA Движеха го четири турбореактивни двигателя „Прат и Хуайтни“, които му осигуряваха скорост 975 км в час. При максимална натовареност самолетът можеше да прелети около 9 хиляди километра или в права линия разстоянието от Исландия до Хонгконг. На борда си пренасяше 199 пътници и 2S хиляди американски галона гориво — достатъчни да напълнят плувен басейн със средна величина. Самолетът струваше на „Транс Америка“ шест и половина милиона долара.

Преди два дни N-731-TA излетя от Дюселдорф (Западна Германия) и на два часа от летище „Линколн“ единият от двигателите му прегря. Командирът нареди за всеки случай да го изключат. Никой от пътниците на борда не забеляза, че работят само три двигателя. Ако станеше нужда, самолетът можеше да лети и с един. Но той кацна съвсем навреме.

Аварийната служба на „Транс Америка“ бе известена по радиото за случилото се. Екип от механици чакаше самолета и щом свалиха пътниците и багажа, откараха машината в хангара. Още докато го теглеха към хангара, специалистите диагностици усилено работеха, за да установят повредата, която бързо откриха.

Един пневматичен цилиндър — тръба от неръждаема стомана — се беше спукал по време на полет. Двигателят веднага беше свален и подменен. Това бе относително просто. Повече трудности създаде фактът, че няколко минути преди прегретият двигател да бъде изключен, силно нагорещен въздух бе проникнал в кожуха на двигателя. Топлинка може би бе повредила някой от 180-те чифта проводници от електрическата система на самолета.

Щателният преглед на проводниците показа, че някои са били нагreti, но никой не е пострадал. Ако подобно нещо се случеше с автомобил, автобус или камион, машината щеше да продължи да работи. При самолетите това бе невъзможно. Реши се всичките 180 чифта проводници да бъдат незабавно подменени.

Подмяната изискваше голямо майсторство и бе изтощителна и досадна, защото само двама души можеха едновременно да работят в тясното пространство между кожуха на двигателя. Освен това всяка двойка проводници трябваше да бъде идентифицирана и да се свърже със съответните щепсели. Трябваше да се работи денонощно и без прекъсване, затова няколко двойки електромеханици се сменяха последователно.

Цялостната операция щеше да струва на „Транс Америка“ хиляди долари в

квалифициран човешки труд и загуби от престоя на самолета на земята. Тези загуби се приемаха без възражения от всички авиокомпании, тъй като се бореха за висок коефициент на безопасност.

Боинг 707-N-731-TA, който трябваше да лети до западното крайбрежие и обратно преди полета си до Рим, бе изваден от график. Наложиха се бърза промяна в общото разпределение, за да се запълни този курс. Един свързващ полет бе анулиран и десетки пътници прехвърлени към конкурентни авиолинии. Авиокомпаниите не разполагаха с резерви от скъпите реактивни самолети.

През този критичен ден и половина след откриването на повредата работата по подготовката на самолета, макар и бавна по естество, продължаваше с пълна сила.

Три часа преди старта на Полет 2 последните от 180-те двойки проводници бяха съединени. Още час бе нужен, за да се подмени и обшивката на двигателя и да се изпробва готовността му на земята. След това, преди самолета да се пусне в полет, трябваше да се изпробва във въздуха. До този момент непрекъснато звъняха от техническия отдел с въпроси: ще бъде ли N-731-TA готов за Полет 2, или не. Ако не, кажете навреме, за да съобщим на търговския отдел, който от своя страна да уведоми пътниците за закъснението на полета, преди да са напуснали домовете си.

Като стискаше палци и чукаше на дърво, началникът на поддържането, изключвайки възможни усложнения от изпробването на самолета във въздуха, отговаряше, че машината ще бъде готова навреме.

Така и стана. Главният пилот в базата на „Транс Америка“, който стоеше само за да изпита самолета, се издигна през бурята към ясните висоти. Когато се върна, подписа, че „N-731-TA е в пълна изправност за излитане“.

След изпитателния полет старши пилотът отведе самолета направо пред изход 47 на аерогарата, откъдето щяха да се качат пътниците за Полет 2 „Златната флотилия“. Около него веднага се струпаха работници и се засуетиха като мравки.

Най-напред трябваше да се качи храната. 75 минути преди излитането контролните служби изискваха от кухнята да се приготвят вечерите съобразно броя на пътниците. Тази вечер в първокласния салон щеше да има само две свободни места, а туристическата класа бе три-четвърти запълнена. По правило в първа класа се поръчваха шест допълнителни вечери — пасажерите от тази класа можеха да поискат повторно. Пътниците от туристическата класа нямаха това право. Дори пътник, пристигнал в последния момент, щеше да получи храна. Едновременно с качването му на борда и затварянето на вратите се подаваше и пакет храна за него. Спиртните напитки се издаваха на стюардесата срещу подпис. На пътниците от първа класа те се раздаваха безплатно, в туристическата класа се плащаше долар за чаша (или съответната сума в чужда валута), освен ако пътниците не знаеха, че могат да се възползват от следното обстоятелство: на стюардесите не им се даваха дребни пари за връщане и ако тя нямаше да върне на пътника, по инструкции трябваше да му подаде питието безплатно. Някои пътници, които летяха редовно, години наред, пиеха безплатно в туристическата класа, предлагайки на стюардесата двадесет или петдесет-доларова банкнота, като твърдяха, че по-дребни нямат в себе си.

Едновременно със зареждането с храна и напитки на борда се качваха и допълваха запасите от стоици още неща, като се почне от бебешки пелени, одеяла, възглавници, хигиенични пликове, библии и др. Всичко това не подлежеше на връщане. След приключването на полета авиокомпаниите не си правеха труда да проверяват инвентара,

липсващите вещи се възстановяваха, затова не спираха пътниците, които слизаха от борда с преносим багаж.

Самолетите едновременно се зареждаха с вестници и списания. При полет човек винаги можеше да си поиска вестник, но в „Транс Америка“ съществуваше следното правило: ако на първата страница на вестник се съобщава за самолетна катастрофа, той въобще не се допускаше до борда. Към това правило се придържаха и много други авиокомпани.

Тази вечер на борда на Полет 2 имаше всякакви вестници. Основно събитие във всички тях бе времето и последиците от него в целия Среден запад.

Започна регистрацията на пътниците и качването на багажа. От регистрационното гише чрез система от транспортни ленти багажът слизаше в багажната зала, наречена „лъвска бърлога“. Това название (признаваха служителите от багажното отделение след няколко чаши алкохол) беше дадено, защото само храбрите или наивните можеха да си дадат багажа тук. Доста куфари, попаднали в „лъвската бърлога“, изчезваха завинаги; опечалените им собственици можеха да го потвърдят.

В „бърлогата“ дежурен служител наблюдаваше пристигането на всяко парче багаж. В зависимост от прикращения на него етикет с направлението му той натискаше съответна ръчка и автоматична ръка хващаше багажа и го поставяше до останалите товари за същия полет. Няколко носачи прехвърляха багажа за съответните самолети.

Системата беше превъзходна, когато действуваше нормално. За съжаление често пъти се случваше обратното.

Транспортирането на багажа, това признаваха всички авиокомпани, бе най-слабото звено в обслужването. В нашия век, когато човешкият гений може да пусне капсула с големината на лодка в междупланетното пространство, съмнително бе дали пътникът на слизане от самолета ще получи багажа си и въобще дали багажът му е пътувал с него за Пайн блъф, Арканзас, или е пристигнал в Сент-Пол, Минеаполис. Изумително голямо количество багаж — поне по един куфар на всеки сто — отиваше по погрешно направление, забавяше се или напълно се загубваше. Специалисти периодически проучваха системата за транспортирането на багажите и периодически я подобряваха. И все пак безпогрешна или поне прилична система досега не бе измислена. Затова всички авиокомпани поддържаха на големите летища служители, чиято единствена задача се състоеше в това да гонят следите на изчезнал багаж. Тези служители много рядко оставаха без работа.

Един опитен и предпазлив пътник би постъпил отлично, ако провери дали етикетите, които служителите или носачите поставят на куфарите му са за вярното направление. Нерядко стават грешки. Удивително често в бързината се лепват погрешни етикети и могат да се променят, ако се посочи грешката. Но дори и тогава когато куфарите се изгубят от погледа ти, те все едно че стават предмети в лотария — пътникът трябва да се моли един ден неизвестно къде отново да се събере със своя багаж.

Тази вечер на международното летище „Линкълн“ не всичко вървеше наред с багажа за Полет 2, макар никой нищо да не знаеше. Два куфара, които трябваше да пътуват за Рим в тоя момент, бяха натоварени на самолета за Милуоки.

На борда на Полет 2 сега като непрекъснат поток се изсипваха багаж и поща. Тази вечер пощата възлизаше на четири тона огромни цветни пластмасови чували, някои предназначени за италианските градове Милано, Палермо, Ватикана, Пиза, Неапол, Рим, а други — за по-нататъшно транспортиране към далечни места, чиито имена звучаха като

страници от Марко Поло: Занзибар, Хартум, Момбаса, Йерусалим, Атина, Родос, Калкута...

Голяма част от този огромен пощенски товар дойде допълнително. Един полет на „Бритиш Оувърсийз Еървейз корпорейшън — ВОАС“, който трябваше да излети малко преди Полет 2 на „Транс Америка“, току-що бе отложен с три часа. Пощенският диспечер, който непрекъснато следеше разписанията и закъсненията, незабавно нареди прехвърляне на пощата от „ВОАС“ към „Транс Америка“. Това бе загуба за британските въздушни линии, тъй като пощенските превози бяха високо изгодни и съперничеството в пощенските услуги бе особено силно. Всички аеролинии имаха свой униформен представител в пощенското отделение на летищата, чиято работа бе да следи потока на въздушната поща и да се грижи собствената му линия да получи добър дял от общия пощенски поток. Пощенските диспечери понякога си имаха фаворити сред представителите на аеролиниите и се грижеха за тях. Но в случаи на закъснение приятелството не оказваше влияние. Тогава се спазваше неотменното правило: пощенският товар да се отправи с първия излитащ самолет.

В аерогарата, на няколко метра от излитащия Боинг, се намираше диспечерският център на „Транс Америка“. Вътре беше шумно, претърпано от хора, бюра, телефони, телекси, монитори, информационни табла. Служителите тук направляваха подготовката за Полет 2 и за всички останали рейсове на „Транс Америка“. Във вечери като днешната, когато в графика настъпи хаос, тук ставаше истински ад и помещението наподобяваше на безредие във вестникарска редакция в кадри от старите холивудски филми. В ъгъла на залата се намираше диспечерът по центровката и затоварването. Зад бюрото, затрупано от купища папки и хартия, седеше млад човек с брада и невероятното име Фред Фърмфут. През свободното си време Фред се занимаваше с абстрактна живопис. Напоследък изливаше боя върху платното и караше върху него детско велосипедче с три колела. Носеше му се славата, че в почивните си дни гълта ЛСД и че тялото му издава неприятна миризма. Последното бе страшно досадно за колегите му в стаята, където беше топло и задушно независимо от студеното време навън, и неведнъж на Фред Фърмфут му се напомняше, че трябва по-често да се къпе.

Макар и парадоксално, Фърмфут имаше математически мозък и началниците му твърдяха, че е най-добрият диспечер по центровка и затоварване. В този момент той ръководеше товаренето на самолета за Рим.

Тънкостта се състоеше в правилното разположение на товара в самолета, така че да не се нарушава центровката му — само тогава можеше да се осигури равновесие и стабилност във въздуха. Фред Фърмфут трябваше да изчисли колко товар може да поеме самолетът и къде да го помести. Нито една торба, нито един куфар не влизаха в трюма на самолета без неговото разрешение. А в същото време се грижеше да натъпче колкото се може повече багаж.

Той работеше с диаграми, бюлетини, таблици, сметачна машина, последни сводки, радиотелефон, три телефона и с безпогрешен инстинкт. Инспекторът по товарите току-що поиска разрешение по радиото да се качат още сто и петдесет килограма багаж в предното отделение.

— Качвай! — съгласи се Фред. Той се разрови в някакви документи, търсейки списъка на пътниците, който нарасна в последните два часа. Авиокомпаниите разрешаваха среден товар за пътник до 80 килограма през зимата и десет килограма по-малко през лятото.

Това средно тегло се оказваше нормално, но не и когато на борда се случеше да пътува отбор по ръгби. Тия здравеняци провалят всички изчисления и диспечерите по центровката

трябва да пресмятат нова средна норма. С бейзболистите или хокеистите нямаха проблеми: те са хем по-слаби, хем по-малко на брой. Днес, съдейки по списъка, летяха само обикновени пътници.

— Товари вече пощата! — каза Фред Фърмфут по радиото. — А този ковчег го изтегли в задното отделение. По тежестта му съдя, че мъртвецът е бил доста дебел. После там има един кашон с генератор от „Уестингхауз“. Сложи го на средата и около него нареждай останалия багаж.

Задачата на Фърмфут се усложни, когато в последния момент екипажът на Полет 2 помоли за натоварването на допълнителен тон гориво, необходим за рулиране и земен пробег. Тази вечер всички самолети трябваше дълго да чакат с включени двигатели, преди да им се разреши излитане. Един реактивен самолет, действащ на земята, гълташе гориво като жаден слон и капитаните Димирест и Харис не искаха да хабят от ценния керосин, който бе предназначен за пътя до Рим. Фред Фърмфут трябваше да пресметне колко от допълнителното гориво, което сега се впомпваше в резервоарите под крилата на N-731-TA, ще се изразходва преди излитане и колко ще остане, за да се прибави към цялостния товар на самолета. Въпросът беше колко?

Имаше граници на безопасност за максималния товар при излитане и всяка компания се стремеше да пренесе колкото се може повече багаж, за да има повече приходи. Мръсните пръсти на Фред Фърмфут затанцуваха по клавишите на сметачната машина. Той замислено огледа резултата от изчисленията и прокара ръка по брадичката си. Миризмата на тялото му бе по-ужасна от всякога.

Решението за допълнително гориво бе едно от многото, които капитан Върнън Димирест направи в последния половин час; по-точно, позволи на капитан Ансън Харис да вземе тези решения, а той като капитан с последна дума само ги потвърди. Върнън Димирест се наслаждаваше на своята пасивна роля тази вечер — имаше кой да върши основната работа, но той не се отказваше от властта си. До този момент Димирест не бе открил нищо нередно в решенията на Ансън Харис и нищо чудно, тъй като Харис имаше опит и ранг почти равни с тези на Димирест.

Когато се срещнаха за втори път тази вечер в стаята на екипажа, Харис беше мрачен и кисел. Димирест със задоволство забеляза, че Харис е сложил униформена риза, която му беше малка, и той непрекъснато посягаше с ръка към яката си. Капитан Харис бе успял да си смени ризата с един услужлив пилот от „Транс Америка“, който побърза пикантно да разкаже случая на своя командир.

След няколко минути обаче Харис се успокои. Като добър професионалист, чиито гъсти вежди бяха посивели във въздуха, знаеше, че никой екипаж не може да работи нормално, ако има вражди помежду им.

В стаята на екипажа двамата капитани прегледаха своите пощенски кутии, където винаги имаше куп писма и бюлетини на компанията, които трябваше да се прочетат преди излитането. Останалата поща — известия от главния пилот, медицински бюлетини, съобщения на изследователския отдел, на метеорологичната служба и други — те щяха да отнесат в къщи.

Докато Ансън Харис нанасяше корекции в бордовия си дневник, който Димирест обяви, че ще прегледа внимателно, Върнън изучаваше летателното разписание на екипажите.

Летателният график се изготвяше за месец напред. Той показваше датите, на които летят командирите, първите и вторите пилоти и маршрутите. Същото разписание имаха

стюардесите в своята стая.

Всеки пилот казваше желанията си всеки месец за маршрута, по който иска да лети. При избора висшите пилоти имаха предимство. Исканията на Димирест бяха винаги безусловно задоволявани; същото ставаше и с Гуен Мейгън, която имаше съответно старшинство сред стюардесите. Благодарение на тази система пилотите и стюардесите можеха да си изготвят предварително проекти за съвместни преспивания. По този начин Гуен и Димирест бяха подготвили отдавна своите планове за Рим.

Ансън Харис довърши своите експедитивни корекции в бордовия дневник. Върнън Димирест се ухили.

— Ансън, предполагам, че дневникът ти е в изправност. Промених решението си — няма да го преглеждам.

Капитан Харис не отвърна нищо, но сви устни.

Към тях се присъедини вторият пилот, Сай Джордън, млад мъж с две нашивки. Джордън беше бордови инженер, но и квалифициран пилот. Висок и кокалест, с хлътнали бузи, тъжният му вид сякаш подсказваше, че вечно не си дояжда. Стюардесите винаги му даваха допълнително храна, но видим резултат нямаше.

Първият пилот, който обикновено летеше като втори по ранг след Димирест, тази вечер бе помолен да остане в къщи, въпреки че съгласно договорните си отношения с компанията щеше да получи пълно заплащане за полета. Димирест щеше да изпълнява някои от неговите задължения по време на полета, а Джордън — останалото. Ансън Харис щеше да поеме основната тежест по управлението на самолета и функциите на командира.

— О'кей! — каза Димирест. — Да вървим!

Пред входа на хангара чакаше служебният автобус за екипажа, покрит със сняг, със заскрежени прозорци. Петте стюардеси бяха вече вътре и едно дружно „Добър вечер, капитане!“ ... „Добър вечер, капитане!“ посрещна появата на Димирест и Ансън Харис, последвани от Джордън. Заедно с тях в автобуса се втурна рояк снежинки, гонени от студения порив на вятъра. Шофьорът бързо затвори вратите.

— Здравейте, момичета! — весело поздрави Димирест и намигна на Гуен. Ансън Харис прибави скромно:

— Добър вечер.

Вятърът яростно подгони автобуса, докато шофьорът внимателно и предпазливо напредваше по очистения път, от двете страни на който се издигаха планини от сняг. Излетието се беше разнесла мълвата за съдбата на камиона с провизиите на „Юнайтид еърлайнз“, заседнал рано тази вечер из преспите, и сега всички водачи бяха изключително внимателни. Ярките светлини на аерогарата пробиваха мрака със силата на прожектори. А по аеродрума потокът от излитащи и кацащи самолети не секваше.

Служебният автобус спря, екипажът скокна от него и се втурна към най-близката врата. Намираха се под помещението на „Транс Америка“ на аерогарата. Изход 47, където се подготвяше качването на пътниците за Полет 2, се намираше над главите им.

Стюардесите се отправиха по своите задачи, а тримата пилоти се запътиха към международната диспечерска кантора на „Транс Америка“.

Диспечерът, както винаги, бе приготвил папки с пълна информация за всичко, което можеше да ползува пилотите по време на полета. Той разгъна пред себе си папките и тримата наведоха глави над тях. Зад диспечера половин дузина чиновници събираха данни от целия свят за състоянието на летищата, за въздушните трасета, за времето, необходими за всички международни полети на „Транс Америка“. Имаше подобна диспечерска кантора и за вътрешните линии на компанията.

В този момент капитан Ансън Харис, почуквайки с лулата си по предварителната сводка за зареждането с гориво, реши да поискат допълнително още един тон, необходимо им за маневрите на земята. Погледна към втория пилот Джордън, който проверяваше диаграмите за разход на горивото, после към Димирест. Двамата кимнаха в знак на съгласие и диспечерът подписа заявката за допълнително зареждане, която трябваше да изпълнят съответните служби.

Към четиримата се присъедини метеорологът на компанията. Той беше блед, млад мъж, с очила без рамки, които му придаваха вид на учен и на човек, който едва ли някога е излизал на чист въздух и слънце.

— Надявам се, че електронната апаратура ни предсказва нещо по-добро за тази вечер, а, Джон? — попита Димирест.

Напоследък все повече и повече метеорологичните прогнози на летателните планове на аеролиниите се изготвяха от компютри. „Транс Америка“ и някои други компании все още държаха на персоналния елемент, на индивидуалната човешка връзка между компютъра и екипажа, но предвижданията показваха, че скоро човекът-метеоролог ще бъде напълно заменен от машините.

Метеорологът поклати глава и разтвори картите си.

— Нищо по-добро, докато не стигнете средата на Атлантика. За съжаление. Очакваме скоро подобрение на времето, но тъй като летите на изток, ще догонвате тази въздушна обстановка, която току-що ни отмина. Циклонът, който бушува тук, се простира до Нюфаундланд и нататък. — Той очерта с молив пътя на циклона. — Двете летища по пътя ви — Детройт и Торонто — са вече закрити, условията там са под нормалните.

Диспечерът хвърли бърз поглед към телекното съобщение, което току-що му подаде един чиновник.

— Прибавете и Отава. Току-що съобщават, че закриват летището — подхвърли той.

— Във втората половина на Атлантика — продължи метеорологът — всичко вероятно ще бъде наред. Над Южна Европа има разкъсана циклонална област, но тя няма да засегне височините, на които вие летите. В Рим е ясно и слънчево и има изгледи да се задържи така още няколко дни.

Капитан Димирест се наведе над картата на Южна Европа.

— Какво е положението в Неапол?

Метеорологът го изглежда озадачен:

— Но вие не летите до там?

— Ние не летим, но ме интересува.

— Същото високо атмосферно налягане, както над Рим. Значи ще е хубаво.

Димирест се ухили.

Младият метеоролог се впусна в научни подробности за температурите, за ниските и високи атмосферни налягалия и въздушни течения. В отсечката от пътя им, която минаваше над Канада, той препоръча курс по на север от обикновения, за да избягнат силните

насрещни ветрове, на които можеха да се натъкнат в по-южна посока. Пилотите слушаха внимателно. Дали с помощта на компютър или на човешки изчисления, изборът на най-добра височина и най-подходящ курс наподобяваше игра на шах, в която интелектът можеше да надвие природата.

— Ако ви позволяват запасите от гориво — каза метеорологът, — препоръчвам ви височина от десет хиляди метра.

Вторият пилот провери диаграмите. Преди N-731-ТА да се изкачи до тази височина, трябваше да изразходват част от тежкия си горивен товар. След няколко секунди той докладва:

— Височина от десет хиляди метра ще можем да достигнем някъде към Детройт.

Ансън Харис химна. Златната му химикалка бързо попълваше плана за полета, който след няколко минути трябваше да уточни с Ръководството на въздушното движение. Кулата щеше да потвърди дали избраните от тях височини са свободни — и ако не, какви други можеха да ползват. Върнън Димирест, който трябваше да си е приготвил свой летателен план, погледна този на капитан Харис и го подписа.

Всички приготовления за Полет 2 вървяха нормално. Независимо от бурята, по всичко личеше, че „Златната флотилия“, гордостта на „Транс Америка“, ще излети навреме.

Когато тримата пилоти се качваха на борда, Гуен Мейгън ги посрещна с думите:

— Чухте ли?

— Какво да сме чули? — попита Ансън Харис.

— Ще ни задържат цял час. Контрольорът на входа току-що каза.

— По дяволите! — процеди Димирест. — Безобразие!

— По всичко изглежда — продължи Гуен, — че много от пътниците все още са на път за летището и не могат да се доберат заради бурята. Някои от тях са се обадили да предупредят и затова са решили да забавят полета.

— Значи ли, че и качването на пътниците ще се забави? — попита Харис.

— Да, капитане. Полетът още не е обявен. Ще го обявят най-рано след половин час.

— Добре — Харис сви рамене. — Да си починем тогава. — И той се отправи към пилотската кабина.

— Мога да ви донеса кафе — предложи Гуен.

— Аз бих пил кафе в кафенето — каза Върнън Димирест и обръщайки се към Гуен добави: — Защо не дойдете с мен?

Гуен се поколеба.

— Да, благодаря.

— Вие вървете — каза Харис, — моето кафе може да го донесе едно от момичетата.

Имаме много време.

Само след минута Гуен вървеше до Върнън Димирест. Токчетата ѝ ритмично потрепваха, опитвайки се да се изравни с широките му крачки. Те се отправиха към централната зала на аерогарата.

Димирест си мислеше, че едночасовото закъснение в крайна сметка може би нямаше да е толкова лошо. До този момент, погълнат от работа около полета, съвсем бе изтласкал от главата си мисълта за бременността на Гуен. Но сега, с кафето и цигарата, щяха да имат възможност да продължат започнатия преди разговор. Може би сега ще успее да се докосне въпросът за абортите, който преди все му се изплъзваше.

Д.О. Гереро нервно запали нова цигара от угарката на предишната. Въпреки усилието да контролира действията си, ръцете му видимо трепереха. Беше възбуден, напрегнат, нетърпелив. Също както преди, когато приготвяше експлозива си, чувствуваше как струйки пот се стичат по лицето и под ризата му.

Причина за неговата тревога бе времето — времето, което оставаше до полета на самолета. То течеше безмилостно бързо, като пясъка в пясъчен часовник, и твърде много от пясъка бе вече изтекъл.

Гереро седеше в автобуса на път за летището. Още преди половин час автобусът излезе на автострадата „Кенеди“, откъдето при нормални условия до летище „Линкълн“ се стигаше за 15 минути. Но автострадата, както всички останали шосета в щата, бе покрита със сняг и задръстена от коли. На моменти движението спираше, а иначе едва пъплеше.

Още при тръгването от града съобщиха на десетината пътници в автобуса, че часът за излитане на Полет 2 се отлага. Но дори сега, с тази скорост на придвижване, изглеждаше, че след два, ако не и след три часа ще се доберат до летището.

Останалите в автобуса също се тревожеха.

Както и Д.О. Гереро те се бяха регистрирали в канторите на „Транс Америка“ в града. Но тогава все още имаше достатъчно време, а сега, като се има пред вид растящото задръстване по пътя, всички се чудеха на глас дали самолетът ще ги чака безкрайно.

От шофьора на автобуса малко можеше да се научи. В отговор на въпросите им той заявяваше, че ако автобусът от града закъснее, обикновено полетът го изчакваше. Но при такива ужасни условия като днешните всичко може да се случи. Авиокомпанията може да реши, че автобусът ще се забави още дълго, което не е невъзможно, и самолетът да излети. Още повече, прибави шофьорът, като съди по неколцината души в автобуса, то значи, че повечето пътници са на борда на самолета. Обикновено така става със задграничните полети, обясни той: близки отиват да изпратят пътниците и ги откарват с кола.

Разговорът се водеше из целия автобус, но Д.О. Гереро, прегърбил на седалката кльощавото си като вретено тяло, не взимаше участие в него. Повечето от пътниците, изглежда, бяха туристи, с изключение на едно бърливо семейство италианци — мъж, жена и няколко деца, които оживено разговаряха на собствения си език.

— На ваше място не бих се тревожил — извести шофьорът. — Изглежда, че напред движението малко се разрежда, може и да успеем.

До момента обаче автобусът продължаваше да пълзи.

Д.О. Гереро седеше сам на двойна седалка, три реда зад шофьора. Важното черно дипломатическо куфарче лежеше безопасно на скута му. Той се наклони напред и изви врат да погледне в тъмнината отвъд автобуса. През двете арки, почистени върху стъклото от големите, неуморни чистачки, той видя безкрайна върволица от фарове на коли, която се губеше в падащия сняг. Макар че се потеше, бледите му тънки устни непрекъснато съхнеха. Той ги облиза с език.

Пристигането на летището в последния момент никак не устройваше Гереро. Бяха му нужни десет или петнадесет минути повече, за да си купи застраховка. Той се проклинаше, задето не тръгна по-рано, та да се снабди спокойно със застраховка. В оригиналния му замисъл идеята за купуване на застрахователна полица в последната минута, за да намали

всякакви възможности за проучване на обстоятелствата около неговата личност, изглеждаше приемлива. Той обаче не бе предвидил усложнения поради лошото време, макар че би трябвало да се съобрази със сезона. Все заради това — заради пренебрегването на някой съществен променлив фактор — Д.О. Гереро се проваляше в своя бизнес и непрекъснато грандиозните му планове се сгромолясваха. Бедата беше там, че когато планираше нещо, той бе твърдо убеден, че всичко ще се развива точно така, както той очаква, и пропускаше да съобрази евентуални случайности. Още повече, с огорчение си мислеше Гереро, той никога не бе успял да се поучи от миналия опит.

Правеше си сметка, като приетите на летището — при положение, че самолетът все още чака, — да отиде веднага към гишетата на „Транс Америка“, за да се регистрира. После щеше да настоява да му се даде възможност да си купи застраховка. Но с това би обърнал внимание върху себе си, нещо, което той отчаяно би искал да избегне. Така веднъж бе привлякъл вниманието върху себе си благодарение на най-глупавата грешка, която можа да допусне.

Не успя да вземе със себе си никакъв багаж, освен малкото черно куфарче, в което носеше динамитната бомба.

На регистрацията в града чиновникът го бе запитал:

— Това ли е вашият багаж, сър? — и посочи към огромна купчина куфари, с които пътуваше човекът зад него.

— Не — Д.О. Гереро се поколеба, после повдигна малкото си куфарче. — Аз... нямам нищо друго освен това...

Чиновникът повдигна вежди:

— Никакъв багаж? За Рим? Твърде леко пътувате, сър той посочи към куфарчето му. — Ще го предадете ли за багаж?

— Не, благодаря.

В този момент на Гереро му се искаше да получи обратно билета си, да се измъкне от гишетото и да се сгуши незабележимо на някое местенце в автобуса. Но чиновникът с любопитство го изгледа отново и Гереро знаеше, че от този момент нататък той го е запомнил. Образът му се е запечатал неизлечимо в паметта на чиновника — и то само защото забрави да си вземе куфар, което лесно можеше да направи. Разбира се, той постъпи така инстинктивно. Само Д.О. Гереро знаеше, че Полет 2 никога няма да стигне крайната си цел. Тогава за какво му трябваше багаж? Багаж му трябваше за прикритие. При следствието, което неизбежно щеше да последва след гибелта на самолета, обстоятелството, че един пътник — той самият — се е качил на борда без багаж, ще бъде запомнено и коментирано. То би подсилило всички останали съмнения, които ще се породят у следователите.

Но ако няма никакви останки от самолета, припомни си той, какво ще докажат тогава?

Нищо. Застрахователните компании ще трябва да платят.

О, боже, нима автобусът никога няма да стигне летището?

Децата от италианското семейство шумно тичаха напред-назад. Майка ѝм продължаваше да бърбори непрекъснато на италиански, тя държеше в ръце бебе, което плачеше отчаяно. Но нито мъжът, нито жената обръщаха внимание на неговия плач.

Нервите на Гереро бяха изопнати като струна. Искаше му се да хване детето и да го задуши или да изкрещи на другите: „Млъкнете!“

Нима те не предчувстваха?... Нима глупаците не разбираха, че не е време за

безсмислено бърборене?... Не е време... сега... цялото бъдеще на Гереро — по-точно бъдещето на семейството му... успехът на неговия план, изработен с толкова усилия... на всичко — зависеше от това да пристигнат на летището малко по-рано.

Едно от дечицата, пет-шестгодишно момченце, с хубаво, интелигентно личице се спъна на пътеката и падна настрани върху празната седалка до Д. О. Гереро. Като се опитваше да се изправи, то протегна ръка и удари куфарчето в скута му. Куфарчето се плъзна настрани и Гереро отчаяно го сграби. Едва го удържа, преди да падне, и после извърна към детето озъбеното си лице и замахна да го удари.

Детето го изгледа с широко отворени очи. После каза меко:

— Scusi^[1].

Гереро се овладя с големи усилия. Може би другите в рейса го наблюдаваха. Ако не бъде внимателен, отново ще привлече внимание. Търсейки в паметта си малкото думички, които бе научил от италианци, работили с него по строежите, той каза непохватно:

— E troppo rumorosa^[2].

Детето тъжно кимна с глава.

— Si — и продължи да стои до него.

— Добре — каза Гереро. — Стига толкова, изчезвай от тука! Se ne vada!^[3]

— Si — каза момчето отново. Очите му го гледаха с детска прямота, от която Гереро се почувствува неловко. В този миг той осъзна, че това момченце и останалите ще бъдат на борда на самолета. Нищо, няма значение. Не бива да се поддава на сантименталност. Нищо не можеше да промени намерението му. Още повече че когато това се случи, когато дръпне канапчето на своето куфарче и самолетът се разбие на парчета, всичко бързо ще свърши, преди да се усетят, особено децата.

Момчето се извърна и изтича назад при майка си.

Слава богу! Автобусът дръпна по-бързо. През стъклото Д.О. Гереро виждаше, че напред движението се бе разредило и светлините пред тях се движеха по-бързо. Значи, можеха да успеят... да пристигнат навреме, за да си купи застраховка, без да става нужда да събужда подозрение. Времето му беше малко. Надяваше се на застрахователното гише да няма хора.

Малките италианчета бяха седнали кротко отзад и той се зарадва, че бе успял да се съдържи да не удари детето. Иначе хората щяха да се развикат. Поне този път не привлече вниманието им. За съжаление при регистрацията го забелязаха, макар че, като се размислеше, бедата не му се струваше кой знае колко голяма.

Или напротив?

Нова тревога започна да го измъчва.

Ами ако чиновникът, изненадан, че Гереро не носи никакъв багаж, си спомни отново за случая след тръгването на автобуса? Гереро знаеше, че не бе успял да прикрие пред него вълнението си. Ами ако чиновникът е забелязал нервността му и прояви подозрителност? Може би ще се посъветва с началника си, който вече е позвънил на летището. Може би вече някой — полицията? — го чака пред автобуса, за да го разпита, за да отвори и прегледа единственото малко черно куфарче с унищожителната улика в него. За първи път Д.О. Гереро се замисли какво би станало, ако го заловят. Арест, затвор. После си каза: преди да позволи това да се случи... ако го заговорят, ако стане ясно, че са го разкрили... той ще изтегли примката на канапчето и ще взриви и себе си, и всички наоколо. Ръката му се плъзна и под дръжката на куфарчето напипа примката и стисна здраво канапчето. Почувства се по-уверен... А сега? Нека се опита да помисли за нещо друго.

Интересно, запита се той, дали Инес бе открила бележката му. Да, беше я намерила.

Инес Гереро се прибра уморена в жалката квартира на 51-ва улица, свали обувките, които ѝ убиваха, и смъкна палтото и забрадката си, прогизнали от мокрия сняг. Усещаше, че е настинала и тялото ѝ бе премаляло от умора. Работата ѝ на сервитьорка днес ѝ се стори особено тежка, клиентите бяха по-заядливи, бакшишите по-дребни. Още повече тя бе още нова и непривикнала и това я измъчваше.

Преди две години, когато живееха удобно в уютен дом в предградията, Инес, макар и некрасива, изглеждаше приятна и добре поддържана жена. После ударите на времето и на съдбата издълбаха своя отпечатък върху лицето ѝ, докато преди изглеждаше по-млада, сега имаше вид на по-стара за годините си. Във вечер като тази, ако Инес имаше собствен дом, тя щеше да потърси спокойствие в горещата вана, която винаги отпускате нервите ѝ в напрегнати минути — а те не бяха редки в семейния ѝ живот. Наистина в коридора имаше баня, която ползуваха три семейства, но тя бе студена, блажната боя се лющеше и свличаше на парцали, а за затоплянето на газовия бойлер се пускаше по четвърт долар. При тази мисъл тя моментално се отказа. Реши да поседи малко в жалката стая и после да си легне. Нямахше представа къде е съпругът ѝ.

Мина се време, преди да зърне бележката върху масата.

„Ще отсъствам няколко дни. Заминавам. Очаквай скоро добри вести, които ще те изненадат.“

Малко неща в мъжа и можеха да я изненадат. Повечето от постъпките му бяха непредсказуеми, а напоследък дори безразсъдни. Добрите вести наистина щяха да са изненада. Но тя не можеше да повярва, че предстои нещо хубаво. Инес бе свидетел как всички амбициозни планове на мъжа ѝ се бяха сгромолясали, за да вярва, че поне един ще излезе успешен.

Първата част от бележката обаче истински я озадачи. Къде можеше да отиде Д.О. за няколко дни? И още по-тайнствено — откъде щеше да намери пари? Само преди вечер те двамата Си направиха сметка на всичките си налични пари. Общата им сума възлизаше на двадесет и два долара и няколко цента. Освен парите имаха една-единствена ценна вещ, която можеха да зложат: това бе пръстенът на Инес, останал от майка ѝ, и до този момент тя упорито отказваше да се раздели с него. Но явно скоро трябваше и с него да се прости.

От тези двадесет и два долара Инес бе взела четиринадесет за храна и за предплата на наема. Тя видя отчаянието, което се изписа на лицето на Д.О., като прибра останалите осем долара и нещо.

Инес реши да престане да си задава въпроси и да си легне. Беше твърде уморена и нямаше сили да помисли за децата си, макар че нямаше вест от сестра си повече от седмица. Изгаси единствената лампа в стаята и влезе в тясната наблъскана с бедни мебели спалня.

Не можа да намери нощницата си. Част от вещите в паянтовата ракла бяха извадени и разхвърляни наоколо. Най на края откри нощницата си в едно чекмедже заедно с три ризи на Д.О.: те бяха единствените му ризи, така че, където и да е заминал, не е взел дрехи със себе

си. Под една от ризите намери жълтеникав сгънат лист хартия, който привлече вниманието ѝ. Тя го измъкна и разтвори.

Това бе бланка, запълнена на пишеща машина. Инес държеше второто копие. Щом я прочете, тя се отпусна в недоумение на леглото. За да се увери, че не е сбъркала, още веднъж прочете написаното.

Жълтеникавият лист представляваше договор за дялово изплащане, сключен между „Транс Америка еърлайнз“ и Д.О. Береро — Инес веднага забеляза, че името бе погрешно написано. Съгласно договора „Береро“ получаваше билет за Рим и обратно — туристическа класа, за който е предплатил четиридесет и седем долара и се задължава да изплати остатъка от четиристотин двадесет и седем долара плюс лихвите във вноски за две години.

Това беше безумие.

Инес гледаше смаяно жълтия лист. В главата ѝ един след друг изскачаха въпроси.

Защо му трябваше на Д.О. самолетен билет? И защо точно до Рим? И откъде ще вземе парите? Той не можеше да изплати билета дори с отсрочка. В това нямаше съмнение. Имаше толкова други задължения, които не можеше да посрещне; дълговете никога не го разстройваха така, както Инес. Но да оставим настрана дълговете — откъде е взел четиридесет и седем долара за предплащане? Договорът сочеше, че е внесъл първата вноска. А само преди две вечери Д.О. заяви, че нямат нито цент повече от това, което бяха събрали. И Инес знаеше, че каквото и да върши, той никога не я лъжеше.

И все пак тези четиридесет и седем долара са дошли от някъде. Откъде?

Изведнъж си спомни за пръстена: той беше златен, с един-единствен диамант в платинено легло. Само допреди две седмици Инес го носеше непрекъснато, но напоследък пръстите ѝ се подуваха, затова го свали и го постави в малка кутийка в едно от чекмеджетата. За втори път тази вечер тя се разрови. Намери кутийката — празна. Явно, за да се сдобие с тези четиридесет и седем долара, Д.О. Гереро бе заложил пръстена.

Изведнъж ѝ стана мъчно. За нея този пръстен значеше много — той беше последната крехка връзка с миналото и, с разпръсналото ѝ се семейство, с покойната ѝ майка, чиято памет тя дълбоко тачеше. А по-реалистично погледнато, пръстенът, макар и не кой знае колко ценен, беше последната им надежда. Караше ги да вярват, че каквито и беди да се изсипят на главата им, пръстенът ще им осигури хляб за още няколко дни. А изведнъж той беше изчезнал, заедно с него изчезваше и малката надежда.

Сега вече знаеше откъде са дошли парите за предплатата, но това не ѝ даваше отговор на въпросите — защо? Защо му е притрябвало изведнъж да лети? И защо точно до Рим?

Без да помръдне от леглото, Инес задълбочено се размисли. За момент сякаш забрави умората си.

Тя не бе особено интелигентна жена. Иначе вероятно не би издържала цели двадесет години съвместен живот с Д.О. Гереро. Ако беше малко по-умна, не би работила като сервитьорка за нищожна заплата. Но понякога с внимателни разсъждения, подкрепени от интуицията, можеше да достигне до верни изводи. Особено когато се касаеше за нейния съпруг.

И сега по-скоро инстинктът, отколкото разумът ѝ, подсказа, че Д.О. Гереро е в опасност — много по-сериозна опасност от всичките им досегашни беди. Две обстоятелства я убеждаваха в това: безразсъдността му в последно време и дългият маршрут, който бе избрал. При сегашното положение на Гереро само някакъв монументален, отчаян замисъл можеше да го накара да потегли за Рим. Инес отиде в стаята, взе бележката от масата и

отново я прочете. В дългия им семеен живот тя бе получавала не малко бележки от него. Но този път Инес усещаше, че бележката крие някакъв друг смисъл. Повече от това не можеше да проумее. Обхвана я едно чувство, едно убеждение, което нарастваше с всяка минута, че тя трябва, че тя е длъжна да направи нещо.

Нито за момент на Инес не ѝ хрумна да се откаже, да остави Д.О. на съдбата си, каквато и глупост да е замислил. Тя беше човек чистосърдечен, простодушен, с непринуден характер. Преди 18 години тя бе приела Д.О. Гереро „за добро или за лошо“. И макар че в по-голямата си част животът им вървеше от зле към по-зле, Инес не смяташе, че трябва да бяга от задълженията си на съпруга.

Нейните предпазливи и ограничени разсъждения не спряха дотук. Тя реши, че първо трябва да открие дали Д.О. е вече излетял; ако не е, може би щеше да направи нещо, да го спре. Инес нямаше представа нито кога бе излязъл Д.О., нито преди колко часа бе написана бележката. Тя отново погледна в жълтеникавия документ — в него нищо не се казваше за датата на полета, за часа на излитането, макар че тя можеше да телефонира в „Транс Америка“. Инес взе бързо да навлича обратно дрехите, които само преди няколко минути бе свалила.

Обувките отново започнаха да мъчат краката ѝ, палтото бе прогизнало и неудобно, но тя се спусна надолу по стълбите. В жалкото стълбищно антре снегът бе навял под вратата и покрил голите дъски на пода. Отвън Инес видя, че снегът е станал още по-дълбок. Студеният, режещ вятър връхлетя връз нея веднага щом излезе от сградата и яростно зашиба сняг в лицето ѝ.

В квартирата на Гереро нямаше телефон и въпреки че Инес можеше да се обади от автомата в закувалнята на долния етаж, тя предпочете да не влиза там, за да не се среща с хазаина. Той бе заплашил да изхвърли утре Герерови на улицата, ако не изплатят докрай наема си. Тази вечер тя реши да не мисли за наема, но ако до утре сутринта Д.О. не се завърне, тя сама трябваше да се справя с хазаина.

На една пресечка от тях имаше магазин с телефонен автомат. Разривайки дълбокия сняг по непочистения тротоар, Инес се запъти нататък.

Беше десет без четвърт.

Телефонът беше зает от две шестнадесет-седемна-десетгодишни момичета и Инес трябваше да чака цели десет минути. Тя избра номера на „Транс Америка“, но ѝ съобщи, че „Информация“ говори и може да почака. Инес зачака, магнетофонният запис на няколко пъти ѝ повтори, че всички линии са заети, докато най на края един отривист женски глас се обади, каза, че на телефона е мис Йънг и с какво може да послужи.

— Моля ви — каза Инес, — кажете ми какви самолети имате за Рим?

Като навит автомат служителката отговори, че „Транс Америка“ поддържа директна линия с Рим всеки вторник и петък от летище „Линкълн“; през Ню Йорк имат всекидневна връзка и желае ли дамата веднага да направи резервация.

— Не — отвърна Инес, — аз няма да пътувам. Става дума за съпруга ми. Май че казахте в петък... Значи днес?

— Да, мадам. Това е Полет 2 „Златната флотилия“. Излита в десет часа местно време, но тази вечер по изключение полетът ще закъсне с един час поради метеорологичните условия.

Инес погледна часовника на магазина. Беше почти десет и пет. Тя бързо каза:

— Искате да кажете, че самолетът още не е излетял?

— Не, още не.

— Моля ви — Инес започна да се запъва, да търси думи, — моля ви, много е важно за мен да разбера дали мъжът ми лети тази вечер. Името му е Д.О. Гереро и...

— Съжалявам, но нямаме право да даваме такъв вид информация — служителката мис Йънг бе учтива, но твърда.

— Но като че ли не ме разбирате, мис. Става дума за мъжа ми. Аз съм негова жена.

— Разбирам ви, мисис Гереро. Но съжалявам, такова е правилото на компанията.

Мис Йънг и нейните колеги стриктно спазваха правилото и имаше защо. Много бизнесмени пътуваха със секретарките или любовниците си, регистрирайки ги като свои съпруги, за да се възползват от намаленията, които предлагаха авиокомпаниите при семейни пътувания. Преди години няколко подозрителни и изобретателни съпруги бяха разкрили подобни случаи и вдигнаха скандали. По-късно мъжете им запротестираха, че авиокомпаниите нарушават конфиденциалността и оттогава се прие правилото да не съобщават имената на пътуващите пътници.

Инес боязливо поде:

— Няма ли някакъв начин...

— Наистина няма.

— О, боже!

— Доколкото разбирам — запита мис Йънг, — предполагате, че съпругът ви пътува с Полет 2, но не сте сигурна. Така ли?

— Точно така.

— Единственото нещо, мисис Гереро, което можете да направите, е да отидете на летището. Вероятно пътниците все още не са се качили и ще можете да видите съпруга си. Дори и да са вече в самолета, на изходните врати ще ви помогнат. Но побързайте.

— Добре — каза Инес. — Щом като нищо друго не може да се направи, ще опитам това. — Тя нямаше представа как ще се добере до летището — 20 мили дотам — за по-малко от час в тази буря!

— Момент — гласът на мис Йънг беше нерешителен, но човечен, сякаш тревогата на Инес ѝ се бе предала по жицата. — Наистина не постъпвам правилно, мисис Гереро, но ще ви помогна.

— Моля ви се.

— Когато стигнете на изхода за пътуващите, не казвайте, *че мислите*, че съпругът ви е на борда. Направо поискайте да говорите с него. Ако го няма, това лесно ще се разбере, а ако се окаже, че пътува, няма да ви е трудно да узнаете от чиновника каквото искате.

— Благодаря ви — каза Инес. — Искрено ви благодаря.

— Няма нищо, мадам — гласът на мис Йънг отново зазвуча като автомат. — Лека нощ и благодаря, че се обърнахте към „Транс Америка“.

Инес окачи слушалката и се замисли. Пред магазина бе спряло такси. Тя видя шофьора с жълта фуражка, който стоеше пред автомата за газирани напитки и разговаряше с друг. Таксито щеше да ѝ струва скъпо, но щом като трябваше да се добере до летището преди единадесет часа, друг избор нямаше. Инес пристъпи и докосна шофьора за ръката.

— Прощавайте.

Шофьорът се обърна.

— Какво има? — лицето му беше брадясало, неприветливо, отпуснато.

— Кажете, колко ще ми струва до летището?

Шофьорът я огледа с присвити, пресметливи очи.

— Оттук може би девет-десет долара по апарата.

Инес се извърна. Това беше много. Повече от половината жалки пари, които ѝ бяха останали. Освен това не беше съвсем сигурна, че Д. О. лети тази вечер.

— Ей, вие, почакайте! — шофьорът изпразни кока-колата си и забърза зад Инес.

Настигна я до вратата. — Колко ще дадете?

— Не става дума за това — Инес поклати глава, — просто... просто нямам толкова пари.

Шофьорът изръмжа.

— А бе има хора, дето си мислят, че можем да ги караме ей така, без нищо. А до там не е малко път.

— Да, знам.

— За какво ви трябва да отидете там? Автобуса не можете ли да хванете?

— Много е важно. Трябва да бъде там... преди единадесет.

— Хайде — каза шофьорът. — Тази нощ ще има пазарлъци. Ще ви откарам за седем долара.

— Ами-и... — Инес все още се колебаеше. Седем долара бяха по-голямата част от това, което тя възнамеряваше да предложи утре на хазаина като част от наема. За съжаление от кафенето щяха да ѝ платят едва в края на следващата седмица.

Шофьорът нетърпеливо каза:

— По-добро предложение няма да получите. Приемате ли, или не?

— Да — отвърна Инес, — съгласна съм.

— Да тръгваме.

Инес влезе в колата, а шофьорът усмихнат изчисти с метличка снега от стъклата. Смяната му беше вече свършила и тъй като живееше близо до летището щеше да направи удар. Беше заблудил Инес, че по апарата ще струва девет-десет долара. Всъщност нямаше да струва и седем. Но лъжата му помогна да прикотка пътничката, да я накара да повярва, че ѝ прави отстъпка. Сега щеше да пътува с развято флагче, а седемте долара ще му паднат в джоба. Да возиш пътник, без да свалиш флагчето, беше забранено. Но шофьорът реши, че в такова отвратително време никой полицаи няма да го забележи. Ето как с един удар, доволно си мислеше той, успя да измами и тая глупава стара вещица, и омразния си работодател.

Щом като потеглиха, Инес тревожно запитва:

— Сигурни ли сте, че можем да пристигнем до единадесет часа?

Шофьорът излая през рамо:

— Щом като съм казал, значи ще успеем. А сега ме оставете да карам.

Всъщност той съвсем не беше сигурен, че ще пристигнат навреме. Пътищата бяха лоши, движението бавно. Разбира се, можеха и да успеят, но не повече от минута-две преди единадесет.

Тридесет и пет минути по-късно таксито с Инес лениво продължаваше да пълзи по заснежената, претоварена автострада „Кенеди“. Напрегната на задната седалка, Инес се питаше колко ли още им остава и нервно кършеше ръце.

В същото време автобусът за летището, който караше пътниците за Полет 2, свърна към аерогарата. След като се бе освободил от бавното движение край града, той бе набрал

скорост и сега часовникът на аерогарата показваше единадесет без четвърт. Щом автобусът закова на място, Д.О. Гереро пръв изскокна от него.

[1] Извинете (итал.). Бел. прев ↑

[2] Много си шумна (итал.). Бел. прев ↑

[3] Измитай се (итал.). Бел. прев ↑

— Вземете със себе си преносимата високоговорителна уредба! — изкомандува Елиът Фриймантъл. — Може да ни потрябва.

Събранието на жителите от Медоууд в салона на неделното училище на Първа баптистка църква кипеше от въодушевление и ентузиазъм, който Фриймантъл ловко бе успял да разпали. Всички присъстващи се готвеха да тръгнат към международното летище „Линкълн“.

— Не ми излизайте с приказките, че е твърде късно или че не ви се ходи — Елиът Фриймантъл предупреди аудиторията от шестстотин души. Той стоеше пред тях, самоуверен, блестящ в безупречния си скъп костюм и лъскавите си обувки от крокодилска кожа. Модно подстриганата му коса бе изящно подредена. Целият му вид излъчваше сигурност. Сега вече цялото събрание горещо го подкрепяше и сякаш колкото по-безцеремонно говореше, толкова повече им допадаха думите му.

Той продължи:

— И без глупави извинения, защо не можете да дойдете — никакви деца, никакви самотни свекърви в къщи, никакви загорели ястия във фурната; тези неща съвсем не ме интересуват, а в такъв момент не бива да интересуват и вас. Ако колата ви е затънала в снега, оставете я и тръгнете с колата на някой друг. Запомнете: тръгвам тази вечер на летището заради вас, заради вас ще си навличам неприятности. — Той спря и изчака поредния самолет с трясък да отmine над главите им. — Боже мой, време е някой да предприеме нещо!

Последните му думи бяха посрещнати със смях и овации.

— Нужна ми е вашата помощ и ви искам там — всички до един. Затова ще ви попитам просто и направо: Ще дойдете ли?

Цялата зала отвърна с рев:

— Дааа! — Хората бяха наскачали на крака и викаха.

— Добре тогава — каза Фриймантъл и глъчката стихна. — Преди да тръгнем, нека уточним някои неща.

Вече им бе съобщил, но изтъкна отново, че само по съдебен път жителите на Медоууд могат да постигнат някакво обезщетение от заглушителния шум на летището. Съдебните дела обаче не бива да се водят незабелязано, в някаква незначителна съдебна зала и при закрити врати. Напротив, подобни дела трябва да попаднат в центъра на общественото внимание и съчувствие.

— А как ще постигнем това обществено внимание и съчувствие? — Фриймантъл направи кратка пауза, после сам си отговори на въпроса. — Като нашите възгледи и позиции събудят интереса на пресата. Само тогава средствата за масова информация — радиото, печатът, телевизията — ще разтръбят нашия случай и ще го осветят така, както ние желаем. Представителите на печата тук са приятели — продължи той. — Ние не държим те да споделят нашите възгледи, а само да ги отразят честно, както според мен те винаги постъпват. За нашите приятели журналисти ще е полезно, ако събитията вземат драматичен обрат: тогава репортажите им ще станат още по-интересни.

Тримата репортери се ухилиха, когато Фриймантъл продължи:

— Затова ще се погрижим да разиграем някаква драма специално за тях тази вечер.

Докато говореше, Елиът Фриймантъл хитро наблюдаваше движението из залата на

договорните формуляри, които щяха да му осигурят законното право да представлява интересите на медоуудските домовладелци. Голяма част от формулярите — около стотина по негова преценка — бяха подписани и се предаваха напред. Виждаше как се измъкват химикалки, как мъж и жена навеждат глави над документа и заедно го подписват, задължавайки се по този начин да му изплатят сто долара. Адвокатът Фриймантъл си направи щастливата сметка: сто попълнени формуляра означаваха за него десет хиляди долара. Не беше малко за една вечер работа, а крайният хонорар щеше да бъде значително по-голям.

Ще им поговори още малко, реши той, докато формулярите все още вървят из залата.

— Развитието на събитията на летището — обърна-се Фриймантъл към слушателите си, — ако обичате, да оставите на мен. — Надяваше се да се стигне до среща с ръководителите на летището, но при всички случаи възнамеряваше да устрои такава демонстрация на самата аерогара, която хората дълго нямаше да забравят.

— Единствено ще ви моля да не се отделяте един от друг и да вдигате глас само като ви кажа.

Той изрично предупреди да няма никакви безредици. Нека никой да няма повод да каже, че демонстрантите от Медоууд са нарушили законния ред.

— Разбира се — Фриймантъл се усмихна многозначително, — можем да им създадем известни затруднения. Както схващам, тази вечер хората от летището са затрупани от работа. Но ние не сме длъжни да се съобразяваме с техните грижи.

Отново избухна смях. Той усети, че хората са готови да го последват.

Нов самолет затреща над главите им и той почака, докато грохотът утихне.

— Чудесно, да тръгваме! — адвокатът Фриймантъл разпери ръце като един Мойсей на реактивния век и изопачено издекламира: „Че мен ме чакат ред дела, преди да легна да заспя!“

Смехът се смени с викове и хората започнаха да се придвижват към изхода.

В този момент Фриймантъл забеляза преносимата високо-говорителна уредба, заета от баптистката църква, и нареди да я вземат със себе си. Флойд Занета, председателят на събранието, който изцяло потъна в сянка, откакто Фриймантъл стана център на внимание, побърза да изпълни нареждането.

Самият Фриймантъл бързо натъпкваше подписаните формуляри в чантата си. Едно бързо преброяване му показа, че бе подценил присъстващите — имаше повече от сто и шестдесет формуляра, което значеше повече от шестнайсет хиляди долара в неговия джоб. Освен това мнозина от тези, които дойдоха лично да му стиснат ръка, го увериха, че ще изпратят по пощата своите формуляри заедно с чек още утре сутринта. Адвокатът Фриймантъл сияеше.

Той нямаше изработен план как да действа на летището, както и предварително не бе мислил как да проведе събранието тази вечер. Елиът Фриймантъл ненавиждаше установените планове. Той предпочиташе да импровизира, да позволява на събитията да се развиват и след това да ги насочва по свое желание, в своя изгода. Неговите свободни методи му донесоха успех тази вечер. Не виждаше защо да не му помогнат и по-нататък.

Най-важното беше да поддържа у жителите на Медоууд убеждението, че са си намерили динамичен ръководител, който ще постигне желаните резултати. Освен това той трябваше да поддържа у тях това убеждение, докато четирите тримесечни вноски според подписаните формуляри му бъдат изцяло изплатени. След като веднъж парите влязат в

банката, тяхното мнение нямаше толкова да го интересува.

И така трябваше да поддържа тази атмосфера с лекота в продължение на десет или единадесет месеца. Можеше да го направи. Щеше да предложи на тия хора всичката енергия, от която имат нужда. Щеше да се наложи да проведат още няколко подобни събрания и демонстрации, за да задържат вниманието на печата. Нещо, което съдебните процедури не можеха да му осигурят. И макар че преди няколко минути бе споменал за нужната гласност на съдебните дела, по всяка вероятност събитията в съда щяха да се развият безинтересно и безрезултатно. Разбира се, той щеше да направи необходимото да внесе известни театрални моменти, макар че вече доста съдии познаваха тактиката на адвоката Фриймантъл и рязко го прекъсваха.

Но това не са сериозни проблеми, реши Фриймантъл, за когото най-важният фактор винаги бе грижата за пълния му джоб.

Той забеляза, че един от репортерите, Томилсън от „Трибюн“, говореше по автомата в коридора. До него стоеше другият журналист. Чудесно! Това означаваше, че редакциите на градските вестници са вече известени за предстоящото събитие на летището. Освен това, ако се спазеха предварителните уговорки на Фриймантъл, на летището щеше да пристигне и телевизионен екип!

Тълпата в салона намаляваше. Време беше да потеглят!

Недалеч от окъпания в светлината на прожектори главен вход на аерогарата замря червената мигаща сигнална лампа на полицейската патрулна кола. Колата, която разчистваше пътя на Джо Патрони от мястото на преобърнатия трактор, забави ход, полицаят на волана спря върху бордюра и даде знак на главния механик на „ТУА“ да продължи. Патрони натисна газта. Когато буикът му профуча край полицейската машина, Патрони размаха пурата си за поздрав и два пъти натисна клаксона.

Въпреки че през последната отсечка от пътя караше бързо, разстоянието от дома му до летището, което при нормални условия взимаше за четиридесет минути, сега премина за повече от три часа. Надяваше се да навакса част от изгубеното време.

Въпреки снега и хлъзгавия път Патрони бързо се промуши сред основния поток от автомобили, насочен към летището, и свърна по един страничен път към хангарите. Пред табелката с надпис „Техническо поддържане на ТУА“ той рязко сви вляво. На около стотина метра по-нататък се издигаше масивният хангар за ремонти на аеролинията. Главният вход беше отворен и Патрони направо подкара вътре.

В хангара чакаше радиофициран пикал, за да откара Патрони на аеродрума на мястото на затъналия Боинг, който все още блокираше писта три-нула. Той излезе от колата, спря колкото да запали отново пурата си, без да обръща внимание на забраната за пушене, метна набитата си фигура в кабината на шофьора с думите:

— Айде, синко, размърдай докрай стрелката на скоростомера!

Камионът излетя стремително напред и веднага Патрони поиска от кулата да му осигури безпрепятствено придвижване. Щом като се отдалечи от осветената ивица на хангарите, шофьорът плътно се залепи за светлините на пътеките за рулиране — единствените ориентири в белия мрак, — откъдето бетонираните пространства започваха и свършваха. По инструкции на кулата те спряха за миг край една писта, докато един ДС-9 на „Делта еърлайнз“ се приземи във вихрушка от сняг и профуча край тях с грохота на реверсираните си двигатели. Диспечерът от кулата им даде право да пресекат пистата и тогава попита:

— Джо Патрони ли е насреща?

— Да.

Последва пауза, в която диспечерът даде указания на други самолети, и после продължи:

— Тук е наземният диспечер. За вас има бележка от ръководството на летището. Чувате ли ме?

— Патрони слуша. Продължавайте.

— Бележката гласи: „Джо, басирам се на кутия пури срещу два билета за танци, че не можеш да измъкнеш тази вечер затъналия самолет от писта три-нула. Бих искал ти да спечелиш. Подпис: Мел Бейкърсфелд.“ Край на текста.

Джо Патрони се изсмя и натисна бутона:

— Кажете му, че приемам облога!

После остави настрани микрофона и подтикна шофьора:

— Карай бързо, синко! Сега имам стимул!

На задръстената пресечка на писта три-нула старшият техник на „Аеро Мексикан“

Инграм се приближи към пикапа. Той все още бе завит в полушубата си и пазеше лицето си от режещия вятър и снега.

Джо Патрони отхапа края на новата пура, без да я запали, и слезе от кабината. На излизане от хангара той бе сменил обувките си с тежки мъхнати ботуши. Макар и високи, те изцяло потънаха в дълбокия сняг.

Патрони се загърна в шубата си и кимна към Инграм. Двамата слабо се познаваха.

— Хайде! — каза Патрони. Трябваше да вика, за да надвиши воя на вятъра. — Разказвай!

Инграм започна да докладва, а крилата и корпусът на затъналия Боинг 707 се извисяваха над тях като огромен призрак албатрос. Под гигантския корем все още ритмично мигаше червената сигнална лампичка. Сервизните камиони, служебният автобус за екипажа и гърмящият генератор стояха все така скупчени наоколо.

Техникът на „Аерео Мексикан“ обясни какво бяха предприели до този момент: разказа за свалянето на пътниците и първия несполучлив опит да измъкнат самолета, осланяйки се на собствената му тяга. После описа как са свалили колкото се може повече багаж — товари, поща, куфари, голяма част от горивото, — но и вторият опит да изтеглят самолета пак със собствени сили отново се провалил.

Като дъвчеше пурата, без да я запали — това бе един от редките случаи, когато Патрони съблюдаваше противопожарните изисквания, тъй като керосинът има тежка миризма, — той се приближи до самолета. Инграм го последва, а към тях се присъединиха няколко техници от наземните служби, измъкнали се от топлинката на служебния автобус. Патрони огледа обстановката и един от техниците запали преносимите прожектори, наредени в полукръг пред носа на самолета. На светлината се забеляза, че предният колесник е отчасти потънал в черната кал под снега. Самолетът бе затънал в мека почва, обикновено затревена, на няколко метра от бетонната настилка на писта три-нула, близо до пресичащата я пътека за рулиране, която пилотът на „Аерео Мексикан“ не бе успял да улучи в тъмнината и снежните вихри. За нещастия Патрони разбра, почвата в този момент беше толкова прогизнала, че даже след тридневния снеговалеж и силния студ не бе успяла да се затегне. Ето защо двата опита да изтръгнат самолета чрез собствената му тяга само бяха го забили още по-дълбоко в земята. И сега кожусите на четирите реактивни двигатели, разположени под крилата, едва не опираха земята.

Без да обръща внимание на завихрения сняг, Патрони обмисляше възможностите за действие.

Все още, реши Патрони, има шанс да изтегли самолета, използвайки енергията на двигателите му. Това ще бъде най-бързият начин, ако успее. В случай на несполука, ще трябва да прибегнат към мощни въздушни възглавници — изработени от пластмасова материя, общо единадесет, — да ги поставят под крилата и корпуса и да ги надуют с въздух под налягане. След като се инсталират възглавниците, с помощта на мощни крикове трябваше да се повдигнат колесниците и под тях да се подложи твърда настилка. Но този процес беше дълъг, труден и измерителен. Джо Патрони се надяваше, че няма да стигнат до него. Той обяви решението си.

— Ще трябва да разкопаем надълбоко пред самолета. Трябват ми два двуметрови рова пред колесниците. Изкопите да бъдат с наклон от затъналия колесник към повърхността. — И като се обърна към Инграм, додаде: — Трябва доста да се копае.

— Естествено — кимна старши техникът.

— Щом свършим с изкопите, ще запалим двигателите и ще потеглим напред с пълна мощност. — Патрони посочи към неподвижния смълчан самолет. — Така ще го помръднем от мястото му. Щом като се задвижи и запълзи нагоре по изкопа, ще го извием насам. — И той утъпка с тежките си ботуши елипсовидна пътека между подгизналата земя и бетониралата повърхност на пистата. — И още нещо, ще положим големи греди, колкото можем повече, пред колелетата. Ясно ли е? Имате ли дъски?

— Има в един от камионите — отговори Инграм.

— Разтоварете ги и накарайте шофьора да докара още. Колкото се може повече.

Поискайте от всички аеролинии.

Единият от техниците, който бе най-близо до Инграм и Патрони, махна на останалите в автобуса. Двама от тях отхвърлиха брезентовия покрив на камиона, в който се намираха инструменти и лопати. Лопатите се предаваха от ръка на ръка, работниците като призрачни сенки се движеха във осветения от прожекторите полукръг. Силният сняг на моменти им пречеше да се виждат. Те зачакаха нареждане да започнат работа.

Пред вратата на пилотската кабина все още стоеше стълбичката. Патрони посочи към нея и попита:

— Горе ли са летците?

Инграм изръмжа:

— В кабината са! И проклетият командир, и първият пилот.

Патрони остро го погледна.

— Защо, неприятности ли ти създаваха?

— Не точно — кисело промърмори Инграм. — Работата е по-друга. Когато пристигнах, накарах ги да дръпнат с пълна тяга, както вие току-що казахте. Ако ме бяха послушали от първия път, вярвам, че щяхме да го изтеглим. Но те нямаха кураж и затова го забиха още по-дълбоко. Капитанът допусна голяма грешка и сега трепери от страх да не изправи машината на носа ѝ.

Джо Патрони се ухили.

— На негово място и аз бих треперил. — Той бе изгризал пурата си на късове. Хвърли я в снега, бръкна в полушубката си и извади нова. — Ще говоря с капитана после. Интеркомът работи ли?

— Да.

— Обади се в кабината тогава. Кажи на екипажа, че започваме работа и скоро ще се кача при тях.

— Слушам.

Патрони тръгна към машината, а Инграм извика към работниците:

— Хайде, момчета, да започваме да копаем!

Джо Патрони грабна сам една лопата и само след няколко минути заизриваха кал, земя и сняг.

След като говори по интеркома с пилотите в кабината, Инграм с помощта на един механик се промъкна през вледенената кал и с вкочанясали ръце започна да подрежда първите греди пред колесниците.

От време на време по аеродрума, където брулеше снегът и видимостта непрестанно се изменяше, се мяркаха светлините на кацащи или излитащи машини, а приличният на хленч високооборотен рев на реактивните двигатели се подемаше и разнасяше от вятъра чак до ушите на работниците. Но край тях писта три-нула продължаваше да бъде все така пуста и

глуха.

Джо Патрони прецени, че ще отиде повече от час, преди да завършат изкопите и включат двигателите на боинга, за да се опитат да го измъкнат. А междуременно мъжете, които копаеха рововете, трябваше да се сменят, да се стоплят в служебния автобус.

Беше десет и половина. Ако има късмет, помисли си той, можеше да си бъде в леглото с Мари малко след полунощ.

И за да осъществи по-скоро плановете си и да не замръзва, Патрони започна още по-усърдно да копае.

В кафенето капитан Върнън Димирест поръча чай за Гуен и чаша черно кафе за себе си. Кафето — както се предполагаше — трябваше да го поддържа бодър. Вероятно от тук до Рим той щеше да обърне още десетина кафета. И макар че управлението на самолета щеше да е в ръцете на капитан Харис, Димирест нямаше желание да се отпуска. Във въздуха подобно нещо никога не си позволяваше. Той съзнаваше, както и повечето пилоти ветерани, че от старост в леглото си умираха само онези авиатори, които във всеки миг от цялата си пилотска кариера са били готови да се справят моментално с всички изненади във въздуха.

— И двамата сме необикновено мълчаливи — каза Гуен с нежния си английски акцент. — Почти не сме разменили дума, откакто влязохме в аерогарата.

Едва преди няколко минути оповестиха едновременното забавяне на полета. Те току-що бяха влезли и успяха да се укриват в едно сепаре в дъното на кафенето. Гуен се огледа в огледалцето на пудриерата си и оправи косите си, които красиво се стелеха под елегантната шапчица на „Транс Америка“. Тъмните ѝ изразителни очи се отместиха от огледалото и се спряха върху лицето на Върнън Димирест.

— Не говоря — каза Димирест, — защото мисля. Това е всичко.

Гуен навлажни устни, но не си постави червило — строгите правила на авиокомпанията забраняваха на стюардесите да се гримират на обществено място. Гуен и без това почти не ползуваше грим: тенът ѝ бе млечнорозов — природен дар за повечето английски момичета.

— За какво мислиш? За травмата, която изживя, като разбра, че ще станеш баща? — Гуен закачливо се разсмя и занарежда: — Капитан Върнън Уолдо Димирест и мис Гуендолин Елайн Мейгън съобщават, че не след дълго очакват появата на своята първа рожба... Какво, не е ли така? Не знаем или още седем месеца няма да знаем. Но все пак не е толкова дълго.

Той не отговори и изчака, докато им сервира кафето и чая, и после се разбунтува:

— За бога, Гуен, нека бъдем сериозни по този въпрос!

— А защо? Защо аз трябва да бъда сериозна? В края на краищата, ако някой от нас се тревожи, това съм аз.

Той се готвеше да възрази, но Гуен протегна ръка към него под масата. Изречението ѝ стана съчувствено.

— Извинявай. Знам, че и за двамата ни е малко разстройващо.

Точно тези думи чакаше Димирест. Той внимателно започна:

— Не трябва да се разстройваме. Още повече, ако решим, може и да не ставаме родители.

— Ясно — делово каза Гуен. — Чаках да видя кога ще подхванеш този въпрос. — Тя хлопна капака на пудриерата си и я сложи настрана. — Ти се опита да докоснеш тази тема в колата, нали? И след това реши, че е по-добре да отложиш.

— Да отложка какво?

— Е, хайде, Върнън, защо се преструваш? И двамата отлично знаем за какво говориш. Искаш да направя аборт. Мислиш за това още от момента, когато ти казах, че съм бременна, нали?

Той кимна неохотно.

— Да.

Прямотата на Гуен го смути.

— Какво си мислиш, че за първи път в живота си чувам, че съществуват аборти?

Димирест се огледа през рамо наоколо да разбере дали някой не ги подслушва, но звънът от приборите и шумът от разговорите заглушаваха всичко.

— Не знаех как ще го приемеш.

— И аз самата не знам. — Сега Гуен стана сериозна. Загледа се в ръцете си и сплете дългите фини пръсти, които той толкова харесваше. — Мислех си за това. Но още не съм решила.

Той се покуражи. Поне не му хлопна вратата под носа. Не го отрязва. Той се опита да заговори с гласа на разума:

— Наистина това е единственото разумно нещо, което може да се направи. Може би в известни отношения не е приятно да се мисли за такъв изход. Но затова пък бързо свършва и ако се направи, както трябва, терапевтично, не носи никакви опасности, никакъв страх от усложнения.

— Знам — каза Гуен. — Ужасно просто е. Сега го имаш, след малко го нямаш. — Тя го изгледа право в очите. — Така ли е?

— Точно така. — Той отпи от кафето си. Може би въпросът ще се разреши по-лесно, отколкото очакваше.

— Върнън — нежно каза Гуен, — мислил ли си някога, че това нещо в мен е живо човешко същество? То живее, то е човеченце, дори сега. Ние сме се любили, а то представлява нас — ти и мен, то е частичка от нас. — Очите ѝ по-тревожно от всякога търсеха в него разбиране.

Той натъртено отвърна с нарочно рязък глас:

— Това е вярно. Но един зародиш в тази степен все още не е човешко същество, нито пък човеченце. По-късно може да стане, но сега все още не е. То няма живот, то не диша, то не чувства. Един аборт, особено в тази ранна фаза, не означава отнемане на човешки живот.

Гуен реагира по същия импулсивен начин, както в колата на път за летището:

— Искаш да кажеш, че по-късно вече няма да е толкова безобидно? Че ако почакаме бебето да се оформи напълно с пръстченца на ръчичките и крачетата, тогава абортът няма да бъде толкова нравствен? Значи, ако го убием по-рано, ще бъде по-добре, отколкото ако го убием по-късно. Така ли, Върнън?

Димирест поклати глава:

— Не казах това.

— Но това имаше пред вид.

— Може да е прозвучало така, но не това съм имал пред вид. Ти просто изопачаваш думите ми.

— Аз просто разсъждавам като жена — въздъхна Гуен.

— И никой няма повече право на това от теб — той се усмихна и очите му я обгърнаха. Мисълта за Неапол с Гуен... само след няколко часа... отново го развълнува.

— Обичам те, Върнън. Истински те обичам.

Под масата той отново докосна ръката ѝ.

— Зная. Затова е трудно и за двама ни.

— Работата е там — меко започна Гуен, сякаш мислеше на глас, — че аз никога не съм

забременявала и докато това не се случи, жената винаги си мисли дали може. А когато това ѝ се случи, както при мен, и разбере, че може, ѝ се струва като дар. Едно чувство... само жените го познават, но то е велико и вълнуващо. И изведнъж в ситуация като нашата сме изправени пред проблема да го унищожим, да се освободим от този дар. — Очите ѝ се замъглиха от сълзи. — Разбираш ли, Върнън? Разбираш ли?

— Струва ми се, че разбирам — нежно отговори той.

— Разликата помежду ни е, че ти все пак си имал дете.

Той поклати глава.

— Аз нямам деца. Сара и аз...

— Не става дума в семейството. Но все пак си имал дете. Ти ми го каза. Момиченце. От триточковата програма — Гуен едва забележимо се усмихна. — Което е било осиновено. Така че сега, каквото и да се случи, знаеш, че някъде в света има едно същество, което е твое продължение.

Той не отговори. Гуен попита:

— Сещаш ли се някога за нея? Питаш ли се какво е станало с нея, как изглежда?

Нямаше причини да крие.

— Да — отвърна той, — сещам се понякога.

— Нямах ли начин да я откриеш?

Върнън поклати глава. Той веднъж се бе опитал да научи нещо, но му отговориха, че при тайно осиновяване всякакви документи се унищожават. Нямаше начин да разбере нещо повече.

Гуен надигна чашата с чая и огледа препълненото кафене. Той усети, че спокойствието ѝ се възвърна. Сълзите в очите ѝ бяха пресъхнали. С усмивка тя каза:

— О, скъпи, колко много неприятности ти причинявам!

Той отвърна искрено:

— Моите тревоги нямат значение. Важното е кое ще бъде най-добро за тебе.

— Надявам се, че най на края ще стигна до разумно решение. Ще направя аборт. Но трябва първо всичко да обмисля, да го обсъдя.

— Когато си готова с решението си, ще ти помогна. Но не бива да губим много време.

— И аз така мисля.

— Слушай, Гуен — увери я той. — Цялата работа става бързо и ти обещавам добри и безопасни медицински условия. — Каза и за Швеция и че е готов да плати всички разноски, колкото и скъпа да е клиниката, а компанията ще ѝ съдействува да стигне дотам.

— Ще взема решение с положителност още преди да се върнем от Италия — потвърди Гуен.

Той взе сметката и станаха да си вървят. Време беше Гуен да се качи на борда, готова да посреща пътниците за Полет 2. На излизане от кафенето тя каза:

— Мисля си, че съм наистина щастлива, задето съм се свързала с човек като тебе. Има мъже, които биха ме зарязали.

— Аз няма да те изоставя.

Но той *щеше* да я изостави: сега вече беше сигурен. След Неапол, когато абортът свърши, той ще скъса с Гуен, ще прекъсне връзката им — възможно по най-деликатен начин, но решително и завинаги. Нямаше да бъде трудно. Разбира се, няколко неудобни моменти щеше да има, когато Гуен разбере намерението му, но тя не беше от тези, които вдигат скандали: вече бе доказала това си качество. Така или иначе, той щеше да се справи с

положението, пък не беше и ново за него. Върнън Димирест многократно се бе измъквал с успех от любовни приключения.

Вярно е, че сега нещата бяха по-различни. Никоя жена преди не му е била толкова скъпа, както Гуен, никоя жена не бе успявала да го развълнува толкова дълбоко. Никоя преди — доколкото си спомняше — не бе успявала да го прави щастлив само с присъствието си. Раздялата нямаше да бъде лесна за него и знаеше, че по-късно ще се изкуши да промени решението си.

Но нямаше да го направи. С целия си живот досега Върнън Димирест бе доказал, че вземе ли веднъж решение, изпълнява го докрай. Самодисциплината той бе превърнал в навик.

Освен това здравият разум му подсказваше, че ако не се раздели с Гуен скоро, ще дойде време, когато, самодисциплиниран или не, няма да намери сили да я откъсне от себе си, а станеше ли това, щеше да има нужда да е вечно с нея и катастрофалните промени щяха да са неизбежни — в брака, във финансите, в душата му — нещо, което той бе решен да избегне. Преди десет-петнадесет години можеше да си го позволи, но сега вече — не.

Докосна ръката на Гуен.

— Ти върви, аз ще дойда след минута.

Пред тях, сред тълпите в централната зала, той забеляза Мел Бейкърсфелд. Върнън Димирест не се боеше да го видят с Гуен, но в същото време не виждаше смисъл да демонстрира връзката си сред членове на фамилията си.

Неговият зет разговаряше оживено с лейтенант Нед Ордуей — един симпатичен и енергичен негр, който ръководеше полицейското отделение на летището. Може би Мел ще бъде твърде погълнат в разговора, за да зърне съпруга на сестра си, и още по-добре за Димирест, който нямаше особено желание да се вижда с Мел, нито пък имаше особено намерение да го избягва.

Гуен изчезна сред тълпата. С последен поглед към нея той улови изящните ѝ крака, глезените ѝ, пропорционални и елегантни, стегнати във фините чорапи. О, Sole mio!

По дяволите! Бейкърсфелд го беше забелязал.

— Търсих ви — говореше лейтенант Ордуей. — Току-що разбрах, че ще си имаме гости — няколкостотин души.

Тази вечер шефът на полицията на летището беше в униформа. Висок, добре сложен, той приличаше на африкански император, макар че говореше с удивителна мекота за човек с такъв висок сан.

— Вече имаме немалко гости — Мел огледа наоколо гъмжащите тълпи. Беше се запътил към кабинета си на административния мецанин. — И то не стотици, а хиляди.

— Нямах пред вид пътниците — каза Ордуей. — Тези, за които говоря, могат да ни причинят сериозни неприятности.

Той съобщи на Мел за състоялия се масов протестен митинг на жителите от Медоууд срещу самолетния шум. Сега митингът бе свършил и повечето от участниците в него бяха на път за летището. Лейтенант Ордуей научи за митинга и за предстоящата демонстрация от телевизионния екип, който поиска от него разрешение да разположи камерите си в аерогарата. След като разговаря с хората от телевизията, Ордуей телефонира на своя приятел от вестник „Трибюн“, който му прочете основното в репортажа на техния представител от мястото на митинга.

— По дяволите! — изръмжа Мел. — Намериха точно тази нощ да изберат. Сякаш са ни

малко неприятностите до този момент.

— Предполагам, това е и тяхната цел. Сигурно се надяват да се възползват от нашите трудности. Сметнах, че ще е добре да ви предупредя, тъй като по всяка вероятност ще искат да се срещнат с вас и с някои представители на Федералното управление на авиацията.

— Тези от ФУА минават в нелегалност, щом подушат подобно нещо — кисело процеди Мел. — И не се появяват, докато всички тръби не засвирят отбой.

— Добре, а вие? — засмя се лейтенантът. — И вие ли възнамерявате да се шмугнете в някой тунел?

— Не. Кажете им, че ще приема делегация от пет-шест души, макар че и това е губене на време. Нищо не мога да направя.

— Вие разбирате — каза Ордуей, — че ако не вършат безредия и не рушат имущество, нямам законна власт да не ги допускам.

— Да, това ми е ясно. Но аз няма да говоря пред цялата тълпа. И все пак да избягваме усложненията. Даже да ни притиснат малко, в никакъв случай не трябва да им отвърщаме със същото, освен ако не ни принудят. Не забравяйте, че пресата ще е тук и не ми се иска да опишат някои като жертви.

— Аз вече предупредих моите хора. Те ще се постараят да се оправят с шеги и да си спестят джиу-джицу.

— Чудесно!

Мел имаше доверие в Нед Ордуей. Полицейският надзор на международното летище „Линкълн“ се осъществяваше от отделно управление към градската полиция и лейтенант Ордуей беше полицаи от кариерата. Ръководеше полицейското управление на летището вече година и може би скоро щяха да го издигнат на по-отговорна служба в града. Мел щеше да съжaliaва, ако той си отиде.

— Освен случая с Медоуд — запита Мел, — иначе как вървят нещата? — Той знаеше, че стотината полицаи на Ордуей, както и повечето от служителите на летището даваха извънредни дежурства, откакто започна бурята.

— Останалото е нормално. Повече пияни от обикновено и няколко сбивания. Но това става заради закъсненията на самолетите и защото баровете са пълни.

— Не пипайте баровете! — засмя се Мел. — Летището взима процент от всяко питие, а тези пари са ни нужни.

— Процент взимат и авиокомпаниите, както разбирам. Поне така съдя от броя на пътниците, които се опитват да отрезвят, за да ги качат на самолета.

— С кафе ли?

— Разбира се. В момента, в който клатушкащ се пътник се появи на гишето за регистрация, някой от служителите веднага му носи чаша кафе и я излива в гърлото му. Авиокомпаниите никога няма да се научат, че изпие ли пияният кафето, няма да изтрезнее, а ще бодърствува. И при такива случаи прибягват до нашата помощ.

— И, разбира се, вие се справяте.

Мел знаеше, че момчетата на Ордуей бяха специалисти в справяне с пияниците. Те рядко ги закачаха, освен ако не почваха да буйствуват. Повечето пияни бяха търговци или бизнесмени от други градове, често изтощени след тежка конкурентна борба през седмицата, и няколко чашки алкохол на път за къщи веднага ги поваляше. Ако екипажът не ги пуснеше на борда — а командирите, които имаха решаваща дума в подобни случаи, бяха обикновено непреклонни — пияните ги придружаваха до полицейската служба и ги оставяха

там, докато изтрезнеят. След което ги пускаха да си вървят — и те се изнизваха засрамени.

— Да, и още нещо — каза лейтенантът. — Служителите от паркингите смятат, че има няколко подхвърлени коли. В такова време човек не може да бъде сигурен, но ние ще се постареем да открием как стоят нещата.

Мел се намръщи. Напоследък зачестяваха случаите на подхвърляне на ненужни стари коли по паркингите на големите летища. В днешно време бе изключително трудно да се отървеш от старата си таратайка. Търговците на старо желязо бяха затрупани от вехти коли и приемаха други само ако собственикът си заплати. Така че пред собственика на стар автомобил изникваше проблемът или да плати, за да се отърве от него, или да наеме гараж, където да го скрие, или пък да открие такова място, където да изостави бричката си, без да се бои, че ще му я върнат обратно. Паркингите на летищата явно се бяха превърнали в удобно гробище.

Откарваха старите коли на тези паркинги и после незабелязано смъкваша табелките с номерата и всички други отличителни знаци. Разбира се, серийният номер на двигателя не можеше да се заличи, но не си струваше да се губят огромни усилия и ценно време, за да се открият собствениците. За летищните власти беше лесно да направят това, от което бившият собственик бягаше — да платят и откарат колата в гробището час по-скоро, тъй като заемаше доходоносна площ на паркинга. Напоследък месечните разходи на летище „Линкълн“ за освобождаване от стари коли бяха нараснали застрашително.

Сред полюшкващата се тълпа в залата Мел зърна капитан Върнън Димирест.

— Освен това — весело продължи Ордуей — ние сме в страшна форма за вашите гости от Медоуд. Ще ви съобщя, когато пристигнат. — Полицаят кимна приятелски и се отдалечи.

Върнън Димирест, в униформата на „Транс Америка“, самоуверен както винаги, крачеше точно срещу Мел. Вълна от възмущение обля Мел, спомняйки си за обидния доклад на Комисията по снегопочистването, който все още не бе прочел.

Върнън видимо нямаше намерение да се спре, но Мел поздрави:

— Добър вечер, Върнън.

— Здравсти.

Тонът му беше безразличен.

— Научавам, че си станал голям специалист по снегопочистването.

— Не е нужно да бъдеш специалист — сръза го Върнън, — за да забележиш, че една работа е свършена небрежно.

Мел с усилие овладя тона си.

— Имаш ли представа колко сняг беше паднал?

— Може би по-добре от тебе. Част от работата ни се състои в изучаване на сводните за времето.

— Тогава ти е известно, че за последните двадесет и четири часа на летището паднаха повече от двадесет и пет сантиметра. Не говоря за това, което преди беше натрупано.

Димирест сви рамене:

— Ами изчистете го.

— Това правим.

— Но адски бавно и некачествено.

— Според официалната статистика тук максималните снеговалежи за денонощие са достигали до тридесет сантиметра. Тридесет сантиметра са катастрофални. Летището се закрива. А сега, при почти същия снеговалеж, продължаваме да работим. Борихме се да не

закрием летището и успяхме. Няма друго летище, което би се справило по-добре от нас с такава буря. Всички снегопочистващи машини работят денонощно, без прекъсване.

— Значи, че нямате достатъчно машини!

— Боже мой, Върнън! Никой не притежава и не използва толкова техника за зимни условия, както ние в последните три дни. Всеки знае да си служи с повече машини, но кой се снабдява с подобна механизация само за редки, извънредни случаи? Никой, ако има чувство за икономика. Снабдяваш се с оптимално количество, но когато връхлетят изключителни обстоятелства, пускаш в действие всичкия наличен инвентар и го ползуваш най-рационално. Това правят моите хора и го правят отлично.

— Добре — каза Димирест. — Това е твоето мнение. Аз имам свое. Според мен работата ви е незадоволителна. Това съм казал в доклада си.

— Аз мислех, че докладът е на комисията. Или може би си натиснал другите, за да можеш да ме ухапеш?

— Как процедира комисията, си е наша работа. Важен е докладът. Ще получиш копие утре.

— Много ти благодаря. — Зет му не си направи труда да скрие, увери се Мел, че докладът е насочен лично срещу него. Той продължи: — Каквото и да си написал, няма да промениш нещата. Но ако търсиш удовлетворение, знай, че докладът ти ще предизвика досадни усложнения. Ще трябва утре да губя време да обяснявам какъв невежа си в известни области.

Мел говореше разпалено, без да крие гнева си. И за първи път Димирест се усмихна.

— Хайде, не излизай от кожата си! Жалко, че така ще се получи с досадните усложнения и ценното ти време. Ще си припомня думите ти утре под яркото италианско слънце! — Все така ухилен, Върнън продължи пътя си.

Бе изминал едва няколко метра, когато усмивката му се смени в гримаса.

Причина за внезапното недоволство бе застрахователното гише в централната зала — тази вечер то бе затрупано с работа. Това му напомни, че днешната му победа над Мел Бейкърсфелд бе всъщност убождане с карфичка. Само след седмица недоброжелателният доклад на комисията по снегопочистването ще бъде забравен, а застрахователното гише ще продължава да стърчи тук. Така че истинският победител продължаваше да бъде неговият благ, самодоволен шурей, който разгроми доводите на Димирест пред Съвета на пълномощниците и го направи глупак в очите им.

На застрахователното гише две млади момичета — едната беше русокоса с пищен бюст — бързо изписваха полици за клиентите пред тях, а пет-шест други чакаха в редица. Повечето държаха банкноти в ръце — още по-бързи доходи за застрахователните компании, мрачно си помисли Димирест, а без съмнение автоматите за застраховка, пръснати на няколко места в аерогарата, също така неспирно работеха.

Димирест гадаеше дали на опашката няма пътници за Полет 2. Изкушаваше се да попита и да им изнесе беседа, да им внуши своето мнение, но се отказа. Веднъж той бе направил опит — караше хората да не си купуват застраховки и им обясняваше защо, но последваха оплаквания и му бе направена остра бележка от ръководството на „Транс Америка“. Въпреки че авиокомпаниите, не по-малко от пилотите, се дразнеха от продажбата на застраховки на летищата, върху тях действваха и други фактори, които ги караха да се държат неутрално. От една страна, ръководствата на летищата настояваха, че са им нужни приходите от застраховките. Ако загубят приходите от този източник, то тогава

авиокомпаниите трябваше да компенсират разликата с по-високи такси. От друга страна, компаниите не желаеха да дразнят пътниците, които държаха да си купят застраховка на летището, както са свикнали. Затова инициативата остана в ръцете само на пилотите.

Зает с тези мисли, капитан Димирест поспря за секунди, наблюдавайки работата на застрахователното гише. Видя как на опашката застана още един пътник — човек нервен, кльощав, като вретено, с увиснали рамене и редки русоляви мустачки. Човекът държеше малко черно куфарче и явно се притесняваше, че няма време; хвърляше чести погледи към часовника в централното фоайе и го сравняваше със своя. Явно се вбесяваше от дългата опашка пред себе си.

Димирест с отвращение си помисли: „Тоя човек пристига в последната минута, защо не се откаже от застраховката и да бърза за самолета?“

Изведнъж се сети, че вече трябва да бъде в пилотската кабина на Полет 2. Забърза към изхода на „Транс Америка“. Всеки момент щяха да повикат пътниците за самолета. А! Ето!

„Моля, пътниците на «Транс Америка», заминаващи за Рим с Полет 2 «Златната флотилия»...“

Капитан Димирест се бе задържал на аерогарата по-дълго, отколкото предполагаше. Той ускори крачките си, а съобщението ясно и отчетливо се извисяваше над шума в залата.

„... за Рим с Полет 2 «Златната флотилия» да се отправят за отвеждане към самолета. Моля, всички пътници с потвърдени резервации...“

Съобщенията за полетите събуждаха различни мисли в различните пътници. За някои те бяха нещо обичайно, за други предвещаваха досадни служебни пътувания, които, ако зависеше от тях самите, никога не биха предприели. За трети обявяването на полета разкриваше начало на нова авантюра. За четвърти — край на такава авантюра и прибиране в къщи. За едни то носеше разлъка и печал, за други — напротив — радости и срещи. Имаше хора, които, слушайки обявленията, не мислеха за себе си — пътуваха техни приятели или роднини, а за тях самите имената на градовете звучаха като несбъднати копнежи по далечни земи, които може би никога нямаше да видят. Някои посрещаха обявленията със страх, други с безразличие. За тях обявленията бяха само сигнал за предстоящо отпътуване, знак, че самолетът вече е готов — трябва да бързат за борда, време за губене няма. Самолетите рядко изчакваха позакъснели пътници. След малко самолетът ще се издигне във висините, в непривичната за човека небесна шир; и точно защото е непривична, тя завинаги ще буди усещане за приключение и романтика.

В механиката на тези съобщения обаче нямаше нищо романтично. Правеше ги машина, в много отношения подобна на джубокс, само че вместо да се пускат монети, натискаха се определени клавиши. Машината се намираше в службата за информация на полетите, която представляваше миниатюрен диспечерски пункт, разположен над главната зала. Всяка аеролиния си имаше свое информационно бюро. Служителката натискаше клавишите в определена последователност и машината се задействуваше.

Почти всички съобщения, с изключение на тези за специални ситуации, бяха предварително записани на магнетофонни касети. Макар че съобщението звучеше като цяло, то се състоеше от три отделни записа. Първият запис назоваваше авиокомпанията и полета. Вторият се отнасяше до повикването на пътниците — първо, второ или последно, а третият запис определяше номера на изхода и чакалнята. Тъй като трите записа следваха непосредствено един след друг, те звучаха единно.

Хората, които ненавиждаха псевдочовешката автоматизация, ликуваха, когато машината за обявяване на полетите се развалеше. Понякога някои механизми в нея заяждаха, в резултат на което пътници за пет-шест полета поне се струпваха на един и същи изход. Бъркотията, която се създаваше от хиляди и повече заблудени и нетърпеливи пътници, беше истински кошмар за служителите на авиолиниите. Тази вечер при обявяването на Полет 2 машината работеше нормално.

„... всички пътници с потвърдени резервации, моля, да се отправят към чакалня Д, изход 47.“

Хиляди хора в аерогарата вече бяха чули съобщението за Полет 2. Някои бяха по-нетърпеливи от други. Тези, които все още не проявяваха припряност, положително нямаше да останат така спокойни през остатъка от нощта.

Пътниците за Полет 2 — повече от сто и петдесет души — бяха чули съобщението.

Тези, които бяха заверили билетите си, но все още не бяха стигнали изход 47, бързо крачеха към него, а неколцина току-що пристигнали на аерогарата отупваха снега от дрехите си.

Обявлението продължаваше да звучи, когато старшата стюардеса Гуен Мейгън настани най-напред на борда няколко семейства с малки деца. По интеркома тя уведоми капитан Харис и се подготви за наплива от пътници, който щеше да нахлуе след няколко минути. Малко преди тях капитан Върнън Димирест стъпи на борда, забърза се към пилотската кабина и хлопна вратата след себе си.

Ансън Харис и вторият пилот Сай Джордън бяха започнали подготовката за излитането.

— Много добре! — каза Димирест, отпусна се на обичайното си място зад двамата.

Мел Бейкърсфелд, който все още се намираше в централната зала, чу обявлението и си спомни, че „Златната флотилия“ бе рейс на Върнън Димирест. Мел искрено съжаляваше, че и тази възможност да сложи край или поне да смекчи враждата помежду им пропадна. Сега взаимоотношенията им станаха по-обтегнати отпреди. Мел се питаше до каква степен вината е негова; разбира се, вина имаше, но в сблъсъците му с Върнън неговият зет сякаш го принуждаваше да прояви най-лошите черти от характера си, макар Мел искрено да вярваше, че в основата на кавгата стоеше Върнън. Отчасти причината беше тази, че Върнън се смяташе за по-висше създание, и се дразнеше, когато другите не признаваха неговото превъзходство. Мнозина пилоти, особено капитани, хранеха към него същото чувство. Това Мел добре го знаеше. Той винаги кипваше, спомняйки си, че след заседанието на Съвета на пълномощниците Върнън заговори, че хора като Мел са земни влечуги, бюрократи и с мозък на пингвини. Сякаш пилотирането на самолета, мислеше си Мел, е нещо толкова „изключително-екстремно-специално“ в сравнение с всички други смъртни професии!

И все пак тази вечер на Мел му се прииска поне за няколко минути да бъде отново пилот и да може да литне, както Върнън, чак до Рим. Спомни си думите на зет си, че утре ще се радва на италианското слънце. Мел сега се задоволяваше с по-малко, с доста по-малко, с авиационната дейност на земята. Тази вечер мрачните земни окуви изглеждаха по-ненавистни от всякога.

Лейтенантът от полицията Нед Ордуей, който се раздели с Мел само преди минути, чу съобщението за Полет 2 през отворената врата на малкия си кабинет, разположен близо до главната зала. Ордуей слушаше по телефона доклада на дежурния от полицейското управление на летището. Според съобщение на патрулна кола дълга колона от частни автомобили, претъпкани с хора, пристигаше на паркингите на летището, които не бяха в състояние да ги поберат. Сведенията говореха, че повечето от пътниците в автомобилите са жители на Медоуд, участници в протестната демонстрация, за която лейтенант Ордуей бе вече известен. Съгласно указанията, докладва сержантът, полицейски подкрепления са на път за аерогарата.

Само на няколко крачки от кабинета на лейтенант Ордуей, в една от чакалните малката стара дама от Сан Диего мисис Ейда Куонсет, чувайки съобщението за Полет 2, моментално прекъсна разговора си с младия Питър Куокли от „Транс Америка“.

Те седяха един до друг на едно от черните кожени канапета. Мисис Куонсет подробно описваше достойнствата на покойния си съпруг, както кралица Виктория би говорила за принц Албърт.

— Такъв прекрасен човек! Толкова умен и толкова красив! Съдбата ни събра, когато бе вече на възраст, но си представям, че на младини е изглеждал също като вас.

Питър Куокли глупаво се хилеше — впрочем това вършеше вече от час и половина. След като излезе от стаята на Таня Ливингстън с указания да не се отделя от старата дама без билет до обратния ѝ полет за Лос Анжелос, разговорът им представляваше непрестанен монолог на мисис Куонсет, в който Питър Куокли бе често сравняван с покойния Хърбърт Куонсет. Тази тема бе вече започнала да му досажда. Но той не разбираше, че именно това целеше хитрата Ейда Куонсет.

Питър Куокли тайничко се прозина: постъпвайки в „Транс Америка“, той не се надяваше на такава служба. Почувствува се пълен глупак — да седи тук в униформа като бавачка на една безвредна бърлива стара дама, която би могла спокойно да му бъде прабаба. Надяваше се час по-скоро тази неприятна задача да свърши. За нещастие полетът на мисис Куонсет за Лос Анжелос бе още веднъж отложен. Иначе тя отдавна, още преди час, трябваше да е отлетяла. Молеше се да обявят полета за Лос Анжелос час по-скоро. А междувременно съобщението за Полет 2, което се носеше над главите им, внесе приятно, макар и кратко, разнообразие.

Младият Питър Коукли съвсем бе забравил предупредителните думи на Таня: „И помнете, тя има неизчерпаеми запаси от трикове!“

— Представете си — мисис Куонсет извика, когато съобщението свърши, — полет до Рим. А летището е толкова интересно нещо! Нали, особено за един млад и интелигентен човек като вас. Рим беше мястото, където моят любим покоен съпруг мечтаеше да ме заведе! — Тя скръсти ръце, между тях се подаде дантелена кърпичка, и въздъхна: — А той, горкият, така си отиде!

Докато говореше, умът на Ейда Куонсет щракаше с безупречността на швейцарски часовник. Целта ѝ бе да се измъкне от това дете в мъжка униформа. Макар че вече открито бе започнал да се отегчава, отегчението не бе достатъчно. Той все още стоеше до нея. Трябваше да измисли такава ситуация, в която скуката да се превърне в небрежност. И то миг по-скоро!

Мисис Куонсет не бе забравила първоначалната си цел — да се вмъкне в самолет на път за Ню Йорк. Тя внимателно слушаше обявленията, извикаха пет полета за Ню Йорк на различни компании, но все в неподходящи моменти, без да ѝ се удаде разумен предлог да се измъкне незабелязано от младия си опекун. А сега вече нямаше начин да разбере ще има ли нов самолет за Ню Йорк, преди да обявят полета за Лос Анжелос, закъдето трябваше да се отправи против желанието си.

Всичко друго, мислеше си мисис Куонсет, ще бъде по-добро, отколкото още тази вечер да се върна в Лос Анжелос. Всичко друго! — дори... осени я внезапна идея... Дори да се качи на самолета за Рим!

Поколеба се за миг. А защо не? Повечето от нещата, които говори тази вечер за Хърбърт, бяха неверни, но вярно бе само едно: че двамата разглеждаха цветни картички от

Рим заедно... Дори и да не излезе от римското летище, все едно щеше да е стъпила на италианска земя; щеше да има какво да разказва на Бланш, когато най на края се върне в Ню Йорк. И освен това ще отмъсти на тази червенокосата. Но как ще успее? Кой беше изходът, който обявиха? Дали не беше... изход 47 през чакалня „Д“? Да, разбира се. Тя бе уверена, че е запомнила.

Разбира се, самолетът може да е пълен и за гратисчия да не се намери място, но защо да не си опита късмета. Освен това, помисли си тя, вероятно на пътниците за Италия проверяват паспортите. Трябваше да проучи как стоят нещата. А ако в този момент обявят полет за Ню Йорк...

Главното беше да не виси повече тук, а да действа.

Мисис Куонсет разпери своите крехки ръце.

— О, боже! — възкликна тя. — Божичко! — Пръстите на дясната ѝ ръка се впиха в старомодната ѝ блузка с високата яка. Тя потупа с дантелената си кърпичка края на устните си и издаде тих стон. В очите на младежа светна тревога.

— Какво става, мисис Куонсет? Какво ви е?

Тя затвори очи, после ги отвори и задиша трудно и учестено.

— О, извинявайте, боя се, че не ми е добре.

Питър Коукли тревожно запитва:

— С какво мога да ви помогна? Да повикам лекар?

— О, не искам да ви затруднявам...

— Напротив. Няма...

— Не! — мисис Куонсет с мъка поклати глава. — Искан ми се да отида до тоалетната.

Надявам се, всичко ще се размине.

Младият служител се подвоуми. Не му се искаше старицата да умира в ръцете му, а тя изглеждаше така, сякаш всеки момент ще издъхне. Той неловко попита:

— Сигурна ли сте?

— Да, разбира се! — мисис Куонсет реши да не привлича вниманието на други хора, поне не тук, в главната зала. Може би много хора наоколо ги наблюдават. — Моля ви, помогнете ми да стана... Благодаря! Бихте ли ми подали ръка? Да се хвана за вас...

Тоалетната е отсреща, нали? — Щом като тръгнаха, тя изпъшка на няколко пъти и Питър Коукли изплашено я изгледа. Но тя го успокои:

— И преди съм получавала същата криза. Сигурна съм, че скоро ще мине.

Пред вратата на тоалетната тя пусна ръката му.

— Толкова сте мил към една стара жена. Напоследък младите хора... О, боже!... — Реши, че е достатъчно. Не бива да преиграва. — Ще ме чакате отпред, нали? Няма да ме оставите.

— О, не, ще ви чакам.

— Благодаря! — тя отвори вратата и влезе.

Вътре имаше двадесет или тридесет жени. Тази вечер всяко кътче на летището е претъпкано, помисли си мисис Куонсет, че чак и тоалетните! Сега имаше нужда от помощ. Тя внимателно се огледа наоколо и се спря на една младичка жена в бежов костюм с вид на секретарка, която явно не бързаше. Мисис Куонсет се приближи към нея.

— Извинете, нещо не ми е добре. Бихте ли ми помогнали. — Старата дама от Сан Диего се хвана за гърдите, затвори и отвори очи, както пред Питър Коукли.

Младата жена разтревожено отвърна:

— Разбира се, че ще ви помогна. Искате ли да ви вкарам в...

— Не, не, моля ви се — мисис Куонсет се наведе над умивалника и потърси опора. —

Ще ви помоля за една услуга. Отпред на вратата чака един млад човек в униформа на „Транс Америка“. Името му е мистър Коукли. Моля ви, кажете му... ъ-ъ-ъх... Кажете му, ако може, все пак да повика доктора.

— Ще му кажа веднага. Ще ме изчакате за минутка нали?

— Да, благодаря ви — кимна мисис Куонсет. — Но ще се върнете да ми кажете, нали?

— Разбира се.

След по-малко от минута младата жена застана отново до нея.

— Той веднага отиде за лекар. Но за вас е най-добре да седнете. Защо...

Мисис Куонсет се дръпна от умивалника.

— Искате да кажете, че той тръгна веднага?

— Да, моментално.

Сега на мисис Куонсет не ѝ оставаше нищо друго, освен да се отърве от тази жена. Тя отново започна да отваря и затваря очи.

— Ох, знам, че стана твърде много... Но вие се показахте така добра... Дъщеря ми ме чака на главния вход, близо до „Юнайтид еърлайнз“.

— Искате да я извикам? Тук ли да дойде?

Мисис Куонсет опря дантелената кърпичка до устните си.

— Ще съм ви много благодарна, макар и да чувствавам, че просто злоупотребявам с добрината ви.

— Сигурна съм, че вие също така бихте се отнесли към мен. Как да позная дъщеря ви?

— Тя е с дълго лилаво палто и малка бяла шапчица с жълти цветя. Държи малко кученце, френски пудел.

— Съвсем ме улеснявате — усмихна се жената. — Няма да се бавя дълго.

— Вие сте толкова добра.

Ейда Куонсет постоя само миг, след като жената излезе. Дано, със съчувствие си мислеше тя, тая жена да не се лута дълго да търси въображаемата личност с лилаво палто, придружена от несъществуващо френско пуделче. Усмихвайки се на себе си, малката стара дама от Сан Диего излезе от тоалетната с пъргава крачка.

Никой не я спря и тя потъна в развълнуваното море от хора. Сега, мислеше си тя, какъв е пътят до чакалня „Д“, изход 47?

Съобщението за Полет 2 прозвуча на Таня Ливингстън като съобщение за смяна на вратите в хандбала, в момента четири полета на „Транс Америка“ бяха в различна степен на подготовка за излитане; нейно задължение като старши инспектор по обслужването на пътниците бе да поддържа връзка с всички. Освен това само преди минута имаше неприятен спор с пътник, пристигнал от Канзас сити.

Агресивно настроеният, възбуден и неспирно говорещ пътник взе да се оплаква, че коженият куфар на съпругата му, който се появил на багажната лента разцепен встрани, е бил повреден по вина на небрежните служители. Таня не му повярва. Разпраното изглеждаше съвсем старо, но както „Транс Америка“ и други авиолинии неизменно постъпваха в такива случаи, тя му предложи веднага да уредят спора и да му се заплати. Трудността дойде от това, че не можеха да се споразумеят за цената. Таня му предложи тридесет и пет долара,

което според нея превишаваше стойността на целия куфар, но пътникът настояваше за четиридесет и пет. Най на края се споразумяха за четиридесет долара, макар че недоволният пътник не знаеше, че при подобни обстоятелства Таня имаше право да плати до шестдесет долара само и само да се отърве от досадника. Дори и да подозираха измама, авиокомпаниите смятаха за по-евтино да заплатят веднага, отколкото да влизат в дълги разправии. Теоретически чиновниците на гишетата трябваше да отбелязват повредения багаж при регистрирането му, но рядко го правеха. Затова пътници, които знаеха практиката на авиокомпаниите, понякога си подновяваха износените куфари по този начин.

И макар че не вадеше парите от джоба си, Таня се вбеси, когато му изплащаше парите, тъй като вярваше, че авиокомпанията бе измамена.

Сега тя насочи вниманието си към пътници за Полет 2, които все още продължаваха да се нижат. За щастие служебният автобус от града пристигна преди няколко минути и повечето от хората в него се запътиха към изход 47. След малко, помисли си Таня, ако не възникнат проблеми с пътник, пристигнал в последния миг, тя самата ще отиде до изход 47.

Д.О. Гереро чу съобщението за Полет 2, докато чакаше на опашката пред застрахователното гише в централната зала.

Д.О. Гереро бе този забързан и нервен човек, когото капитан Върнън Димирест видя да пристига с малко черно куфарче — куфарчето с динамитната бомба.

Гереро скокна от рейса и направо се хвърли към застрахователното гише, където застана пети на опашката. Две момичета, работещи с вбесяваща ленивост, обслужваха хората пред него. Една от служителките, блондинка с едър бюст и дълбоко деколте, надълго и нашироко разговаряше с клиентката си, жена на средна възраст. Тя очевидно я увещаваше да вземе по-голяма полица. Жената изглеждаше нерешителна. Ако върви все така, на Гереро му трябваша 20 минути, за да дойде на ред, а дотогава Полет 2 щеше да е във въздуха. И все пак той *трябваше* да си купи застраховка; *трябваше* да бъде и на борда.

Съобщението казваше, че качването на пътниците ще стане през изход 47. Гереро трябваше вече да е на изхода. Целият се разтрепера. Ръката, която стискаше дръжката на куфарчето, залепна от пот. Отново хвърли поглед на часовника си и за двадесети път го свери с часовника на аерогарата. Шест минути бяха изминали, откакто обявиха полета. Последното повикване... Затварянето на вратите на самолета — това можеше да се случи всеки момент. Гереро трябваше да направи нещо.

Той си проби безцеремонно път до началото на опашката. Не му беше грижа, че ще привлече внимание върху себе си или че ще го ругаят. Един човек запротестира:

— Хей, ние също чакаме!

Гереро не му обърна внимание. Той се обърна към едрогърдата блондинка.

— Моля ви, вече обявиха полета ми. За Рим. Нужна ми е застраховка. Не мога да чакам. Мъжът, който преди се обади, се намеси отново.

— Ами заминавайте тогава! Като искате застраховка, друг път идвайте по-рано.

Гереро се изкушаваше да му отвърне: *Друг път няма да има!* Но вместо това отново помоли блондинката:

— Ако обичате!

За негова изненада тя ведро му се усмихна, а той очакваше грубо да го върне.

— За Рим ли казахте?

— Да, да. Вече обявиха полета.

— Да, зная — тя отново се усмихна. — Полет 2 на „Транс Америка“. Казва се „Златната флотилия“.

Въпреки припряността си забеляза, че момичето има звучен европейски акцент. Д.О. Гереро направи усилия да отвърне нормално.

— Да, да. Точно така.

Момичето се извърна с усмивка към останалите пътници на опашката.

— Този джентълмен наистина няма никакво време. Сигурно няма да се разгневите, ако обслужа първо него.

Толкова много неща му бяха тръгнали наопаки тази вечер, че той просто не можеше да повярва на късмета си. Дочу се някакво мърморене сред чакащите, но мъжът, който преди най-много протестираше, сега замълча.

Момичето извади застрахователния формуляр. Тя се усмихна към жената, с която говореше преди малко:

— Това няма да ни отнеме повече от минута — после отново се усмихна към Д. О. Гереро.

За първи път той осъзна колко чародейка беше усмивката ѝ и никой от пътниците не запротестира. Когато момичето го погледна право в очите, Гереро, който рядко се вълнуваше от жени, почувствува, че костите му се размекват. Освен това тя имаше най-големите гърди, които бе виждал.

— Казвам се Бъни — каза момичето с европейския си акцент. — А вашето име как е? — химикалката ѝ бе готова да записва.

Като продавачка на застраховки на летището Бъни имаше неимоверен успех.

Бъни обожаваше всички състезания и конкурси, особено тези, които носеха материално възнаграждение. Ето защо тя харесваше сегашната си работа повече от всички, през които бе преминала, защото застрахователната компания периодически организираше конкурси между своите служители с предметни награди. Такъв конкурс се провеждаше в момента и завършваше тази вечер.

Мисълта за конкурса накара Бъни да се отнесе така мило с Д.О. Гереро, когато обясни, че лети за Рим. На Бъни ѝ бяха нужни още четиридесет точки, за да спечели целта си в конкурса — електрическа четка за зъби. По едно време Бъни се отчая, че няма да успее да набере необходимите точки преди крайния срок, тъй като полиците, които бе продала през деня, бяха главно за вътрешни линии; за тях се полагаха по-ниски премии и носеха по-малък брой точки. Но ако успееше да продаде максимална застраховка за презокеански полет, тя получаваше двадесет и пет състезателни точки, а останалите лесно можеше да събере. Сега въпросът беше — за каква сума ще се застрахова този пътник за Рим и при положение, че иска под максималната, би ли могла Бъни да го склони за повече?

Обикновено тя успяваше. Бъни се обърна към него с най-чаровната си усмивка, която се бе научила да използва умело, наклони се към клиента, за да се полюбува на пищния ѝ бюст, и тогава му разясни каква полза може да извлече, ако се застрахова за малко повече пари. Почти винаги тактиката ѝ успяваше и затова Бъни имаше успех като застрахователен агент.

След като Д.О. Гереро ѝ продиктува буква по буква своето име, тя запита:

— Какъв вид застраховка желаете, сър?

Гереро преглътна.

— Застраховка на живота си за седемдесет и пет хиляди долара.

След като изрече тези думи, устата му сякаш пресъхна. Обзе го панически страх, че думите му са усъмнили всички наоколо. Усещаше как очите им го пробождаха като свредел в гърба му. Тръпка разтърси цялото му тяло. Беше сигурен, че това не ще остане незабелязано. За да прикрие уплахата си, той запали цигара, но ръката му така силно трепереше, че едва поднесе кибритената клечка до цигарата. За щастие момичето, което държеше химикалката на графата „основна сума“, като че ли не го забеляза. Бъни каза:

— Това ще ви струва два долара и петдесет цента.

— Какво?... А, да — Гереро успя да запали цигарата си и пусна клечката. Бръкна в джоба си за дребните пари, които му бяха останали.

— Но това е съвсем нищожна застраховка — Бъни все още не бе нанесла основната сума. Тя се наклони напред и поднесе гърдите си по-близко до клиента. Забеляза, че очите му ги гледаха с възхищение. Всички мъже я гледаха така. Дори някои от тях, усещаше Бъни, искаха да протегнат ръка и да я докоснат. Но не и този клиент.

— Нищожна? — Гереро се запъваше, говореше неразбрано. — Аз мислех, че това е най-голямата.

Сега дори на Бъни ѝ направи впечатление нервността му. Може би защото излита всеки момент, предположи тя. На устните ѝ грейна ослепителна усмивка.

— О, не, сър! Може да си купите застраховка за триста хиляди. Много хора я предпочитат и тя струва само десет долара. Не са много пари за такова обезпечение, нали? — усмивката не слизаше от устните ѝ. От отговора на клиента зависеха двадесет състезателни точки. Той щеше да реши, той щеше да спечели или загуби електрическата четка за зъби.

— Казахте десет долара?

— Точно така — за триста хиляди застраховка.

Д.О. Гереро се замисли: *как не бе узнал за това?*

Досега вярваше, че седемдесет и пет хиляди долара са най-високата застраховка за международните полети. Тази информация той почерпи от една застрахователна бланка, която бе взел преди месец-два от друго летище. Но сега си спомни — бланката бе за автомат. Хич не му бе хрумнало, че на застрахователните гишета се продаваха и много по-големи застраховки.

— Триста хиляди долара.

— Да! — развълнувано каза той. — Моля ви се... да...

Бъни сияеше.

— За максималната сума ли, мистър Гереро?

Тъкмо се готвеше да кимне в знак на съгласие, когато съдбата му изигра нова шега. Сети се, че няма десет долара. Той се обърна към Бъни:

— Мис, почакайте малко! — и започна да рови из джобовете си и да измъква всички монети, които можеше да открие.

Хората на опашката взеха да стават неспокойни. Мъжът, който преди се бе възмутил, запротестира пред Бъни.

— Но вие казахте, че ще ви отнеме само минутка!

Гереро едва събра четири долара и седемдесет цента.

Преди две вечери, когато Д.О. Гереро и Инес събраха всичките си останали пари, Д. О.

взе осем долара и няколко цента за себе си. След като заложи пръстена на Инес и предплати билета си в „Транс Америка“, останаха му няколко долара. Не знаеше колко точно, но от тях бе платил за храна, таксите в метрото и в автобуса за летището. Знаеше, че ще му трябват два долара и половина за застраховка и той внимателно си отдели тази сума в отделен джоб. За останалите пари не се и замисли, тъй като знаеше, че стъпи ли веднъж на борда на самолета, пари повече няма да са му нужни.

— Вие нямате достатъчно пари? — каза Бъни. — Може да ми изплатите с чек.

— Чековата книжка съм си оставил в къщи. — Това бе лъжа, в джоба си имаше чекове, но той не можеше да попълни чек, защото нямаше банково покритие и застраховката щеше да се анулира.

Но Бъни упорствуваше.

— Платете ми в италианска валута, мистър Гереро. Дайте ми лири и аз ще ви ги взема по съответния курс.

Гереро разсеяно измърмори:

— Нямам италиански пари. — И веднага се прокле заради тези си думи. *В града се регистрира без всякакъв багаж в полета за Рим. Сега, като идиот, призна пред толкова хора, че няма нито американски, нито италиански пари.* Кой ще тръгне на презокеански полет без багаж и без петак? Освен човек, който предварително знае, че самолетът няма да стигне до крайната си цел?

Тогаво Гереро се самоокуражи... Единствено той свързваше в съзнанието си двата инцидента: в града и тук! Никой нямаше и по-късно да ги свърже, така че те нямаха значение.

Той се размисли, както и преди: степента на подозрението беше без значение. Решаващият фактор си оставаше липсата на останки или липсата на доказателства.

Удивително за самия него, въпреки своята несъобразителна постъпка, той започна да се чувства вътрешно по-сигурен.

Прибави още няколко дребни монети към купчината на гишето и изведнъж като по чудо в един от вътрешните си джобове той откри петдоларова банкнота!

Без да крие вълнението си, Гереро възкликна:

— Ето, сега е достатъчно! — дори му оставаха около долар и нещо.

Но сега вече Бъни започна да се колебае. Вместо бързо да изпише полицата за триста хиляди долара, която искаше пътникът, тя се двоумеше. Докато той ровеше из джобовете си, Бъни внимателно наблюдаваше лицето му.

Невероятно беше наистина, че този човек тръгва на презокеански полет без пари, но това все пак си беше негова работа; вероятно си има какви ли не причини за това. Истински я разтревожиха обаче очите му. В тях тя долови някакво отчаяние, граничещо с безумие.

В застрахователната компания на Бъни действуваше стриктното правило: ако пътникът изглежда неуравновесен, свръхвъзбуден или пиан, това обстоятелство трябва веднага да се доведе до знанието на аеролинията, с която пътува. Сега Бъни се питаше: дали в този случай трябва да се придържа към правилото?

Колебаше се.

Понякога чиновниците разсъждаваха върху тези изисквания. Много от момичетата ги пренебрегваха и се възмущаваха, като твърдяха, че са назначени да продават застраховка, а не да се проявяват като неплатени и неквалифицирани психолози. Други твърдяха, че мнозинството от хората, които купуват застраховка на летището, са нервни. Как човек без

специална подготовка може да разпознае къде свършва нервността и започва ненормалността? Бъни досега никога не бе съобщавала за превъзбудени пътници, макар че нейна колежка побърза да съобщи за подобен случай, а пътникът се оказа вицепрезидент на една авиокомпания, нервен и превъзбуден, защото жена му чакала бебе. След което произтекоха куп неприятности.

Бъни продължаваше да се колебае. Тя прикриваше нерешителността си, броейки парите на гишето. Чудеше се дали Мардж, другото момиче до нея, не е забелязала нещо нередно. Сигурно не е. Мардж бързаше да попълва полици и да събира свои състезателни точки.

Без да задава повече въпроси, като в същото време решаваше проблема си как да спечели електрическата четка за зъби, Бъни застрахова живота на Д.О. Гереро за триста хиляди долара.

На път за изход 47 към самолета за Рим Гереро изпрати полицата по пощата до своята съпруга Инес.

Митническият инспектор Хари Стандиш не чу обявяването на полета за Рим, но знаеше, че е направено. Съобщенията за полетите не достигаха до митницата, тъй като през нея минаваха само пристигащи от чужбина пътници, и Стандиш разбра за обявяването на полета по телефона директно от „Транс Америка“. Известиха го, че пътниците ще се качват от изход 47 и самолетът ще излети в единадесет часа.

Стандиш погледна часовника си. След малко щеше да тръгне към изход 47 не по работа, а за да се сбoguва с племенницата си Джуди, дъщеря на неговата сестра, която се учеше в Европа. Стандиш бе обещал на сестра си, която живееше в Денвър, че ще изпрати Джуди. Той прекара част от вечерта на аерогарата с нея — приятна, самоуверена осемнадесетгодишна девойка — и обеща да намине и да се сбoguват преди излитането.

В момента инспектор Стандиш се опитваше да разясни един неприятен проблем, с който завършваше изключително тежкия му работен ден.

— Мадам — тихо се обърна той към високомерната кокалеста жена, чийто няколко куфара лежаха разтворени на масата за проверка. — Сигурна ли сте, че не желаете да внесете известни промени във вашия разказ?

— Вие май ми внушавате да лъжа? — сръза го тя. — Аз току-що ви казах цялата истина. Вие сте толкова подозрителен, толкова недоверчив, карате ме да се питам дали не живеем в полицейска държава.

Хари Стандиш не обърна внимание на думите ѝ, митническите, служители бяха свикнали да пропускат край ушите си всички обиди, които получаваха, и отвърна учтиво:

— Не ви внушавам нищо, мадам! Просто попитах дали не искате да коригирате думите си по повод тези вещи — роклите, пуловерите и коженото палто.

Дамата, чийто американски паспорт разкриваше, че е мисис Хариет Дю Бари Мосман, живееща в Еванстън, се завръщаше от едномесечно пътуване из Англия, Франция и Дания. Тя злобно отвърна:

— Не, няма. Освен това, когато адвокатът на моя съпруг чуе за този разпит...

— Да, мадам — каза Хари Стандиш, — в такъв случай, ако не възразявате, подпишете този формуляр. Ако искате, мога и да ви го разясня.

Дрехите, пуловерите и коженото палто бяха проснати върху куфарите. Мисис Мосман носеше палтото от самури до преди няколко минути, когато инспектор Стандиш пристигна в митническа кабина № 11. Той я помоли да съблече палтото, за да го разгледа. Малко преди това червената лампичка на таблото в голямата митническа зала бе повикала Стандиш. Всяка кабина беше свързана със съответна лампичка и светването и означаваше, че дежурният митничар има затруднение и се нуждае от помощта на старши инспектор.

Младият митничар, който първоначално бе разговарял с мисис Мосман, сега стоеше до Стандиш. Почти всички пътници, пристигнали от Копенхаген с ДС-8 на „SAS“, бяха минали през митнически контрол и излезли от залата. Само тази елегантно облечена американка създаваше грижи, твърдейки, че от Европа си носи само парфюми, бижутерия и обувки. Всичко на стойност деветдесет долара — десет долара по-малко от разрешения безмитен внос. Младият служител проявил съмнение.

— Защо трябва да подписвам? — запита мисис Хариет Дю Бари Мосман.

Стандиш погледна към часовника над главата си. Беше единадесет без четвърт. Все още

имаше време да свърши и да се види с племенницата си преди излитането. Той отвърна търпеливо.

— За да облекчите нещата за вас, мадам! Просто искаме да потвърдите писмено това, което ни казахте. Заявявате, че роклите са купени...

— Колко пъти искате да ви казвам? Купувала съм ги от Чикаго и Ню Йорк, преди да замина за Европа. Също и пуловерите. Палтото ми е подарък, но е купувано в САЩ. Получих го преди шест месеца.

Боже мой, чудеше се Хари Стандиш, защо постъпват така хората? Всичките й декларации той знаеше със сигурност, че са лъжи.

Като се започне с това, че етикетите на всички рокли — шест на брой от най-добро качество — бяха свалени. Никой не вършеше това безпричинно — обикновено жените се гордеят с етикетите на скъпите магазини. Още по-точно, изработката на роклите говореше за безупречния френски вкус. Същото важеше и за коженото палто, макар че към хастара му нескопосно бе пришита марка на „Сакс“ от 5-то авеню. Мисис Мосман и хора като нея отказваха да проумеят, че опитното око на един митнически чиновник не е нужно да чете етикетите, за да разбере произхода на дрехите. Кройката, шевът, дори начинът, по който се прикачваше ципът, бяха белези на познат почерк, който издаваше автора си.

Същото се отнасяше и за скъпите пуловери. И те бяха без марки, но несъмнено от Шотландия в типичните английски сивобежови разцветки, които не се намираха в Съединените щати. Когато някой американски магазин поръчваше подобни пуловери, шотландските фирми ги произвеждаха в много по-ярки цветове, каквито се търсеха на американския пазар. А всичко това, както и много още неща митническите чиновници научаваха и от теория, и от опит.

— Какво ще стане, ако подпиша декларацията? — попита мисис Мосман.

— Ще сте свободна да си отидете, мадам!

— И ще си взема багажа със себе си? Всичките си неща?

— Да.

— Ами ако откажа да подпиша?

— Тогава ще се наложи да ви задържим тук, докато завършим проверката.

След кратко колебание тя каза:

— Чудесно! Попълнете декларацията и аз ще я подпиша.

— Не, мадам, *вие* ще я попълните! Ето тук, моля ви, опишете вещите и откъде са закупени според вас. Посочете имената на магазините и лицето, което ви е подарило коженото палто...

Хари Стандиш си помисли, че трябва да тръгва след минутка: беше единадесет без десет. Не му се искаше да стигне до самолета в момента, когато се затварят вратите му. Но го обзе предчувствие...

Той изчака мисис Мосман да попълни декларацията и да я разпише. Още утре един митнически служител щеше да се заеме с проверка на достоверността в нейната декларация. Роклите и пуловерите ще бъдат временно реквизирани от дома й и занесени на оглед в магазините, от които тя твърди, че са закупени; коженото палто ще бъде показано в магазина „Сакс“ на 5-то авеню, където без съмнение ще откажат, че артикулът е техен. Мисис Мосман все още не подозираше, че си навлича големи неприятности, сериозни митнически такси и почти сигурно — немалка глоба.

— Мадам — каза инспектор Стандиш, — бихте ли искали още нещо да декларирате?

Мисис Мосман се сопна възмутена:

— Не, разбира се!

— Сигурна ли сте? — митническата им политика изискваше да дават на пътниците и последна възможност за доброволно деклариране. Не трябваше да им се поставят капани, освен, разбира се, ако те сами не пожелаеха да паднат в тях.

Без да благоволи да отговори, мисис Мосман с презрение извърна глава.

— В такъв случай, мадам — каза инспектор Стандиш, — ще ви замоля да отворите чантата си.

За първи път самоуверената дама издаде смущението си.

— Но... дамски чанти не се преглеждат. Аз съм минавала през митници толкова пъти!

— Обикновено не се преглеждат, но ние имаме право.

Само в редки и крайни случаи се проверяваше съдържанието на дамски чанти: мъжките джобове, както и дамските чанти се смятаха за строго лични. Но когато някое лице решише да проявява упорство, митничарите можеха да му отвърнат със същото.

Мисис Хариет Дю Бари Мосман с неохота разтвори чантата си.

Хари Стандиш разгледа гилзата на червилото и златната пудриера. Той прокара пръст по пудрата и измъкна отдолу пръстен с диамант и рубин, после издуха полепналата по него пудра. Извади една туба с крем за ръце, малко използвана. Разгледа долния ѝ край и разбра, че тубата е била разтваряна. Натисна я и усети в нея нещо твърдо. Кога най-после контрабандистите ще измислят нещо оригинално, помисли си той. Все стари трикове, толкова пъти ги бе срещал.

Мисис Мосман видимо побледня. Високомерието ѝ се беше изпарило.

— Мадам — каза инспектор Стандиш, — трябва да изляза за малко, но ще се върна.

При всички случаи с вас ще се позабавя още известно време. — Той даде указания на младия митничар: — Прегледай всичко много внимателно. Провери хастарите на чантата и куфарите, шевовете и подгъвите на дрехите. Направи списък, знаеш какво да правиш.

Той вече излизаше, когато мисис Мосман извика след него:

— Инспекторе!

Той се спря:

— Да, мадам?

— За палтото и за роклите... Вероятно допуснах грешка... Смутих се. Аз наистина си ги купих, както и някои други неща...

Стандиш поклати глава. Хората сякаш не можеха да се научат, че не бива да стигат до толкова далече. След като ударят на камък, за всякакви споразумения ставаше късно. Забеляза, че младият митничар бе открил още нещо.

— Моля ви се... Моят мъж...

Инспекторът обърна гръб и лицето на жената побледня и се източи.

Хари Стандиш zakрачи бързо през служебния проход, за да стигне до изход 47.

Мислеше си за глупостта на мисис Хариет Дю Бари Мосман и подобните ѝ. Ако беше честно признала за палтото и роклите и ги беше декларирала, митото нямаше да е толкова тежко, особено за хора, които са явно заможни. Младият митничар, макар и забелязвайки пуловерите, нямаше да я притисне и положително нямаше да се стигне до проверка на чантата ѝ. Митничарите знаеха, че повечето хора, които се връщат от чужбина, внасят по нещичко контрабанда и толерантно ги отминаваха. Дори ако им поискаха съдействие, те даваха съвети как вещите, подлежащи на високи мита, да се декларираат за безмитен внос, а

да се обмитят онези стоки, които подлежат на по-ниско мито. Пътниците, които биваха разкривани, тежко глобявани и понякога съдебно преследвани, бяха все хора алчни, като мисис Мосман, които искаха всичко да прекарат гратис. Хари Стандиш най-много се потискаше от това, че днес броят на подобните на мисис Мосман растеше.

Той с облекчение забеляза, че вратите на „Транс Америка“ за Полет 2 все още не са затворени и проверяваха билетите на няколко закъснели пътници. Неговата униформа на държавен митнически служител му служеше като пропуск за всички части на летището и заетият служител на входа почти не му обърна внимание. Стандиш забеляза, че на контрольора му помагаше червенокосата млада жена, старши инспектор по обслужването на пътниците, която знаеше по име като мисис Ливингстън.

Инспекторът влезе в туристическата класа на самолета. Стюардесата стоеше на задната врата. Той ѝ се усмихна.

— Качвам се за минутка. Гледайте да не излетите заедно с мен.

Той откри своята племенница Джуди, седнала на третото място от прозореца до пътеката. Играеше си с някакво бебенце на младото семейство, което заемаше двете места от вътрешната страна. Както всички туристически салони, и този изглеждаше претъпкан и задушен, седалките потискащо близко една до друга. Инспектор Стандиш рядко пътуваше, но пътуваше ли, избираше туристическа класа и винаги страдеше от клаустрофобия. Затова тази вечер не завиждаше на никого от пътниците, на които им предстоеше монотонен десетчасов полет.

— Чичо Хари — извика Джуди. — Мислех, че няма да успееш да дойдеш! — тя подаде бебето на майка му.

— Дойдох да ти пожелаая на добър час. Желая ти успешна година и като се завръщаш, не се опитвай да промъкнеш нещо контрабандно.

Джуди се разсмя.

— Няма, не се безпокой! Довиждане, чичо Хари!

Момичето подаде бузата си и той нежно я целуна. Стандиш обичаше своята племенница. Имаше чувството, че от нея ще стане друг човек, не като мисис Мосман.

Като махна приятелски на стюардесата, той слезе от самолета. Спря се за миг на изхода и се огледа. Последните минути преди отлитането на всеки самолет, особено по далечни маршрути, винаги го пленяваха. И не само него, а много други хора. Последното обявяване... „Транс Америка“ съобщава, че след малко излита самолетът на Полет 2 „Златната флотилия“... _ прозвуча по високоговорителя.

От тълпата хора, които чакаха да се качат на борда, бяха останали само двама. Червенокосата мисис Ливингстън събираше някакви документи, а дежурният контрольор на входа проверяваше билетите на предпоследния пътник — висок, слаб мъж, без шапка, с балтон от камилска вълна. Човекът излезе от входа и тръгна към стълбичката за туристическата класа. Мисис Ливингстън се запъти към централната зала на аерогарата.

Докато наблюдаваше, инспектор Стандиш почти несъзнателно усети нечие друго присъствие до себе си, нечия фигура, застанала до прозореца и загледана към вратата на изхода. В този момент фигурата се извърна. Стандиш видя, че това бе стара жена, дребничка, крехка, скромна. Беше облечена в черен старомоден костюм, в ръце с черна мънистена чантичка. Изглеждаше беззащитна, като човек, който има нужда от закрила, и Стандиш се зачуди какво ли прави тази очевидно самотна и толкова стара жена късно вечерта на летището.

С удивителна пъргавина старата дама се запъти право към контрольора на „Транс Америка“, който пропускаше последния пътник. Стандиш дочу откъслечи от разговора. Думите на старицата се губеха в шума от двигателите на самолета, които бяха вече запалени.

— Моля ви се... Синът му току-що се качи... Един рус, нямаше шапка, с палто от камилска вълна... Портфейлът си забрави... С всичките си пари.

Стандиш забеляза, че старата дама държеше в ръце мъжки портфейл.

Контрольорът нетърпеливо вдигна очи. Той изглеждаше изнервен, уморен, както винаги в последните минути преди излитане. Той протегна ръка да вземе портфейла и като изгледа старицата, промени решението си и бързо изрече нещо. Посочвайки към ръкава за туристическата класа, Стандиш го чу да казва:

— ...Попитайте стюардесата.

Старата дама се усмихна, кимна и тръгна към самолета. След миг тя изчезна от погледа им. Епизодът, на който инспектор Стандиш стана свидетел, трая само секунди — по-малко от минута. В този миг той видя, че се приближава още един пътник. Кльощав като вретено, с увиснали рамене, той бързаше към изход 47. Имаше изпито лице и редки русоляви мустачки. В ръце носеше черно дипломатическо куфарче.

Стандиш вече се готвеше да тръгне, но нещо в този човек привлече вниманието му. Това бе начинът, по който новопристигналият държеше куфарчето — внимателно и загрижено под мишница. Хари Стандиш бе видял много хора, които се държат по същия начин, минавайки през митническия контрол. Ставаше безпогрешно ясно, че в куфарчето има нещо, което искат да прикрият. Ако този човек пристигаше от чужбина, Стандиш би го накарал да си отвори куфарчето и внимателно би разгледал съдържанието му. Но този човек излизаше вън от Съединените щати.

Всъщност това съвсем не засягаше Хари Стандиш.

И все пак... Някакъв инстинкт, някакво шесто чувство, което митничарите успяваха да развият, освен личната му заинтересованост към полета заради Джуди... задържа инспектора на място, без да сменя очи от малкото черно куфарче, което кльощавият като вретено пътник все още притискаше.

Увереността, която Д.О. Гереро си възвърна на застрахователното гише, все още не бе го напуснала. Приближавайки се към изход 47, той видя, че не е закъснял за самолета, и го обхвана чувството, че повечето от трудностите му са приключили: отсега нататък, успокои се той, всичко ще заработи по неговите предвиждания. И действително, сякаш в потвърждение на мислите му, на изхода нямаше никакви проблеми. Както бе предвидил от самото начало, вниманието на контрольора се спря върху незначителното различие в името Береро, изписано на билета, и Гереро в паспорта. След бегъл поглед върху паспорта контрольорът поправи името му в билета и в списъка с пътниците и извинително каза:

— Прощавайте, сър, понякога и нашите машини допускат грешки.

Гереро с удовлетворение си помисли, че най на края името му е правилно изписано. Когато по-късно се разбере за катастрофата с Полет 2, няма да съществуват съмнения при установяването на неговата самоличност.

— Приятен път, сър — контрольорът му подаде обратно билета и му посочи ръкава към туристическата класа.

Когато Д.О. Гереро се качваше на самолета, все още внимателно прегърнал черното си

куфарче, двата десни двигателя вече работеха.

Беше си избрал място още при резервацията в града, третото от пътеката — до прозореца. Стюардесата го отведе натам. Пътникът на мястото до пътеката леко се привдигна, за да мине Гереро. Средното място бе още свободно.

Д.О. Гереро внимателно постави куфарчето на коленете си, като закопчаваше ремъка. Мястото му се падаше в средната част на салона, отляво. Пътниците наоколо продължаваха да се настаняват, подреждаха ръчен багаж и дрехи. Няколко души се бяха струпали на пътеката. Една от стюардесите, мърдайки беззвучно устните си с изражение, което сякаш казваше: „Моля ви, седнете по местата си“, броеше пътниците в салона.

Отпусайки се за първи път от силното напрежение, обзело го откакто излезе от квартирата си, Д.О. Гереро се облегна назад и притвори очи. Ръцете му бяха попрестанали да треперят и здраво стискаха куфарчето. Без да отваря очи, пръстите му пипнешком напипаха дръжката и съдбоносно важната примка под нея. Почувствува се още по-сигурен. Ще остане в това положение неподвижно, реши той, и приблизително след четири часа ще дръпне примката; ще потече електрическият ток, който ще взриви огромния заряд динамит в куфарчето. В този миг щеше ли да осъзнае какво става? Сигурно... реши той... За една мигновена част от секундата... в която ще се наслади победоносно на своя успех. А после милостиво ще настъпи краят.

Сега, след като вече бе на борда, искаше му се час по-скоро самолетът да излети. Но когато отвори очи, стюардесата все още продължаваше да брои.

В този момент в туристическия салон имаше две стюардеси. Малката стара дама от Сан Диего, мисис Ейда Куонсет, наблюдаваше и двете, надничайки през леко откренатата врата на тоалетната, където се криеше.

Мисис Куонсет знаеше, че преди полета стюардесите преброяват пътниците; тя отлично съзнаваше, че този момент е най-опасният за пътуващите незаконно на борда. Но ако един гратисчия успее да избегне разкритие по време на преброяването, шансовете му да остане незабелязан по-късно или завинаги, значително нарастваха.

За щастие стюардесата не беше тази, с която мисис Куонсет разговаря, качвайки се на самолета.

Мисис Куонсет още преди това изживя няколко неприятни минути, докато дебнеше оная червенокоса кучка, старши инспектора по обслужването, която за ужас стоеше на изход 47. Слава богу, тя си тръгна, преди да се качат всички пътници, а да се промъкне покрай контролора за мисис Куонсет бе съвсем проста работа.

После мисис Куонсет повтори историята си с портфейла на стюардесата на входа. Стюардесата, която се опитваше да отвърне на десетките въпроси на разни пътници около нея, отказа да вземе портфейла, щом като чу, че в него има „страшно много пари“ — естествена реакция, на която мисис Куонсет разчиташе. И също както предвиждаше, позволиха ѝ сама да предаде портфейла на сина си, само да не се бави.

Високият светъл мъж, който, без да подозира, бе избран за неин „син“, седнаше съвсем в началото на салона. Мисис Куонсет пристъпи към него, но без да бърза. Тя тайно наблюдаваше стюардесата на входа и я чакаше да отклони вниманието си. Съвсем скоро вниманието ѝ бе отвлечено към нещо друго.

Плановете на мисис Куонсет бяха гъвкави. Недалече забеляза място, на което би могла

да седне. Но в този момент пътниците са раздвижиха и се освободи път към тоалетната След миг през леко откритата врата тя видя, че стюардесата от входа влезе навътре и друга започна преброяването.

Когато стюардесата броеше пътниците към края на салона, мисис Куонсет се измъкна от тоалетната и бързо мина покрай нея, промърморвайки извинение. Тя чу, че стюардесата нетърпеливо цъкна с език. Мисис Куонсет разбра, че е включена в преброяването — и толкова.

Няколко реда по-напред от лявата страна имаше едно незаето средно място. От своя опит на въздушен гратисчия малката стара дама от Сан Диего се бе научила да се ориентира към средните седалки, които повечето пътници ненавиждаха. Тях последни ги заемаха и ако самолетът не е пълен, средните седалки обикновено оставаха свободни.

Щом се настани, мисис Куонсет наведе глава, опитвайки се с нищо да не бие на очи. Не се надяваше до края на полета да остане незабелязана. В Рим ще започнат различни формалности — паспортни и митнически проверки, така че нямаше начин да се измъкне безпрепятствено, както бе свикнала при своите нелегални разходки до Ню Йорк. Но поне щеше да изживее вълнението, че е стъпила в Италия, както и едно приятно завръщане. А дотогава полетът ѝ предлагаше апетитна храна, прожекция на филм, а по-късно може би — приятен разговор с двамата ѝ съседи.

Ейда Куонсет с любопитство запоглежда към съседите от двете си страни. Забеляза, че и двамата са мъже, но все още не смееше да гледа открито към съседа си вдясно, за да не обърне лице право към стюардесите, които се разхождаха бавно напред-назад по пътеките и отново преброяваха пътниците. Мисис Куонсет хвърляше тайни погледи обаче към мъжа отляво; огледът ѝ бе улеснен от обстоятелството, че той седеше облегат със затворени очи. Беше кльощав, изпит човек, с бледо, жълтеникаво лице и мършав врат, човек, който видимо имаше нужда от силна храна. Мустачките му бяха редки и русоляви. На коленете си държеше черно куфарче и макар че очите му бяха затворени, мисис Куонсет забеляза, че ръцете му здраво стискаха дръжката.

Стюардесите бяха свършили с преброяването. От първокласния салон се появи трета стюардеса и сега трите оживено разговаряха.

Мъжът вляво от мисис Куонсет отвори очи. Той продължаваше яко да стиска куфарчето. Малката стара дама от Сан Диего — една родена любопитна душа — се зачуди какво ли има вътре?

Връщайки се към митническата зала — този път през пътническия салон на аерогарата, — инспектор Хари Стандиш продължаваше да мисли за човека с черното дипломатическо куфарче. Стандиш не можеше да го разпита: вън от пределите на митницата митническите инспектори нямаха право да разпитват никого, освен ако имаха подозрението, че пътникът е избягнал митнически контрол. А човекът на изхода не спадаше към тази категория.

Разбира се, инспектор Стандиш можеше телеграфически да опише лицето на италианските митнически власти, изказвайки съмнението си, че човекът пренася контрабандни стоки. Но Стандиш не беше уверен, че е редно да постъпи така. Сътрудничеството между митниците в международен мащаб беше слабо, дори нещо повече — помежду им съществуваше силно професионално съперничество. Това важеше дори за

канадската митница: регистрирани бяха случаи, когато митниците на САЩ научавали за контрабандно изнасяне на партиди диаманти за Канада, но по свое усмотрение не информираха канадските митнически власти. Вместо това агенти на американската тайна полиция откривали заподозрените контрабандисти при пристигането им в Канада и ги преследвали през цялото им пребиваване там, но ги арестували само ако пресекат обратно границата със САЩ. Обясненията на САЩ бяха следните: контрабандният товар се конфискува и задържа от страната, в която е хванат, и митническите служби не желаеха да поделят своята плячка.

Инспектор Стандиш реши да не изпраща телеграма до Италия. Вместо това той ще изложи пред „Транс Америка“ своите подозрения и ще ги остави те да предприемат необходимото.

Далеч пред себе си той бе забелязал мисис Ливингстън, старши инспектор по обслужването на пътниците, която стоеше на изходната врата за Полет 2. В момента тя разговаряше с група пътници. Хари Стандиш изчака, докато пътниците се отдалечат.

— Здравейте, мистър Стандиш! — каза Таня. — Надявам се, че при вас в митницата нещата са по-спокойни, отколкото тук.

— Не бих казал — отвърна той, спомняйки си за мисис Хариет Дю Бари Мосман, която вероятно все още разпитваха в митническата зала.

Таня усети, че той иска да ѝ каже нещо, но се колебае. Понякога Стандиш се питаше дали не се превръща в супер-детектив, толкова изострена бе инстинктивната му бдителност. Но в повечето случаи интуитивните му подозрения се оказваха верни.

— Наблюдавах качването на пътниците за Полет 2 — каза Стандиш. — Забелязах нещо, което ме смути. — И той ѝ описа дългия кльощав като вретено човек и съмнителния начин, по който притискаше черното си куфарче.

— Мислите ли, че е измъкнал нещо контрабанда?

Инспектор Стандиш се усмихна.

— Ако не заминаваше, а пристигаше от чужбина, аз щях да разбера. Но единственото нещо, което мога да ви кажа, мисис Ливингстън, е, че този човек крие в куфарчето си нещо, което не желае да се разбере от останалите.

Таня замислено каза:

— Съвсем не знам какво мога да направя.

Дори и човекът да пренасяше контрабанда, тя не беше убедена, че това е работа на авиокомпанията.

— Вероятно нищо не може да се направи. Но тъй като вие поддържате връзки с нас, реших да изкажа подозренията си.

— Благодаря ви, мистър Стандиш. Ще доложя на нашия ръководител на пътническите превози и може би той ще реши да информира командира.

Щом като инспекторът се отдалечи, Таня хвърли поглед към часовника в аерогарата — беше единадесет без една минута. На път към канторите на „Транс Америка“ Таня реши, че е твърде късно да се свърже със самолета на изходните врати. Всеки момент той щеше да потегли. Питаше се дали ръководителят на пътническите превози е в кабинета си. Ако той сметнеше, че случаят заслужава внимание, щеше да уведоми капитан Димирест по радиото, докато самолетът все още рулира на земята. Таня забърза.

Ръководителят на превозите не се оказа в кабинета си, но там седеше Питър Коукли. Таня троснато запита:

— Какво правите тук?

Младият служител на „Транс Америка“, когото малката стара дама от Сан Диего бе успяла да надхитри, глупаво разказа за случилото се.

Питър Коукли току-що бе изтърпял гнева на доктора, когото той изпрати до женската тоалетна за зелен хайвер. Докторът бе бесен и не щадеше хулите си. Младият Коукли явно очакваше същото и от мисис Ливингстън. Предчувствието му не го излъга. Таня избухна.

— По дяволите! По дяволите! — беснееше тя. — Нима не ви казах, че има цяла торба с трикове!

— Да, мисис Ливингстън, ама аз...

— Сега няма да говорим! Хванете телефона и информирайте всички наши изходи.

Предупредете ги да са бдителни и да не пропускат стара жена, облечена в черно, с невинен вид — знаете как да я опишете! Тя ще се опита да се качи на самолет за Ню Йорк, но нищо чудно да избере и заобиколен маршрут. Ако я открият, контрольорът на изхода да я задържи и да се обади тук. Да не се допуска на никой самолет, каквито и причини да изтъква. Докато правите това, аз ще предупредя другите авиолинии.

— Да, мадам!

В кабинета имаше няколко телефона. Питър Коукли хвана един От тях, а Таня — друг.

Таня знаеше наизуст телефонните номера на „ТУА“, „Американ еърлайнз“, „Юнайтид еърлайнз“ и „Нортуест“ — и четирите имаха директни рейсове за Ню Йорк. Докато разговаряше със своята колежка от „ТУА“ Джени Хенлайн, тя чу Питър Коукли по другия телефон:

— Да, съвсем стара... В черно... По вида й няма да повярвате...

Таня разбра, че бе започнала умствена надпревара между нея и хитрата и изобретателна Ейда Куонсет. В крайна сметка, мислеше си тя, коя ли от двете ще надхитри?

За момент тя забрави разговора си с митническия инспектор Стандиш и за намерението си да открие ръководителя на пътническите превози.

На борда на самолета, изпълняващ Полет 2, капитан Върнън Димирест кипеше от гняв:

— За кой дявол ни задържат още?

Третият и четвъртият двигател от дясната страна на N-731-TA вече работеха. Тяхното приглушено, но мощно трептене се усещаше от целия самолет.

Още преди няколко минути пилотите бяха получили разрешение да включат двигатели три и четири. Но все още чакаха потвърждение за пускане на първи и втори двигател, разположени от тази страна на борда, от която се качваха пътниците; обикновено те не се задействуваха, преди да се затворят вратите. Червената сигнална лампа на таблото с приборите мигна преди минута-две — това означаваше, че задната врата е затворена и ръкавът е отлепен и изтеглен от самолета. Но друга яркочервена лампичка продължаваше да свети, показвайки, че предната врата е все още отворена и през пилотската кабина можеше да се види, че предният ръкав все още не е отместен. Като се завъртя на стола си, капитан Димирест нареди на втория пилот Джордън:

— Отвори вратата!

Сай Джордън седеше зад двамата първи пилоти пред сложен панел от уреди за контрол на двигателите. Той се понадигна, протегна дългото си слабо тяло и отвори вратата на кабината. В предния пътнически салон те видяха неколцина служители в униформа на

„Транс Америка“ и сред тях Гуен Мейгън.

— Гуен! — извика Димирест. Когато тя влезе, той отново промърмори: — Какво ли, по дяволите, се е случило?

Гуен изглеждаше разтревожена.

— Броят на пътниците в туристическия салон не отговаря на проверените билети. Броихме ги два пъти. Не съвпада със списъка на пътниците.

— Инспекторът по товарите тук ли е?

— Да, той сега проверява нашите преброявания.

— Искам да го видя.

В този стадий на полета винаги изникваше проблемът за поделената власт. Фактически командирът на самолета бе влязъл в своите права, но той не можеше нито да включи двигателите, нито да започне да рулира, без разрешение на инспектора по товарите. И двамата имаха една и съща цел — самолетът да излети точно навреме. Често обаче техните различни задължения създаваха конфликти.

След малко униформеният инспектор по товарите, чийто чин можеше да се определи по сребърната нашивка, влезе в кабината.

— Слушай, приятелче — каза Димирест. — Аз ще ти кажа нещо. За всяка секунда, която се задържа тук, харчим гориво. Трети и четвърти работят и ти ми даде „О'кей“ да ги включим... Ценно гориво, което ще ми е нужно във въздуха. Ако самолетът не потегли в тая минута, загасвам двигателите и ще поискам да ми допълнят резервоарите. И още едно нещо, което трябва да знаеш: от кулата ни съобщиха, че имат временно „прозорец“ в трафика. Ако почнем сега да рулираме, ще ни дадат веднага разрешение за излитане. След десет минути нещата няма да са същите. Решавай ти какво ще правим?

Разкъсван от двойната си отговорност, инспекторът по товарите все още се колебаеше. Той знаеше, че капитанът е прав за горивото. Ако реши да спре сега двигателите и да допълни баките, това би означавало още половин час скъпо струващо забавяне плюс едночасовото вече закъснение. От друга страна, самолетът тръгваше на важен международен полет, при който бройката на пътниците и на билетите *трябваше* да съвпадат. Ако наистина на борда се открие пътник без билет, инспекторът щеше да оправдае задържането на излитането. Но ако грешката бе само в преброяването, което не е изключено, ръководителят на пътническите превози щеше да му откъсне главата.

Инспекторът по товарите взе веднага решение. Провиквайки се през пилотската кабина, той нареди:

— Прекратете проверката на билетите. Самолетът ще стартира.

Когато вратата на кабината се затвори, Ансън Харис, усмихнат, извика по интеркома на един от стоящите долу дежурни:

— Разрешете запуск на втория двигател.

Отговорът изтрещя от уредбата.

— О'кей! Пускай втори!

Предната врата бе затворена и червената лампичка в кабината престана да свети.

Вторият двигател изви и започна равномерно да работи.

— Разрешете запуск на първия двигател!

— О'кей! Пускай първи!

Стълбичката към предната врата, сякаш отрязана пъпна връв, се отдели от корпуса на самолета и се плъзна към аерогарата.

Върнън Димирест поиска по радиото разрешение от наземния диспечер да рулира към старта.

Първият двигател изви и забоботи равномерно.

Капитан Харис, който седеше от лявата страна и щеше да води самолета към старта и да го вдигне във въздуха, сложи крака върху педала на кормилото и отпусна спиращките.

Навън продължаваше бурно да вали.

— „Транс Америка“, Полет 2, говори наземният диспечер, разрешавам да рулирате към старта.

Оборотите на двигателите се увеличиха.

Димирест си мислеше: *„Рим... и Неапол... тръгваме към тях...“*

Беше точно единадесет часа централно стандартно време.

В чакалня „Д“ нахлу полутичаща, полупрепъваща се жена и се хвърли към изход 47.

Дори и да имаше дъх да запита, въпросите ѝ бяха излишни.

Вратите бяха затворени. Портативните табелки, съобщаващи за излитането на Полет 2 „Златната флотилия“, бяха свалени. Самолетът се отделяше от изхода на път към старта.

Безпомощна, без да знае какво да предприеме оттук нататък, Инес Гереро загледа в отдалечаващите се светлини на самолета.

ЧАСТ ТРЕТА

11,00 ч. вечерта — 01,30 ч. сутринта

Централно стандартно време

Както винаги в началото на полет старшата стюардеса Гуен Мейгън изпита чувство на облекчение, щом се захлопна предната врата и след няколко секунди самолетът потегли.

Един самолет пред аерогарата наподобяваше на далечен гостуващ роднина, подчинен от капризите и настроенията на домакинните. Подобен живот не можеше да бъде независим. Самолетът губеше своята индивидуалност; шланговете за гориво го спъваха, хора, които никога не се издигаха във въздуха, се въртяха наоколо, влизаха и излизаха от него.

Но щом вратите се затвореха херметически и самолетът потеглеше към старта, той отново си възвръщаше своята същност. Тази промяна най-осезателно усещаха членовете на екипажа. Те се отпуснаха в познатата им обстановка, където можеха да действуват вещо и самостоятелно и ловко да изпълняват всичко, на което бяха обучавани. Никой не им пречеше, нищо не ги спъваше, те познаваха работата си и бяха свикнали с нея. Инструментите и уредите им действаха най-прецизно, пилотите познаваха своите способности и възможности. Самоувереността им се възвръщаше. Те отново усещаха чувството за другарство във въздуха — неуловимо, но реално.

Дори пътниците — особено по-чувствителните — склонни към душевна пренагласа, във въздуха още по-остро усещаха промяната. Поглеждайки надолу от големите височини, всекидневните грижи изглеждаха незначителни. Пътниците с по-аналитична мисловна нагласа приемаха далечните въздушни полети като очистване от сковаващите земни дребболии и ограничения.

Гуен Мейгън, заета с приготвянията около излитането, нямаше време за подобен анализ. Докато четири от петте стюардеси се занимаваха с домакинските работи, Гуен приветствуваше пътниците по микрофона. С нейния мек английски акцент тя се стараше неискреният, сладникав текст, който компанията настояваше да се чете, да зазвучи по-приемливо:

„От името на капитан Димирест и неговия екипаж... най-искрено ви желаем приятно и удобно пътуване... След малко ще имаме удоволствието да ви предложим... Ако има нещо, което бихме могли да направим, за да бъде полетът ви по-забавен...“

Гуен често се чудеше кога компаниите ще проумеят, че за повечето от пътниците тези съобщения, задължителни в началото и в края на всеки полет, са досадни и натрапчиви.

Далеч по-важни бяха Съобщенията за аварийните изходи, кислородните маски и поведението при принудително кацане. С помощта на други две стюардеси те бързо свършваха демонстрациите.

Самолетът все още рулираше — Гуен забеляза, че тази вечер това става по-бавно от обикновено, сякаш изминаваха по-дълъг път, за да достигнат до стартовата писта. Несъмнено причината беше бурята и претовареният трафик. На моменти тя чуваше плющенето на гонения от вятъра сняг върху стъклата и корпуса.

Трябваше да се направи още едно съобщение — най-омразното за екипажите. Изискваха го при излитане от летища като „Линкълн“, от Ню Йорк, Бостън, Клийвланд, Сан Франциско и други, в близост до които имаше населени пунктове.

„Скоро след излитането ще забележите осезаемо спадане на шума на двигателите,

което се дължи на намаляване на оборотите им. Това е свършено естествено и се прави от внимание към тези, които живеят в близост до летището и до пистите.“

Последното изречение беше лъжа. Намаляването на мощността не беше нито нормално, нито желателно. Истината беше друга: това беше отстъпка — един публичен жест, който криеше риск за самолета и сигурността на пътниците. Пилотите свирепо се бореха срещу мерките за намаляване на шума за сметка на мощността на двигателите. Много пилоти, рискувайки службата си, отказваха да се съобразяват с тях.

Гуен бе чувала пародията на Върнън Димирест на това съобщение:

„Дами и господа, в най-критичния момент от излитането, когато се нуждаем от пълната мощност на двигателите и сме заети с още стотици други неща в пилотската кабина, заставят ни рязко да отнемем горивото, стремглаво да се издигнем нагоре при малка подемна сила и скорост. Това е безумна маневра, за която един ученик в пилотското училище ще бъде изхвърлен. Обаче ние сме длъжни да го правим по заповед на авиокомпаниите и на Федералното управление на авиацията, защото няколко души там долу са си издигнали къщички много след построяването на летището и настояват да минаваме на пръсти покрай тях. Хич не им е грижа за нашата безопасност и за това, че рискуваме вашия и нашия живот. За това пристегнете здраво коланите, пътници, и се молете да имаме късмет!“

Спомняйки си тези думи, Гуен се усмихна. Толкова много неща тя ценеше у Върнън. Той беше енергичен и жизнен, беше способен на силни чувства и когато нещо го интересуваше, той с цяло сърце му се отдаваше. Дори в недостатъците му — в грубите му обноски и високомерността му — имаше нещо мъжествено и привличащо. Той можеше да бъде нежен в любовта — и беше — и страстно отвърщаше на ласките на Гуен, това поне ѝ бе добре известно. От всички мъже, които познаваше, ничие дете не би носела с такава радост, както дете от Димирест. При тази мисъл я опари сладка болка.

Тя остави микрофона на място в нишата на предния салон и усети, че самолетът забавя ход: вероятно приближаваха към старта. Това бяха последните минути за предстоящите няколко часа, в които можеше да се отдаде на свои мисли. След излитането нямаше да има миг свободен. Гуен трябваше да ръководи останалите четири стюардеси, освен своите задължения в първокласния салон. Много компании в презокеанските си полети назначаваша мъже стюарди да наблюдават работата на стюардесите, но „Транс Америка“ предпочиташе жени като Гуен, които бяха доказали своите качества.

Самолетът спря. През прозореца Гуен забеляза светлините на друга машина пред тях и на още няколко, наредени зад тях. Машината пред тях зави към стартовата писта. Полет 2 щеше да го последва. Гуен изтегли едно сгъваемо столче и се затегна с предпазния колан. Другите момичета също бяха седнали.

Замисли се отново, отново я парна същата сладка болка, същият въпрос: Детето на Върнън, нейното дете — да го махне ли, или да го задържи?... Да или не?... Да бъде или да не бъде... *Излязоха на пистата... Аборт или не?... Темното на двигателите нарастваше. Самолетът се движеше напред, не губеше време: след секунди щяха да са във въздуха...* Да или не? Ще му позволи ли да живее, или ще го обрече на смърт? Как да направи избор между любовта и действителността, между съвестта и здравия разум?

Тази вечер Гуен Мейгън не биваше да прави съобщението за намаляване оборотите на двигателите.

В пилотската кабина, рулирайки, капитан Харис мрачно промърмори на Димирест: — Тази вечер не възнамерявам да спазвам мерките за намаление на шума.

Върнън Димирест, който нанасяше в дневника получените по радиото указания за усложнения им маршрут — задача, която обикновено изпълнява отсъстващият днес първи пилот, — кимна в съгласие.

— Съвсем правилно! Аз бих направил същото!

Повечето пилоти биха пропуснали тази формалност, но Димирест, верен на своята педантичност, придърпа бордовия журнал към себе си и в графата „Забележки“ нанесе: „Неспазване на мерките за намаляване на шума. Причини: атмосферни условия, безопасност.“

По-късно във връзка с тази забележка можеха да възникнат усложнения, но това бяха неприятности, които Димирест обичаше и щеше открито да ги посрещне.

Светлината в пилотската кабина се приглуши. Приготовленията преди излитане бяха завършени.

Имаха късмет, че се появи временно затишие в движението; това щеше да им даде възможност бързо да излетят от писта две-пет и да избягнат дългото задържане на земята, което тормозеше толкова много самолети тази вечер. Но след тях закъснението отново щеше да се наслаждава. Зад Полет 2 се нижеше растяща върволица от чакащи машини и цяла процесия от други, които току-що потегляха от различните изходи на аерогарата. По радиото наземният диспечер изстрелваше неспирен поток от указания до самолети на „Юнайтид еърлайнз“, „Ийстърн“, „Американ еърлайнз“, „Ер Франс“, „Флайнг тайгър“, „Луфтханза“, „Браниф“, „Континентал“, „Лейк сентрал“, „Делта“, „ТУА“, „Озарк“, „Ер Канада“, „Алиталиа“, и „Пан Американ“ и крайните точки на техните полети звучаха като индекс в учебник по световна география.

Допълнителните резерви от гориво, които поръча капитан Ансън Харис в случай на по-дълго задържане на земята, се оказаха ненужни. Но дори с допълнителното гориво общият им товар бе в границите на безопасното излитане, както пресметна вторият офицер Сай Джордън, разгръщайки отново диаграмите действие, което щеше да повтаря много пъти и днес, и утре до края на полета.

Радиоапаратите на двамата пилоти — и на Димирест, и на Харис — сега бяха настроени на честотата на наземния диспечер.

На писта две-пет, непосредствено пред „Транс Америка“ един британски ДС-10 на „ВОАС“ получи разрешение за излитане. Той се понесе напред, отначало тромаво и бавно, а след това набра скорост. Цветовете на флага му — синьо-бяло и златно — проблеснаха за миг в отражението на светлините от другите самолети и се изгубиха във вихрушка от сняг и черен дим. Веднага гласът на наземния диспечер разпореда:

— „Транс Америка“, Полет 2, рулирайте за старта, писта две-пет и задръжте на място. Самолет каца на писта едно-седем, ляво.

Едно-седем, ляво бе писта, която директно пресичаше писта две-пет. Винаги съществуваше опасност при използването на двете писти едновременно, но диспечерите умело разпределяха машините — кацащи и излитащи, без да губят време, внимавайки обаче два самолета да не достигнат пресечката в един и същи момент. Пилотите, отлично знаеха опасността от колизия и когато чуваха по радиото, че се използват и двете писти, безпрекословно се подчиняваха на диспечера.

Ансън Харис бързо и ловко изведе самолета на писта две-пет.

Поглеждайки през снежната виелица навън, Димирест забеляза светлините на самолет, който всеки момент щеше да докосне писта едно-седем. Той натисна бутона на микрофона: — Прието! „Транс Америка“ две е на старт и чакаме. Виждаме кацащата машина. Още преди кацащият самолет да бе достигнал пресечката с тяхната писта, гласът на диспечера прозвуча отново:

— „Транс Америка“, разрешавам излитане! Давай, човече, давай!

Последните три думи не влизаха в никакъв диспечерски речник, но и за диспечери, и пилоти те означаваха: „Карай по-бързо, по дяволите! Друг самолет каца непосредствено след този!“ Нови светлини застрашително близо летяха към едно-седем.

Ансън Харис веднага натисна ръчките на четирите дросела до краен предел и нареди: — Изравнете тягата! — и рязко натисна спирачки, за да наберат мощност, докато Димирест изравни подаването на гориво в четирите двигателя. Техният равен вой постепенно прерасна в гръмотевичен рев. Тогава Харис отпусна спирачките и N-731-ТА полетя напред по пистата.

Върнън Димирест рапортува на кулата:

— „Транс Америка“ стартира! — и дръпна щурвала към себе си, докато Харис с лявата, ръка държеше кормилото на предния колесник, а дясната постави към ръчките на дроселите.

Скоростта нарасна. Димирест извика:

— Осемдесет взела!

Харис кимна, отпусна предния колесник и пое щурвала... Светлините на пистата проблясваха в снежната вихрушка. Шумът на двигателите нарасна до кресчендо... При сто тридесет и два взела, както предварително бе преценил, Димирест извика: „V — едно!“, което означаваше че са достигнали критичната скорост. След тази скорост самолетът трябваше да излети... Сега вече прехвърляха V — едно... Като продължаваше да се ускорява, самолетът премина пресечката с пистата едно-седем и хвърляйки поглед вдясно, пилотите видяха светлините на кацащия самолет; само след секунди другата машина щеше да премине пресечката на двете писти. Още един риск — ловко изчислен — бе отминат; само песимистите вярваха, че един ден този риск ще... Когато скоростта достигна сто петдесет и четири взела, Харис притегни щурвала към себе си. Предният колесник се отлепи от повърхността на пистата, самолетът повдигна носовата си част и след миг, набирайки още скорост, се издигна във въздуха. Харис тихо нареди:

— Прибери колесниците!

Димирест протегна ръка и повдигна един от лостовете на централното табло за управление. Звукът от прибиращите се колесници вибрираше по корпуса на самолета и завърши с тъп трясък, когато се хлопнаха люковете.

Самолетът бързо се издигаше, вече беше на височина над сто и двадесет метра. След малко нощта и облаците щяха да го погълнат.

— Клапи на двадесет градуса!

Като продължаваше да изпълнява ролята на първи пилот, Димирест веднага промени положението на клапите на двадесет градуса. Испитаха внезапно усещане за потъване, когато клапите на крилата, осигуряващи допълнителна тяга при излитане, леко се разтвориха.

— Отвори ги напълно!

Сега клапите бяха изцяло изтеглени.

Димирест отбеляза за доклада си, че до този момент по време на излитането не бе забелязал ни най-малка нередност в управлението на капитан Ансън Харис. Така и

очакваше. Въпреки острите думи, казани преди, Върнън Димирест съзнаваше, че Харис е първокласен пилот, еднакво прецизен, както самия него. Ето защо той знаеше, че полетът им за Рим тази вечер ще бъде едно лесно пътуване.

Само преди секунди се бяха отлепили от земята; сега, все още рязко набирайки височина, те прелетяха над края на пистата, чиито светлини се замъгляваха от облаците и падащия сняг. Ансън Харис бе престанал да гледа навън и летеше само по прибори.

Вторият пилот Сай Джордън се пресегна от мястото на бордовия инженер и изравни с дроселите мощността на четирите двигателя. През облаците самолетът се тръскаше и още от самото начало на излитането пътниците отзад усещаха силното друсане. Димирест изключи сигнала „Преустановете пушенето“. „Затегнете коланите“ щеше да свети, докато самолетът достигне до по-спокойни въздушни пластове. По-късно един от двамата, Харис или Димирест, ще трябва да приветствува пътниците, но не сега. В момента управлението бе по-важно от всичко.

Димирест докладва на кулата:

— Завиваме ляво на борд, курс едно-осем-нула, височина 480 метра!

Той видя, че Ансън Харис се усмихна на думите му „Завиваме ляво на борд“, вместо по-простото „Правим ляв завой“. Наистина думите му бяха правилни, но не по устава. Това беше негова собствена фраза — мнозина пилоти ветерани използват подобни термини, с което се бунтуваха срещу официално наложената терминология, която днес всички летци трябваше да използват. Диспечерите често познаваха по тези фрази с кой точно пилот разговарят.

След малко Полет 2 получи разрешение да се издигне на 850 метра. Димирест потвърди височината, а Ансън Харис поведе самолета. Само след няколко минути те ще се издигнат в чисто и спокойно небе, буреносните облаци ще останат под тях, а пред очите им ще грейнат звездите.

Фразата „Завиваме ляво на борд“ бе забелязана на земята от Кийт Бейкърсфелд.

Повече от час измина, откакто Кийт се завърна в радарната зала, след като бе постоял в съблекалнята насаме със спомените си от миналото и бе затвърдил решението си за тази вечер.

На няколко пъти ръката му инстинктивно се плъзгаше в джоба и напипваше ключа от тайно ангажираната стая в хотелчето „О'Хейгън“. Иначе вниманието му бе съсредоточено върху екрана пред него. Сега следеше пристигащите от изток самолети и все още натовареното движение изискваше интензивна концентрация. Той не следеше пряко Полет 2, обаче диспечерът на излитащите самолети бе само на метър от него и в краткия интервал между свои радиоуказания Кийт чу фразата „завиваме ляво на борд“ и по нея позна гласа на своя зет. Кийт нямаше понятие до този момент, че Върнън Димирест лети тази вечер. Пък и това не го интересуваше. Кийт и Върнън рядко се виждаха. Подобно на Мел, Кийт също не успя да се сближи със своя зет, макар че помежду им не се бяха явявали никакви търкания, подобни на тези, които петняха отношенията между Димирест и Мел.

Малко след излитането на Полет 2 Уейн Тевис, старшият радарен диспечер, плъзна своя стол към Кийт.

— Вземи си пет минути отиди, момчето ми — каза Тевис със своя носов провлачен тексаски диалект. — Аз ще те заместя, брат ти иска да те види.

Като свали слушалките и се обърна, Кийт различи в тъмнината фигурата на Мел. Той толкова се беше надявал брат му да не идва тази вечер; Кийт се боеше, че не би могъл да издържи една среща помежду им. А сега се зарадва на Мел. Те винаги бяха близки приятели и братя и беше правилно и редно да се сбoguват, макар че Мел щеше да узнае чак сутринта, че това е била последната им среща.

— Здравсти — каза Мел. — Минавах насам. Как вървят нещата при тебе?

Кийт повдигна рамене.

— Нормално, струва ми се.

— Искаш ли кафе? — Мел носеше две чашки кафе от ресторанта и предложи едната на брат си.

— Благодаря — Кийт бе благодарен и за кафето, и за почивката. След като се откъсна от екрана, макар и за малко, той разбра, че нервното му напрежение отново бе нараснало през последния час. Забеляза, сякаш изучаваше друг човек, че ръката му с кафяната чашка в нея съвсем не е стабилна.

Мел се огледа в оживената радарна зала. Избягваше открито да се взира в Кийт, чийто изглед — изпито, напрегнато лице, с дълбоки бразди под очите — го смути. Наистина видът на Кийт през последните няколко месеца стана ужасен, а тази вечер — помисли си Мел — брат му изглеждаше по-страшно от всякога.

Без да откъсва мисли от брат си, той кимна с глава към препълнената от радарни уреди зала.

— Чудя се какво би казал старецът за всичко това?

„Старецът“ беше техният баща, Уоли Бейкърсфелд, наричан „Лудата глава“ — авиатор от старата школа, специалист по висшия пилотаж, летец на селскостопански самолети, пилот от „нощната поща“ и парашутист — последното, когато имаше страшна нужда от пари. Лудата глава бе съвременник на Линдбърг, приятел на Орвил Райт и беше летял през целия си живот, който внезапно завърши по време на филмови снимки в Холивуд, при демонстрация на фигури от висшия пилотаж и мнима въздушна катастрофа, която се оказа действителна. Това стана, когато Мел и Кийт бяха още момчета, но Лудата глава бе успял да внуши и на двамата да изберат авиацията като свой жизнен път, от който те не можеха да се откажат. Но Мел понякога си мислеше, че заветът на баща им не се оказа сполучлив за Кийт.

Кийт поклати глава, без да отвърне, защото въпросът на Мел бе реторичен. Мел просто запълваше времето, докато се чудеше как да подходи към това, което бе намислил. В края на краищата той реши да действа прямо. Като понижи глас, каза:

— Кийт, ти не си добре. Изглеждаш ужасно. Ти го знаеш. Тогава защо играеш? Ако ми позволиш, с радост ще ти помогна. Не можем ли да поговорим какво те измъчва. Ние винаги сме били честни и прями един към друг.

— Да — потвърди Кийт. — Така е било.

Той сърбаше кафето си, без да гледа Мел в очите.

Споменаването на техния баща, макар и без връзка, дълбоко развълнува Кийт. Той добре си спомняше Лудата глава. Баща им не винаги умееше да печели добре и семейство Бейкърсфелд постоянно живееше в парични затруднения. Но иначе беше гениален човек. Обичаше децата си, разказваше им много за авиацията и това стана любима тема за двете момчета. А по-късно не Лудата глава, а Мел играеше ролята на баща в живота на Кийт. Мел Бейкърсфелд, който притежаваше стабилност и здрав разум, нещо, което липсваше на техния баща. Мел винаги се грижеше за Кийт, но без да го изтъква, без да се налага, както някои по-

големи братя правят, ограбвайки от по-малките чувството за собствено достойнство. Още тогава Мел имаше подход, умееше да се грижи за другите и да ги кара да се чувствуват сигурни.

Мел бе споделял някои неща с Кийт, винаги се бе показвал внимателен и загрижен дори за дребни неща. И все още се отнасяше с него така. Ето на, тази вечер — кафе, помисли си Кийт, но веднага се стегна: „Не се размеквай сантиментално над чашка кафе само защото това е последна среща.“ Този път Мел не можеше да отстрани самотата на Кийт, неговата болка и чувство за вина. Той не можеше да върне живота на малката Валери Редфърн и нейните родители.

Мел кимна към вратата и те излязоха в коридора.

— Слушай, приятелю! — каза Мел. — Ти имаш нужда от почивка, от дълга почивка. Или може би не почивка, а просто завинаги трябва да напуснеш работа.

За първи път Кийт се усмихна.

— Изглежда Натали те е наговорила.

— Натали е способна да мисли разумно.

Каквито и да са проблемите на Кийт, мислеше си Мел, той наистина сполучи с Натали. При мисълта за снаха си Мел си спомни за своята собствена жена, за Синди, която навярно бе на път за летището. Да сравняваш собствения си брак с чужд, за да се видиш в неудачна светлина, е нечестно, реши Мел, макар че понякога бе трудно да не го правиш. Замисли се дали Кийт знае какъв е късметлия, поне в такова важно нещо като брака.

— Има още нещо — каза Мел. — Никога преди не съм те питал за него, но може би сега е време. Никога не си ми казал всичко, което се случи в Лийзбърг — в онзи ден, онзи случай. Може би никому не си разказвал, защото аз прочетох цялата преписка от следствието. Има ли нещо друго, нещо, което с никого не си споделил?

Кийт се поколеба само за миг:

— Да.

— Така и предполагам — Мел внимателно подбираше думите си. Той усети, че сегашният разговор е от решаващо значение. — Но също си мислех, че ако искаш аз да знам, сам ще ми кажеш. Щом като мълчиш, добре, значи не е моя работа. Понякога обаче, ако достатъчно държиш на някого, като брат да речем, ти си длъжен да проявиш интерес към неговите лични неща независимо дали му е приятно, или не. Затова реших да се намеся. — После меко добави: — Чуваш ли ме?

— Да — отвърна Кийт. — Чувам те. — Той си помисли, че трябва да спре този разговор. Може би трябва да го спре сега, незабавно, тъй като беше безпредметен, после да се извини и се върне пред радара. Мел ще предположи, че друг път ще продължат, без да знае, че друга среща помежду им няма да има.

— Онзи ден в Лийзбърг — настояваше Мел, — онова, за което никога не говориш, има ли то нещо общо със сегашното ти състояние? Има ли?

— Остави тези неща, Мел! — Кийт поклати глава. — Моля те!

— Тогава аз съм прав. Значи между тези неща съществува връзка.

Имаше ли смисъл да се отрича очевидното? Кийт кимна:

— Има.

— Няма ли да ми кажеш? Все с някого трябва да споделиш, рано или късно — гласът на Мел беше умоляващ и настойчив. — Ти не можеш вечно да живееш с това — каквото и да е, затворено в теб. С кого друго би могъл да споделиш, освен с мен. Аз ще те разбера.

Ти не можеш да живееш вечно с това... С кого друго би могъл да споделиш, освен с мен...

На Кийт му се струваше, че гласът на брат му идеше изпод тунел, дори лицето му изглеждаше далечно, неясно. В края на този тунел се бяха събрали всички — Натали, Брайън, Тео, Пери Йънт, приятелите на Кийт, с които той отдавна бе прекъснал всякакви връзки. И сега от всички тях единствено Мел се протягаше, мъчеше се да прекрачи пропастта, която ги делеше... Но тунелът бе дълъг и разстоянието помежду им — след толкова, толкова продължителна самота — бе огромно.

И все пак... Сякаш с чужд глас Кийт попита:

— Искаш да ти кажа тук? Сега?

— А защо не? — настоя Мел.

Наистина, защо не? Нещо в душата на Кийт започна да се вълнува, обзе го желание да се разтовари от мъката си, макар че и това нямаше да помогне, нямаше нищо да промени... Или пък?... Нали затова съществуваше изповедта, катарзисът, опрощението на греха чрез признание и разкаяние? Разликата беше в това, че изповедта опрощава, а за Кийт нямаше опрощение, никакво Поне... той мислеше така. Сега се чудеше какво ще каже Мел.

Някъде дълбоко в съзнанието на Кийт една вратичка, която досега стоеше затворена, леко се откряна.

— Няма причина — каза той бавно, — защо да не ти разкажа. Няма да е дълго.

Мел не продума. Инстинктът му подсказваше, че някоя несполучлива дума може да промени настроението на Кийт, да охлади доверието му, да прекъсне признанието, което Мел толкова дълго и нетърпеливо очакваше. Той разсъждаваше така: ако разбере какво мъчи Кийт, може би с общи усилия ще го преборят. Но видът на Кийт тази вечер го накара да разбере, че разговорът повече не бива да се отлага.

— Ти си чел преписката — каза Кийт. Гласът му беше монотонен. — Току-що го каза. Знаеш в общи линии какво се случи в този ден.

Мел кимна.

— Това, което не знаеш, което никой освен мен не знае, което не е отразено при разпит, което ме измъчваше през същото това време е... — Кийт се подвоуми, сякаш се готвеше да спре дотук.

— За бога, заради себе си, заради Натали, заради мене — продължавай!

Кийт кимна.

— Ще продължа!

Той започна да описва утрото в Лийзбърг преди година и половина, картината на екрана, когато излиза за тоалетната, старши диспечера Пери Йънт, стажант диспечера, който поема ръководството на радара. След миг само, помисли си Кийт, ще призна как се мотках, как провалих другите заради своето безразличие и нехайство, как се върнах на поста си със закъснение, как нещастieto, голямата трагедия на семейство Редфърн стана изцяло по моя вина, а други понесоха наказанието. И сега, най на края, той правеше това, за което отдавна мечтаеше, и неусетно го обзе щастливо облекчение. Думите се отприщиха като дълго спиран водопад.

Мел слушаше.

Изведнъж някаква врата в дъното на коридора рязко се отвори. Чу се гласът на ръководителя на полетите:

— О, мистър Бейкърсфелд!

Стъпките му отекнаха в коридора. Шефът на кулата се приближаваше към тях.

— Лейтенант Ордуей се мъчи да ви открие, мистър Бейкърсфелд. Търсят ви и от щаба по снегопочистването. Искат да им се обадите. — Той кимна. — Здравсти, Кийт!

Мел искаше да извика, да му изкрещи да млъкне или да се дръпне, да ги остави насаме с Кийт още няколко минути поне. Но знаеше, че е невъзможно. Още при първата му дума Кийт млъкна по средата на изречението, сякаш с ключ бе прекъсната веригата на думите му.

Кийт не успя да опише пред Мел собствената си вина. Отговаряйки автоматично на поздрава на ръководителя на полетите, той се чудеше защо въобще бе започнал? Какво се надяваше да постигне? Никога нищо нямаше да поправи, нищо нямаше да забрави. Никаква изповед, пред когото и да е, нямаше да прогони злите духове от паметта му. За миг той се бе уловил за слабия и лъжлив лъч надежда. Но тя се оказа илюзорна. Може би беше по-добре, че го прекъснаха. Кийт още веднъж усети как плащът на самотата го обгърна като невидима плътна завеса. Зад завесата той остана сам със своите мисли, а вътре в мислите му се намираше личната му килия за мъчения, където никой, дори брат му, не можеше да проникне.

Оттам, от килията на мъченията, от вечното мъчение... имаше само един изход. Това беше пътят, който той вече беше избрал и щеше да следва.

— Предполагам, че ще си им нужен вътре, Кийт — каза ръководителят на полетите. Това бе най-невинният упрек. Кийт вече бе ползувал една почивка тази вечер. Повторното откъсване от работата неизбежно натоварваше останалите му колеги. Тази бележка напомни на Мел, може би не нарочно, че като генерален директор на летището тук той няма думата.

Кийт промърмори нещо и кимна. Мел безпомощно изгледа брат си, който се върна в радарната зала. Той беше чул достатъчно, за да знае колко отчайващо важно бе да разбере и останалото. А кога щеше да стане това и как? Само преди минути той бе проникнал в тайната на Кийт, в глъбините на душата му. Щеше ли брат му отново да го допусне? Отчаяние и съмнение обхванаха Мел.

С положителност повече признания от Кийт тази вечер нямаше да чуе.

— Извинете, мистър Бейкърсфелд — сякаш разгадал със закъснение мислите му, ръководителят на полетите разпери ръце. — Вие се опитвате на всички да помогнете. Това не винаги е лесна работа.

— Знаем. — На Мел му се искаше да въздъхне, но се въздържа. Какво да се прави — не му оставаше друго, освен да се надява случаят да се повтори, а дотогава му предстояха други дела.

— Кажи ми, моля ти се, кой ме е търсил? — каза Мел.

Ръководителят на полетите му повтори.

Вместо да телефонира в щаба по снегопочистването, Мел слезе един етаж по-долу и отиде направо там. Дани Фароу все още управляваше работата по снегопочистването пред командния пулт.

Дани искаше съвет какво предимство да даде при почистването на самолетните стоянки на съперничаещи компании. Мел веднага разреши въпроса и после провери какво е положението на блокираната писта три-нула. Промени все още нямаше, освен тази, че Джо Патрони вече лично и на място ръководеше операциите по изтеглянето на заседналия мексикански боинг, заради който все още писта три-нула стоеше вън от строя. Преди няколко минути Патрони бе съобщил по радиото, че се надява до един час отново да опита да отмести самолета. Познавайки способностите на Джо Патрони като ненадминат майстор

монтър, Мел реши, че е излишно да изисква по-подробни сведения.

В щаба по снегопочистването Мел си припомни, че трябва да се обади на полицейския лейтенант Нед Ордуей. Предполагаше, че е все още на летището, затова поръча да го открият и след секунди се свърза с него. Мислеше, че лейтенантът го търси във връзка с делегацията на жителите от Медоуд. Но се оказа съвършено друго нещо.

— Хората от Медоуд започнаха да пристигат, но те не са проблем, тъй като все още не са поискали среща с вас — Нед Ордуей отвърна на въпроса на Мел. — Ще ви известя, когато пожелаят да ви видят.

Този път той се обаждаше по повод на някаква жена, която прибрали неговите хора. Тя плачела и се лутала безцелно из централната зала.

— Не можем нищо смислено да изтръгнем от нея, но иначе не върши нищо нередно. Не искам да я откарам в ареста и без това изглежда ужасно разстроена.

— Какво предприехте?

Ордуей сякаш започна да се оправдава:

— Тази вечер няма много тихи места на летището, затова я въведох в преддверието пред вашия кабинет. Искан да ви известя, в случай че се върнете, да не се зачудите какво става.

— Много добре. Сама ли е?

— С един от моите хора, но той може би вече я е оставил. Тя е съвършено безвредна. Сигурен съм в това. Отново ще се опитаме да изясним нейния случай.

— След няколко минути ще бъда в кабинета си — каза Мел. — Ще видя дали мога да помогна с нещо. — Мел се запита дали би имал повече успех в разговора си с тази непозната жена, отколкото в разговора с брат си. Дали нямаше да развали нещата? Мисълта за Кийт, който бе на края на нервите си, дълбоко тревожеше Мел.

После се сети и запита:

— Научихте ли името на жената?

— Да, това успяхме. В него има нещо испанско. Момент. Записал съм го някъде.

Последва пауза и после лейтенант Ордуей каза:

— Името ѝ е Гереро. Мисис Инес Гереро.

Таня Ливингстън недоверчиво попита:

— Искате да кажете, че мисис Куонсет е на борда на Полет 2?

— Боя се, че две мнения по този въпрос няма, мисис Ливингстън! В самолета се качи една малка стара дама, точно такава, каквато вие я описвате. — Контрольорът на изход 47 за пътниците на „Златната флотилия“ седеше в стаята на ръководителя на пътническите превози заедно с Таня Ливингстън и младия Питър Коукли, все още покрусен, задето мисис Ейда Куонсет бе успяла да го забаламоса, докато се намираще под негова опека.

Контрольорът бе току-що пристигнал в отговор на предупреждението на Коукли до всички изходи на „Транс Америка“ във връзка с неуловимата мисис Куонсет.

— Въобще не ми мина през ума, че има нещо нередно — обясняваше контрольорът. — И други изпращачи пуснахме на самолета, но всички слязоха — после добави в самозащита. — Освен това бях претрупан от работа. Нямаме достатъчно хора и като изключим времето, в което вие ми помагате, аз върших работа за двама души. Вие знаете това.

— Да, знам — отвърна Таня. — Тя нямаше намерение да прехвърля вината върху него.

Ако някой бе виновен за случилото се, това бе самата тя.

— Веднага след като вие си тръгнахте, мисис Ливингстън, старата пристигна, каза ми нещо за сина си, май че си забравил портфейла. Дори ми го показа. Имало пари в него и затова аз не го взех.

— Тя на това е и разчитала. Един от редовните ѝ трикове.

— Не знаех, затова я пуснах на борда. И оттогава допреди няколко минути, когато позвънихте, въобще не се бях сетил за нея.

— Изиграла те е — каза Питър Коукли. Той хвърли бегъл поглед на Таня. — Както изигра и мене.

Контрольорът поклати глава.

— Нямаше да повярвам, както не вярвам и сега. Но независимо от всичко тя е на борда... — Той съобщи за несъответствието между преброяването на пътниците в туристическия салон и броя на билетите и после за решението на инспектора по товарите да разреши излитане, вместо да удължи задържането на самолета на земята.

Таня бързо каза:

— Тогава несъмнено Полет 2 вече е във въздуха?

— Да, излетяха. Проверих, идвайки насам. Дори да не бяха излетели, не вярвам, че щяха да върнат самолета в нощ като тази.

— Разбира се! — Таня въобще не можеше да си представи, че „Златната флотилия“ щеше да промени курса си и да се върне само заради мисис Ейда Куонсет. Времето и загубите по разтоварването на един гратисчия биха достигнали до хиляди долари — много повече, отколкото да откарат мисис Куонсет до Рим и да я върнат обратно. — Ще спират ли някъде за зареждане?

Таня знаеше, че понякога самолетите за Европа кацаха непредвидено за зареждане в Монреал или в Нюфаундленд. В такъв случай имаше шанс да смъкнат мисис Куонсет и да я лишат от удоволствието да пристигне в Италия.

— Аз вече проверих това — отвърна контрольорът. — Но полетът е директен. Без междинни кацания.

— Проклета старица! — възкликна Таня.

И така Ейда Куонсет щеше да пътува до Италия и обратно, вероятно с нощуване и храна, всичко за сметка на компанията. Таня гневно се упрекваше, задето бе подценила непоколебимостта на старата дама да бъде върната обратно към западното крайбрежие. Тя също бе пропуснала да предвиди, че мисис Куонсет можеше да пожелае да полети не само за Ню Йорк.

Само преди петнадесетина минути Таня си помисли, че между нея и Ейда Куонсет бе започнала умствена надпревара. Несъмнено малката стара дама от Сан Диего бе спечелила първия рунд.

С невъобразимо ожесточение Таня пожела авиокомпанията да направи този път изключение и да даде под съд мисис Куонсет. Но знаеше, че това няма да стане.

Младият Питър Коукли се опита да каже нещо, но Таня го сръза:

— Я млъкни!

Малко след като контрольорът и Коукли излязоха, ръководителят на пътническите превози се върна в кабинета си. Бърт Уедърби беше упорит, работлив човек към петдесетте години, който се бе издигнал до този пост от носач на багаж. Обикновено деликатен и с чувство за хумор, тази вечер той бе уморен и раздражителен от триденното неспирно

напрежение. Изслуша нетърпеливо доклада на Таня, в който тя пое цялата вина върху себе си и едва спомена името на Питър Коукли.

Като прокара ръка по оредяващата си сребриста коса, ръководителят на пътническите превози отбеляза:

— Бих искал да проверя дали не са се качили в самолета всички желаещи да се разходят до Европа. Такива грешки ни правят за смях — после се замисли и отсече: — Вие объркахте тази каша, вие ще я оправяте. Свържете се с кулата, помолете ги да разговарят с командира на Полет 2 и да го известят за случилото се. Не знам какво той би могъл да направи. Лично аз бих искал да хвърля старата вещица от 10000 метра височина, но нека той реши. Кой всъщност е командир на самолета?

— Капитан Димирест.

Бърт Уедърби изохка.

— Само това ни липсваше! Той и без това ще каже, че му играем номер, защото ръководството спи. Все пак предупредете го да задържат старицата под охрана при кацането и да не й позволяват да слиза без ескорт. Ако италианските власти решат да я арестуват, още по-добре. После се свържете с нашия представител в Рим. Като пристигнат, той ще й стане бавачка. Надявам се, че разполага с по-компетентни сътрудници, отколкото аз тук.

— Да, сър — каза Таня.

Тя започна да му разказва за другия случай във връзка с Полет 2 — за подозрителния човек с черното дипломатическо куфарче, когото митническият инспектор Стандиш бе забелязал да се качва на борда. Още преди да свърши, Бърт Уедърби я прекъсна:

— Оставете това! Какво искат митничарите — да вършим тяхната работа ли? Пет пари не давам какво носи тоя човек, след като не засяга интересите на компанията. Ако митниците искат да знаят какво има в куфарчето му, да накарат италианската митница да провери, а не нас. Да не съм луд да разпитвам! Сигурно ще оскърбя един честно заплатил си пътник за нещо, което не е наша работа.

Таня се колебаеше. Имаше нещо в този човек с черното куфарче — макар самата тя да не го бе видяла, — което я тревожеше. Беше чувала за много случаи, когато... но, разбира се, подобна мисъл бе нелепа...

— Все пак си мисля — започна тя, — че той може би не е контрабандист въобще?

— Казах ви, забравете за случая! — сопна се ръководителят на пътническите превози.

Таня излезе. Върна се в стаята си и започна да пише радиограма до командира на Полет 2 капитан Димирест във връзка с мисис Ейда Куонсет.

На път за летището Синди Бейкърсфелд се отпусна на задната седалка в таксито и затвори очи. Тя нито усещаше, нито се интересуваше, че навън все още продължава да вали и че таксито напредва бавно в претовареното движение. Но тя не бързаше. Чувство на физическо блаженство и удовлетвореност (Не се ли нарича това еуфория? — чудеше се Синди) — се разливаше по цялото ѝ тяло.

Причината бе Дерик Идън.

Дерик Идън, който беше на коктейла на благотворителната фондация за Арчидона (Синди все още не знаеше за коя Арчидона става дума); Дерик Идън, който ѝ донесе тройно уиски (тя почти не се докосна до него) и по най-прагматичен начин бе ѝ предложил да се срещнат. Дерик Идън, който до днес представляваше малко известен второстепенен репортер от „Сън Таймз“; Дерик Идън с похотливата физиономия, с небрежния си външен вид и ужасните неизгладени дрехи; Дерик Идън със своя очукан и мръсен отвън и отвътре шевролет; Дерик Идън, който попадна на Синди в критичен за нея момент, когато тя имаше нужда от мъж, от кой да е мъж без претенции; Дерик Идън, който се оказа най-възхитителният и най-трепетният любовник, когото тя бе имала досега.

Никога, никога преди Синди не бе изживявала такива мигове, както с него. О, боже, мислеше си тя, ако въобще съществува някакво чувствено и физическо съвършенство, то тя го бе постигнала тази вечер. И сега, след като го познаваше... скъпи Дерик... тя мечтаеше за нова среща с него, час по-скоро. За щастие, тя знаеше, че той мисли същото за нея.

Облегната на задната седалка на таксито, тя изживяваше повторно в паметта си последните щастливи два часа.

Бяха тръгнали с отвратителния стар шевролет от „Лейк Мичиган“ и пристигнаха в едно малко хотелче, близо до „Мърчандайз Март“. Портиерът изгледа с презрение автомобила — Дерик Идън сякаш не го забеляза — и във фоайето го посрещна нощният администратор. Синди разбра, че един от телефонните разговори на Дерик е бил с този хотел. Не последваха никакви формалности при регистрирането и нощният администратор веднага ги въведе в една стая на единадесетия етаж. Остави им ключа, пожела им лека нощ и излезе.

Стаята беше горе-долу прилична: старомодна, спартанска, мебелите прогорени от цигари, но чиста. В средата имаше двойно легло, до него масичка със запечатана бутилка шотландско уиски, сода и лед. Върху подноса имаше картичка, на която бе написано: „С благопожеланията на администрацията!“ Дерик Идън погледна картичката и я пхна в джоба си.

Когато Синди по-късно го запита за картичката, Дерик ѝ обясни:

— Понякога хотелите оказват услуга на пресата, при което ние не се ангажираме. Вестникът не се задължава да пише за тях. Но понякога някой репортер може да спомене името на хотела в своя материал и те приемат това за реклама. Ако репортажът е критичен — за тях това е смърт. Хотелите мразят пресата въобще да не ги споменава, но, както ти казах, не поемаме ангажименти. Правим това, което можем.

Те изпиха по чаша уиски, побъбриха и по време на втората чаша той започна да я целува. Тя твърде скоро усети нежността на ръцете му, които се плъзгаха по косите ѝ, и тръпката минаваше по цялото ѝ тяло. После ръцете му бавно се спуснаха надолу, а-а-а!, толкова бавно... И Синди разбра, че може да се получи нещо изумително.

Когато започна да я разсъблича — с финес, който преди тя не бе забелязала у него, той прошепна:

— Нека да не бързаме, Синди, нито аз, нито ти, нали?

Но скоро, след като легнаха в леглото — а там бе приятно топло, както Дерик Идън ѝ бе обещал още в колата, — на нея ѝ се поиска да побързат и извика:

— О, хайде!... Моля ти се, не мога повече да издържам!

Но той нежно настоя:

— Опитай, Синди! Трябва да потърпиш.

И тя му се подчини, отдавайки се изцяло на неговата власт и той я водеше, сякаш водеше дете за ръка, бавно към върха на блаженството, след това отстъпваше крачка или две назад и двамата изпитваха чувство, сякаш плуват във въздуха. После отново я приближаваше до върховния миг и отново отстъпваше; същото се повтаряше отново и отново, блаженството ги обгръщаше, до като на края, без повече да могат да издържат, се отпуснаха във взаимно удоволствие, сякаш засвириха химни небесни и хиляди симфонии се сляха в страстно кресчендо. И ако Синди трябваше да избере момент за своята смърт, тя би избрала този, тъй като нищо не можеше да се сравни с него.

По-късно Синди премисли, че едно от качествата, които ѝ харесват у Дерик Идън, бе пълната му откровеност. Десет минути след върховния миг, когато дишането на Синди започна да се нормализира и сърцето ѝ се върна към обичайния си ритъм, Дерик Идън се подпря на лакътя си и запали цигари за двамата.

— Беше прекрасно нали, Синди? — той се усмихна. — Нека изиграем среща-реванш и още много, много други!

От тези думи Синди разбра, че и двамата бяха изживели чисто физическа, чувствена наслада и никой от тях не бе претендирал за нещо повече; и все пак двамата бяха постигнали онзи рядък върховен момент, онази Нирвана на пълното сексуално сливане. Сега пред тях се разкриваше един личен физически рай, който трябваше да подхранват и непрекъснато да изучават.

Това положение на нещата напълно допадна на Синди.

Съмняваше се дали между нея и Дерик Идън можеха да се намерят много общи допирни точки извън леглото, а с него положително не можеше да се гордее в обществени среди. Дори без да се замисля, Синди беше уверена, че повече ще загуби, отколкото ще спечели, ако публично се появи в компанията на Дерик. Освен това той вече беше намекнал, че собственият му брак е стабилен, но Синди допускаше, че едва ли в къщи получава всичкото сексуално удовлетворение, което му беше необходимо — в това отношение тя искрено му съчувствуваше, тъй като самата тя бе в същото положение.

С една дума, тя трябваше да запази Дерик, но не и емоционално да се увлича по него. Тя щеше да го пази. Синди реши да не бъде настоятелна, да не позволява любовните им контакти да станат твърде чести. Едно-единствено докосване както тази вечер щеше дълго да остане в паметта ѝ. Нека да поиграе на по-трудно достъпна, нека накара Дерик Идън да я търси и желае така силно, както тя го желаше. По този начин връзката им можеше да продължи с години.

По някакъв странен начин срещата на Синди с Дерик ѝ донесе вътрешна свобода, която не притежаваше преди това. Сега, след като имаше откъде да получава силни сексуални преживявания, можеше обективно да направи избора си между Мел и Лайънъл Ъркът.

Бракът ѝ с Мел в известен смисъл вече не съществуваше. Духовно и физически те бяха

напълно чужди; и най-лекото противоречие помежду им прерастваше в жестока кавга. Изглежда, че Мел не мислеше вече за нищо друго, освен за проклетото си летище. Всеки изминат ден сякаш още повече ги разделяше един от друг.

Лайънъл, който задоволяваше изискванията ѝ във всяко отношение, освен в леглото, настояваше за развод, за да се събере с нея.

Мел презираше светските стремежи на Синди. Той не само че не би направил нищо, за да ѝ помогне, но бе готов да ѝ попречи. Лайънъл, от друга страна, заемаше добро положение в светските кръгове на Илиноис, не виждаше нищо нередно в амбициите на Синди и можеше — а и щеше — да ѝ помогне да ги осъществи.

До този момент Синди се затрудняваше в избора си заради спомени от петнадесетте години брачен живот с Мел, заради спомени от щастливите времена — духовно и физически, които бяха преживели заедно. Тя смътно се бе надявала, че предишното щастие — включително и сексуалният пламък — някак си ще се разпалят отново. Сега трябваше да признае пред себе си, че това са празни надежди.

Лайънъл като сексуален партньор не ѝ предлагаше почти нищо. Нито пък Мел в последно време.

Но ако се елиминира сексуалната страна на въпроса — което ставаше възможно единствено благодарение на Дерик Идън, на този тайно укрит як жребец, — Лайънъл в единоборство с Мел излизаше далеч напред.

Синди отвори очи и се загледа умислено.

Не биваше да взема никакво твърдо решение, преди да разговаря с Мел. Синди въобще не обичаше да взема решения и винаги гледаше да ги отлага до последния възможен момент. Освен това съществуваха неща, които не можеха да се пренебрегнат: децата, спомените за брачния живот с Мел, който съвсем не беше лош, а когато веднаж си бил дълбоко свързан с някого, не можеш така лесно да го откъснеш изцяло от себе си. Но бе доволна поне от намерението си да пристигне при него тази вечер.

За първи път, откакто потегли от града, Синди се наклони напред и се взря в тъмнината, за да разбере къде се намира. Но не разбра. През замъглените прозорци виждаше само падащия сняг и множество други коли, които бавно напредваха. Предположи, че пътуват по автострадата „Кенеди“, но това бе всичко.

Усети, че шофьорът я следи с поглед в огледалото. Нямаше представа що за човек е той: не го беше погледнала въобще, когато се качи в колата му пред хотела, който тя и Дерик напуснаха поотделно, след като решиха, че от този момент нататък трябва да действуват дискретно и предпазливо. А освен това тази вечер всички лица и всички фигури в съзнанието ѝ приемаха образа на Дерик Идън.

— Намираме се пред Портидж парк, мадам — каза шофьорът. — Наближаваме летището. Още малко.

— Благодаря.

— Много коли се нижат около нас. Май че хората от летището си имат доста грижи в тая буря.

Много важно, мислеше си Синди. *Сякаш няма за какво друго да мисли и да приказва освен за това идиотско летище!* Но не каза нито дума.

Пред централния вход на аерогарата Синди се заплати с шофьора и забърза да се спаси от мокрия сняг, който се виеше на вихрушки под навесите. Тя се промъкна сред множеството в залата и заобиколи една огромна тълпа хора, които сякаш се готвеха за

демонстрация, защото няколко души се мъчеха да инсталират преносима високоговорителна уредба. Един чернокож лейтенант от полицията, когото Синди бе виждала на няколко пъти с Мел, разговаряше с двама-трима души от групата, явно техни водачи. Полицаят отривисто клатеше глава. Без да проявява любопитство — нищо на летището не представляваше интерес за нея — Синди продължи към кабинетите на административния мецанин.

Всички кабинети светеха, макар че повечето бяха празни и не се чуваше тракането на пишещи машини или жуженето на гласове, както през работно време. Значи има хора, помисли си Синди, които са проявили достатъчно разум да се приберат по домовете си тази вечер.

Единственото живо същество, което зърна на етажа, бе жена на средна възраст с невзрачни дрехи, седнала в преддверието към кабинета на Мел. Тя се бе отпуснала на едно канапе, гледаше безизразно в пространството и не обърна никакво внимание на Синди. Очите на жената бяха зачервени, сякаш от сълзи. Ако се съди по облеклото и обувките ѝ, които бяха напълно прогизнали, тя явно се бе движила в бурята навън.

Синди я погледна с бегъл любопитен поглед, преди да влезе в кабинета на Мел. Кабинетът беше празен и тя седна на един стол да почака. След малко притвори очи и се върна към щастливите си мисли за Дерик Идън.

След около десетина минути Мел бързо влезе в кабинета си. Тази вечер той влачеше крака си по-силно от обикновено. Веднага забеляза Синди.

— О! — той явно се изненада, като я видя, и се върна да затвори вратата. — Наистина не вярвах, че ще пристигнеш.

— И предполагам, би предпочел обратното.

Мел поклати глава.

— Все още продължавам да мисля, че нищо няма да постигнем, поне с това, което ти, изглежда, имаш пред вид. — Той изгледа жена си с оценяващ поглед, чудейки се каква е истинската причина за посещението ѝ. Отдавна бе разбрал, че мотивите на Синди са често пъти по-сложни и съвсем различни от това, което на пръв поглед подсказват. Но все пак трябваше да признае, че тази вечер жена му изглеждаше превъзходно — блестяща, очите ѝ излъчваха някакво сияние. За съжаление нейният блясък повече не го трогваше.

— Разбира се, ако ми кажеш какво според теб имам пред вид.

Той повдигна рамене.

— Останах с впечатлението, че ти се стремиш към кавга. Според мен достатъчно разправии си имаме в къщи, за да устройваме сцени и тук.

— Може би ще трябва да решим някои неща тук. След като ти рядко се вясваш в къщи.

— Бих си стоял в къщи, ако атмосферата беше по-благоприятна.

Ето — разговаряха само няколко секунди, помисли си Синди, и вече започнаха да се хапят един друг. Изглежда, вече бе станало невъзможно да разговарят нормално, без да се съдърпат.

И въпреки това не можа да се съдържи да не отговори:

— О, така ли било! Това не винаги е било причината, която си изтъквал, за да не си стоиш в къщи. Вечно си твърдял, че е абсолютно наложително да бъдеш тук, на летището — дори по двадесет и четири часа в денонощието. Толкова важни неща — поне ти така казваш — се случвали тук.

— Днес това е точно така — остро каза Мел.

— Но не и друг път, нали?

— Ако ме питаш дали понякога съм предпочитал да стоя тук, вместо да се прибера в къщи, отговорът е: да!

— Но сега за първи път проявяваш доблест да го кажеш!

— Дори когато се връщам в къщи, ти настояваш да ме въвлечеш в някакво идиотско мероприятие, като приема ти тази вечер.

Жена му гневно изкрещя:

— Значи ти въобще не си възнамерявал да идваш тази вечер!

— Напротив. Казах ти, че имах намерение, но...

— Никакво но! — Синди усети как предпазните ѝ клапи взеха да избиват. — Значи си разчитал да се появи нещо, което да те възпре, както винаги. За да можеш да се измъкнеш с готово алиби. За да убедиш себе си, дори да не успееш мене да убедиш, защото за мен ти си един лъжец и мошеник.

— По-полека, Синди!

— Никакво полека!

Те се гледаха разярено един друг.

Какво се случи с тях, мислеше си Мел, че се държаха така — че се дърлеха като невъзпитани деца, караха се за дреболии, разменяха си злостни презрителни реплики и той с нищо не отстъпваше на Синди! Какво ставаше, че в разправиите си и двамата падаха толкова ниско! Дали същото ставаше и с други хора, чудеше се Мел, когато отношенията им се изостряха след дълги години съвместен живот? Дали защото познаваха взаимните си слабости и мъчително дълбаеха в тях? Беше чул някой да казва, че когато един брак започне да се разпада, двамата партньори проявяват най-лошите черти от характерите си. За него и за Синди това се оказа абсолютно вярно.

Опита се да заговори по-разумно.

— Не мисля, че съм лъжец и мошеник. Но може би има нещо вярно в това, че чакам да се появи нещо, което да ме избави от светските приеми, които, както знаеш, ненавиждам. Но просто не съм разглеждал нещата от този ъгъл.

Синди не отвърна и той продължи:

— Ако щеш вярвай, наистина имах намерение да дойда тази вечер — така предполагах поне. Наистина без желание, както ти казваш. Но знам със сигурност, че не аз съм предизвикал бурята, а откакто тя започна, случиха се доста неща, които наистина ме задържаха тук. — Той кимна с глава към преддверието на кабинета си. — Ето и тази жена, която седи отвън. Обещах на лейтенант Ордуей да разговарям с нея. Изглежда ѝ се е случила някаква беда.

— Жена ти също се намира в беда — каза Синди. — Онази отвън може да почака.

— Добре — кимна той.

— Май нещо не върви — започна Синди. — Между теб и мен. Нали?

Той помълча, преди да отговори, не искаше да прибързва, но все пак осъзна, че щом като се е стигнало дотук, ще е глупаво да заобикаля истината.

— Да — на края каза той, — боя се, че е точно така.

Синди моментално изстреля:

— Само ако се промениш! Ако погледнеш нещата от моята гледна точка! Винаги е ставало каквото ти искаш! Ако постъпваш така, както аз искам...

— Шест вечери поред да се явявам с черна вратовръзка, а на седмата — с бяла...

— А защо не? — Възбудено и повелително Синди го гледаше право в очите. Той винаги

се бе възхищавал от това нейно яростно настроение, дори когато гневът ѝ бе насочен срещу него. Дори сега.

— Аз мисля, че имам право да кажа същото — каза той. — За промяната. И всичко останало. Бедата е там, че хората не се променят — поне в това, което в основни линии представляват. Те се приспособяват. Вероятно в това се състои и същността на брака — двама души да се приспособят един към друг.

— Приспособяването не бива да бъде едностранно.

— При нас не е било така — оспори Мел, — независимо от думите ти. Опитвал съм се да се приспособя. Също и ти, струва ми се. Не знам кой от двама ни е положил повече усилия: според мен — аз, а ти мислиш обратното. Важното е едно: дълго време се мъчихме в това отношение, но резултат няма.

— Предполагам, че имаш право — бавно каза Синди. — Поне за последното. Същото мисля и аз. — Тя помълча, после добави: — Мисля, че трябва да се разведем.

— Трябва да си напълно сигурна. Това е много важно. — Дори сега, помисли си Мел, Синди увърта решението си, очаква той да я подпомогне, да я облекчи. Ако не разговаряха по толкова сериозен въпрос, той би се усмихнал.

— Сигурна съм — каза Синди. После повтори още по-уверено: — Сигурна съм.

Мел каза спокойно:

— Тогава това е най-правилното решение и за двама ни.

За миг Синди се поколеба:

— А ти сигурен ли си, че искаш същото?

— Да — отвърна той. — Напълно.

Синди сякаш се обезпокои от това, че не възникна спор и всичко стана толкова бързо.

Тя попита:

— Значи, стигнахме до решение?

— Точно така.

Те все още се гледаха един друг, но гневът им бе отминал.

— О, по дяволите! — Мел се помръдна, сякаш искаше да пристъпи напред. —

Съжалявам, Синди.

— Аз също съжалявам — тя не се помръдна. Гласът ѝ бе по-уверен. — Но това е най-разумното, нали?

— Да, и аз така мисля — кимна той.

Вече всичко беше свършено. Знаеха го и двамата. Оставаха само формалностите.

Синди вече започна планове си:

— Аз ще поема опеката на Роберта и Либи. Разбира се, ти винаги ще можеш да ги виждаш. Няма да ти създавам трудности в това отношение.

— Не бих се и съмнявал в това.

Да, естествено, мислеше си Мел, логично е децата да отидат при майка си. Те щяха да му липсват, Либи особено. Никакви срещи навън, колкото и да са чести, не могат да заместят съвместния живот в един дом, всеки ден. Спомни си разговора с малката си дъщеря тази вечер. Какво му искаше Либи? А, да, *карта за февруари*. Да, той имаше карта и тя показваше някои неочаквани отклонения във времето.

— Ще трябва да си наема адвокат — продължи Синди. — Ще те уведомя кой е.

Той кимна и се зачуди дали всички бракове приключваха така делово, щом като веднаж решението е взето. Вероятно така постъпваха цивилизованите хора. Във всеки случай Синди

успя да възстанови спокойствието си с удивителна лекота. Седнала на стола, тя изучаваше лицето си в огледалцето на пудриерата си и поправяше грима си. На Мел дори му се стори, че мислите ѝ се откъснаха от тук. В краищата на устните ѝ заигра усмивка. В подобни ситуации, мислеше си Мел, жените би трябвало да са по-емоционални от мъжете, но Синди не показваше подобни признаци, докато самият той едва сдържаше сълзите си.

Дочу някакъв шум и разбра, че хора говорят и се движат пред кабинета му. На вратата се почука.

— Влезте — извика Мел.

Беше лейтенант Ордуей. Той влезе, затвори вратата след себе си и когато забеляза Синди, извика:

— О, извинявайте, мисис Бейкърсфелд!

Синди го погледна, после отстрани очи, без да отговори. Ордуей, сякаш усещайки атмосферата помежду им, стоеше колебливо.

— Аз ще дойда отново.

— Какво има, Нед? — попита Мел.

— Демонстрацията против шума. Хората от Медоуд. Пристигнаха са двеста-триста души в централната зала. И още пристигат. Всички искат да се срещнат с вас, но аз ги убедих да изпратят делегация, както предложихте. Те избраха шест-седем души и трима журналисти с тях. Казах им, че и те могат да присъствуват. — Полицаят кимна с глава към преддверието: — Отвън са. Чакат.

Мел знаеше, че трябва да приеме делегацията. Но никога не бе се чувствувал така — с никого не му се разговаряше!

— Синди — умолително каза той, — това няма да трае дълго. Би ли почакала? — Тя не отговори и Мел добави: — Моля те.

Тя продължаваше да не обръща внимание и на двамата.

— Вижте — каза Ордуей. — Ако моментът е неудобен, ще кажа на тия хора да дойдат някой друг ден.

Мел поклати глава. Ангажиментът беше поет: той сам бе казал, че ще ги приеме.

— Най-добре ги покани. — Ордуей тръгна към вратата и Мел добави: — Ох, не съм говорил още с тази жена... забравих името ѝ.

— Гереро — каза Ордуей. — Няма нужда. Тя май се готвеше да си тръгва, когато влизах.

След малко хората от Медоуд — четирима мъже и две жени — влязоха в кабинета. Триото от журналисти ги последва. Единият от репортерите бе от вестник „Трибюн“ — енергичен млад мъж на име Томилсън, който обикновено пишеше за летището и въпросите на авиацията в своя вестник. Мел добре го познаваше и уважаваше неговата акуратност и честност. Името на Томилсън се появяваше и в националните списания. Мел съвсем бегло познаваше и другите двама — младия човек от „Сън-таймз“ и възрастната жена от местния седмичник.

През отворената врата той забеляза, че лейтенант Ордуей разговаряше с жената отвън, с мисис Гереро, която стоеше права и закопчаваше палтото си.

Синди не се помръдна от мястото си.

— Добър вечер — поздрави Мел и им посочи да заемат канапетата и столовете в кабинета му. — Моля, заповядайте.

— Да, ще седнем — отвърна един от мъжете в делегацията. Той бе скъпо облечен, с

безупречно пригладена сребриста коса и сякаш бе ръководителят на групата. — Но искам да ви кажа, че не сме пристигнали, за да се разполагаме уютно. Дошли сме, за да ви кажем в очите, прямо, някои неща и да получим същите отговори от вас, без усуквания.

— Ще се опитам да постъпя точно така. Бихте ли ми казали кой сте вие?

— Казвам се Елиът Фриймантъл. Адвокат съм. Представям интересите на тези хора и на онези долу.

— Добре, мистър Фриймантъл. Защо не започвате?

Вратата към преддверието бе все още отворена. Мел забеляза, че жената, която стоеше отпред, си бе отишла. Нед Ордуей влезе и затвори вратата след себе си.

Полет 2 на „Транс Америка“ летеше вече двадесет минути, след като стартира от летище „Линкълн“, и щеше да продължи да се издига още единадесет минути, докато достигне десет хиляди метра височина някъде недалеч от Детройт. Самолетът бе вече навлязъл в своето трасе на дългия си заобиколен маршрут към Рим. От няколко минути се движеха в спокойни въздушни маси, буреносните облаци и турбулентните течения останаха ниско под тях? Лунният сърп висеше над главите им като изкривен фенер, а звездите наоколо бяха ярки и пронизващи.

Първоначалното напрежение в пилотската кабина започна да отслабва. Капитан Харис вече бе направил съобщението към пътниците по уредбата. Тримата пилоти се занимаваха с обичайни манипулации, съпровождащи дългия им полет.

Под масата на втория пилот, зад гърба на капитан Харис и Димирест, силно зазвъня звънец. В същия миг на радиопанела, разположен над ръчките за дроселите, замига кехлибарена лампичка. И звънецът, и лампичката означаваша радиоповикване по специална система, посредством която можеше да се влиза в индивидуална връзка с повечето лайнери като по пряк телефон. Всеки отделен самолет на „Транс Америка“, както и на другите авиокомпании, си имаше свой код, който се предаваше и приемаше автоматически. Сигналите, които сега се подаваха до N-731-TA, не можеха да се чуят от никой друг самолет.

Ансън Харис премина от вълната въздушния диспечер на нужната честота и потвърди:
— Полет 2 на „Транс Америка“ слуша.

— Полет 2, говори диспечерът на „Транс Америка“ от Кливланд. Предавам съобщение до командира на самолета от ръководителя на пътническите превози на летище „Линкълн“. Съобщете готовност да приемате.

Харис забеляза, че и Върнън Димирест бе превключил на същата честота. Сега той придърпа към себе си бележник и кимна:

Харис предаде:

— Готови сме, Кливланд. Предавайте.

Съобщението беше написано от Таня Ливингстън и се отнасяше до пътничката без билет на борда на Полет 2 — мисис Ейда Куонсет. Докато течеше описанието на малката стара дама от Сан Диего, двамата капитани започнаха да се усмихват. Съобщението привършваше с молба да проверят дали мисис Куонсет се намира на борда.

— Ще проверим и ще се обадим — потвърди Харис. Щом съобщението свърши, той отново превключи радиото на вълната на диспечерските служби.

Върнън Димирест и вторият пилот Джордън, който бе чул съобщението по високоговорителя до себе си, се смееха с глас.

Вторият офицер сподели:

— Просто не мога да повярвам!

— А аз вярвам. Всичките тия глупаци на земята са се оставили една стара гъска да ги надхитри! — Той натисна бутон за вътрешния телефон в първокласния салон. — Кажете на Гуен да дойде в кабината! — каза той, когато една от стюардесите се обади.

Той продължаваше да се смее, когато вратата се разтвори и се появи Гуен Мейгън. Димирест ѝ прочете съобщението с описанието на мисис Куонсет.

— Има ли такава?

Гуен поклати глава:

— Аз все още не съм била в туристическия салон.

— Върви тогава и виж дали има такава бабе. Няма да е трудно да се открие.

— Ако я откроя, какво трябва да направя?

— Нищо. Ела ни събщи.

Гуен излезе. Когато се върна след няколко минути, тя се смееше като останалите.

Димирест се извърна на стола си.

— Какво, откри ли я?

Гуен кимна:

— Да, на място 14-Б. Тя е точно такава, каквато я описват, даже още по-смешна.

— Колко е годишна? — попита вторият пилот.

— Най-малко седемдесет и пет, а може би — по-близо до осемдесетте. Сякаш е изскокнала от роман на Дикенз.

Ансън Харис подхвърли през рамо:

— Или като героиня от „Аресиник и стари дантели“.

— Наистина ли е гратисчийка, капитане?

Харис сви рамене:

— Така предадоха от земята. Ето защо вашето преброяване не съвпаднаше с броя на продадените билети.

— Това лесно ще се провери — предложи Гуен. — Мога да се върна и поискам да видя билета ѝ.

— Не — каза Върнън Димирест. — Нека не стигаме дотам.

Другите го изгледаха с любопитство, доколкото им позволяваше тъмнината в кабината. След миг Харис върна погледа си към приборите пред себе си. Сай Джордън се наведе над своите диаграми с гориво.

— Гуен, почакай малко — каза Димирест и прочете още веднаж съобщението от земята. — Всичко, което се иска от нас, е да проверим дали старата дама се намира на борда. Да, на борда е и точно това ще предам на диспечера. Предполагам, ще се разпоредят да я чакат в Рим. Не бихме могли да направим нещо, дори и да желаем. Но след като старицата е успяла да се качи и след като няма да се връщаме обратно заради нея, защо да отравяме следващите ѝ осем часа? Да я оставим на мира. Може би малко преди да пристигнем в Рим, ще ѝ съобщим, че измамата ѝ е разкрита. Разбира се, в края на полета тя няма да го преживее като съкрушителен удар. А дотогава нека се радва на пътуването. Предложете на стара майка вечеря и я оставете спокойно да изгледа филма.

— Знаете ли — каза Гуен, като го гледаше внимателно, — има моменти, когато истински ми харесвате.

Щом Гуен излезе, Димирест, без да престава да се хили, премина на нужния канал и оповести отговора на диспечера в Клийвланд.

Ансън Харис, който беше запалил лулата си, включи на автопилот и каза сухо:

— Не знаех, че си падаш по старите дами. — Той особено натърти на думичката „стари“.

— Напротив, предпочитам по-младичките — ухили се Димирест.

— Така и чувам.

След съобщението за старата гратисчийка и отговора до земята Димирест изпадна в отлично настроение. По-отпуснат от преди, той добави:

— Обстоятелствата се променят. Твърде скоро аз и ти ще трябва да минем на не толкова младички.

— Аз съм вече в това число — Харис изпусна кълбо дим от лулата си. — От доста време.

И двамата пилоти бяха вдигнали една от слушалките си нагоре. Сега можеха да разговарят нормално и едновременно с това да чуват всички радиосигнали. Шумът на двигателите, постоянен, но не и заглушителен, им осигуряваше обстановка на уединение.

— Ти винаги си се показвал страшно праволинеен — започна Димирест. — С жена ти, искам да кажа. Не кръшкаш. При полети с преспивалия съм те гледал, че четеш книжка.

Тук Харис се усмихна:

— Защо, понякога ходя и на кино.

— Добре де, имаш ли някакви особени причини?

— Жена ми беше стюардеса — на ДС-4. Така се срещнахме. Ясно й е какво става.

Изневери, бременности, аборти и така-нататък. После стана старши отговорник и служебно научаваше за тия истории. Но независимо от това, когато се оженихме, аз й обещах — ясно какво. И го спазвам.

— И предполагам всичките тия деца, които създадохте, ти помагат?

— Сигурно.

Харис отново включи на автопилот. Докато разговаряха, очите на двамата летци, от опит и навик, следяха осветените приборни табла пред тях, отстрани и отгоре. Индикаторите щяха веднага да покажат, ако нещо на борда функционира неправилно. Но всичко вървеше нормално.

— Колко деца имате? — попита Димирест. — Шест?

— Седем — Харис се усмихна. — Четири планирахме, три извън плана. Но и така е добре.

— За тези... извънплановите... не помислихте ли да направите нещо, преди да се родят?

Харис остро го стрелна с очи.

— Аборт ли?

Върнън Димирест попита някак си импулсивно. Сам се учуди как се изпусна. Явно двата му предишни разговора с Гуен бяха повели потока на мислите му към децата въобще. Но съвсем не беше типично за него толкова много да се замисля над нещо — за нещо толкова просто и ясно като аборта на Гуен. Независимо от това реакцията на Харис го интересуваше.

— Да — каза Димирест. — Това имах пред вид.

— Не, никога! — отсече Харис и после по-меко добави: — Това е нещо, срещу което съм категорично против.

— По религиозни съображения ли? Харис отрицателно поклати глава.

— Не, аз съм агностик.

— Добре, тогава какви са ти съображенията?

— Наистина ли искаш да ги чуеш?

— Защо не? В такава дълга нощ? — отвърна Димирест.

По радиото те се заслушаха в разговора между диспечерския център и самолет на „ТУА“ за Париж, който бе излетял малко след Полет 2 на „Транс Америка“. Самолетът на „ТУА“ се намираще на няколко мили след тях и на няколко хиляди фута по-ниско. И двата самолета продължаваха да набират височина.

Повечето опитни пилоти, слушайки разговорите във въздуха с други самолети, си създаваха в съзнанието частична картина за движението около тях. Димирест и Харис прибавиха новата информация към тази, която досега бяха събрали. Когато разговорът между земята и въздуха завърши, Димирест подсети Харис:

— Хайде, разказвай!

Харис провери курса и височината и започна да тъпче лулата си.

— Много съм се занимавал с история на обществените отношения. Интересуваше ме още в колежа, а и по-късно. Може би и с тебе е така?

— Не — отвърна Димирест. — Не повече от необходимото.

— Ако прехвърлиш цялата история, едно нещо ще се набие в очите ти. Всяка частичка от човешкия прогрес е ставала възможна в резултат на единствената проста причина: извисяване положението на отделния индивид. Всеки път, когато развитието на цивилизацията е преминавало в нова фаза — по-добра, по-образована от предишната, — това е ставало, защото хората са проявявали повече загриженост за други хора, започнали са взаимно да се почитат като личности. А когато не се интересуват един от друг, настъпват времена на регрес. Даже ако прочетеш и кратката история на света, ще се убедиш в правотата на думите ми.

— Вярвам ти.

— Не е нужно. Има толкова много примери. Ние, хората, отхвърлихме робството, защото проявихме уважение към индивидуалния човешки живот. По същата причина премахнахме смъртното наказание за децата, по същата причина въведохме закона за неприкосновението на личността, измислихме правосъдие за всички или поне почти за всички. Напоследък например все повече хора се обявяват против смъртното наказание не толкова заради тези, които ще бъдат екзекутирани, а заради интересите на обществото, където отнемането на един човешки живот — живота на кой да е човек — носи непоправими вреди.

Харис млъкна. Надвеси се напред, колкото му позволяваха предпазните колани, и се загледа през тъмното прозорче на кабината в заобикалящата ги нощ. На ярката лунна светлина можеше да различи тъмните кълбести грамади на облаците под тях. При прогноза за непробиваема облачност почти до средата на Атлантика нямаше да могат да се любуват на светлините на земята. Няколко хиляди метра под тях проблеснаха светлините на друг самолет, пътуващ в противоположна посока, и после изчезнаха.

Вторият пилот Сай Джордън се протегна напред към Димирест и Харис и регулира дроселите при увеличената височина.

Димирест изчака, докато Джордън привърши, и каза недоволно на Харис:

— Между смъртното наказание и аборта има голяма разлика.

— Не е съвсем така — отвърна Харис, — ако се замислиш. Всичко се свежда до зачитане на индивидуалния човешки живот, до пътя на развитие на цивилизацията. Странното е, че има хора, които тръбят в един глас за премахване на смъртното наказание и за легализиране на абортите. Нима не виждат аномалията: в единия случай въздигат цената на човешкия живот, а в другия — жестоко я принизяват.

Димирест си спомни какво бе говорил на Гуен тази вечер. Той бавно повтори думите си:

— Едно неродено дете няма живот — няма индивидуален живот. То е само ембрион, то не е личност.

— Позволи ми да те запитам нещо? Виждал ли си някога абортирано дете? След това, искам да кажа?

— Не съм.

— На мен веднаж ми се случи. Показа ми го един познат лекар. Беше в стъкленица с формалдехид. Той си го държеше в шкафа. Не знам откъде го беше взел, но ми каза, че ако бебето беше живяло — не е било абортирано, — щеше да стане нормално дете, момченце. Вярно е, че е ембрион, както казваш, но то си е човешко същество. Имаше си всичко, съвършено оформено — личице, ръчички, краченца, пръстчета, та дори и пишка. Знаеш ли какво изпитах, като го видях? Засрамах се. Чудех се, къде съм бил аз, къде са били всички трезвомислещи и чувствителни хора, когато това беззащитно детенце е било убито? Защото това е точно убийство, макар че твърде често се боим да си послужим именно с тази дума.

— По дяволите! Не съм казал, че детето трябва да се вади толкова късно от корема на майката, когато всичко вече му е оформено!

— Знаеш ли — продължи Харис, — осем седмици след зачеването зародишът притежава всичко, което може да се намери и у едно нормално бебе. В третия месец вече зародишът има вид на бебе. Така че къде може да се прокара разделителна линия?

Димирест промърмори:

— Трябвало е да станеш адвокат, не пилот.

Но независимо от това той се замисли колко ли е напреднала Гуен и пресметна, че ако е заченала в Сан Франциско, както тя твърди, плодът трябва да е вече на осем или на девет седмици. И ако приеме изявленията на Харис за верни, значи то е напълно оформено бебе.

Беше време за поредната връзка с контролния център. Върнън пое микрофона. Бяха стигнали девет хиляди и шестстотин метра височина, почти завършваха издигането си, след няколко секунди щяха да пресекат канадската граница и щяха да полетят над южната част на Онтарио. Детройт и Уиндзор — двата града-близнаци, възседнали от двете страни границата — обикновено блестяха с милионите си ярки светлини и се виждаха от километри далечина. Днес цареше непрогледен мрак и двата града, забулени в снежни облаци, лежаха някъде вляво долу. Димирест си спомни, че летището „Детройт Метрополитън“ бе закрито малко преди тяхното излитане. Вероятно вече и двата града бяха напълно парализирани от бурята, която се движеше на изток.

Димирест знаеше, че в пътническите салони зад тях Гуен Мейгън и останалите стюардеси за втори път разнасяха напитки, а на пътниците от първа класа сервираха топли ордьоври в изящни порцеланови сервиси.

— Казах ти, че имам категорично мнение по този въпрос — каза Ансън Харис. — Не е нужно човек да е религиозен, за да вярва в човешката етика.

Димирест изръмжа:

— Или да има смахнати ексцентрични възгледи. Хора, които мислят като тебе, ще претърпят крах. Тенденцията е да се улеснят абортите. Може би дори да ги направят свободни и законни.

— Ако стане това — отвърна Харис, — значи, че правим крачка назад към пещите на Освиенцим.

— Глупости! — Димирест вдигна очи от бордовия дневник, където току-що нанесе получените данни за местонахождението на самолета. Не криеше своята раздражителност, която и без това кипваше без повод. — Съществуват милиони сериозни доводи в полза на абортите — срещу нежелани деца, които ще се родят в бедност, без надежда за добра участ,

както и в други по-особени случаи — изнасилване, кръвосмешение, лошо здраве на майката...

— Винаги ще съществуват по-особени случаи. Това е все едно да кажеш: „Добре, ще си позволим някои убийства, стига да приведете достатъчно убедителни аргументи в тяхна полза.“ — Харис с негодувание поклати глава. — Говориш за нежелани деца! Броят им може да се ограничи, ако се контролира забременяването. Днес всички имат тази възможност независимо от икономическото им положение. Но ако допуснем да се зачене дете, значи, ново човешко същество е заченато и ние нямаме моралното право да го осъждаме на смърт. А що се отнася до неговата участ, то никой от нас не знае съдбата си. Но зароди ли се веднаж живот — добър или лош — ние сме длъжни да го пазим и малцина са тези, които биха се отказали от него, колкото и да е тежък. Премахването на бедността няма да стане с избиването на неродените бебета, а с подобряване на социалните условия.

Харис помисли малко, после продължи:

— А що се отнася до икономическата страна на въпроса, икономически аргументи могат да се измислят за всяко нещо. Тази икономическа логика би ни накарала да избиваме умствено недоразвитите и монголоидите веднага след раждане, да практикуваме ефтаназия на безнадеждно болните, да прочистваме обществото от старите и ненужни хора, както правят в Африка, оставяйки ги на хиените в джунглата. Но не правим това, защото ценим човешкия живот и човешкото достойнство. Така че, думата ми е, Върнън, ако искаме наистина да има прогрес, трябва да ценим тия неща малко повече.

Стрелките на висотометрите пред всеки един от пилотите достигнаха до десет хиляди метра. Бяха вече набрали нужната височина. Ансън Харис хоризонтира самолета, а вторият пилот Сай Джордън отново се пресегна напред и регулира подаването на гориво съобразно новия режим.

Димирест кисело се обърна към Харис:

— Замъглил ти се е разсъдъкът от тези идеи. — Той осъзна, че сам бе предизвикал спора и сега, ядосан, вече съжеляваше. За да сложи край на разговора, натисна бутон за стюардесите. — Нека ни сервират ордъврите, преди пътниците от първа класа да са изгълтали всичко.

— Добра идея — кимна Харис.

Няколко минути след телефонното повикване Гуен Мейгън внесе три ароматични блюда и кафе. В „Транс Америка“, както и в повечето авиокомпании, пилотите се ползуваха с мълниеносно предимство в обслужването.

— Благодаря ти, Гуен — каза Върнън Димирест. Тя се наведе да поднесе ордъвъра на Харис и очите му потвърдиха това, което вече знаеше. Талията на Гуен бе така фина и изящна, както винаги — никакви външни изменения, каквото и да ставаше вътре в нея. По дяволите Харис и неговите бабешки разсъждения! Разбира се, че Гуен ще трябва да абортира — още щом като се върнат!

На около двадесетина метра от пилотската кабина в туристическия салон мисис Ейда Куонсет бе потънала в оживен разговор със съседа си отдясно, който се оказа симпатичен мъж на средна възраст, обоист в Чикагския симфоничен оркестър.

— Възхитително е да си музикант! Такава творческа професия! Покойният ми съпруг обожаваше класическата музика. Самият той свиреше на цигулка, любителски, разбира се.

Мисис Куонсет усещаше как по тялото ѝ се разлива приятна топлина от чашката шери, поръчана ѝ от обоиста, който сега ѝ предлагаше втора. Мисис Куонсет грейна в усмивка:

— Колко мило от ваша страна, може би е редно да откажа, но наистина бих изпила още едно шери.

Съседът ѝ отляво — човекът с тънките русоляви мустачки и кльощавия врат — се оказа по-необщителен, дори отчайващо необщителен. Неколкократните опити на мисис Куонсет да поведе разговор с него бяха отблъснати с едносрични, почти нечленоразделни отговори, докато човекът продължаваше да седи с безизразно лице и да стиска куфарчето на коленете си.

След като всички си бяха поръчали по нещо за пиене, за миг мисис Куонсет си помисли, че съседът ѝ отляво ще сломи своята неразговорливост. Но напразно. Той пое своето уиски от стюардесата, заплати с цяла шепа дребни монети, които дълго брои, и после обърна чашата на един дъх. Втората чашка шери размекна мисис Куонсет моментално и тя си каза: „Бедният човечец, вероятно си има грижи, да го оставя на мира.“

Направи ѝ впечатление обаче, че човекът с кльощавия врат внезапно застана нащрек, когато командирът на самолета след излитането правеше съобщението си за скоростта, курса, продължителността на полета и разни други неща, които мисис Куонсет рядко си даваше труда да слуша. Съседът отляво обаче веднага си записа някои данни върху опакоето на един плик, после извади една от ония карти „Определете сами местонахождението си“, раздавани от авиокомпаниите, и я разгъна върху куфарчето си. Сега той изучаваше картата и си нанасяше с молив някакви бележки, като често поглеждаше часовника си. На мисис Куонсет това ѝ се струваше като глупава детска игра, та нали си има шурман, който трябва да се грижи кога накъде да лети самолетът.

Мисис Куонсет отново насочи вниманието си към обоиста, който ѝ разказваше как неотдавна, слушайки от концертната зала Брукнеровата симфония, забелязал, че докато духовата секция свирела „пом-тиди-пом-пом“, виолончелите свирели „аа-дидли-аа-даа“. За да илюстрира примера си, той изпя двете парчета.

— Наистина ли! Изключително интересно! Никога не съм и помисляла за това — възкликна мисис Куонсет. — Моят покоен съпруг щеше да е истински щастлив да се запознае с вас, макар че вие сте толкова по-млад.

Беше почти изпила втората чаша шери и се чувствуваше великолепно. Какъв чудесен полет избрах, мислеше си тя, чудесен самолет и екипаж, стюардесите са учтиви и услужливи, пътниците — приятни с изключение на човека отляво, но той е без значение. Скоро ще сервираат вечеря, а после, както беше подочула, щяха да прожектират филм с Майкъл Кийн, един от любимите ѝ актьори. Какво повече може да желае човек от живота?

Мисис Куонсет се заблуждаваше, като смяташе, че в пилотската кабина има шурман. Такъв нямаше. „Транс Америка“, както и повечето големи авиокомпани, не използваше шурман дори в презокеанските си рейсове, тъй като в съвременните реактивни самолети съществуваша множество радари и системи за радиоуправление. Пилотите благодарение на постоянната връзка със земята и указанията от диспечерските центрове осъществяваха навигацията на самолета.

Всъщност, ако на борда на Полет 2 имаше както едно време шурман, неговите изчисления върху картата за местонахождението на самолета щяха поразително да съвпадат

с тези, които Гереро изчисляваше грубо и приблизително. Още преди няколко минути той пресметна, че приближават Детройт. Беше прав. Знаеше, защото командирът в своето съобщение към пътниците бе обявил, че оттук нататък маршрутът им ще премине над Монреал, Фредерикстън, Ню Брънсуик, Кейп Рей и после Сент Джон, Нюфаундланд. Капитанът достатъчно го улесни, като оповести дори скоростта на самолета във въздуха и на земята и с това спомогна за още по-голямата точност на Гереровите изчисления.

Според неговите пресмятания, те щяха да прелетят над източните брегове на Нюфаундланд след около два часа и половина. Вероятно дотогава капитанът щеше да направи ново съобщение към пътниците и ако се наложеше, Гереро щеше да коригира някои неточности в своята карта. След това, съгласно предварителния план, Гереро щеше да почака още час, за да даде възможност на самолета да навлезе навътре над Атлантика, и тогава щеше да дръпне шнура на куфарчето си и възпламени динамитния заряд. В предчувствието си за този миг пръстите му, които държаха куфарчето, конвулсивно се стегнаха.

Сега, когато кулминационният момент бе толкова близо, той нямаше търпение да го дочака. А може би, помисли си той, няма да издържи до определеното време. След като веднаж преминал над Нюфаундланд, можеше всеки момент да пристъпи към действие.

След чашата с уиски Гереро се поуспокои. Въпреки че част от първоначалното му напрежение изчезна още като стъпи на борда, скоро след излитането отново го обхвана притеснение, особено когато тая стара лисица до него се опита да завърже разговор. Д.О. Гереро не желаше да разговаря — нито сега, нито въобще; всъщност никакви повече разговори с никого в този живот. Единствено искаше да се отпусне и да мечтае за тристата хиляди долара, по-голяма сума той никога в живота си не бе притежавал, да помечтае за парите, които щяха да изплатят на Инес и на децата само след няколко дни.

В тоя момент още едно уиски щеше да му се отрази добре, но нямаше с какво да го купи. След неочаквано голямата сума, която плати за застраховката си, едва му бяха останали дребни пари за едно питие. Ще мине и без второ.

Както и преди той затвори очи. Опита се да си представи Инес и децата, когато научат за парите. Сигурно щяха да му бъдат благодарни за всичко, което е направил за тях, макар че никога нямаше да узнаят, че той бе жертвувал себе си, собствения си живот заради тях. А може би ще се досетят. В такъв случай той се надяваше правилно да изтълкуват постъпката му, макар че от личен опит знаеше, че често хората реагират изумително неочаквано и странно на добрини, сторени за тях.

Необяснимо защо: колкото и да си мислеше за Инес и децата, не можеше да си представи лицата им. Сякаш мислеше за хора, които никога не бе познавал.

За да разсее това, той започна да извиква във въображението си доларови банкноти с цифрата три, последвана от безкрайни нули. След малко като че ли се отпусна в дрямка, защото, щом отвори очи, бързо погледна часовника си — двадесет минути бяха изминали и една стюардеса се накланяше от пътеката. Стюардесата — красива брюнетка, която говореше с английски акцент — се обърна към него:

— Готови ли сте за вечерята, сър? В такъв случай разрешете ми да вдигна куфарчето ви!

Почти от първия миг, в който се среща с адвоката Блийт Фриймантъл, оглавяващ делегацията на медоуудските жители, Мел Бейкърсфелд изпита към него инстинктивна неприязън. А сега, десетина минути, откакто стояха в кабинета му, тази неприязън прерасна в нескривано отвращение.

Изглежда адвокатът нарочно се държеше възможно най-противно и оскърбително. Още преди разговорът да започне, Фриймантъл подхвърли злобната си реплика, че не е дошъл за „празни приказки“, която Мел успя кротко да парира, макар че му стана неприятно. Оттук нататък всеки опит за обяснение на Мел бе посрещан със същата грубост и скептичност. Инстинктът му подсказваше, че този човек съзнателно се стреми да го предизвика с надеждата Мел да излезе от кожата си и направи невъздържани изказвания в присъствието на пресата. Но ако наистина такава беше стратегията на адвоката, Мел нямаше да се хване на въдицата му. С доста големи усилия той запази своя благоразумен и учтив тон.

Фриймантъл се възбунтува срещу, както той се изрази, „коравосърдечното безразличие на ръководството на летището спрямо здравето и благополучието на неговите довереници, жителите на Медоууд“.

Мел отвърна, че нито летището, нито авиокомпаниите, които го ползват, проявяват коравосърдечие или безразличие.

— Напротив, ние сме съгласни, че шумът наистина представлява проблем, и правим всичко възможно по силите ни да се справим с него.

— Тогава вашите сили са жалки и нищожни! И какво сте направили? — Адвокатът Фриймантъл заяви: — Доколкото моите клиенти и аз виждаме — и чуваме — не правите нищо освен празни обещания, които не спазвате. Съвършено ясно е, че никой тук и пет пари не дава, ето защо сме решили да стигнем до съд.

Мел възрази, че това обвинение е невярно. Обясни, че съществува подробно изработена програма, съгласно която се избягват стартове от писта две-пет, насочена точно към Медоууд, винаги когато могат да се използват други писти. Така че писта две-пет се ползува само при кацане, което причинява значително по-слаб шум, макар че този вариант намалява цялостната ефикасност на летището. Освен това пилотите от всички аеролинии са инструктирани да спазват мерките за намаляване на шума при излиталия над Медоууд и да завиват непосредствено след отделяне от земята, преди да достигнат селището. Диспечерите на въздушното движение им съдействуват в това отношение.

— Би трябвало да разберете, мистър Фриймантъл — добави Мел, — че това съвсем не е първата ни среща с жителите на селището. Обсъждали сме общите си проблеми много пъти.

— Но вероятно при тези срещи — отрязва го Елийт Фриймантъл — не се е говорело достатъчно открито в очите.

— Открито или не, вие вероятно сега се опитвате да наваксате?

— Възнамеряваме да компенсираме много неща — изгубено време, разпилени усилия и недобросъвестност — последното не от страна на моите клиенти.

Мел реши да не отговори. Нищо не можеше да се постигне и за двете страни с подобна разправа, освен, може би, рекламна гласност на Елийт Фриймантъл. Мел забеляза, че моливите на репортерите препускаха по бележниците им. Единственото нещо, което

адвокатът ясно проумяваше, бе как да предложи жив материал за пресата.

Мел реши, колкото му е възможно по-скоро в рамките на вежливостта, да сложи край на тези разговори. Той остро усещаше присъствието на Синди, която все още седеше така, както я бе заварила делегацията, макар сега да изглеждаше отегчена, което неизбежно ставаше, щом се заговореше по въпроси, свързани с летището. Този път обаче Мел й съчувствуваше. Като се има пред вид сериозността на това, което двамата разискваха, случаят Медоуд бе наистина досадно вмешателство.

Освен това Мел не преставаше да се безпокои за Кийт. Мислеше си какво ли става с него сега в радарната зала? Не трябваше ли да настоява Кийт да напусне дежурството си тази вечер и да продължат започнатия разговор, който — до момента, когато ги прекъсна ръководителят на полетите — сякаш бе тръгнал в желаната насока. Може би и сега не беше съвсем късно... После и Синди, а наистина тя има право на предимство пред Кийт, а ето че този хаплив като оса адвокат Фриймантъл продължава да се пени...

— След като вие сам споменахте за мерките за намаляване на шума — саркастично запита Елиът Фриймантъл, — бих искал да ви запitam какво става с тях тази вечер?

Мел въздъхна.

— Навън вилнее буря вече три дни. — Погледът му обхвана останалите хора в делегацията. — Сигурен съм, че всички сте я усетили. Тя създава извънредни затруднения.

Той обясни за задръстването на писта три-нула, временната необходимост да се излита от писта две-пет и неизбежния шум над Медоуд.

— Разбираме всичко това — заговори един от делегацията. Той бе човек с груба челюст, оплешивяващ, когото Мел бе виждал при други обсъждания на този въпрос. — Знаем, че има буря, мистър Бейкърсфелд. Но ако живеете точно отдолу и знаете защо самолетите минават над вас, от това не ви става по-добре, независимо има ли буря, или не. Между впрочем името ми е Флойд Занета. Аз бях председател на събранието...

Елиът Фриймантъл ловко го прекъсна.

— Извинете ме, но преди да продължим, трябва да изтъкнем още едно обстоятелство. — Явно адвокатът нямаше намерение да дава свобода на хората от делегацията, макар и за малко Той се обърна към Мел и хвърли бегъл страничен поглед към журналистите. — Не е единствено шумът, който изпълва домовете и треци в ушите на жителите от Медоуд, макар че това само по себе си е ужасно — той разбива нервите, руши здравето, лишава дечицата от така необходимия им сън. Съществува и физическа инвазия...

Тук Мел го прекъсна:

— Сериозно ли предлагате като единствен изход на създалата се днес ситуация да се закрие летището?

— Не само че предлагам това, но и ще ви заставим да го направите! Преди миг споменах за физическа инвазия върху живота на гражданите. Ето това ще докажа пред съда от името на моите доверители. И ние ще спечелим!

Останалите членове на делегацията, включително и Флойд Занета, кимнаха в негова подкрепа.

Давайки възможност на думите си да постигнат желанието от него ефект, Елиът Фриймантъл се размисли. Реши, че е стигнал достатъчно далеко. Разочарова го това, че въпреки зловните си усилия, не можа да накара генералния директор на летището да избухне. Същата техника той бе използвал и преди, често с успех; тази техника наистина бе добра, защото избухливите хора неизменно експлодираха в присъствие на печата, което бе и

главната цел на Фриймантъл. Но Бейкърсфелд, макар и видимо отегчен, бе достатъчно ловък, за да не попадне в този капан. Нищо, няма значение, мислеше си Елиът Фриймантъл. Все пак той успя. Видя как репортерите прилежно записваха всяка негова дума, а неговите думи (като се махне подигравателния и заядлив тон) добре щяха да звучат в печата, дори по-добре, помисли си той, от предишната му реч на събранието.

Разбира се, Фриймантъл си даваше сметка, че всичките разговори тук са само словесно жонглиране. От тях нищо нямаше да излезе. Дори да успееш да склонят генералния директор на летището Бейкърсфелд на своя страна — което беше почти невероятно, — той самият нищо не можеше да предприеме. Летището беше факт, то съществуваше реално и нищо не можеше да промени тази реалност — такава, каквато е и където е. Не, целта на неговото посещение тази вечер тук бе донякъде да привлече общественото внимание, но главно (от гледна точка на адвоката Фриймантъл) да убеди жителите на Медоуд, че са си избрали решителен защитник, така че потокът от договорни формуляри (както и паричните чекове) да не спира да се лее към кантората на Фриймантъл и Сие.

Колко жалко, мислеше си Фриймантъл, че цялата тълпа от медоудски жители, която чакаше долу, не можа да го чуе как самоотвержено атакува заради тях този Бейкърсфелд. Но затова пък ще прочетат словото му в утрешните вестници. Освен това Елиът Фриймантъл съвсем не смяташе, че разговорът в момента ще бъде последната точка от тазвечершната програма на летището. Той бе вече обещал на телевизионните екипи, които чакаха долу, че след разговорите с директора ще направи публично изявление. Надяваше се, че телевизионните камери са вече разставени в централната зала и макар че тоя негър, полицейският лейтенант, забраняваше всякакви демонстрации, Фриймантъл щеше ловко да превърне своето изявление пред телевизията в успешна демонстрация.

Само преди миг Елиът Фриймантъл спомена, че ще поведе съдебен процес — и както бе успял по-рано тази вечер да убеди жителите на градчето, този процес щеше да бъде основната му дейност в защита на техните интереси. „Моето призвание е законът — беше им казал той. — Законът и нищо друго.“ Това, разбира се, не беше истина. Но политиката на Фриймантъл можеше да се извърща и огъва според изискванията на случая.

— Какви съдебни действия ще предприемете — посочи Мел Бейкърсфелд, — това си е ваша работа. Все пак бих ви припомнил, че съдът поддържа правото на летищата да действуват независимо от съседните селища, тъй като представляват обществена необходимост и удобство.

Веждите на Фриймантъл се стрелнаха нагоре:

— Аз не съм очаквал, че вие също сте адвокат.

— Аз не съм адвокат и съм сигурен, че съзнавате този факт.

— Напротив, за момент почнах да се колебая — подигравателно се ухили Фриймантъл. — Защото аз съм адвокат, и то с известен опит. Също така искам да ви изтъкна, че съществуват съдебни прецеденти в полза на моите доверители. — И както пред събранието, той изстреля внушителен поменик от съдебни дела — „САЩ срещу Козби“, „Григз срещу Алигени“, „Торнбърг срещу Портланд“, „Мартин срещу Сиатъл“.

Това развесели Мел, макар да не го показа. Той бе запознат с тези дела. Познаваше и други, с драстично различни решения, за които Елиът Фриймантъл или не знаеше, или предпазливо бе предпочел да не спомене. Мел подозираше, че второто е по-вероятно, но нямаше намерение да се впуска в съдебен спор. Това щеше да стане, ако и когато му дойде времето, в съда.

И все пак Мел не виждаше защо трябва да оставя адвоката, когото сега още по-яростно ненавиждаше, да си прави каквото си ще. Като се обърна към цялата делегация, Мел обясни защо се стреми да избягва съдебни разpravии, но добави:

— Тъй като сме се събрали, бих искал да ви кажа някои неща по въпроса за летищата и шума изобщо.

Забеляза, че Синди започна да се прозява.

Фриймантъл моментално реагира:

— Съмнявам се, че това ще ни е нужно. Следващата стъпка от наша страна...

— Ооо! — Мел реши да изостави своя мек тон и заговори настъпателно: — Означава ли това, че след като аз ви изслушах търпеливо, вие и вашата делегация не сте готови да ми отвърнете със същата учтивост?

Занета, който бе проговорил и преди, изгледа останалите:

— Струва ми се, трябва...

Мел го прекъсна остро:

— Нека мистър Фриймантъл отговори.

— Наистина няма смисъл — адвокатът се усмихна ласкаво — да се повишава глас или да се държим непристойно.

— В такъв случай, защо вършехте точно тези две неща, откакто влязохте в кабинета ми?

— Ъх, аз не мисля...

— Аз пък мисля!

— Не чувствувате ли, че почвате да губите самообладанието си, мистър Бейкърсфелд?

— Не! — усмихна се Мел. — Мъчно ми е, че ще ви разочаровам, но не е така. —

Усещаше, че бе взел преднина, сварвайки адвоката неподготвен за такъв отпор. Сега той продължи: — Вие наговорихте доста приказки, мистър Фриймантъл, и не всички с учтив тон. Има някои неща, които аз бих искал да се отбележат. Сигурен съм, че ако не някой от вас, то поне пресата ще прояви интерес и към двете страни.

— О, не че ние не проявяваме интерес! Само че всичките тия блудкави извинения сме ги чували и преди. — Както винаги, Елиът Фриймантъл бързо се съвземаше. Но пред себе си той беше длъжен да признае, че първоначалното меко държане на Бейкърсфелд беше приспало неговата бдителност и острата контраатака го порази неочаквано. Изведнъж осъзна, че генералният директор на летището е по-проницателен, отколкото той предполагаше.

— Не съм споменал, че ще поднасям извинения — подчерта Мел. — Става дума за един общ поглед върху шума и ситуациите на летището.

Фриймантъл сви рамене. Напрягаше мисълта си да открие някакъв нов подход, важен и любопитен за пресата, за да отклони вниманието от себе си. Но в момента не виждаше как да предотврати станалото.

— Дами и господа — започна Мел, — когато влязохте тази вечер, се заговори за откровени и пряки разговори от двете страни. Мистър Фриймантъл използва своя шанс. Сега аз ще бъда също толкова откровен.

Мел усети, че бе изцяло спечелил вниманието на двете жени и четиримата мъже в делегацията, както и на журналистите. Дори Синди тайно го наблюдаваше. Той продължи да говори кротко:

— Всички тук знаят или поне би трябвало да знаят мерките, които предприехме на международното летище „Линкълн“, за да облекчим живота на хората в околностите на

летището от гледна точка на шума. Някои от тези мерки вече се споменаха, съществуват и други, като например използването на отдалечени площадки за изпробване на двигатели, и то само в определени часове на деня.

Елиът Фриймантъл, който неспокойно се въртеше на стола си, го прекъсна:

— Но вие признахте, че тези така наречени системи на практика не се прилагат.

— Не съм признал нищо подобно — сръза го Мел. — В повечето време те се прилагат, въпреки възможните компромиси. Признах, че тази вечер не се прилагат поради изключително тежките атмосферни условия. Ако говорим честно, и аз да съм пилот, в такова време при излитане не бих намалил мощността на двигателите. Подобни ситуации неизбежно ще се повтарят от време на време.

— През всичкото време!

— Не, сър! И моля ви, позволете ми да довърша! — Без да спира, Мел продължи: — Фактите са следните: летищата — тук и навсякъде — вършат почти всичко, което е по силите им, за намаляване на шума. Може би няма да ви се хареса и не всеки в нашия бизнес го признава, но истината е такава: едва ли някой би могъл нещо повече да направи. Не може да накараш едно чудовище, тежащо стотици тонове, с мощни двигатели да се движи на пръсти. Когато огромен реактивен самолет каца или излита, неизбежно ще разтърсва адски хората, които са наблизко. — По устните на някои пробегнаха бързи усмивки, но Фриймантъл седеше намръщен. — И ако имаме нужда от летища — а явно имаме, — някой някъде ще трябва да се примири с шума или да се премести.

Сега беше ред на Мел да забележи как писалките на репортерите бързо препускаха по листовете.

— Вярно е също така — продължи Мел, — че авиоконструкторите работят върху приспособления за заглушаване на шума, но — ще бъда откровен с вас — малцина хора в самолетната индустрия гледат сериозно на този проблем и наистина не полагат за него максимални старания, както при разработката на някой нов модел. При най-добрия случай новите мерки ще бъдат палиативни. Ако не ми вярвате, нека ви припомня, че макар и камионите да съществуват много по-дълго от самолетите, никой досега не е изобретил за тях наистина ефективен заглушител. Още нещо трябва да се има пред вид: докато се измисли някакъв приличен заглушител за един реактивен двигател, ще влязат в употреба нови, още помощни реактивни двигатели, които, дори с вградени заглушители, ще бъдат по-шумни от досегашните. Както виждате — добави Мел, — аз съм абсолютно искрен.

Една от жените в делегацията глухо промърмори:

— Да, наистина сте напълно искрен.

— Това ме кара да погледна в бъдещето — продължи Мел. — Идват нови модели, нови поколения реактивни самолети-бегемоти като „Локхийд 500“, които скоро ще се включат в редовни полети. А след тях — свръхзвуковите транспортни самолети — „Конкорд“ и други. Тези като „Локхийд 500“ не са свръхзвукови-това означава, че те няма да надвишават скоростта, на звука и техният шум ще е малко по-голям от този на досегашния.

Свръхзвуковите ще имат изключително шумни двигатели и още — звуковият гръм, който ще се получава при преминаването на звуковата бариера. И тогава ще имаме истински проблем с шума, много по-страшен от сегашния. Може би сте чели или слушали — както и аз — оптимистичните прогнози, че звуковият гръм ще става високо над градовете и летищата и въздействието му върху земята ще бъде минимално. Не вярвайте в това! Беда застрашава всички нас, хората на земята, хора като мен, които управляват летища и авиокомпаниии,

инвестирали милиони долари за съоръжения. Те трябва непрекъснато да се използват, иначе ще банкрутираме. Вярвайте ми, ще дойде време, когато ще мечтаем за този шум, който не понасяме в момента.

— И така, какво предлагате на моите доверители? — саркастично запита Елиът Фриймантъл. — Още отсега ли да постъпят в приютите за душевно болни, или да почакаат, докато вие и вашите бегемоти ги прогоните оттук?

— Не! — твърдо отговори Мел. — Не казвам такова нещо! Просто споделям чистосърдечно, както вие самият пожелахте. Не предлагам готови отговори. Нито пък правя обещания, които летището няма да изпълни. Казвам също, че според мен шумът по летищата ще се увеличава. Искане ми се да ви напомня, че проблемът не е нов: той съществува, откакто съществуват влаковете и откакто към тях се присъединиха камионите, автобусите и автомобилите. Същият проблем възникна, когато през населените места започнаха да се прокарват автостради или когато започнаха да се строят летища и да се разрастват. Всичко това се прави за доброто на хората — поне така мислим ние, — те създават шум и независимо от усилията ни ще продължават да го създават. Камиони, влакове, автостради, самолети — всичко това съществува. Те са станали част от нашия живот и докато не променим своя начин на живот, длъжни сме да се примиряваме с техния шум.

— С други думи, моите клиенти трябва да се откажат от всяка идея за спокойствие, несмушаван сън, уединение и тишина до края на живота си?

— Не — каза Мел. — Мисля, че ще трябва да се преместят. Не говоря официално, разбира се, но съм убеден, че в последна сметка летищата ще са принудени да хвърлят милиони и да откупят населените места наоколо им. Много от тези райони ще се превърнат в индустриални зони, където шумът ще е без значение. Естествено, ще се предложат разумни компенсации на тези, които са притежавали домове близо до летища и са били принудени да ги напуснат.

Елиът Фриймантъл стана и подкани останалите от делегацията да го последват.

— Последните ви думи — обърна се той към Мел — са единственото разумно нещо, което чух тази вечер. Но компенсацията може да се изплати и по-рано, отколкото очаквате, и в много по-голям размер. — Фриймантъл кимна отривисто. — Ще се срещнем отново в съда.

Той излезе и останалите го последваха.

През вратата към антрето Мел чу как една от жените възкликна:

— Вие бяхте възхитителен, мистър Фриймантъл. На всички ще разкажа.

— А, благодаря ви, благодаря...

Гласовете затихнаха. Мел тръгна към вратата, за да я затвори.

— Съжалявам, че така се получи — обърна се той към Синди. Сега двамата бяха отново сами и той не знаеше какво още биха могли да си кажат.

Синди отвърна ледено:

— Напълно в твоя стил. Трябвало е да се ожениш за летище.

В това време Мел забеляза, че един от репортерите, Томилсън от „Трибюн“, се бе върнал в приемната.

— Мистър Бейкърсфелд, може ли да ви видя за момент?

— Какво има? — уморено попита Мел.

— Останах с впечатлението, че не сте във възторг от мистър Фриймантъл?

— Ще ме цитирате ли?

— Не, сър.

— Тогава впечатлението ви не ви лъже.

— А може би това ще представлява интерес за вас! — каза репортерът.

И той му подаде екземпляр от писмените договори, които Елиът Фриймантъл беше раздал по време на събранието на жителите от Медоууд.

— Как ви попадна това? — попита Мел, след като го прочете.

Репортерът му обясни.

— Колко хора присъствуваха на събранието?

— Преброих ги. Грубо, шестстотин.

— И колко от тези договори бяха подписани?

— Не зная със сигурност, мистър Бейкърсфелд, но струва ми се сто и петдесет бяха подписани и върнати. Много от присъстващите казаха, че ще изпратят своите договори по пощата.

Мел мрачно се замисли: сега той си обясни театралното позиране на Елиът Фриймантъл, разбра защо и на кого адвокатът се е стремил да направи впечатление.

— Предполагам, че вие правите същата аритметика, която направих и аз? — попита репортерът Томилсън.

Мел кимна.

— Получава се прилична сума.

— Наистина не бих възразил на мен да ми се падне част от нея.

— Може би ние с вас сме си избрали погрешни професии? Вие ли пишете за събранието в Медоууд?

— Да.

— И нима никой от присъстващите не забеляза, че цялостният законен хонорар на адвоката ще достигне най-малко петнайсет хиляди долара?

Томилсън поклати глава:

— Или не са се сетили за това, или пък им е все едно. Освен това Фриймантъл е личност, хипнотизатор дори, бих казал. Те го гледат в устата като омагьосани.

— Ще споменете ли това в репортажа си? — и Мел му върна договора.

— Разбира се, но не се учудвайте, ако не се появи във вестника. Ще го задраскат от редакцията. Много са предпазливи с професионални съдебни проблеми. Освен това от юридическа гледна точка тук няма нищо нередно.

— Не, разбира се — отвърна Мел, — но това е неетично и едва ли ще се хареса на адвокатската колегия. Но не е незаконно. Обществеността на Медоууд трябваше да си наеме един адвокат, който да защитава интересите не на отделни личности, а на селището. Но ако хората са лековерни и искат адвокатите да разбогатяват, това си е тяхна работа.

— Мога ли да цитирам част от думите ви? — ухили се Томилсън.

— Вие влязохте с думите, че вестникът ви няма да печата това, което говорим, спомняте ли си?

— О'кей.

Ако можеше да допринесе някаква полза, Мел би замълчал и оставил да го цитират. Но знаеше, че е безсмислено. Знаеше също, че адвокати като Фриймантъл кръстосват из цялата страна, подписват договори с групи хора и после тормозят летища, авиолинии и понякога — пилоти.

Мел не беше против съдебните разправи: всеки имаше право на съдебна защита. Но за съжаление в много случаи хората биваха подвеждани, залъгвани с празни надежди; цитираха им като примери внушително-звучащи, но едностранчиви извадки от съдебни процеси, като тези, които Елиът Фриймантъл ползуваше тази вечер. В резултат на това в съда се завеждаха безброй дела — скъпи и времеемки процеси, повечето предварително осъдени на провал, от които само ангажираните адвокати изплуваха като победители.

Ако бе научил Мел тези факти от Томилсън преди, той щеше да насочи думите си към делегацията, да наостри вниманието им към Елиът Фриймантъл, да ги предупреди в какво несигурно начинание се впускат. Сега бе твърде късно.

— Мистър Бейкърсфелд — каза репортерът от „Трибюн“, — бих искал да ви запитам още нещо — за летището въобще. Ако ми отделите няколко минути...

— Във всяко друго време — с удоволствие! — Мел вдигна ръце безпомощно. — Но точно в момента са ми се струпали петнайсет неща наведнъж.

— Ясно. Все пак ще се навъртам тук още малко. Дочувам, че шайката на Фриймантъл мъти нещо долу. Така че по-късно, ако се удаде възможност...

— Ще направя каквото мога — отговори Мел, макар че нямаше намерение да се задържа повече на летището тази вечер. Той уважаваше желанието на Томилсън да се разрови под повърхността на всеки проблем, който описваше, но на Мел му бе дошло до гуша от делегации и репортери в една вечер.

А що се отнася до това, което Фриймантъл и хората от Медоуд „мътят долу“, Мел реши да го остави на грижите на лейтенант Ордуей и неговите полицаи.

Когато Мел затвори вратата след репортера, Синди стоеше права и надяваше ръкавиците си. Тя подхвърли кисело:

— Петнайсет неща наведнъж, така май каза. Каквито и да са останалите четиринайсет, сигурна съм, че ще са с предимство пред мен!

— Приказки! — запротестира Мел. — Ти отлично го знаеш. Вече ти се извиних. Не съм очаквал, че така ще се случи — или поне не всичко наведнъж.

— Но това ти доставя удоволствие, нали? Всичко това. Много повече държиш на тези неща, отколкото на мен, на дома, на децата, на благовъзпитаното общество.

— Ах! — възкликна Мел. — Чудех се кога ще опреш до това! По дяволите! Защо отново започваме борба! Нали разрешихме въпроса, така ли е? Не бива отново да влизаме в престрелка!

— Не — каза Синди. Изведнъж я обхвана униние. — Разбира се, не!

Последва неловка пауза. Мел пръв я наруши:

— Слушай, разводът е доста сложно нещо и за двама ни. За Роберта и Либи също. Ако имаш някакви колебания...

— Нали приключихме вече с този въпрос?

— Да, но ако искаш, може да го обсъдим още петдесет пъти.

— Не желая — Синди решително разтърси глава. — Не изпитвам никакви колебания. Нито пък ти, нали?

— Не — отговори Мел. — Боя се, че и аз.

Синди понечи да каже нещо, но се спря. Готвеше се да разкаже на Мел за Лайънъл Ъркът, но реши, че не е нужно. Имаше достатъчно време Мел сам да разкрие този факт. А що се отнася до Дерик Идън, за когото Синди мислеше през цялото време, докато делегацията от Медоуд беше в кабинета, тя нямаше никакво намерение да разкрива неговото съществуване нито на Мел, нито на Лайънъл.

На вратата се чу почукване — леко, но отчетливо.

— О, боже! — промърмори Синди. — Няма ли поне минутка спокойствие?

Мел раздражено се провикна:

— Кой е?

Вратата се отвори.

— Самата аз — каза Таня Ливингстън. — Мел, имам нужда от твоя съвет... — Щом видя Синди, тя се закова. — Извинявайте. Мислех, че си сам.

— Ще бъде сам — отвърна Синди, — само след няколко секунди.

— Прощавайте много! — Таня пламна. — Ще дойда по-късно, мистър Бейкърсфелд. Не искам да ви безпокоя.

Синди изгледа от горе до долу Таня, все още в униформата на „Транс Америка“.

— Време беше някой да ни обезпокои — каза Синди. — Едва минаха три минути, откакто излязоха последните хора отгук, а повече от три минути ние никога не сме бивали заедно. — Тя се обърна към Мел. — Така ли е?

Той поклати глава, без да отговори.

— А между другото — Синди отново се обърна към Таня, — любопитно ми е да узная откъде сте толкова сигурна коя съм аз?

За миг Таня бе изгубила обичайното си самообладание. Дошла вече на себе си, тя леко се усмихна:

— Струва ми се, че отгатнах. Синди вдигна вежди.

— Значи ли, че и аз трябва да направя същото? — тя погледна към Мел.

— Не! — каза той и ги представи една на друга.

Мел чувствуваше, че Синди мислено оценява Таня. Той ни най-малко не се съмняваше, че жена му си е съставила определено заключение за отношенията му с Таня. Отдавна се беше убедил, че интуитивните оценки на Синди за връзките между мъже и жени са изумително точни. Освен това сигурен беше, че начинът, по който представи Таня, го е издал. Съпрузите обикновено твърде добре познават всички нюанси в речта на партньора си и трудно можеха да прикрият каквото и да било. Дори нямаше да се изненада, ако Синди отгатне за срещата му с Таня по-късно през нощта, макар че, мислеше си той, това бе все още в сферата на въображението.

Всъщност, каквото и да разбере или отгатне Синди, нямаше Значение. В края на краищата тя бе тази, която поиска развод, тогава защо ще възразява срещу някоя друга жена в живота на Мел? А какво означаваше Таня за самия него, той все още не знаеше. Но това са логични разсъждения, помисли си Мел. А жените — включително Синди, може би и Таня — рядко биват логични.

Последната му мисъл се оказа вярна.

— Трябва да си щастлив — заговори Синди с фалшива нежност, — че не те посещават само скучни старчески делегации със своите проблеми. — Тя изгледа Таня. — Вие също ли казахте, че имате проблем?

Таня невъзмутимо издържа на погледа ѝ.

— Казах, че идвам за съвет.

— А, така ли? Какъв съвет? По работа, личен?... Или вече забравихте?

— Синди — остро я срязва Мел, — престани! Нямаш право...

— За какво нямам право? И защо да престана? — гласът ѝ бе подигравателен.

Струваше му се, че този разговор ѝ носи някакво перверзно удовлетворение. — Нима не си ми повтарял непрекъснато, че не проявявам интерес към твоите грижи? Сега съм цялата в слух да чуя проблема на твоята приятелка... ако въобще съществува такъв.

Таня стегнато заговори:

— Идвам във връзка с Полет 2 — после добави: — Това е рейсът за Рим на „Транс Америка“, мистър Бейкърсфелд. Излетя преди час.

— Какво има около Полет 2? — запита Мел.

— Да ви кажа истината — подвоуми се Таня, — не съм напълно сигурна.

— Продължавайте — насърчи я Синди, — измислете нещо.

— Млъкни! — скастри я Мел и се обърна към Таня. — Какво има?

Таня хвърли поглед към Синди и после му предаде разговора си с митническия инспектор Стандиш. Описа му човека, който подозрително притискал куфарчето си, и съмненията на Стандиш.

— И се качи на борда на Полет 2?

— Качи се.

— Дори да е контрабандист — каза Мел, — това засяга италианците. Нашите митници не се интересуват. Те са за принципа: всяка страна да се грижи за себе си.

— Знам това. Така мисли и нашият РПП. — Таня предаде разговора си с ръководителя

на пътнически превози, завършил с припряните, но твърди думи: „Забрави за случая.“

Мел беше озадачен.

— Добре де, не разбирам тогава защо...

— Казах ви, че не съм сигурна, може би съм постъпила глупаво. Но мисълта за този човек не ме оставя на мира и започнах да проверявам...

— Какво да проверяваш?

И двамата бяха вече забравили присъствието на Синди.

— Инспектор Стандиш ми каза, че съмнителният пътник с дипломатическото куфарче се е качил почти последен на самолета. Сигурно е било така, защото аз бях на изхода и съм пропуснала да забележа една стара жена... — Тя се коригира: — Но това няма значение. Както и да е, преди няколко минути отидох при контролора на изхода за Полет 2 и заедно прегледахме списъците и билетите. Той не можа да си спомни човека с куфарчето, но се спряхме на пет имена.

— И после?

— Водена просто от някакво предчувствие, позвъних на нашите регистрационни гишета да видят дали там си спомнят нещо за някой от тези петимата. На гишетата на летището никой не им е обърнал внимание. Но в града един от чиновниците си припомни за човека с куфарчето. Не си спомнял името му, но описанието съвпадна напълно.

— Аз все още не виждам какво има толкова необикновено. Той е трябвало някъде да се регистрира и се е регистрирал в града.

— Да, но чиновникът го е запомнил, защото му е направило впечатление, че пътникът не носи никакъв багаж, освен куфарчето си, и бил ужасно нервен.

— Много хора нервничат преди полет... — изведнъж Мел замълча и се намръщи. — Пътува за Рим, без никакъв багаж?!

— Точно така. Освен малкото дипломатическо куфарче, което инспектор Стандиш е забелязал. Чиновникът в града го нарече дори чанта.

— Но кой тръгва на такъв път без багаж? Изглежда ненормално.

— Аз също си помислих — Таня отново се двоумеше. — Ненормално, освен ако...

— Ако какво?

— Освен ако не знаеш, че самолетът, с който пътуваш, никога няма да достигне до местоназначението си. Само ако предварително си сигурен в това, няма да ти е нужен никакъв багаж.

— Таня — меко заговори Мел, — какво искаш да кажеш?

Тя отвърна с неловкост:

— Не съм убедена, затова и дойдох при вас. Като се замислиш, изглежда глупаво и мелодраматично, но само...

— Продължавай!

— Добре: да предположим, че този човек въобще не пренася контрабанда, както ние допускаме. Да предположим, че причината да пътува без багаж, да нервничи, да притиска тревожно куфарчето си, както забелязал инспектор Стандиш... е, че вътре в това куфарче има не контрабандна стока... а бомба!

Те се гледаха един друг втренчено. Мозъкът на Мел работеше усилено, преценяваше възможностите. Идеята, която Таня току-що подхвърли, му се струваше далечна и нелепа. Но все пак... в миналото понякога ставаха подобни неща. А как да решиш дали и този случай не е такъв? Колкото повече се замисляше, толкова повече му се струваше, че целият епизод на

човека с куфарчето е съвършено невинен. Може би наистина е така. Ако вдигне тревога, а тя се окаже напразна, ще излезе глупак в очите на всички. Естествено, на никого не му се иска да го смятат за глупак, но нима това има значение, ако мислим за безопасността на самолета и пътниците? Съвсем не. От друга страна, трябваше да съществува по-убедителна причина, освен предположенията и предчувствията, за да се вдигне тревога! Дали може да се открие, чудеше се Мел, някаква улика, която да потвърди или да разсее съмненията им?

В този момент нищо не му идваше наум.

Но все пак някои догадки можеха да проверят. Подозрението, което го обхвана, можеше да се заличи — или затвърди — само с един телефонен разговор. Вероятно срещата му с Върнън Димирест преди час-два и споменът за конфликта им пред Съвета на пълномощниците го наведе на тази мисъл.

За втори път тази вечер Мел погледна в своя джобен телефонен указател. Избра номера на застрахователната компания, чиито гишета се намираха в централната зала на аерогарата. Чиновничката, която вдигна телефона, бе дългогодишна служителка и Мел добре я познаваше.

— Мардж — каза той, — обажда ти се Бейкърсфелд. Продадохте ли доста застраховки тази вечер за Полет 2 на „Транс Америка“?

— Малко повече от обикновено, мистър Бейкърсфелд. Но за всички полети това е нормално при лошо време. За Полет 2 аз продадох десетина и знам, че Бъни, колежката ми, е продала няколко.

— Бих искал — помоли я Мел — да ми прочетеш всички имена и сумите на застраховките. — Щом като усети, че служителката се колебае, той продължи: — Ако трябва, ще се обадя на началника ви да поискам разрешение. Но ти знаеш, че той няма да откаже, а повярвай ми, въпросът е важен. По този начин ще спестим време.

— Добре, мистър Бейкърсфелд, щом като трябва. Но ще почакате няколко минути да събера всички полици.

— Ще почакам.

Мел чу, че тя остави слушалката и се извини пред някого на гишето за прекъсването. Дочу шумолене на хартии, после гласа на друго момиче, което попита: „Нещо не е в ред ли?“

Като покри слушалката с ръка, Мел запита Таня:

— Как е името на човека, този с куфарчето?

Таня погледна в някакво листче.

— Гереро или Береро. Написано е и по двата начина. — Забеляза как Мел се стресна. — Инициалите са Д.О.

Ръката на Мел все още покриваше телефона. Умът му трескаво работеше. Жената, която бяха довели в кабинета му преди половин час, също се казваше Гереро. Така му бе казал лейтенант Ордуей. Полицаяте на летището я бяха открили, че се мотае из аерогарата. Според Нед Ордуей жената била разстроена, плачела и полицаите не могли нищо смислено да изтръгнат от нея. Мел искаше да разговаря с тая женица, но не му остана време. Той я забеляза, че се готви да си тръгва, когато влезе делегацията от Медоуд. Разбира се, между нея и оня пътник може би няма никаква връзка...

В телефонната слушалка ясно звучаха разговорите в застрахователното гише на фона на основния шум в централната зала.

— Таня — тихо каза той, — преди двадесетина минути в приемната отпред чакаше жена на средна възраст, оръфана, развлечена и цялата мокра. Струва ми се, че излезе, когато

нахълтаха тук други хора, но може би все още се върти наоколо. Ако е някъде отпред, моля те, доведи я. Откриеш ли я, не ѝ позволявай да се отдели от тебе. — Таня го изгледа учудено. — Името ѝ е мисис Гереро.

Таня излезе от кабинета. Момичето от застрахователното гише се върна на телефона:

— Събрах всички полици, мистър Бейкърсфелд. Готов ли сте да чета имената?

— Давай, Мардж!

Заслуша се внимателно. Към края на списъка тя прочете едно име, което го накара да настръхне. Гласът му стана настоятелен:

— Каж ми полицата му? Ти ли я изписа?

— Не. Тя е на Бъни. Ще ви я дам да разговаряте с нея.

Мел изслуша обясненията на другото момиче, после ѝ зададе няколко въпроса.

Разговорът беше кратък. Той положи слушалката и набираше друг телефон, когато Таня се върна.

Макар очите ѝ да бяха пълни с множество въпроси, които Мел за момента се направи, че не забелязва, Таня незабавно докладва:

— На мецанина няма никой. Долу все още се тълпят милиони хора и е невъзможно да се открие никой. Да повикаме ли по радиоуредбата?

— Ще опитаме, макар да нямам надежда.

Мел се съмняваше, че съпругата Гереро е в течение на случая и едва ли едно обявление по уредбата щеше да им помогне. Освен това тя вероятно бе вече напуснала летището и бе на половината път за града. Укоряваше се, задето не разговаря с нея, както възнамеряваше, но бяха изникнали други неща: делегацията от Медоуд, тревогата по брат му Кийт — Мел си спомни, че бе решил да се върне обратно в кулата... добре, това сега можеше да почака... после и Синди. Виновно се стресна, защото изведнъж забеляза, че Синди си бе отишла.

Протегна се към микрофона от високоговорителната уредба на бюрото си и го подаде на Таня.

В този момент вдигнаха телефона, който беше набрал — полицейската служба на летището. Мел остро запитва:

— Търся лейтенант Нед Ордуей! Все още ли е на летището?

— Да, сър. — Дежурният полицейски сержант позна гласа на Мел.

— Намерете го час по-скоро. Ще чакам така. А между другото, как беше малкото име на онази жена, Гереро, която вашите хора бяха открили из аерогарата? Мисля, че го знам, но да съм сигурен.

— Един момент, сър. Ще погледна — и след миг отговори: — Името е Инес, Инес Гереро. Вече повикахме лейтенанта по радиостанцията.

Мел знаеше, че лейтенант Ордуей, както и много други на летището, носеше джобен радиоприемник, който издаваше бибипкащ сигнал, ако го търсеха спешно. Несъмнено в този момент Ордуей бързаше към някой телефон.

Мел даде на Таня някои бързи наставления, после натисна бутона на високоговорителя, който превишаваше по мощност всички останали на летището. През отворените врати на приемната си чу как обявяването за полет на „Американ еърлайнз“ бе прекъснато по средата на изречението. Само два пъти през своята осемгодишна служба като генерален директор беше използвал този микрофон. Първия път — дълбоко врязал се в паметта му — той извести за смъртта на президента Кенеди, а вторият път бе година по-късно, когато едно дете се бе изгубило и разплакано бе попаднало право в кабинета на Мел. Обикновено се

спазваше определен принцип на предаване на изгубени деца, но този път Мел сам използва микрофона, за да открие изпадналите в паника родители.

Той кимна към Таня да започва съобщението си, макар че все още не му бе ясно защо търсят тази Инес Гереро и дали въобще бе станало нещо нередно. Но инстинктът му подсказваше, че има основания за тревога; че нещо сериозно се бе случило или ще се случи. А когато си изправен пред подобна загадка, най-разумното бе неотложно да събереш всички частички от информация с надеждата, че някак си, с помощта на други хора, ще съумееш да ги сглобиш и да се добереш до отговора.

— Моля за внимание! — заговори Таня със своя ясен, спокоен глас, който сега проникваше във всички кътчета на аерогарата. — Умолява се мисис Гереро или Береро да се яви незабавно в кабинета на генералния директор на летището. Помолете кой да е служител на летището да ви упъти. Ще повтора...

Телефонът на Мел избръмча. Беше лейтенант Ордуей.

— Търсим тази жена — съобщи му Мел. — Тази, която беше тук, Гереро. Съобщаваме по...

— Да, чувам съобщението... — отговори Ордуей.

— Спешно ни трябва. Ще ти обясня по-късно. Засега, повярвай ми...

— Да, ясно. Кога я видяхте за последен път?

— Когато беше с тебе в приемната ми.

— Ясно. Още нещо?

— Това *нещо* може да се окаже сериозно. Предлагам ти да зарежеш всичко и да вдигнеш на крак своите хора. И независимо дали ще я откриеш, намини насам по-скоро.

— Разбрано! — Ордуей затвори телефона.

Таня завърши съобщението си и изключи микрофона. Мел чу, че отвън веднага се разнесе ново съобщение: „Моля, мистър Лестър Мейнуеаринг и съпровождащите го лица незабавно да се явят на главния вход на аерогарата!“

„Лестър Мейнуеаринг“ на кодирания език на летището означаваше „полицай“.

Съобщението заставяше най-близкият дежурен полицай да се яви на уреченото място.

„Съпровождащите го лица“ означаваше всички полицаи на летището. Повечето летища използваха подобни кодове, за да вдигнат на крак полицаите си, без да привличат вниманието на пътниците.

Ордуей не губеше нито минутка време. Несъмнено той щеше да инструктира своите хора за Инес Гереро веднага щом се съберат на главния вход.

— Обади се на твоя РПП — обърна се Мел към Таня. — Кажи му да дойде тук възможно най-бързо. Обясни му, че се отнася за нещо важно. — И после повече на себе си добави: — Най-напред ще събера всички тук.

Таня позвъни и докладва:

— На път е. — В гласа ѝ се долавяше нервност.

Мел се приближи към вратата на кабинета си и я затвори.

— Ти още не си ми разказал какво откри? — попита Таня.

Мел започна внимателно да подбира думите си.

— Твоят човек, Гереро, който не носи никакъв багаж освен своето дипломатическо куфарче и когото ти подозираш, че може да носи бомба на борда на самолета, се е застраховал непосредствено преди излитане за триста хиляди долара. Застраховката е в полза на Инес Гереро. Заплатил е полицата с последните си останали дребни пари.

— Господи боже! — Лицето на Таня побледня и тя зашепна: — О, божичко... Не! Не!
Не!

Имаше дни — днешният беше един от тях, — когато Джо Патрони се благодареше, че работи към техническото поддържане на авиацията, а не в търговските ѝ служби.

Тази мисъл му хрумна, наблюдавайки оживената работа при копаенето около заседналия самолет на „Аерео Мексикан“, който все още блокираше писта три-нула.

Според Патрони в търговските отдели на авиацията — към които той причисляваше целия административен и чиновнически персонал — работеха хора, които се надуваха като гумени балони и вечно се насъскваха един срещу друг като заядливи деца. Той беше убеден, че хората в инженерните служби и техническото поддържане се държат като истински зрели мъже. Техниците от аварийните екипи (Джо бе готов да спори), дори на служба в съперничащи си авиокомпаниии, работеха дружески и в разбирателство, споделяха си своите познания и опит, а понякога и тайни в името на общото благо.

Джо Патрони изтъкваше като пример за това неофициално сътрудничество споделянето на информация, която службите по поддържането получаваха на заседания на съответните си авиокомпаниии.

„ТУА“, където работеше Патрони, както всички големи авиокомпаниии, провеждаше всеки ден телефонни заседания, наричани „инструктажи“, в които всички регионални представителства, бази и отдалечени площадки се свързваха в една обща за целия континент затворена верига. Ръководени от технически заместник-директор, тези инструктажи по същество представляваха размяна на сведения и критични бележки по работата от предните двадесет и четири часа. Представители от цялата мрежа на компанията разговаряха свободно и откровено. Оперативните и търговските отдели също провеждаха свои всекидневни инструктажи, като службите по техническото поддържане; които според Патрони бяха най-отговорни.

По време на тези заседания, в които Патрони участвуваше пет дни от седмицата, отделните бази докладваха една по една. При закъснения в сервиза по технически причини отговарящите трябваше да дават съответни обяснения. Никой не се стремеше да търси извинения. Или както казваше Патрони: „Ако сте сгафили, кажете си.“ Всички аварии или неизправности, дори незначителни, се докладваха, с цел да се набира опит и да се избягват повторно грешки. На заседанието в понеделник Патрони щеше да докладва за случая с мексиканския боинг и за собствения си успех или провал — както се случи. Тези разговори бяха делови и открити, тъй като повечето хора в службите по поддържането бяха „стари кримки“, които не можеха да бъдат измамани.

След всяко официално заседание — обикновено без знанието на висшестоящото ръководство — започваха неофициалните разговори. Патрони и колеги от другите технически служби на съперничащи си компаниии си звънваха по телефона, разменяха си данни от дневните заседания и друга полезна информация. Рядко се укриваха някои сведения.

При спешни ситуации, особено свързани с безопасността, информацията течеше от аеролиния на аеролиния още същия ден. Ако например се случеше повреда при полет в лопатките на ротора на някои ДС-9 на компанията „Делта еърлайнз“, аварийните служби на „Ийстърн“, „Континентал“, „ТУА“ и други аеролинии, използваващи същия модел самолети, биваха уведомявани само след няколко часа. Така можеха да избягнат подобни повреди в

своите самолети. По-късно получаваха фотокопия на демонтирания мотор и технически доклад. Ако механици и монтьори от други авиокомпании искаха, можеха лично да погледнат повредената част или каква да е повреда в двигателя.

Хора като Патрони, свикнали със свободната взаимна размяна на сведения, обичаха да казват, че ако някога на административните или търговски отдели от съперничещите се компании се случеше да се консултират по някой въпрос, то техните представители се срещаха на неутрален терен. За разлика от тях хората от техническото поддържане посещаваха хангарите и работните площадки на други аеролинии с чувство за взаимност и равноправно сътрудничество. Ако някоя аварийна служба закъсаше, другите доброволно ѝ се притичваха на помощ.

Ето за такъв вид помощ бяха повикали тази вечер Джо Патрони.

За час и половина, откакто започнаха изкопните работи, броят на участващите в операцията се беше почти удвоил. Първоначално Патрони започна с малкия екип от хора на „Аерео Мексикан“ и неколцина помощници от „ТУА“. А сега редом с тях усърдно копаеха и екипи на „Браниф“, „Пан Американ“ и „Ийстърн“.

Независимо от допълнителната помощ Патрони не успя да завърши подготвителната работа в рамките на един час, както възнамеряваше. Изкопаването на успоредни траншеи пред двата главни предни колесника и покриването им с дъски напредваше упорито, но бавно, тъй като периодически хората трябваше да бягат на закрито, за да се стоплят. Такова убежище намираха в двата служебни автобуса. Щом влезеха тук, работниците удряха една в друга ръцете си и разтриваха бузите си, вкочанявали от хапещия леден вятър, който неспирно виеше из летището. Автобусите и другите коли — камиони, снегорини, цистерна с гориво, сервизни коли и ревящият агрегат — все още стояха скупчени на близката писта за рулиране. Всичко наоколо бе окъпано в светлината на прожектори като ослепително бял оазис от искрящ сняг сред непрогледния мрак.

Двата успоредни рова, широки по сто и осемдесет сантиметра, вървяха под наклон нагоре пред двата колесника към твърда почва, където Патрони се надяваше, че самолетът ще може да стъпи под напора на собствената тяга. В дъното на рововете имаше лепкава кална глина, в която бе затънал самолетът. Сега калта се смесваше с лапавицата, но вече не беше толкова лепкава, както в по-горните си пластове. Беше изкопан и още един траншей — потесен и не толкова дълбок за носовия колесник. Стъпи ли веднаж на твърда почва, лайнерът лесно щеше да освободи писта три-нула, над която сега се накланяше едното му крило. С истинска лекота той щеше да се придвижи до съседната пътека за рулиране.

Подготвителната работа беше вече почти завършена, понататъшният успех на начинанието зависеше от умението на мексиканските пилоти, които все още седяха в своята кабина, без да се интересуват от потящите се хора под тях. Те трябваше да преценят с каква мощност да надуют двигателите, за да изтеглят безопасно машината, а не да я изправят на носа ѝ.

Почти през цялото време Джо Патрони размахваше лопатата заедно с другите работници. Трудно му беше да бездействува. Понякога той се радваше на подобни случаи, за да поддържа формата си: дори сега, двамайсет години и повече, откакто напусна боксовия ринг, той бе в по-добра физическа форма от значително по-млади от него мъже. На работниците от наземните екипи им беше приятно да гледат набитата яка фигура на Патрони да копае редом с тях. Той ги увличаше с приказките си: „... По-живо, синко, мърдай, мърдай, че току-виж сме изкарали себе си гробари, а тебе — трупа...“ „А бе, момчета, тичате към тоя

автобус, като че ли вътре ви чака мадама...“ „Ако продължаваш да се подпираш на лопатата си, Джек, мразът ще те скове като жената на Лот...“ „А бе, момчета, дайте да изтеглим този самолет, преди да му е остарял моделът...“

До този момент Патрони не беше разговарял с пилотите на самолета; бе поверил това на механика на „Аерео Мексикан“. Инграм ги бе уведомил по интеркома какво става долу.

Като изопна гръбнака си и пхна лопатата си в ръцете на Инграм, Джо Патрони каза: — Още пет минути и ще привършим. Когато всичко е готово, изтеглете хората и техниката отгук. Щом това чудо се помръдне — той посочи към покрития със сняг самолет, — ще изхвърчи напред като тапа от шампанско.

Инграм, сгушен в шубата си и замръзнал както преди, кимна.

— А междувременно — каза Патрони — аз ще си поприказвам с пилотите.

Старомодната стълбичка, дотътрена преди няколко часа от аерогарата, за да се свалят пътниците, все още стоеше до предната врата. Джо Патрони се изкачи по затрупаните с дебел сняг стъпала и влезе в предния пътнически салон. Пристъпи към пилотската кабина и с наслада запали вечната си пура.

За разлика от снежната виелица навън в пилотската кабина беше топло и уютно. По един от радиоприемниците се лееше тиха музика. Щом Патрони влезе, първият пилот, по риза, натисна едно копче и музиката секна.

— Що си правите труда да го спирате? — Набитият главен механик се отърси като бултериер и снегът се изсипа на пода. — Какво лошо има в това да не си даваш зор! И без това никой не ви кара да слезете и да копаете!

Само командирът и първият пилот бяха вътре. Патрони си спомни, че бордовият инженер бе слязъл със стюардесите и пътниците на аерогарата.

Командирът, широкоплещест, мургав мъж, който наподобяваше на Антъни Куин, се извърна към Патрони и сухо отвърна:

— Вие си гледате вашата работа, ние — нашата!

Английският му беше безукорен.

— Съвършено вярно — потвърди Патрони. — Бедата е там, че нашата работа се заплита и удвоява, когато другите не си вършат своята.

— Ако намеквате за това, което се случи тук — отговори командирът, — *Madre de Dios!*

[1] Не вярвам да мислите, че нарочно съм зарил самолета си в калта!

— Не, не мисля — Патрони хвърли пурата си, размекната от дъвкане, и запали нова. — Но след като веднаж е затънал, искам да съм сигурен, че ще го измъкнем от раз, веднага. Ако не успеем, той ще затъне още по-дълбоко, а заедно с него и ние, и вие, — Той посочи към командирското място. — Какво ще кажете, ако аз седна тук и опитам да го изтегля?

Командирът пламна. Малцина хора си позволяваха да разговарят така свойски с пилоти с четири звездички, както Джо Патрони.

— Не, благодаря ви — хладно отвърна капитанът. Той би отговорил още по-рязко, ако не се чувствуваше неловко в момента заради положението, което бе създал. Знаеше много добре, че утре в Мексико го чакаше неприятен и сериозен разговор с главния пилот на компанията. Вътрешно той кипеше от гняв: „*Jesucristo y por la amor de Dios!*“ [2]

— Там долу има маса полупремръзнали хора, на които душата им излезе от работа — настояваше Патрони. — Да се изтегли сега самолетът е трудна работа. Аз веднаж съм го правил. Може би все пак ще ми позволите?

Командирът на „Аерео Мексикан“ едва се сдържаше да не избухне:

— Знам добре кой сте вие, мистър Патрони, казаха ми, че вие сте човекът, който единствено ще ни помогне да се измъкнем оттук, след като другите не успяха. Не се съмнявам, че притежавате разрешително да маневрирате самолети. Но позволете ми да ви напомня, че пред вас стоят двама души, които имат свидетелства да пилотират самолети. За това ни плащат и за това ние ще останем на щурвала.

— Както ви е угодно — Джо Патрони сви рамене и посочи с пурата си към лоста за подаване на гориво. — Но щом ви дам знак, отворете тия дросели до краен предел. Докрай, чувате ли, изплашите ли се, всичко пропада!

Той излезе от кабината, без да обръща внимание на разярените погледи на двамата пилоти.

Долу работата по изкопите беше завършена. Някои от работниците се бяха върнали в автобусите да се сгреят. Автобусите и останалите коли, с изключение на агрегата, необходим за запалването на двигателите, бяха изтеглени на разстояние от самолета.

Джо Патрони затвори вратата към предния салон и слезе по стълбичката. Старшият техник Инграм, потънал по-дълбоко от всякога в шубата си, докладва:

— Всичко е готово!

Патрони дръпна още два-три пъти от пурата си и я пусна в снега. Той махна с ръка към смълчаните реактивни двигатели:

— О'кей, нека включим и четирите!

Няколко души се връщаха от автобуса. Четирима от тях вдигнаха на рамене стълбата и я отлепиха от самолета. Двама други подеха думите на старшият техник, мъчейки се да надвият рева на вятъра:

— Готови за запуск на двигателите! — Един от тях застана пред самолета близо до агрегата. На ушите му имаше слушалки, включени към радиотелефона на самолета. Другият със светещи сигнални палки в ръце застана така, че да го виждат пилотите от кабината.

Джо Патрони, взел от някого назаем защитна каска, застана до човека със слушалките. Останалите работници бяха наизлезли от укрытията си, любопитни да видят какво ще стане по-нататък.

В кабината пилотите завършиха проверката преди старта.

На земята човекът със слушалките започна обичайния ритуал на подготовка за старт.

— Готови за пускане на двигателите!

Кратка пауза. Гласът на командира.

— Готови сме за пускане и форсиране.

Силната въздушна струя от агрегата задвижи турбината на третия двигател. Лопатките се завъртяха все по-бързо и по-бързо, и завиха. Когато оборотите достигнаха петнадесет процента, първият пилот подаде керосин. Щом като горивото се запали, изригна облак дим, двигателят изрева глухо и заработи.

— Готови за пускане на четвърти!

След третият заработи и четвъртият. Генераторите и на двата подаваха ток.

Чу се гласът на командира:

— Минавам на собствено електрозахранване. Изключете генератора на земята.

Електрическите кабели над агрегата увиснаха.

— Изключено. Готови за пускане на втори!

Вторият двигател заработи. Три вече работеха. Оглушителен рев. Зад тях снежни вихри.

Първият двигател изрева и също заработи.

— Изключете подаването на въздух.

— Изключено!

Огромният маркуч се плъзна надолу. Техникът издърпа агрегата настрани.

Прожекторите пред носа на самолета бяха отместени на една страна. Патрони пое слушалките от техника. Главният механик сега бе във връзка с пилотите.

— Говори Патрони. Когато сте готови, действайте!

Пред носа на самолета техникът издигна светещите палки високо, готов да посочва пътя на машината по елипсовидната крива извън траншеите, също разчистена от снега по нареждане на Патрони. Техникът беше готов да избяга, ако боингът излети от калта по-бързо от предвиденото.

Патрони приклепна близо до носовия колесник. Положението му беше много опасно, особено ако самолетът изведнъж дръпне силно напред. Той стискаше щепсела на интеркома, готов да го изтръгне. Напрегнато наблюдаваше кога шасито ще се помръдне.

— Давам газ! — чу се гласът на командира.

Оборотите на двигателите нараснаха. Когато ревът им достигна гръмотевичен грохот, самолетът се разтресе, земята под него се разлюля, но колелетата не се помръднаха.

Патрони скупчи шепи около интеркома и изкрещя:

— Дай газ! Отвори докрай!

Грохотът на двигателите се усили, но слабо. Колелата видимо се повдигнаха, но не потеглиха.

— По дяволите! Дай пълна газ! Отвори докрай!

За няколко секунди темпото на двигателите се запази, после рязко спадна. В интеркома изтрещя гласът на командира с нотка на сарказъм:

— Патрони, *por favor*^[3], ако отворя дроселите докрай, машината ще се изправи на носа си. И тогава вместо заседнал боинг, ще имаме боинг на парчета!

Главният механик наблюдаваше колесниците, които се бяха върнали назад, и почвата около тях.

— Ще излезе! Казвам ви! Само съберете кураж и дайте пълна газ!

— Гледайте си своя кураж! — срязва го командирът. — Изключвам двигателите!

Патрони изкрещя в интеркома:

— Не изключвай, нека работят на празен ход! Аз идвам! — Изскокна от под носа и бързо махна да поставят стълбата. Но още не я бяха долепили до самолета, когато и четирите двигателя се усмириха и замряха. Когато Патрони влезе в кабината, и двамата пилоти откопчаваха предпазните си колани.

— Изплашихте се! — с укор им каза Патрони.

Реакцията на командира бе изумително мека:

— *Es possible*^[4]. Може би това е единственото разумно нещо, което направих тази вечер. — И после запита делово: — Вашите служби по поддържането ще приемат ли самолета?

— О'кей! — отвърна Патрони. — Приемаме го.

Първият пилот погледна часовника си и нанесе нещо в бордовия дневник.

— Когато изтеглите самолета, независимо по какъв начин — заяви командирът, — вярвам, че вашата компания ще се свърже с нашата. А дотогава — *Buenas noches!*^[5]

Щом двамата пилоти излязоха, закопчали тежките си палта догоре, Патрони бързо и вещо-провери състоянието на уредбите и лостовете за управление. След няколко минути

последва пилотите надолу по стълбичката.

Долу го чакаше старши техникът на „Аеро Мексикан“ Инграм. Той кимна по посока на двамата пилоти, които бързаха към служебния автобус.

— Същият номер ми направиха и на мене. Не дадох пълна газ. — Той посочи към колесниците. — Затова още в началото затънах по-дълбоко. А сега заседна съвсем!

Точно от това се боеше Патрони. Инграм светна с електрическото си фенерче, а Патрони се шмугна под корпуса да разгледа положението на шасито. Колелата отново бяха затънали под снега и калта, само че трийсетина сантиметра по-дълбоко отпреди. Патрони взе фенерчето и освети под крилата. Корпусите и на четирите двигателя бяха тревожно близко до земята.

— Сега може да се вдигне само с кука от небето! — промълви Инграм.

Главният механик премисли и поклати глава:

— Все още има надежда. Ще изкопаем още малко. Ще удължим траншеите до мястото, където сега са колелата, и после пак ще включим двигателите. Само че този път аз ще седна в кабината.

Вятърът и снежната виелица не стихваха. Треперещ от студ, Инграм промълви с недоверие:

— Както кажете, докторе. Вие знаете по-добре от мене.

Джо Патрони се ухили:

— Ако не го изтегля, поне ще го разбия.

Инграм се запъти към единствения останал автобус да повика работниците. Другият автобус бе откарал пилотите на аерогарата.

Патрони прецени, че ще трябва да копаят още час, преди да направят нов опит. Това означаваше, че още толкова време писта три-нула щеше да бъде въвн от строя.

Той се запъти към радиофицирания пикал, за да докладва положението на наземния диспечер.

[1] Майчице божия! (исп.). Бел. прев ↑

[2] Боже господи и в името на боговете! (исп.). Бел. прев ↑

[3] Моля! (исп.). Бел. прев ↑

[4] Възможно е! (исп.) Бел. прев ↑

[5] Лека нощ! (исп.) — Бел. прев ↑

Теорията, че едно претоварено и изтощено съзнание, за да се самосъхрани, може да изключва и преминава в състояние на пасивно полузабвение, не беше позната на Инес Гереро. Независимо от това, тази теория доказа своята правдивост точно при нея. В този момент Инес Гереро не беше на себе си и действуваше несъзнателно като сомнамбул.

Тревожните събития от тази нощ се прибавиха към натрупаната ѝ мъка и умора от седмици насам и я сломиха окончателно. Мозъкът ѝ — като претоварена електрическа верига — изключи напълно. Това състояние беше временно, разбира се, но докато траеше, Инес Гереро не помнеше нито коя е, нито къде е.

Нечестният и жесток шофьор на таксито ѝ направи мечешка услуга. Когато се уговаряха в града, той се съгласи да я откара за седем долара. На излизане от таксито Инес му подаде банкнота от десет — последните пари, с които разполагаше — и очакваше ресто. Той измърмори, че няма дребни, но ще намери, и подкара. Инес напразно чака десет мъчителни минути, поглеждайки непрекъснато часовника на гарата, който приближаваше единадесет — часът за излитане на самолета за Рим, — докато най на края проумя, че шофьорът въобще няма намерение да се върне. Не беше погледнала нито номера на таксито, нито името на шофьора — точно на това бе разчитал той. А дори и да ги беше запомнила, тя не беше от хората, които ще тръгнат да се оплакват. И това шофьорът вярно бе успял да отгатне.

Макар че в началото се движеха доста бавно, тя би успяла да свари самолета, преди да излети, ако не беше чакала толкова дълго своето ресто. Заради него пристигна на изхода, когато самолетът вече рулираше към пистата.

За да открие обаче дали съпругът ѝ наистина пътува, Инес намери сили да използва хитрината, която ѝ бе подсказала по телефона мис Йънг от „Транс Америка“. Един униформен чиновник току-що си тръгваше от изход 47. Инес го заговори. Както я бе посъветвала мис Йънг, Инес избягна директните въпроси и направо заяви:

— Мъжът ми пътува със самолета, който току-що потегли.

Тя обясни, че не са успели да се сбогуват, но искаше да се увери, че благополучно се е настанил в самолета. Разгъна жълтеникавия документ, който бе открила в къщи сред ризите на Д. О., и го показа на чиновника. Той почти не го погледна и се зачете в списъка на пътниците.

Няколко мига Инес живя с надеждата, че тя е в грешка, че мъжът ѝ никъде не се е готвел да пътува. Мисълта за полета му до Рим все още ѝ изглеждаше невероятна. Но в този момент контрольорът каза, че наистина има Д. О. Гереро в самолета, жалко, че не са успели да се сбогуват, но тази вечер цари навсякъде бъркотия заради бурята, а сега да го извини, че си има работа...

Чак когато чиновникът се отдалечи, Инес разбра, че независимо от хилядите хора наоколо ѝ, тя е свършено сама и заплака.

Отначало сълзите бавно се ронеха от очите ѝ; но щом си спомни за всичките си нещастия и беди, те започнаха да се леят като поток и ридания разтърсиха цялото ѝ тяло. Оплакваше своето минало и своето настояще; оплакваше изгубения някогашен дом, децата, които не можеше да задържи при себе си, Д. О. Гереро, който въпреки своите недостатъци като съпруг и неспособността му да издържа семейството, беше най-близкият ѝ човек, а сега

и той я изостави. Оплакваше и себе си — какво беше и какво стана. Оплакваше това, че няма пари, че няма къде да отиде, освен в мизерната, гъмжаща от хлебарки квартира, откъдето още утре щяха да я изхвърлят; от последните ѝ жалки пари, с които се надяваше да умилостиви хазаина, не беше останало нищо, след като и шофьорът на таксито я измами... тя дори не мислеше, че има достатъчно пари, за да се върне в града. Плачеше, защото обувките продължаваха да ѝ убиват, защото дрехите ѝ бяха оръфани и прогизнали, защото бе капнала от умора, защото трепереше от студ и треска и се чувствуваше все по-зле. Плачеше за себе си и за всички ония, които бяха изгубили надежда в живота.

За да не събира върху себе си погледите на хората, тя започна безцелно да се шляе из аерогарата, без да спира сълзите си. Вероятно тогава предпазната клапа на мозъка ѝ бе задействувала и тя потъна в някаква безчувственост, мъката ѝ продължаваше да я терзае, но бе притъпена и далечна.

Не след дълго един полицаи я откри и проявявайки съчувствие, не особено присъщо за блюстителите на реда, я отведе в един отдалечен ъгъл и телефонира на началниците си за инструкции. Лейтенант Нед Ордуей се случи наблизко и се зае лично с въпроса. Той реши, че Инес Гереро, макар и разстроена и с несвързана реч, е безопасна, и нареди да я заведат пред кабинета на генералния директор — единственото място, което беше спокойно и не така потискащо и страшно като полицейския участък.

Инес послушно се подчини, влезе в някакъв асансьор, тръгна по мецанина, полусъзнавайки, че я водят някъде, но ѝ беше все едно. После покорно се отпусна на посоченото канапе и тялото ѝ, ако не духът и, бе доволно да си почине. Усещаше, че някакви хора влизат и излизат, разговарят, но нямаше сили да съсредоточи нито погледа си, нито слуха си. Подобно напрежение не беше по силите ѝ.

Но скоро нейният инстинкт за самосъхранение — синоним на силата на човешкия дух, заложен във всекиго от нас, макар потиснат или пък скромнен, — я накара да осъзнае, смътно, разбира се, че трябва да се помръдне, да направи нещо, защото животът се движи, защото животът никога не стои на едно място, колкото и удари да ѝ е нанесъл и колкото и мрачен и безсмислен да изглежда.

Инес Гереро се изправи, все още без да съзнава къде се намира и какво прави тук, но решена да върви напред.

В този момент делегацията от медуудските жители бе въведена от лейтенант Ордуей в приемната към кабинета на Мел, където седеше Инес. Делегацията влезе вътре, Нед Ордуей се върна да размени някоя дума с Инес Гереро и Мел ги зърна за миг, преди вратата да се затвори.

Инес разбра със замъгленото си съзнание, че беше виждала преди, не много отдавна, едрият негър полицаи и той се бе отнесъл мило с нея, беше внимателен и сега, не я тормозеше с въпроси. Без да му казва, той разбра, че тя иска да се върне в града, но едва ли има пари. Инес започна да се рови в портмонето си, за да преброи останалите дребни монети, но той я спря. Пъхна в ръката ѝ три еднодоларови банкноти, излезе с нея в коридора и ѝ показа накъде да тръгне за автобуса, като добави, че ѝ е дал достатъчно пари да стигне до града и да продължи оттам, докъдето иска.

После полицаят си тръгна и Инес направи, както ѝ бе казал: слезе няколко стъпала и после почти през изхода за автобусната спирка се натъкна на позната гледка — павилион, където продаваха кренвирши; в тоя момент усети колко е гладна и жадна на всичкото отгоре. Разрови се в портмонето, събра тридесет и пет цента, купи си един кренвирш и картонена

чашка кафе и някак си видът на тези толкова обикновени неща ѝ подействува окуражително. Недалече намери свободно място и се отпусна в ъгъла. Не си даваше сметка колко време остана там; но сега, след като кафето беше изпито и кренвиршът изяден, чувството ѝ за реалност, което се бе събудило, изведнъж отново я напусна и я завладя някакво приятно спокойствие. Имаше нещо упояващо в гълпите наоколо, в шума, в обявленията по високоговорителите. На два пъти ѝ се стори, че чу по радиоуредбата да се споменава нейното име, но знаеше, че това е дело на въображението и, не може да бъде истина, нямаше кой да я вика, никой не знаеше, че е тук.

Смътно съзнаваше, че все пак ще трябва да си тръгне, но тази вечер това щеше да ѝ е толкова трудно. Още малко, ще си поседя кротко в това ъгълче, помисли си тя.

С едно-единствено изключение, всички, повикани в кабинета на генералния директор, пристигнаха веднага. Някои бяха повикани лично от Мел, други — чрез Таня Ливингстън, но в разговорите се подчертаваше, че случаят е спешен, незабавно да се явят, като отложат всякаква друга работа.

Бърт Уедърби, ръководителят на пътническите превози на „Транс Америка“, пристигна пръв.

Лейтенант Нед Ордуей, след като даде указания за издирване на Инес Гереро, все още без да знае защо, се качи в кабинета. За момента Ордуей реши да изостави огромните тълпи от медоуудски жители, които се трупаха в главната зала и слушаха речта на Елиът Фриймантъл пред телевизионните камери.

Още с влизането си РПП Уедърби пряко запита:

— Мел, за какво е всичко това?

— Не сме сигурни, Бърт, нямаме още достатъчно данни, но твърде възможно е на борда на Полет 2 да има бомба.

Уедърби изгледа изпитателно Таня, но си спести времето да пита защо тя е тук.

Погледът му отново се отмести към Мел.

— Нека чуем какво знаете?

Обръщайки се към Бърт Уедърби и Нед Ордуей, Мел сбито изложи какво знае и какви предположения съществуват засега: инспектор Стандиш споделя съмнения относно пътника с дипломатическото куфарче, което стискал по доста подозрителен начин според опитния и наблюдателен митнически служител; Таня установява името на пътника като Д. О. Гереро или Береро; чиновникът от бюро в града разкрива, че пътникът Гереро се регистрирал без никакъв багаж освен куфарчето си; Гереро застрахова живота си на летището за триста хиляди долара, като едва събира дребни монети да заплати полицата — явно тръгва на презокеанско пътуване не само без багаж, но и без средства; и на края — може би по съвпадение, а може би и не — мисиз Инес Гереро, единственият човек, на чието име е изписана застраховката, се лута из аерогарата, разплакана и дълбоко разстроена.

Докато Мел говореше, влязоха митническият инспектор Стандиш още в униформата си и Бъни от застрахователното гише. Бъни влезе смутено, оглеждайки с питащ поглед непознатите хора и непознатата обстановка. Когато смисълът на думите на Мел достигна до съзнанието ѝ, тя побледня и занемя от уплаха.

Не се яви само контрольорът на изход 47, който бе пропускал пътниците за Полет 2. Неговият началник, на когото Таня позвъни, обясни, че смяната на момчето е приключила и то е на път за в къщи. Таня поръча да му предадат, щом пристигне у дома си, да се обади. Нямаше смисъл да го връщат обратно до летището в такава бурна нощ; той едва ли бе забелязал качването на Гереро в самолета. Но ако стане нужда, можеха да го разпитат по телефона.

— Призовах тук всички, които имат някаква връзка със случая — Мел обясни на Уедърби. — Може би някой от вас ще поиска известни разяснения. Ще трябва да решим — и тук вие имате думата — дали съществуват достатъчно основания да предупредим командира на полета. — Още веднаж Мел си спомни това, което упорито се опитваше да изтласка от съзнанието си — че Полет 2 се командува от неговия зет, капитан Върнън Димирест. По-

късно ще трябва внимателно да се размисли над някои възможни последици. Но не сега.

— Според мен — Уедърби, навъсен и мрачен, се обърна към Таня, — каквото и да решим, оперативният отдел трябва да е в течение. Проверете дали капитан Ройс Кетъринг е още в базата. И му кажете да дойде. — Капитан Кетъринг беше главният пилот на „Транс Америка“ на летище „Линкълн“. Същият, който рано тази вечер бе изпитал самолет N-731-TA, преди да полети за Рим.

— Да, сър! — отвърна Таня.

Докато набираше номера, извън другият телефон. Мел вдигна слушалката. Обади се ръководителят на полетите.

— Получих сведенията, които искахте за Полет 2 на „Транс Америка“.

Преди малко Мел бе помолил ръководителя на полетите за точни данни около излитането и местонахождението на самолета.

— Казвайте!

— Излитане: 11,13 часа местно време. — Очите на Мел се стрелнаха към стенния часовник, който показваше вече десет минути след полунощ. Самолетът летеше вече цял час. — Центърът в Чикаго предал самолета на центъра в Кливланд в 12,27 часа Източно стандартно време, а Кливланд го предал на Торонто в 01,03 часа Източно стандартно време, или преди седем минути. Центърът в Торонто предаде, че сега самолетът приближава канадския град Лондон в провинция Онтарио. Имам още данни — курс, височина, скорост — трябва ли ви?

— Това ми стига засега — отвърна Мел. — Благодаря.

— Още нещо, мистър Бейкърсфелд! — и ръководителят на полетите предаде в кратко последният бюлетин на Джо Патрони за положението на писта три-нула. — Пистата ще продължава да е неизползваема най-малко още час. — Мел слушаше нетърпеливо. В момента други неща му се струваха по-важни. Той окачи слушалката и предаде на Бърт Уедърби данните за местоположението на Полет 2.

— Капитан Кетъринг е тук. Ще дойде — съобщи Таня, като затвори другия телефон.

— Тази жена, съпругата на пътника — попита Уедърби, — как ѝ беше името?

— Инес Гереро — отговори Нед Ордуей.

— Тя къде е?

— Не знаем — лейтенантът обясни, че неговите хора я търсят из летището, макар че тя може и да си е отишла. Съобщи, че е поставил в течение градската полиция и всички автобуси от летището до града ще бъдат проверени.

— Когато беше тук — поде Мел, — все още няхаме представа...

— Въобще закъсняхме... — изръмжа ръководителят на превозите. Той погледна към Таня, после към инспектор Стандиш, който до този момент не бе проронил нито дума. Таня подразбра, че Уедърби с огорчение си спомня за собствената си реакция и за съвета си: „Забравете за случая!“ Сега той се обърна към Таня: — Ще трябва да информираме командира на полета. Той има правото да знае това, което знаем и ние, па макар и само да предполагаме.

— Не трябва ли да изпратим описание на Гереро? Може би капитан Димирест би искал да следи действията му, без той да подозира? — попита Таня.

— Ако решите, че е необходимо — каза Мел, — ние ще ви помогнем. Тук има хора, които са видели този човек.

— Добре — потвърди ръководителят на пътническите превози. — Сега ще се заемем с

това. Таня, обадете се междуременно на нашия диспечер, кажете му, че ще предадем важно съобщение след няколко минути. Да включи системата за специална радиовръзка с Полет 2. Искам съобщението да върви по секретен канал, а не да го слушат всички. Поне засега.

Таня тръгна към телефона.

Мел се обърна към Бъни:

— Вие ли сте мис Бъни?

Тя кимна нервно и всички се извърнаха с поглед към нея. Автоматически очите на мъжете се заковаха върху пищния ѝ бюст. Уедърби беше готов да подсвирне, но се въздържа.

— Стана ви ясно за кой човек говорим, нали?

— Мм... не съвсем.

— За Д. О. Гереро. Вие сте му продали тази вечер застраховка, нали?

— Да — кимна отново Бъни.

— Когато му оформяхте полицата, разгледахте ли го внимателно?

Тя поклати глава.

— Не, не му обърнах внимание. — Гласът ѝ бе тих. Тя облиза устни.

Мел остана озадачен.

— Аз останах с впечатление, когато говорихме по телефона...

— Имаше толкова много хора... — опита да се защити Бъни.

— Но вие ми казахте, че добре си спомняте този човек?

— Помислила съм за някой друг.

— И не си спомняте лицето Д. О. Гереро?

— Не.

Мел остана като изумен.

— Позволете ми, мистър Бейкърсфелд! — Нед Ордуей пристъпи напред и наведе глава до лицето на момичето. — Вие се страхувате да не се забъркате в тоя случай, така ли? — Гласът му беше суров, истински глас на полицаи, нямаше нищо общо с мекия тон, с който бе разговарял с Инес Гереро.

Бъни трепна и се дръпна, но не отговори.

— Така ли е? Отговорете! — настояваше Ордуей.

— Не знам!

— Не е вярно! Знаете! Боите се да ни помогнете от страх, че може да навредите на себе си. Познавам хора като вас — Ордуей изплюваше думите си с презрение. Тази сурова и груба страна в характера на лейтенанта Мел никога не бе подозирал. — Чуй ме, малката! Ако се боиш от неприятности, знай, че точно по този начин си ги навличаш. Искаш ли да си ги спестиш, докато не е късно, отговаряй каквото те питат! *И то бързо*. И без това нямаме време.

Бъни се разтрепера.

— Вижте какво — започна Мел. — На самолета има около двеста човека. Може би в момента животът им е в опасност. Отново ще ви попитам — огледахте ли добре пътника Гереро?

Бъни бавно наклони глава.

— Да.

— Опишете го, ако обичате.

Тя заговори — отначало се запъваше, но после продължи по-уверено.

Другите слушаха и пред очите им се рисуваха образът на Д. О. Гереро: кльошав и

източен като вретено, бледо лице, хлътнали страни и издадена напред челюст, дълъг мършав врат, тънки безкръвни устни, редки русоляви мустачки, неспокойни ръце с треперещи пръсти. Бъни се оказа човек с наблюдателно око.

Бърт Уедърби, седнал на бюрото на Мел, записваше описанието на Гереро заедно със съобщение до борда на Полет 2.

Когато Бъни стигна дотам, че Д. О. Гереро бил почти без пари, без италианска валута, че бил напрегнат и нервен и се ровел по всички джобове за ситни монети и с неописуема радост открил една петдоларова банкнота в един от вътрешните си джобове, Уедърби вдигна очи с ужас и отвращение:

— Господи боже? И въпреки това му дадохте застраховка? Луди ли сте бе, хора?

— Аз мислех... — започна Бъни.

— *Мислехте*, но нищо не направихте, нали?

Лицето на Бъни стана бяло и безкръвно и тя поклати глава.

— Бърт, да не губим време! — подсети го Мел.

— Да, да, знам, но все пак... — той захапа молива и промърмори: — Не е виновна тя, нито хората, които са я назначили... А всички ние — авиокомпаниите. Ние споделяме мнението на пилотите за застраховките по летищата, но нямаме куража да го кажем... Оставяме ги сами да ни вършат мръсната работа...

Мел се обърна към инспектор Стандиш:

— Хари, имаш ли какво да добавиш по описанието на този Гереро?

— Не, не съм бил толкова близо до него, както тази млада дама, но наблюдавах начина, по който стискаше своето куфарче, и бих добавил: ако това, което предполагате, наистина се окаже в куфарчето му, нека никой не се опитва да го изтръгва от ръцете му.

— Тогава какво предлагате?

— Не съм специалист, затова нищо не мога да предложа — отвърна митническият инспектор. — Но според мен, ако опитат да измъкнат куфарчето, ще трябва да приложат някаква хитрост. Има ли вътре бомба, тя трябва да бъде с взривател с такова устройство, че да може лесно да се приведе в действие. Сега бомбата е в ръцете му. Ако някой се опита да му я отнеме, ще разбере, че планът му е разкрит, а той няма какво да губи. — Стандиш мрачно добави: — Пръстът му може да натисне спусъка и...

— Разбира се — отвърна Мел, — макар че ние още не сме наясно дали този човек не е безобиден ексцентрик, който носи в куфарчето си само пижама.

— Ако искате моето мнение — каза митническият инспектор, — аз мисля, че не е така. Естествено, бих искал вие да излезете прав, защото моята племенница пътува в самолета.

Стандиш беше много разстроен и си мислеше, че ако наистина се случи най-лошото, как ще съобщи вестта на сестра си в Денвърт? Спомни си Джуди като се сбогуваше с нея — приятно младо момиче, което си играеше с бебенцето на жената до нея. Беше го целунала. „Довиждане, вуйчо Хари!“ Сега така съжеляваше, че не беше действувал по-решително, по-отговорно, че не бе спрял човека с куфарчето. Но сега, макар и късно, мислеше си Стандиш, сега поне ще бъде решителен.

— Бих искал още нещо да кажа. — Всички извърнаха очи към него. — Тъй като нямаме време за губене за излишна скромност, направо ще ви го кажа: умея добре да преценявам хората от пръв поглед и обикновено подушвам лошите. Просто някакъв инстинкт, не ме карайте да ви го обясня, или професионален усет. Още щом зърнах този човек, си казах: „Ето

един съмнителен тип.“ Разбира се, помислих си, че е контрабандист, такава е насоката на мислите ми. Сега, като знам за какво сме се събрали, ще използвам още по-силни думи. Този човек Гереро е дори опасен. — Стандиш изгледа Уедърби. — Мистър Уедърби, употребете думата „опасен“ в съобщението си до командира на самолета.

— Да, това и ще направя, инспекторе! — Уедърби вдигна очи от хартията. Наистина оценките на Стандиш бяха използвани в съобщението.

В момента Таня разговаряше по телефона с нийоркския диспечер на „Транс Америка“.

— Да, съобщението ще бъде дълго. Бихте ли се разпоредили някой да записва?

На вратата се чу рязко почукване и в кабинета влезе висок мъж с изсечено, обветрено лице и пронизателни сини очи. Беше облечен в тежко палто и син костюм от шевиот, който на пръв поглед изглеждаше униформен. Той кимна към Мел, но преди да заговори, Уедърби започна:

— Ройс, благодаря ти, че дойде бързо. Изправени сме пред големи неприятности — и той му подаде тефтера, на който беше записвал.

Капитан Кетъринг, главният пилот на „Транс Америка“ на летище „Линкълн“, прочете внимателно проекта за съобщението; видът му не издаде никакво вълнение, единствено устните му се стегнаха, когато очите му зашариха по редовете. Естествено, нито главният пилот, нито ръководителят на превозите не се задържаха до толкова късно на летището. Но необходимостта от спешни и оперативни решения при трудните условия, създадени от бушуващата вече трети ден буря, не им позволяваха да се приберат навреме.

Извън вторият телефон и наруши временното затишие. Мел вдигна слушалката и я подаде на Нед Ордуей.

Капитан Кетъринг дочете радиограмата. Уедърби попита:

— Съгласен ли си да изпратим тази радиограма? Чака ни диспечерът, имаме установен канал на специална връзка.

Кетъринг кимна утвърдително:

— Да, но бих желал да се добави: „Предлагаме ви да се върнете или да кацнете по усмотрение на командира.“ И нека диспечерът им предаде последната метеорологична сводка.

— Да, разбира се — Уедърби добави последното изречение и предаде бележника си на Таня, която започна да диктува радиограмата.

Капитан Кетъринг изгледа останалите присъстващи в кабинета:

— Това ли е всичко, което знаем?

— Да — отвърна Мел. — Поне засега.

— Може би скоро ще узнаем още нещо — каза лейтенант Ордуей, като затвори телефона. — Моите хора току-що са открили жената на Гереро.

Радиограмата от ръководителя на пътническите превози на международното летище „Линкълн“ беше адресирана до командира на Полет 2 и гласеше:

СПОРЕД НЕПОТВЪРДЕНИ СВЕДЕНИЯ НА БОРДА НА ВАШИЯ
САМОЛЕТ ПЪТНИКЪТ Д. О. ГЕРЕРО ОТ ТУРИСТИЧЕСКАТА КЛАСА НОСИ
СЪС СЕБЕ СИ ВЗРИВЕН МЕХАНИЗЪМ. ПЪТНИКЪТ ПЪТУВА БЕЗ БАГАЖ И

ОЧЕВИДНО БЕЗ ПАРИ. ЗАСТРАХОВАЛ ЖИВОТА СИ ЗА СОЛИДНА СУМА НЕПОСРЕДСТВЕНО ПРЕДИ ИЗЛИТАНЕ. БИЛ Е НАБЛЮДАВАН ДА СТИСКА ПОДОЗРИТЕЛНО ДИПЛОМАТИЧЕСКО КУФАРЧЕ, НОСЕНО КАТО РЪЧЕН БАГАЖ. СЛЕДВА ОПИСАНИЕ НА ПЪТНИКА...

Както Уедърби предположи, трябваша няколко минути, за да се установи връзка с Полет 2 по специалния канал. След последната връзка по специалния канал, отнасяща се за пътничката без билет Ейда Куонсет, самолетът бе прехвърлен от диспечерския център в Клийвланд на нюйоркския център. Така че сега радиogramата трябваше да се предаде на диспечера в Ню Йорк.

Съобщението, което диктуваше Таня, се записваше от чиновничка в Ню Йорк. До нея диспечерът на „Транс Америка“, прочитайки първите няколко реда, вдигна директния телефон до оператора на АРИНГ — частна комуникационна система, поддържана съвместно от няколко големи авиокомпани.

Операторът от АРИНГ установи връзка по втора верига между себе си и борда на „Транс Америка“ и набра четирибуквения код на предавателя АГФГ, специален за N-731-TA. Още веднаж по пряка връзка тревожният сигнал ще стигне до борда на Полет 2.

След малко гласът на капитан Димирест, който прелиташе сега над Онтарио, Канада, се чу в Ню Йорк:

— Говори Полет 2 на „Транс Америка“, приемаме специалния сигнал.

— Полет 2, тук е диспечерската служба в Ню Йорк. Предаваме важно съобщение.

Обадете се, когато сте готови да записвате.

Кратка пауза, после Димирест отново:

— О'кей, Ню Йорк. Диктувайте.

— *ДО КОМАНДИРА НА ПОЛЕТ 2 — започна диспечерът. — СПОРЕД НЕПОТВЪРДЕНИ СВЕДЕНИЯ...*

Инес продължаваше да седи тихо в своето ъгълче близо до павилиона, когато усети, че някой я разтърси за рамото.

— Инес Гереро! Вие ли сте Инес Гереро?

Тя вдигна очи. Трябваша й няколко секунди, за да събере несвързаните мисли, които витаеха някъде, но все пак осъзна, че над главата й стои полицаи.

Той отново я разтърси и повтори въпроса си.

Инес успя да кимне. Разбра, че това бе друг полицаи. Този беше бял и не така любезен и мек като другия.

— Хайде да тръгваме! — полицаят я стисна грубо за рамото; тя усети болка; после още по-грубо я накара да стане: — Чувате ли? Да вървим. Гласовете си издраха да ви търсят, вдигнаха цялата полиция!

След десетина минути в кабинета на Мел Инес стана център на внимание. Още при влизането й я настаниха на един стол в средата на стаята. Лейтенант Ордуей се изправи пред нея. Полицаят, който я доведе, беше изчезнал.

Присъстващите — Мел, Таня, митническият инспектор Стандиш, Бъни, Уедърби и главният пилот капитан Кетъринг — бяха се пръснали из кабинета. Всички останаха по

настояване на Мел.

— Мисис Гереро — запитва Нед Ордуей, — вашият съпруг пътува ли за Рим!

Инес го изгледа с празен поглед и не отговори. Полицаят изостри тон, без да става неучтив.

— Мисис Гереро, изслушайте ме внимателно. Ще ви задам няколко много важни въпроса. Отнасят се за вашия съпруг и се нуждаем от помощта ви. Разбирате ли ме?

— Мм... не..., а защо...

— Не е нужно да знаете защо ще ви питам всичко това. По-късно ще разберете. Искам единствено да ни помогнете с отговорите си. Нали? Моля ви.

Ръководителят на пътническите превози го прекъсна:

— Лейтенанте, нямаме цяла нощ на разположение! Самолетът се движи с шестстотин мили в час! Ако не върви така, карайте по-сурово!

— Оставете това на мене, мистър Уедърби! — остро отвърна Ордуей. — Ако всички се развикаме, повече време ще изгубим, по-малко ще научим.

Бърт Уедърби кипеше от нетърпение, но замълча.

— Инес — каза Ордуей — ...нали мога да ви наричам така?

Тя кимна.

— Инес, нали ще отговаряте на въпросите ми?

— Да... ако мога.

— Защо мъжът ви пътува за Рим?

Гласът ѝ се беше стегнал и тя прошепна:

— Не знам.

— Имате ли там приятели, роднини?

— Не... Някакъв далечен братовчед в Милано, но никога не сме го виждали.

— Мъжът ти кореспондира ли си с него?

— Не.

— А не можеш ли да се сетиш защо мъжът ти е решил да навести родственика си така внезапно?

— Няма причина.

Таня се намеси:

— При всички случаи, лейтенанте, никой не лети за Милано с нашия самолет, който е за Рим. „Алitalia“ има директен рейс за Милано тази вечер, и то по-евтин.

Ордуей кимна.

— Тогава да изключим родственика. — Той се обърна към Инес: — Мъжът ви има ли работа в Италия?

Инес поклати глава.

— Какво работи мъжът ви?

— Той е... той беше... предприемач.

— Какъв вид предприемач?

Малко по малко Инес започна да идва на себе си.

— Строеше сгради, къщи, проекти...

— Казахте „беше“. Сега не е ли вече предприемач? Защо?

— Нещата тръгнаха много зле...

— Финансово... така ли?

— Да, но... защо питате?

— Повярвайте ми, Инес. Имам основателна причина. Свързана с безопасността на вашия мъж... и на още много други. Вярвате ли ми?

Инес вдигна очи. Погледите им се срещнаха.

— Да.

— Мъжът ви се намираше във финансови затруднения, така ли?

— Да — след кратко колебание отвърна тя.

— В сериозни затруднения ли?

Инес бавно кимна.

— Фалирал ли! Дългове ли има?

— Да — въздъхна тя.

— Тогава откъде е намерил пари за билета си до Рим?

— Аз мисля... — Инес се готвеше да каже нещо за пръстена си, който Д. О. Гереро беше заложил, но после си спомни за кредитния документ на „Транс Америка“. Тя извади жълтия смачкан лист хартия от чантичката си и го подаде на Ордуей. Уедърби се приближи до него.

— Написано е Береро — забеляза Уедърби. — Подписът е съвсем нечетлив.

— И в списъците на пътниците той първоначално е фигурирал като Береро — намеси се Таня.

Нед Ордуей поклати глава:

— Сега това не е от значение, но иначе това е стар трик, използва се, ако човек е неплатежоспособен. Нарочно сменят първата буква, за да не се разкрие неплатежоспособността им при първа проверка. По-късно, ако грешката се открие, отговорност се търси от този, който е издал документа — Ордуей сурово се обърна към Инес. В ръка държеше жълтия къс хартия. — Защо се съгласихте на това, след като виждате, че мъжът ви върши мошеничество?

— Аз не съм знаела! — запротестира тя.

— Тогава как е попаднал документът във вас?

Инес заразказва на пресекулки как бе открила документа тази вечер и как бе пристигнала на летището с намерението да спре мъжа си, преди да се е качил на самолета.

— Значи до тази вечер не сте имали никаква представа за пътуването му?

— Не, сър.

— Никаква?

Инес поклати отрицателно глава.

— Добре, дори и сега ли не можете да проумеете причината за заминаването му?

— Не — Инес го погледна с уплаха.

— Мъжът ви вършил ли е понякога неразумни неща?

Инес се колебаеше.

— Хайде — подкани я Ордуей, — кажете!

— Понякога... напоследък...

— Какво... бил е безразсъден?

Въздишка.

— Да.

— Изпадал е в ярост? Избухвал е?

Инес неохотно потвърди.

— Тази вечер мъжът ви пътува с куфарче — спокойно заговори Ордуей. — Малко

дипломатическо куфарче, за което се грижи с огромно внимание. Имате ли представа какво може да носи вътре?

— Не, сър.

— Инес, казахте, че мъжът ви е бил предприемач — строителен предприемач. В процеса на работата му случвало ли му се е да използва взривни материали?

Въпросът бе зададен така леко и неочаквано, без встъпление, че едва ли някой от присъстващите му обърна внимание. Чак когато усетиха неговата сериозност, в стаята настана напрегната тишина.

— О, да. Доста често — отговори Инес.

Ордуей направи осезаема пауза, преди да запита:

— А мислите ли, че той е доста добре запознат с експлозивите?

— Да, разбира се. Той често обичаше да ги използва. Но... — внезапно тя млъкна.

— Но какво, Инес?

Отведнъж говорът ѝ стана нервен:

— Само че той много внимателно работи с тях... — Очите ѝ обиколиха всички в стаята. — Моля ви... за какво става дума?

Ордуей меко поде:

— Вие самата разбирате, Инес, нали?

След като тя не отговори, той попита почти с безразличие:

— Къде живеете?

Тя съобщи адреса си в Саут Сайд и той си го записа.

— В къщи ли си е бил съпругът ви днес, тази вечер, преди да тръгне за летището?

Сега вече истински изплашена, Инес кимна. Ордуей се обърна към Таня. Без да повишава тон, той помоли:

— Наберете номера на полицията в града, на този вътрешен — и той драсна някакъв номер върху бележника си. — Кажете им да чакат.

Таня се приближи към бюрото на Мел.

— Вашият мъж държи ли някакви експлозиви в дома ви? — обърна се Ордуей към Инес. Тя се боеше да отговори и тогава с внезапна рязкост той продължи: — До този момент ни казахте истината. Не се опитвайте да лъжете. Отговорете!

— Да, държеше.

— Какви експлозиви?

— Динамит... капси... Бяха му останали.

— От годините на предприемачеството му ли?

— Да.

— Говорил ли ви е за тях... Казвал ли е защо ги държи?

— Не... казвал е само, че ако човек знае как да борава с тях, те са безопасни...

— Къде ги държеше?

— В едно чекмедже.

— В чекмедже къде?

— В спалнята. — Изведнъж очите ѝ се разтвориха от ужас. Това не убягна от погледа на Ордуей.

— Сетихте се за нещо? Какво?

— Нищо! — но гласът и очите ѝ издаваха обхваналия я ужас.

— Нещо си спомнихте! Кажете! — Ордуей се наклони над нея, лицето му доби суров

вид. За втори път тази вечер той прояви своята грубост и жестокост на полицаи, който знае как да изтръгва отговорите от разпитваните. Той изкрещя: — Не се опитвайте да лъжете или да криете! Няма да ви помогне! Кажете ми какво си спомнихте! — Инес захлипа. — Оставете това! Говорете!

— Тази вечер... Досега не бях помислила... не бях обърнала внимание... онези неща...

— Динамитът и капсите ли?

— Да.

— Не губете време! Какво е станало с тях?

Инес едва чуто прошепна:

— Нямахте ги... на мястото им...

Таня тихо каза:

— Имате линия, лейтенанте. Чакат ви.

В стаята цареше гробна тишина.

Ордуей кимна, без да вдига очи от Инес.

— Знаехте ли, че тази вечер, преди да отпътува, мъжът ви се е застраховал за солидна сума пари във ваша полза?

— Не, сър. Кълна ви се, нищичко не зная...

— Вярвам ви — той помълча, замисли се и когато отново заговори, гласът му беше стържещ и рязък. — Инес Гереро, слушайте ме внимателно! Предполагаме, че мъжът ви е взел със себе си в самолета тези експлозиви, за които стана дума. След като не съществува никаква друга причина да ги носи със себе си, смятаме, че възнамерява да взриви самолета, убивайки себе си и всички останали на борда. Ще ви задам още един въпрос, но преди да отговорите, помислете внимателно и си спомнете другите хора — невинни пътници и дечица, които също пътуват в тази машина. Инес, вие познавате добре съпруга си. Вие най-добре го познавате. Мислите ли, че е способен заради парите от застраховката... заради вас... да извърши това безразсъдно дело, за което споменах?

По лицето на Инес Гереро се стичаха сълзи. Сякаш почна да губи съзнание, но кимна и едва-едва прошепна:

— Да... — гласът ѝ се задушаваше от сълзи. — Мисля, че може да го направи.

Нед Ордуей се извърна. Той взе телефонната слушалка от Таня и заговори бързо с тих глас. Даваше наставления, прекъсвани на няколко пъти от въпроси:

— Квартирата ви ще бъде претърсена — обърна се той към Инес, — и ще издадем заповед, ако е нужно. Но по-лесно е да получим съгласието ви. Какво ще кажете?

Инес кимна безчувствено.

— О'кей — каза Ордуей по телефона. — Съгласна е.

След малко постави слушалката и се обърна към Мел и към Уедърби:

— Ще потърсим улики и доказателства в квартирата, ако има, разбира се. И без това за момента няма какво да предприемем.

Уедърби глухо промърмори:

— И ние нищо не можем да направим освен да се молим! — Лицето му се изопна и доби пепеляв цвят. Той седна и започна да пише ново съобщение до борда на Полет 2.

Сервираха на пилотите топлия ордъвоър, поръчан от капитан Върнън Димирест. Апетитните ястия в табличката, поднесени от една от стюардесите на първа класа, бързо изчезваха. Димирест мъркаше от удоволствие, дъвчейки омари с гъби, поръсени с пармезанско сирене.

Както винаги, стюардесите се грижеха кльощавият втори офицер Сай Джордън да напълнее. Тайничко му бяха оставили още няколко специалитета върху отделен поднос и докато Джордън следеше приборите за горивото, бузите му бяха издути от бекон, пълнен с пилешки дробчета.

Скоро и тримата пилоти, почивайки си поред в слабо осветената кабина, щяха да получат изискано основно блюдо и десерт, каквито компанията предлагаше на своите пътници в първа класа. Единственото, което се полагаше само на пътниците, не и на пилотите, бяха отбраните трапезни вина и шампанско.

„Транс Америка“, както и повечето компании, държеше за отличната кухня на борда. Съществуваха и тук разногласия; някои защитаваха мнението, че авиокомпаниите, дори в международните си полети, трябва да се грижат само за транспортирането; да поемат пътни услуги само за пътници с абонамент; да се освободят от всякаква излишна натовареност и да сервират само пакетирани обяд. Други бранеха противното становище: тъй като почти навсякъде в съвременното въздухоплаване се поднася пакетирани храна, една компания, която уважава себе си и държи на авторитета си, трябва да поддържа своя изискан стил с изискана храна на борда. Компаниите рядко получаваха оплаквания от храната. Почти всички пътници, и в туристическа, и в първа класа, приемаха сервирането на храната като развлечение и с охота я консумираха.

Точно за това си мислеше Върнън Димирест, изсмуквайки последните сочни късчета от омара. В този миг звънецът на канала за специална връзка прониза кабината и блесна сигналната лампичка.

Ансън Харис повдигна учудено вежди. Дори една радиograma по специалния канал бе нещо необикновено, а две, и то за по-малко от час, беше нещо изключително.

— Нямаше да е зле каналът за специална връзка да е със секретен код! — обади се Сай Джордън.

Димирест се протегна и превключи радиото:

— Аз ще приема съобщението.

След обичайните позивни между самолета и диспечера в Ню Йорк Върнън Димирест започна да записва радиограмата в специалния бележник. Съобщението идеше от ръководителя на пътническите превози на летище „Линкълн“ и началото му гласеше така: *СПОРЕД НЕПОТВЪРДЕНИ СВЕДЕНИЯ НА БОРДА...* Докато течеше радиограмата, лицето на Димирест ставаше все по-съсредоточено и напрегнато. На края потвърди кратко приемането на пълния текст и изключи без дума повече.

Той подаде радиограмата на Ансън Харис, който се наклони напред към светлината, за да я прочете. Харис едва чуто подсвири. После прехвърли през рамо бележника към Сай Джордън.

Радиограмата завършваше с думите: *ПРЕДЛАГАМЕ ДА СЕ ВЪРНЕТЕ ИЛИ ДА КАЦНЕТЕ ПО УСМОТРЕНИЕ НА КОМАНДИРА.*

Двамата капитани разбираха, че трябва да определят кой от тях ще взима решения. Наистина тази вечер Ансън Харис летеше като командир, а Димирест действуваше като първи пилот, но иначе Върнън Димирест в качеството си на инспектиращ пилот имаше властта на върховен командир на екипажа.

На питащия поглед на Харис той отвърна рязко:

— Ти си на лявото кресло, ти решаващ. Няма какво да мислим!

Харис помълча за миг и после оповести решението си:

— Ще се върнем назад, но ще направим широк и бавен завой, за да не забележат пътниците. След това ще накараме Гуен Мейгън да открие тоя тип, който ги е разтревожил. Естествено, никой от нас не бива да се появява сред пътниците, за да не го стреснем — Харис повдигна рамене. — А после ще действуваме според обстоятелствата.

— Добре — кимна Димирест, — съгласен съм. Ти поемаш машината За обратен завой, а аз ще се погрижа за останалото. — За да повика Гуен с установения сигнал помежду им, той натисна три пъти звънеца.

Ансън Харис се свърза с въздушния диспечер и лаконично предаде:

— Тук е „Транс Америка“, Полет 2. Имаме проблеми. Моля, разрешение за връщане на летище „Линкълн“ и радарно водене от момента до приземяването на „Линкълн“.

Харис бързо отхвърли в ума си всякаква възможност за кацане на друго летище. Знаеше от метеорологическата сводка, че Отава, Торонто и Детройт са закрити поради бурята. А освен това, за да се справят с онзи тип, им беше нужно време. Връщането до „Линкълн“ им осигуряваше тази възможност.

Не се и съмняваше, че Димирест бе стигнал до същото заключение.

Диспечерът от Центъра за ръководство на въздушното движение в Торонто, някъде на шест мили под тях, отговори:

— „Транс Америка“, Полет 2, прието! — и след кратка пауза добави: — Започнете ляв завой, координати две-седем-нула. Очаквайте промяна на ешелона.

— Прието, Торонто. Започваме завоя. Виращът ще бъде широк и плавен.

— „Транс Америка“, Полет 2, разрешаваме широк виращ.

Разговорът се водеше на тих глас, както обикновено при подобни ситуации. И във въздуха, и на земята, съзнаваха, че много по-успешно е да се действа хладнокръвно, без паника и възбуда. От молбата на командира диспечерът в Торонто разбра, че самолетът е в опасност — реална или потенциална. Лайнерите, които летят по определен маршрут, не изменят току-така курса си и не се връщат обратно без сериозна причина. Диспечерът също знаеше, че ако е нужно, командирът сам ще подаде сигнал за бедствие и ще обясни характера и причините му. Така че диспечерът не искаше да губи времето на екипажа, зает със спешни задачи, за да задава ненужни въпроси.

Каквато и помощ да поискаха от Центъра за ръководство на въздушното движение, знаеха, че те щяха да откликнат незабавно и без излишни въпроси.

Но дори сега машинката на земята заработи по всички направления. В центъра в Торонто, който се помещаваше в красива модерна сграда на около четиринадесет мили вн от града, диспечерът, разговарял с Полет 2, веднага информира своя отговорник. Старши диспечерът, без да губи минутка, влезе във връзка с другите сектори и започна да разчиства трасе за Полет 2 както напред, така и непосредствено под него — за всеки случай! Той предупреди и центъра в Клийвланд, който отново щеше да поеме Полет 2 в обратния му път. Информираха и центъра в Чикаго, който следваше да приеме самолета от Клийвланд.

На борда на Полет 2 пристигна ново указание от диспечера в Торонто:

— Започвайте снижаване до две-осем-нула. Оповестете излизане от височина три-три-нула.

Ансън Харис отвърна:

— Торонто, тук „Транс Америка“ 2. Започваме снижаване.

По нареждане на Харис Сай Джордън уведоми по канала за специална връзка диспечера на „Транс Америка“ в Ню Йорк за намерението им да се върнат.

Вратата на кабината се отвори и влезе Гуен Мейгън.

— Вижте какво — започна тя, — ако искате още ордъври, съжалявам, но не мога да ви донеса. Сами забелязахте, че имаме и пътници в първа класа.

— За неподчинението ще говорим после — каза Димирест. — А сега — имитирайки английското й произношение, той продължи: — при нас изникнаха неприятни проблеми.

На пръв поглед нищо не се бе изменило в пилотската кабина след радиограмата от летище „Линкълн“. Но спокойното и ведро настроение, което цареше преди, изчезна. Въпреки външното самообладание и тримата пилоти бяха нащрек, умовете им трескаво работеха, всеки долавяше напрегнатостта у другите. За да постигнат бърза пренагласа в подобни моменти, решаващо значение имаха дългогодишният опит и умение, натрупани в стръмния път до ранга на първокласни пилоти, Самото пилотиране, управлението на самолета, не беше особено трудно; пилотите на пътническите самолети бяха добре платени именно заради тяхната изобретателност, способност да взимат бързи и смели решения. Димирест, Харис и Сай Джордън сега мобилизираха точно тези свои способности.

Ситуацията на борда на Полет 2 още не беше критична: ако имат късмет, може въобще да им се размине. Но настъпеше ли катастрофален момент, екипажът бе готов да действа.

— Моля те да откриеш един пътник — обърна се Димирест към Гуен. — Той не бива да забележи, че го гледаш. Ето описанието му. По-добре прочети цялата радиограма. — Той й подаде бележника с радиограмата, а Гуен пристъпи към него по-близо до светлината.

Самолетът леко се наклони и Гуен докосна с ръка рамото на Върнън Димирест. Той усещаше близостта й, долавяше познатия парфюм. Хвърли бегъл поглед встрани и видя очертания й профил в полумрака. Докато четеше, лицето й стана сериозно, но не и уплашено. Димирест си спомни как преди няколко часа тя го бе възхитила със силата на своя дух, която с нищо не накърняваше покоряващата й женственост. В един миг, кратък и неуловим, той си спомни как два пъти тази вечер Гуен бе признала, че го обича. Това го накара да се запита: а той обичаше ли я наистина? Когато контролираш своите чувства, трудно е да ги определиш точно. Но сега сърцето му подсказваше, че чувството му към Гуен е най-силната любов, която познава.

Гуен прочете радиограмата още веднаж, по-бавно.

Дива ярост обхвана Димирест, защото заради тая история се объркваха плановете им за щастлива разходка до Неапол. Но веднага се стегна. Сега не бе време за емоции, чакаше го отговорна работа. Заради тоя случай не само щяха да се забавят, а и да се задържат най-малко едно денонощие на летище „Линкълн“. Но полетът до Рим все някога щеше да се състои. Въобще не му минаваше през ума, че заплахата от бомбата може и да не се размине, и не всичко да свърши благополучно, както в повечето подобни случаи.

До него капитан Харис все още поддържаше плавния вираж с едва забележим крен. Това беше съвършен вираж, виртуозно изпълнен, както показваше курсо-пилотажният прибор. Единствено компасът и жироскопът издаваха радиуса на виража: самолетът

завиваше на 180 градуса. Харис заяви, че пътниците няма да забележат изменението на курса; освен ако някой не е запознат с положението на звездите и луната й надниквайки през прозореца, определи накъде е изток и накъде — запад. Само тогава можеше да се открие промяната, но вероятността бе малка: за радост, земята не се виждаше през непробиваемите облаци и по светлините на градовете никой не можеше да се ориентира. Харис започна леко да снижава, носът на самолета едва забележимо се наклони надолу, дроселите съвсем малко затворени, ревят на моторите, без да променя своя тембър. Харис пилотираше съсредоточено, прецизно, като по учебник, без да обръща внимание на Димирест и Гуен.

Гуен върна радиограмата.

— От теб искам да отидеш в туристическия салон и да откриеш този човек. Виж къде му е чантичката и имаш ли възможност да я измъкнеш. Разбираш, че никой от нас не може да отиде отзад, поне не сега, за да не го изплашим.

— Ясно — отвърна Гуен. — Разбирам, но няма защо да ходя в салона.

— Защо?

Тя отвърна тихо:

— Знам кой е човекът. Седи на място 14-А.

Върнън Димирест я изгледа изпитателно.

— Трябва ли да ти обяснявам, че това е важно нещо. Ако не си напълно сигурна, върни се и провери.

— Напълно съм сигурна.

Гуен му обясни, че преди половин час, след като сервирала в първа класа, отишла в туристическия салон да помогне. Един от пътниците, на мястото до прозореца вляво, дремел. Веднага се сепнал, щом Гуен го заговорила. На коленете си държал малко куфарче и Гуен му предложила да го вдигне, за да му подаде подноса с храната. Но пътникът отказал. Продължавал здраво да стиска куфарчето, сякаш наистина има нещо ценно в него. Вместо да разтвори масичката пред себе си, той положил подноса върху куфарчето си. Свикнала със странните привички на пътниците, Гуен не му обрънала особено внимание, но добре си спомняла пътника. Описанието от радиограмата напълно се покриваше с вида му.

— Има още една причина, за да го запомня. Той седи точно до възрастната дама без билет.

— На мястото до прозореца седи, така ли?

— Да.

— Това затруднява положението — да се пресегнеш и да грабнеш куфарчето. —

Димирест си спомни онази част от радиограмата на Уедърби, която гласеше: АКО ПРЕДПОЛОЖЕНИЕТО СЕ ОКАЖЕ ВЯРНО, ВЪЗМОЖНО Е СПУСЪКЪТ ЗА ВЗРИВАТЕЛЯ ДА СЕ НАМИРА ОТВЪН И ЛЕСНО ДА СЕ ЗАДЕЙСТВУВА. ЗАТОВА БЪДЕТЕ КРАЙНО ПРЕДПАЗЛИВИ, АКО СЕ ОПИТАТЕ ДА ИЗТРЪГНЕТЕ КУФАРЧЕТО СЪС СИЛА... Той чувствуваше, че Гуен в момента също мисли за това предупреждение.

Сега за първи път не страх, а чувство за неувереност смути хладнокръвния ход на мислите му. Може би щеше да го обхване и страх, но по-късно. Нима беше възможно тази бомбена заплаха да се окаже нещо по-страшно от заплаха? Върнън Димирест често бе обмислял и обсъждал подобни ситуации, но никога не му бе хрумвало, че сам може да изпадне в такова положение.

Ансън Харис все така плавно завършваше завоя. Сега вече летяха в обратна посока.

Сигналният звънец на канала за специална връзка звънна отново. Димирест даде знак

на Сай Джордън, който превключи на нужната вълна, потвърди приемането и започна да записва съобщението.

— Мисля си — Димирест се обърна към Гуен, — дали има начин да преместим двамата пътници, които са до Гереро? Така че той да остане сам, седалките до него празни. И някой от нас да се приближи изотзад, да се наведе и измъкне куфарчето му.

— Той ще заподозре веднага — решително възкликна Гуен. — Сигурна съм. Целият е нащрек. В момента, в който извадим двамата му съседни под какъвто и да е претекст, ще усети, че нещо не е в ред, ще слухти и ще чака.

Вторият пилот подаде радиограмата, която току-що беше приел. Тя беше от Уедърби, летище „Линкълн“. На приглушената светлина на лампата Димирест и Гуен зачетоха:

НОВИ ДАННИ ПОТВЪРЖДАВАТ ПЪРВОНАЧАЛНИТЕ
ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ ЗА НАЛИЧИЕТО НА ВЗРИВНО УСТРОЙСТВО У
ПЪТНИКА ГЕРЕРО. ПОВТАРЯМЕ-НАПЪЛНО ГИ ПОТВЪРЖДАВАТ.
ПРЕДПОЛАГА СЕ, ЧЕ ПЪТНИКЪТ Е ДУШЕВНО НЕУРАВНОВЕСЕН, ОТЧАЯН
И НЕ КОНТРОЛИРА ПОСТЪПКИТЕ СИ. ПОВТАРЯМЕ ПРЕДИШНОТО СИ
ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ ДА ДЕЙСТВУВАТЕ С ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВНИМАНИЕ.
НА ДОБЪР ЧАС!

— Това последното особено ми харесва — каза Сай Джордън. — Наистина е трогателно да ни отправят такова пожелание.

Димирест го скастри:

— Млъкни!

В продължение на няколко секунди в кабината цареше мълчание. Чуваше се само шумът от приборите.

— Ако можем да измислим нещо... — бавно поде Димирест, — някакъв начин да го подмамим да остави куфарчето си... Само секунди ще ни трябват да го грабнем и да го отнесем... Ако действваме бързо, две секунди ще ни стигнат.

— Той за нищо на света не би го пуснал... — отбеляза Гуен.

— Знам, знам... Просто разсъждавам на глас, това е всичко — той млъкна. — Нека обмислим всичко отначало. Между Гереро и пътеката има двама пътници. Единият от тях...

— Единият от тях е мъж. Той седи до пътеката. На средното място е старата дама, мисиз Куонсет. Най-отвътре е Гереро.

— Значи бабето е точно до Гереро, точно до куфарчето?

— Да, но това какво ни помага? Дори да я посветим, едва ли тя би...

Димирест остро я прекъсна.

— Ти все още нищо не си й казала, нали? Тя не знае, че сме я разкрили?

— Не, нали така ми казахте!

— Просто исках да се уверя.

Отново настъпи мълчание. Върнън Димирест потъна в мисли, обсъждаше възможности и варианти. На края предпазливо отбеляза:

— Хрумна ми нещо. Може и да не успеем, но засега друга възможност не виждам.

Слушайте внимателно, ще ви обясня точно какво трябва да се направи.

В туристическия салон на самолета повечето пътници бяха привършили с вечерята си и стюардесите прибираха подносите. Днес вечерята свърши по-бързо от друг път. Една от причините бе закъснението на полета, някои пътници бяха хапнали на аерогарата и сега поради късния час те или се отказваха от вечеря, или вкусваха по малко.

Мисис Ейда Куонсет продължаваше да бърбе с новия си приятел обоиста когато една от стюардесите — млада самоуверена блондинка — се обърна към тях:

— Свършихте ли с вечерята?

— Да, аз свърших, мис — каза обоистът.

Мисис Куонсет се усмихна приветливо.

— Благодаря ви, миличка. Можете да вземете приборите. Вечерята беше великолепна.

Мрачният мъж отляво на мисиз Куонсет подаде подноса си, без да продума.

В този момент малката стара дама от Сан Диего забеляза другата стюардеса, която стоеше на пътеката. Тя бе направила впечатление на мисиз Куонсет преди, явно бе старшата. Косите ѝ бяха гъсти и черни, лицето ѝ привлекателно, с високи скули и решителни тъмни очи, които в момента гледаха пряко и хладнокръвно Ейда Куонсет.

— Извинете, мадам, мога ли да видя билета ви?

— Билета ми? Да, разбира се — мисиз Куонсет се престори на изумена, макар че разбра моментално какво се крие зад този въпрос. Несъмнено тя бе или заподозряна, или разкрита. Но тя никога не се предаваше лесно и дори сега умът ѝ усилено работеше. Важно беше да разбере какво точно знае това момиче.

Мисис Куонсет разтвори чантичката и се престори, че търси билета между документите си.

— Беше тука някъде, миличка. Знам, че имам билет — тя невинно погледна към стюардесата. — Ето на, да не би контрольорът да го е задържал, като съм се качвала. Може би го е взел и аз просто не съм забелязала.

— Не — каза Гуен Мейгън. — Това е невъзможно. Ако билетът ви е бил за отиване и връщане, къде ви е талонът за обратния полет? Ако е само за отиване, при вас трябва да е кочанът от билета и бордната карта.

— Наистина, просто необяснимо... — мисиз Куонсет продължаваше да се рови из чантата си.

Гуен строго запита:

— Ще ми позволите ли аз да погледна? — през време на целия разговор тя не прояви нищо от обичайната си вежливост. — Ако имате билет в чантичката си, ще го намеря. Ако нямате, ще си спестим излишно губене на време.

— Разбира се, че няма да ви позволя! — гневно отвърна мисиз Куонсет и продължи с по-благоразумен тон. — Зная, че нямате лоши намерения, миличка, но в чантата си държа лични книжа. А вие, като англичанка, сте длъжна да уважавате личната неприкосновеност. Англичанка сте, нали?

— Дали съм англичанка или не, това няма никакво отношение към въпроса. В момента разговаряме за вашия билет. Или по-точно за това, имате ли изобщо билет? — гласът на Гуен, по-висок от нормално, се чуваше и от пътниците на съседните седалки. Някои започнаха да извързват глави.

— Разбира се, че имам билет. Въпросът е къде съм го пхнала — мисиз Куонсет се усмихна закачливо. — А разбрах, че сте англичанка веднага щом заговорихте. Англичаните, хора като вас, миличка, правят нашият език да звучи възхитително. Колко жалко, че малцина от нас, американците, говорят така изящно. Моят покоен съпруг обичаше да казва...

— Какво е казвал нас това не ни интересува. Билетът ви къде е?

За Гуен беше наистина мъчително да се държи така неприветливо и грубо. При други обстоятелства тя би разговаряла със старата дама строго, но би запазила своя любезен и дружелюбен тон. Беше ѝ обидно да се отнася невъзпитано към тази жена, два пъти по-стара от нея. Но в това отношение указанията на Върнън бяха изрично строги. Мисис Куонсет изглеждаше смаяна.

— Аз проявявам достатъчно търпение, млада госпожице, но щом открия билета си, няма да премълча вашето грубо държане...

— Така ли, мисиз Куонсет? — Гуен забеляза, че щом спомена името ѝ, старата жена трепна и зад твърдото ѝ изражение за първи път се прокрадна нерешителност. Гуен настойчиво продължи:

— Вие сте Ейда Куонсет, нали?

Малката стара дама приближи дантелената кърпичка към устните си и въздъхна:

— След като знаете коя съм, има ли смисъл да отричам?

— Не, защото знаем всичко за вас. Имате достатъчно прегрешения, мисиз Куонсет.

Сега все повече пътници наблюдаваха и слушаха. Някои бяха се приближили. По лицата им се четеше съчувствие към старата жена и неодобрение към Гуен. Пътникът на мястото до пътеката, който бе разговарял с мисиз Куонсет, когато се появи Гуен, се въртеше неспокойно.

— Ако има някакво недоразумение, готов съм да помогна.

— Няма никакво недоразумение — каза Гуен. — Вие с тази дама ли пътувате?

— Не.

— Тогава какво ви засяга, сър?

До този момент Гуен не си позволи нито веднъж да погледне към пътника до прозореца. Нито пък той бе погледнал към нея. Но начинът, по който бе навел главата си, го издаваше, че внимателно следи всяка дума от разговора. Крадешком тя го стрелна с очи и видя, че той все още стискаше малкото куфарче на коленете си. При мисълта какво може да се намира в него, побиха я ледени тръпки. Разтрепера се, завладя я предчувствие за нещо ужасно. Искаше ѝ се да побегне, да се върне в пилотската кабина и помоли Върнън сам да се справи с всичко. Но се овладя, надви моментната слабост.

— Казах ви, че зная всичко за вас — потвърди Гуен. — Хванали са ви тази вечер като пътник без билет от Лос Анжелос, поставили са ви под наблюдение, но сте успели да се изплъзнете, а после с измама сте се качили на този самолет.

Малката стара дама от Сан Диего запита с ведър тон:

— Щом като знаете толкова или си мислите, че знаете, има ли смисъл да спорим? — Тя реши, че не си струва да се притеснява. Естествено, очакваше да я заловят. Но поне успя да изживее едно приключение и да вечеря чудесно. Какво пък толкова се беше случило? Както призна червенокосата жена от летище „Линкълн“, авиокомпаниите никога не дават под съд гратисчиите.

Беше ѝ любопитно все пак какво ще последва.

— И сега самолетът ще се върне ли заради мен?

— Не сте толкова важна особа, та да се връщаме заради вас, но щом кацнем в Италия,

ще бъдете предадена на властите. — Върнън Димирест бе предупредил Гуен да създаде впечатлението, че самолетът продължава своя път за Рим. В никакъв случай да не се разбере, че се връщат обратно. Накара я нарочно да се държи грубо със старата дама, което бе ужасно неприятно за Гуен. Но всичко това се правеше, за да се създаде определено впечатление у Гереро и Димирест да пристъпи към следващата стъпка от своя план.

Естествено, Гереро не подозираше — и ако всичко вървеше успешно, щеше да узнае, когато е вече късно, — че целият този спектакъл се разиграва единствено заради него.

— Елате с мен! — обърна се Гуен към мисиз Куонсет. — Командирът получи съобщение за вас и трябва да докладва. Но преди това иска да ви види. — Тя се обърна към пътника, който седеше до пътеката: — Бихте ли дали път на тази жена!

За първи път старата дама прояви нервност.

— Командирът иска да ме види?

— Да, и той не обича да чака.

Мисис Куонсет с нежелание разкопча предпазния колан. Също с нежелание обоистът я пропусна да мине и тя нерешително излезе на пътеката. Гуен я хвана за ръката и я поведе напред, усещайки недружелюбните погледи на пътниците, вперени в нея.

Гуен с мъка потисна желанието си да се обърне и да види дали човекът с куфарчето също гледа след тях.

— Аз съм капитан Димирест — представи се Върнън. — Моля ви, елате по-напред. Гуен, затвори вратата, да видим дали ще се съберем всички. — Той се усмихна на мисиз Куонсет. — За съжаление самолетните конструктори не са предвидили в кабината място за гости.

Старата дама от Сан Диего внимателно се вгледа в него. След ярката светлина в пътническия салон очите ѝ не можеха да привикнат към полумрака на пилотската кабина. Тя различи силуетите на няколко седящи фигури, заобиколени от множество светещи в червено циферблати. Не се заблуждаваше — този глас звучеше дружелюбно. Съвсем различно и неочаквано от това, което мисиз Куонсет се готвеше да посрещне.

Сай Джордън спусна облегалката на едно свободно кресло зад Ансън Харис. Мило и любезно, за разлика от досегашното си поведение, Гуен поведе старата дама към креслото.

Самолетът се движеше плавно, не друсаше и тя без усилия стигна до седалката. Макар че се спускаха, все още не бяха стигнали до онези слоеве от атмосферата, където бушуваше бурята. Напредваха с повече от 500 мили в час, самолетът се плъзгаше гладко, сякаш плуваше в спокойни огледални води.

— Мисис Куонсет — каза Върнън Димирест, — моля ви да забравите всичко, което току-що се случи отвън. Не заради това ви повикахме... — и се обърна към Гуен. — Ти държи ли се грубо към дамата?

— Струва ми се, да.

— Мис Мейгън действуваше по моя заповед. Аз ѝ наредих да се държи грубо. Знаехме, че едно лице, което ни интересува, ще слуша и наблюдава сцената. Искахме всичко да изглежда естествено, за да намерим подходящ повод да ви извикаме тук, без да събудим подозрения.

Сега вече Ейда Куонсет различаваше по-ясно едрата мрачна фигура, която говореше от креслото вляво. Стори ѝ се, че лицето му има приятни черти. Все още не схващаше какво ѝ обясняват. Огледа се наоколо. Беше толкова интересно! Никога досега не бе попадала в пилотска кабина. Вътре бе много по-тясно, отколкото предполагаше. Беше ѝ топло и тримата

мъже седяха по ризи. Ето нещо ново и любопитно, което можеше да разкаже на дъщеря си в Ню Йорк — ако въобще стигнеше до там.

— Мамичко — запита пилотът, който се бе представил за капитан. — Лесно ли се плашите?

Въпросът изглеждаше странен, тя се замисли, преди да отговори.

— Не, не бих казала, че съм от страхливите. Понякога се нервирам, но напоследък и това става рядко. Колкото повече човек остарява, толкова по-малко се плаши.

Очите на капитана изпитателно се взираха в лицето ѝ.

— Реших да ви разкажа нещо, а после да поискам помощ от вас. Нямаме много време. Затова ще говоря накратко. Сигурно сте забелязали пътника вляво от вас, до прозореца.

— Онзи слабичкия, с тънките мустачки?

— Да, точно той — каза Гуен.

Мисис Куонсет утвърдително кимна.

— Той е странен човек. Не желае с никого да разговаря, държи в ръце малко куфарче и не иска да се раздели с него. Струва ми се, че нещо го измъчва.

— Нас също ни измъчва нещо — тихо каза Върнън Димирест. Имаме основание да смятаме, че в това куфарче той носи бомба. Искаме да го изтръгнем от ръцете му. Затова имаме нужда от вашата помощ.

Колко удивително и странно, мислеше си Ейда Куонсет, че в кабината е толкова тихо. В мълчанието, което последва думите на Димирест, се разнесе съобщение по един от високоговорителите над главата ѝ:

— „Транс Америка“, Полет 2. Тук е центърът в Торонто. Намирате се на 15 мили източно от фара Клайнбърг. Съобщете вашата височина и намерения.

Отговори пилотът от лявото предно кресло, чието лице тя все още не беше видяла.

— Торонто център. Тук „Транс Америка“, Полет 2. Излизаме от две-девет-нула. Разрешете да продължим плавно снижението. Без промяна в решението ни да кацнем на „Линкълн“.

— „Транс Америка“. Разбрах ви. Даваме ви свободен коридор. Продължавайте плавно снижаването.

Третият пилот, който стоеше вдясно от нея пред множество циферблати, се наклони напред и каза:

— Според моите изчисления ще стигнем след час и седемнадесет минути. При положение, че вятърът не се промени. Но ако челният фронт на бурята се е придвижил по-бързо от прогнозата, ще пристигнем и по-рано.

— Значи се връщаме, така ли? — мисиз Куонсет не можа да скрие вълнението си.

Димирест кимна.

— Да, но вие сте единствената, която знае това, освен екипажа. Засега трябва да го пазите в тайна и най-вече Гереро — това е човекът с куфарчето — не бива нищо да узнае.

Ейда Куонсет си мислеше задъхано: „Боже мой, нима това става с мен? Всичко е толкова вълнуващо! Като приключен-ски филм по телевизията. Вярно, че е малко страшно, но тя реши да не мисли за опасността. Главното беше, че се намира тук, че участва в замисъла, че си бърбе с командира, че си споделят тайни — какво би казала дъщеря ѝ за всичко това?“

— Е, добре, съгласна ли сте да ни помогнете?

— Разбира се, предполагам, ще искате от мен да изтръгна куфарчето...

— Не! — Върнън Димирест се извърна на креслото си и каза строго: — В никакъв случай не бива да се докосвате до това куфарче, дори да се доближавате до него.

— Щом като казвате — съгласи се покорно мисис Куонсет, — няма!

— Настоявам! И запомнете: важното е Гереро да не разбере, че ние знаем за куфарчето и за съдържанието му. Сега ще ви обясня точно какво трябва да направите, като се върнете в салона. Моля ви, слушайте внимателно.

Когато той свърши, малката стара дама от Сан Диего си позволи леко да се усмихне.

— Да, ясно, ясно. Струва ми се, че ще се справя.

Тя стана и Гуен тъкмо се готвеше да отвори вратата на кабината, за да излязат, когато Димирест запита:

— Разбрах, че са ви хванали без билет от Лос Анжелос и сте искали да стигнете до Ню Йорк. Защо?

Тя му разказа колко самотна се чувства понякога на западното крайбрежие и как ѝ се иска да погостува на дъщеря си в Ню Йорк.

— Мамичко! — каза Върнън Димирест. — Ако успеем сега, аз лично ви обещавам, че не само ще ви освободя от всякакви неприятности, но и авиокомпанията ще ви издаде билет до Ню Йорк и обратно — първа класа.

Мисис Куонсет така се трогна, че едва не заплака.

— Благодаря ви, благодаря ви... — изведнъж усети, че гласът ѝ се дави в сълзи. Какъв забележителен човек, помисли си тя. Толкова отзивчив, толкова чаровен!

Силното вълнение, което преживя мисиз Куонсет в пилотската кабина, ѝ помогна да се справи със задачата си на връщане към туристическия салон. Гуен Мейгън здраво я държеше за ръката и я блъскаше напред, а тя попиваше с дантелената кърпичка сълзите си и играеше покъртително ролята на дълбоко разстроена и обидена стара жена.

С вътрешно ликуване, макар и през сълзи, тя си спомни, че за втори път ѝ се налагаше да разиграва подобен спектакъл тази вечер. Първата сцена стана на аерогарата, когато се преструваше на болна пред младия Питър Коукли. Тогава тя бе убедителна и блестяща! Защо да не успее и сега?

Наистина мисиз Куонсет играеше ролята си толкова правдиво, че един пътник възмутено запита:

— Мис, каквото и да е провинението на тази дама, нищо не ви дава право да се държите така грубо!

Знаейки, че Гереро е наблизо, Гуен рязко отвърна:

— Сър, моля ви се не се бъркайте!

Щом влязоха в туристическия салон, Гуен дръпна след себе си завесата, която разделяше двете класи. Това бе също част от плана на Върнън. Поглеждайки назад към кабината, Гуен забеляза, че вратата ѝ е леко открехната. Тя знаеше, че зад вратата стои Върнън, наблюдава и чака. Щом се дръпнеше завеската между първа класа и туристическия салон, Върнън щеше да застане зад завесата и да следи какво става през малкия процепа, който Гуен трябваше да остави. А в определен момент той щеше да разтвори завесата и бързо да се притече на помощ.

При мисълта какво можеше да се случи в следващите няколко минути — независимо от изхода — тръпки на вледеняващ ужас и някакво предчувствие за беда обхванаха Гуен. Но тя

отново успя да го сподави. Припомни си своите отговорности пред екипажа и пътниците, които съвсем не подозираха драмата, разиграваша се пред очите им, и заведе мисиз Куонсет до мястото ѝ в самолета.

Пътникът Гереро им хвърли бърз поглед, после отмести очи встрани. Малкото дипломатическо куфарче, забеляза Гуен, все още седеше в същото положение на коленете му и ръцете му здраво го стискаха. Обоистът, който седеше на мястото до пътеката, стана, щом се приближиха. Лицето му изразяваше съчувствие, той се отмести, за да направи път на старата дама. Внимателно и неназрапливо Гуен застана прел него и му препречи пътя към седалката. Мястото му трябваше да остане незаето, докато Гуен не се дръпне встрани. Очите ѝ доловиха движение зад процепа на завесата. Върнън бе заел мястото си, готов да действа.

— Много ви моля! — мисиз Куонсет, която все още стоеше на пътеката, умолително, с просълзени очи се обърна към Гуен. — Бъдете добра, помолете капитана да промени решението си. Не искам да ме предава в ръцете на италианската полиция...

— Трябвало е да помислите за това преди — грубо я сръза Гуен. — Освен това не аз разпореждам на капитана какво да върши!

— Но вие можете да го помолите. Той ще ви послуша!

Д. О. Гереро извърна глава към тях, загледа се, след това отново отмести очи.

Гуен хвана старицата за лакътя.

— Чувате ли какво ви казвам? Седнете на мястото си!

Гласът на Ейда Куонсет се превърна в хленч:

— Моля ви да ме върнете обратно. Предайте ме на нашите власти, не на чуждите...

Зад Гуен се разнесе възмутеният глас на музиканта:

— Мис, не виждате ли колко е разстроена тази жена?

— Моля ви, не се бъркайте — сопна се Гуен. — На тази жена не ѝ е тук мястото.

Пътува без билет.

Музикантът продължи разярено:

— Даже и да е така, това няма значение. Важното е, че тя е възрастна дама!

Без да му обръща внимание, Гуен блъсна мисиз Куонсет към креслото и тя се олюля.

— Чувате ли ме! Сядайте и не мърдайте!

Ейда Куонсет се строполи на седалката и се разпищя:

— Ох, колко сте груба! Така ме ударихте! Така ме заболя!

Няколко души от пътниците скокнаха на крака и запротестираха.

Д. О. Гереро продължаваше да гледа невъзмутимо напред. Гуен забеляза, че ръцете му не пускаха куфарчето.

Мисиз Куонсет изстена отново.

Гуен студено каза:

— Вие сте истеричка! — С добре премерено движение, макар и да ненавиждаше постъпката си, тя се наклони и зашлеви мисиз Куонсет в лицето. Плесницата отекна в салона. Пътниците ахнаха. Другите стюардеси гледаха изумени и не вярваха на очите си. Музикантът сграби Гуен за ръката, но тя бързо се отскубна.

По-нататък всичко се разигра с такава бързина, че дори най-близкостоящите не можеха да възпроизведат последователността на събитията.

Мисиз Куонсет се извърна наляво към Д. О. Гереро и умолително застана:

— О, сър, помогнете ми! Моля ви, помогнете ми!

Лицето му остана каменно, невъзмутимо, сякаш не чуваше молбата ѝ.

Обзета от мъка и панически страх, тя се хвърли към него и с истерични вопли обви ръце около шията му.

— Помогнете ми! Помогнете ми!

Гереро неловко се завъртя, опита се да се освободи. Но не успя. Ейда Куонсет още здраво стегна ръце около шията му.

— О, помогнете ми!

Лицето на Гереро стана огненочервено. Той просто се задушаваше и вдигна ръце, за да се изтръгне от прегръдката ѝ. Ейда Куонсет се отпусна от врата му и сграбчи ръцете му.

Точно в този миг Гуен Мейгън се наведе към вътрешната седалка. Пресегна се и с едно-единствено уравновесено движение, сякаш без да бърза, здраво хвана куфарчето и го вдигна от коленете на Гереро. Само след секунда куфарчето беше далеч от него на пътеката между Гереро и куфарчето като солидна бариера се изправяха Ейда Куонсет и Гуен.

Завесата между двата пътнически салона се дръпна встрани. Върнън Димирест, висок и представителен в своята униформа, бързо се приближи.

На лицето му бе изписано облекчение и той протегна ръка към куфарчето.

— Чудесно го изпълни, Гуен! Подай ми го!

С малко повече късмет инцидентът щеше да привърши тук, като се изключат по-късно разправията с Гереро. Но събитията се развиха иначе — изцяло по вина на Маркър Ратбоун.

До този момент Ратбоун бе непознат пътник, от когото никой не се интересуваше. Той заемаше място 14-Д от другата страна на пътеката. И макар че никой не му обръщаше внимание, той бе самодоволен и надут човек, завладян от мисълта за собственото си величие.

Ратбоун бе дребен търговец в малко градче в щата Айова, където всички го наричаха „злобаря“. На всяко решение, на всяка инициатива на своите съграждани той се противопоставяше. Беше станал легендарен със своите възражения и протести и по значителни, и по маловажни въпроси. Негодуваше срещу подбора на книги за градската библиотека, срещу плана за единна антенна мрежа, срещу възпитателните мерки спрямо сина му в училището, срещу избора на цвят за боядисване на обществени сгради. Преди да потегли за Рим, той бе успял да провали проекта за надписи и светлинни реклами по главната улица в градчето му. И макар че вечно критикуваше всичко, той самият никога не бе предложил някаква конструктивна идея.

Друга характерна черта на Маркър Ратбоун бе това, че ненавиждаше жените, в това число и собствената си съпруга. Никога досега не бе защитил интереса на една жена. Затова унижителното положение, в което бе изпаднала мисиз Куонсет, въобще не го трогна, но когато Гуен Мейгън грабна куфарчето на Д. О. Гереро, той кипна.

За Маркър Ратбоун това представляваше саморазправа на служебно лице и при това жена! — покушение срещу правата на обикновен пътник като него самия. Възмутен, Ратбоун скокна от мястото си и се изпречи между Гуен и Върнън Димирест.

В този миг Д. О. Гереро, побеснял, бръщолевейки несвързани приказки, се изтръгна от ръцете на Ейда Куонсет и се втурна към пътеката. Тогава Маркър Ратбоун дръпна куфарчето от ръцете на Гуен и с учтив поклон го връчи на Гереро. Като диво животно с лудешки блясък в очите, Гереро го притисна до себе си.

Върнън Димирест се хвърли напред, но твърде късно. Искаше да хване Гереро, но не можеше да мине — пътеката беше тясна, а и на нея стояха Ратбоун, Гуен и обоистът. Д. О. Гереро се шмугна между тях и се запъти към опашката на самолета. И други пътници се бяха

изправили на крака. Димирест отчаяно изкрещя:

— Спрете този човек! Той носи бомба!

След неговия вик се разнесоха крясъци, всички наскочаха от местата си и още повече заприщиха пътеката. Единствена Гуен Мейгън с лакти и нокти си проби път напред и успя да се доближи до Гереро.

В дъното на салона, като животно, притиснато в клетка, Гереро се обърна. От опашката на самолета го делиха три тоалетни. Светлинките над тях показваха, че едната е заета, две са свободни. Застанал с гръб към тоалетните, Гереро стискаше пред себе си куфарчето с едната си ръка, а с другата държеше примката на въженцето, което сега ясно се виждаше. С дрезгав глас, нещо между шепот и грак, той извика:

— Останете по места! Не се приближавайте!

Надвивайки панически шум, Върнън Димирест извика отново:

— Гереро, чуй ме! Послушай!

За секунда последва гробно мълчание, всички замряха — чуваше се само равномерният рев на двигателите. Гереро замига, очите му, изпълнени с подозрение, блуждаеха по лицата на преследвачите му.

— Знаем всичко за теб — продължи. Димирест, — знаем и намеренията ти. Знаем за застраховката и за бомбата. На земята също знаят, така че застраховката ти е съвършено невалидна. Ясно ли ти е? Застраховката ти е анулирана, недействителна, не струва нито петаче. Ако взривиш тази бомба, ще се убиеш за нищо. И никой — нито ти, нито семейството ти ще спечели. Даже ще усложниш положението им, защото тях ще ги преследват и обвиняват. Послушай ме! Размисли!

Разнесе се женски писък. Гереро все още се колебаеше.

— Гереро — поде отново Димирест, — дай възможност на тези хора да се успокоят и седнат. Тогава, ако искаш, ще разговаряме. Можеш да ми задаваш всякакви въпроси. Обещавам ти, че никой няма да се приближи към тебе, докато ти не пожелаеш. — Димирест си правеше сметка, че ако отклони достатъчно дълго вниманието на Гереро, пътеката можеше да се освободи. После ще опита да го убеди да му предаде куфарчето си. Ако откажеше, може би някак си щеше да скочи напред, да се хвърли върху него и му избие куфарчето, преди да е дръпнал канапчето. Рискът беше наистина чудовищен, но какво друго му оставаше?

Хората започнаха нервно да се отпускат върху седалките.

— Сега, след като ти казах какво знаем за тебе, след като сам разбираш, че планът ти е безсмислен, моля те, предай ми куфарчето си — Димирест се опитваше да поддържа спокоен и разумен тон. Важното беше да не спира да говори. — Ако ме послушаш, давам ти честната си дума, че никой в този самолет няма да те докосне.

В очите на Гереро се четеше ужас. Той облиза с език тънките си устни. Най-близо до него бе Гуен Мейгън.

— Успокой се, Гуен — кротко каза Димирест, — опитай се да седнеш. — Той искаше никой да няма на пътеката, в случай че се наложи да скочи.

Вратата на заетата тоалетна зад Гереро се отвори. Показа се млад мъж с кръгли очила и дебели стъкла, които му придаваха вид на бухал. Спря и се огледа късогледо наоколо. Явно той нищо не знаеше и нищо не подозираше от това, което ставаше навън.

Някой от пътниците се провикна:

— Хванете тоя човек с куфарчето! В него има бомба!

Щом щракна вратата зад гърба му, Гереро се извърна. Той се хвърли напред, избута встрани мъжа с очилата и се вмъкна в тоалетната, която онзи току-що бе освободил.

Гуен веднага скокна след него. Разблъсквайки ожесточено пътниците на пътеката, Върнън Димирест също се устреми след тях.

Когато Гуен го настигна, вратата на тоалетната се затваряше. Тя пъкна крак и започна да бута. Стъпалото ѝ пречеше вратата да се затвори, но Гуен нямаше сили да я разтвори. Остра болка преряза крака ѝ — Гереро натискаше отвътре с цялата си тежест.

В съзнанието на Гереро цареше мрачен хаос. Той все още не схващаше какво се беше случило, нито пък разбра какво му бе говорил Димирест. Само една-единствена мисъл проникна и завладя съзнанието му: той проумя, че и този замисъл, както всички негови досегашни грандиозни планове, претърпя провал. Някъде — както при всичките си начинания — беше сбъркал. Целият му живот представляваше верига от провали. С горчивина си помисли, че и смъртта му ще бъде също така нелепа, както и земният му път.

Гърбът му подпираше вратата на тоалетната. Той усещаше натиска от другата страна, знаеше, че след миг напорът ще стане неударим, че той няма да има сили да удържи и вратата ще се разтвори. Отчаяно, с треперещи ръце той стисна канапчето, свързано с пластмасовата пластинка. Щом дръпне, тя ще изхвъркне, краищата на щипката ключ ще се съединят и динамитът ще се взриви... В момента, когато дръпна въженцето, в главата му се стрелна мисълта: ами ако бомбата, която бе собственоръчно измайсторил, вземе да засече... и отново се провали...

В тази част от секундата, последна в неговия живот, последна за неговото загиващо съзнание, Д. О. Гереро разбра, че бомбата му действа безотказно.

Експлозията на борда на Полет 2 на „Транс Америка“ „Златната флотилия“ бе мигновена, чудовищна и непреодолима. В херметически затвореното пространство на самолета тя отекна като грохота на стотици гръмотевици, с огнен език от гигантски ковашки чук.

Д. О. Гереро моментално загина. Тялото му, най-близко до центъра на взрива, се разкъса на парченца. Живя само миг, в следващия той се превърна в купчина дребни кървави късчета.

В корпуса на самолета зейна дупка.

Гуен Мейгън, която бе най-близко до Гереро и най-близко до експлозията, посрещна ударната ѝ вълна с лицето и гърдите си.

Миг след като динамитният заряд разкъса обшивката на корпуса, настъпи разхерметизация. С оглушителен рев и със силата на ураган въздухът от самолета, досега поддържан с нормално налягане, се устреми през зеещия отвор към разредените високи слоеве на атмосферата. От пътническите салони към опашката на самолета се понесе тъмен, всепоглъщащ облак от прах. Заедно с него, хаотично, като при водовъртеж, полетяха всякакви незакрепени предмети — леки и тежки — вестници, подноси за храна, бутилки, чаши за кафе, ръчен багаж, дрехи и разни вещи на пътниците; те всички кръжаха из въздуха, сякаш ги смучеше чудовищна прахосмукачка. Завесите се отскубнаха. Вътрешните врати на пилотската кабина, на складовите помещения и тоалетните се изтръгнаха от пантите и ключалките си и полетяха към опашката на самолета.

Няколко души от пътниците бяха повалени. Други, непривързани с коланите си, се вкопчваха за каквото им попадне, за да не излетят заедно с вихъра, който неудържимо ги теглеше назад.

Люковете на аварийните устройства над всяка седалка се разтвориха и увиснаха жълти кислородни маски, свързани с централно кислородно хранване.

Изведнъж изсмукването намаля. Самолетът се изпълни с мъгла и хапещ, леден въздух. Ревът на двигателите и воят на вятъра заглушаваха всичко.

Върнън Димирест, който стоеше на пътеката на туристическия салон, инстинктивно вкопчил се за облегалката на едно от креслата, за да се задържи на крака, се развика:

— Нахлузвайте маските! — и сам си надяна една.

От опит знаеше едно: не всички пътници съзнават, че въздухът сега в самолета е толкова разреден, колкото и навън, и е недостатъчен, за да поддържа дишането. Ако не наденеха моментално кислородните маси, само след петнадесетина секунди хората щяха да изгубят съзнание.

Дори пет секунди без нужното количество кислород съзнанието започва да помръква.

След още пет секунди човек изпада в състояние на еуфория, може да реши, че кислород въобще не му е нужен, а после неусетно потъва в безчувственост.

Специалисти, добре запознати с опасностите от разхерметизацията, от дълго време настояваха аеролиниите да разясняват на пътниците преди всеки полет необходимостта от използването на кислородните маски. Съгласно тези указания пътниците трябваше да знаят, че „в момента, когато пред вас се появи кислородната маска, трябва веднага да я хванете и положите на лицето си, като оставите всички въпроси за после. При разхерметизация не

бива да се губи нито секунда. Ако тревогата се окаже фалшива, маската винаги може да се снесе. Тя няма да ви причини вреда.“

Пилотите при учебни изпитания в състояние на разхерметизация по прост начин се уверяваха в действието на кислородната недостатъчност в разредени въздушни слоеве. Надянали кислородна маска, те влизаха в камери с разреден въздух, където ги караха да се подписват върху лист хартия. После им махаха маската и постепенно подписите им се израждаха в драскулки или в нищо. Преди да настъпи безчувственост, отново им поставяха маските.

После пилотите, гледайки драсканиците върху листа, трудно можеха да повярват, че това са техни подписи.

Но ръководителите на авиокомпаниите, боейки се, че подробните указания за употребата на кислородни маски могат да всеят тревога сред пътниците, настояваха за побеглото им и ненатрапчиво запознаване с този род процедури. Усмехнати стюардеси с отегчен или скептичен израз небрежно демонстрираха употребата на маските, докато нечий глас, нетърпелив по-скоро да се свърши с тази досадна процедура, говореше по микрофона: „... в случай на малко вероятна разехерметизация... съгласно правителствените разпореждания сме длъжни да ви информираме...“ Но никога не се споменаваше, че кислородната маска трябва да се сложи веднага.

Ето защо пътниците проявяваха същото безразличие към кислородните апарати за извънредни обстоятелства, както и авиокомпаниите и техните ръководители. Кой ли пък измисли тези кутии над главите им, разсъждаваха пътниците по време на монотонните демонстрации, сигурно са фикс-идея на група вманиачени бюрократи. (Прозаявка!) Явно, искало им се е да изобретят нещо по-хитро, та да повишат цените и взимат процент от това. 0, по дяволите!

Някога по време на редовните полети над главите на пътниците внезапно се отваряха люковете и оттам увисваше кислородна маска. Обикновено те разглеждаха маската с любопитство, но не посягаха към нея. Точно по същия начин реагираха сега пътниците на Полет 2, макар че произшествието беше реално.

Върнън Димирест забеляза реакцията им и с гняв си припомни подигравателното отношение, което имаха той и другите пилоти към демонстрациите с кислородните маски. Но нямаше време нито отново да ги подкани да надянат маските, нито пък да помисли за Гуен, която вероятно бе вече мъртва или умираше на няколко стъпки от него.

В този миг го владееше една-единствена мисъл: да се добере някак си до пилотската кабина и да помогне, ако може, за спасяването на самолета. Като вдъхна дълбоко кислород, той потегли напред.

Над всеки ред седалки висяха четири маски — по една за тримата седящи пътници и една резервна — да се използва, в случай че някой се намира на пътеката. Такава резервна маска в момента използваше Димирест.

Но за да се придвижи свободно напред до кабината, му трябваше не стационарна, а портативна маска.

Той знаеше, че две портативни бутилки с кислород се държаха на рафтчето над входа за първокласния салон. Ако смогнеше да се добере до там, една бутилка би му стигнала да измине разстоянието до пилотската кабина. Той продължи напред, като използваше една след друга висящите резервни маски. На един от редовете и четирите маски се оказаха заети — едно младо момиче бе поставило маската пред лицето на бебенце, легнало в скута на

майка си. Девојката видимо бе овладяла положението и показваше на пътниците наоколо какво да правят. Димирест се извърна към другия ред кресла, видя резервна маска, и като вдъхна дълбоко кислород, пусна едната и посегна към следващата. Отново пое дълбоко. Още не бе преминал половината на туристическия салон.

Само след крачка усети, че самолетът рязко се наклони надясно и стремително започна да пада.

Димирест замръзна на място. Знаеше, че в момента нищо не може да се направи. Всичко по-нататък зависеше от две обстоятелства: до каква степен самолетът е повреден от експлозията и какво умение ще прояви Ансън Харис, останал сам пред шурвала.

В пилотската кабина събитията от последните няколко секунди се развиха с много по-голяма неочакваност, отколкото в пътническия салон. След като Гуен Мейгън и мисиз Куонсет излязоха, последвани от Върнън Димирест, останалите двама члена на екипажа — Ансън Харис и вторият пилот Сай Джордън — нямаха представа какво става сред пътниците зад гърба им, докато изведнъж самолетът не се разтресе от динамитния взрив и миг след това настъпи разхерметизация.

Както пътническите салони, така и пилотската кабина се изпълни с гъст, тъмен облак прах, който почти моментално бе изсмукан, след като вратата на кабината се отскубна от пантите и бравата си и полетя назад. Всички незакрепени предмети се понесоха в стремителния вихър от кръжащи отломки.

Под масата на бордовия инженер безспирно зазвъня сигнал за тревога. Над креслата на двамата пилоти блеснаха ярки жълти светлини. И звуковият, и светлинният сигнал оповестяваха опасно за живота спадане на налягането.

Ситна мъгла и вледеняващ студ нахлуха сред прашния въздух. Ансън Харис усети мъчителна болка в тъпанчетата си.

Но той бе вече реагирал — моментално и точно — резултат на многогодишен опит и тренировки.

В дългия и трънлив път до капитанското кресло пилотите минаваха напрегнати часове на подготовка в класни стаи и тренажори, учеха как да се справят с различни въздушни ситуации — и нормални, и критични, — за да си изработят бързи и точни рефлексии за всякакви условия.

Тренажори имаше във всички големи въздушни бази и се поддържаха от авиокомпаниите.

Погледнати отвън, те приличаха на носа на самолет или на самолет, чийто корпус е откъснат; отвътре тренажорът бе оборудван напълно като пилотска кабина.

В тренажора пилотите прекарваха по цели часове, имитирайки точните обстоятелства на дълъг полет. Вътре обстановката бе абсолютно реална; имитираха се дори вибрациите и шумът на самолета, които създават психологическото усещане, че се намиращ във въздуха. Всички останали условия също отговаряха на действителните. На екран отвъд предното стъкло се прожектираха летища и писти, уголемяващи се или намаляващи се, за да възсъздават условия за излитане или кацане. Единствената разлика между тренажора и истинската пилотска кабина бе тази, че тренажорът никога не се отлепяше от земята.

Пилотите в тренажора разговаряха по радиото с диспечерския пулт, както и при реални условия. Опитни диспечери с точност дублираха различни въздушни ситуации. Често тези

ситуации биваха неблагоприятни: например всевъзможни повреди в двигателите, пожар, тежки атмосферни условия, неизправности в електрическата система, проблеми с горивото, разхерметизация при експлозия, неправилно функциониране на бордовите прибори и системите за управление и какви ли още не затруднения. Можеше дори да се възпроизведе катастрофа. Понякога тренажорите се използваха с обратната цел — да се разкрият какви са били причините за дадена катастрофа.

Често диспечерът подаваше няколко извънредни ситуации едновременно, след което пилотите излизаха от тренажора изтощени и облени в пот. Повечето пилоти се справяха с тези тестове. Неуспелите минаваха отново на проверка и впоследствие внимателно ги наблюдаваха. Такива тестове и изпити се провеждаха непрекъснато няколко пъти годишно, при всички степени в кариерата на един пилот чак до пенсионирането му.

Благодарение на тези тренировки, ако наистина възникнеше извънредно положение, пилотите знаеха точно какво да предприемат, без да се суеят и губят ценно време. Това бе едно от обстоятелствата, което правеше маршрутните самолети най-безопасното транспортно средство в историята на човечеството. Затова и Ансън Харис незабавно предприе най-безпогрешните действия за спасяването на самолета.

В тренировъчните упражнения при разхерметизация пилотите трябваше да съблюдават едно основно правило: екипажът да се погрижи първо за себе си. Върнън Димирест изпълняваше точно това условие. Същото направиха и Ансън Харис, и Сай Джордън.

Те веднага трябваше да наложат кислородна маска — дори преди пътниците. Запазвайки по този начин нормалната дейност на мозъка си, те можеха да предприемат решения.

Зад креслото на всеки пилот висеше кислородна маска, подобна на маската на бейзбол вратар. Със заучено, упражнявано безброй пъти движение, Харис смъкна слушалките и се-пресегна през рамо за маската. Той дръпна силно, придържащата скоба се разтвори и надяна маската, свързана с кислородното захранване на самолета и с монтиран вътре микрофон. За да слуша, след като бе свалил слушалките си, Харис включи високоговорителя над главата си.

Зад него Сай Джордън бързо и професионално направи същото.

Следващата рефлексна реакция на Ансън Харис бе да се погрижи за пътниците. Кислородната система в пътническите салони се задействуваше автоматично при най-малък признак на разхерметизация. Но за всеки случай, като предпазна мярка над главите на пилотите имаше специална ръчка, която осигуряваше спускането и захранването на маските. Харис издърпа ръчката.

После протегна дясната си ръка към дроселите и отне подаването на горивото. Самолетът забави полета си.

Трябваше още да отнеме от скоростта.

Вляво от дроселите се намираще ръчката за задкрилките. Харис я изтегли докрай към себе си. По двете крила на самолета се подадоха задкрилките. Създавайки допълнително съпротивление, скоростта започна чувствително да намалява.

Сай Джордън изключи алармения звънец.

До този момент действията им бяха автоматични. Сега настъпи момент за размисъл: какво да се предприеме по-нататък? Най-важното беше самолетът да слезе безопасно на по-малка височина. От сегашните 28 хиляди фута трябваше да слязат с три мили и половина, за да достигнат атмосферни слоеве с по-сгъстен въздух и да могат пътниците и екипажът да

дишат нормално, без да разчитат на кислородните апарати.

Харис трябваше да реши — или да се спусне постепенно и бавно, или да предпочете стремително гмуркане. Допреди година-две в случай на разхерметизация при експлозия пилотите получаваха инструкции незабавно да пикират. За нещастие обаче, изпълнявайки тези указания, един самолет се разпадна на парчета. При бавно снижение тази опасност би могла да се избегне. Днес пилотите трябваше да се съобразяват със структурните увреждания на самолета — ако уврежданията са сериозни, пикирането може да се окаже фатално, затова по-добре е бавното спускане.

Но и тази алтернатива криеше своите рискове. Ансън Харис ги забеляза веднага.

Нямаше съмнение, че Полет 2 бе претърпял сериозни повреди. Това се доказваше от внезапната разхерметизация, а предшествуващата я експлозия, настъпила преди по-малко от минута, сигурно също бе нанесла опасни поражения. При други обстоятелства Харис би изпратил Сай Джордън да установи степента на поражението, но сега, след като Димирест не бе в кабината, Джордън трябваше да остане до него.

Но независимо от размера на повредите съществуваше още един фактор, който надделя. Температурата навън беше минус 50 градуса по Целзий. Съдейки от парализиращия студ, който Харис изпитваше, температурата вътре в самолета трябва да бе приблизително същата. В такъв нетърпим студ никой човек без защитно облекло не би оцелял и няколко минути.

Къде рискът беше по-малък? Да замръзнат от студ, или да пикират моментално? Вземайки решение, чиято правилност можеше да се потвърди или опровергае само от идните събития, Харис извика към Сай Джордън по интеркома:

— Предупреди контролно-диспечерските центрове! Пикираме!

И веднага рязко наклони самолета надясно и издърпа лоста за спускане на колесниците. Завоят преди пикирането преследваше двойна цел: пътниците и стюардесите, които стояха прави или пък не бяха затегнали предпазните колани, щяха да се задържат на място от центробежните сили, докато при директно пикиране щяха да отхвъркнат към тавана, и второ: завоят щеше да изведе самолета вън от трасето, което използваше, и дай боже! — встрани от други самолети със същия курс, но с по-малък ешелон. Спускането на колесниците, щеше да намали скоростта и спомогне за по-стръмното гмуркане.

В репродуктора Харис чу гласа на Сай Джордън, който монотонно подаваше сигнала за бедствие.

— Мейдей! Мейдей! Тук е „Транс Америка“, Полет 2. Разхерметизация при експлозия. Пикираме.

Харис натисна шурвала напред и извика през рамо:

— Искай десет.

Сай Джордън прибави:

— Молим за ешелон на 10 хиляди фута.

Ансън превключи радара на седемдесет и седем — радарен SOS. Сега по всички радарни екрани на земята ще се излъчва двойно пулсиращ сигнал, който показва кой е пострадалият самолет и къде се намира.

Те се спускаха устремно надолу, обезумелият висотомер се развиваше като часовник с изпусната пружина... Двадесет и шест хиляди фута... двадесет и четири... двадесет и три... Уредите показваха осемстотин фута снижение в минута... В репродуктора се разнесе гласът на диспечера от центъра в Торонто:

— Всички ешелони под вас са свободни. Докладвайте намеренията си, щом сте готови. Ние сме с вас...

Извеждайки самолета от виража, Харис започна отвесно да пикира... Нямаше време да мисли за студа. Колкото по-скоро успееш да се спуснат, толкова по-вероятно бе да оцелеят... стига самолетът да не се разпадне... Харис забеляза неизправности в системите за изменение на височината и направлението на полета. Кормилото затягаше, блокираха и стабилизаторите, тримерите... Двадесет и един хиляди фута... двадесет... деветнадесет... Съдейки по маневреността на самолета, експлозията бе повредила опасната му част, но степента на повредите щеше да се изясни, когато завърши гмуркането, след около минута. Тогава щеше да настъпи решителният момент. Ако повредата е фатална, ще продължат да се спускат главолмно, и тогава... Харис имаше нужда от помощта на пилота отдясно, но беше твърде късно да премества там Сай Джордън. Освен това вторият пилот си имаше свои задължения — да затваря въздушните клапани, да поддържа някаква топлина в салона, да следи има ли повреди в инсталацията за подаване на гориво, пожарната сигнализация... Осемнадесет хиляди фута... седемнадесет... Щом стигнат до четиринадесет, Харис реши да прекрати пикирането с надеждата на десет хиляди фута да хоризонтира машината... Петнадесет хиляди... четиринадесет... Ето сега е моментът! С големи усилия самолетът се подчини... Харис силно дръпна шурвала. Носът на самолета започна да се повдига, системите за управление се подчиниха, машината излезе от пикирането. Дванадесет хиляди фута; вече се снижаваха по-бавно... единадесет... десет и половина... десет...

Самолетът застана в хоризонтално положение! До този момент всичко мина благополучно. Тук въздухът можеше да се диша и да поддържа живота, допълнителен кислород не бе нужен. Термометрите показваха минус пет градуса, наистина студено, но поносимо в сравнение с убийствения студ във висините.

Цялото спускане трая две и половина минути.

Високоговорителят над главите им отново се съживи:

— „Транс Америка“, Полет 2! Тук е центърът в Торонто. Как се чувствувате?

Сай Джордън прие. Ансън Харис се вмеси в разговора:

— Намираме се в хоризонтално положение на десет хиляди, връщаме се към курс две-седем-нула. Експлозията е повредила корпуса. Не се знае в каква степен. Съобщете ни данни за времето и информация за пистите в Торонто, „Детройт Метрополитън“ и „Линкълн“. — В съзнанието на Харис моментално изникна картината на всички големи летища в състояние да приемат, един Боинг 707, отговаряйки на специалните наземни изисквания, необходими за аварийно кацане.

Върнън Димирест, прескачайки през купчината отломки от счупената врата на пилотската кабина и други парчета, бързо влезе вътре и се отпусна на креслото си.

— Липсваше ни много — каза Харис.

— Машината управляема ли е?

— Ако опаската не се откъсне — кимна Харис, — леко ще се измъкнем. — Той му докладва за неизправността в кормилната уредба и стабилизаторите. — Какво, някой от пътниците фойерверки ли ви показва?

— Нещо подобно. И проби в самолета огромна дупка. Нямах време да я измеря.

И двамата пилоти знаеха, че тази небрежност в тона бе само външна. Харис продължаваше да държи стабилно самолета, избирайки по-благоприятни височини и курс. Той деликатно заговори:

— Планът ви беше много издържан, Върнън. Трябваше да успее.

— Трябваше, но не стана — Димирест се обърна към втория пилот — Иди отзад в туристическия салон, провери повредата и докладвай по интеркома. После помогни с каквото можеш на пътниците. Трябва да знам колко от тях са пострадали и в каква степен. — За първи път си позволи гласно да изрече терзаещата го мисъл. — И виж какво е положението с Гуен!

Центърът в Торонто съобщи данните за летищата, от които се интересуваше Харис: летището в Торонто — все още закрито, пистите загрупани от дълбоки снежни преспи. На „Детройт Метрополитън“ също всички писти закрити за редовните рейсове, но в случай на аварийно кацане снегорините биха могли да разчистят писта три, вляво, в момента покрита със снежна покривка и отдолу заледена. Видимостта в Детройт — шестстотин фута в снежна виелица. На международното летище „Линкълн“ — всички писти почистени и използвани; писта три-нула временно блокирана. Видимост — една миля, вятър — северозападен, силен, тридесет възела в час.

Ансън Харис се обърна към Димирест:

— Нямам намерение да изливам гориво.

Димирест разбра мисълта му и кимна одобрително. Дори при положение, че съумеят да овладеят самолета, всяко кацане би било рисковано и трудно поради огромния товар с гориво, предназначен за полета им до Рим. Но при сегашните увреждания изливането на ненужното гориво носеше още по-голям риск. След експлозията и разрушенията в опашката можеше да се получи късо съединение или триене на метал в метал, от който да изскачат искри. Започнеха ли да изливат горивото по време на полет, само една искричка можеше да превърне самолета в горящ жертвен факел. Затова двамата капитани предпочетоха да избягнат опасността от пожара пред мъчително трудното кацане.

Решиха да прибегнат до кацане в Детройт — най-близкото голямо летище — само в крайно наложителен случай. Поради големия си товар те щяха да се приземят с голяма скорост, а за да убият скоростта, им беше необходим всеки сантиметър от пистата. Писта три, ляво, най-дългата на летище „Детройт Метрополитън“, бе покрита със снежна покривка и отдолу заледена — най-ужасното съчетание за аварийно кацане.

Съществуваше и едно неизяснено обстоятелство; където и да се приземят, не се знаеше дали ще овладеят машината след забелязаните неизправности в системата за управление и стабилизаторите.

Най-безопасни условия за кацане предлагаше единствено международното летище „Линкълн“. Но до „Линкълн“ оставаше най-малко час път. Скоростта им в момента — двеста и петдесет възли — бе много по-малка от тази, с която се движеха на големи височини. А Ансън Харис продължаваше да я намалява, с надеждата да избегне понататъшни разрушения в корпуса. За съжаление и това не облекчаваше положението. Те летяха на по-малко от десет хиляди фута височина, където се усещаше значително друсане и вибрации в повредената опашна част. Турбулентните смущения от бушуващата навън буря бяха много по-осезаеми тук, отколкото във високите слоеве на атмосферата.

Така че оставаше критичният въпрос, можеха ли да издържат във въздуха още час?

От момента на експлозията и последвалата я разхерметизация бяха изминали — макар и невероятно — по-малко от пет минути.

Чу се отново гласът на диспечера:

— „Транс Америка“, Полет 2, Съобщете какви са намеренията ви!

Върнън Димирест отговори и поиска курс до Детройт, като добави, че степената на уврежданията е все още неуточнена. След няколко минути обеща да ги уведоми дали ще кацнат на „Детройт Метрополитън“ или другаде.

— „Транс Америка“, Полет 2, разбрах ви. Детройт съобщи, че почистват пистата три, ляво. Подготвят всичко необходимо за аварийно кацане.

Интеркомът иззвъня. Сай Джордън се обаждаше, крещейки с всичка сила, за да надвие воя на вятъра.

— Капитане, тук отзад има огромна дупка, около два метра широка, точно зад задната врата. Всичко наоколо, кухнята, тоалетните са разбити. Но доколкото виждам, самолетът не се разпада. Бустерът откъснат, но въжетата за управление като че ли са в ред.

— А как изглеждат отвън? Забелязваш ли нещо?

— Сякаш обшивката се е издула и е влязла в стабилизатора, сигурно затова заяжда. Освен това виждам отвън дупки и вдлъбнатини, които предполагам са предизвикани от разтрошените части. Но поне нищо не виси. Струва ми се, че основната сила на взрива е била насочена встрани.

Ето този момент Д. О. Гереро не беше предвидил. Той бе сгрешил в сметките си още от самото начало. Затова и експлозията му не постигна желания успех.

Той не успя да предвиди — и това бе най-сериозният му пропуск, — че щом корпусът се пробие, взривната вълна ще се устреми навън и разределеният въздух ще намали силата на взрива. Освен това той не се бе замислил колко устойчиво са конструирани съвременните реактивни самолети. Това беше втората му грешка. В пътническите самолети всички системи са дублирани, така че повредата в една от тях не може да извади от строя цялостната система на управление. Един реактивен самолет може да бъде унищожен от бомба само ако бомбата се взриви — случайно или предумишлено — на някое възлово уязвимо място. А в плана на Гереро такова място не се предвиждаше.

Димирест запита Сай Джордън:

— Мислиш ли, че можем да останем във въздуха още час?

— Според мен самолетът ще издържи. Но не съм сигурен за пътниците.

— Колко са ранените?

— Още не знам. Първо проверих повредите по корпуса, както наредихте. Но нещата не изглеждат добре.

— Остани там, колкото намериш за необходимо — разпреди се Димирест. — И направи каквото можеш. — Той се поколеба, като се боеше да чуе отговора на въпроса си, но все пак попита; — Забеляза ли следи от Гуен? — Той все още не знаеше дали Гуен не беше изсмукала навън. Подобни случаи съществуваха: стюардеси в близост до мястото на разгерметизацията са ставали жертва. Дори това да не бе се случило, все пак Гуен се намираше най-близо до центъра на взрива.

Сай Джордън отвърна:

— Гуен е тук. Но да си призная, в доста тежко състояние. Сред пътниците се оказаха трима лекари и те се грижат за нея и останалите. Ще се обадя отново, щом имам възможност.

Независимо от тревожния отговор за състоянието на Гуен Димирест не се отдаде на лични мисли и емоции. За тях имаше време. На първо място идваха професионалните

решения, безопасността на самолета и пътниците. С няколко думи той предаде на Ансън Харис съобщението на втория пилот.

Харис се замисли, оценявайки ситуацията. Върнън Димирест не показваше желание да поеме ръководството на самолета и очевидно одобряваше всички решения и действия на Харис до този момент. Иначе би се намесил. Дори сега той остави Харис да реши къде да кацнат.

Независимо от аварийното положение, в което бяха изпаднали, капитан Димирест се държеше стриктно като инспектиращ пилот.

— Ще опитаме да се приземим на „Линкълн“ — каза Харис. Най-главното беше да се спаси самолетът; колкото и тежко да беше положението на пътниците, оставаше надеждата, че те все някак си ще издържат.

Димирест кимна в съгласие и информира центъра в Торонто за взетото решение. След няколко минути щеше да ги поеме диспечерският център Клийвланд. Димирест помоли „Детройт Метрополитън“ да чака в готовност, в случай че се наложи внезапна промяна на решението. Летище „Линкълн“ трябваше да бъде известно, че Полет 2 иска аварийно кацане.

— Разбрано, „Транс Америка“! „Детройт“ и „Линкълн“ са предупредени! — Дадоха им нов курс. Наближаваха западните брегове на езерото Хюрон, близо до границата между САЩ и Канада.

Двамата пилоти знаеха, че там, на земята, Полет 2 бе станал център на внимание. Диспечери и контролори от всички центрове за ръководство на въздушното движение работеха напрегнато, координираха усилията си, за да отстранят всякакви самолети от пътя им, за да разчистят всички отсечки по трасето. Исканията на Полет 2 се изпълняваха моментално.

Прелитайки над границата, диспечерът от центъра в Торонто се раздели с тях и прибави:

— Лек път и желая успех!

След миг центърът в Клийвланд отговори на позивните им.

Димирест погледна назад към пътническия салон през отворстието, където трябваше да се намира вратата, и различи неясно движещи се фигури. След откачването на вратата Сай Джордън веднага намали осветлението в първокласния салон, за да не блести в пилотската кабина. Явно част от пътниците се прехвърляха напред — някой в дъното на самолета ги ръководеше. Сигурно това бе Сай Джордън, който трябваше всеки момент да се обади по интеркома. В пилотската кабина се усещаше вцепеняващият студ, а назад в салоните сигурно бе още по-ужасно. Отново в съзнанието на Димирест се стрелна мъчителната мисъл за Гуен, но той безмилостно я потисна и се съсредоточи върху работата си. След като взеха решение да рискуват още час във въздуха, сега бе моментът да обмислят своето приземяване. Харис продължаваше да води самолета, а Върнън Димирест подбра карти на зоните на наблюдение и на пистите и ги разтвори на коленете си.

Международното летище „Линкълн“ беше основна въздушна база за двамата пилоти и познато като роден дом; те знаеха на пръсти и зоните за подход, и разположението на пистите. Но опитът и изискванията за сигурност им повеляваха да не се доверяват на паметта си, а всичко да проверят.

Картите потвърждаваха това, което двамата и без това отлично знаеха. Поради високата скорост и големия товар трябваше да извършат кацането на най-дългата писта. А тъй като се

съмнявах в изправността на кормилната уредба за рулиране, пистата трябваше да бъде максимално широка. Освен това трябваше да кацнат срещу вятъра, Според сводката на Летището духаше поривист северозападен вятър със скорост тридесет възела. Писта три-нула отговаряше на всички изисквания.

— Трябва ни три-нула! — каза Димирест.

— Само че в последното съобщение се казва, че е временно блокирана — отбеляза Харис.

— Чух — изръмжа Димирест, — тая проклета писта е блокирана от часове. И то от един заседнал мексикански самолет. — Той сгъна картата на летището и я прикрепи за щурвала. После гневно възкликна: — Блокирана! По дяволите! Даваме им петнадесет минути да я освободят!

Димирест натисна бутона на своя микрофон, за да се свърже с Центъра за ръководство на въздушното движение. В този момент вторият пилот Сай Джордън, блед като смъртник и дълбоко разстроен, се върна в пилотската кабина.

Адвокатът Фриймантъл стоеше в недоумение на аерогарата на международното летище „Линкълн“.

Наистина чудно как до този момент никой от администрацията не се бе възпротивил срещу растящата и шумна демонстрация на хората от Медоуд, окупирани голяма част от централната зала.

Когато тази вечер Елиът Фриймантъл поиска от чернокожия лейтенант от полицията разрешение за протестен митинг, той получи категоричен отказ. А сега, макар и заобиколен от тъпа любопитни зяпачи, никакъв полицаи не дойде да им попречи!

Фриймантъл реши, че демонстрацията става безпредметна. А иначе събитията се развива невероятно просто.

След разговора с генералния директор на летището Мел Бейкърсфелд делегацията, водена от Фриймантъл, се завърна в централната зала на аерогарата. Телевизионните екипи бяха разположили своите камери.

Останалите жители на Медоуд, които вече наброяваха петстотин, се трупаха около камерите. Един от операторите му каза:

— Ние сме готови. Ако кажете, мистър Фриймантъл, да започваме.

Имаше представители на две телевизионни компании; и двете възнамеряваха да излъчат специални репортажи в утрешните си емисии. Винаги предвидлив, Фриймантъл навреме се осведоми в какви рубрики ще се покажат репортажите, за да знае как точно да се държи. Оказа се, че първото интервю ще се излъчи в централно време в рамките на популярно предаване, което избираше спорни и щекотливи теми и търсеше динамични и дори шокиращи решения... Фриймантъл бе готов да задоволи тези изисквания.

Интервюиращият, приятен млад мъж, подстриган като Роналд Ригън, запита:

— Мистър Фриймантъл, защо сте тук тази вечер?

— Защото летището е свърталище на крадци.

— Бихте ли обяснили какво означава това?

— Разбира се. Жителите на селището Медоуд са жертва на непрестанен грабеж. Ограбват тяхното право на спокойствие, тяхната законна почивка, техния сън. Ограбват правото им да се радват, ограбват тяхното духовно и физическо здраве, здравето на техните деца, благоденствието им. И от всички тези законни права, осигурени от нашата конституция, те са лишени най-безсрамно — без обезщетение, без възмездие — от страна на ръководителите на това летище.

Интервюиращият се усмихна, разкри своите безупречни бели зъби и подхвърли:

— Това са доста борчески думи!

— Така е. Защото моите довереници и самият аз сме настроени за борба.

— Каква е причината за вашата непримиримост? Нима сте недоволни от срещите и разговорите тази вечер на летището?

— Разбира се! Сблъскахме се с коравото бездушие на ръководителите на летището към проблемите на моите довереници.

— Какви са вашите по-нататъшни намерения?

— Нашият път води към съдебните зали. Ако е необходимо, до най-висши инстанции ще стигнем, но ще се борим за пълното закриване на определени писти и на цялото летище в

нощните часове. Така е в по-цивилизованите европейски страни. Парижкото летище например имат часови ограничения. Ако не успеем да постигнем това, ще се борим за достойно обезщетение за безправните, ограбени жители.

— Предполагам, че вие ще поискате подкрепата на широката общественост?

— Да, разбира се.

— А вярвате ли, че нашата общественост ще застане зад вас?

— Ако някой прояви съмнение, бих го поканил да прекара двайсет и четири часа в Медоуд. Да видим дали тъпанчетата и нервите му ще издържат.

— Да, сър, но летищата спазват специални указания за намаляване на шума.

— Лицемерие! Лъжа! Измама на обществеността! Генералният директор на това летище току-що призна пред нас, че дори тези нищожни шумозаглушителни мерки рядко се спазват.

И така нататък...

После Елиът Фриймантъл се питаше дали все пак не трябваше да уточни, както Бейкърсфелд бе изтъкнал, че мерките за намаляване на шума не се спазваха при изключително тежки атмосферни условия като тазвечершната буря. Независимо че бе скрил истината, думите му прозвучаха силно и едва ли някой щеше да ги оспорва. И в следващото интервю той беше блестящ. Във филмовите репортажи камерите многократно се спираха на напрегнатите измъчени лица на жителите от Медоуд. Елиът Фриймантъл вярваше, че когато утре се видят на телевизионните екрани, те ще си спомнят кой е организирал тази кампания, привличайки общественото внимание към техния проблем.

Броят на хората от Медоуд, които го последваха на летището, наистина го удиви. В неделното училище присъствуваха около шестстотин души. Като имаше пред вид бурята и късния час, той смяташе, че ако и половината от тях го последват, ще бъде добре. А дойдоха всички и заедно с тях пристигнаха нови хора. Вероятно бяха повикали приятели и съседи. Поискаха му още договорни формуляри, признавайки го техен законен съветник. Той се отзова с най-голяма радост. Една бърза аритметика му подсказа, че първоначалните му сметки за общо 25 хиляди долара от Медоуд ще надхвърлят и най-смелите му надежди.

След телевизионните интервюта журналистът от „Трибюн“ Томилсън, който си взимаше бележки през цялото време, се обърна към Фриймантъл:

— Какво мислите да предприемете по-нататък, мистър Фриймантъл? Ще проведете ли тук нещо като демонстрация?

Фриймантъл поклати отрицателно глава.

— За съжаление ръководителите на това летище не зачитат свободното слово.

Отхвърлиха ни елементарната молба да проведем тук малък митинг. Но въпреки това — той кимна с глава към тълпите медоудци — ще кажа няколко думи пред тези дами и господа.

— Но няма това не е митинг?

— Не, не е.

И това няма да е зле, успокои се Елиът Фриймантъл, твърдо решен да устрои публична демонстрация. Целта му беше да се нахвърли с яростни нападки срещу ръководството на летището и да принуди местната полиция да се намеси. Фриймантъл не възнамеряваше да окаже съпротива и би позволил да го задържат. Ако наистина полицията прекъснеше потока на неговото красноречие, в очите на медоудските жители той щеше да израсне като мъченик, като борец за граждански права, а на журналистите щеше да предостави сензационен материал за утрешните вестници. (Сутрешните издания — представяше си той

— вече бяха готови с информацията от събраните в Медоууд, а в следобедните щеше да се появи любопитното развитие на събитията.)

По-важното беше у медоуудските жители да се затвърди убеждението, че са си избрали непримирим и смел водач и защитник, който заслужава да му се доверят напълно. Фриймантъл се надяваше, че чековете с първата вноска ще започнат да ваят още утре.

— Ние сме готови, да вървим — оповести Флойд Занета, председателстващият събранието в Медоууд.

Докато Фриймантъл разговаряше с Томилсън, няколко души инсталираха портативната радиоуредба, взета от неделното училище, и един от тях поднесе пред Фриймантъл микрофона.

— Приятели мои — обърна се към тях адвокатът, — ние пристигнахме тук с разумни мисли и конструктивни предложения, които искахме да внушим на администрацията на летището, защото всички ние знаем колко важни и неотложни са нашите проблеми и колко загриженост и внимание заслужават те. Опитах се от ваше име да изясня тези проблеми с разумен, но твърд тон. Надявах се, че ще мога да ви зарадвам с някакво обещание за облекчение, надявах се да срещнем поне съчувствие или разбиране. За ваше най-голямо разочарование, не получихме нищо такова. Напротив, посрещнаха ни с враждебност, с унижения и с нехайното и цинично уверение, че за в бъдеще самолетният грохот над вашите домове ще става още по-непоносим.

Гръмна вълна от недоволство. Фриймантъл вдигна ръка за тишина:

— Попитайте съгражданите си, които бяха с мен. Те ще потвърдят — и той се обърна към тях: — Нима генералният директор на това летище не ни предупреди, че отсега нататък ще става още по-страшно? — Отначало с неохота, но после по-решително, участниците в делегацията кимнаха потвърдително. След като успя ловко да изопачи откровеността и прямотата, които Мел Бейкърсфелд прояви към делегацията, Елиът Фриймантъл продължи: — Освен жителите на Медоууд, освен моите приятели и довереници тук забелязваме и други хора, които с любопитство се мъчат да разберат защо сме се събрали. Благодарим за техния интерес. Позволете ми да уведомя тези хора, че... — и той продължи в обичайния си заядлив и нападателен стил.

Тълпата, и без това голяма, продължаваше да расте. Пътниците с усилия си пробиваха път. Съобщенията за полетите се заглушаваха от демонстрантите. Тук-там се издигаха набързо надраскани лозунги: ХОРАТА ИЛИ ЛЕТИЩАТА!... СПРЕТЕ РЕАКТИВНИТЕ САМОЛЕТИ НАД МЕДОУУД!... КРАЙ НА УБИЙСТВЕНИЯ ШУМ!... СПАСЕНИЕ ЗА МЕДОУУД — НАКАЗАНИЕ ЗА „ЛИНКЪЛН“!...

При всяка пауза на Фриймантъл виковете и общото негодувание нарастваха. Един възрастен човек с побелели коси и винत्या изкрещя:

— Нека и в летището да разберат какво значи шум! — думите му бяха посрещнати с възторжен рев. Несъмнено „обръщението“ на Фриймантъл към неговите довереници се превърна в мащабна демонстрация. Във всеки момент той очакваше полицията да се намеси.

Адвокатът Фриймантъл не знаеше обаче, че докато траеха телевизионните интервюта и демонстрацията, ръководството на летището трескаво се занимаваше с безпокойния проблем около Полет 2 на „Транс Америка“. Скоро всички полицаи на аерогарата щяха да се заемат с издирването на Инес Гереро, затова на митинга никой не ще обърне внимание.

Дори след като откриха Инес, полицейският лейтенант Ордуей бе ангажиран със спешното заседание в кабинета на Мел Бейкърсфелд.

Изминаха още петнадесет минути и Елиът Фриймантъл започна да се тревожи. Въпреки че демонстрацията бе наистина внушителна, ако властите не я разгонеха, тя се обезсмисляше. Къде за бога, мислеше си той, се дянаха тия полицаи, защо не си гледат работата?

Точно в този момент лейтенант Ордуей и Мел Бейкърсфелд тръгнаха надолу. Заседанието в кабинета на Мел бе привършило преди няколко минути. След разпита на Инес Гереро и втората предупредителна радиograma до борда на Полет 2 нямаше повече смисъл да стоят всички на едно място. Обхванати от тревога, Таня Ливингстън, ръководителят на пътническите превози на „Транс Америка“ и главният пилот се върнаха в канторите на компанията, да чакат информация от борда на самолета. Останалите — с изключение на Инес Гереро, която бе задържана за разпит от агентите на градската полиция — се върнаха по работните си места. Таня обеща да държи връзка с митническия инспектор Стандиш, който се безпокоеше за племенницата си на борда на „Златната флотилия“, и да го уведомяват за всяко ново сведение.

Мел, който все още не бе решил на кой фронт ще бъде най-полезен, излезе от кабинета заедно с Нед Ордуей.

Ордуей пръв забеляза демонстрацията и сред тях Елиът Фриймантъл.

— Ето го пак проклетият адвокат. И му казах да не прави никакви демонстрации. — Той се забърза напред: — Сега ще ги разгоня.

Мел се забърза след него и внимателно го предупреди:

— Недей, може би той разчита точно на това, за да излезе герой.

Ордуей, пробивайки си път напред, чу думите на Фриймантъл:

— Независимо от уверенията на генералния директор тази вечер реактивните самолети един след друг с оглушителен трясък продължават да излитат над Медоуд и в този късен час. Дори в момента...

— Престанете! — грубо го прекъсна Нед Ордуей. — Вече ви казах, че не желая демонстрации на аерогарата!

— Извинете, лейтенанте, но това съвсем не е демонстрация — Фриймантъл продължаваше да говори в микрофона и думите му кълтяха във всяко кътче на аерогарата. — Но след срещата с ръководството на летището, среща, която, да си призная, с нищо не ни удовлетвори, аз дадох интервю за телевизията и сега съм длъжен да уведомя тези хора за разговорите ми с...

— Това можете да свършите и на друго място — Ордуей се извърна от него и се обърна към най-близкостоящите. — Хайде, моля ви, разотивайте се!

Тълпата го посрещна с гневен ропот и враждебни погледи. Когато полицаят отново се извърна към Фриймантъл, светкавиците на фотографите блеснаха, прожекторите на телевизията светнаха и камерите се насочиха към двамата. Най на края, помисли си Елиът Фриймантъл, нещата тръгнаха, както трябва.

Встрани от тълпата Мел Бейкърсфелд разговаряше с един от телевизионните редактори и с Томилсън от „Трибюн“. Томилсън погледна бележките си и зачете на глас. Лицето на Мел Бейкърсфелд почервения от гняв.

— Лейтенанте! — говореше Фриймантъл към Ордуей. — Аз изпитвам най-дълбоко уважение към вас и вашата униформа. Длъжен съм да ви уведомя, че наистина проведохме митинг на друго място, в Медоуд, но поради заглушителния грохот на самолетите не можахме да си чуем думите.

— Не желая да споря с вас, мистър Фриймантъл — срязва го Ордуей. — Но ако не се подчините, ще се наложи да ви арестувам. Нарещдам ви да изведете тези хора от аерогарата.

— Ами ако не се махнем? — изкрещя някой.

— Тук ще стоим. Не могат всички ни да арестуват — подкрепи го друг.

— Не! — уверен в своята правота, Елиът Фриймантъл вдигна ръка. — Моля ви, послушайте ме! Не бива да правим безредици, не бива да вървим срещу закона. Приятели мои и мои довереници! Полицейският лейтенант ни нареди да се разпръснем. И ние ще изпълним заповедта, но ще приемем това като груба забрана на правото за свобода на словото... — Разнесоха се одобрителни възгласи и викове. — ... Но нека не позволяваме да ни обвинят в неподчинение на закона — и отчетливо добави: — Изявления за пресата ще дам навън.

— Един момент — гласът на Мел Бейкърсфедд гръмка се разнесе над тълпата. Той си проби път напред. — Фриймантъл, любопитен съм да знам какви ще бъдат изявленията ви за печата? Отново ли ще изопачите думите ми? Отново ли ще предложите изкривени факти, за да заблудите хората, които не знаят истината. Вашите вечни измислици и инсинуации, в които сте толкова обигран?

Мел говореше високо. Думите му отекваха ясно. Посрещнаха го с интерес. Хората, които бяха тръгнали да излизат, се спряха. Елиът Фриймантъл автоматично реагира:

— Това са зловни клеветнически приказки — и миг след това, усещайки надигащата се опасност, добави с безразличие: — Но нямам нищо против. Кажете каквото искате.

— Така ли? Ако наистина думите ми са клевета, вие ще можете да ги опровергавате! — Мел изгледа вторачено адвоката. — Или се боите, че думите ми са самата истина?

— От нищо не се боя, мистър Бейкърсфедд. Факт е, че този полицаи ни разпръсва. Сега ако ми позволите...

— Казах ви да престанете — намеси се Нед Ордуей. — Но мистър Бейкърсфедд е в правото си да говори! — Ордуей бе застанал зад Мел и двамата блокираха пътя на адвоката.

— Ако сте полицаи на място — възпротиви се Фриймантъл, — ще третирате двама ни по един и същи начин.

— Мисля, че той има право — неочаквано подхвърли Мел. — Ордуей го изгледа озадачен. — Вие трябва да ни третирате по един и същи начин. И вместо да разгонвате митинга, мисля, че ще ми позволите правото да разговарям с тези хора, както мистър Фриймантъл разговаряше с тях допреди малко, Ако искате да бъдете полицаи на място...

— Разбира се, че искам — високият чернокож лейтенант, който стърчеше с цяла глава над двамата, се усмихна. — Започвам да гледам на въпроса от вашата гледна точка и от тази на мистър Фриймантъл.

Мел иронично изгледа Елиът Фриймантъл:

— Ето на, успяхме да го придумаме. Добре е, че сме всички заедно и ще можем да си изясним някои неща — той протегна ръка. — Подайте ми, моля, микрофона!

Мел с нищо не издаваше гнева си. Когато Томилсън от „Трибюн“ му прочете речта на адвоката в резюме и изявленията му пред телевизията, Мел побесня. И Томилсън, и редакторът от телевизията замолиха Мел да коментира думите на Фриймантъл. Той им обеща.

— Няма нужда! — Фриймантъл решително тръсна глава. Опасността, която бе доловил преди малко, изведнъж се превърна в близка реалност. Веднаж тази вечер той недооцени Бейкърсфедд. Сега не искаше да повтаря грешката си. До този момент митингът на жителите

от Медоуд бе в негова власт и той не желаше да губи позициите си. Искаше му се миг по-скоро хората да се разпръснат. И той високомерно заяви. — Достатъчно неща се казаха. — Без да обръща внимание на Мел, той подаде микрофона на един от гражданите и посочи към радиоуредбата. — Демонтирайте я и да си вървим!

— Дайте ми го! — Нед Ордуей се пресегна и хвана микрофона. — И оставете всичко на място! — Той даде знак на неколцината полицаи да се приближат. Фриймантъл гледеше безпомощно, а Мел пое микрофона.

— Благодаря! — Мел огледа митинга на медоудци, срещна недружелюбните им погледи. Вдигна очи и към ония, които, разотивайки се, бяха спрели да го изслушат. Макар че часът показваше двадесет минути след полунощ и вече бе събота, пътниците на аерогарата не намаляваха. Поради закъснението на полетите напрежението щеше да продължи през цялата нощ; освен това към него се прибавяше обичайното оживление на съботния дек, така че докато не се нормализира редовният график на полетите, задръстването от пътници нямаше да намалее. Медоудци бяха постигнали целта си: да утежнят и без това нетърпимото положение на летището. Техните редици, наброявайки няколкостотин души, задръстваха аерогарата и пристигащите и заминаващи пътници трябваше с пот на челото да си пробиват път, като удавници, търсейки спасителна плитчинка. Разбира се, Мел не биваше да позволи това положение да продължи повече от няколко минути.

— Ще бъда съвсем кратък — заяви той в микрофона и се представи на аудиторията. — Тази вечер аз се срещнах с делегация от ваши представители. Разясних им някои от проблемите на летището, признах им, че ние ви разбираме и съчувствуваме. Вярвах, че думите ми ще бъдат предадени, ако не дословно, то поне в общи линии. А сега узнавам, че думите ми са били изопачени и че всъщност вие сте били измамани.

Елиът Фриймантъл гневно изрева:

— Лъжа! — Лицето му гореше от възбуда. От безупречната му прическа не бе останало нищо: косата му стърчеше в безпорядък.

Лейтенант Ордуей го сграбчи за лакътя.

— Сега мълчете! Нямайте думата!

Звукорежисьорът постави пред Мел статива на телевизионните микрофони. Прожекторите светнаха. Той продължи:

— Мистър Фриймантъл ме обвинява в лъжа. Тази вечер той е силен в приказките си — Мел хвърли поглед към листчето в ръката си. — Узнавам, че е говорил за грабителство, бездушие, че съм посрещнал делегацията с враждебност, с унижения, че мерките за намаляването на шума са лицемерие, лъжлива измама на обществеността. Добре, ще видим кой лъже и изопачава фактите и кой не!

Мел осъзна, че бе сгрешил, като се срещна с малката делегация, а не говори пред стотиците жители на Медоуд. Но той се надяваше, че ще постигнат разбирателство и не искаше да утежнява положението в чакалните на аерогарата. Но и двете му намерения се провалиха. Сега поне вярваше да получи разбиране.

— Нека ви изложа политиката на летището за намаляване на шума. — За втори път тази вечер той описа какви мерки вземат пилотите от всички авиокомпании. — При нормални атмосферни условия спазването на тези мерки е абсолютно задължително. Но при трудни условия, както ураганът тази вечер, пилотите преди всичко се грижат за безопасността на самолета. А що се отнася до пистите, ние обикновено отбягваме изпитания над Медоуд по писта две-пет. — И той обясни, че понякога се налага използването на тази

писта, когато писта три-нула е въвн от строя, както днес например. Ние правим всичко, което е по силите ни — настойчиво подчерта Мел, — и съвсем не сме бездушни към вас, както неправилно сте били информирани. Но ние като летище не можем да пренебрегнем основните си задължения, нито грижите си за безопасността на авиацията.

Недружелюбното отношение на тълпата сякаш започна постепенно да се топи. Думите на Мел се посрещаха с интерес.

Бесен, Елиът Фриймантъл слушаше Мел и веднага усети нарастващия интерес към думите му.

— Сега разбрах — продължи Бейкърсфелд, — че мистър Фриймантъл е сметнал за нужно да не ви съобщава разясненията, които направих пред него и вашите представители по въпроса за шума. Аз разговарях с тях — той отново погледна листчето в ръката си — не „нехайно и цинично“, както ви е било предадено, а открито и честно. Сега и с вас искам да си поговорим честно.

Мел призна, че няма какво повече да се направи за намаляването на шума. Когато сподели, че ревът на новите модели реактивни самолети ще бъде още по-непоносимо страшен, лицата на медоуудци тъжно посърнаха. Но Мел почувствува, че те оценяват неговата обективност и откровеност. Тук-там се подхвърляше по някоя реплика, ни никой не го прекъсна и думите му се извисяваха над общия шум на аерогарата.

— Съществуват още две обстоятелства, които не споменах пред вашите представители, но сега ще ги изтъкна пред вас — гласът на Мел зазвуча по-твърдо. — Боя се, че няма да ви се понравят. Преди дванадесет години вашето селище не съществуваше — беше гола, пустееща земя, земя, която нищо не струваше. Но когато летището започна да се строи и разраства, цената на тази земя изведнъж скокна. Така че Медоууд по нищо не се отличава от хилядите подобни селища по цял свят, изникнали като гъби около големите летища.

— Когато се заселихме тук, не знаехме, че самолетите ще вдигат такъв адски шум! — извика една жена от тълпата.

— Но *ние* знаехме! — обърна се Мел към нея. — Ръководството на летището знаеше, че настъпва ерата на реактивните самолети, знаеше какъв непоносим шум създават и ние предупредихме хората, предупредихме зоналните комисии, увещавахме ги да не *застрояват тук жилищни сгради*. По това време не съм работел на това летище, но в архивите ни се пази пълна документация, снимки, протоколи. Там, където сега се намира Медоууд, летището бе поставило табели с надписи: „НАД ТОЗИ РАЙОН ЩЕ ИЗЛИТАТ И КАЦАТ САМОЛЕТИ“. Същото правеха и други летища. Но предприемачите и поземлените търговци унищожаваша тези табели, където и да ги видеха, продаваха земи и къщи на хора като вас, без дума да продумват за шума от самолетите, за бъдещото разрастване на летището, макар че бяха много добре запознати с тези факти. И, разбира се, в крайна сметка търговците на недвижими имоти надхитриха всички ни.

Не последваха никакви възгласи, никакви възражения. Мел видя пред себе си море от загрижени лица. Разбра, че думите му дълбоко са ги разстроили. Душата му се изпълни със съжаление към тия хорица. Те не му бяха врагове, които се мъчи да надвие. Това бяха добри и скромни хора, със сериозна и тежка грижа. Те му бяха съседи и той би искал някак си да им помогне.

Мел забеляза подигравателното изражение на Елиът Фриймантъл.

— Бейкърсфелд, сигурно си мислите, че сте казали много умни неща? — Той се извърна с гръб към него и закрещя към тълпата вече без микрофон. — Не вярвайте на тия

приказки! Мъчат се да разсеят вниманието ви! Дръжте се с мене, ще им покажем на тия от летището какво представляват и какво заслужават!

— Ако някой от вас не е чул — заговори Мел в микрофона, — ще повторя: мистър Фриймантъл ви съветва да се държите за него. Искам и аз да кажа нещо по този повод. — И той заговори на внимателно заслушаните жители на Медоууд. — На много хора, хора като вас, са били продавани парцели или къщи в райони, които не би трябвало да се застрояват с жилищни сгради, а само с индустриални предприятия, за които шумът е без значение. Разбира се, вие не сте изцяло в загуба, защото си имате и земя, и къщи, но за съжаление цената и на двете значително спада.

— Точно така е, дявол да го вземе! — мрачно процеди един човек.

— А напоследък някои хора разработват нови предприемчиви проекти, за да ви оберат паричките. Из цяла Америка адвокатите са плъзнали към селищата в съседство с големите летища, защото знаят, че от „самолетния шум може да закапе злато“!

Адвокатът Фриймантъл, почервенял, с изкривено от злоба лице, дрезгаво изграчи:

— Ако кажете още една подобна дума, ще ви дам под съд!

— Защо? — зачудено отвърна Мел. — Нима предугаждате какво се готвя да кажа? — Разбира се, Фриймантъл можеше да го съди за клевета, но едва ли ще посмее, мислеше си Мел. Той усещаше как в него се събужда някогашната му дързост, желанието му да говори открито и направо, каквито и да са последствията. За жалост през последните една-две години това чувство рядко го спохождаше. — Те успяват някак си да убедят жителите на такива селища — продължи Мел, — че летищата могат да се съдят, и то с успешни резултати. Карат измъчените хорица да повярват, че в края на всяка писта има зарито гърне с долари. Естествено, не искам да кажа, че летищата не бива да се дават под съд или пък че няма честни и свестни адвокати, които да водят основателни дела срещу летища. Аз само ви предупреждавам, че юристите от другия сорт съвсем не са малко.

Жената, която и преди бе задавала въпрос, сега пак се обади, но с по-мек тон:

— А по какво можем да различим свестните от другите?

— Трудно е наистина, ако не познавате съдебните процеси, свързани с летищата. Не ги ли познавате, лесно ще ви баламосват с разни едностранчиво разтълкувани съдебни прецеденти. — За миг Мел се подвоуми, после продължи: — Чух тази вечер да се цитират някои специфични съдебни решения. Ако желаете, ще ви покажа и обратната им страна.

— Добре, нека чуем и вашата версия — обади се един мъж от предните редици.

Някои хора с нескривано любопитство следяха реакциите на Елиът Фриймантъл. Мел се поколеба, тази сцена му отне повече време, отколкото трябва. Но още няколко минути бяха без значение. В края на огромната тълпа той зърна Таня Ливингстън.

— Съдебните процеси, които с лекота се изтъкваха и пред вас, и пред мен, са познато нещо за ръководителите на летища. Първият случай, струва ми се, беше „САЩ срещу Козби“.

Този случай — най-солидният стълб, на който Фриймантъл се позоваваше в аргументите си пред жителите на Медоууд, — обясни Мел, се е решавал преди повече от двадесет години.

— Той се отнася за един птицевъд и военни самолети, които непрестанно летели над птицефермата на два метра височина, а на такава височина никога никой самолет не е прелитал над градчето ви. Пиленцата се плашели и някои от тях измирили. И нито птицевъдът получил гърне долари, нито вие ще получите във вашия случай.

Мел забеляза, че лицето на Елиът Фриймантъл ставаше ту кървавочервено, до

мъртвешки бледо. Нед Ордуей отново го бе хванал за лакътя.

— Съществува един друг процес — продължи Мел, — който мистър Фриймантъл е сметнал за нужно да не споменава пред вас. А това е важен и известен процес, също решен от Върховния съд. За съжаление, той не само че не подкрепя аргументите на мистър Фриймантъл, но и ги оборва напълно.

В този процес „Батън срещу Батън“ от 1963 година Върховният съд се бе произнесъл, че само действително „физическо вмешателство“ се овъзмездява. Шумът само не е достатъчно основание. Мел посочи и друг процес от 1964 година, разглеждан от Калифорнийския върховен съд. Съдът е формулирал решението си въз основа на това, че собствениците на недвижими имуществва нямат право да ограничават полетите на самолети над сгради в близост до летищата. Обществените интереси в авиацията, посочва съдът, са от първостепенна важност и следва да бъдат третираны с предимство...

Мел разказваше за тези съдебни случаи, без да се консултира с никакви бележки. Публиката наистина беше завладяна от думите му. Той се усмихна:

— Съдебните прецеденти са като статистика. Ако умееш да си служиш с тях, можеш всичко да докажеш — и после добави: — Не бива сляпо да ми вярвате на всичко, което казах. По-добре го проверете сами. Всичко е документирано.

Една жена, застанала недалече от Фриймантъл, ядосано избоботи:

— А вие премълчавахте тези случаи... Разказвахте само това, което ви изнася.

Враждебността на хората, първоначално насочена към Мел, постепенно започна да се прехвърля върху адвоката.

Фриймантъл сви рамене. Въпреки това развитие на събитията, мислеше си той, все пак бе събрал сто и шестдесет подписани формуляра, които благоразумно бе заключил в чантата си в багажника на автомобила. Каквото и да се говореше тук, то не можеше да анулира реалната сила на подписаните формуляри.

Но само след минута и тази му надежда увисна под съмнение.

Няколко души запитаха Мел Бейкърсфелд за адвокатските договори, които бяха подписали тази вечер. Гласовете им издаваха съмнение и тревога. Явно думите на Мел и неговото поведение ги бяха поразили. Тълпата се раздели на малки групички, които оживено спореха.

— Попитахте ме за някакъв адвокатски договор. Знаете за кой договор става дума. Аз видях формуляр от този договор. — Сред тълпата настана тишина.

Елиът Фриймантъл пристъпи напред.

— Това няма никакво значение. Вие не сте адвокат. Ние сме решили този въпрос преди. Освен това вие нямате понятие от договор — Фриймантъл бе застанал достатъчно близо до микрофона, за да се чуят ясно думите му.

Мел отвърна остро:

— Аз живея с договори. Всички тук на летището — от най-могъщата авиокомпания до аптечния пункт работят по договори, одобрени от мен — и той отново се обърна към тълпата: — Мистър Фриймантъл с право посочва, че аз не съм адвокат. Наистина моят съвет е съветът на бизнесмен. При определени обстоятелства договорите, които сте подписали тази вечер, могат да влязат в сила. Договорът си е договор. Могат да ви съдят като длъжници. Парите трябва да се съберат. Но според мен, ако навреме обърнете внимание на съответните инстанции, нито договорите ще се смятат за валидни, нито вас ще ви дадат под съд. Първо, все още не сте получили никакви услуги, и, второ, всеки от вас трябва да бъде съден

поотделно. — Мел се усмихна. — А това само по себе си е твърде трудна работа. И още нещо — той загледа Елиът Фриймантъл право в очите. — Не ми се вярва, че кой да е съд ще погледне одобрително на хонорар от порядъка на петнадесет хиляди долара, получен за доста съмнителни услуги.

— Тогава какво да правим? — разнесе се мъжки глас.

— Ако действително сте променили решението си, предлагам ви днес или утре да напишете писмо. Адресирайте го до мистър Фриймантъл. В това писмо изтъкнете, че не искате повече той да представя вашите интереси и се обоснове защо. Не забравяйте да оставите екземпляр за вас. Според мен повече няма нито да го чуете, нито да го видите.

Мел постъпи по-грубо, отколкото възнамеряваше. Беше крайно невъздържан, може би не биваше да стига толкова далече. Ако пожелае, Елиът Фриймантъл можеше да му създаде доста грижи. Мел се бе намесил в дела, в които летището и лично той имаха интереси, бе застанал между адвокат и довереници, хвърляйки съмнение върху честността на адвоката. Бясната омраза в очите на Фриймантъл нескрито показваше, че той е готов да си отмъсти. Но Мел инстинктивно чувствуваше, че адвокатът едва ли би рискувал да разкрие пред обществото своите трудови навици и начини да си набира клиенти. Всеки съдия, който държи на юридическата етика, би го поставил в неудобно положение. Същото можеше да се случи и в адвокатската асоциация, която бдеше за спазването на професионалните норми. Мел се позамисли и реши, че няма основание за тревога. Но не беше убеден, че Елиът Фриймантъл е достигнал до същия извод. В живота си Фриймантъл се водеше от прагматичните принципи. Той знаеше, че на този свят има игри, които печели, и други, които губи. Понякога неуспехът идваше светкавично и необяснимо. Просто един шанс, една дреболия можеха да превърнат почти извоюваната победа в унижително падение. За щастие, при хора като Фриймантъл неуспехът не бе рядко явление.

Генералният директор на летището Бейкърсфелд се оказа именно тази дреболия, която преобърна колата. След първото им стълкновение Фриймантъл трябваше да се държи по-предпазливо, но той продължи да подценява противника си и вместо да се измъкне навреме, остана на летището. Фриймантъл късно осъзна и още едно важно обстоятелство: Бейкърсфелд бе не само ловък и умен, но той умееше да рискува като в хазартна игра. Само един хазартен играч можеше да постигне такъв удар, какъвто постигна Бейкърсфелд преди малко. И само Елиът Фриймантъл можеше моментално да разбере, че Бейкърсфелд е спечелил двубоя.

Фриймантъл чудесно знаеше, че адвокатската асоциация няма да се отнесе благосклонно към тазвечершното му занимание. Още повече веднъж той се бе сблъсквал със следствената комисия и нямаше намерение отново да попада в ръцете ѝ.

Бейкърсфелд е прав, мислеше си Фриймантъл. Той наистина нямаше намерение да изиска дължимата сума по съдебен път въз основа на подписаните адвокатски договори. Рискът бе огромен, шансът — нищожен. Разбира се, той не мислеше да се предава изцяло. Утре той щеше да напише писмо до всички жители на Медоуд, подписали договорите. Щеше да се опита отново да ги убеди да не се отказват от него като юридически съветник за уговорената сума. Но недоверието, което Бейкърсфелд всели сред тях — *каква беше тази адска смелост*, — трудно можеше да се разсее. Вероятно щеше да получи някои дребни суми от хора, които биха желали да продължат борбата. По-късно трябваше да размисли дали всичко това си струва труда. Но перспективата за голям удар бе напълно разбита.

Нищо, успокояваше се той, може да се появи някой нов случай. Винаги така става.

Нед Ордуей и още няколко полицаи започнаха да разпръскват тълпата. Движението на пътниците в чакалнята се нормализира. Портативната високоговорителна уредба бе демонтирана и отнесена.

Мел Бейкърсфелд забеляза, че Таня си пробиваше път към него.

В този момент една жена от митинга, която Мел на няколко пъти бе забелязъл в тълпата, се изправи до него. Имаше интелигентно лице и кестенявите ѝ коси се спускаха до раменете.

— Мистър Бейкърсфелд — тихо заговори тя, — казаха се много, много неща ни се изясниха. Но отговорете ми, какво да обясня на децата си, когато плачат и питат ще спре ли някога този шум, та да могат да заспят?

Мел поклати виновно глава. С тези няколко думи жената сякаш подчерта безсмислието на всичко казано тази вечер. Мел нямаше какво да ѝ отговори и не вярваше, че въпросът ѝ ще има отговор, докато летища и селища съжителствуват едно до друго.

Все още си мислеше за това, когато Таня му подаде сгънат лист хартия. Мел прочете съобщението, написано набързо и припряно:

експлозия на борда на полет две
повреди в корпуса и ранени
връщат се за аварийно кацане
приблз около 0130 часа
комндр иска писта три нула
кулата съобщи пистата още блокирана.

Доктор Милтън Компаньо, практикуващ терапевт, прилагаше целия си професионален опит и знания, за да спаси живота на Гуен Мейгън, която лежеше сред кръв и руини в дъното на туристическия салон. Доктор Компаньо почти не вярваше в успеха на своето дело. Когато избухна бомбата на Д. О. Гереро, най-близко до взрива бе Гуен.

При други обстоятелства тя щеше да загине на място, както самия Гереро. Но две неща я бяха спасили — поне до този момент.

Предпазиха я донякъде вратата на тоалетната и тялото на самия Гереро. Макар че поотделно нито едно от тях не бе масивна защитна преграда, двете заедно забавиха първоначалната ударна вълна за част от секундата, след което в корпуса на самолета зейна дупка и последва втори взрив — взривна разхерметизация.

Динамитната експлозия повали Гуен и я отхвърли назад, сериозно ранена и обляна в кръв. Но на силата от тази експлозия противодействуваше друга сила — мощната въздушна вълна, която се втурна устремно навън през зейналата дупка. Сякаш два урагана се сблъскаха с челата си. Миг след това получената се разхерметизация надделя, подхвана взривната вълна и я изтласка навън в разредените въздушни слоеве на нощната тъма.

Въпреки мощта на експлозията, пораженията се ограничиха в малък участък.

Най-тежко пострада Гуен Мейгън. Тя лежеше в безсъзнание на пътеката. Младият мъж с вид на бухал, който бе излязъл от тоалетната и изплашил Гереро, също бе жестоко пострадал. Целият в кръв, зашеметен, но без да изгуби съзнание, той стоеше до Гуен. Имаше още пет-шест души ранени или контузели в различна степен от разхвърчалите се парчета от бомбата. Повечето пътници в салона бяха повалени, ударени или зашеметени от предметите, понесени навън с вихъра на разхерметизацията. Но тези увреждания не бяха фатални. В първия миг след разхерметизацията всички, които не бяха пристегнати за креслата си, бяха увлечени назад към зеещата дупка в корпуса. Гуен Мейгън бе най-силно застрашена и от тази опасност. Но при падането си — инстинктивно или случайно — ръката ѝ бе обвила стойката на креслото. Това я спаси да не полети в тъмните висини, а тялото ѝ прегради пътя на другите.

След няколко секунди вихърът от разхерметизация намаля.

Сега най-страшната опасност за всички — ранени или не — бе липсата на кислород.

Наистина кислородните маски веднага увиснаха пред лицата на пътниците, но малцина се сетиха да ги използват.

Преди да стане твърде късно обаче, някои хора се съвзеха и енергично задействуваха. Стюардесите, добре тренирани за подобни ситуации, грабнаха маски и посочиха на пътниците какво да правят. Тримата лекари, които пътуваха със съпругите си, разбраха колко ценна е всяка секунда, надянаха маски и бързо накараха околните да ги последват. Джуди, осемнадесетгодишната племенница на митническият инспектор Стандиш, постави маска пред лицето на бебето до нея и взе една за себе си. Веднага посочи със знаци на родителите на бебето и пътниците от другата страна на пътеката да направят същото. Мисис Куонсет, старата дама от Сан Диего, която много пъти бе наблюдавала демонстрация за употреба на кислородни маски по време на своите чести нелегални пътувания, знаеше какво да направи. Грабна една маска за себе си и една за своя приятел обоиста, когото дръпна да седне в креслото до нея. Мисис Куонсет не знаеше дали ще се измъкнат живи от това приключение,

но никак не се разтревожи. Каквото и да се случи, тя не искаше да изпускат нито миг.

Някой от пътниците подаде маска на ранения млад човек до Гуен. Той се олюляваше, едва се държеше на крака и не знаеше какво става, но с мъка задържа маската до лицето си.

Въпреки че доста хора взеха мерки веднага, до изтичането на критичното време — петнадесет секунди след разгерметизацията — само половината пътници бяха с кислородни маски. Тези, които останаха без кислород, неусетно изпаднаха в унес и след още петнадесетина секунди повечето изгубиха съзнание.

Гуен Мейгън остана без маска и без първа помощ. Безсъзнанието ѝ от раните след експлозията още повече се задълбочи при липсата на кислород.

В този миг Ансън Харис, рискувайки самолетът да получи още по-тежки увреждания и дори да се разпадне на парчета, взе решение за стремително пикиране, за да спаси Гуен и останалите пътници от задушаване.

Пикирането започна от височина двадесет и осем хиляди фута и завърши след две минути и половина на десет хиляди фута.

Човек може да преживее без кислород от три до четири минути, без да се наруши мозъчната му дейност.

През първата половина на пикирането — за минута и петнадесет секунди до деветнадесет хиляди фута височина-въздухът все още бе разреден и недостатъчен да поддържа живота. По-надолу количеството на кислорода растеше и можеше да се диша.

На дванадесет хиляди фута височина нормалното дишане се възстановяваше. След още две хиляди фута снижаване — когато изтичаха последните критични секунди — всички пътници на борда дойдоха на себе си с изключение на Гуен. Мнозина не можаха да разберат, че са изпадали в състояние на безчувственост.

Малко по малко първоначалният шок започна да минава, пътниците и стюардесите взеха да се ориентират в създадената обстановка. Стюардесата, втора по ранг след Гуен, едно решително русокосо момиче от Оук Лон, Илинойс, се спусна назад към пострадалите. Лицето ѝ беше бледо и безкръвно, но тя делово запита:

— Моля ви, има ли лекар сред пътниците?

— Да, мис! — доктор Компаньо, без да чака покана, бе станал вече от креслото си. Той беше дребничък енергичен човек с остри черти и говореше с бруклински акцент. Огледа набързо обстановката, възнещ във ледения студ и свирепия вятър, който нахлуваше отвън. В дъното, на мястото на тоалетните, се виждаше ужасяваща купчина отломки от дърво и метал, обгорени и оплискани с кръв. В опашката зееше отвор с открити кабели и тръбопроводи.

Докторът крещеше, за да надвие воя на вятъра и рева на двигателите, станал оглушителен след пробива в корпуса.

— Опитайте се да прехвърлите напред колкото се може повече хора! Трябва някак си да се стоплят. За ранените ще ни трябват одеяла.

Стюардесата неуверено отговори:

— Ще се опитам да намеря.

Повечето от одеялата, подредени по багажните рафтове над главите на пътниците, бяха повлечени навън заедно с палтата им и други дребни предмети.

Другите двама лекари дойдоха на помощ на доктор Компаньо.

— Донесете ни всички медикаменти за първа помощ — обърна се един от тях към стюардесата.

Компаньо, коленичил над Гуен, единствен носеше медицинската си чанта. Той никога

не се разделяше с нея. И сега пръв откликна на лекарския си дълг, макар че другите двама доктори интернисти бяха с по-висок професионален пост.

Доктор Милтън Компаньо смяташе, че дежурството на един лекар никога не свършва. Преди тридесет и пет години като младо момче той с мъка се измъкна от нийоркските бедняшки квартали. Оттогава — по думите на жена му — той не практикуваше професията си само в часовете, когато спеше. Чувството, че може да помогне, му доставяше радост. Своята лекарска професия той ценеше като висока награда, която, ако не отстоява, ще му бъде отнета. Никога в живота си не бе отказвал да прегледа пациент в кой да е час на денонощието. Никога не отминаваше автомобилна злополука, както много негови колеги, които се бояха от съдебна отговорност при евентуална небрежност. Милтън Компаньо винаги откликваше за неотложна медицинска помощ.

След дългогодишно отлагане сега пътуваше за Рим, родното място на своите родители. Възнамеряваше да прекара с жена си едномесечна пълна почивка. Но той бе уверен, че някъде по пътя, а може би в Италия, независимо че нямаше разрешително за задгранична практика, ще потърсят помощта му. Той бе винаги готов, винаги на поста си.

Веднага се отправи към Гуен, чието положение бе най-критично, и подхвърли през рамо на колегите си:

— Вие се заемете с останалите!

Доктор Компаньо извърна леко и внимателно тялото на Гуен върху тясната пътека и се наведе над нея, за да провери дали все още диша. Дишаше, но слабо. Той се обърна към стюардесата:

— Донесете ми маска.

Момичето бързо се върна с портативна маска. Д-р Компаньо разтвори устата на Гуен да огледа дали нещо не възпрепятствува достъпа на въздух. Устата ѝ беше пълна с кръв и избити зъби. Докторът я почисти и старателно я прегледа, за да се увери, че кръвенето не пречи на дишането.

— Дръжте маската на лицето ѝ — каза той на стюардесата.

Чу се съскането на кислорода от бутилката. След една-две минути по мъртвешко бледите страни на Гуен се появи едва забележима розовина.

Доктор Компаньо насочи вниманието си към обилно кървящия участък между лицето и гърдите ѝ. Бързо, с помощта на хемостат, той пресече обилния кръвоизлив от лицевата артерия и обработи останалите рани. Забеляза счупване на лявата ключица, която се нуждаеше от шина, но в момента за това нямаше възможност. С тревога откри ситни парченца от експлозията, набили се в лявото око на Гуен. Дясното засега изглеждаше незасегнато.

Вторият пилот Сай Джордън мина покрай Гуен и доктор Компаньо, помагайки на стюардесите да придвижат пътниците напред. Повечето бяха прехвърлени в първа класа, някъде по двама на кресло. Други бяха настанени в полукръглото барче на първа класа, където имаше няколко кресла. Всички оцелели дрехи, независимо чии, бяха разпределени между нуждаещите се. Както винаги в случай на беда, хората сърдечно си помагаха един друг, без егоизъм и дори с искрици хумор.

Другите двама лекари превързваха и помагаха на пътници, получили по-слаби наранявания и удари. Младият човек с очилата, който се намираще зад Гуен по време на

взрива, имаше дълбока рана в плешката, но тя лесно щеше да заздравее. Лицето и раменете му бяха покрити с по-незначителни наранявания. Превързаха го и успокоиха болките му с морфин. Настаниха го най-удобно, завит с одеяло.

Работата на лекарите и придвижването на пътниците се затрудняваше от силното люлеене и друсане, тъй като слизаха на по-малки височини, където ураганът бушуваше с пълна сила. Самолетът непрестанно вибрираше и от време на време силно пропадеше или рязко се наклоняваше встрани. Към тревогата от преживяното се прибави и морската болест.

Сай Джордън докладва повторно и се върна при доктор Компаньо.

— Докторе, капитан Димирест ме помоли да ви предам благодарността му за всичко, което вие и вашите колеги направихте. Когато ви остане миг свободно време, той би желал да ви види в пилотската кабина. Трябва да му кажете какво да съобщи по радиото за състоянието на пострадалите.

— Дръжте този бинт — разпореди се доктор Компаньо. — Поставете го тук и натиснете хубаво. Искам да ми помогнете да направим шина. Ще използваме кожени обложки от списания и хавлиена кърпа под тях. Намерете най-голямото списание — и след малко добави: — Ще дойда, когато мога. Кажете на вашия командир, че според мен трябва да се обърне с няколко думи към пътниците. Хората вече превъзможнаха първоначалния шок и сега имат нужда от малко кураж.

— Да, сър — Сай Джордън гледеше безчувственото тяло на Гуен и тъжното му слабо лице се сгърчи от мъка. — Докторе, има ли някаква надежда?

— Надежда има, синко, но е минимална. Зависи от издръжливостта на организма.

— От нея винаги бликаше жизненост!

— Била е хубаво момиче, нали?

Раните, окървавеното лице и мръсната сплъстена коса трудно даваха представа за външността на Гуен.

— Много красива!

Компаньо замълча. Дори да оживееше това момиче, проснато на пътеката, то нямаше да бъде вече хубаво... Освен ако не ѝ помогне пластичната хирургия...

— Ще предам на командира вашето предложение, сър! — Съкрушен до неузнаваемост, Сай Джордън се запъти към пилотската кабина.

След малко спокойният глас на Върнън Димирест се разнесе по високоговорителите:

— Дами и господа, говори капитан Димирест... — Сай Джордън бе включил високоговорителите на най-голяма мощност, за да надвият рева на вятъра и грохота на двигателите. Всяка една дума сега се чуваше отчетливо. — ... Знаете всички, че ни постигна жестока беда. Не се опитвам да омаловажа случилото се. Няма да се шегувам; за да повдигна духа ви, защото тук, в пилотската кабина, не виждаме нищо весело, вярвам, че и вие също. Преживяхме изпитание, непознато за никого от екипажа, което, надявам се, не би ни се случило повторно. Но вече го преодоляхме. Сега контролираме напълно полета, връщаме се обратно и очакваме да се приземим на летище „Линкълн“ след около четиридесет и пет минути.

В пътническите салони разговорите секнаха. Погледите инстинктивно се насочиха към високоговорителите и всеки се напрягаше да не пропусне нито едно слово.

— Знаете, че самолетът е повреден. Вярно е, разбира се, че повредата можеше да бъде далеч по-жестока.

В пилотската кабина Върнън Димирест за миг се поколеба пред микрофона: чудеше се

до каква степен можеше да бъде професионално точен и откровен. При редовните си полети той винаги се обръщаше към пътниците стегнато и кратко. Не обичаше „дългосвирещите командири“, които обсипваха пътниците с информация и коментари по време на целия полет. Но този път бе убеден, че е длъжен да каже малко повече, че пътниците имат право да узнаят истинското положение на нещата.

— Няма да скрия от вас — продължи Димирест, — че сме изправени пред няколко неразрешени проблеми. Кацането ни ще бъде тежко и самите ние не знаем до каква степен повредите в корпуса ще го усложнят. Казвам ви това, защото след това съобщение ще ви дадем инструкции как да седите и как да се държите по време на кацането. Ще ви обясним как най-бързо да напуснете самолета в случай на нужда. Ако се наложи, моля ви, действайте спокойно, но бързо и се подчинявайте на всички инструкции от кой да е член на екипажа. Позволете ми да ви уверя, че на земята правят всичко възможно, за да ни помогнат. — Димирест си спомни за писта три-нула и си помисли дали думите му ще излязат верни. Реши, че няма смисъл подробно да обяснява проблема с повредата на стабилизатора. Повечето от пътниците нямаше да го разберат. С нотка на ведрост в гласа си, той добави: — Имате щастието, че тази вечер вместо един опитен командир в пилотската кабина има двама — капитан Харис и аз. Ние сме стари „въздушни вълци“, прекарвали толкова часове в полети, че ни е неудобно да ги споменем. Но ето че днес съвместният ни опит се оказва полезен. Ние си помагаме взаимно. Заедно с нас лети втори пилот Сай Джордън, който част от времето ще бъде на ваше разположение. Молим ви и вие да ни помагате. Само с общи усилия ви обещаваме, че ще завършим полета благополучно.

Димирест остави микрофона.

Без да вдига очи от уредите, Ансън Харис отбеляза:

— Много добре говори. Трябвало е да се занимаваш с политика.

— Никой не би гласувал за мене — мрачно продума Димирест. — Обикновено хората не обичат честните и откровени приказки.

Той си спомни с горчивина заседанието на Съвета на пълномощниците, където бе говорил остро и нападателно за премахване на застрахователните гишета и автомати на летището. Откровената му реч се оказа катастрофална. Любопитно как ще се чувствуват членовете на съвета и неговият мазен шурей, след като научат, че този маниак Д. О. Гереро бе застраховал живота си с намерение да взриви самолета! Вероятно ще се държат благодушно както винаги, но вместо обичайното „Такова нещо няма да се случи!“, сега ще казват: „Е, това беше едно изключение, едва ли ще се повтори!“ Ако се приземят успешно, независимо от всичко той щеше да започне отново пламенна борба срещу продажбата на застраховки на летището. Този път много повече хора щяха да чуят апела му. Както и да завърши днешната катастрофа, тя ще стане централно събитие в печата. И той ще се възползува от това обстоятелство. Ще говори открито пред журналистите срещу застраховките, срещу Съвета на пълномощниците и дори срещу своя драгоценен шурей Мел Бейкърсфелд. Разбира се, ръководството на „Транс Америка“ ще направи опит да му запуши устата „заради интересите на компанията“. Нека само се опитат!

Радиото над главите им изпраща.

— „Транс Америка“, Полет 2, говори центърът в Кливланд. „Линкълн“ съобщава, че писта три-нула все още временно закрыта. Опитват се да я освободят за вашето пристигане. Ако не успеят, ще ви приемат на две-пет.

Димирест потвърди приемане на съобщението. Лицето на Харис потъмня. Писта две-

пет беше с двеста фута по-къса, значително по-тясна и в момента с лошо разположение спрямо вятъра. Кацането по две-пет увеличаваше многократно рисковете.

Димирест затрепера от гняв.

Бурята продължаваше да подхвърля самолета. Ансън Харис през цялото време се мъчеше да го успокои.

Димирест се обърна към втория пилот:

— Сай, иди отзад при пътниците и гледай момичетата добре да покажат упражненията за кацането. Всеки да ги разбере и усвои. После подбери няколко души, на които може да се разчита, обясни им къде са аварийните изходи и как се ползват. Ако пистата не ни достигне, а това е неизбежно, щом кацаме на две-пет, самолетът ще се разбие на парчета. Ние, разбира се, ще се опитаме да помогнем, но едва ли ще успеем.

— Да, сър! — и Сай Джордън се отправи към пътническите салони.

Димирест би предпочел сам да свърши това, за да погледне какво е състоянието на Гуен, но в този момент нито той, нито Харис можеха да напускат пилотската кабина. След като Сай Джордън излезе, пристигна доктор Компаньо. Джордън бе отместил останките от разбитата врата и сега нищо не преграждаше достъпа до кабината.

Милтън Компаньо се представи на Върнън Димирест:

— Капитане, идвам да ви съобщя състоянието на пострадалите.

— Благодарим ви, докторе. Без вашата помощ... Компаньо махна с ръка и го прекъсна:

— Да оставим тези приказки за после.

Той разтвори бележник с кожена подвързия на страницата, където стоеше тънко златно моливче. Напълно в своя стил той бе успял да запише имената на пострадалите пътници, естеството на нараняванията и вида на приложеното лечение.

— Най-жестоко е ранена вашата стюардеса мис Мейгън. Лицето и гърдите ѝ са покрити с множество разкъсно-контузни рани. Загубила е значително количество кръв. Има сложно счупване на лявата ръка в ключицата и, разбира се, мозъчно сътресение. Моля ви, уведомете земята, че трябва да ни чака спешно хирург офталмолог.

Върнън Димирест, блед като платно, с огромно самообладание записваше информацията за пострадалите в бордовия дневник. Изведнъж спря, обзет от ужас.

— Хирург офталмолог? Да не би да искате да кажете... че очите?...

— Боя се, че е така — мрачно потвърди доктор Компаньо и после уточни. — В лявото ѝ око са попаднали частички от дърво или метал, не мога да кажа. Специалистът ще определи дали е засегната ретината. Дясното око, струва ми се, не е увредено.

— О, господи! — Димирест усети, че главата му се замайва и закри с ръка очите си.

Доктор Компаньо поклати глава.

— Твърде рано е да се правят заключения — каза той. — Съвременната очна хирургия е способна на чудеса. Но всяка минута е скъпа.

— Ние ще изпратим радиограма на летището — увери го Ансън Харис. — И те ще имат време да подготвят всичко за нашето пристигане.

— Тогава да ви продиктувам и останалите.

Димирест автоматично записваше информацията на доктора. Пораженията на останалите пътници в сравнение с Гуен бяха незначителни.

— Ще се върна в салона — каза докторът — да проверя не е ли настъпила някаква промяна.

— Останете тук — Димирест рязко го спря.

Докторът го погледна удивено.

— Гуен... Искам да кажа мис Мейгън... — Гласът на Димирест бе напрегнат и несигурен, неузнаваем за самия него. — Тя беше... тя е бременна... Това ще усложни ли състоянието ѝ?

Той забеляза, че Ансън Харис го стрелна с изумен поглед.

Докторът заговори, сякаш се оправдаваше:

— Не знаех. Вероятно бременността е в самото начало?

— Да — Димирест отбягваше погледа му. — Така е. — Преди няколко минути той се зарече да не пита за това. Но после реши, че трябва да узнае истината.

Милтън Компаньо се замисли:

— Разбира се, това няма да повлияе на способността на организма ѝ да се възстанови. Що се отнася до детето... Тя не е останала без кислород толкова дълго, че да се навреди на плода... Но кой знае! Освен това няма телесни повреди в тазовата област. — Той замълча и добави смутено: — Не, плодът няма да пострада. При положение, че мис Мейгън оживее, с навременно болнично лечение шансовете ѝ са от средни към добри. Тогава бебето ще се роди нормално.

Димирест кимна мълчаливо. Доктор Компаньо постоя един миг в нерешителност и излезе.

За известно време в пилотската кабина цареше мълчание. Пръв го наруши Ансън Харис.

— Върнън, бих искал малко да си почина преди кацането. Ще застанеш ли на моето място?

Димирест кимна, ръцете и краката му механично се преместиха към приборите за управление. Беше благодарен на Харис, че не запита нищичко за Гуен, че отмина случая с мълчание. Каквото и да си мислеше, Харис бе достатъчно възпитан, да го задържи в себе си.

Харис се надвеси над бордовия дневник със сведенията на доктор Компаньо.

— Ще изпратя радиograma — и той настрои радиото на честотата на диспечера на „Транс Америка“.

За Върнън Димирест пилотирането бе физическо удовлетворение след шока и вълнението от това, което току-що чу. Вероятно Харис го усети и нарочно пожела да го смени. Но дори и да не беше така, този, който щеше да извърши кацането, трябваше да си откъдне и да събере сили.

Явно Харис се готвеше за кацането, което щеше да бъде трудно и опасно. Димирест нямаше нищо против, след като Харис така безупречно се справяше с пилотирането до този момент. Ансън Харис завърши радиосеанса, отпусна облегалката си назад и се изтегна да си почине.

В съседното кресло Върнън Димирест се мъчеше да се съсредоточи изцяло върху летенето, но безуспешно. Когато един опитен пилот водеше самолета в хоризонтален полет, дори в трудни условия, както в случая, не беше необходимо да изключва съзнанието си от всичко останало. Но сега мисълта за Гуен се бе загнездила дълбоко в главата му и той не можеше да я отпъди.

Гуен... за живота ѝ все още имаше някаква надежда, Гуен... която тази вечер бе жизнена, красива, обещаваща, нямаше да стъпи в Неапол, както бяха мечтали. Гуен... която само преди няколко часа му бе казала на своя чист и звънлив английски акцент „Обичам те!“, Гуен... която той също обичаше, защо да крие?

С болка и мъка той си я представяше — ранена, безчувствена, *понесла своето дете*; детето, от което той я караше да се освободи като от ненужна вещ... на което тя бе казала: „Чаках да видя кога ще подхванеш този въпрос...“ А по-късно с тревога бе промълвила: „То е като дар, едно чувство велико и вълнуващо... И изведнъж трябва да го унищожим, да се освободим от този дар.“ А на края, след като дълго я бе увещавал, тя се примири: „Надявам се, че най на края ще стигна до разумно решение. Ще направя аборт.“

А сега за аборт не можеше и дума да става. В болницата, където Гуен щеше да постъпи, можеше да се помисли за аборт само ако от отстраняването на плода зависеше живота на майката. А според д-р Компаньо нямаше да се стигне дотам. Освен това щеше да стане твърде късно.

Значи, ако Гуен оживее, бебето ще се роди. Димирест сам не знаеше дали да се радва, или да съжалява! Толкова беше объркан, че не можеше да определи чувствата си.

Спомни си още нещо от техния разговор с Гуен тази вечер: „Разликата помежду ни е, че ти все пак си имал дете... Каквото и да се случи, знаеш, че някъде в света има едно същество, което е твое продължение.“

Тя намекваше за детето, което той не познаваше дори по име. Момиченцето, което по задълженията на триточковата програма на „Транс Америка“ изчезна от живота му веднаж и завинаги. Той си призна пред Гуен, че понякога се сеща за детето. Но не посмя да признае, че твърде често си мислеше къде ли е то и какво ли става с него.

Сега дъщеря му трябваше да е на единадесет години. Димирест си спомняше рождената ѝ дата и макар че се стараяше да я избие от главата, всяка година на този ден му се искаше да направи нещо, поне картичка да ѝ изпрати... Може би защото той и Сара нямаха свои деца (а толкова много искаха), за да празнуват техните рождени дни... Друг път той си блъскаше главата с въпроси, на които знаеше, че не може да отговори: Къде е дъщеря му? Как ли изглежда? Щастлива ли е? Заглеждаше се в лицата на децата по улиците, дори понякога си внушаваше... После се укоряваше заради глупостта си. Друг път го преследваше мъчителната мисъл, че с дъщеря му се отнасят зле, че тя има нужда от помощ, от закрила, а той не може да ѝ помогне... При тези жестоки мисли ръцете му инстинктивно стиснаха щурвала.

Високоговорителят над главата му го накара да се опомни:

— „Транс Америка“, Полет 2, тук е центърът в Кливланд. Поемете курс наляво, координати две-нула-пет. При готовност започнете спускане до шест хиляди фута. Съобщете, когато излезете от височина десет хиляди.

Димирест изтегли и четирите дросела и започна спускането. Нагласи указателите на курса и плавно започна завоя.

— Говори „Транс Америка“, Полет 2, преминаваме на курс две-нула-пет! — предаде Ансън Харис. — Излизаме от височина десет хиляди.

Колкото повече се спускаха, толкова по-неприятно се друсаше самолетът, но с всяка измината минута те приближаваха целта си и надеждата за спасение растеше. Скоро щяха да достигнат онази граница в трасето, когато Кливланд щеше да ги предаде на центъра в Чикаго. След още тридесет минути и щяха да навлязат в контролната зона на летище „Линкълн“.

Харис внимателно започна:

— Върнън, може би усещаш колко съм разтревожен за Гуен! — Той се поколеба и добави: — Какви са вашите отношения, това не е моя работа. Но ако мислиш, че мога с нещо да помогна като приятел...

— Няма нищо — отвърна Димирест. Той не възнамеряваше да излива болката си пред Ансън Харис, който макар и превъзходен пилот, в очите на Димирест бе старомоден моралист.

Сега вече съжаляваше, че бе разговарял откровено преди, но тогава чувствата бяха взели връх над разума му — нещо, което при него рядко се случваше. На лицето му отново се появи намръщената маска, щит, зад който скриваше личните си изживявания.

— Осем хиляди фута и продължаваме спускането — Ансън Харис уведоми контролния център.

Димирест водеше самолета стабилно надолу, следвайки курса. Очите му неотклонно и зорко следяха уредите.

Неволно мислите му отново се върнаха към детето — неговото дете, което се роди преди единадесет години. Месеци преди раждането той се бореше вътрешно дали да признае изневярата си пред Сара и да ѝ предложи да осиновят детето. Но на края не му достигнаха сили. Боеше се, че неговото признание ще разбие сърцето на жена му; боеше се, че тя може и да не приеме детето — и тогава как щяха да живеят, виждайки постоянно укор в очите ѝ?

За съжаление твърде късно разбра, че не бе постъпил справедливо със Сара. Наистина тя щеше да се разстрои, да се почувствува унижена, оскърбена, както би се почувствувала и сега, ако разбере за Гуен. Но постепенно нейната способност да свиква с нещата щеше да надделее. Въпреки нейната ограниченост, въпреки нейната безличност и празните ѝ интереси — тя се занимаваше с маслена живопис в своя клуб — Димирест знаеше, че съпругата му беше разумна и трезва жена. Може би заради тези нейни качества бракът им все още се държеше. Дори при сегашните обстоятелства той не можеше да си помисли за развод.

Сара щеше някак си да се справи. Сигурно би го накарала дълго да страда, да се измъчва, но щеше да се съгласи да осиновят детето и то щеше да се чувствува най-добре при тях. Сара нямаше да го остави, тя бе такъв човек. Само ако...

— Животът е пълен с толкова много проклети „ако“!... — произнесе на глас Димирест. На височина шест хиляди фута той хоризонтира самолета и подаде гориво, за да не убие скоростта. Ревът на двигателите се усили.

Харис смени вълните на радиото, преминавайки към зоната за наблюдение на центъра в Чикаго.

— Каза ли нещо? — попита той, но Димирест поклати с глава.

Бурята продължаваше да бушува и жестоко подмяташе самолета.

— „Транс Америка“, Полет 2, виждаме ви на радарния екран — чу се непознатият хрипкав глас на чикагския диспечер.

Харис продължаваше да води радиосеансите.

Върнън Димирест си мислеше: каквото и да стане с Гуен, той трябва сега да вземе решение, да не отлага. Добре, ще издържи сълзите и упреците на Сара, нейния гняв, но ще признае за Гуен, ще признае, че той е баща на детето ѝ.

Истерията в дома му щеше да трае не дни, не седмици, а може би месеци, през които той щеше дълбоко да страда. Но когато бурята утихне, може би някак си щяха да се разберат. Странно наистина, но той никак не се съмняваше, че ще постигнат споразумение със Сара — може би защото дълбоко вярваше в нея.

Все още нямаше представа какво щяха да предприемат, до голяма степен това зависеше от Гуен. Вярно е, че докторът не скри колко е сериозно положението ѝ, но Димирест бе убеден, че тя ще оцелее. Гуен беше силна духом. Тя бе жилава и смела. Дори безсъзнателно,

тя щеше да се бори за живота си и каквито и да са последиците от нараняванията, те нямаше да сломят силите ѝ. Разбира се, тя си имаше свои проекти за детето. Нямаше лесно да се откаже от него. Гуен не беше от тези, които се водеха за носа и които можеха да се командуват. Тя беше умна и държеше на своето.

В крайна сметка Димирест можеше да се окаже с две жени на плещите си и с бебе отгоре на всичко. Ето това трябваше някак си да разреши!

И отново възникваше въпросът: как би постъпила Сара?

Господи, каква бъркотия!

Но след като взе вече за себе си решение, някаква вътрешна увереност го караше да вярва, че всичко ще се уреди. Той мрачно си мислеше какво ще му струва всичко това в пари и в душевни терзания.

Стрелката на висотомера показваше, че летят на шест хиляди фута.

Разбира се, той ще стане баща. Вече гледаше, на това събитие в нова светлина.

Естествено, не би си позволил да се размеква от чувства, както някои други хора, Ансън Харис например. Но това щеше да бъде неговото дете! А бащиното чувство още не му беше познато. Какво бе казала Гуен на път за летището... „Един малък Върнън Димирест вътре в мене. Ако ни се роди момченце, ще го наречем Върнън Димирест-младши, както американците си кръщават децата.“

Защо пък не. Идеята не е лоша. Той се засмя. Харис го погледна косо.

— За какво се смееш?

— Ами, смея се! — избухна Димирест. — За какво, по дяволите, да се смея? И на двамата не ни е до смях!

— Просто така ми се чу — вдигна рамене Харис.

— За втори път ти се причуват разни неща. След този проверочен полет съветвам те да си прегледаш слуха.

— Не виждам защо трябва да се заяждаш?

— Не виждаш, така ли? — кипна Димирест. — А може би в такава ситуация точно това е необходимо.

— Щом като е така — отвърна Харис, — карай! В това отношение ти нямаш равен.

— Добре тогава, щом свършиш с идиотските си въпроси, поеми отново пилотирането и ме остави аз да разговарям с тия глупаци на земята.

Ансън Харис дръпна напред облегалката на креслото.

— Щом като желаяш, аз съм готов. Заповядай!

Димирест остави шурвала и се присегна към микрофона. Чувствуваше се по-добре, по-сигурен, по-уверен след взетото решение. Но сега му предстояха по-неотложни неща. Нарочно заговори остро и предизвикателно:

— Чикаго, говори капитан Димирест от Полет 2 на „Транс Америка“. Чувате ли ме вие, долу, или сте глътнали приспивателни хапчета и никакви ви няма!

— Тук е центърът в Чикаго. Слушаме ви, капитане. Всички сме на поста си — в гласа на диспечера се долавяше укор, но Димирест не му обърна внимание.

— Защо тогава не предприемете нещо? Самолетът е в опасност. Трябва ни помощ.

— Почакайте за миг, моля!

Последва пауза, после заговори нов глас:

— Говори главният диспечер на чикагския център, капитане. Чухме последната ви фраза. Моля, разберете, че правим всичко, което е във възможностите ни. Още преди да ви

поеме нашият център, десетина души работеха да разчистват трасе за вас и продължават да работят. Ползвайте се с предимство, имате чиста радиовръзка и свободно и пряко трасе до „Линкълн“.

— Това съвсем не е достатъчно! — изкрещя Димирест. Помълча малко и продължи: — Обръщам се към главния диспечер, слушайте ме внимателно. Прекият курс до „Линкълн“ не ни облекчава, ако ще трябва да кацаме на две-пет или на коя да е друга писта освен три-нула. Не ми казвайте, че три-нула е блокирана. Чух го вече и знам защо. Моля, запишете си какво ще ви кажа и се постарайте онези на „Линкълн“ също да го проумеят: самолетът е тежко натоварен. Ще кацнем с голяма скорост. На всичкото отгоре корпусът с пробит, стабилизаторът е повреден, тримерите също; и на кормилната система не може да се разчита. Ако ни принудят да кацнем на две-пет, самолетът ще се разбие извън пистата и след по-малко от час ще обират оттам трупове. Така че обадете се на „Линкълн“ и ги накарайте нещо да направят. Все ми е едно как ще постъпят. Ако искат, нека взривят това, което блокира пистата — но на нас ни трябва три-нула. Ясно ли ви е?

— „Транс Америка“, Полет 2, разбрах ви отлично — гласът на главния диспечер звучеше все така невъзмутимо, но с малко повече топлинка в него. — Ще предадем съобщението ви до „Линкълн“.

— Браво! Имам още едно съобщение. Този път до Мел Бейкърсфелд, генералния директор на летището. Предайте му предишното съобщение и добавете следното, лично от неговия шурей: „Ти забърка тази каша, кучи сине! Не ме послуша, като ти говорех за застраховките на летището! Сега си длъжен заради мене и всички хора на борда да размърдаш задника си и да очистиш три-нула!“

Този път в гласа на главния диспечер се чувствуваше недоумение:

— „Транс Америка“, Полет 2, записахме вашето съобщение. Капитане, държите ли да използвате точно тези изрази?

— Чикаго! — гневно извика Димирест. — Моля ви, употребете точно тези изрази. Нарещдам ви да предадете съобщението незабавно, ясно и дословно!

Мел Бейкърсфелд шофираше бързо и слушаше по радиото как наземните служби даваха указания на аварийните коли и ги отправяха към пистата, където щеше да се приземи Полет 2.

— Сити 25 на наземния диспечер!

Това бе кодов сигнал за командувания пожарните служби на летището.

— Тук е Сити 25, слушам ви...

— Продължавам предаването. Очакваме аварийно кацане след около 35 минути.

Произшествие втора категория. Кацаният самолет е повреден и ще се приземи на три-нула, ако е свободна. В противен случай ще се използва две-пет.

Обикновено в своите разговори по радиото диспечерите се стремяха да не назовават компанията или номера на полета при произшествия. Авиокомпаниите бяха особено чувствителни в тези неща и предпочитаха в случай на инциденти по-рядко да се споменават имената им.

Мел имаше чувството обаче, че инцидентът от тази вечер ще получи широка гласност, може би дори световна.

— Наземен диспечер на Сити 25. Пилотът иска ли пяна на пистата?

— Без пяна. Повтарям — без пяна.

Щом като не трябваше пистата да се покрие с пяна, значи че колесниците на самолета са изправни и няма да се наложи коремно кацане.

Мел знаеше, че всички аварийни коли — помпи, спасителни камиони и линейки — щяха да последват в колона шефа на пожарната, който се свързваше с тях по индивидуален канал. При съобщение за извънредно произшествие не се изчакваше. Всички се ръководеха от принципа: по-добре да бъдат готови рано, отколкото късно. Колоната от аварийни коли не се сформираше в момента. Всеки ход в случай на извънредни произшествия бе най-детайлно обмислен и уточнен в специален план за действие.

Мел изчака разговора да свърши и включи своя микрофон:

— Наземен диспечер на кола номер едно.

— Кола номер едно, слушам ви.

— Уведомихте ли Джо Патрони, който ръководи разчистването на три-нула, за новата аварийна ситуация?

— Тъй вярно. Поддържаеме с него радиовръзка.

— Какво докладва Патрони, вървят ли работите?

— Надява се да отмести затъналия лайнер до двадесет минути.

— Сигурен ли е в думите си?

— Не.

Мел Бейкърсфелд изключи микрофона си. С една ръка върху кормилото и с другата върху микрофона за втори път тази вечер той шофираше с максимална скорост по аеродрума въпреки бръснещия сняг и слабата видимост. Ориентираше се само по светлинките на пистите и пътеките за рулиране. На предната седалка до него седяха Таня Ливингстън и Томилсън — журналистът от „Трибюн“.

Само преди няколко минути Таня предаде на Мел своята бележка за експлозията на борда на Полет 2 и намеренията на екипажа да се върнат на „Линкълн“. Мел моментално се

отскубна от заобикалящата го тъпна медоуудски жители. Заедно с Таня се забързаха към асансьорите за приземните гаражи, където се намираше служебната му кола. Мястото му в момента бе на писта три-нула, за да поеме отговорността върху себе си, ако има нужда. В централното фоайе зърна репортера от „Трибюн“, който тичаше към него. Мел бързо му подхвърли:

— Елате с мен! — Чувствувахе се задължен на Томилсън, задето му бе показал договорните формуляри на Фриймантъл и му бе разкрил клеветническите изявления на адвоката, които Мел успя да разобличи. Томилсън се подвоуми и Мел отсече: — Нямам време за губене, но ви се открива шанс, за който може да съжालявате!

Без повече въпроси Томилсън го последва. Докато Мел летеше напред, изпреварвайки рулиращите самолети, Таня му повтори съдържанието на двете радиограми, получени от борда на Полет 2.

— Момент, бихте ли ми изяснили? — попита Томилсън. — Значи има само една писта, достатъчно дълга и в посока на вятъра.

— Точно така — мрачно отвърна Мел. — А трябва да са поне две. — За миг през съзнанието му преминаха горчивите спомени за предложенията, които бе правил три години подред за още една писта, успоредна на три-нула. Летището имаше нужда от такава писта. Растящото движение и безопасността на самолетите налагаха това. Още повече че пистата щеше да се строи повече от две години. Но други виждания надделяха. Не се намериха пари и нова писта не се построи. Независимо от неспирната настойчивост на Мел, дори не одобриха идеята му.

Мел бе успявал да склони Съвета на пълномощниците за много други проекти. В случая с новата писта той увещавахе всеки един от тях поотделно, те му обещаваха, но после оттегляха обещанията си. Формално пълномощниците бяха уж независими от политически влияния, но всъщност назначаваха се от кмета на града и самите те бяха привърженици на една или друга политическа фракция. Ако се упражнеше натиск върху кмета да отложи финансирането на летището за сметка на други проекти, които биха спечелили повече гласоподаватели, то влиянието върху кмета моментално проникваше и върху пълномощниците. Тези външни влияния три пъти провалиха проектирането и финансирането на нова писта. Мел с горчива ирония си спомни за триетажните обществени паркинги пред летището, които далеч не бяха толкова необходими, както една нова писта, но затова пък те видимо показваха грижите на кметството за своите избиратели.

Накратко Мел описа пред Томилсън ситуацията, като не изпусна политическите нюанси — нещо, което досега никога не бе споменавал освен в частни разговори.

— Бих искал да използвавам всичко, което ми разказахте — в гласа на Томилсън се долавяше вълнението на журналиста, попаднал на сензационен материал. — Ще ми разрешите ли?

Дявол знае какво ще стане, ако всичко това се появи в печата, съзнаваше Мел. Представяше си възмутените телефонни обаждания от кметството в понеделник сутринта. Но все някой трябва да каже истината на глас. Обществеността трябва да знае колко сериозно е положението на летището.

— Карайте! — каза Мел. — Сега съм в настроение за такъв разговор.

— И аз усетих това — от задната седалка Томилсън разглеждаше Мел с любопитство. — Сигурно няма да имате нищо против да ви призная, че днес сте в отлична форма. И в момента, и с адвоката, и с жителите от Медоуд. Също както бяхте някога. Отдавна не съм ви

чувал да говорите така.

Мел гледаше право пред себе си, изчаквайки да премине един ДС-8, който завиваше вляво.

Но в същото време си мислеше: „Нима поведението му през последните една-две години и упадъкът на неговия дързък дух са били толкова осезаеми, че всички са ги забелязали?“

Близко до него, толкова близко, че Мел усещаше нейната топлина, Таня меко каза:

— През цялото време говорим за писти, за обществеността, за Медоуд и какви ли не други неща... Аз си мисля за хората на борда на Полет 2... Какво ли изпитват в момента? Как ли се страхуват?...

— Страхуват се, разбира се — отговори Мел. — Ако са в съзнание и ако си дават реална сметка какво става. На тяхно място аз също бих се страхувал.

Той си припомни ужаса, който го бе обхванал в потъващия военен самолет преди много, много години. Сякаш раздвижена от спомена, болката в старата рана на крака отново го загложди. В напрегнатите минути на последния час той бе престанал да ѝ обръща внимание, но както винаги след преумора и пренапрежение тя не му даваше покой. Мел здраво стисна устни с надеждата, че този мъчителен спазъм скоро ще го отпусне и ще премине.

Чакаше за пауза в разговорите на неземните служби. Още при първото затишие Мел натисна бутон на микрофона:

— Наземен диспечер на кола номер едно! Известно ли ви е, че пострадалият самолет трябва задължително да кацне на писта три-нула?

— Ние разбираме критичното положение. Вие ли сте, мистър Бейкърсфелд?

— Да, аз съм.

— Задръжте така, в момента получаваме нова радиограма.

Мел продължи към писта три-нула, очаквайки новото съобщение. От него щеше да зависи дали да предприеме драстичните мерки, които бе замислил.

— Кола номер едно, на наземния диспечер. Предаваме ви съобщението от борда на самолета, препредадено току-що от центъра в Чикаго. Следва: „Прекият курс до «Линкълн» не ни облекчава, ако ще трябва да кацнем на две-пет. Самолетът е тежко натоварен. Ще се приземи с голяма скорост...“

И тримата в колата слушаха напрегнато радиограмата на Върнън Димирест. При думите „Ако ни принудят да кацнем на две-пет, самолетът ще се разбие извън пистата и след по-малко от час ще обират оттам трупове“, Мел чу как Таня хрипливо пое дъх и затрепера като лист.

Мел тъкмо се готвеше да потвърди, че е приел радиограмата, когато наземния диспечер заговори отново:

— Кола номер едно, мистър Бейкърсфелд, към тази радиограма има едно допълнение лично до вас от вашия зет. Можете ли да се свържете с мен по телефона?

— Невъзможно! — отвърна Мел. — Прочетете я!

— Кола номер едно — гласът на диспечера изразяваше колебание. — Съдържанието е много лично...

— Има ли връзка със създадената ситуация?

— Има.

— Четете тогава!

— Добре, сър! Чета: „Ти забърка тази каша, кучи сине! Не ме послуша, като ти говорех за застраховките на летището...“

Мел стисна устни, но изслуша докрай съобщението и потвърди с невъзмутим глас:

— Съобщението прието, прекъсвам!

Мел знаеше, че Върнън с удоволствие е изпратил тази радиограма независимо от критичното положение, в което се намираще самолетът. Ако узнае по какъв начин е предадена, щеше още повече да се зарадва. Допълнението към съобщението беше излишно. Мел вече бе взел своето решение.

Колата му летеше бързо към писта три-нула. Пред него се появиха светлините на прожекторите в колите около затъналия боинг. Мел с облекчение забеляза, че пистата бе покрита със съвсем малко сняг. С изключение на блокирания участък останалата част от пистата бе добре почиствена.

Той превключи на честотата на службите за поддържане.

— Щабът по снегочистването на кола номер едно!

— Щабът слуша! — гласът на Дани Фароу звучеше уморено, и нищо чудно. — Кажете!

— Дани — каза Мел. — Прекъсни конвоя „Анаконда“! Изпрати снегорините и тежките автогрейдери на писта три-нула към мястото на затъналия самолет и чакай указания. Прати ги веднага и ми се обади.

— Ясно, изпълнявам! — Дани сякаш искаше да попита нещо, но се въздържа. След малко на същата честота в колата се чува разпорежданията му към водача на бригада „Анакон-да“.

Репортерът от „Трибюн“ се наклони напред към Таня.

— Мъча се да свържа нещата — каза Томилсън. — Това за застраховките... Вашият зет е влиятелна фигура в Асоциацията на пилотите, така ли?

— Да! — Мел спря на пистата на няколко метра от прожекторите, които осветяваха големия затънал самолет. Навсякъде кипеше усърдна работа; под корпуса на самолета и от двете му страни трескаво се копаеше. Набитата фигура на Джо Патрони, който ръководеше работата, се забелязваше отдалеч. Мел чакаше връзка с Дани Фароу, после щеше да отиде при Патрони.

Томилсън боязливо заговори:

— Струва ми се, преди малко стана дума за тези застраховки. Нима вашият зет е водил борба да се прекрати продажбата на застраховки по летищата, както настоява Асоциацията на пилотите от гражданската авиация, и вие сте го възпрели?

— Не съм му попречил аз, а Съветът на пълномощниците, макар че аз поддържам тяхното мнение.

— Може би въпросът ми е малко неуместен, но събитията от тази нощ не ви ли накараха да промените становището си?

— Наистина сега не е време... — запротестира Таня.

— Ще ви отговоря — каза Мел. — Становището си все още не съм променил. Но мисля по този въпрос.

Мел реши, че сега не е момент да променя възгледите си по въпроса за застраховките. Ако въобще трябва да ги променя, не бива точно сега в мига на върховно напрежение, когато започва трагедията. След ден или два събитията от тази вечер можеха да се разгледат по-трезво, в по-ясна светлина. И тогава Мел щеше да реши дали да настоява пред Съвета на пълномощниците да ревизират своята политика към застраховките. А сега никой не можеше

да отрече, че настъпилите събития засилваха позициите на Върнън Димирест и на Асоциацията на пилотите от гражданската авиация.

Възможно е, мислеше си Мел, да се достигне до компромисно решение. Представител на АПГА веднаж му довери, че пилотите не се надяват да спечелят отведнъж своята кампания срещу застраховките. Те вярваха, че за да постигнат успех, им трябва години, „на час по лъжичка“. След инцидента на международното летище „Линкълн“ сигурно щяха да се премахнат неконтролираните автомати за продажба на застраховки. В щата Колорадо например тези автомати бяха забранени със закон. Мел знаеше, че подобни закони се подготвяха и в други щати, макар че междувременно никой не можеше да възпре летищата да постъпват така, както те намерят за добре.

Наистина Мел също не одобряваше автоматите за продажба на застраховки, въпреки че своята огромна застраховка Д. О. Гереро не бе купил от автомат. В такъв случай, ако гишетата за застраховки продължат да съществуват още няколко години, докато се подготви общественото мнение, трябва да се въведат повече предпазни мерки.

Мел реши да не стига до твърди заключения, явно, становището му ставаше колебливо.

Радиото, все още включено на вълната на службите за поддържане, непрекъснато донасяше разговори в колите. В този момент се чу:

— Кола номер едно, на шаба по снегочистването!

— Слушам те, Дани — отговори Мел.

— Четири снегорини и три автогрейдери заедно с водача на конвоя са на път към три-нула съгласно указанията. Има ли нови нареждания?

Мел започна внимателно да подбира думите си, знаейки, че някъде в електронния лабиринт под контролната кула разговорите им се записват на магнетофонна лента. По-късно може би щеше да се наложи за всяка своя дума да дава обяснения. А освен това искаше да е сигурен, че няма да се получат недоразумения.

— Щабът по снегочистването, на кола номер едно! Всички снегорини и автогрейдери под ръководството на водача на конвоя да застанат близо до самолета на „Аеро Мексикан“, който блокира писта три-нула. Машините не трябва, повтарям, не трябва да преграждат пътя на самолета, който след няколко минути ще направи опит да се отмести със собствена тяга. Но ако опитът на самолета излезе неуспешен, снегорините и автогрейдерите да избутат самолета настрани и да почистят пистата. Това трябва да се направи на всяка цена и с максимална скорост. Писта три-нула трябва да бъде открита за ползване след около тридесет минути и дотогава затъналият самолет и всички коли наоколо трябва да са се изтеглили. Аз ще координирам с Ръководството на въздушното движение, за да се определи в кой момент снегорините да бъдат приведени в действие, ако въобще стане нужда. Потвърди дали указанията ми са правилно разбрани.

В колата репортерът Томилсън едва чуто подсвирна. Таня се извърна към Мел, търсейки с поглед очите му.

Радиото замлъкна за няколко секунди, след което се разнесе гласът на Дани Фароу.

— Струва ми се, разбрах всичко, но нека повтора, за да не стават грешки — и плувнал в пот, както и преди, той повтори в основни линии указанията на Мел.

— Точно така — потвърди Мел. — Но нека да сме наясно по един въпрос. Заповед за тръгване на снегорините и автогрейдерите ще дам само аз и никой друг.

— Ясно! — отвърна Дани. — По-добре ти, отколкото аз. Но, Мел, ти, естествено, си представяш какво ще стане с боинга, след като го подхване нашата техника?

— Ще го отмести — сухо отвърна Мел. — Това е най-важното за момента!

Мел знаеше, че техническите служби разполагат и с друга техника, годна да се справи с тази груба задача, но машините на „Анаконда“, които и без това се намираха на аеродрума, щяха да свършат работата по-сигурно и по-бързо. Той въздъхна и остави микрофона.

Томилсън боязливо започна:

— Ще го отместят само, така ли? Един реактивен самолет на стойност шест милиона долара, изтикан от снегорини! Господи, та той ще стане на парчета! А после собствениците му и застрахователната му компания вас ще ви разкъсат.

— Това няма да ме учуди — отвърна Мел. — Но, естествено, всичко Зависи от каква гледна точка се преценява. Защото, ако собствениците и застрахователите се намират в самолета, който трябва да кацне, биха приветствували моето решение.

— Да, прав сте! — съгласи се Томилсън. — Предполагам, че е нужна огромна смелост, за да се вземе подобно дръзко решение.

Таня плъзна ръката си и докосна пръстите на Мел. Заговори тихо, без да крие възлението в гласа си.

— И аз те приветствувам. За това, което правиш в момента. Каквото и да се случи по-нататък, този миг никога няма да го забравя!

Снегорините и автогрейдерите, които Мел бе повикал, вече се забелязваха по пистата. Те бързо напредваха и мигащите им светлини ярко проблясваха.

— Може би няма да прибегнем до тяхната помощ — Мел стисна ръката на Таня, преди да отвори вратата. — Имаме още двадесет минути за надежда, че това няма да се случи.

Когато Мел Бейкърсфелд се приближи, Джо Патрони пристъпваше от крак на крак, за да се затопли, но напразно въпреки обточените с козина ботуши и тежката шуба. С изключение на онези няколко минути, които Патрони прекара в пилотската кабина, след като слязоха командирът и първият пилот на мексиканския самолет, той стоеше през цялото време в бурята — вече повече от три часа. Беше премръзнал и изтощен от напрежение и грижи през цялото денонощие, а след двата неуспешни опита да отмести самолета бе станал нервен, готов всеки момент да избухне.

Едва си сдържа нервите, щом чу намерението на Мел. Ако беше пред някой друг, щеше да избухне. Но Мел му бе близък приятел. Патрони хвърли пурата, която дъвчеше, и изгледа Мел с недоумение.

— Искаш да изтласкаш един свършено здрав самолет със снегорини? Май разсъдъкът не ти стига.

— Напротив — отвърна Мел, — писти не ми достигат.

Изведнъж Мел се отчая, защото видя, че никой от отговорните служители на летището не разбира неотложната необходимост да се освободи писта три-нула с цената на всичко. Явно беше, че ако проведе докрай замисъла си, малцина биха одобрили постъпката му. От друга страна, Мел не се съмняваше, че ще се намерят доста хора, освен представителите на „Аерео Мексикан“, които утре ще твърдят, че е можело да се направи и това, и онова, или че катастрофиралият самолет е можел да се приземи на писта две-нула. Неговото решение щеше да увисне без подкрепа. Но това ни най-малко не го разколеба.

Патрони видя пристигналите снегорини и грейдери отдясно на пистата, хвърли пурата си, извади нова и изръмжа:

— Аз ще те спася от твоето безразсъдство! Дръж тия играчки настрана от самолета и далеч от погледа ми. След петнадесет минути, а може би и по-малко, аз сам ще изтегля самолета.

Мел закрепя срещу вятъра:

— Джо, дай да се разберем по един въпрос. Щом ти кажат от кулата, че времето ни изтича, не се опитвай да противоречиш на решението ми и да спориш. Трябва да спасим хората от катастрофирания самолет. Ако двигателите ти работят, ще ги изключиш незабавно. Всички твои хора и техника да се отстранят веднага. Предупреди ги още отсега. Снегорините ще действуват по моя заповед и ще работят, без да губят време.

Патрони мрачно кимна с глава. Въпреки че кипна в началото, Мел забеляза, че дръзката самонадеяност на главния механик бе разколебана.

Мел се върна в колата си. Таня и журналистът, сгушени в палтата си, стояха отвън и гледаха как копаеха около самолета. Те влязоха в колата. Вътре бе топличко и приятно.

Мел потърси връзка с ръководителя на кулата. След кратка пауза гласът му се разнесе в ефира.

С няколко думи Мел изложи своя план. Той искаше от кулата да определи докога да чака, преди да даде заповед на снегорините и автогрейдерите да настъпят. Тръгнат ли веднъж, след няколко минути затъналият самолет щеше да бъде отместен.

— По всичко изглежда — каза ръководителят на полетите, — че катастрофираният самолет ще пристигне по-рано. Центърът в Чикаго съобщи, че ще го прехвърли на нашия център след дванадесет минути. После ние ще контролираме полета от осем до десет минути. Така че крайният час на приземяването е един часа и двадесет и осем минути.

Мел погледна часовника си. Слабо осветеният циферблат показваше един часа и една минута.

— Пет минути преди самото кацане трябва да решим към коя писта да насочим самолета. След това съдбата му е решена — ние няма да можем да променим курса му.

Това означава, пресмяташе Мел, че до момента на неговото решение оставаха седемнадесет минути, а може би и по-малко — всичко зависеше след колко време центърът в Чикаго ще предаде самолета в зоната за наблюдение на летище „Линкълн“. Оставаше дори по-малко време, отколкото бе казал на Джо Патрони.

Изведнъж усети, че и той започва да се изпотява.

Да предупреди ли отново Патрони, да му съобщи ли, че остава по-малко време? Реши да замълчи. Главният механик и без това ръководеше стегната операцията, без да губи нито секунда. Нищо нямаше да постигне, ако продължи да го притеснява.

— Кулата на кола номер едно — обади се Мел. — Нужна ми е постоянна информация за кацания самолет. Бихте ли оставили тази честота само на мое разположение?

— Да — отвърна ръководителят на полетите. — Вече прехвърлихме всички редовни рейсове на друга честота. Ще ви държим постоянно в течение.

Мел потвърди и остави настрана микрофона.

— Какво ще става сега? — попита Таня до него.

— Ще чакаме — отговори Мел и отново погледна часовника си.

Измина цяла минута. После втора.

Те виждаха пред себе си работниците, които усърдно копаеха от всички страни на

загъналия самолет. Блеснаха фарове, пристигна нов камион. Отзад наскачаха още работници и бързо се захванаха за работа. Набитата фигура на Джо Патрони се стрелкаше напред-назад, даваше указания, съветваше.

Строени в редица, снегорините и автогрейдерите чакаха. Сякаш са лешояди, помисли си Мел.

Репортерът Томилсън наруши мълчанието в колата:

— Знаете ли за какво си мисля? Когато бях дете, а това не беше кой знае колко отдавна, на това място се простираха поля. През лятото пасяха крави, люшкаха се житни и ечемичени ниви. Имаше и един затревен аеродром, съвсем малък. Никой не вярваше, че ще се разрасне до такива размери. Пътническите самолети използваха само летището в града.

— Така се развива авиацията — отвърна Таня. Почувствува се облекчена, задето можа, макар и за миг, да откъсне мислите си от онова, което всички очакваха. Тя додаде: — Бяха ми казвали, че като работиш в авиацията, животът ти изглежда по-дълъг, защото всичко наоколо ти се изменя често и бързо.

— Не всичко се изменя толкова бързо — възрази Томилсън. — В летищата промените не стават достатъчно бързо. Нали така, мистър Бейкърсфелд, нима след три-четири години тук няма да настъпи хаос?

— Хаосът е нещо относително — отговори Мел. Съзнанието му все още бе съсредоточено върху картината, която виждаше пред себе си. — В твърде много отношения успяваме да се нагодим с него.

— Не се ли опитвате да се отклоните от въпроса?

— Така е — съгласи се Мел.

В това няма нищо чудно, мислеше си Мел. В този момент бе далеч от философските разсъждения за авиацията. Мислите му бяха изцяло погълнати от това, което ставаше навън. Усети обаче, че трябва някак си да разсее напрежението на Таня, макар и временно. Той долавяше всяко нейно настроение, всяка нейна реакция и това бе част от дълбоката вътрешна близост, която ги свързваше. Не забравяше, че чакаха самолет на „Транс Америка“, и не се знаеше дали кацането ще бъде благополучно. А Таня като служител на „Транс Америка“, участвувала в подготовката по излитането на самолета, от тримата им бе най-дълбоко свързана с настъпващите събития.

Мел с усилие се съсредоточи върху думите на Томилсън.

— Винаги е било така — заговори той. — В авиацията прогресът във въздуха изпреварва прогреса на земята. Понякога си мислим, че можем да наваксаме: в средата на шестдесетте години почти бяхме успели. Но в много отношения никога няма да догоним прогреса във въздуха. Поне да се стремим да не изоставаме позорно много.

— Какво трябва да направим за летищата? Какво е по силите ни да постигнем? — настояваше Томилсън.

— От една страна, трябва да разсъждаваме по-свободно, с повече въображение. Дължни сме да се освободим от „железопътното“ си мислене.

— Вярвате ли, че в авиацията все още се мисли ограничено?

Мел кимна.

— За съжаление това е така. На много места. Нашите първи летища представляват имитация на железопътни гари, тъй като строителите е трябвало отнякъде да почерпят опит. Но впоследствие шаблонът си остава. Ето защо днес имаме толкова много „разтеглени“ летища, където аерогарите се простират до безкрайност и пътниците трябва да изминават

цели мили пеша.

— Нима нищо не се променя в това отношение? — запита Томилсън.

— Само тук-таме, и то много бавно. — Както винаги, независимо от тревожното напрежение в момента, Мел се запали на своята тема. — Малко се строят циркусообразни аерогари — като геврек с дупка в средата, където да се помещават автомобилните паркинги, вместо отвън; в такъв тип постройки разстоянията за пътниците са скъсени до минимум и могат да се ползват скоростни хоризонтални елеватори; там самолетите ще се приближават към пътниците, а не обратното. А това означава, че на летищата трябва да се гледа като на нещо самостоятелно и независимо, като на самостоятелна единица, съставени от отделни компоненти, а не приставка към нещо. Започваме да се вслушваме в творческите идеи от която и част на света да идват. Лос Анжелос предлага да се построи огромен океанодрум. Чикаго има интересно хрумване за летище на изкуствено създаден остров в средата на езерото Мичиган. В това няма нищо смешно. „Америкън еърлайнз“ проектира гигантски хидравлични лифтове, за да подреждат самолетите един над друг по време на товарене и разтоварване. Но тези нововъведения се внедряват бавно, липсва координация. При строежа на летищата не проявяваме фантазия, строим неподходящи сгради, донаждаме до тях пристройки, като кръпки. Все едно всеки телефонен абонат да си изобрети свой собствен апарат и после да го включи в световната мрежа.

Радиото прекъсна рязко думите на Мел:

— Кола номер едно и Сити двадесет и пет, на наземния диспечер. Центърът в Чикаго съобщава, че въпросният самолет ще влезе в зоната на наблюдение на летище „Линкълн“ в един часа и седемнадесет минути.

Часовникът на Мел показваше един часа и шест минути. Това означаваше, че Полет 2 пристигаше минута по-рано, отколкото предвиждаше ръководителят на полетите. Една минута по-малко за Джо Патрони. Само единадесет минути оставаха до решението на Мел.

— Кола номер едно, има ли промяна в състоянието на писта три-нула?

— Не, никаква промяна!

Нямаше ли да сгречи, ако изпълни решението си, мислеше си Мел. Изкушаваше се да даде знак на снегорините и автогрейдерите да настъпят, но се въздържа. Отговорността представлява двупосочна улица. Особено когато след заповедта един огромен лайнер за шест милиона долара можеше да се раздроби на парчета. Все още имаше надежда Джо Патрони да успее, макар че с всяка измината секунда шансовете му намаляваха. Мел забеляза, че прожекторите и другата техника, разположени около загъналия боинг, се изтегляха встрани. Но двигателите на самолета все още мълчаха.

— А кои са тези творци — попита Томилсън, — за които споменахте?

— Трудно ми е да ги изброя по име — разсеяно отвърна Мел.

Той наблюдаваше замислено картината пред себе си. Изтеглиха се всички коли и техника. Набитата, отрупана със сняг фигура на Джо Патрони се покатери по стълбичката близо до носа на самолета. На последното стъпало Патрони се спря, извърна се и даде знак — изглежда изкрещя нещо на работниците под него. После отвори предната врата на самолета и изчезна вътре. Веднага след него се заизкачва една по-стройна фигура. Вратата на — самолета се тръшна. Работниците изтеглиха стълбата встрани.

Репортерът Томилсън отново запита:

— Мистър Бейкърсфелд, не бихте ли изброили някои от тези хора с творчески подход към бъдещето на летищата?

— Да, наистина — каза Таня. — Ако можеш да назовеш някой?

„Това ми прилича на игра на дама, когато в къщи бушува пожар“, помисли си Мел, но реши да не отказва — щом Таня иска, ще играе.

— Някои мога да спомена — каза Мел. — Фокс от Лос Анжелос, Джоузеф Фостър от Хюстън, Алан Бойд, Томас Саливън, Хакъби от „Пан Американ“, Хърб Годфри от „Юнайтид еърлайнз“. В Канада — Джон С. Паркин, в Европа — Пиер Кот от „Ер Франс“, Каунт Касел във Федерална Германия. Разбира се, има и още.

— Към тях спада Мел Бейкърсфелд! — подхвърли Таня. — Не бива да го забравяте.

Томилсън, който усилено записваше, измърмори:

— Вече записах името му, разбира се от само себе си.

Мел се усмихна. Наистина ли се разбира от само себе си? Доскоро несъмнено беше така. Но знаеше, че напоследък бе изчезнал от сцената. А стане ли веднъж така, изхвърли ли те течението, независимо каква е причината, бързо те забравят. А по-късно, дори и да искаш, никога не можеш да се върнеш. Не че работата му сега на летище „Линкълн“ беше по-маловажна. Нито пък я вършеше по-зле; Мел знаеше, че като генерален директор на летището той бе все така изпълнителен и може би по-добър от всякога. Но стремежът му за големия принос в делото на авиацията, който някога се готвеше да осъществи, бе вече изчезнал. Днес за втори път тази мисъл неволно се прокрадваше в съзнанието му. Та нима това имаше значение? Нима това все още го вълнува? Да, вълнуваше го, призна пред себе си Мел.

— Вижте! — изкрещя Таня. — Включват двигателите. Репортерът вдигна глава, а Мел почувствува, че сърцето му заби до пръсване.

Синкав облак дим се появи зад третия двигател. Оборотите растяха, двигателят зави и заработи равномерно. Въздушната струя раздуха назад снежните преспи.

Облак дим се появи и зад четвъртия двигател, след миг се разпръсна и се понесе снежен вихър.

— Кола номер едно и Сити двадесет и пет, говори наземния диспечер — гласът прозвуча така неочаквано, че Мел усети как Таня изплашено подскокна до него. — Центърът в Чикаго съобщава, че въпросният самолет ще навлезе в нашата зона в един часа и шестнадесет минути... след седем минути.

Полет 2 се движеше по-бързо от очакваното. Това означаваше, че разполагат с минута по-малко.

Мел приближи часовника си до светлината на арматурното табло.

Върху размекнатата почва до края на пистата Патрони бе пуснал и втория двигател, след него заработи и първият.

— Все още могат и да успеят — тихо промълви той. После си спомни, че на два пъти преди това и четирите двигателя бяха включвани, но и двата опита пропаднаха.

Една самотна, тъмна фигура със светещи сигнални палки се придвижи пред затъналия самолет, за да се вижда от пилотската кабина. Човекът вдигна палките над главата си, което означаваше „пътят е свободен“. Мел чуваше и усещаше вибрациите на двигателите, но разбираше, че все още не работят с пълна мощност.

Оставаха шест минути. *Защо Патрони не даде пълна газ?*

Таня промълви възбудено:

— Нямам сили да издържа това напрежение.

— Аз съм целият в пот — каза репортерът и се размърда неспокойно на мястото си.

Джо Патрони отвори докрай дроселите! Най-накрая! Мел чу и усети растящия, всепоглъщащ рев на двигателите. Зад опашката на самолета се вдигнаха снежни вихри, които падаха в мрака отвъд ограничителните светлини на пистата.

— Кола номер едно — по радиото се разнесе остър глас. — Тук е наземният диспечер. Някаква промяна в писта три-нула?

Мел погледна часовника си и видя, че на Патрони му оставаха само три минути.

— Самолетът все още не се е помръднал — каза Таня, като се взираше напрегнато през прозореца. — Всички двигатели работят, но не мърда.

Самолетът се напругаше, Мел съдеше по снежните вихри зад опашката. Но Таня беше права. Той не помръдваше.

Снегорините и тежките автогрейдери се бяха приближили и сигналните им лампи ярко припламваха.

— Почакайте! — отвърна Мел на диспечера. — Задръжте още малко. Не насочвайте самолета към писта две-пет. Положението на писта три-нула ще се измени след минутка, все едно по какъв начин.

И той превключи на вълната на щаба по снегопочистването, готов да даде команда на снегорините за настъпление.

Обикновено след полунощ напрежението в работата на въздушните диспечери малко намаляваше. Но не и тази вечер. На летище „Линкълн“ продължаваха да излитат и кацат самолети с няколко часа закъснение от графика заради бурята. Непреодоляното задръстване на пистите още повече удължаваше закъснението им.

Диспечерите, чиято осемчасова смяна завърши до полунощ, капнали от умора, се бяха отправили към домовете си. Новата смяна зае местата им. Няколко души обаче трябваше да останат до два часа през нощта, за да покрият недостига от хора и отсъстващите по болест. Сред тях бяха ръководителят на полетите, главният диспечер в радарната зала Уейн Тевис и Кийт Бейкърсфелд.

След вълнуващия, внезапно прекъснат разговор с брат му преди час и половина, Кийт се опита да разтовари съзнанието си, съсредоточавайки се върху радарния екран. Ако успее да задържи вниманието си, мислеше си Кийт, останалите часове — последните работни часове в живота му — ще преминат бързо и неусетно. Той все още приемаше самолетите от изток. Вляво от него седеше млад стажант, който се обучаваше на радара. Уейн Тевис продължаваше да наблюдава целия екип, като се плъзгаше край екраните със своя стол, но вече не така ентусиазирано и енергично, тъй като краят и на неговата смяна приближаваше.

Донякъде Кийт успя да се съсредоточи върху екрана, но не напълно. Сякаш съзнанието му бе раздвоено на две нива, на две плоскости и той еднакво участвуваше и в двете. Едната част от съзнанието му направляваше пристигащите от изток самолети — и то без усилие. Другата бе заета с мисли, насочени навътре в душата и в миналото му. Това раздвоение естествено не можеше да трае дълго; Кийт усещаше, че мозъкът му е като електрическа крушка, която всеки момент ще изгори, и в последните си секунди свети с ослепително ярка светлина.

Сега вече размишляваше за съдбата си по-спокойно и по-безстрастно. Поне това постигна след разговора си с Мел. Всичко му се струваше предопределено и решено. Смяната му ще свърши, ще излезе оттук и скоро ще настъпи краят на всичките му страдания и тревоги. Имаше усещането, че неговата съдба е вече откъсната от съдбата на близките му: сякаш няма нищо общо нито с Натали и Мел, нито с Брайън и Тео... нито пък те имат нещо общо с него. Той вече принадлежеше на мъртвите — на семейство Редфърн, които загинаха при катастрофата на Бийч Бонанса... на малката Валери. Ето това е! Интересно защо досега не бе виждал нещата в такава светлина? Защо не бе съзнавал, че със своята смърт ще изкупи греха си пред семейство Редфърн? Все така безстрастно си помисли дали не се е побъркал? Самоубийците не ги смятат за нормални, но това сега нямаше значение. Той бе направил своя избор между терзанието и вечния покой. И още преди да се сипне зората, този покой ще е настъпил. Още веднаж — за кой ли път през последните няколко часа? — ръката му се плъзна в джоба и напипа ключа от стая 224 на хотелчето „О'Хейгън“.

А същото време другата част от неговото съзнание с професионалната си вещина продължаваше да направлява пристигащите от изток самолети.

Твърде бавно мозъкът му осъзна, че Полет 2 на „Транс Америка“ се намира в катастрофално положение.

Още преди час — само секунди след като капитан Харис оповести своето решение — Ръководството на въздушното движение бе уведомено, че Полет 2 се връща на летище

„Линкълн“. Съобщението бе препредадено на ръководителя на полетите по специален аварийен канал чрез центрите в Чикаго, Кливланд и Торонто. В самото начало никакви действия не можеха да се предприемат, освен да се информира ръководството на летището и да се поиска почистването на писта три-нула.

Чак когато самолетът бе поет от центъра в Чикаго, започнаха специфичните приготовления.

Ръководителят на полетите пристигна в радарната зала и лично съобщи на Уейн Тевис за експлозията на Полет 2, предполагаемото време за пристигане и неизяснените възможности за кацане — на писта две-пет или писта три-нула.

В същото време неземният диспечер алармира аварийните служби, които веднага вдигнаха на крак своята техника и я придвижиха на аеродрума. Той влезе във връзка с Джо Патрони, за да го предупреди за новосъздаденото извънредно положение. Патрони знаеше всичко.

После се установи връзка по резервна вълна между кабината на затъналия самолет и кулата, за да се поддържа двустранна комуникация с Джо Патрони, когато застане зад шурвала.

Слушайки вестта за бедственото положение на Полет 2, Уейн Тевис неволно хвърли поглед към Кийт. Ако дотогава не му изтече дежурството, то Кийт щеше да поеме от Чикаго самолета в своята зона за наблюдение и щеше да ръководи кацането му.

Тевис предпазливо запита ръководителя на полетите:

— Ще трябва ли да сменим Кийт с някой друг?

Ръководителят на полетите се колебаеше. Спомни си инцидента тази вечер с военния самолет KG-135. Тогава смени Кийт от екрана и после се упрекуваше, че е постъпил прибързано. Когато човек сам не е напълно уверен в собствените си сили, една дреболийка само е достатъчна, за да наклони везните в обратна посока. Освен това ръководителят на полетите се измъчваше от неловкото усещане, че бе прекъснал важен разговор между Кийт и Мел Бейкърсфелд. Можеше да ги изчака да довършат разговора си в коридора, но не го направи.

Ръководителят на полетите сам бе страшно изморен и от тежкото дежурство през последните няколко дни. Бе прочел някъде напоследък, че при новите системи на въздушно ръководство, проектирани за средата на 70-те години, ще се намали наполовина натоварването на въздушните диспечери и ще се понижи процентът на нервните разстройства и други професионални заболявания. Но той гледаше скептично на въпроса. Съмняваше се, че напрежението в ръководството на въздушното движение може въобще да се разтовари: ако се облекчи в едно отношение, ще се претовари в друго. И той по човешки съчувствуваше на хора като Кийт, които бледи, напрегнати и измъчени бяха станали жертви на професията, жертви на организацията на труда.

Все така предпазливо Уейн Тевис повтори въпроса си:

— Да го сменя ли от радара, или не?

Ръководителят на полетите поклати глава и също така тихо отговори:

— Хайде да не насилваме събитията. Нека Кийт си остане, но го дръж под око!

В този миг Кийт забеляза как двамата началници си шепнат зад гърба му и веднага отгатна, че предстои нещо критично и тежко. Той бе човек с дългогодишен опит и познаваше всички признаци на предстоящо бедствие.

Инстинктът му подсказа също, че двамата разговарят за него. Разбираше и защо.

Сигурно се готвеха да го освободят от дежурство или да го прехвърлят на не толкова отговорен участък. Макар и странно, беше му безразлично.

Изненада се, когато Тевис, без да го смени от екрана, започна да разяснява на всички диспечери, че Полет 2 е претърпял катастрофа, връща се на „Линкълн“ и трябва да ползува пълни предимства при кацането.

Предупреди специално диспечера, който водеше излитащите самолети, да ги насочва далеч от предполагаемото трасе на катастрофирания самолет.

На Кийт той отделно и подробно обясни проблема с пистите, неизвестността коя писта ще се използва и необходимостта да позабави насочването на самолета до последната възможна секунда.

— Изработи си свой план — каза Тевис на провлачения си тексаски говор. — И когато поемеш самолета от Чикаго, заеми се само с него. Ние ще следим всички останали полети.

Отначало Кийт кимна в съгласие, не по-малко обезпокоен от преди. Започна автоматично да си представя какъв план би използвал. Подобни планове обикновено се разработваха наум. Никога нямаше време да се чертаят върху лист хартия. И освен това импровизациите на практика често претърпяваха промени.

Веднага щом поеме самолета от чикагския център, Кийт реши да го поведе към писта три-нула, но с достатъчно възможност за маневра (разбира се, без драстични завои на тази малка височина), ако се наложи да го приземи на две-пет.

Кийт пресметна, че ще води самолета приблизително около десет минути. Тевис го бе предупредил, че едва в последните пет минути ще знаят със сигурност коя писта ще използват. А това изискваше голяма прецизност и умение и естествено всички в радарната зала и пилотската кабина щяха да плувнат в пот. Трябваше да се справи — точно и професионално. Кийт още веднаж преповтори мислено плана си и определи с компас направлението.

Междувременно диспечерите научиха повече подробности — по неофициален път от кулата. В мигове на затишие диспечерите си позволяваха да си обменят информация... На борда на самолета избухнала бомба... Лети със сериозни повреди в корпуса и с ранени пътници... Системите за управление не функционират нормално. Пилотите настояват да кацнат на най-дългата писта, която я стане готова, я не... Всички преповтаряха предупреждението на капитан Димирест, че на писта две-пет самолетът ще се разбие и пътниците ще загинат... Капитанът бил изпратил разгневена радиограма на генералния директор. Сега генералният директор бил на аеродрума, мъчел се да разчисти писта три-нула... Но времето не му достигало...

Всички диспечери, така привикнали с напрежението във въздушния трафик, бяха обхванати от нервно безпокойство.

Тези подробности Кийт научи от помощника си. Докато слушаше, той си представяше положението на Полет 2 и го обхвана страх и ужас. *Той не искаше да има нищо общо с този случай, нищичко!* Той нямаше намерение да доказва каквото и да е, и нищо няма да се промени, дори ако отлично се справи със ситуацията! А ако не успее, ако сбърка някъде, ще изпрати на смърт цял самолет с хора, както вече бе направил веднаж!

В другия край на радарната зала Уейн Тевис разговаряше по прекия телефон с ръководителя на полетите. Тевис остави слушалката и се плъзна със стола си към Кийт.

— Шефът току-що е разговарял с центъра в Чикаго. Полет 2 ще премине в нашата зона след около три минути.

И Тевис се плъзна със стола си към диспечера, който направляваше излитащите самолети, да провери дали е разчистен пътът на Полет 2.

Помощникът съобщи, че долу на аеродрума все още продължават с отчаяните усилия да отместят затъналия реактивен самолет на писта три-нула. Запалили са двигателите, но машината не се помръдва. Операциите ръководи братът на Кийт (така каза помощникът) и ако боингът не се отмести, ще го разбие на парчета със снегорините, за да освободи пистата. Но всеки си задаваше въпроса: дали има достатъчно време, дали ще успее?

Щом като Мел се е заел с работата, помисли си Кийт, значи, време има. Мел умее да се справя с всичко, досега винаги бе го доказвал. Докато с Кийт нещата не стояха така — той нито успяваше винаги, нито вършеше всичко така изрядно, както Мел. Ето разликата помежду им.

Изминаха почти две минути.

Помощникът на Кийт тихо промълви:

— Ето, самолетът се появява на екрана!

В единия ъгъл на екрана Кийт забеляза пулсиращата зелена звездичка — бедственият сигнал, издаван от Полет 2.

Кийт искаше да избяга! Той нямаше сили да се справи! Друг някой трябва да поеме Полет 2. Уейн Тевис например. Все още имаше време.

Кийт рязко се извърна и се огледа за Тевис. Но той стоеше край диспечера на излитащите самолети с гръб към Кийт, Кийт отвори уста, за да извика. За негов ужас, звук не можа да издаде. Опита отново — пак безуспешно.

Изведнъж разбра, че всичко става както в съня му, както в кошмара му — гласът му изчезва, дума не може да продума... Но сега не сънуваше. Сега всичко бе действителност! *Така ли беше наистина?* Мъчейки се да продума, той изпадна в паника.

На панела над екрана заблестя бялата лампичка, която показваше, че ги търси центърът в Чикаго. Помощникът вдигна директния телефон:

— Слушам ви, Център — той обърна селектора, включвайки високоговорителя над главите им, за да може Кийт да слуша разговора.

— „Лишали“, Полет 2 на „Транс Америка“ се намира на тридесет мили югоизточно от летището с координати две-пет-нула.

— Прието, Център, засякохме го вече. Превключете го на нашата честота — помощникът затвори телефона.

Сега центърът щеше да даде указания на самолета да премине на друга честота и вероятно ще му пожелае благополучно кацане. Обикновено това бяха думите, които се отправяха към всеки самолет в бедствие — най-малкото, което можеше да се направи от безопасната, удобна и топла стаичка, където бе трудно да се повярва, че там някъде високо в нощта, блъскан от бурята и вятъра, един ранен самолет с мъка си пробива път към земята, на която надали благополучно ще се завърне.

Заработи радиото с честотата на пристигащите от изток самолети. Разнесе се рязък глас — сигурно гласът на Върнън Димирест. Чак сега Кийт си спомни, че той бе командир на полета.

— „Линкълн“ подход, тук е „Транс Америка“, Полет 2, намираме се на шест хиляди фута височина, координати две-пет-нула.

Помощникът чакаше нетърпеливо. Кийт трябваше да потвърди, да поеме самолета! Но Кийт беше изключил! Уейн Тевис все още стоеше с гръб към тях! А Кийт не можеше да

проговори!

— „Линкълн“ — отново изтрещя гласът от самолета, — къде пропаднахте, по дяволите?

Къде, по дяволите...

Защо Тевис не се обръща?

В гърдите на Кийт забушува внезапна ярост. *Проклет да бъдеш, Тевис! Проклет да бъде тази радарна зала! Проклет да е покойният му баща, старият Бейкърсфелд, който въвлече и двамата си сина в тая професия! Професия, която никога не стана по сърце на Кийт! Проклет да е Мел с неговото вбесяващо самодоволно умение да се справя с всичко! Проклет да бъде целият свят, сега и навеки!*

Помощникът гледаше с недоумение Кийт. Всеки миг Полет 2 на „Транс Америка“ отново щеше да ги потърси. Кийт беше като в капан. Без да знае дали ще издаде глас, той пое микрофона си.

— „Транс Америка“, Полет 2 — заговори Кийт. — Тук е диспечерската апаратна на „Линкълн“. Извинете ме за закъснението, все още се надяваме да ви насочим към три-нула. Ще знаем след три до пет минути.

— Разбрано, „Линкълн“, дръжте ни в течение! — изръмжа в отговор радиото.

Кийт започна да се съсредоточава: включи се и онази част от съзнанието му, която досега бе заета със странични мисли. Забрави за Тевис, забрави брат си, баща си, забрави за себе си. Изхвърли всичко от главата си, освен проблема на Полет 2. Ясно и отчетливо той заговори в микрофона:

— „Транс Америка“, Полет 2, намирате се на двадесет и пет мили източно от крайните очертания на зоната за наблюдение. Започнете спускане по ваша преценка. Готови за десен завой с координати две-шест-нула.

От остъклената кабина на етаж над радарната зала на-земният диспечер уведоми Мел Бейкърсфелд, че центърът в Чикаго е предал самолета в зоната за наблюдение на летище „Линкълн“.

Мел отвърна:

— Дадох заповед на снегорините и автогрейдерите да настъпят и изблъскат от пистата самолета на „Аеро Мексикан“. Наредете на Джо Патрони незабавно да загаси двигателите. Кажете му, ако може да напусне кабината, ако не успее — да се държи здраво! Не изключвайте — ще ви съобщя веднага, щом като пистата се освободи!

По резервната вълна ръководителят на полетите събщи на Джо Патрони взетото решение.

Още преди да му съобщят, Джо Патрони знаеше, че времето му бе изтекло.

Той нарочно не бе запалил веднага двигателите на боинга, защото му се искаше работниците да разчистват земята под него до последната възможна секунда.

Щом разбра, че повече не може да чака, Патрони се огледа наоколо. Това, което видя, го изпълни с мрачни предчувствия.

Шасито все още не беше изчистено от калта и снега, както трябва. Не бяха очистени и рововете пред главните колесници, които трябваше да го изведат върху твърдата настилка на близката пътека за рулиране. За да се свърши всичко, както трябва, му бяха нужни още петнадесет минути.

Патрони знаеше, че време няма.

Той неохотно се качи по стълбичката, за да направи втория си опит да изтегли затъналата машина, като сега сам застане зад щурвала.

Отгоре изкрещя на Инграм.

— Кажете на всички да се махнат. Включвам двигателите.

Изпод самолета наизскачаха хора и се затичаха встрани. Продължаваше да вали, но не така силно, както преди два-три часа.

Джо Патрони се провикна от стълбичката:

— Нека някой да дойде с мен вътре, но по-лек и запознат с управлението на самолета. — И влезе в кабината.

Той виждаше отгоре служебната кола на Мел Бейкърсфелд като блестящо жълто петно в среднощната тъма. Тя бе спряла вляво от пистата. Край нея се простираше колоната от снегорини и автогрейдери, които му напомняха, че има на разположение само няколко минути.

Главният механик не повярва на ушите си, когато чу за чудовищното намерение на Мел да изтласка боинга на „Аеро Мексикан“ с механична сила. Неговата реакция бе съвсем естествена, макар да не беше безразличен към съдбата на хората в катастрофирания самолет. Джо Патрони живееше цял живот с мисълта за машините и цял живот бе работил за изправността на самолетите. И затова му бе трудно да проумее как може един здрав самолет да бъде превърнат с лека ръка в купчина ненужен метал. За Патрони един самолет — кой да е самолет — представлява плод на дългогодишен труд, на техническо майсторство, на умение и дори на любов. Всичко можеше да разбере, но не и това: да разрушиш нарочно един здрав самолет! Това бе лудост!

Патрони искаше да спаси самолета, стига да може.

Вратата зад него се отвори и после се хлопна с трясък. Един млад техник, слаб и дребен, влезе в кабината, изтърсвайки снега от себе си. Джо Патрони бе вече свалил шубата си и затягаше предпазните колани на лявото кресло.

— Как се казваш, момчето ми?

— Роулинг^[1], сър!

Патрони се засмя.

— Точно това ще се опитаме да направим със самолета. Може би ти си добро предзнаменование.

Докато Роулинг свали шубата си и зае мястото си в дясното кресло, Патрони се огледа

навън. Стълбата бе вече отместена. Извикаха го по интеркома и Патрони се обади: отдолу го търсеше Инграм.

— Ние сме готови.

— Ти готов ли си, момче? — обърна се Патрони към младия механик. Той кимна.

— Старт на трети двигател.

Механикът включи стартера. Патрони заповяда по интеркома:

— Подай налягане в тръбопроводите.

Въздухът под налягане, подаден от агрегата долу, засвистя. Патрони изтегли стартовия лост до нулево положение. Младият механик погледна в контролните уреди и докладва:

— Третият двигател заработи.

Един след друг заработиха четвъртият, вторият и първият двигател. По интеркома се разнесе гласът на Инграм, заглушаван от воя на вятъра и грохота на двигателите.

— Всички машини отдолу се изтеглиха.

— О'кей — извика Патрони. — Прекъснете интеркома и се измитайте по-далече! —

После се обърна към Роулинг. — Дръж се здраво, момчето ми, облегни се назад! — Главният механик отмести пурата си, която, противно на всички правила, бе запалил преди няколко минути. Пурата увисна в ъгъла на устата му. После разпери пълничките си пръстчета и отвори четирите дросела.

Грохотът на двигателите нарасна.

Долу пред самолета се виждаше човекът със светещите вдигнати палки. Патрони се засмя:

— Надявам се, че тоя чичко знае да бяга, щото ако дръпнем напред изведнаж...

Спирачните лостове бяха отпуснати, задкрилките леко наклонени, за да увеличат подемната сила. Механикът беше изтеглил към себе си шурвала. Патрони въртеше кормилото последователно ту наляво, ту надясно, надявайки се със странично напрежение на колесниците да помогне на самолета да потегли.

Той погледна през прозореца и отново видя колата на Мел Бейкърсфелд. Знаеше, че му остават броени минути, може би дори секунди.

Двигателите вече работеха с две трети от мощността си. По високия тон на техния рев той разбра, че сега работят с по-голяма мощност, отколкото преди, когато пилотът на „Аерео Мексикан“ се опита да отмести самолета. Вибрациите в корпуса обясняваха защо мексиканският пилот бе отстъпил. При нормално положение самолетът бързо и безпрепятствено би се плъзнал по пистата. Но сега той стоеше на място и се тресеше неудържимо, прикован от дълбоко затъналите в кал колесници. Нямаше и съмнение, че всеки миг той можеше да се изправи на носа си. Младият механик неспокойно погледна към Патрони. Той улови погледа му и изръмжа:

— Ако не тръгне веднага, тия долу ще го размажат.

Но самолетът не помръдваше. Упорито, часове наред, въпреки всички опити, той продължаваше да стои дълбоко в лепкавата мокра пръст. Надявайки се да отърси колесниците от калта, Патрони отслаби мощността на двигателите и после отново ги форсира. Но самолетът не мръдваше от мястото си. Изгризаната пура в устата на Патрони изгасна. Той с отвращение я пусна на земята и бръкна в джоба си за нова. Но вътре нямаше нищо — тази бе последната. Патрони изруга, отново се протегна към дроселите, натисна ги напред и изръмжа:

— Хайде, тръгвай, кучи сине.

— Мистър Патрони! — извика механикът. — Машината няма да издържи.

Внезапно високоговорителят над главите им ечна. Разнесе се гласът на ръководителя на полетите:

— Джо Патрони, на борда на „Аеро Мексикан“! Говори наземният диспечер.

Предаваме ви заповедта на мистър Бейкърсфелд: „Вашето време изтече, изключете всички двигатели!“ Повтарям ви: „Спрете двигателите!“

Патрони погледна навън и видя, че снегорините и автогрейдерите настъпваха. Те няма да се приближат, помисли си той, докато моторите не заглъхнат. Но той си спомни предупреждението на Мел: „Щом от кулата съобщят, че няма повече време — никакви спорове.“

Та спори ли някой, помисли си Патрони.

Отново се раздаде нетърпеливият глас по радиото.

— Джо Патрони, чувате ли ме? Потвърдете!

— Мистър Патрони — изкрещя механикът, — не чувате ли? Трябва да изключим двигателите!

— Нищо не чувам, момчето ми — кресна му на свой ред Патрони. — От тоя шум нищо не чувам.

Всеки опитен авариен монтьор знае, че може да разполага с още една минута, въпреки че паникьорите от кулата крещат, че времето ти е изтекло!

Най-ужасното беше, че умираше за пура. Изведнъж Джо Патрони си спомни — преди няколко часа Мел Бейкърсфелд се басира на кутия пури, че Джо няма да успее да отмести самолета тази вечер. И той извика на механика:

— Аз съм се хванал на бас за тая работа. Отивам на риск!

И с едно енергично движение той отвори дроселите докрай. Грохотът и вибрациите станаха неописуеми. Самолетът се разтресе, сякаш всеки миг щеше да се разпадне на части. Джо Патрони натисна рязко педалите на кормилото. Предупредителните светлини за двигателите блеснаха в кабината. С тревожен глас механикът изкрещя:

— Температурата на изгорелите газове нарасна на седемстотин градуса по Фаренхайт!

По говорителя над главата им продължаваха да се сипят указания. Настояваха по-скоро да слезе от самолета. Сега вече Патрони сам чувствуваше, че е време да се откаже. Той протегна ръка да затвори дроселите.

Изведнъж самолетът скокна напред. Отначало съвсем бавно, после с удивителна скорост машината се изхвърли напред. Младият механик изкрещя предупредително. Патрони мигновено издърпа назад дроселите и изкомандува:

— Вдигни задкрилките!

И двамата видяха как отстрани се разбягаха размазани фигури. До пътеката за рулиране оставаха само петдесет фута, а те продължаваха бързо да се плъзгат напред. Ако не завият рязко, самолетът ще премине бетонираната настилка и ще се забие в снежните преспи от другата страна на пистата. Щом усети, че колесниците се докоснаха до бетона, Патрони с всичка сила натисна лявата спирачка и отвори двата десни дросела. Спирачките и моторите му се подчиниха, самолетът остро изви наляво по дъга от деветдесет градуса. Той отново прибра дроселите и натисна всички спирачки. Боингът се плъзна още малко напред, после забави ход и спря.

Джо Патрони се изхили. Самолетът бе идеално паркиран в центъра на пътеката за рулиране.

Писта три-нула на двеста метра от него бе вече свободна.

В колата на Мел Бейкърсфелд Таня закрещя:

— Той успя!

До нея Мел Бейкърсфелд съобщаваше на щаба по снегопочистването да спрат снегорините и автогрейдерите.

Само преди няколко секунди Мел гневно крещеше на кулата, настоявайки за трети път да накарат Джо Патрони да изключи двигателите. Мел бе сигурен, че диспечерът препредава заповедите му, но Джо не им обръщаше никакво внимание. Гневът му още не бе преминал, и той бе готов сериозно да се разправя с Джо заради отказа му да се подчини или поне да потвърди заповедите на генералния директор при спешни, свързани с безопасността обстоятелства. Но Мел знаеше, няма да вдига разправии. Патрони беше успял в задачата си и никой човек със здрав разум не би вдигал скандали след такъв сериозен успех. А това постижение още повече щеше да засили легендарната слава на Патрони.

Снегорините и грейдерите бавно се отдалечаваха.

Мел отново превключи на честотата на кулата:

— Говори кола номер едно. Самолетът, който задръстваше писта три-нула, е вече отстранен. Останалите коли и техника също се прибират. Ще остана да инспектирам пистата.

Мел включи прожектор към колата си и освети повърхността на пистата. Таня и репортерът Томилсън също се взираха навън. Случваше се при подобни инциденти работниците да забравят на пистата разни инструменти или материали, които можеха да се окажат особено опасни за излитащи или кацащи самолети. Но този път под светлините на прожекторите не се виждаше нищо освен неравната снежна покривка.

Последният от снегорините вече завиваше на близката пресечка. Мел даде газ и го догони. И тримата се чувствуваха емоционално изтощени и изцедени до смърт след мъчителното напрежение през последните няколко минути, но вътрешно признаваха, че истински напрегнати мигове тепърва предстоят.

След като завиха зад снегорините, Мел докладва по радиото:

— Писта три-нула е чиста и готова за ползуване.

[1] Роул (англ.) — търкалям се, превъртам се. (Бел. прев.) ↑

Обгърнат в облаци, самолетът на „Транс Америка“ „Златната флотилия“ се намираще на десет мили от летището и на хиляда и петстотин фута височина.

След още една кратка почивка Ансън Харис отново седна зад шурвала.

Радарният диспечер от летище „Линкълн“, чийто глас изглеждаше смътно познат на Върнън Димирест, последователно променяше курса им и ги спускаше с меки завой.

Двамата пилоти разбираха, че ги водят вещо и разумно, и независимо към коя от двете писти ще ги насочат, кацането можеше да се осъществи без особени маневри. Всеки момент очакваха да им съобщят дали три-нула ще бъде освободена.

И колкото повече приближаваше този момент, напрежението у двамата пилоти нарастваше.

Сай Джордън се бе върнал в кабината по нареждане на капитан Димирест, за да изчисли теглото им при кацане заедно с остатъка от горивото. След като изпълни всичките си задължения като бордови инженер, Джордън се върна на своята аварийна позиция в предния пътнически салон.

Ансън Харис и Димирест извършиха своите приготовления за аварийно кацане с повреден стабилизатор.

Тъкмо бяха приключили, когато д-р Компаньо се появи в кабината:

— Искам да ви съобщя, че вашата стюардеса мис Мейгън идва на себе си. Ако успеем незабавно да я отведем в болница, сигурен съм, че ще се оправи.

Димирест, чувствувайки, че няма сили да прикрие обхваналото го вълнение, реши да замълчи. Затова Ансън Харис се обърна назад и каза:

— Благодаря ви, докторе. Остават ни още няколко минути.

В пътническите салони бяха взети всички необходими предохранителни мерки. Ранените, с изключение на Гуен Мейгън, бяха привързани с предпазни колани. Двамата лекари стояха от двете страни на Гуен, за да я придържат при кацането. На останалите пътници бе обяснено как да се държат в случай на изключително тежко кацане и при неочаквани усложнения.

Старата дама мисиз Куонсет най на края се поизплаши и здраво стискаше ръката на своя приятел музикант. Лека-полека я обзе и умората след този изпълнен с приключения и усилия ден. Преди малко тя се почувствува горда и поласкана от обръщението на капитан Димирест към пътниците, препредадено от една от стюардесите. Капитанът ѝ благодареше за оказаната помощ. И тъй като мисиз Куонсет бе изпълнила отлично своята роля, капитан Димирест ѝ обещавахе да спази своята дума за пътуване до Ню Йорк. Колко възхитително от негова страна, мислеше си Ейда Куонсет! Такъв мил човек, а за колко неща има да мисли в момента! А сега тя се питаше, щеше ли да оцелее, за да осъществи обещаното от него пътуване.

Джуди, племенницата на митническият инспектор Стандиш, държеше бебенцето в ръце и сега го върна на майката. Бебето най-малко се интересуваше какво става на борда и сладко спеше.

Капитан Върнън Димирест провери по указанията за товара, нанесени от втория пилот върху таблицата в графата „тегло-скорост“, и сухо отсече:

— Поддържай скорост сто и петдесет възли!

С тази скорост те трябваше да навлязат в зоната на летището, съобразявайки се с товара си и повредения стабилизатор.

Харис кимна. С навъсено лице той се присегна да нагласи ограничителната стрелка на индикатора за скоростта. Същото направи и Димирест.

Дори на най-дългата писта кацането им щеше да бъде опасно.

Скоростта — повече от сто и седемдесет мили в час — бе дяволски голяма за кацане. И двамата пилоти знаеха, че при такава скорост на самолета му бе нужна дълга писта, след като докосне земята. При това скоростта бавно щеше да намалява заради голямото тегло. А да намалят скоростта, която Димирест току-що бе определил, би било самоубийство. Самолетът щеше да изгуби скорост, да стане неуправляем и да падне на земята като камък.

Димирест протегна ръка към микрофона. Точно в този миг гласът на Кийт Бейкърсфелд оповести:

— „Транс Америка“, 2, завийте надясно, направление две-осем-пет! Писта три-нула е свободна!

— Господи, боже! — въздъхна Димирест. — Тъкмо навреме!

Той включи микрофона и потвърди съобщението.

Двамата пилоти прегледаха отново контролния лист преди кацането. Чу се глух звук — колесниците се спуснаха.

— Сnižавай! — каза Харис. — Скоро ще кацаме. Дай, боже, и тази писта да ни стигне.

Димирест изръмжа в знак на съгласие. Той се взираше пред себе си, мъчейки се да проникне с поглед през облаците и мрака, да улови светлинките на летището, които скоро трябваше да се появят. Мислите му, въпреки външното самообладание, непрекъснато кръжаха около повредата на самолета. Те все още не знаеха колко сериозни бяха разрушенията и какви вторични усложнения се бяха появили по време на трудния обратен полет. Най-напред тази ужасна зееща дупка в корпуса. После тежко кацане с висока скорост... *Господи! Цялата опашна част може да се отцепи...* Станеше ли това, мислеше Димирест, при скорост сто и петдесет взела, с нас е... *Ах, този кучи син с бомбата. Жалко, че загина!* Димирест искаше със собствените, си ръце да го хване за гърлото и да му разбие черепа.

До него капитан Ансън Харис, водейки самолета по уреди, увеличи скоростта на спускането от седемстотин на осемстотин фута за минута.

Димирест искрено желаше сам да пилотира. Ако на мястото на Харис беше по-млад пилот или с по-нисък чин, Димирест би поел изцяло управлението. Но в случая Харис пилотирани безупречно... Дано така безупречно осъществи и кацането. Мислите на Димирест се върнаха към пътническия салон. *Гуен, почти пристигнахме! Дръж се още малко!* Сега бе по-сигурен отвсякога, че ако тяхното дете оживее, все някак си той, Гуен и Сара щяха да се разберат.

По радиото се разнесе гласът на Кийт Бейкърсфелд:

— „Транс Америка“ 2, спускате се нормално. На пистата има лека снежна покривка, духа северозападен вятър, тридесет взела. Имате всички предимства при кацането.

След няколко секунди те излязоха от облака и пред очите им блеснаха светлините на пистата.

— „Линкълн“ подход — извика Димирест, — виждаме пистата!

— Разбрано, Полет 2 — диспечерът не скри облекчението си. — Даваме разрешение за кацане. Превключете на честота на наземния диспечер, когато сте готови. Успешно

приземяване! Край.

Върнън Димирест натисна два пъти бутона на своя микрофон. В авиационния код това означаваше „Благодаря!“

Ансън Харис отчетливо заповяда:

— Включете светлините за кацане. Задкрилките под наклон петдесет градуса.

Димирест изпълни командата. Самолетът стремително се спускаше.

Харис предупреди:

— Може би ще имам нужда от помощ в кормилното управление.

— Готов съм да помогна!

Димирест постави крака върху кормилните педали. Когато скоростта започне да спада, кормилното устройство поради повредата в стабилизатора ще бъде неповратливо и може би двамата пилоти ще трябва да вложат всичката си физическа сила, за да овладеят управлението.

Те се понесоха с рев над аеродрума — пред тях светлините на пистата блестяха като перлена огърлица. От двете ѝ страни се издигаха грамади от сняг, а зад тях се простираше нощната тъма. Харис се снижи, доколкото му стигаше кураж. Близостта със земята правеше изумителната им скорост още по-осезаема. И на двамата пилоти близо две мили дългата писта им се струваше невероятно къса.

Харис изравни самолета и затвори и четирите дросела. Грохотът на реактивните двигатели затихна и се чу остро, пронизително свирене на вятъра. Щом приближиха към пистата, пред очите на Димирест се мярнаха мъглявите очертания на струпани аварийни коли, които щяха да ги следват до края на пистата. *А нищо чудно да ни потрябват!* — помисли си той. — *Дръж се, Гуен!*

Те все още бяха във въздуха, скоростта почти не намаляваше.

Изведнъж самолетът се тръшна на земята. Тежко. И продължи бързо напред. Харис бързо вдигна задкрилките и включи реверсивните клапи. Със страхотен рев двигателите преминаха на спиращ режим.

Бяха изминали три четвърти от пистата, а все още не бяха намалили достатъчно скоростта.

— Рулирай надясно! — изкрещя Харис.

Самолетът изви наляво. Димирест и Харис с общи усилия го удържаха на пистата. Но вече достигаха края ѝ — пред тях отвъд бялата купчина сняг зееше като мрачна пещера.

Ансън Харис с всички сили натисна крачните спиращки. Чу се скърцане на метал, свистене на гума. Мрачната бездна се изправи пред тях. Но постепенно скоростта намаляваше... малко по малко... малко по малко...

Самолетът се спря на метър от края на пистата.

Кийт Бейкърсфелд погледна към часовника в радарната зала. Оставаше му още половин час от смяната. Беше му все едно. Бутна назад стола си, свали слушалките и се изправи. Огледа се наоколо — за последен път.

— Хей! — извика Уейн Тевис. — Какво става?

— Ето, вземи — отговори Кийт. — Може на някого да му потрябват — и той пъкна слушалките в ръцете на Тевис и излезе.

Кийт знаеше, че така трябваше да постъпи преди много години.

Чувствуваше странна лекота, нещо като облекчение. На какво ли се дължи това, мислеше си той в коридора.

Не на това, че успешно приземи Полет 2: в това отношение той вече нямаше илюзии. Кийт беше действувал компетентно, но всеки друг диспечер би постъпил по същия начин, а може би и по-опитно. Нито пък днешната му работа можеше да заличи или изкупи грешките му от миналото.

Нямаше значение и това, че успя да преодолее душевната си скованост, обзела го преди десетина минути. Все му беше едно — той просто искаше да се махне. Нищо не можеше да разколебае решението му.

Влезе в съблекалнята с дървените пейки и дъската, облепена със съобщения. Отвори долапчето си и извади костюма си. На поличките имаше някакви лични вещи, които не докосна. Искаше да вземе цветната снимка на Натали. Внимателно я отлепи от вътрешната страна на вратата. Натали с бикини, усмихната, решителното ѝ лице, обсипано с лунички, косата ѝ, разпиляна по раменете... Поиска му се да заплаче. Зад снимката ѝ беше бележката, която той толкова много обичаше:

„...Но аз съм щастлива, че нашите два сина са рожби на любов и страст непогасима.“

Кийт прибра и двете в джоба си. Нека някой друг да изхвърли останалите вещи. Не искаше нищо да му напомня за това място. Нищо.

Той се спря.

Замръзна на място, разбирайки, че несъзнателно бе стигнал до ново решение. Не знаеше в какво точно се състои това ново решение, не знаеше как ще му се стори то утре и ще може ли да живее с него. Но ако не може, изход все още имаше — кутийката с хапчетата беше в джоба му.

Но най-главното за тази вечер бе, че няма да отиде в хотелчето „О’Хейгън“. Отиваше си в къщи.

Едно нещо му беше ясно, едно нещо знаеше с положителност: ако иска да живее, да има бъдеще, трябва да се раздели с авиацията. Това щеше да се окаже най-трудното нещо за него, както и за всички, които преди него се бяха разделяли с професията на въздушния диспечер.

Но даже да преодолее раздялата, мислеше си Кийт, ще има моменти, когато миналото отново ще го навестява, когато ще си спомня за летище „Линкълн“, за Лийзбърг, за всичко,

което се бе случило там. Можеш от всичко да избягаш, но не можеш да избягаш от спомена. Споменът за загиналото семейство Редфърн... за малката Валери Редфърн никога нямаше да го напусне.

Вярно е, че паметта може да се нагажда — към времето, към обстоятелствата, към реалността. Редфърнови са мъртви. А в библията е казано: „Нека мъртвите сами погребват своите мъртъвци.“ Било каквото било...

Кийт си мислеше дали отсега нататък ще може да се грижи за живите, за Натали, за децата си. А семейство Редфърн да остане само като тъжен спомен.

Не вярваше, че ще успее, не вярваше че ще му стигнат морални и физически сили, отдавна не вярваше вече в нищо. Но ще опита.

Той влезе в асансьора и се спусна надолу. Навън, на път към паркинга Кийт се спря. Обзет от внезапен импулс (макар и да знаеше, че по-късно ще съжалява), той извади кутийката с приспивателните хапчета от джоба си и изсипа съдържанието ѝ в снега...

От своя автомобил, паркиран недалеч от писта три-нула, Мел Бейкърсфелд, забеляза, че пилотите на Полет 2, без да губят време, поведоха самолета към аерогарата. Виждаха се бързо отдалечаващите се светлини. Мел чуваше по радиото как диспечерите задържат на пресечките другите самолети, за да дадат път на пострадалия самолет. На борда му имаше ранени пътници. Полет 2 бе насочен право към изход 47, където чакаха линейки, медицински персонал и служители от „Транс Америка“.

Мел наблюдаваше как светлините на самолета постепенно намаляха и се сляха с галактиката от светлини на аерогарата. Аварийните коли, от които не стана нужда, освобождаваха района на пистата.

Таня и репортерът от „Трибюн“ Томилсън бяха на път към аерогарата. Пътуваха с колата на Джо Патрони, който остави друг да откара мексиканския боинг в хангара.

Таня настояваше да бъде на изход 47 при свалянето на пътниците. Вероятно щяха да имат нужда от помощта ѝ.

Преди да тръгне, тя тихо попита Мел:

— Ще дойдеш ли у дома?

— Бих искал — отвърна той. — Стига да не стане много късно.

Таня отметна червения кичур коса от челото си. Гледаше го със своя прям и ясен поглед и се усмихна.

— Няма да стане късно.

Уговориха се да се срещнат пред главния вход след три-четвърти час.

Томилсън искаше първо да интервюира Джо Патрони и после — екипажа на Полет 2. Несъмнено след няколко часа екипажът и Патрони щяха да станат герои. Драматичната история за произшествието на борда на самолета и неговото оцеляване, мислеше си Мел, ще изтласка на заден план неговите идеи за по-либерално преустройство на летищата, за премахване на недостатъците в тяхната система на експлоатация. А може и да не стане така. Томилсън, пред когото Мел разкри своите възгледи, бе умен и интелигентен журналист, който би могъл да свърже настоящите драматични моменти със сериозни перспективни изменения.

Вече изтегляха мексиканския боинг, Видимо, по него нямаше никакви повреди, но трябваше да бъде почистен и основно проверен, преди да излети за Акапулко. Зад него вървяха колите и техниката, които му помагаша, докато той се мъчеше да се изтръгне от калта.

Мел реши, че няма за какво повече да стои на аеродрума. Можеше да си върви. Но за втори път тази вечер той усети, че самотата на пустия аеродрум, непосредствената му близост до същността на авиацията го настройва за размисъл.

Тук, преди няколко часа, го загложди инстинктът, мрачното предчувствие за предстоящо бедствие. Това предчувствие, не го излъга. Бедствие се случи, но за щастие, не беше нито фатално, нито по вина на летището.

Но все пак катастрофата можеше да засегне и летището. Летището на свой ред можеше да предизвика тотална катастрофа поради опасната несъвместимост между наземни съоръжения и въздушна техника, която Мел безуспешно се бе мъчил да изправи.

Риск винаги съществуваше, защото международното летище „Линкълн“ бе вече

остаряло.

Остаряло! Мел знаеше това, въпреки доброто му ръководство и блестящата сграда от стъкло и хром, въпреки наситения въздушен трафик, въпреки рекордния брой пътници, въпреки ниагарския водопад от товари, въпреки надеждите му за развитие и самохвалния му лозунг: „Кръстовище на авиацията от цял свят“.

Летището остаря. Това бе често явление в кратката шестдесетилетна история на модерната авиация. То остаря, защото прогресът във въздуха бързо надмина всички прогнози. Още веднаж опитните плановици на бъдещето се оказаха на погрешен път, правото остана на страната на мечтателите.

Такава беше истината — не само за това летище, а за всички, навсякъде.

В цялата страна, в целия свят картината е една и съща. Говореше се много за растежа на авиацията, за нейните нужди, за бъдещото и развитие, което ще осигури най-ниски транспортни цени за хора и стоки в човешката история, говореше се много за възможностите на авиацията да постигне сближение между народите в мир и свободен обмен. Но нищо не се правеше за наземните съоръжения, поне пропорционално с размерите на този проблем.

Разбира се, един глас нищо не може да промени, но всеки глас, който говори убедено и аргументирано, може да помогне. И Мел реши — все още не знаеше защо и как — да продължи активно да говори по тези проблеми, така както бе говорил тази вечер, а не да мълчи и да се свива като през последните няколко години.

Утре или, по-точно, по-късно днес ще свика за понеделник спешно заседание на Съвета на пълномощниците и ще настоява пред тях незабавно да подкрепят построяването на нова писта, успоредна на три-нула.

Събитията от тази вечер доказаха необходимостта от повече писти, за което Мел отдавна пледираше. Сега вече той ще поведе открита борба със сурови и дръзки слова, ще докаже, че за безопасността на човешкия живот само се приказва, а оперативните нужди се пренебрегват и забравят. Ще се погрижи печатът и общественото мнение да застанат на негова страна и да заставят градските политици да се съобразят с тях.

След построяването на новите писти трябваше да наложи други проекти, за които досега само се приказваше и мечтаеше — като например свършено нова аерогара и комплекс от писти, творчески нововъведения за пътниците и товарите, по-малки сателитни аеродруми за вертикално кацащи и излитащи летателни апарати.

Международното летище „Линкълн“ или ще влезе в реактивния век, или не! Ако иска да влезе в този век, трябва да не изостава от прогреса.

Освен това, мислеше си Мел, летищата не са нито лукс, нито разглезена приумица. Повечето летища бяха на самоиздръжка, носеха големи доходи и поглъщаха много работна ръка.

Всички битки за съразмерен прогрес на земята и във въздуха не можеха да бъдат спечелени. Това бе невъзможно. Но частичен успех можеше да се постигне. И голяма част от това, което се каже и направи тук, благодарение на авторитета, с който се ползуваше Мел в средите на авиацията, можеше да се възприеме в национален и дори в международен мащаб.

Какво по-хубаво, ако успее! Мел си спомни един стих от английския поет Джон Дън:

*Човек не е самотен остров,
отхвърлен сам и неразбран.*

*Човекът е отломка от скала огромна,
частичка малка от велик океан.*

Никое летище не е самотен остров. Тези, които се наричаха международни, трябваше така да се развиват, че да оправдаят името си. Може би съвместната работа с други летища щеше да даде резултат.

Хората, забравили за съществуването на Мел Бейкърсфелд, скоро щяха да чуят, че той все още е личност.

Предстоеше му напрегната работа; трябваше да възстанови всестранните си интереси; това щеше да ангажира мислите му, да ги откъсне от личните му проблеми. Поне Мел се надяваше така. Изведнъж си припомни, че скоро — може би още утре — трябваше да позвъни на Синди, да се уговорят кога да изнесе своите вещи. Неприятна работа, дано поне стане в отсъствието на дъщерите му Роберта и Либи. На първо време, мислеше си Мел, ще се настани в хотел, докато си наеме собствен апартамент. Сега вече твърдо знаеше, че решението на Синди и собственото му решение да се разведат не търпеше отлагане. И двамата отдавна знаеха това, но едва днес намериха сили да сринат фасадата, зад която вече нищо не съществуваше. Ако продължаваха да отлагат, нищо нямаше да спечелят — нито за себе си, нито за децата. Разбира се, докато свикнат, трябваше да мине време.

А Таня? Мел не знаеше какво точно им предстои. Във всеки случай времето за решителната стъпка — ако въобще можеше да се мисли за такава — все още не бе настъпило. Но чувствуваше, че тази нощ, след дългия и мъчителен ден, той копнее за приятелство, за топлина и нежност, които само Таня можеше да му даде. А докъде щяха да стигнат, бъдещето ще покаже.

Мел включи мотора и свърна по обиколния път, който щеше да го изведе пред аерогарата. Писта три-нула остана вляво.

Въпреки късния час непрестанен поток от самолети излиташе и кацаше по освободената писта. Един „Конвейър 880“ на „ТУА“ се плъзна ниско и докосна земята. На една миля от него заблестяха светлините на друг кацащ самолет. Зад него се задаваше трети.

Като зърна светлините на третия самолет високо в небето, Мел изведнъж разбра, че облачната пелена се бе вдигнала. Чак сега забеляза, че бе престанало да вали, а далече на юг хоризонтът се проясняваше. С облекчение Мел си помисли: бурята отмина.

Издание:

Артър Хейли. Летище

Людмила Колечкова, превод и предговор, 1980

Жеко Алексиев, Богдан Мавродинов, художник оформители, 1980

Текла Алексиева, илюстрация на корицата, 1980

Рецензенти Димитър Пеев, Петко Георгиев

Редактор Пенко Анчев

Художествен редактор Иван Кенаров

Технически редактор Пламен Антонов

Коректор Паунка Камбурова

Американска, I издание

Дадена за набор на 26. II. 1980. Подписана за печат на 16. IV. 1980. Излязла от печат на 30. IV. 1980

Формат: 32/70×100. Изд. № 1349

Усл. изд. коли: 25,65. Печ. коли: 33. Изд. коли: 21,37

Цена 3,50 лв.

ЕКП 95366-211531-5637-39-80 08

Книгоиздателство „Г. Бакалов“ — Варна, 1980

Държавна печатница „Балкан“, София

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.